

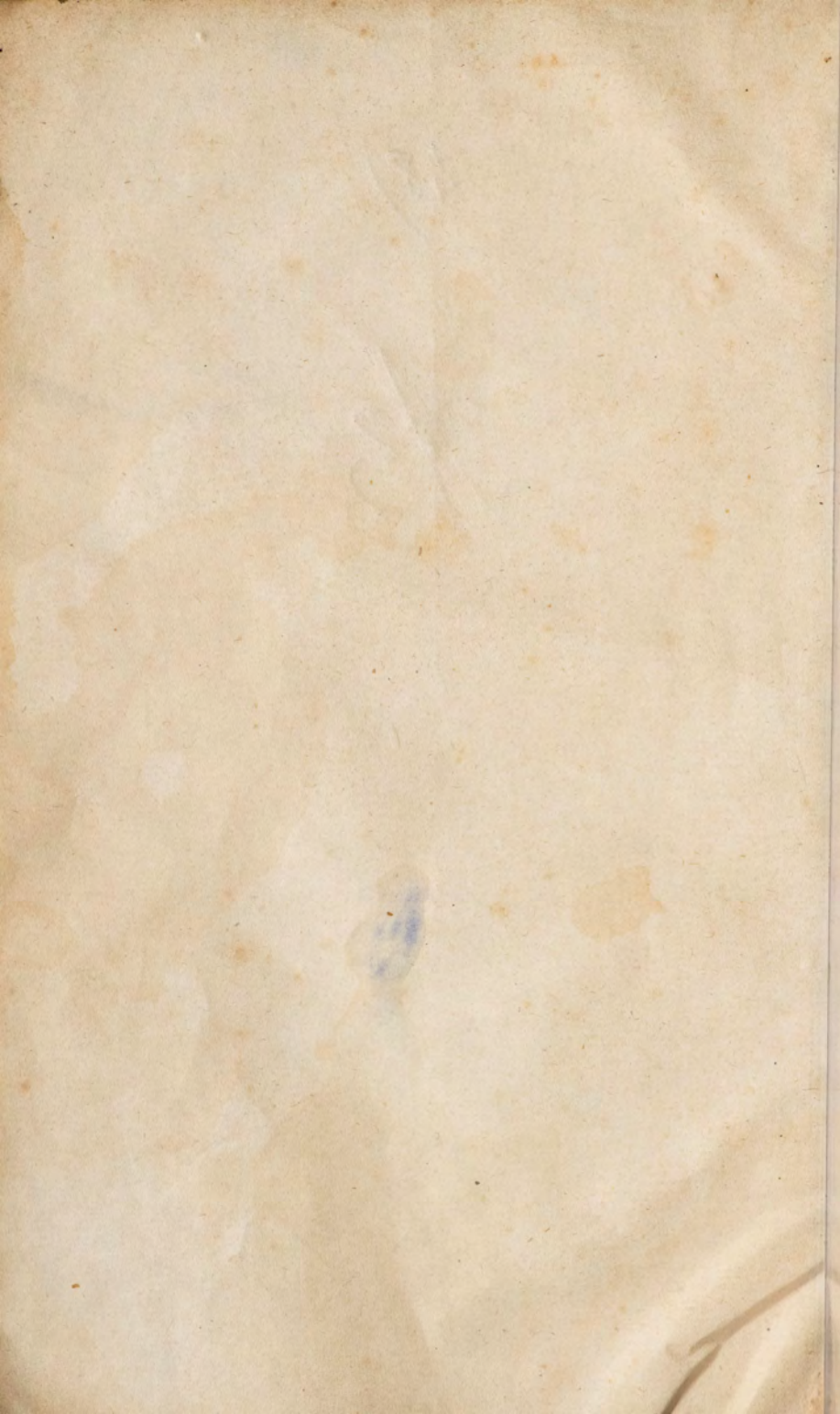

Tλ-12

38)

2/3

ATAKTA.

ATKIN

541
ΑΤΑΚΤΑ.

ΤΟΜΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ,

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ,

ΑΛΦΑΒΗΤΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Α — Π.

ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ Κ. ΕΒΕΡΑΡΤΟΥ,

RUE DU FOIN S.-JACQUES, N° 12.

SE TROUVE CHEZ

F. DIDOT, FRÈRES, RUE JACOB, N° 24.

— — —
1832.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΝ.

Ο ΤΕΤΑΡΤΟΣ οὗτος τόμος τῶν Ἀτάκτων περιέχει δεύτερον Ἀλφάβητον πολὺ διεξοδικώτερον τοῦ προεκδομένου πρώτου Ἀλφαβήτου. Ὁ ὑποταγμένος (1) πίναξ ἐξηγεῖ τὰς διὰ τὸ σύντομον κολοβωμένας λέξεις. Ὅσαι σημειούνται μὲ ἀσερίσκον, αἱ μὲν κοιναὶ δηλοῦν ὅτι δὲν εὐρέθησαν εἰς τὰ τρία μου Λεξικά, τὸ τοῦ Δουκαγγίου λέγω, τὸ Γραικιταλικὸν τοῦ Σομαυέρα, καὶ τὸ ἀδέσποτον Γραικογερμανικὸν (2), ἀλλ' ἐπροσέθησαν αἱ μὲν πλείοτεραι, ὥς γνωσταὶ εἰς τοὺς λαλοῦντας ἢ γράφοντας τὴν γλῶσσαν, ὀλίγαι δὲ τινες, ὥς ὑποβαλλόμεναι εἰς τὴν κρίσιν τῶν ὁμογλώσσων. Ἡ προτέρα πολλῶν τοιούτων λέξεων ἀποδοχὴ μ' ἐθάρρυνε νὰ ὑποβάλω καὶ ἄλλας νέας. Αἱ δὲ φέρουσαι ἀσερίσκον Ἑλληνικαὶ σημαίνουν τὰς λησμονημένας νὰ Ξησαυρισθῶσιν εἰς τὰ Ἑλληνικά Λεξικά (3), μαρτυρημένας ἀπὸ παλαιούς Λεξικογράφους καὶ

(1) Σελιδ. ιη'-ιθ'. — (2) Τὰ τρία ταῦτα ἐμεταχειρίσθην. Τὸ εἰς Βιένναν τῆς Αὐστρίας τυπωθὲν τρίγλωσσον λεξικὸν ὀλίγον μ' ἐχρησίμευσε, καὶ ἀκόμη ὀλιγώτερον ὁ Βλάχος. Τὸ εἰς Παρισίους ἐκδοθὲν (1825) Γραικογαλλικὸν Λεξικίδιον δὲν εἶχα γνωρίσειν ἀκόμη. — (3) Ὡς εἶναι, παραδείγματος χάριν τὸ (σελ. 591) Τέρετρον, λέξις Ὀμηρικὴ, λείπουσα ἀκόμη ἀπὸ τὰ Ἑλληνικά λεξικά· τὸ (σελ. 663) Ρίνιον ὡς ὑποκορ. τοῦ Ρίν (ὅχι τοῦ Ρίνη), εἰς σημασίαν μεταφορικὴν.

σχολιασάς, ἢ ἐρανισμένας ἀπὸ τὸν παρακμάζοντα ἑλληνισμόν (καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν Γραικορωμαϊσμόν), δικαίως καὶ ταύτας νὰ προσεθῶσιν (1), ἐπειδὴ πολλάι τοιαῦται ἐπροςέθησαν καὶ ἀπὸ τὸν μακαρίτην φίλον Συνεϊδέρου, καὶ ἀπὸ τοὺς Ἀγγλοὺς ἐκδότας τοῦ Θησαυροῦ τοῦ Στεφάνου· ἡ τελευταῖον τὰς ὑποβάλλω καὶ ταύτας εἰς τὴν ἔρευναν τῶν Λεξικογράφων, μήπως τὰς εὑρῶσιν εἰς τὸ ἐξῆς πούποτε. Καὶ θέλουν εὐρεῖν ὅχι ὀλίγας ἐρευνῶντες τοὺς συγγραφεῖς τῆς Βυζαντίδος, ἢ τὰ Ἀνέκδοτα τοῦ σοφωτάτου Βοισονάδου (2).

Εἶναι βέβαιον, ὅτι ἡ κοινὴ σημερινὴ γλῶσσα σώζει, ἂν καὶ ἀλλοιωμένον εἰς πολλὰ, μέγα μέρος τῆς λεξικῆς ὕλης τῆς παλαιᾶς ἑλληνικῆς γλώσσης· καὶ πολλάι λέξεις, τὸ φαινόμενον χυδαῖαι (3), χρησιμεύουν εἰς πληρεστέραν κατάληψιν τῶν ὀρθῶν γραμμένων, καὶ διόρθωσιν τῶν σφαλμένων παλαιῶν λέξεων, καὶ μάλιστα τῶν εὐρισκομένων εἰς ἀρχαῖα Λεξικά ἢ Γλωσσάρια, ὡς εἶναι ὁ Ἡσύχιος, ὁ Σουίδας καὶ ἄλλοι. Ἀπὸ τὰς συνήθεις σημερινὰς λέξεις, ὅσαι δὲν εἶναι προφανῶς ξέναι δὲν ἐπλάσθησαν ἀπὸ μᾶς χθὲς ἢ προχθὲς, ἀλλ' ἀνάγονται ἐξάπαντος εἰς καμμίαν διάλεκτον τῆς παλαιᾶς (4). Πολλὰς τοιαύτας ἀνεκάλυψε, καὶ πλειοτέρας ἔχει νὰ ἀνακαλύψῃ ἡ κρι-

(1) Ὡς τὸ (σελ. 721) Κρήτη (craie), καὶ Κρητάριον (crayon). — (2) I. FR. BOISSONADE, *Anecdota Græca*. Τέσσαρες τόμοι τούτων ἐξεδόθησαν ἕως τώρα. — (3) Ἰδε τὸν πρῶτον τόμον τῶν Βίων τοῦ Πλουτάρχου, Αὐτοσχ. στοχ. σελ. κθ'-λ'. — (4) Ἰδε Ἀττακτ. II, σελ. κ'.

τική ἐτυμολογία, ἂν οἱ ἐπισήμονες τῆς προγονικῆς γλώσσης σπουδάζωσιν ἐντάμα καὶ τὴν μητρικὴν αὐτῶν κοινὴν γλῶσσαν. Ἀπὸ τὰ σημερινὰ πολιτισμένα τῆς Εὐρώπης ἔθνη κἀνὲν ἴσως δὲν ἐφύλαξε τόσην ὕλην τῆς προγονικῆς του γλώσσης, ὅσην ἐκληρουομήσαμεν κατ' εὐτυχίαν ἡμεῖς ἀπὸ τοὺς παλαιούς οἱ νέοι Ἕλληνες.

Τὸ εὐτύχημα τοῦτο συνεργεῖ νὰ μᾶς κάμῃ εὐτυχεσέρους καὶ εἰς τὸν καλλωπισμὸν τῆς γλώσσης, ὥςτε νὰ κατασταθῇ μία τῶν σημερινῶν καλῶν γλωσσῶν (ἴσως ἡ καλλίστη), ἂν οἱ μορφωταὶ τῆς διακρίνωσι μὲ προσοχὴν τὰ φυσικὰ τῆς εὐολίσματα ἀπ' ὅσα, ἂν κ' ἐρανισμένα μὲ σκοπὸν καλλωπισμοῦ ἀπὸ τὴν παλαιάν, τὴν ἀσχημίζουν μάλλον, τὸ δὲ χειρότερον καὶ τὴν πτωχίζουν. Ὁ καλλωπιστὴς τῆς γλώσσης του Γραικός, ἔχει τοῦτο κέρδος ὑπὲρ τοὺς καλλωπίσαντας τὰς ἰδίᾳς γλώσσας ἀλλογενεῖς (ἀξιεπαίνους διὰ τὰ κατορθωμένα, ἀμέμπτους δι' ὅσα δὲν τοὺς ἐσυγχωρεῖτο νὰ κατορθώωσι), ὅτι ἡ ἀπὸ τοὺς προγόνους εἰς ἡμᾶς διαδοθεῖσα λεξικὴ ὕλη, εἶναι ὅχι μόνον πλουσιωτάτη, ἀλλὰ καὶ εὐκολόπλαστος, διὰ τὴν θαυμαστὴν παραγωγικὴν ἀναλογίαν, τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὴν σύνθεσιν τῶν λέξεων, καὶ ἄλλα πολλά τῆς προτερήματα, τὰ ὅποια τὸν συγχωροῦν νὰ μορφώσῃ τοὺς γραμμένους κἂν του λόγους χωρὶς ξενισμὸν.

Τοῦ ξενισμοῦ τούτου παραδείγματα ἀπαντῶνται μάλιστα εἰς ἐκεῖνο τὸ ἀπὸ τινὰς ἀκόμη σπουδαζόμενον ὕφος τοῦ λόγου, τὸ ὀνομαζόμενον Μιξοβάρβαρον, καὶ πολὺ δικαιότερον νὰ

ονομασθῇ, ὡς καὶ ἄλλοτε τὸ ἔλεγα (1), Μακαρονικόν.

Πρόσθε λέων, ὅπιθεν δὲ δράκων, μέσση δὲ χίμαιρα (2).

Τὸ Βάρβαρον εἶναι λέξις σχετική, οὐδὲ δύναται πλέον νὰ ἐπιτεθῇ εἰς τὴν σημερινὴν γλῶσσαν, ἀφοῦ ἔπαυσε πρὸ πολλοῦ νὰ λαλῇται ἡ παλαιά. Ἡ σήμερον λαλουμένη δὲν εἶναι οὔτε Βάρβαρος οὔτ' Ἑλληνική, ἀλλὰ νέα νέου ἔθνους γλῶσσα, Συγγάτηρ καὶ κληρονόμος παλαιᾶς πλουσιωτάτης γλώσσης τῆς Ἑλληνικῆς. Συγχωρεῖται ὁ λαλῶν, ἡ γράφων, νὰ κανονίζῃ καὶ νὰ καλλωπίζῃ εἰς τὸ εὐσχημότερον τὰς συνειθισμένας λέξεις, ἀλλ' ὅχι νὰ βάλλῃ εἰς τόπον αὐτῶν ἄλλας παλαιάς, διὰ τοῦτο μόνον ὅτι εἶναι ἀρχαιότεραι. Γράφομεν ὅχι διὰ τοὺς πρὸ πολλῶν ἑκατονταετηρίδων ἀποθανόντας προπάτορας, ἀλλὰ διὰ τοὺς σημερινοὺς ὁμογενεῖς καὶ συγχρόνους ἡμῶν Ἕλληνας.

Πρῶτον ἔργον τοῦ κανονισοῦ τῆς γλώσσης εἶναι νὰ τὴν καθαρίσῃ ἀπὸ τὰ ἀληθῶς ξενικὰ ὀνόματα, ὅποια εἶναι τὰ Ἰταλικά, τὰ Τουρκικά καὶ ἄλλα τοιαῦτα (3). ἀλλὰ καὶ ταῦτα πάλιν, ὅχι ὅλα χωρὶς διάκρισιν, ἐπειδὴ οὐδ' οἱ παλαιοὶ ἴσχυσαν νὰ λυτρώσωσι τὴν ὥραίαν αὐτῶν γλῶσσαν ἀπὸ πολλὰς Ἀραβικὰς, Ἑβραϊκὰς, Περσικὰς, ἀκόμη καὶ Ἰνδικὰς λέξεις.

Ὅσις ἐπιθυμεῖ νὰ βάλλῃ εἰς τόπον τῶν συνειθισμένων νέας

(1) Ἰδὲ Πρόδρομ. Ἑλληνικ. Βιβλιοθήκ. σελ. 45'-4η', καὶ Ἡλιόδωρ. Αἰθιοπικ. σελ. νη'-οζ'. — (2) Ἰλιάδ. ζ', 181. — (3) Ὡς εἶναι ἡ Ῥόκα καὶ τὸ Ῥοκέτο (σελ. 481), ἐπειδὴ σώζεται εἰς τὴν γλῶσσαν ἡ Δεκάτη ἡ Ἀλεκάτη (σελ. 287), καὶ δύναται νὰ λάβῃ τὸν τόπον τοῦ δευτέρου τοῦ Φυσίγγιον.

ἄλλας λέξεις, χρεωσεί πρῶτον νὰ ἐρευνᾷ μὴ δὲν σώζεται ἤδη εἰς τὴν γλῶσσάν του ὅ,τι ματαίως ζητεῖ· καὶ ἂν δὲν τὸ εὔρη, νὰ τὸ δανείζεται ἀπὸ τὰ εὗρισκόμενα εἰς τὸν παλαιὸν καὶ εἰς τὸν παρακμάζοντα Ἑλληνισμόν πολλά συνώνυμα, διαλέγων ἀπὸ ταῦτα τὸ εὐκολώτερον νὰ νοηθῇ καὶ ἀπὸ τὸν ἀπαιδευτὸν τῆς παλαιᾶς γλώσσης (1).

Δεύτερον ἔργον εἶναι νὰ κανονίσῃ τὰ ὅντως ἀκανόνιστα, ὅταν μάλιστα ὁ κανονισμὸς σέκῃ εἰς ἑνὸς ἢ δύο στοιχείων ἀνεπαίσθητον, καὶ ἀκολούθως ὅχι παράξενον μεταβολήν. Τοιαῦτα εἶναι, πολλὰ ῥήματα βαρβαροκατάληκτα, τῶν ὁποίων χωρὶς βίαν ἐμπορεῖ νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν ἀρχαίαν γνησίαν κατάληξιν (2).

Τρίτον, νὰ προσέχῃ εἰς τὴν χρῆσιν τῶν λεγομένων μορίων, ὡς εἶναι τὸ Οὐδὲ, τὸ Οὕτε, τὸ Μηδὲ, τὸ Μήτε, καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα, εἰς τὰ ὁποῖα κυριεῦει ἀκόμη πολλὴ σύγχυσις (3), μ' ὅλον ὅτι ἐμποροῦμεν νὰ διακρίνωμεν τινὰ ἐξ αὐτῶν (ἂν ὅχι ὅλα), χωρὶς ξενισμὸν, ὡς τὰ ἐδιάκριναν οἱ πρόγονοί μας (4).

(1) Ὑπὸ τί, παραδείγματος χάριν, νὰ γράφω Κωλύω, ἀντὶ τοῦ Ἐμποδίζω, καὶ Προπαρασκευάζω, ἀντὶ τοῦ Προετοιμάζω, καὶ μάλιστα ἂν γράφω μὲ ἐπιθυμίαν νὰ μὲ καταλαμβάνωσιν οἱ ἀναγνώσται; — (2) Ὡς εἶναι, παραδείγματος χάριν, τὸ Συνάξω, Φράξω, Φυλάγω, ἀντὶ τῶν ὀρθῶν, Συνάγω, Φράσσω, Φυλάσσω. — (3) Σύγχυσις, ἥτις φαίνεται καὶ εἰς τοὺς συγγραφεῖς τῆς Βυζαντιδος, τοὺς ἀπὸ τῆς Ἑβδόμης ἑκατονταετηρίδος καὶ κάτω μάλιστα. — (4) Τοιαῦτα εἶναι τὰ βάρβαρα, « Δὲν ἔχω καιρὸν ΜΗΔΕ » (ἢ ΜΗΤΕ) δύναμιν » ἀντὶ τοῦ « Δὲν ἔχω καιρὸν, ΟΥΔΕ δύναμιν » πλὴν ἀνίσως ἡ ἄρνησις ὑποτάσσεται εἰς κἀνένα ὑποθετικὸν σύνδεσμον, οἷον « Ἄν δὲν ἔχω καιρὸν ΜΗΔΕ δύναμιν » ἢ ἀπαγορευτικῶς, οἷον « Μὴ θάπαντες ματαίως τὸν καιρὸν, ΜΗΔΕ τὴν δύναμιν σου ».

Ἡ ἄρνησις εἰς τὴν ὀριστικὴν ἔγκλισιν, ὅταν ᾖναι χρεῖα διπλώσεως, πρέπει νὰ διπλῶνεται μὲ ἄρνητιν, καὶ ἡ ἀπαγόρευσις εἰς τὰς λοιπὰς, μὲ ἀπαγόρευσιν, διὰ νὰ μὴ συγχέωνται, ὅσα αὐτῇ τῶν λέξεων ἡ φύσις ἐδιάκρινε. Τοιαῦται συγχύσεις καὶ ἀνωμαλῖαι ἀπαντῶνται εἰς τοὺς Αὐτοσχεδῖους μου σοχασμοὺς τόσον συχναί, ὥςτε δὲν ἔχει κανεὶς νὰ μὲ ὑποπτευθῇ, ὅτι συμβουλευὼν τὴν ἀποφυγὴν αὐτῶν, σκοπεύω νὰ μεμψῶ κανένα.

Μόνον σκοπὸν καὶ μόνην ἐπιθυμίαν ἔχω νὰ καλλύνωμεν τὴν γλῶσσαν ἀρχίζοντες ἀπ' ἐκεῖνα, ὅσων ὁ καλλωπισμὸς δὲν ξενίζει οὐδὲ τῶν χυδαίων τὴν ἀκοήν· εἰς δὲ τὰ λοιπὰ νὰ προβαίνωμεν κατὰ μικρὸν καὶ χωρὶς βίαν, προσλαμβάνοντες ἢ ἀποβάλλοντες ὅσα συγχωροῦνται ἀπὸ τὴν ιδέαν τοῦ λόγου τοῦ γράφοντος, καὶ ἀπὸ τὴν κατάληψιν τοῦ μέλλοντος ν' ἀναγνώσῃ τὰ γραφόμενα. Ἄλλη εἶναι ἡ ιδέα βιβλίου μαθηματικοῦ, μεταφυσικοῦ, φυσικοῦ, ἱατρικοῦ, καὶ ἄλλης ἱστορικοῦ, ἠθικοῦ, ἢ θρησκευτικοῦ. Τὰ πρῶτα γράφονται διὰ τοὺς γνωρίζοντας ἢ σπουδάζοντας νὰ γνωρίσωσι τὰς ἐπιστήμας, καὶ πρέπει νὰ γράφονται μὲ ὁροὺς τεχνικοὺς, ἥγουν λέξεις ἰδίως καθωσιωμένας εἰς καθεμίαν ἐπιστήμην. Τὰ δὲ ἱστορικὰ, ἠθικὰ, ἢ θρησκευτικὰ συντάγματα, ἐπειδὴ γράφονται εἰς χρῆσιν ὅλου χωρὶς ἐξαίρεσιν τοῦ ἔθνους, δὲν συγχωροῦν οὔτε λέξεις οὔτε συντάξεις ἀκατανοήτους εἰς τὸν ἀναγνώστην, πλὴν ἂν εὐρίσκωνται καὶ εἰς αὐτὰ τεχνικοὶ τινὲς ὅροι, ἰδίαί τῆς ὕλης λέξεις (1).

(1) Ὡς εἶναι, παραδείγματος χάριν, εἰς τὴν ἱστορίαν ἡ Ἐποχή, εἰς τὴν ἠθικὴν τὸ Καθῆκον, εἰς τὴν θρησκευτικὴν ὁ Προορισμός.

Ἀλλὰ καὶ ταύτας δύναται ὁ γράφων νὰ τὰς κάμῃ νοητάς, ἢ μὲ ὑποσημείωσιν τινά, ἢ, ὡς ἔλεγ' ἄλλοτε, τοπίζων τὴν λέξιν εἰς τοιοῦτον μέρος τῆς περιόδου, ὅπου δύναται νὰ τὴν μαντεύσῃ ὁ ἀναγνώστης, μόνον ὁδηγούμενος ἀπὸ τὰς περικύκλω ταύτης ἄλλας λέξεις.

Τέταρτον ἔργον τοῦ κανονιστοῦ τῆς γλώσσης εἶναι νὰ ἀποφεύγῃ, ὅσον δύναται, τὴν φυσικὰ προξενουμένην ἀηδίαν ἀπὸ τὴν ἐπαναλήψιν τῶν αὐτῶν συνδέσμων, ἐπιρρήμάτων, προθέσεων ἢ ἄλλων μορίων, τῶν αὐτῶν πτώσεων εἰς τὰ ὀνόματα, ἢ ἐγκλίσεις εἰς τὰ ῥήματα, εἰς βραχυλογία τῶν αὐτῶν φωνῶν τὴν ἤχησιν, ἢ τὴν ἐπισώρευσιν πολλῶν παρασίτων (ὡς τὰς ὀνομάζουσι) λέξεων. Τῶν τοιούτων ἡ προσθήκη παραλύει τὸ ὕφος, ὡς ἐξεναντίας ἡ ἀφαίρεσις τὸ κάμνει γοργότερον, καὶ ἀκολουθῶς πλεονεῖ εὐάρεστον εἰς τὴν ἀκοήν. Ὁ λόγος πρέπει νὰ βαδίζῃ, ὡς στρατιώτης Θαρράλειος, ὅχι νὰ σύρεται, ὡς αἰχμάλωτος (1).

Ἐδῶ ἦτο τόπος καὶ καιρὸς νὰ προσθέσω πολλὰς ἄλλας φραστικὰς παρατηρήσεις καὶ κανόνας λεξικοῦς, ἀν μὲ τὸ ἐσυγχω-

(1) Πόσῃ ἀηδίαν ἤθελες πάθειν, ἂν σ' ἔλεγε τις, Ἡλθα διὰ νὰ σ' ἐπάρω, διὰ νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν ἐξοχὴν τοῦ φίλου μας· ὅστις ὑπῆγεν εἰς τὴν ἐξοχὴν, διὰ νὰ τρυγήσῃ τὰ ἀμπέλια τοῦ ἀντὶ νὰ εἶπῃ, Ἡλθα νὰ σ' ἐπάρω, νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν ἐξοχὴν τοῦ φίλου μας, ὅπου ὑπῆγε νὰ τρυγήσῃ τὰ ἀμπέλια τοῦ, ἢ συντομώτερον, ὅπου ὑπῆγε διὰ τὸ τρύγος· ἐπειδὴ οὐδὲ ἀντὶ τοῦ οὐδετέρου Τρύγος συγχωρεῖται νὰ προκριθῇ ὡς ἑλληνικώτερον ὁ Τρυγητός. Ἐλεγον καὶ Ὁ Τρύγος καὶ Ἡ Τρύγη, καὶ τίς ἔχει νὰ μᾶς πεισώσῃ ὅτι δὲν εὐρίσκετο εἰς κάμειαν διαλέκτον παλαιάν καὶ τὸ οὐδέτερον, Τρύγος;

ροῦσεν ἡ ἀδυναμία μου. Τὰς ἀναβάλλω εἰς τὸ δεύτερον μέρος τοῦ παρόντος τόμου. Καὶ τὰ ὀλίγα ταῦτα δὲν ἐγράφησαν εἰμὴ διὰ τὰ σπουδάζοντα τὴν προγονικὴν ἡμῶν γλῶσσαν μειράκια. Οἱ σημερινοὶ των διδάσκαλοι, πολλὰ διάφοροι ἀπὸ τοὺς διδασκάλους τῆς περασμένης ἑκατονταετηρίδος, ἐμποροῦν νὰ τοὺς διδάξωσι πολὺ πλείότερα καὶ ὠφελιμώτερα, ἐὰν παραδίδοντες εἰς αὐτοὺς τὴν παλαιὰν γλῶσσαν φροντίζωσιν ἐντάμα νὰ μεταφέρωσι τὴν προσοχὴν των καὶ εἰς τὴν νέαν, καὶ νὰ ἀκονίζωσι τὸ πνευμά των, παραβάλλοντες τὴν μίαν μὲ τὴν ἄλλην, καὶ διακρίνοντας τὰ δυνατὰ νὰ μιμηθῶσιν ἀπ' ὅσα χρεωσθῶν νὰ ἀποσρέφονται.

Εἶναι ταύτης ὅμως ἄλλη ἀσυγκρίτως μεγαλητέρα ὠφέλεια, χωρὶς τὴν ὁποίαν, ὡς τὸ εἶπα πολλάκις, ἡ εἰς τὴν διόρθωσιν τῆς γλώσσης περιέργεια καταντᾷ εἰς σοφιστικὴν μωρολογίαν.

Ἐπιθυμεῖς νὰ μορφώσῃς τοῦ νέου τὴν γλῶσσαν; μόρφωσε πρὸ πάντων τὰ ἦθη του Ἐπιθυμεῖς νὰ διορθώσῃς τοὺς προφορικοὺς ἢ τοὺς γραπτοὺς λόγους τῆς ψυχῆς του; ῥίξωσ' εἰς αὐτὴν πρῶίμα τοῦτον τὸν ἀπ' ὅλους ἐπαινούμενον καὶ εἰς πολλὰ ὀλίγους εὐρισκόμενον ὉΡΘὸΝ ΛΟΓΟΝ, ὅστις εἶναι ὁ αὐτὸς καὶ ὁ ΛΟΓΟΣ Τῆς ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ὡς ἔλεγεν ὁ φιλόσοφος βασιλεὺς (1). Ἐπιθυμεῖς νὰ τὸν διδάξῃς νὰ λαλῇ ὀρθά, μάθε τον πρῶτον νὰ συλλογίζεται ὀρθά. Φρόντισε ν' ἀποσπάσῃς ἀπὸ τὰ σπλάγγνα του τὰ πονηρὰ σπέρματα τῆς Φιλαρχίας, τῆς Φιλοκερδίας καὶ τῆς Φιληδονίας, τριῶν φαρμακερῶν πηγῶν, ὅθεν

(1) « Οὐδὲν διήνεγκε λόγος ὀρθός, καὶ λόγος δικαιοσύνης ». Μάρκ. Λυρήλ. ΙΑ', 1, σελ. 110.

ἀναδύζουσι ὅλοι τῶν ἀνθρώπων αἱ δυσυχίαι, καὶ τὰς ὁποίας μόνῃ τῆς ἐσότητος καὶ τῆς δικαιοσύνης ἡ ἀγάπη δύναται νὰ φράξῃ.

Ἀπὸ τὴν Φιλαρχίαν θέλεις φυλάξειν τὸν νέον, ἂν ἐμπνέῃς εἰς αὐτὸν τὴν μεγαλοφροσύνην, ἣτις εἶναι νὰ κρίνῃ ἐπίσης αἰσχροὺς νὰ δεσπόζῃ τοὺς ὁμοφυεῖς ἀνθρώπους του, ἢ νὰ γίνεταί δοῦλος τινὸς ἐξ αὐτῶν, « Ἀνθρώπων δὲ μηδεὸς μήτε » τύραννον μήτε δοῦλον ἑαυτὸν καθιστὰς » ὡς ἔλεγε πάλιν ὁ φιλόσοφος βασιλεὺς (1).

Πολέμει τὴν Φιλοκερδίαν μὲ τὴν διδασχὴν τῆς αὐταρκειᾶς. Δίδασκέ τον νὰ ἀρκῇται εἰς τὰ ἀναγκαῖα, ἀκόμη νὰ προμηθεύεται καὶ τὰ χρήσιμα, ὅλλὰ νὰ μὴ βασανίζεται ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν περιττῶν. Κατάπεισέ τον, ὅτι ἡ τοιαύτη ἐπιθυμία ἔχει νὰ τὸν ἀναγκάσῃ νὰ κατασταθῇ δοῦλος ἢ τύραννος τῶν ὁμοίων του, ἢ γουν νὰ ἀδικῇ, ἢ νὰ ὑποφέρῃ ἀδικούμενος καὶ καταφρονούμενος ἀπ' ἄλλους. Λάβε εἰς βοήθειαν τῆς διδασχῆς σου τὴν παλαιὰν Ἰσορίαν, καὶ ἐρώτησέ τον, ἂν προκρίνῃ τοῦ Μίδα ἢ τοῦ Κροίσου, παρὰ τοῦ Ἀριστείδου ἢ τοῦ Φωκίωνος τὴν φήμην. Πρόσθεσε εἰς αὐτὴν καὶ ὅ,τι βλέπει ἢ ἀκούει περὶ πολλῶν συγχρόνων του πλουσίων, ἂν ἀπέκτησαν τόσῃν εὐδαιμονίαν, ὅσῃν ἔχουν εὐτυχίαν εἰς τοῦ πλούτου τὴν ἀπόκτησιν.

Περὶ τῆς Φιληδονίας, παράγγελλέ τον ὅχινὰ φεύγῃ τὰς ἡδονὰς, ἀλλὰ νὰ διακρίνῃ (ὡς ἔλεγα καὶ ἄλλοτε) τὰς προπούσας εἰς

(1) Μάρκ. Αὐρήλ. Δ', λά, σελ. 31, τὸ ὅποιον ἐμετάφρασεν οὕτως ἄλλος φιλόσοφος Γάλλος : Je suis desgousté de maistrise et active et passive. MONTAIGNE, *Essais*, 7, page 29, édit. 1802.

τὸ Λογικὸν ζῶον ἀπὸ τὰς κτηνώδεις ἡδονάς· ὅτι διὰ τὴν ἀδιακρίσιν ταύτην μάλισα καταφερόμεθα εἰς τὴν Φιλαρχίαν καὶ τὴν Φιλοκερδίαν. Ἀρχὰς καὶ πλοῦτον σπουδάζει ν' ἀποκτήσῃ ὁ ἀδιακρίτως φιλήδονος, ὅχι διὰ τὰ ἀναγκαῖα ἢ τὰ χρήσιμα, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ νὰ πληρόνῃ ὅλας τοὺς ἐπιθυμίας, δύο θαλασσὴ μέσα πλέον ἐπιτήδεια νὰ τὸν καταστήσωσι μετὰ πολλοὺς πόνους καὶ μόχθους (1) δοῦλον ἢ τύραννον, τόσον ἀφρονέστερον, ὅσον δὲν τοῦ λείπουν ἄλλα πολλὰ μέσα, καὶ ἀνεξάρτητος νὰ φυλαχθῇ, καὶ τὰς ἡδονὰς τοῦ νὰ πληρώσῃ, ἂν αἱ ἡδοναὶ τοῦ ἡν' ἀνθρώπου, ὅχι κτήνους ἡδοναί. Ἡ Πρόνοια μᾶς ἐπερικύκλωσε μὲ πολλὰς ἡδονὰς ἀνθρωπικὰς, σκοπὸν ἔχουσα νὰ μᾶς φυλάξῃ ἐλευθέρους, καὶ νὰ μᾶς γεύσῃ τὴν βασιλίσσαν ὅλων τῶν ἡδονῶν, συνειδησὶν λέγω, τολμῶσαν νὰ φωνάζῃ Δὲν ἡ δίκη σου ποτὲ κἀνέναν (ἤγουν ἔζησα μετὰ τῶν ὁμοίων μου ὡς ἄνθρωπος, καὶ ὅχι ὡς θηρίον) καθὼς τὸ

(1) Διὰ τοῦτο ὁ ΚΑΚὸς ἄνθρωπος ἐπονομάζεται μὲ ἄλλα δύο συνώνυμα ΠΟΝΗΡὸς καὶ ΜΟΧΘΗΡὸς (misérable). Αὐτοῦ τοῦ Κ ακὸς ἡ πρώτη καὶ κυρία σημασίᾳ ἦτον Ἀ ν α ν θ ρ ο ς (lâche). Οὕτως ἐξηγῶν εἰς τὰ μειράκια τὰς λέξεις, μὴν ἀμφιβάλλῃς ὅτι θέλεις σώσειν πολλὰ ἐξ αὐτῶν ἀπὸ τὴν Φιλαρχίαν καὶ Φιληδονίαν. Περὶ δὲ τῆς Φιλοκερδίας, λέγε εἰς αὐτοὺς συχνά, ὅτι Κερδῶ ὠνομάσθην ἡ ἀλώπηξ, διὰ τὴν πανουργίαν της, καὶ Κερδαλεόφρονα ὠνομάζει ὁ Ὀμηρος τὸν πανοῦργον καὶ πλεονέκτην ἄνθρωπον. Τοιαύτη ἦτον ἡ μέθοδος τῆς διδασκαλίας τοῦ Σωκράτους· καὶ διὰ τοῦτο ἔλεγεν ὁ Ἐπίκτητος, « Ἀρχὴ » παιδείας ἢ τῶν ὀνομάτων ἐπίσκεψις » (Διατρ. σελ. 42), καὶ » « Ἀπὸ πάντων ὀνομάτων τὰ κατὰ τὸν ἔξιν εὐρίσκειν » (σελ. 96).

ἐκαυχᾶτο ὁ Σωκράτης (1), καθὼς τὸ ἐκαυχῆθαι ὁ μέγας τῆς
ισότητος καὶ τῆς δικαιοσύνης Ἀπόστολος (2).

Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἐλέχθησαν καὶ ἄλλοτε, ἐρανισμένα ἀπὸ τὴν παλαιὰν φιλοσοφίαν, καὶ ἀπὸ τὴν ἱερὰν ἡμῶν Θρησκείαν· ἀλλ' εἶναι ἀναγκασίον νὰ ψάλλωνται καὶ νὰ μεταψάλλωνται συχνὰ ἀπὸ τοὺς διδασκάλους εἰς τῶν μειρακίων τὰς νεαρὰς ἀκοάς, ὡς ἐπι-
δαί, διὰ νὰ μὴ δώσωσι κἂν ἀφορμὴν εἰς αὐτὰ νὰ λέγωσιν ὕστερα καταρώμενοι καὶ διδασκάλους καὶ γονεῖς, Δὲν ἡθέλαμεν ἀδικεῖν, ἂν μᾶς ἐδιδάσκετε παιδιόθεν πόσον μέγα καὶ φρικτὸν κακὸν εἶν' ἡ ἀδικία (3). Τοιαῦτα παρα-
γέλματα χρεωσοῦνται εἰς τὰ μειράκια καὶ ἀπὸ τοὺς διδάσκον-
τας εἰς τὰ σχολεῖα, καὶ ἀπὸ τοὺς γράφοντας ἔξω τῶν σχολείων,
ὡς προφυλακτικὰ τῆς παρούσης καὶ τῆς μελλούσης ἠθικῆς
αὐτῶν ὑγείας φάρμακα.

Ἀλλ' οὐδ' εἰς τοὺς πρεσβυτέρους τὴν ἡλικίαν εἶναι μάταια.
Ἔχουν γὰρ ὠφεληθῶσι καὶ οὗτοι ἀπ' αὐτὰ, ἐκεῖνοί γάρ, ὅσοι
οὐκ ἐφθάρησαν ὁλότελα ἀπὸ προτέραν ψευδοπαιδείαν, οὐδ'
ἐξρέθλωσαν τὴν ὀρθότητα τοῦ λογικοῦ μὲ τὴν λογιότητα.

(1) « Ἠδίκησα μὲν οὐδένα πώποτε ἀνθρώπων οὐδὲ χεῖρῳ ἐποίησα »
(Ξενοφ. Ἀπομνημ. Δ, VIII, § 10). — (2) « Οὐδένα ἡδίκησαμεν,
» οὐδένα ἐφθείραμεν, οὐδένα ἐπλευνεκτήσαμεν » (Β' πρὸς Κορινθ. ζ' 2).
— (3) « Εἰ γὰρ οὕτως ἐλέγετο ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ πάντων ὑμῶν, καὶ ἐκ
» νῦν ἡμᾶς ἐπείθετε, οὐκ ἂν ἀλλήλους ἐφυλάττομεν μὴ ἀδικεῖν· ἀλλ'
» αὐτὸς αὐτοῦ ἦν ἕκαστος ἄριστος φύλαξ, θεδιῶς, μὴ ἀδικῶν τῷ μεγιστάνι
» κακῶ ξυνοικοίη », (Πλάτων, Πολιτ. II, σελ. 367).

Καὶ τοιοῦτοι εἶναι μέγα μέρος τοῦ κοινοῦ λαοῦ, μακάριοι, ὅτι τοὺς ἔλειψε τὸ ὀλέθριον εἰς τοὺς κακῶς ἀναθραμμένους ὄπλον τῆς λογιότητος! — Καὶ τοῦτο μ' ἐπιστρέφει εἰς τὸ προ-
κειμένον.

Εἰς τὸ παρὸν δεύτερον Ἀλφάβητον θέλει ἀπαντήσῃ ὁ ἀναγνώστης πολλὰ ἠθικὰ παραγγέλματα (1)· μὴ τὰ ξενισθῇ ὡς ἀνοίκεια εἰς Λεξικόν. Τὸ σύνταγμα μου δὲν εἶναι κυρίως Λεξι-
κόν, ἀλλ' ἐτυμολογεῖ μέρος τι μικρὸν λέξεων. Καὶ ἐπειδὴ, γραμμένον εἰς κοινὴν γλῶσσαν, φυσικὰ μέλλει νὰ ἀναγνωσθῇ καὶ ἀπὸ ἀνθρώπους μὴ γνωρίζοντας παρὰ ταύτην μόνην τὴν γλῶσσαν, τίς ἔχει νὰ με κατακρίνῃ, ὅτι εἰς τὰ περὶ ὀρθότητος τῆς γλώσσης ἐπροσκόλλησα τὰ περὶ ὀρθότητος τοῦ λογικοῦ; Ἀχώριστα ἐν ἀπὸ τᾶλλο χρεωσθεῖ νὰ προβάλλῃ τὰ δύο ταῦτα σήμερον εἰς τοὺς ὁμογενεῖς ὅς τις ἐπιθυμεῖ τὴν εὐθαιμονίαν τοῦ γένους του.

Ἐλευθερώθημεν ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῶν τυράννων, ἀλλὰ μᾶς μένουν ἔτι νὰ διασπάσωμεν ἀσυγκρίτως ἰσχυρότερα ἄλλα χάλκινα δεσμὰ, τῆς ψυχῆς μας τὰς ἀλόγους ἐπιθυμίας. Τὰ πρῶτα διασπάζονται μὲ ἐξορισμοὺς ἢ φόνους τυράννων, μέσα ὡσεπιπολὺ ἀνωφελεῖ, κάποτε δὲ καὶ πρόξενά βλάβης (2)·

«*καὶ οὐκ ἔστιν ἡμεῖς οὐδὲν ἄλλο πλὴν τῆς ἐλευθερίας*» (1)

«*καὶ οὐκ ἔστιν ἡμεῖς οὐδὲν ἄλλο πλὴν τῆς ἐλευθερίας*» (2)

(1) Τοιαῦτα εἶναι τὰ εἰς τὰς λέξεις Ἐν ἀρετῇ, Φύσις, Χρέος, Χύσις ἀσέρων, Ψηφᾶς, Ψηφοφαγῶ, Ψυχικόν, καὶ πολλὰς. — (2) Μεταξὺ τῶν παραδομένων ἀπὸ τὴν ἱστορίαν πολλῶν τυραννοκτόνων, μόνον σχεδὸν τὸν Βροῦτον πιστεύω ὅτι ἐτυραννοκτόνησε κινούμενος ἀπὸ εὐλεπρινῆ ἔρωτα τῆς πατρίδος καὶ τῆς ἐλευθερίας. «Καὶ

τῶν δευτέρων ἢ διάσπασις ἐνταφιάζει χωρὶς ἀνασάσεως ἐλπίδα αὐτὴν τὴν τυραννίαν.

Τὸ Ἀλφάβητον τοῦτο περιέχει πολλὰς λέξεις νομικὰς, πολλὰς τῆς φυσικῆς ἱστορίας φυτῶν, ζώων, ὀρυκτῶν· καὶ ἐπεθυμοῦσα νὰ τὸ αὐξήσω μὲ πολὺ πλειότερα παντοδαπῆς ὕλης ὀνόματα. Ἀλλ' ὅλα ταῦτα ἀνεβάλθησαν εἰς ἄλλο τρίτον Ἀλφάβητον, τὸ ὁποῖον ἐτοιμάζω χωρὶς σκιάν ἐλπίδος νὰ ἐκδώσω.

Παρακαλῶ, τελευταῖον, τὸν φιλόανθρωπον ἀναγνώστην, ὅ,τι κεφάλαιον τοῦ Γλωσσαρίου διαβάξῃ, νὰ φροντίξῃ νὰ βλέπῃ ἂν εὐρίσκεται ὁμοίον τοῦ δεύτερον εἰς τὰς τελευταίας Προσθήκας καὶ διορθώσεις (1), νὰ ἐρευνᾷ προσέτι, ὅσας ἀμφιβάλλει, καὶ τὸν λεξικὸν ἑλληνικὸν πίνακα, καὶ νὰ ἐνθυμᾷται πάντοτε, ὅτι ἀναγινώσκει Ἄτακτα.

Ἰουνίου 22, 1852.

μ' ὅλον τοῦτο τί ἐκατόρθωσεν; Ἐπετάχυνε τὴν παντελῆ διαφθοράν τῶν ἡθῶν, καὶ τὴν ἀπώλειαν τῆς ἐλευθερίας τῶν Ῥωμαίων· καὶ τὸ παράξενον εἰς πᾶσαν ἀκοήν, τοῦ Βορούτου ἔργον εἶναι καὶ οἱ μετὰ σχεδὸν δεκαεῖς ἐκατονταετηρίδας πατήσαντες τὴν Ἑλλάδα ἔσχατοι τύραννοι, ἐπειδὴ εἰς ὅλον τὸ μακρὸν χρονικὸν τοῦτο διάστημα, δὲν ἐγενήσαν πλεόν οὔτε Ῥωμαῖοι οὔτε Ἕλληνες ἐλευθερίαν. Ἄν δὲν ἐτυραννοκτονεῖτο ὁ Καῖσαρ, ἕως ἡθελαν λάβειν ἄλλην μορφήν, ἕως τρέξειν ἄλλον δρόμον τὰ πράγματα.

(1) Ἀπὸ σελ. 709 ἕως 726.

ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΤΩΝ ΣΗΜΕΙΩΝ.

ὄν. οὐσ.	σημαίνει . . .	ὄνομα οὐσιαστικόν.
— ἐπίθ.		— ἐπίθετον.
— ἐνικ.		— ἐνικόν.
— πληθ.		— πληθυντικόν.
— ἄρσ.		— ἄρσενικόν.
— θηλ.		— θηλυκόν.
— οὐδέτ.		— οὐδέτερον.
— συγκρ.		— συγκριτικόν.
— ὑπερθ.		— ὑπερθετικόν.
— ὑποκορ.		— ὑποκοριστικόν.
ῥῆμ. μεταβ.		ῥῆμα μεταβατικόν.
— ἀμετάβ.		— ἀμετάβατον.
— μέσ.		— μέσον.
— παθ.		— παθητικόν.
ΜΕΤΟΧ.		ΜΕΤΟΧΗ.
Ἐπίρρ. χρονικ.		Ἐπίρρημα χρονικόν.
— τοπικ.		— τοπικόν.
ΛΈΞ. κυρ. σημαίνει.	. . .	ΛΈΞΕΙΣ κύριαι.
— μεταφορ.		— μεταφορικαί.
— ἀπλ.		— ἀπλαῖ.
— σύνθ.		— σύνθετοι.
— συνών.		— συνώνυμοι.
— ὁξύτ.		— ὁξύτονοι.

ΛΈΞ. παροξ. ἢ προπαροξ. ση-	ΛΈΞΕΙΣ παροξύτονοι, ἢ προ-
μαίνει.	παροξύτονοι.
— περισπ. ἢ προπερισπ. .	— περιστώμεναι, ἢ προ-
	περισπώμεναι.
— κοιν.	— κοιναί.
— χυδ.	— χυδαῖκαί.
— Ἑλλ.	— Ἑλληνικαί.
— τοῦ παρακμ. ἑλλ. . .	— τοῦ παρακμύζοντος ἑλ-
	ληνισμοῦ.
— Ῥωμ. ἢ Λατιν. . . ,	— Ῥωμαῖκαί, ἢ Λατινικαί.
— Γραικορ.	— Γραικορωμαῖκαί.
— Ἑλλειπτικ.	— Ἑλλειπτικαί.
— Ἑβδομ.	— τῶν Ἑβδομήκοντα.
— Π. Δ.	— τῆς Παλαιᾶς διαθήκης.
— Ν. Δ.	— τῆς Νέας διαθήκης.
— Δ.	— αἱ ἀπὸ τὸν Δουκάγγιον.
— Σ.	— αἱ ἀπὸ τὸν Σομαυέραν.
— ΓΓ.	— αἱ ἀπὸ τὸ Γραικογερμα-
	νικὸν Λεξικόν.
— ΓΛ.	— αἱ ἀπὸ διάφορα παλαιὰ
	Γλωσσάρια.

ΑΛΦΑΒΗΤΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΑΒΑΡ — ΑΒΑΡ.

* **ΑΒΑΡΙΑ.** Ἀβαρίαν ὀνομάζομεν, ὡς ὀνομάζεται καὶ εἰς σχεδὸν ὅλας τὰς νεωτέρας γλώσσας (avarie), τὴν ὁποίαν πληρόνουν ἀναλόγως ζημίαν οἱ ἔχοντες πραγματείας εἰς πλοῖον, σωσμένον ἀπὸ ναυάγιον, διὰ τῆς ἐκχύσεως πολλῶν ἢ ὀλίγων φορτίων. Ἐπειδὴ ἡ ἐκχυσίς γίνεται διὰ κοινὴν τῶν πλεόντων σωτηρίαν, δίκαιον ἐκρίθη νὰ πληρόνεται ἡ ζημία ἀπὸ τὰς σωσμένας πραγματείας εἰς τὸν ζημιωθέντα τὰς ἰδικὰς του.

Ἐτυμολόγησαν τὴν λέξιν τινὲς ἀπὸ τὸ Ἑλλήν. Βάρις (navire), καὶ ἄλλοι ἀπὸ τὸ Γερμανικὸν haven (Havre). Ἰσως εἶναι ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων, ὅχι τὸ Βάρις, ἀλλὰ τὸ Βάρος (poids, charge), μὲ τὸ σερητικὸν ᾠ, Ἀβαρῆς (léger) ἐπίθετον, καὶ ἐκ τούτου οὖς. Ξηλ. Ἀβαρία, ἡγουν ἐλάφρωσις, ἀνακούφισις (allégement). Εἰς τὰς θαλασσοταραχὰς ἐκχύνονται τὰ φορτία, διὰ νὰ ἐλαφρωθῇ τὸ πλοῖον, καὶ ἀκολούθως νὰ σωθῇ ἀπὸ τὸ ναυάγιον, ὡς συνέβη εἰς τοῦ Ἰωνᾶ τὸ ταξίδιον « Ἐκβολὴν ἐποίησαντο τῶν σκευῶν τῶν ἐν τῷ » πλοίῳ εἰς τὴν θάλασσαν, τοῦ κουφισθῆναι ἀπ' αὐτῶν » (Ἰων. α', 5).

ΑΒΑΡΥ, ΓΓ. Δ. Τὸ σημειοῦν καὶ οἱ δύο ὡς συνώνυμον τοῦ Ὀρίγανον (χυδ. Ρίγανον), Ὀρίγανος, Ξηλ. Ἑλλ. (origan). Ἡ λέξις ἐλογίζετο Μακεδονικῇ, κατὰ τὸν Ἡσύχιον « Ἀβαρύ,

» ὀρίγανον· ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ » Ἐπρεπε νὰ ᾔῃ ΜΑΚΕΔΟΝΕΣ, κατὰ τὴν συνήθειαν τοῦ Ἰσυχίου. Ἀλλ' ὁ Μεύρσιος καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Δουκάγγιος (λέξ. Μακεδονίσιον), τὸ ἐνόμισαν ὡς ὄνομα φυτοῦ, τοῦ Μακεδονησίου (Ἰδ. Ἄτακτ. II, σελ. 297), τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει τί κοινὸν μὲ τὸ Ὀρίγανον.

ἌΒΙΑ. Πρόσθετες εἰς τὰ σημειωθέντα (Ἄτακτ. II, σελ. 4) ὅτι συνωνυμεῖ μὲ τὸ Γυνή κνησίτοκος, τοῦ Ἰπποκράτους (ἡ κνώσα, ἡγουν φθείρουσα τὰ ἔμβρυα), κατὰ τὴν προβληθεῖσαν διόρθωσιν εἰς τοὺς Βίους τοῦ Πλουτάρχου (Μέρος III, σελ. 3) ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ γραφομένου Μνησίτοκος, τὴν ὁποίαν ἐμνημόνευσε πρῶτος ὁ Συνεῖδѐρος, καὶ ἀπεδέχθησαν (βλέπω τώρα) καὶ οἱ νέοι ἐκδύται τοῦ Θησαυροῦ τοῦ Στεφάνου.

ἈΒΟΗΘΗΤΟΣ καὶ ἈΒΟΗΘΟΣ, Σ. ΓΓ. Ἐκρίθησαν ὡς διόλου ταυτόσημα· συγχωρεῖται ὁμῶς νὰ διακριθῶσι μὲ κομψείαν τῆς γλώσσης οὕτως. Ἀβοήθητος εἶναι ὁ μὴ ἔχων βοήθειαν· Ἀβόηθος, ὁ μὴ ἔχων βοηθόν. Ὁ Ἀβοήθητος ἐμπορεῖ νὰ ἔχη βοηθοὺς, ἀλλὰ μὴ θέλοντας ἢ μὴ δυναμένους νὰ τὸν βοηθήσωσιν· ὁ Ἀβόηθος δὲν ἔχει κανένα παρόντα βοηθόν. Ὁ Ἀβόηθος εἶναι καὶ Ἀβοήθητος· ἀλλ' ὁ Ἀβοήθητος ὅχι ἐξάπαντος καὶ Ἀβόηθος. Ἀβόηθος, παραδείγματος χάριν, ἐμπορεῖ νὰ λέγεται, ὅστις καταφρονήσας τὸν σκοπὸν τοῦ δημιουργοῦ « Οὐ καλὸν » εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον· ποιήσωμεν αὐτῷ ΒΟΗΘΟΝ κατ' αὐτὸν » ἀποσρέφεται τὸν νόμιμον γάμον.

Εἰς τῶν ἑβδομήκοντα τὸ « Ἐγενήθη ὡσεὶ ἄνθρωπος ἈΒΟΗ-ΘΗΤΟΣ » (ψαλμ. πη', 4) φέρεται διάφορος γραφή, ἈΒΟΗΘΟΣ.

ἈΒΟΛΕΤΟΝ. Ζ. Βολετός.

ἈΒΟΛΟΣ (incommode), Δ. Ζ. Βολή.

ἈΒΡΙ (algue), Δ. Σ. Ἀπὸ τὸ Ἑλλ. Βρύον, καὶ κατὰ

πλεονασ μὲν τοῦ ἁ Ἄβρυον, Ἄβρυ, Ἄβρί. Συν ὄνυμον ἔχομεν τὸ Φύκιον, Σ. καὶ τοῦτο Ἑλλ. Ζ. Φύκια.

ἈΓΑΘÀ, τὰ ὑπάρχοντα (les biens), τὰ πρὸς ἀπόλαυσιν χρήσιμα, καὶ ἐξαιρέτως τὰ ἀπὸ τῆς γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας. Συχνὰ μεταχειρίζεται τὴν λέξιν ὁ Ξενοφῶν (Κύρ. παιδ. IV, 4, § 4) « Ὅτι μεσῇ εἴῃ [ἡ χώρα] καὶ οἴων καὶ αἰγῶν καὶ βοῶν » καὶ ἵππων καὶ σίτου, καὶ πάντων ἀγαθῶν ». Κα συχνότερα οἱ Ἐβδομήκοντα (Δευτερονομ. 5', 11) « Οἰκίας πλήρεις πάντων ἀγαθῶν... ἀμπελῶνας καὶ ἐλαιῶνας κ. τ. λ. » Ὅθεν καὶ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ (Λουκ. 13', 19) τὸ « Ψυχὴ, ἔχεις πολλὰ » ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλὰ κ. τ. λ. ».

* ἈΓΑΘΟΣΥΜΒΟΥΛΟΣ, ὅστις δίδει ἀγαθὰς συμβουλὰς. Τὸ ἐπῆρα ἀπὸ τὰ Γλωσσάρια « Ἀγαθοσύμβουλος, be- » nesuasor ».

ἈΓÁΛΙΑ. Εἰς τὰ προσημειωθέντα (Ἄτακτ. II, σελ. 4) πρόσθεσε, ὅτι καὶ τὸ διπλόνομεν πολλάκις, Ἀγάλια, Ἀγάλια (tout doucement), ὡς λέγομεν καὶ Σιγά, σιγά· τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι Ἰταλισμὸς (pian piano)· ἐπειδὴ τὸ ἐδίπλωναν καὶ οἱ παλαιοὶ (Εὐριπίδ. Ὀρ. 140),

Σίγα, σίγα, λεπτὸν ἔχνος ἀρβύλης

Τίθεϊτε —————

ἈΓΑΛΜΑ. Ζ. Ἐόανον.

ἈΓÁΠΗ. Οἱ Γραικορωμαῖοι τὸ ἔλεγον καὶ εἰς σημασίαν τῆς ἐλεημοσύνης (aumône), ὡς οἱ Γάλλοι τὸ charité, οἶον « Ποίησόν μοι ἀγάπην » Δ.

ἈΓΓΕΛΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ, Σ. Οὕτως ὀνομάζουσι οἱ ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴν εἰς τῶν Δυτικῶν τὴν ἐκκλησίαν μεταχωρήσαντες Γραικοὶ τὸ « Θεοτόκε παρθένε κ. τ. λ. » (Ave Maria).

ἈΓΓΡΙΖΩ (Ἄτακτ. II, σελ. 7). Τὰ Γλωσσάρια φέρουσι « Ἀγγρίζω, irrito, Ἀγγρισμὸς, irritatio, Ἀγγρισις,

» irritator ». Προσθέτοντες τὴν πρόθεσιν λέγομεν Ἐξαγ-
γρίζω (aigrir, fâcher), ὅθεν ἡ χυδαία μετοχή τοῦ Σ.
Τζικρισμένος (rechigné), ἀπὸ τὸ Ἐξαγγρισμένος ἢ Ἐξηγ-
γρισμένος, ὡς ἀπὸ τὸ Ἐξώφλοιον ἐπλάσαν τὸ Τζώφλιον.

ΑΓΙΑΣΜΑΤΕΡΟΝ, Δ. Σ. χυδ. ἀντὶ τοῦ Ἀγιασματήριον
(bénitier). Οἱ παλαιοὶ τὸ ὠνόμαζαν Περιῤῥαντήριον.

ΑΓΛΗΓΟΡΑ, οὗσ. θηλ. Ζ. Χρυσόξυλον.

ΑΓΟΡΑΣΤΟΝ. Ζ. Πρατικόν.

ΑΓΟΣ, Σ. Ἀγωγός, Σ. (aqueduc). Ὑδραγωγός, Ὑδρα-
γώνιον, Ἑλλ.

ΑΓΡΑ (εἰς) λήγοντα ὀνόματα. Ζ. Ἀμελάγρα.

ἌΓΡΕΛΟΣ, οὗσ. ἀρσ. μὲ συνώνυμον Ἀγριελία Σ. Δ.
Ἀγριέλιον, οὐδέτερον Δ. Ἀγριέλαιος καὶ Ἀγριελαία, Ἑλλ. Πρόσθεσε
εἰς τὰ σημειωθέντα (Ἄτακτ. II, σελ. 11), ὅτι κατὰ τὸν Σουί-
δαν, καὶ τὸν Ζηνόβιον, ἐλέγετο Ἄγριππος ἀπὸ τοὺς Λάκωνας·
« Λάκωνες τὴν ἀγρίαν ἐλαίαν, Ἄγριππον καλοῦσι » Ζη-
νοβ. I, 60). Ὁ Ἡσύχιος τὸ γράφει διὰ τοῦ φ Ἄγριφος· καὶ
οὕτω πρέπει νὰ γράφεται, ἢ καὶ δι' ἐνὸς π Ἄγριπος, ἀπὸ
τὸ Γρίφω καὶ τὸ σερητικὸν α, ἐπειδὴ ὁ αὐτὸς Ἡσύχιος λέγει
« Γριφόμενα, γραφόμενα, ἢ ἐπανειλούμενα » καὶ « Γριφάσθαι
» (γρ. Γριφάσαι), γράφειν· οἱ δὲ, ξύειν καὶ ἀμύσσειν· Λά-
κωνες ». Ὅθεν φαίνεται καὶ ἡ παραγωγή τοῦ Γαλλικοῦ
Greffier, διότι ὁ Ἄγρελος (olivier sauvage) εἶναι ἀληθῶς
ἐλαία ἄγριφος (olivier non greffé).

ΑΓΡΙΑΝΘΡΩΠΟΣ, ὁ ἄγριος τοὺς τρόπους ἄνθρωπος, ὁ
ἀκοινώωντος (sauvage). 2) ὠνόμασαν οὕτω καὶ τὸν Σάτυρον
(Satyre), Δ.

ΑΓΡΙΜΙΟΝ, Σ. Δ. εἰς τὰ προλεγμένα (Ἄτακτ. II, σελ.
12) πρόσθεσε, ὅτι καὶ Ἀγρίμιον εἰδικωτέως ὀνομάζουν οἱ

Γραικοί, κατὰ τὸν Βελλώνιον, τὸ Bouquetin τῶν Γάλλων.
Ζ. Πλατώνιον.

* ΑΓΡΙΟΒΙΟΑΪΤΑ. Ζ. Χαμαΐιον.

ΑΓΡΙΟΜΑΡΟΥΛΟΝ. Ζ. Πικραλίδα.

ΑΓΡΙΟΜΟΧΘΗΡΟΝ, Δ. Οὕτως ἤκουσ' ὁ Βελλώνιος εἰς
τὴν Ἑλλάδα ὀνομαζόντας τὸν Ἀγριόχοιρον (sanglier). Τὸ
Μοχθηρόν, ὀνομαζόμενον ἀπὸ τὸν Πτωχοπρόδρομον (Ἄτακτ.
I, σελ. 191) Μοχτερόν, ἐξήγησα κακῶς Γάδαρον, ἀπα-
τηθεὶς ἀπὸ τὸν Δουκάγιον, ὅς τις εἰς μὲν τὸ Μοιχθερόν
(σελ. 944) σιωπᾷ τὴν ἐξήγησιν· εἰς δὲ τὸ Μοχθηρὸς
(σελ. 967) τὸ ἐξηγεῖ Asinus. Μοχτερόν ὀνομαζοῦν οἱ
χωρικοὶ τῆς Χίου τὸν χοῖρον.

* ΑΓΡΙΟΠΗΠΕΡΙΑ. Ζ. Ὑδροπίπερον.

ΑΓΡΙΟΧΟΙΡΟΣ, Δ. Ζ. Ἀγριομόχθηρον.

ΑΓΡΟΓΕΪΤΩΝ (voisin de campagne), Δ.

ΑΓΡΟΣΚΥΛΟΣ, (chien de campagne), Δ.

ΑΓΩΓΟΣ. Ζ. Ἀγός.

* ΑΔΡΑΓΑΝΤΟΣ. Ζ. Τραγάκανθα.

ΛΕΤΟΝΥΧΟΝ, οὐσ. οὐδέτερ. Δ. Ἀτόνυχος, οὐσ. ἀρσ. Σ.
Ὁ Δ. τὸ ἐξηγεῖ Leontopodium, ὁ Σ. pié corvino (ση-
μαῖνον Κορακόνυχον). Εἶναι τοῦ γένους τῶν Γναφάλων (gna-
fales). Ἰσως τὸ Λεοντοπόδιον τοῦ Διοσκορίδου (IV, 131),
τὸ Gnaphalium leontopodium τοῦ Λινναίου.

* ἌΖΥΓΟΣ (déparié, dépareillé).

ΑἶΓΑ (chèvre), Σ. Ἀπὸ τὴν αἰτιατικὴν (τοῦ Αἶξ)
Αἶγα, ἐσχηματίσαμεν ὀνομαστικὴν, Ἡ αἶγα. Δὲν εἶναι νεω-
τερισμὸς ἢ μετάπλασις· Αἶγας πληθ. ὀνομάζει ὁ Ὀμηρος
(Ψαδ. Σ', 203), μίαν ἀπὸ τὰς Ἀχαϊκὰς πόλεις τῆς Πελο-
ποννήσου, καὶ πάλιν Αἶγας (αὐτόθ. ν', 21) πόλιν ἄλλην τῆς
Εὐβοίας, ὅθεν τὸ Αἶγαῖον πέλαγος. Ὁ Στράβων (VIII, σελ.
386-387) μᾶς διδάσκει ὅτι ἡ Ἀχαϊκὴ πόλις ὀνομαζέτο καὶ

πληθυντικῶς αἱ Αἶγαι καὶ ἐνικ. ἡ Αἶγᾶ, ἀπὸ τὴν Αἶξ (ὄνομα τοῦ ζώου εὐθείαν. Ἴδε καὶ τὰς εἰς τὸν Ἀμμώνιον σημειώσεις (σελ. 230) τοῦ Οὐαλκενηρου.

ΑἶΜΑΤΟΝΩ, Σ. μολύνω με αἷμα. Αἵματωμένος τὰ χέρια, ἢ Μὲ χέρια αἵματωμένα (avec des mains ensanglantées), ὡς ὁ Εὐριπίδης (Βακχ. 1133) « Ἡμα- » τωμένη χεῖρας ».

ΑἶΜΟΜΙΕΙΑ Ζ. Σμύγω.

ΑἶΣΘΑΝΟΜΑΙ Ζ. Αἰσθῆσομαι.

ΑἶΣΘΗΣΟΜΑΙ. Ὁ Σ. παρέδραμε τὸ Αἰσθάνομαι, καὶ βάλλει εἰς τόπον αἰ τοῦ τὸ Αἰσθήσομαι. Δὲν εἶναι βάρβαρος λέξις, ἀντὶ τοῦ ὀρθογραφῆσης, Αἰσθίζομαι, καὶ τὸ φυλάξης εἰς καιρὸν χρειᾶς ὡς συνώνυμον τοῦ Αἰσθάνομαι. Τρεῖς τύπους ἀχρήστους τοῦ ῥήματος εἶχαν οἱ παλαιοὶ, Αἶσθω, Αἰσθέω καὶ Αἰσθάνω. Ἀπὸ τὸν τρίτον ἔμεινε τὸ Ἀποθετικ. Αἰσθάνομαι, τοῦ ὁποίου τὸν μέλλοντα Αἰσθήσομαι ἐδανείσθησαν ἀπὸ τὸν δεῦτερον, καὶ τὸν ἀόριστον Ἡσθόμην, ἀπὸ τὸν πρῶτον. Ἀλλὰ τὸ Αἰσθέω, πιθανόν ὅτι ἐλέγετο εἰς καμμίαν διάλεκτον καὶ Αἰσθίζω, ὡς φέρονται τὸ Πολεμέω καὶ Πολεμίζω, Σακκέω καὶ Σακκίζω, Τειχέω καὶ Τειχίζω, περὶ τῶν ὁποίων ἴδε τὰς εἰς τὸν Ἰσοκράτην σημειώσεις (σελ. 25).

Ἐνδεχόμενον ἀκρίμῃ νῦν ἐλέγετο καὶ Αἰσθύσσομαι ἀπὸ ἀχρηστον παλαιόν, ἢ καὶ χρηστον εἰς κχυμίαν διάλεκτον, Αἰσθύσσω. Τὸ Αἶσθω καὶ Αἰσθύσσω ἀναλοῖ εἰ μὲ τὰ χρηστὰ Αἶθω καὶ Αἰθύσσω.

ΑἶΣΘΙΖΟΜΑΙ Ζ. Αἰσθῆσομαι.

* ΑἶΣΘΥΣΣΟΜΑΙ Ζ. Αἰσθῆσομαι.

* Αἴτιος, Σ. Τὸ σημειώνει ὡς ἑλληνικὴν λέξιν (qui est la cause de). Ζ. Συναίτιος.

ἈΚΑΝΕΤΟΣ, καὶ Φθάνω. Ζ. Ἰκανετός.

ἈΚΑΝΩ. Μὲ συνώνυμ. Φθάνω, Σώνω, Σ. Ἐχυδαίσθη ἀπὸ

τὸ Ἰκανέω, τὸ ὁποῖον καὶ Ἰκανεύω (χυδ. Ἰκανεύγω, ΓΓ.) λέγεται. Ζ. Ἰκανετός, Συμφθάνομαι, καὶ Φθάνω.

* ΑΚΑΪΚΑΛΟΣ. Ζ. Κάκαρον.

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ. Ζ. Φιλακόλουθος.

ΑΚΟΛΟΥΘΩ (Ἄτακτ. II, σελ. 23). Πρόσθεσε εἰς τὴν τρίτην σημασίαν, ἀπὸ τὸν Στράβωνα (III, σελ. 165) « Ἄφ' οὗ καὶ λοιμικαὶ νόσοι πολλάκις ἠκολούθησαν ».

ΑΚΟΝΗ. Ζ. Λιλάδι.

ΑΚΟΝΙΤΟΝ. Ζ. Ψιάκι.

ΑΚΟΝΩ. Ζ. Τροχίζω.

ΑΚΡΙΒΟΣ. Ζ. Σφικτός.

ΑΚΡΟΔΑΚΤΥΛΟΝ, (pouce), Δ.

* ΑΚΡΟΣΥΜΦΕΡΩ. Ζ. Συνέρχομαι.

ΑΚΡΟΧΝΑΡΟΝ (extrémité de la plante du pied, la pointe du pied), Δ. Ἀπὸ τὸ Ἄκρον, καὶ τὸ Ἰχνάριον ὑποχωριστικὸν τοῦ Ἰχνος.

ΑΚΡΩΝΑΡΙΟΝ (Ἄτακτ. II, σελ. 27), Δ. Ὁ σχολιαστὴς τοῦ Λουκιανοῦ (Λεξιφαν. § 6) ἐξηγῶν τὴν κακότητον φράσιν « Δίχηλα ὕεια » λέγει· « Τὰ τῶν ποδῶν ἄκρα τῶν ὕων... » ἅπερ φασὶν Ἀκρωνάρια ».

ΑΛΕΚΑΤΗ. Ζ. Λεκάτη.

ΑΛΕΠΟΪ, οὐς. Θηλ. (renard), Δ. Σ. Ἀλουποῦ, Δ. Ἀλώπηξ Ἑλλ. Ἀλωπῶ, οὐς Ἑλλ. « ἈΛΩΠΩ, ἡ Ἀλώπηξ » λέγει ὁ Ἡσύχιος (ἀπὸ διορθώσεως), ἀντὶ τοῦ ἈΛΩΠΑ. Βεβαιοῦται ἡ διόρθωσις ἀπὸ τὸ πληθ. Ἀλωποὶ (κατὰ τὸ Λητῶ, Ληταί), εὐρισκόμενον εἰς τὰς ἐπιστολάς Ἰγνατίου τοῦ Θεαφόρου (Πρὸς Ἀντιοχ.)· « Οὗτοι γάρ εἰσι θῶες, ἄλωποι, ἀνθρωπόμιμοι πί- » θηκοι». Λαλεῖ περὶ τῶν εἰς τοὺς χρόνους του ψευδοδιδασκάλων.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τύπον ὀνομάζεται ἡ Ἀλώπηξ καὶ Κερδῶ οὐς, καὶ Μιμῶ οὐς, Ἑλλ.

ἈΛΕΤΡΑΣ, Σ. κατὰ τροπὴν τοῦ ῥ εἰς τὸ λ, ἀπὸ τὸ Ἀροτῆρ
Ἑλλ. ἢ μᾶλλον ἀπὸ τὸ Ἀροτρεύς. Ἑλλ. (laboureur).

ἈΛΕΤΡΙΑ, αὐλακία (sillon), Σ. Αὐλαξ, Ἑλλ.

ἈΛΕΤΡΙΖΩ (labourer), Σ. Ἀροτριῶ, Ἀροτριάζω, Ἀρο-
τρεύω, Ἑλλ.

ἌΛΕΤΡΟΝ (charrue), Σ. Ἄροτρον, Ἑλλ.

ἈΛΕΤΡΟΠΌΔΙΟΝ (soc de charrue), Δ. Ἀροτρόπους
Ἑλλ. ὕνις ἢ ὕνις, Ἑλλ.

ἈΛΕΥΡΌΚΟΛΛΑ, Ζ. Πλασόκολλα.

ἈΛΗΘΕΙΑ. « Ἀλήθεια (ἢ Ἀλήθειαν) λέγουν, ὅτι κ. τ. λ. »
Φράσις ἰδίᾳ τῆς γλώσσης, καταρχὰς μάλιστα τῶν παροιμιῶν,
οἷον « Ἀλήθειαν λέγουν, ὅτι τῶν τρελῶν ἡ χαρὰ δὲν κρατεῖ
» πολὺν καιρὸν » Παρόμοια ὁ Καλλιμάχος (Ἐπιγρ. 9'),

ὧμοσεν· ἀλλὰ λέγουσιν ἀληθεῖα, τοὺς ἐν ἔρωτι

ὄρκους μὴ δύνειν οὐκ' εἰς ἀθανάτων.

* ἈΛΙΕΎΩ. Ζ. Ὁφαρεύω.

ἈΛΙΣΙΑ. Ζ. Στακτόνερον.

ἈΛΙΦΑΣΚΙΑ. Ζ. Φασκομηλία.

ἈΛΛΑΞΌΠΙΣΤΟΣ, (renégat), Σ.

ἈΛΛΗΘΩΡΟΣ. Ζ. Στραβοθωρῶ.

ἈΛΛΟΓΥΡΙΖΩ (κακὰ τὸ γράφει ὁ Σ. μὲ ἐν λ), σύνθετον
ἀπὸ τὸ Ἄλλη, Ἑλλ. (κοιν. Ἄλλου) καὶ τὸ Γυρίζω. Ἐκτρέπομαι,
Ἑλλ. (se détourner). « Ἐκτρέπεται με νῦν ἀπαντῶν » λέγει
ὁ Δημοσθένης (Περὶ παραπρεσβ. σελ. 411), ἡγοῦν ἀλλογυρίζει,
ὅταν με ἀπαντήσῃ. Ἀλλογύρισμα, οὐσ. οὐδέτ. (détour). Ζ.
Ἀλλόγυρον.

ἈΛΛΟΓΎΡΙΣΜΑ. Ζ. Ἀλλογυρίζω.

ἈΛΛΌΓΥΡΟΝ, οὐσ. οὐδ. Σ. καὶ Ἀλλόγυρος, οὐσ.
ἀρσ. (détour, voie détournée), Ἐκτροπή, Ἑλλ.

ἌΛΛΟΣ ἘΝΑΣ (un autre). ἌΛΛΗ ΜΙΑ, (une

autre), ἀντί τοῦ ἑτερος καὶ ἑτέρα, Ἑλλ. Παρόμοια ὁ Ἡρόδοτος (I, 151)· « Ἐν Τενέδῳ δὲ μία οἰκέεται πόλις, καὶ ἐν » τῇσι ἑκατὸν νήσοισι καλεομένησι ἄλλη μία ».

ἈΛΛΟΥΣΝΟΙΑΖΩ, παραλογίζω (extravaguer), Σ. ἀπὸ τὸ προσημειωθὲν (Ἄτακτ. II, σελ. 32) Ἀλλογνοῶ, Ἀλλοφρονῶ, Ἑλλ. « Ἀλλογνοῶν, ὁ παραφρονῶν, ὁ οἶον ἄλλα γινώσκων παρὰ τὰ ὄντα. Οὕτω δὲ καὶ τὸ Ἀλλοφρονήσας εἴρηται » πρὸς αὐτοῦ » Γαλην. Ἐξηγησ.

* ἈΛΟΓΟΜΥΛΟΣ. Ζ. Νερόμυλος.

ἈΛΟΓΟΦΑΓΙΣΣΑ. Ζ. Ἀνδρογυναίκα.

ἈΛΣΟΦΥΛΑΚΕΣ, Δ. Garde-forets.

ἈΛΦΑΔΙ (niveau, aplomb, équerre), Σ. ἀπὸ τὸ Ἀλφάδιον ὑποκορ. τοῦ Ἄλφα, πρώτου ὀνόματος τοῦ ζοιχείου, διὰ τὸ σχῆμά του παρόμοιον τοῦ Α. Κατωτέρω ὀνομάζεται καὶ Στάφνη, Σ. κατὰ χυδ. ἀλλοίωσιν ζοιχείων ἀπὸ τὸ Στάθμη, Ἑλλ. (cordeau).

ἈΛΦΑΔΙΑΖΩ (niveler), Σ.

ἈΛΦΑΔΙΑΣΤΗΣ (niveleur), Σ.

ἈΛΩΠΟΥ. Ζ. Ἀλεπού.

ἈΜΑΡΑΝΤΟΣ. Ζ. Σταθόρι.

ἈΜΕΛΑΓΡΑ (indolence, nonchalance, insouciance), Δ. Ἀκηδία, Ἑλλ. ὁ τύπος σημαίνει ἐπίτασιν Ἀμελείας, ἐσχάτην ἀμέλειαν, κατὰ τὸ Κουφάγρα, Νυσάγρα, Σκοτεινάγρα (ténèbres épaisses), Τυφλάγρα (cécité complète), Δ. οἶον (Ἀπολλ. τοῦ ἐν Τυρ.),

Καὶ μὴ λογιάζεις νὰ χαθῇς ἐδῶ τὴν σκοτεινάγρα,

Καὶ διώξε ἀποπάνω σου τὴν τόσην ἀμελάγρα.

* ἈΜΕΤΑΣΤΡΕΠΤΟΣ. Ζ. Ἄστρεπτος.

ἈΜΕΤΡΟΒΑΘΗΣ, Σ. ἄμετρον βάθος ἔχων (démessurément profond)· « Ἀπειρεσίη γὰρ ἀμετροβαθής τε θα-

» λασσα » εἶπεν ὁ Ὀππιανὸς (Ἄλιευτ. I, 85). Ὁ Σ. δὲν ἔχει πλὴν τοῦτο τὸ σύνθετον καὶ τὸ Ἀμετρόκακος (excessive-ment méchant), καὶ τοῦτο Ἑλλ. Δυνάμεθα ὅμως νὰ πλάσωμεν πολλὰ τοιαῦτα, οἷον Ἀμετρολόγος (causeur éternel) κατὰ τὸ Ἀμετροεπὴς τοῦ Ὀμήρου, ἢ νὰ λάβωμεν ἀπὸ τὴν παλαιάν, ὡς τὸ Ἀμετροπότης, Ἑλλ. καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα.

ἈΜΕΤΡΟΚΑΚΟΣ. Ζ. Ἀμετροδαθής.

ἈΜΙΑΝΤΟΣ. Ζ. Σμίγουσα.

ἈΜΜΟΔΙΑ, Ἀμμουδία (γρ. Ἀμμωδία), Σ. Ἀμμότοπος, Σ. Ἀμμόγη (terre sablonneuse), Δ. * Ἀμμωδία, Ἑλλ. Τὸ πρῶτον, Ἄμμος-τόπος, τὸ δεύτερον, Ἄμμος-γῆ.

* ἈΜΟΛΟΧΑ. Ζ. Μολόχα.

ἈΜΟΡΓΗ. Πρόσθεσε εἰς τὰ σημειωμένα (Ἄτακτ. II, σελ. 41), ὅτι ἀπὸ τοῦτο ἐπλάσαν οἱ Ῥωμαῖοι τὸ amurca, οἱ Ἱταλοὶ τὸ Morchia, καὶ οἱ Γάλλοι τὸ marc.

ἈΜΠΕΡΜΠΟΪ, Σ. καὶ τὸ ἐξηγεῖ battisecula (bluet). Μήκων Ἡρακλεία, Ἑλλ. τοῦ Θεοφράστου (Περὶ Φυτ. ἰσop. IX, 12), Μήκων ἀφρώδης τοῦ Διοσκοριδίου (IV, 67). Τὸ Ἀμπερμπόϊ εἶναι λέξις Τουρκικὴ· ἐκεῖνοι ὅμως, κατὰ τὸν Λεξικογράφον Κλόδιον (σελ. 348, καὶ 598. Λειψ. 1730), ὀνομάζουν Beburgi καὶ Peïgamber cicegi (ἤγουν Ἄνθος τοῦ Προφήτου) τὸ lilium convallium (muguet).

ἈΝΑΒΑΛΛΟΥΣΑ (source). Ἐθισαύρισε τὴν καλὴν ταύτην λέξιν ὁ Σ.

ἈΝΑΒΡΥΣΜΑ (jet d'eau, eaux jaillissantes). » Ἀνάβρισμα, (γρ. Ἀνάβρυσμα) νεροπήδημα, σαντριβάνι » Σ. Τὸ Ἀνάβρυσμα (ἀπὸ τὸ Ἀναβρύω) μᾶς ἐλευθεράνει ἀπὸ τὴν Τουρκικὴν λέξιν, Σαντριβάνι. Ζ. Νεροπήδημα.

ἈΝΑΒΡΥΩ (jaillir), Σ.

ΑΝΑΓΟΓΥΡΕΪΩ. Ζ. Περιεργάζομαι.

ΑΝΑΓΡΙΟΝΩ (effaroucher), Σ.

ΑΝΑΓΥΡΕΪΩ. Ζ. Περιεργάζομαι.

ΑΝΑΔΕΞΙΜΕΙΟΝ, οὐδέτ. Σ. Ἀναδέξιμος, ἄρσεν. καὶ
 Ξηλ. (filleul , filleule), Δ. Ἀναδεξιμαῖος (filleul), Δ.
 Ἀναδεξιμαία (filleule), Δ.

ΑΝΑΔΕΪΩ (brouiller , mêler), ΓΓ. Λεῖπει ἡ λέξις
 εἰς τὸν Σ. καὶ εἰς τὸν Δ. Σώζεται εἰς τοὺς παλαιούς, τὸ
 Δεύω, καὶ τὸ σύνθετον Ἀναδεύω, συνώνυμον τῶν Ἀναφυ-
 ρῶ, Ἀναμιγνύω, Ἀνακυκῶ, Ἑλλ. Εἰς ἡμᾶς συνωνυμεῖ μὲ τὸ
 Ἀνακατόνω. Κυρίως ὅμως τὸ μεταχειριζόμεθα, δηλοῦντες
 μίξιν ὑγρῶν, τὴν γινομένην μάλισα μὲ τὴν σεῖσιν τοῦ
 περιέχοντος ἀγγείου. Ὁ Πλούταρχος (Λυκούργ. καὶ Νουμ.
 σύγκρ. § 4) τὸ ἐμεταχειρίσθη μεταφορικῶς, « Διὰ τῆς
 » παιδείας καὶ τῆς ἀγωγῆς οἷον ἀνέδευσε τοῖς ἥθεσι τῶν
 » παίδων τοὺς νόμους ».

ΑΝΑΚΑΤΟΝΩ, μεταβ. Σ. Σμίγω σείων ἄνω καὶ κάτω
 (Ζ. Ἀναδεύω). Ἀνακατόνομαι, παθητ. Σμίγομαι σειόμενος κ. τ. λ.
 Ἀνακατόνομαι, μέσ. Ναυτιάω, Ἑλλ. (avoir envie de vomir).
 2) Μεταφορ. Μεσολαβῶ εἰς τὰ ἀλλότρια (s'immiscer).

ΑΝΑΚΟΨΚΟΥΔΑ, ἐπίρρ. Δέν νοῶ τί νοεῖ ὁ Σ.
 ἐξηγῶν αὐτὸ grappolone (grappillon). Εἰς δὲ τὸν ΓΓ.
 ἔγιν' ἔτι ἀσαφέστερον, μεταβαλμένον ἀπὸ ἐπίρρημα εἰς ὄνομα
 Ξηλυκόν, Ἡ ἀνακούρκουδα, μὲ Γερμανικὴν ἐξήγησιν
 traube (grappe). Εἰς ἡμᾶς σήμερον τὸ Ἀνακούρκουδα,
 ἐπίρρημα, σημαίνει θῆσιν τοῦ κλιμένου ἐπάνω τῶν δύο γονά-
 των σώματος, ὡς σχηματίζεται, παραδείγματος χάριν, ὅστις
 θέλει νὰ κενώσῃ τὴν κοιλίαν. Ἰσως παράγεται ἀπὸ τὸ Ἰταλικόν
 Corcare (se baisser , se courber). Πιθανώτερον ὅμως
 ὅτι συγγενεῦει μὲ τοῦ Ἡσυχίου τὸ « Κλωκυδᾶ, τὸ καθῆσθαι

» ἐπ' ἀμφοτέροις ταῖς ποσὶ ». Τοῦτο βέβαια, ὡς καὶ τὸ ἡμέτερον Ἀνακούρκουδα, σημαίνει τὸ Cossim insidere τῶν Ῥωμαίων, καὶ βεβαιοῦται μάλιστα ἀπὸ τὸ Cossim cacare (Κλωκυδὰ χέζειν) τοῦ Νονίου (De propr. serm. I, 191).

Τώρα καταλαμβάνω ὅτι ὁ Σ. καὶ ὁ ΓΓ. τὸ ἐσύγχυσαν μὲ τὴν Κουρβούλαν ἢ Κουρμούλαν (Ζ. Κούρβουλον). Ἀλλὰ τοῦτο σημαίνει τὸ κορμίον τῆς ἀμπέλου (сер), καὶ ὄχι τὸ σταφύλιον (grappillon).

ἈΝΑΛΑΒΟΣ (scapulaire), Δ.

ἈΝΑΛΑΜΠῆ (éclat, splendeur), Δ.

* ἈΝΑΝΟΟΪΜΑΙ, ἀντὶ τοῦ Αἰσθάνομαι (sentir).

Ὁ Ζῆνος (εἰς τὴν μετάφρασιν τῆς Βατραχομουμαχ. 83) εἶπε,

Δαγκάνω του 'ς τὸ δάκτυλο, καὶ δὲν ἀνανοᾷται,

ἐρμηνεύων τοῦ Ὁμήρου (Βατραχομουμαχ. 46) τὸ « Καὶ » οὐ πόνος ἄνδρα ἵκανε ». 2) Ἀναλογίζομαι, ἀνακρίνω (réfléchir). Λαμβάνει ταύτην τὴν σημασίαν ἀπὸ τὸ οὐσιαστικὸν Ἀνανοῦς, λέξιν ἰδίαν τῆς γλώσσης, ὡς εἰς τὴν παροιμιώδη ταύτην φράσιν, Ἔχει νοῦν καὶ ἀνανοῦν (c'est un homme réfléchi, κατὰ λέξιν, il a du sens et du bon sens).

* ἈΝΑΝΟΪΣ. Ζ. Ἀνανοοῦμαι.

ἈΝΑΝΤΑΪΖΩ. Ζ. Ἀνασύρνω.

ἈΝΑΞΙΟΣ ἈΝΘΡΩΠΟΣ (homme indigne), ἀχρεῖος, οὐτιδανός. Ὁ Σοφοκλῆς (Φιλοκτ. 439) ὀνομάζει τὸν Θερεσίτην « Ἀνάξιον φῶτα ».

ἈΝΑΠΑΪΟΜΑΙ (reposer), Σ. 2) Ἀρκοῦμαι, παύω νὰ ζητῶ πλέον (être content, satisfait). 3) Ἀποθνήσκω (mourir), Σ. Ὅθεν καὶ Τροπάρια ἀναπαύσιμα, καὶ Κανόνες ἀναπαύσιμοι, εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν διάλεκτον,

οἱ φαλλόμενοι διὰ τοὺς νεκροὺς ὕμνοι. Ἐλεγαν καὶ οἱ Ἕλληνες
« Ἀνεπαύσαντο τοῦ βίου » (Ἡρωδιαν. VII, 9, § 21).
Ὁ δὲ Κωμικός (Βατρ. 185) ὠνόμασε καὶ τὸν ἄθην Ἀνά-
παυλαν·

Τίς εἰς ἀναπαύλας ἐκ κακῶν καὶ πραγμάτων;

λέγει ὁ Χάρων προσκαλῶν τοὺς νεκροὺς εἰς τὸ πλοῖόν του.
Ἀναπαύσεως τόπον Ruhestätt ὀνομάζουσι καὶ οἱ Γερ-
μανοὶ τὸν τάφον, καὶ ἐπιγράφουσι πολλάκις εἰς αὐτὸν οἱ
Γάλλοι τὸ Ἐδῶ ἀναπαύεται ὁ δεῖνα (ici repose
un tel).

ἈΝΑΠΑΥΣΙΣ (cabinet d'aisance) « Ἀνάπαψη,
» πόρεψη, παρακέλι, ἀναγκιὸ, ἀναγκαῖον » Σ. Εὐμάρεια,
Ἑλλ. « Ἐς εὐμαρίην σκιδνάμεναι » λέγει ὁ Ἡρόδοτος (IV,
113) περὶ τῶν Ἀμαζόνων, σημαίνων, ὅτι ἐσκορπίζοντο,
ὑπάγουσαι εἰς τὴν Ἀνάπαυσιν, ἤγουν ζητοῦσαι τόπον ἐπιτή-
δειον εἰς κένωσιν τῆς κοιλίας.

Ἡ Πόρεψη εἶναι Πόρευσις (ἀπὸ τὸ Πορεύομαι),
Ἄφροδος, Ἑλλ. Ἐλέγετο καὶ Ἀναχώρησις Ἑλλ. Ὁ Λουκιανὸς
(Ἰππ. § 8) λαλῶν περὶ βαλανείου ἔχοντος πόρευσιν λέγει,
« Κεκοσμημένον ἈΦΟΔΩΝ μὲν ἈΝΑΓΚΑΪΩΝ δυσὶν ἈΝΑ-
ΧΩΡΗΣΕΣΙΝ, ἐξόδοις τε κ. τ. λ. »

Περὶ τοῦ Ἀναγκαίου, ἴδε τὰ ἄλλου (Ἄτακτ. II, σελ.
44) σημειωθέντα.

Τὸ Παρακέλι, Παρακέλλιον (cabinet) ἐσυντέθη ἀπὸ
τὴν Παρά πρόθ. καὶ τὸ Ῥωμαϊκὸν Κελλίον (Ἄτακτ. I, σελ.
81). Τὸ δὲ Παράκελον σημαίνει ἄλλο, Ζ. Παράκελον.

ἈΝΑΠΑΥΣΙΣ, θάνατος. 2) Τάφος. Ζ. Ἀναπαύομαι. 3)
Πανθοχείον ὁδοῦ (couchée), ὅπου δηλαδὴ ἀναπαύονται
τὴν νύκτα οἱ ταξιδεύοντες, Ἀνάπαυλα, Ἑλλ. Ἀνάπαυλαν, Δ.

τὴν ὠνόμαζαν ἀκόμη καὶ οἱ Γραικορωμαῖοι Ὁ δὲ Κωμικός
(Βατρ. 113) Ἀνάπαυσιν,

Πορνεῖ, ἀναπαύσεις, ἐκτροπᾶς, κρήνας, ὁδοὺς.

ἈΝΑΠΟΔΑ, Δ. ἐπὶ ῥρ. σύνθετον ἀπὸ τὸ Ἑλληνικόν, Ἀνά
πόδα (à reculons, en arrière), καθὼς ἐκεῖνοι ἀπὸ τὸ,
Ἐν ποδῶν, καὶ Ἐκ ποδῶν, ἔπλασαν ἐπιρρήματα, τὸ
Ἐμποδῶν καὶ Ἐκποδῶν. 2) Εἰς Θέσιν ἢ στροφὴν ἀνοί-
κειον (du mauvais côté). 3) Ἀδέξια (gauchement,
maladroitement).

ἈΝΑΠΟΔΙΑ, Δ. ἀδεξιότης, Σκαιότης, Ἑλλ. (gau-
cherie).

ἈΝΑΠΟΔΟΓΥΡΙΖΩ (Ἄτακτ. II, σελ. 99), γυρίζω
ἀνωκάτω (renverser). 2) Βάλλω εἰς ἀταξίαν (déranger,
mettre sens dessus dessous). 3) Συγχέω, ἀνα-
τρέπω, ἀφανίζω (bouleverser, ruiner).

ἈΝΑΠΟΔΟΣ, Δ. Ἀδέξιος, Σκαιὸς, Ἑλλ.

ἈΝΑΨΤΩ μεταβ. (allumer), οἷον Ἄναψε τὸν
λύχνον. 2) Οὐδετ. (s'allumer), οἷον Ἄναψεν ὁ
λύχνος. 3) Μεταφορ. Ὀργίζομαι πολὺ, θυμόνω (pren-
dre feu, s'enflammer de colère), οἷον Ἄναψεν, ὡς
τὸ ἤκουσε.

Λέγομεν Ἀνάπτω ὡς οἱ παλαιοὶ, καὶ Ἀνάύω (ἀπὸ τὸ
Αὔω), ὡς ἐκεῖνοι Ἀναύω καὶ Ἐναύω.

ἈΝΑΡΕΣΙΑ, Δ. ἀηδία, Ἀπαρέσκεια, Ἑλλ. (déplaisir,
dégout).

ἈΝΑΡΡΟΤΣΑ, κατὰ συγκοπ. ἀπὸ τὸ Ἀναρρροῦσα, ἢ
ἀπὸ τὸ Ἀναρρέουσα, Ἑλλ. Ὁ Σ. τὸ γράφει, Ἀναροῦσα,
τὸ ἐξηγεῖ, « l'onda del mare, che doppo d'aver
dato alla rocca, ritorna indietro al mare ».

Εἶναι λοιπὸν τὸ Ἀναρρέουσα, ἑλλειπτικῶς τοῦ Θαλάσσαι, ἢ οὐσιαστικῶς καὶ ἀνελλιπῶς λεγομένη Ἀναρροῖα, Ἑλλ. (reflux), τὴν ὁποῖαν ἀλλοῦ ὀνομάζει πληθ. οὐδετ. Ξαναρέματα (γρ. Ἐξανάρρευματα), Σ. καὶ Ἀντικίνησιν τῆς Θαλάσσης, Σ. καὶ Παλινδρομίαν τῆς Θαλάσσης, Σ. Ἐλέγετο καὶ Ἄμπωτις, Ἑλλ. (marée descendante), καὶ τὸ ἐναντίον αὐτῆς Πλημμύρα, Ἑλλ. (marée montante).

ΑΝΑΣΑΪΝΩ, Σ. Δ. ἀναπνέω (respirer). Οὕτω λέγομεν, Ἀνασαίνει ἀκόμη, ἤγουν δὲν ἀπέθανεν. 2) Μεταφορικ. ἀναπαύομαι μετὰ πολὺν κόπον (respirer, prendre quelque relâche), οἷον Ἄφες με ν' ἀνασάνω ὀλίγον. Τὸ ῥηματικὸν εἶναι « Ἀνασασμὸς, παῦσις, ἀνεσις, » (relâche), Σ. ἢ « Ἀνασασμὸς, ἀναπνοή, παῦλα, χάλασις » Δ.

Τὸ ῥῆμα παράγεται ἀπὸ τὸ Ἀσθμαίνω (ἴδε Ἄτακτ. I, σελ. 378).

ΑΝΑΣΚΕΛΑ, Σ. Δ. Ὑπτίως, Ἑλλ. (sur le dos), οἷον (Ἀπολλ. ἐν Τύρ.),

Καὶ ἀνάσκελα νὰ κείμεντε τὰ μορφα παληκάρια.

ΑΝΑΣΟΝΩ, ἢ ΑΝΑΣΩΖΩ, προσθέτω τὸ λείπον (compléter), Ἀναπληρῶ, Ἑλλ. (Ἀπολλ. ἐν Τύρ.),

Καὶ ὅ,τι καὶ ἂν ἦτονε γιὰ χροιά, τὴν ὥραν τ' ἀνασώσαν,

ἤγουν Καὶ ὅ,τι ἐχρειάζετο ἢ ἔλειπεν ἀκόμη, πάραυτα τὸ ἀνεπλήρωσαν.

ΑΝΑΣΤΑΤΗΣ. « Ἀνεστάτης, ἀναστάτης, κουτουμπερνάρης, κόλιγας, Affitaiuolo, ... gastaldo » Σ. (fermier, métayer).

Ὁ Πσύχιος λέγει, « Ἐργύλον, ΣΤΑΤΗΝ· Ἰῶνες » Ἰσως

ἦτον ἈΝΑΣΤΑΤΗΝ. Ὁ Ἐργύλος τῶν Ἰώνων, ἐσυνωνύμει ἀναμφιδόλως μὲ τὸ Ἐργάτης γῆς, Γεωργός (laboureur).

Τὰ δὲ λοιπὰ τοῦ Σ. εἶναι ξενικά· τὸ μὲν Κουτουμπερνάρης (ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν contubernalis). Ἐπροφέρετο ἀπὸ τοὺς Γραικορωμαίους Κουτουβερνάλιος, Δ. καὶ ἐσήμαινε κυρίως τὸν σύσκηνον καὶ σύντροφον στρατιώτην, ἢ ἀπλῶς συστρατιώτην (camarade), ὡς τὸ ἐξηγεῖ καὶ ὁ Ἡσύχιος, « Κουτουβερνάλιος, συστρατιώτης. » Ῥωμαϊκὸν ἔτι εἶναι καὶ τὸ Κόλιγας, προφερόμενον ἀπὸ τοὺς Γραικορωμαίους Κολλέγας καὶ Κολλήγας, Δ. ἀπὸ τὸ Collega, σημαῖνον κοινωνὸν ἔργου τινὸς ἢ πράξεως (associé, collègue). Τὸν ὠνόμαζαν ἀκόμη καὶ Ἡμισειαστήν, διὰ τὴν συμφωνίαν δηλαδὴ τοῦ γεωργοῦ μὲ τὸν κύριον τοῦ ἀγροῦ νὰ λαμβάνῃ τὸ ἥμισυ μέρος τῶν καρπῶν· τὸνομα τοῦτο μετέπλασεν ὁ παρακμάζων Λατινισμὸς εἰς τὸ Medietarius, ὅθεν ἔλαβαν οἱ Γάλλοι τὸ métayer.

Ἀναστάτην ὀνομάζουσι σήμερον οἱ Χῖοι τὸν ἄλλως λεγόμενον Πακτωτήν, Σ. ἢ Πακτιώτην, Δ. (fermier) ἀπὸ τὸ Πάκτον (Pactum) Ῥωμαϊκὴν λέξιν σημαίνουσαν συμφωνίαν, σύμβασιν (pacte, traité), τὴν ὁποίαν συμφωνεῖ ὁ Πακτωτής μὲ τὸν κύριον τοῦ ἀγροῦ, νὰ καλλιεργῇ τὸν ἀγρὸν ἢ τοὺς ἀγροὺς, εἰς διωρισμένον χρόνον ἐτῶν, μὲ μισθὸν ὠρισμένον. Καὶ ἐπειδὴ συμφωνεῖται πολλάκις νὰ πληρόνεται ὁ Πακτωτής, μετὰ τοῦ χρόνου τὴν πλήρωσιν καὶ δι' ὅσα δένδρα ἀνέστησεν εἰς τὸν ἀγρὸν αὐτὸς, μὴ φυτευμένα πρότερον, ἐκ ταύτης τῆς ἐπιμελείας καὶ τῆς ἈΝΑΣΤΑΣΕΩΣ τῶν δένδρων, ἐγεννήθη τὸ κομφὸν τῆς συνθεῆας ὄνομα Ἀναστένω δένδρα, ἀντὶ τοῦ φυτεύω, καὶ Ἀναστάτης ὁ φυτευτής.

ἈΝΑΣΤΕΝΩ ΔΕΝΔΡΑ. Ζ. Ἀναστάτης.

ἈΝΑΣΥΡΝΩ, Σ. Ἀναντίζω, Σ. Σύρω νερὸν ἀπὸ πηγὴν

ἡ πηγάδιον (puiser). Ἀντλῶ, Ἀναντλῶ, Ἀπαντλῶ, Ἰμῶ, Ἀνιμῶ Ἑλλ. Οἱ Ἐβδομήκοντα (Ἡσαίου γ', 14.) « Ἀποσυριεῖς » ὑδωρ μικρὸν » ἀπὸ τὸ Ἀποσυρίζω.

* ἈΝΑΨΩ. Ζ. Ἀνάπτω.

* ἈΝΑΦΟΡΟΝ. Ζ. Τζιβέρα.

ἈΝΑΦΡΑΝΤΟΣ. Ζ. Ἄφραντος.

ἈΝΑΧΩΜΑΤΙΣΜΟΣ. Ζ. Παράχωμα.

ἈΝΑΧΩΡΗΤΗΣ. Ζ. Ἀναχωρῶ.

ἈΝΑΧΩΡΩ (partir, se retirer). Ὄθεν καὶ οἱ Μοναχοί, ἤγουν οἱ ἀποσχιρετοῦντες τὸν κόσμον, διὰ τὴν σῶσιν τὴν ψυχὴν των (ὡς λέγουν), ὀνομάζονται Ἀναχωρηταί (Anachorètes).

ἈΝΔΡΑΚΛΕΪΔΑ, Ἀνδράχνη, Γλυσερίδα, Σ. Ἀντράκλα, Δ. (pourpier) Ἀνδράχνη, Ἑλλ. Ζ. Χοιροδότανον.

ἈΝΔΡΆΧΝΗ. Ζ. Ἀνδρακλεΐδα.

ἈΝΔΡΟΓΥΝΑΪΚΑ, Σ. (femme hommasse), ἡ ἔχουσα εἶδος καὶ ῥώμην ἀνδρός. « Ἀνδρολήμην, ἀνδρὸς ἔχουσαν λῆμα » (ἤγουν φρόνημα), λέγει ὁ Ἡσύχιος. Ἐάν σιμὰ τῶν φυσικῶν τούτων σημείων, ἔχη καὶ ἦθος ἀνδρὸς ὀργιστρόπου, καὶ τὴν ἀλλοτρίαν τοῦ γυναικείου χαρακτῆρος ἀναΐδειαν, τότε προσαρμόζουν εἰς αὐτὴν καὶ τὸ ὑβριστικὸν Ἀλογόφαισσις, λέξιν ἰδίαν τῆς γλώσσης, ὡς τὰ ἔλεγε ἐξελληνίζων τὸ νομα, Ἰπποφάγον (mangeuse de chevaux). Δὲν ἐξεύρω ἂν ἔχη τί κοινὸν ἢ λέξις μὲ τοῦ Δ. τὸ « Ἀνδροκαθίστρια. Τὴν θήλειαν, » τὴν δυσκίνητον, τὴν ἐχθρομανῆ, ᾧ δὴ (ἴσ. ἀναιδῆ) καὶ κα- » πρῶδῃ καὶ ἄθικτῳ καὶ ἀνδροκαθίστρια ». Κίρκας ὠνόμαζαν οἱ παλαιοὶ τὰς τοιαύτας γυναῖκας, ἀπὸ τὴν περιβόητον μάχισσαν Κίρκην. Ἰδ. Σουΐδ. λέξ. Κίρκη.

ἈΝΕΛΩ. Δύο σημασίας δίδει εἰς τὸ αὐτὸ ῥῆμα τοῦτο ὁ Σ.

Ἀνελῶ συνώνυμον τοῦ Ἀναλυγόνῳ (liquéfier), καὶ Ἀνελῶ, τὸ τυλιγαδιάζω (mettre en écheveau, dévider). Τὸ πρῶτον Ἀνελῶ εἶναι ἀπὸ τὸ Ἀναλύω, ἡγοῦν διαλύω τὰ πηκτὰ εἰς ρευστά, ὡς φαίνεται ἀπὸ ἄλλο σύνθετον τὸ Κατελῶ (user) ἀπὸ τὸ Καταλύω. Τὸ Ἀναλυγόνῳ ὁμῶς εἶναι ἀπὸ τὸ Λειόω, κοινῶς Λειόνῳ, μὲ τὴν πρόθεσιν Ἀναλειόνῳ, βαρβάρως Ἀναλυγόνῳ, καὶ βαρβαροτέρως Ἀνελῶ. Τὸ δεύ-
τερον, Ἀνελῶ (Ζ. Τυλιγαδιάζω), παράγεται ἀπὸ τὸ Ἀνελέω, (rouler), ὅθεν καὶ τὸ Εἰλητάριον, Δ. (rouleau).

* ἈΝΕΜΟΜΥΛΟΣ. Ζ. Νερόμυλος.

ἈΝΕΜΟΠÓΛΕΜΟΣ, Δ. (escarmouche) Ἀκροβολι-
σμός, Ἑλλ. Ὁ Σχολιαστὴς τοῦ Σοφοκλέους (Αἴαντ. 1120)
λέγει, « Ἀκροβολισμός, ὁ κοινῶς Ἀνεμοπόλεμος ».

ἈΝΕΜΟΣΚΈΠΗ. Ζ. Ἀπανεμία.

ἈΝΕΜΟΣΤΡÓΒΙΛΟΣ. Ζ. Στροβίλα.

ἈΝΕΜΟΧÓΡΤΑΡΟΝ, ἈΝΕΜÓΧΟΡΤΟΝ. Ζ. Ἐλ-
ξίνι.

ἈΝΕΨΗΤΑΡΙΟΝ, Ἀνεψητάρι, Σ. (du fil écrit). Ἄλλοῦ τὸ ὀνομάζει Ὅργον. Ὁ δὲ Δ. (λέξ. Κλοσῇ) φέρει ἀπὸ τὰ Γεωπονικά τοῦ Ἀγαπίου « Ὅργον ἄψητον » ἡγοῦν Ἀνέ-
ψητον· τὴν δὲ λέξιν, Ὅργον, ἐξηγῇ « opus, pensum,
» ἔργον, ἄτρακτος ». Τὸ Ὅργον λοιπὸν δὲν διαφέρει πλὴν
τὴν πρώτην συλλαβὴν ἀπὸ τὸ Ἔργον· καὶ λέγεται διὰ τὰ ἔργα
τῶν γυναικῶν. Ἔργα, ὀνομάζει ὁ Ὀμηρος, ὅσα ἐργάζονται
αἱ γυναῖκες νήθουσαι, κλώθουσαι, ὑφαίνουσαι· ὅθεν καὶ ἡ
ἔφορος καὶ ἐπιστάτις τῶν γυναικείων ἔργων Ἀθηνᾶ, ἐπωνο-
μάσθη Ἐργάνη καὶ Ὀργάνη, ὡς ἔλεγαν καὶ Ἐργανον
καὶ Ὀργανον τὸ κοινότερον Ἐργαλεῖον. « Ἐργάνα, ἔργα-
» λεία σκεύη χειρῶν » λέγει ὁ Ἡσύχιος, καὶ « Ὀργάνη, ἡ

» Ἀθηνᾶ, ἣν καὶ Ἑργάνην, κ. τ. λ. » καὶ « Ὀργανον, τὸ » εἰργασμένον· καὶ ἐργαλείον » ὅπου σημείωσε, ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ ἐργασμένον, ἤγουν νεσμένον, κλωσμένον ἢ ὑφασμένον, ἐλέγετο Ὀργανον, ὡς ἡ κοινὴ μας γλῶσσα τὸ ὀνομάζει Ὀργον ἤγουν Ἐργον. Ὁ δὲ Σοφοκλῆς (Σοφοκλ. Brunck, tom. VI, pag. 645) ὠνόμασεν ἀκόμη καὶ τὴν μελόπιτταν (gâteau de miel), Ὀργανον τῆς μελίσσης·

Ξουθῆς μελίσσης κηρόπλαστον ὄργανον.

Πιθανὸν ὅτι ἐκ τούτου καὶ τὸ organsin τῶν Γάλλων. Ζ. Ὀργον.

ἈΝΕΨΙΟΤΕΚΝΟΝ, Δ. τέκνον τοῦ ἀνεψιοῦ (cousin issu de germain). Ἐξανεψιὸς, Ἀνεψιαδοῦς, Ἑλλ.

ἈΝΗΛΙΚΟΣ. Ζ. Ἐνήλικος.

ἈΝΗΜΕΡΑ, ἐπὶ ῥῶ. Κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν (le jour même), αἶον Ἀνήμερα τῶν Χριστουγέννων, ἢ Ἀνήμερα τὰ Χριστούγεννα.

ἈΝΘΌΓΑΛΟΝ (crème), Χυδ. Ἀθόγαλον, Σ.

ἈΝΘΌΤΥΡΟΝ, (Ἄτακτ. I, σελ. 261). Ὁ Δ. τὸ γράφει Ἀθότυρον (fromage de crème, fromage à la crème). Ἄλλου (App. pag. 8) δὲ τὸ σημειώνει ὡς συνώνυμον τοῦ Μουζίθρα (recuites). Ζ. Μουζίθρα.

ἈΝΘΡΩΠΟΦΆΓΟΣ. Ζ. Φαγάνθρωπος.

* ἈΝΙΣΤΟΡΟΎΜΑΙ, ἀνενθυμοῦμαι, ἀνενθυμίζομαι. Ἀναμνήσκομαι Ἑλλ. (se rappeler, se souvenir).

* ἈΝΟΙΓΟΚΛΕΪΩ. Ἀνοιγοςφαλῶ, Ἀνοιγοκλείω τὰ ὀμμάτια (cligner). Σκαρδαμύττω, Ἑλλ.

ἈΝΟΙΓΟΣΦΑΛΩ, Σ. Ἀνοιγοκλείω.

ἈΝΟΪΓΩ, Σ. κυρίως, χωρίζω τὰ συναρμοσμένα, διὰ νὰ περάσω διὰ μέσου, ἢ νὰ λάβω, ἢ νὰ δείξω τί σκεπαζόμενον πρότερον ἀπ' ἐκεῖνα (ouvrir). 2) Μεταφορ. φανερόναι τοὺς

λογισμούς μου, οἷον Ἀνοίγω τὴν καρδίαν, τὸν λογι-
σμὸν, τὴν γνώμην μου, ἢ κατὰ μέσσην διάθεσιν, Ἀνοί-
γομαι (s'ouvrir), οἷον Ἀνοίγομαι εἰς τὸν φίλον
μου. Τὴν αὐτὴν μεταφορὰν ἐμεταχειρίσθη ὁ Εὐριπίδης (Μηδ.
624, Both.) εἰπὼν « Καθαράν ἀνοίξαντα κλῆδα φρενῶν ». Μὴν
ἀνοίγεσαι ἢ Μὴν ἐξ ἀνοίγεσαι πολλά, ἤγουν, Μὴν
ἐμπιστεύεσαι πολλά. 3) Ἀνοίγω, ἀντὶ τοῦ ἀπλῶς φανερόνω,
καὶ μάλιστα τὰ μὴ ἄξια ἢ μὴ καίρια νὰ φανερωθῶσιν, οἷον,
Μὴ τ' ἀνοίγῃς, ἢ Μὴν ἀνοίγῃς τὰ τοιαῦτα. Ὁ Οἰ-
δίπους (Σοφοκλ. Οἰδ. ἐπὶ Κολ. 515) πρὸς τοὺς ἐπιθυμοῦν-
τας νὰ μάθωσι τὰς συμφοράς του ἀποκρίνεται,

ΜΗ, πρὸς ξενίας, ἈΝΟΙΞΗΣ
Τὰς σᾶς· πέπονθ' ἔργ' ἀναιδῆ.

ἈΝΟΙΚΤΟΣ, Σ. (ouvert). Ἀνοικτὸς τόπος, Σ.
Ἵπαιθρον, Ἵπαιθριον, Ἑλλ. — δρόμος, οἷον Ἵπαγε·
ἀνοικτὸς εἶν' ὁ δρόμος, ἀντὶ τοῦ Κάνεις δὲν σ' ἐμπο-
δίζει. Λέγεται μάλιστα ἀπὸ ὀργιζόμενον κατὰ τινος, ὡς ἔλεγεν
ὁ Διομήδης πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα (Ἰλιάδ. ι', 42),

Εἰ δέ τοι αὐτῷ θυμὸς ἐπέσσυται, ὥς νέεσθαι,
Ἔρχεο· ΠΑΡ ΤΟΙ ΟΔΟΣ. —————

ἌΝΤΕΡΑ. Ζ. Ἐνδόσθια.

ἌΝΤΖΑ, Ἀντζί, Καντζίλι, Σ. Ἄντζα, Ἄνζα, Ἄντα, Δ. Ὁ Σ.
τὸ ἐξηγεῖ garretto (jarret). Ὁ Δ. τὸ ἐνόμισε κακὰ ταυτόσημον
τοῦ Γαλλικοῦ hanche. Εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Εὐσταθίου ἦσαν
εἰς χρῆσιν τὰ βάρβαρα ταῦτα ὀνόματα, ὡς αὐτὸς μαρτυρεῖ
(Ἰλιάδ. ψ'. σελ. 1326), « Κώληπα δὲ λέγει τὴν ἈΓΚΥΛΗΝ,
» κατὰ τοὺς παλαιούς, τὴν περὶ τὰς ἰγνύας, ἣν τινες Ἄνταν
» ἢ Ἄνζαν φασί ». Ἄλλου δὲ πάλιν (Ἰλιάδ. π', σελ. 1061)
σημειώνει, « Μυῶν, ἢ ΓΑΣΤΡΟΚΝΗΜΙΑ ἐσὶν, ἣν ἡ τῶν

» πολλῶν γλώσσα Ἄνξαν φησί, συγκειμένην ἐκ νεύρων πολλῶν
 » καὶ συνεστραμμένων σαρκῶν ». Συγχέει ὁ Εὐστάθιος τὴν
 Γαστροκνημίαν (le mollet) μετὰ τὴν Ἀγκύλην (jarret), ὅχι δι'
 ἄγνοιαν, ἀλλὰ πιθανὸν ὅτι τῶν χυδαίων τὸ Ἄντζα ἐσήμαινε καὶ
 τὰ δύο. Τὸ Ἄντζα εἶναι (νομίζω) χυδαῖσμός τοῦ * Ἄγκη, Ἑλλ.
 παλαιοῦ ἀχρήστου ὀνόματος· ὅθεν ἐπλάσθη τὸ Ἀγκύλη, ὡς
 ἀπὸ τὸ Κόγχη, τὸ Κογχύλη. Τὸ βάρβαρον Καντζίλιον
 δὲν ἐξεύρω πόθεν ἐκέρθησε τὸ ἀρχικὸν κ, ἐπεὶ εἶναι Ἀντζί-
 λιον, ἤγουν Ἀγκύλιον. Τὸ hanche τοῦ Δ. σημαίνει Γόφος
 (Ἰδ. Ἄτακτ. II, σελ. 406).

Ἀντζοκοπῶ, Δ. (couper les jarrets). Τὸ ἐξηγεῖ διὰ
 τοῦ Νευροκοπῶ. Ἐκ τούτου δύναται νὰ σχηματισθῇ καὶ ὄνομα
 ὁ Ἀντζοκόπος (coupe-jarrets), ἐξελληνιζόμενον εἰς τὸ * Ἀγ-
 κυλοκόπος, ἐπεὶ δὲ ἔλεγαν « Ἐκκεκομμένος τὰς ἀγκύλας ».

ἈΝΤΙ, Σ. Ὀργανον ὑφάντου (ensouple), Ἀντίον, Ἑλλ.

Τάντιον, ὁ κανὼν, οἱ καλαθίσκοι,

λέγει ὁ Ἀριστοφάν. (Θεσμοφ. 82).

ἈΝΤΙΓΛΩΣΣΟΝ, Σ. Γλωσσοδέτι (Γλωσσοδέτιον), Σ.
 Ὑπογλωσσίς, Ἑλλ. (filet, ligament placé sous la lan-
 gue). Σήμερον, ἀρσενικ. Γλωσσοδέτης. Τὸ οὐδέτερον
 ἤθελ' εἶσθαι ὀρθόν, ἂν ἐγράφετο Γλωσσοδέσιμον, ἢ
 Γλωσσόδεσμον.

ἈΝΤΙΔΙΚΟΣ, Σ. Δ. (adversaire). 2) Ἐχθρὸς, ἐναντίος,
 οἷον εἰς τὴν χυδαϊκὴν ταύτην κατάραν, ἢ ὄρκιον, Ἀντίδικον
 νὰ ἔχω τὸν Θεόν!

ἈΝΤΙΔΙΟΝ (Ἀντίδι, Σ.). Ζ. Πίρα.

ἈΝΤΙΚΕΦΑΛΟΝ, Δ. τὸ ὀπισθεν μέρος τῆς κεφαλῆς (oc-
 ciput). Λέγεται καὶ Ἀντικούτικας (Ἄτακτ. I, σελ. 61).

ἈΝΤΙΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ. Ζ. Ἀναρροῦσα.

ἈΝΤΙΚΥΡΙΟΣ, Δ. (majordome, ἢ maître-d'hôtel).

ἈΝΤΙΛΑΛΙΑ, Δ. Σ. Ἀντιλαλισμός, Δ. (écho), Ἠχώ, Ἑλλ.

ἈΝΤΙΛΑΜΠΡΑ, οὐσ. οὐδέτ. πληθ., Σ. Ἀντίπασχα οὐσ. οὐδέτ. ἐνικ. Δ. ἡ πρώτη κυριακὴ μετὰ τὴν κυριακὴν τοῦ Πάσχα (Dimanche de la Quasimodo).

ἈΝΤΙΠΡΟΣΩΠΙΔΙ, Σ. Προσωπίδι, Σ. Οὕτως ὀνομάζει τὸν ὑμένα τὸν περιέχοντα τὸ ἔμβρυον εἰς τὴν μήτραν. Ἄμνιον, Ἑλλ. (Amnios). Ζ. Προσωπίδι.

ἈΝΤΡΑΝΙΖΩ, βλέπω μὲ πάθος, μὲ προσοχὴν (fixer ses regards sur quelque objet). Δὲν εἶναι συγκοπὴ τοῦ ἄλλου (Ἄτακτ. I, σελ. 112, καὶ II, σελ. 44) σημειωθέντος Ἀναπρανίζω· ἀλλ' ἐσχηματίσθη, κατὰ τροπὴν τοῦ εἰς τὸ ᾧ, ἀπὸ τοῦ Ἐντρανίζω, σύνηθες εἰς τοῦ Εὐσαθίου τοὺς χρόνους, ὅστις (Ἰλιάδ. β', σελ. 259) λέγει « Ταυρηδὸν ἐμβλέπειν, τὸ θυμικῶς » ἐντρανίζειν ».

ἈΝΩΦΛΙΟΝ (τὸ), Σ. Δ. (linteau). « Ἀνώφλιον, τὸ » ὑπέρθυρον » λέγει ὁ Σουΐδας.

ἈΞΑΖΩ. Μόνος ὁ Δ. τὸ φέρει ὡς συνώνυμον τοῦ Ἀξίζω, χωρὶς παράδειγμα. Σημαίνει τὸ εἶμαι ἄξιος εἰς τί, ὠφελῶ, χρησιμεύω, οἶον (Ἀπολλ. ὁ ἐν Τύρ.),

Δὲν ξάζει νάχει θησαυρὸν, δὲν ξάζει νάχει πλοῦτον·

Γιατὶ ἂν τόρθη χαλασμός, χάνει αὐτὸν ὁποῦτον.

ἤγουν δὲν τὸν ὠφελεῖ νὰ ἔχη θησαυρὸν καὶ νὰ ᾔηται πλούσιος· διότι ἂν τὸν ἔλθῃ χλασμός (ἤγουν μεγάλη δυστυχία) χάνει τὸν ὄντα πλοῦτον. Τὸ Ἀξάζω, ὡς καὶ τὸ Ἀξίζω, ἐσχηματίσθη κατὰ συγκοπὴν ἀπὸ τοῦ Ἀξιάζω, ὡς λέγομεν καὶ Ἄξος, ἀντὶ τοῦ Ἄξιος. Ζ. Ἀξίζω.

ΑΞΑΜΟΝΩ. Ζ. Ἐξαμόνω.

ΑΞΕΚΑΘΑΡΙΣΤΑ. Ζ. Συνεπτυγμένως.

ΑΞΕΛΕΣΤΑΤΟΣ, χυδαῖσμένον ἀπὸ τὸ Ἐξωλέστατος Ἑλλ.
Ὁ Σ. τὸ ἐρμηνεύει goffo (malotru). Ἄλλ' εἰς ἡμᾶς σήμερον
συνωνυμεί σχεδὸν μὲ τὸ Κακίστης διαγωγῆς, ἄξιος ἀπωλείας
ἄνθρωπος (pendard), ὡς καὶ εἰς τοὺς παλαιούς, οἶον (Λυκό-
φρων παρὰ τῷ Ἀθην. Χ, σελ. 420),

Παῖδες κρατίσου πατρὸς ἐξωλέστατοι.

ΑΞΙΑΖΩ. Ζ. Ἀξίζω.

ΑΞΙΖΩ, Σ. Δ. Ἀξιάζω Σ. Δ. Ἀξάζω Σ. Δ. εἶμαι ἄξιος (va-
loir), οἶον Ἀξίζει δέκα φράγκα, Δὲν ἀξίζει τίποτε
(Ἰδ. Ἀτακτ. II, σελ. 187). Φέρει ὁ Δ. (σελ. 91) παράδειγμα
τῆς σημασίας ταύτης τὸν ἐξῆς φθαρμένον εἶχον,

Ἀμὴ ἀνδρία ΤΟῦ ΚΕΦΑΛΟῦ τίποτε δὲν ἀξίζει,

ὅπου γράφει, ΤΑΚΕΦΑΛΟῦ, ἤγουν τοῦ Ἀκεφάλου, μεταφορικ.
τοῦ ἀνοήτου.

ΑΞΙΝΑΡΟΚΡΑΤΗΜΑ. Ζ. Στελιάρι.

ΑΞΙΝΗ. Ζ. Τζηκούρι.

ΑΞΙΝΟΚΡΑΤΗΜΑ. Ζ. Στελιάρι.

ΑΞΙΟΜΙΣΘΙΑ, ποιότης τοῦ ἐργαζομένου τί τιμῆς, ἀγάπης,
ἀνταμοιβῆς, μισθοῦ ἄξιον (mérite).

ΑΞΙΟΝΩ, ἄξιον κρίνω, οἶον Ἀξίωσέ με τῆς φιλίας
σου. 2) Ἀποδίδω εἰς τινὰ τιμὴν, τῆς ὁποίας τὸν κρίνω ἄξιον,
τὸ πλεόν εἰς τὸ παθητικὸν καὶ μὲ ἀπαρέμφατον διαλυμένον, οἶον
Ἀξιώθη νὰ γενῇ γραμματεὺς τοῦ βασιλέως. Καὶ
Ἀξίωμα (dignité) ἡ τοιαύτη τιμὴ, καὶ Ἀξιωματοῦς (di-
gnitaire) ὁ λαμβάνων αὐτήν. Καὶ Ἀξιωματοῦς, Δ. οὐδετέρ.

ἡ διδομένη ἐτήσιος χρηματικὴ ἀμοιβὴ εἰς τοὺς Ἀξιοματικοὺς (*honoraire*). Τὸ ὠνόμαζαν καὶ Σαλάριον ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν *Salarium* (*salaire*), κατὰ τὰ Γλ. « Σαλάριον, δαπάνη, δῶρον ἡμε-
 » ρήσιον, ἡμηνιαῖον, ἡ ἐνιαύσιον· κυρίως δὲ τὸ διδόμενον Ἀξιομα-
 » τικόν (γρ. Ἀξιοματικοῖς), ἄλλοτε δὲ τὸ διδόμενον Συμελικοῖς.
 » Σαλάρια, τὰ διδόμενα ἀπὸ τοῦ δημοσίου ἄρχοντι ἢ συνέδρῳ ἢ
 » ἱατρῷ, ἢ παιδευτῇ. Λέγεται δὲ καὶ τὸ ἀπὸ στρατείας». 3) Ἀξιόνω,
 ἀναγορεύω (*proclamer*), ὅταν ἡ τιμὴ κηρύσσεται ἐπ' ἐκ-
 κλησίας εἰς τὸν λαόν, ὡς γίνεται εἰς ἀναγόρευσιν πατριάρχου ἢ
 βασιλέως, τὸν ὅποιον εὐφημεῖ ὁ λαὸς φωνάζων τὸ Ἄξιος (*il est digne*). 4) Ἀξιόνω λέγουσιν ἀκόμη εἰς τὰ σχολεῖα τῶν κοινῶν
 γραμμάτων, τὸ τιμῷ μὲ καταχύσματα τὸν προκόπτοντα μαθητὴν
 καὶ προχωροῦντα ἀπὸ κατωτέραν εἰς ἀνωτέραν τάξιν ἀναγνώσεως
 (Ἰδ. Ἀτακτ. III, σελ. 54-55). 5) Ἀξιόνω σημαίνει ἀκόμη
 τὸ συγχωρῶ τι ὡς χάριν ἢ δῶρον, οἶον, Ὁ Θεὸς νὰ τὸ
 ἀξιώσῃ! (*Dieu le fasse! plutôt à Dieu que!*), τὸ ὅποιον
 κακὰ καὶ ἀσύντακτα ἔγραψεν ὁ Σ. « Ἄξωθῇ ὁ Θεὸς, faccia
 » iddio. » Καὶ Μὴ τ' ἀξιώσῃ ὁ Θεὸς (*à Dieu ne
 plaise!*).

ἈΞΙΟΠΙΣΤΙΑ, Σ. ποιότης τοῦ Ἀξιοπίστου. Ζ. Ἀξιόπιστος.

ἈΞΙΟΠΙΣΤΟΣ, Σ. Δ. Ὁ Δ. δὲν γνωρίζει παρὰ τὴν ὁποίαν
 κοινῶς δίδομεν σημασίαν εἰς τὴν λέξιν, τὸν ἄξιον νὰ τοῦ ἐμ-
 πιστευθῇ τις λόγον ἢ πράξιν (*digne de confiance*). Ὁ δὲ Σ.
 καὶ ταύτην, καὶ Ἄξιος πίσεως, πιθανός, οἶον Λόγος ἀξιό-
 πιστος, Ἱστορία ἀξιόπιστος (*digne de croyance*).
 « Ἀξιόπιστος (λέγει ὁ Σουΐδας), οὐχὶ ὁ κατάπλαστος καὶ τερατεία
 » χρώμενος, κ. τ. λ. ». Περὶ τοῦ ὁποίου ἠπόρησεν ὁ Δ. ἀναγνώσας,
 ὡς φαίνεται, εἰς παλαιάν τινα κακὴν ἐκδοσιν τοῦ Σουΐδα, ὅπου
 ἔλειπεν ἡ ἄρρησις.

ΛΕΙΩΜΑ, ΛΕΙΩΜΑΤΙΚΟΝ, ΛΕΙΩΜΑΤΙΚΟΣ. Ζ.
Λείωνω.

ΛΕΟΣ. Ζ. Λέζω.

ΛΠΑΛΑΝΑΤΡΕΦΤΟΣ (γρ. Ἀπαλανάθρεπτος), Σ. (élevé mollement). Ἀπαλοτρεφής Ἑλλ. (nourri délicatement).

ΛΠΑΛΛΟΥ΄, Δ. Σ. ἀπὸ ἄλλον τόπον ἢ μέρος (d'autre part). Ἄλλοθεν, Ἀλλαχόθεν, Ἑλλ.

ΛΠΑΛΟΖΩ, Σ. (vivre mollement). Ἀβροδαιτιῶμαι, ἢ Τρυφερῶς βιώ, Ἑλλ.

ΛΠΑΝΑΡΙΟΝ (γρ. Ἐπανάριον), Δ. Ἐπιμύλιον, καὶ Ὀνος, Ἑλλ. τὸ ἐπάνω μέρος, ἢ ἐπάνω πέτρα τοῦ μύλου (meule courante). « Μύλη, τὸ κάτω τοῦ μύλου· τὸ γὰρ ἄνω Ὀνος » λέγεται » κατὰ τὸν Φώτιον.

ΛΠΑΝΕΜΙΑ, Δ. Σ. (calme, bonace), Νηνεμία, Ἑλλ.
2) Ἀπανεμία, τόπος ἐπιτήδειος νὰ φυλάξῃ ἀπὸ ἄνεμον (abri). Λέγεται καὶ Σκέπη καὶ Ἀνεμοσκέπη, καὶ οὐδετέρ. Σκεπὸν, Σ. (lieu couvert, appentis, hangar). 3) Προσασία, φυλακὴ (abri, protection). Καὶ οὐδετέρως Σκέπος, οἶον, (Ἀπολλων. ὁ ἐν Τύρ.),

Νὰ λείπω ἀπὸ τὸ σκέπος τοῦ καὶ τὴν ἀπανεμίαν τοῦ.

Ζ. Σκεπὸν.

ΛΠΑΝΕΜΙΖΩ, Σ. Κουφοκλάνω, Σ. ἤγουν κλάνω χωρὶς ψόφον (vesser), Βδέω Ἑλλ. Τὸ ἀπλοῦν Κλάνω (péter) ἐξηγήθη ἀλλοῦ (Σημ. εἰς τὰς Ἐπικτ. Διατρ. σελ. 393).

ΛΠΑΡΧΑΪ. Ζ. Πρωτόλουδα.

ΛΠΑΤΟΣ ΜΟΥ, Σ. Δ. Αὐτὸς ἐγώ, Ἑλλ. (moi-même). Ἡ ἀνάλυσις τοῦ εἶναι Ἀπ' αὐτὸς ἐμοῦ, κατὰ τὸ λεγόμενον Ὑπερβατὸν σχῆμα, ἢ κατὰ Τμησιν, ἀντὶ τοῦ Αὐτὸς ἀπ' ἐμοῦ,

ἤγουν Αὐτὸς ἀπ' ἑμαυτοῦ. Ὁμοίως Ἀπατός σου, Αὐτὸς ἀπὸ σεαυτοῦ, καὶ Ἀπατός του, Αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ τὸ Σηλυκὸν Ἀπατή μου, Αὐτὴ ἀπ' ἑμαυτῆς, κ. τ. λ. Ἰδ. καὶ Ἄτακτ. I, σελ. 116 καὶ 119.

ἈΠΕΚΕΪ, Σ. τοπ. ἐπὶ ῥῥ. ἀπ' ἐκεῖνον τὸν τόπον (de là), Ἐκεῖθεν, Ἑλλ. 2) Χρον. ἐπὶ ῥῥ. παροξυτ. Ἀπέκει, Σ. μετὰ ταῦτα (ensuite), Ἐντεῦθεν, Ἑλλ. Ἐλεγαν καὶ Ἀποδεκεῖ, οἶον (Ἀπολλ. ὁ ἐν Τύρ.),

Ἐμίσεψεν ἀποδεκεῖ περίσσα πρικαμένος.

Καὶ Ἀποδευτοῦ, Ἀπεντεῦθεν Ἑλλ. (ὁ αὐτ.),

Νά σηκωθῆς ἀποδευτοῦ, θέλω νά διορθώσω.

Καὶ τὰ δύο προσέλαβαν τὸ τοπικὸν ἐπὶ ῥῥημα ὧδε· τὸ πρῶτον ἀναλύεται εἰς τὸ Ἀπὸ ὧδε ἐκεῖ (de cet endroit-là), τὸ δεύτερον εἰς τὸ Ἀπὸ ὧδε αὐτοῦ (de cet endroit-ci).

Σημείωσε καὶ τὴν μετάθεσιν τῶν σοιχείων εἰς τὸ Πρικαμένος ἀντὶ τοῦ Πικραμένος (κατὰ τὸ Καρδία, Κραδία).

ἈΠΕΛΕΥΘΕΡΟΣ. Ζ. Χειράφετος.

ἈΠΕΛΠΙΣΜΕΝΟΣ, Σ. ὁ χάσας πᾶσαν ἐλπίδα (désespéré). Με γενικὴν (Ἀπολλων. ὁ ἐν Τύρ.),

Ἀπελπισμένος τῆς ζωῆς ὡσάν ἀποθαμένος.

* ἈΠΕΡΙΠΟΙΗΤΟΣ (non soigné, négligé, abandonné).

ἈΠΗΓΑΝΟΣ, οὐσ. ἄρσ. κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ᾱ ἀντὶ τοῦ Πήγανος. Ζ. Βασκαίνω, καὶ Ρούδα.

ἈΠΛΑΔΑΝΙ, Δ. Σ. Σκάφη, Σ. Πλαθένι, Σ. Σκάφη, ἢ Σανίδιον ὅπου πλάσσεται ὁ ἄρτος (huche), ἀπὸ τὸ Πλαθάνιον

ὑποκοριστικὸν τοῦ Πλάτωνα, Ἑλλ. κατὰ τροπὴν τοῦ $\bar{\sigma}$ εἰς τὸ $\bar{\delta}$, καὶ πλεονασμὸν συνήθη τοῦ α . Ζ. καὶ Πλασαρία.

ἈΠΛΟΧΕΡΙΑ. Ζ. Ἐλευθερία.

ἈΠΛῶΣ (simplement). Φράσις κοινὴ σήμερον εἶναι τὸ Ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε (sans sujet , sans raison), σωθεῖσα ἀπὸ τὸν παρακμάζοντα ἑλληνισμόν, οἷον (Διονυσ. Ἄλικαρν. Τέχν. II, 3), « Τὰ ζῶα ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε μί-
» γνυται· ὁ δ' ἄνθρωπος τάξιν καὶ νόμον ἐξεῦρε γάμου ».

* ἈΠΟΒΗΣΌΜΕΝΟΝ, ὅ,τι μέλλει νὰ συμβῇ ὡς ἀκο-
λούθημα προηγουμένων τινῶν (resultat). Εἰς ἀπὸ τού-
μειναντας εἰς τὴν γλῶσσαν ὀλίγους μέλλοντας ἀδιαλύτους,
ἄχρηστος εἰς τὸ ἀρσενικὸν καὶ εἰς τὸ θηλυκόν. Ὁ Πλάτων εἶπε
(Δύσ. σελ. 206.) περιφράσας, « Δεδιῶς τὸ μέλλον ὅπη ἀπο-
» θήσεται ».

ἈΠΟΓΥΡΙΖΩ, ἀποσρέφω, Σ. ἀρνοῦμαι νὰ δεχθῶ τὸ
διδόμενον, ἢ νὰ συγκατανεύσω εἰς τὸ ζητούμενον, ἢ προσ-
τασσόμενον (refuser), οἷον Τὸν ἀπεγύρισα, καὶ Ἀπε-
γύρισα τὰ δῶρά του. 2) Ἀποδιαβάζω, Δ. Σ. ἤγουν ἀπο-
λύω τινὰ ἐπιδεξιῶς ὡς ὀχληρόν (éconduire). 3) Ἀποσυμβου-
λεύω, πείθω τὰ ἐναντία (détourner, dissuader). Τὸ
ῥηματικόν, Ἀπογύρισμα, Σ. (refus).

ἈΠΟΓΥΡΙΣΜΑ. Ζ. Ἀπογυρίζω.

ἈΠΌΔΕΙΠΝΟΝ, προσευχὴ μετὰ τὸ δεῖπνον πρὸ τῆς
κοιμήσεως. Ἀναλογεῖ μὲ τὸ Complies τῶν Γάλλων ἐξηγηθὲν
ἀπὸ τὸν Σ. οὕτως, « Compieta, Ἀπόδειπνον, Κουμπιέτα ».

ἈΠΟΔΙΑΒΆΖΩ. Ζ. Ἀπογυρίζω.

ἈΠΟΔΙΑΦΏΤΙΣΜΑ, Σ. Δ. Ὁ Δ. τὸ ἐξηγεῖ « Crepus-
» culum, δειλὴ » (crépuscule du soir).

ἈΠΟΔΟΚΙΜΟΣ, Σ. ὁ ἀποβαλθεὶς ὡς κακὸς ἢ ἄχρηστος (régrouvé), Ἀδόκιμος, καὶ Ἀποδόκιμος, Ἑλλ.

* ἈΠΟΔΟΣΙΔΙΟΝ, τὸ σελλόμενον διὰ θαλάσσης εἰς κοφίνιον ἢ δέσμην δῶρον, διὰ τὰ ἀποδοθῆ εἰς φίλον ἢ ἄλλον τινά, ὡσεπιπολὺ χωρὶς ναῦλον. Ἐπίσαλμα Ἑλλ. ὡς τὸ ὀνομάζει ὁ Θεόφραστος (Χαρακτηρ. V).

ἈΠΟΔΟΥΛΟΣ, Δ. ὁ ἐλευθερωθεὶς ἀπὸ τὴν δουλείαν (affranchi).

ἈΠΟΘΕΚΩ, Σ. βάλλω τί εἰς τόπον τινά (déposer, placer, mettre), Ἀποτίθημι, Ἑλλ. 2) Τὸ βάλλω μὲ πρόνοιαν, τὰ τὸ φυλάξω εἰς μέλλουσαν χρῆσιν (serrer, mettre en réserve), οἶον, « Πωλῶν τὰ πλείω... ἑαυτῷ μικρὸν » μέρος ἀπετίθετο » (Ἀθην. XIV, σελ. 656), ὡς λέγομεν καὶ συνήθως, Δ ἐν ἔδωκε κἀνένα τίποτε, τὰ ἀπόθεκεν ὅλα.

Τὸ Ἀποθέκω εἶναι ἀπὸ τὸ ἀπλοῦν Θέκω· τοῦτο δὲ ἀπὸ τὸ Ἑλλ. Τίθημι, ὡς ἐπλάσαμεν τὸ Στέκω (εἰς τὸν παρακμ. Ἑλλ. Στήκω) ἀπὸ τὸ Ἰσημι. Οἱ σημερινοὶ κοινοὶ ἐνεσῶτες λῦουν τὴν ἀπορίαν, διὰ τί εἰς τὴν μι λήγουσαν συζυγίαν οἱ ἀόριστοι Ἑθηκα, Ἐδωκα καὶ (εἰς τὸν παρακμ. Ἑλλ.) Ἐσηκα, δὲν ἀναλογοῦν μὲ τοὺς ἀορίστους τῶν λοιπῶν ῥημάτων· ἔμειναν δηλαδὴ λείψανα παλαιῶν ἐνεσῶτων τοῦ Θέκω, Δόκω, καὶ Στέκω, ἢ Στήκω.

ἈΠΟΚΑΒΑΛΛΙΚΕΥΩ (Δ. λέξ. Καβαλλικεύειν), καταβαίνω ἀπὸ ἄλογον (descendre de cheval).

ἈΠΟΚΑΜΝΩ, Σ. ἢ Ἀποσέκω, ἀδυνατῶ ἀπὸ κόπον (être excédé de fatigue, n'en pouvoir mais). Ἀποκάμνω Ἑλλ. « Ἀποκάμνειν σημαίνει τὸ Ἀπειπεῖν καὶ Ἀπαγορεῦσαι καὶ » Ἀπογνῶναι, κ. τ. λ. (Ἑτυμολογ. σελ. 488). Εἶπε καὶ ὁ

Πλάτων (Μεν. σελ. 81.) « Ἐάν τις ἀνδρεῖος ᾗ, καὶ μὴ ἀπο-
» κάμη ζητῶν ». 2) Παύω νὰ ἐργάζωμαι διὰ κόπον (se las-
ser), « Μὴ ἀπόκαμε, ἀλλ' εὐεργέτει καὶ Σωκράτη τόνδε »
(Πλάτ. Κρατυλ. σελ. 428).

ἈΠΟΚΑΤΕΛΩ, Σ. κάμνω ὁλότελα ἄχρησον, διὰ τὴν πολυ-
χρόνιον χρῆσιν (achever d'user). Ἀπὸ τὸ μονοπρόθετον
Κατελῶ, Σ. (user), ἀπὸ τὸ Καταλύω, Ἑλλ.

ἈΠΟΚΕΦΑΛΙΖΩ, Σ. Δ. κόπτω κεφαλὴν (décapiter).
Ἀποτέμνω κεφαλὴν, ἢ Καρατομῶ, Ἑλλ. Συχνὸν εἰς τὸν παρακμ.
Ἑλλ. Εὐρίσκεται καὶ εἰς τὴν Ν. Δ. καὶ εἰς τοὺς Ἑβδ. ἔπειτα εἰς
τὸν Ἀρρίανον (Ἰδ. Πίνακ. Διατρ. Ἐπικτ. λέξ. Ἀποκεφαλίζειν)
καὶ ἄλλους.

ἈΠΟΚΛΕΙΩ, Σ. Τὸ ἐξηγεῖ Assediare (assiéger),
Πολιορκῶ, Ἑλλ. Ἀλλ' ἐπειδὴ εἶναι γνωστὸν τὸ Πολιορκῶ,
συμφέρεи νὰ φυλάζωμεν τὸ Ἀποκλείω, ὡς ἐρμηνευτικὸν τοῦ
Bloquer.

ἈΠΟΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ. Ζ. Ἀπόκληρος.

ἈΠΟΚΛΗΡΟΣ, Σ. Δ. Ἀποσπρημένος τῆς κληρονομίας
(deshérité). Τὰ Γλ. φέρουν « Ἐξερεδάτος, ἀπόκληρος. » καὶ
« Ἀποκληρονόμον ποιῶ, exhaeredem facio. » Λέγεται καὶ
Ἀποκληρονόμος.

ἈΠΟΚΟΠΤΩ, Σ. Χωρίζω τι μέρος ἀπὸ τὸ ὅλον (retran-
cher). 2) Χωρίζω τινὰ ἀπὸ τί, τὸν μακρύνω ἀπὸ τὴν συν-
ήθη του διαγωγὴν (desaccoutumer, déshabituer), οἷον
Τὸν ἀπέκοψα ἀπὸ τὴν οἰνοποσίαν, ἀπὸ τὸ παιγνί-
διον, καὶ ἔλλειπτ. ὅτε ὁ λόγος εἶναι περὶ ἀπογαλακτιζομένου
παιδίου, Τὸ ἀπέκοψα (sevrer). 3) Ἐμποδίζω τὸν λαλοῦντα
(couper la parole, interrompre), οἷον Μὴ μου ἀπο-

κόπτης, καὶ Μὴ μου διακόπτης τὸν λόγον, Ὑποκρούω τινά, Ἑλλ. ὡς Ἀρισοφάνης (Ἑκκλ. 588),

Μὴ νυν πρότερον μηδαίς ὑμῶν ἀντείπῃ, μηδ' ὑποκρούσῃ.

Λέγεται καὶ Μὴ μου περικόπτης τὸν λόγον, καὶ Μὴ με περικόπτης ἀπὸ τὸν λόγον, Σ. Ὁ Ἀρισοφάνης (Νεφέλ. 1408) εἶπεν Ἀποσχίζω,

Ἐκείσε δὲ, ὅθεν ἀπέσχισάς με, τοῦ λόγου μέτειμι.

Καὶ τοῦτο ἐξηγεῖ τὸν σχολιαστὴν αὐτοῦ, ὅτε ἐξηγῶν τὸ λεγόμενον ἀπὸ τὸν Στρεψιάδην εἰς τὸν υἱόν του (Νεφέλ. 1188),

Τουτὶ μὲν οὐδέν πω πρὸς ἔνῃν τε καὶ νέαν,

πρὶν οὗτος τελειώσῃ τὸν λόγον, λέγει «Οὐκ ἀνασχόμενος ὁ Στρεψιάδης ἀκοῦσαι πάντα τὸν λόγον, ἐκ περικοπῆς τοῦτό φησι,» ἤγουν περικόπτων τὸν λόγον τοῦ υἱοῦ του. 4) Τάσσω, ὀρίζω τὴν τιμὴν τινὸς ἔργου ἢ πράγματος (taxer), οἶον Ἀπέκοψε τὴν τιμὴν τοῦ ἄρτου, τοῦ κρέατος· ὅθεν κατὰ Δουλεύω ἀποκοπτικοῦ, Σ. (travailler à forfait, ou à la tâche), ἔλλειπτ. τοῦ Μισθοῦ, ἤγουν Δουλεύω μεμισθὸν ὀλικῶς ὠρισμένον, καὶ ὅχι μερισμένον κατὰ τὰ μέρη τῆς ἐργασίας ἢ τοῦ χρόνου. Ἐργολαβῶ, Ἑλλ.

ἈΠΟΔΟΛΑΪΝΩ, Σ. (rendre tout-à-fait fou, achever de tourner la tête), Ἐπαβελτερῶ, Ἑλλ. οἶον (Μενάνδρ. Λειψ. σελ. 140 καὶ 482, Meineck),

ἘΠΑΒΕΛΤΕΡΩΣΑΣ τὸν τὸ πρόσθ' ἀβέλτερον·

ὅπου ὁ Γρότιος (ὀρθότερον ἴσως) ἔγραψεν ἈΠΑΒΕΛΤΕΡΩΣΑΣ.

Λέγομεν καὶ Ἀπομωραίνω, οἶον Ὁ Θεὸς τὸν ἀπεμώρανε.

* ΑΠΟΜΩΡΑΪΝΩ, Ζ. Απολολαίνω.

ΑΠΟΝΑ, ἐπιρρ. Δ. Σ. Χωρίς συμπόνεσιν (impitoyablement), 2) Πλουσιοπάροχα. Αφθόνως, Αφειδῶς, Δαφιλῶς, Ἑλλ. (largement).

ΑΠΟΞΕΝΩΜΕΝΟΣ, Σ. (expatrié, émigré), ὡς εἶπεν ὁ Αἰσχύλος (Ἀγαμέμν. 1292),

Φυγὰς δ' ἀλήτης, τῆσθε γῆς ἀπόξενος.

ΑΠΟΞΥΛΟΝΩ, Πρόσθεσε εἰς τὰ ἄλλου (Ἰτακτ. 1, σελ. 41) σημειωθέντα τὸ (Ἀπολλων. τοῦ ἐν Τύρ.),

Ἀπὸ τὴν κρυότη τὴν πολλὴν νὰ μὴν ἀποξυλώσῃ.

Λέγει ὁ Σουΐδας « Λορδὸς, ἀπεξυλωμένος, συγκεκαμμένος τὸ σῶμα ». Οὕτως ἐξηγοῦν τὸ Λορδὸς καὶ ὁ Ησύχιος καὶ ὁ Φώτιος μὲ ὄνομα θηλαδὴ τῆς συνηθείας, Λορδὸν σημαίνοντες τὸν οὕτως καμπυλωθέντα ἀπὸ κρύος (raidi de froid), ὡς νὰ ᾔτο ξύλον.

ΑΠΟΞΥΣΤΟΣ, Σ. (raboté, poli).

ΑΠΟΠΑΠΑΣ, Δ. (ex-prêtre).

ΑΠΟΠΑΡΘΕΝΕΥΩ, Σ. Διακορεύω, Ἑλλ. (dépucceler).

2) Αποπαρθενεύω, ἀμεταβ. Σ. καὶ Αποπαρθενεύομαι, μέσ. (cesser d'être vierge, quitter l'état de fille). Λέγει ὁ Ἱπποκράτης (Περὶ Αἱρ. ὑδ. τόπ. § LXXXIX) περὶ τῶν Ἀμαζόνων, « Οὐκ ἀποπαρθενεύονται δὲ μέχρις ἂν τῶν πολεμίων » τρεῖς ἀποκτείνωσι. »

ΑΠΟΠΟΥ, Δ. Ἀπὸ ποῦ, Σ. περισπ. Πόθεν, Ἑλλ. (d'où). 2) Ἀπόπου, παροξύτ. καὶ ἀναφορικῶς. Ὄθεν, Ἑλλ. Τὸ περισπώμενον εἰς τὰς ἐρωτήσεις, τὸ παροξύτονον εἰς τὰς ἀποκρίσεις, οἷον Ἀποποῦ ν' ἀρχίσω; — Ἀπόπου θέλεις.

ΑΠΟΡΡΗΤΩΝ (ὁ ἐξ). Ζ. Μυστογράφος.

* ΑΠΟΣΙΜΟΝΩ. Ζ. Σιμόνω.

ΑΠΟΣΙΦΟΥΝΙΑΖΩ. Ζ. Αποσυφουνιάζω.

ΑΠΟΣΙΦΟΥΝΙΖΩ. Ζ. Σιφουνίζω.

ΑΠΟΣΚΑΛΟΝΩ. Ζ. Σκάλα.

ΑΠΟΣΤΑΜΕΝΟΣ. Ζ. Αποσέκω.

ΑΠΟΣΤΑΦΥΛΑ, Δ. Σ. τὰ καταλειπόμενα μετὰ τὸν τρυγητὸν βοτρυδία (grappillons). Ἐπιφυλλίδες, Ἑλλ.

* ΑΠΟΣΤΕΚΩ. Οἱ παρωχημένοι εἶναι πλέον εἰς χρῆσιν, Ἀπεσάθην, Ἀποσαθῶ, ἀπὸ τὸ Ἀφίσταμαι, Ἑλλ. Ἡ μετοχ. Ἀποσαμένος (excédé de fatigue). Ζ. Αποκάμνω.

ΑΠΟΣΤΡΑΓΓΙ, Αποστράγγιον. Ζ. Σακκέλιον.

ΑΠΟΣΤΡΑΓΓΙΖΩ, Στραγγίζω, Σ. ἀποκενώνω τὶ ἀπ' ὅλον τὸ εἰς αὐτὸ περιεχόμενον ὕγρον (faire égoutter).

ΑΠΟΣΥΦΟΥΝΙΑΖΩ, Σ. Δ. (γρ. Ἀποσιφουνιάζω), σρέφω τὰ βρεγμένα διὰ νὰ τὰ κενώσω ἀπὸ τὴν ὑγρασίαν (presser, tordre), οἷον Ἀποσιφουνιάζω σφογγάριον, Ἀποσιφουνιάζουν αἱ πλύστραι τὰ πλυμένα.

Ἡ λέξις εἶναι ἀπὸ τὸ Ἑλλ. Ἀποσιφωνίζω, τοῦ ὁποίου μόνον τὸ ἀπλοῦν Σιφωνίζω σώζεται εἰς τοὺς Ἕλληνας συγγραφεῖς, ῥῆμα σχηματισμένον ἀπὸ τὸ Σίφων, καὶ ὑποκορ. καὶ οὐδέτερώς Σιφώνιον. Τοῦτο (ἀποχυδαϊζόμενον εἰς τὸ Σίφονας, Σ.) σημαίνει ὅ,τι ἐσήμαινε καὶ τῶν παλαιῶν ὁ Σίφων (siphon), ἤγουν ὄργανον ὑδραυλικόν, χρήσιμον εἰς ὕψωσιν τῶν ὑγρῶν καὶ ἀκολούθως κένωσιν τῶν ἀγγείων καὶ Σιφουνίζω Σ. Σιφωνίζω, Ἑλλ. τὸ κενώνω μὲ τοιοῦτον ὄργανον. Οἱ κάπηλοι μεταχειρίζονται τοὺς Σίφωνας διὰ τὸν οἶνον, οἱ πυροσβέσται (pom-

piers) διὰ τὰς πυρκαϊάς. Ὁ Ἡσύχιος (λέξ. Σίφων) προσθέτει « Καὶ οἷς οἱ κάπηλοι εἰς τὸν οἶνον χρῶνται » καὶ ὄργανόν τι εἰς πρόεσιν ὕδατος ἐν τοῖς ἐμπρησμοῖς ». Εἰς τὸν Ἀρισοφάνην (Θεσμ. 557) ὁ Μνησίλοχος, ὑποκρινόμενος γυναῖκα, κατηγορεῖ τὰς γυναῖκας τῶν Ἀθηναίων, ὡς κλεπτούσας κρυφὰ τῶν ἀνδρῶν τὸν οἶνον μὲ σίφωνα,

——— Ὡς ἐλεγγίδας λαβοῦσαι
Ἐπειτα σιφωνίζομεν τὸν οἶνον———

ἈΠΟΤΆΖΩ. ἈΠΌΤΑΞΙΣ. Ζ. Ἐπίτευξις.

ἈΠΟΤΖΙΠΌΝΟΜΑΙ. Ζ. Τζίπα.

ἈΠΟΧΩΣΙΆΖΩ. Ζ. Ἐγκρυμμα.

ἈΠΤΡΙΝ. Ζ. Φατλίον.

ἈΠΎΡΙΝ. Ζ. Θειάφι.

ἈΡΆΔΑ. Ζ. Σειρά.

ἈΡΆΖΩ. Ζ. Ράζω.

ἈΡΑΚΆΣ. Ζ. Λαθούριον.

ἈΡΆΧΝΗ, οὐσ. θηλ. μὲ συνώνυμον Ἀραχνία Σ. τὸ πλέγμα τῆς Ἀράχνης. Ἀράχνη Ἑλλ. Ἀράχνην ὠνόμαζαν θηλυκῶς, καὶ τὸ πλέγμα τῆς Ἀράχνης (toile d'araignée), καὶ αὐτὴν τὴν πλέκουσαν Ἀράχνην (araignée).

Τὸ Ἀραχνία ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὸ Ἀραχναία, ὡς τὸ Καμινία ἀπὸ τὸ Καμιναία. Ζ. Καμινία.

Ἀράχνη, οὐσ. θηλ. ΓΓ. Ἀράχνης, ἄρσεν. Ἑλλ. αὐτὸ τὸ ζῶον τὸ πλέκον τὴν Ἀραχναίαν. Ἐλέγετο ὁμῶς καὶ θηλυκ. ἢ Ἀράχνη, Ἑλλ.

ἈΡΓΗΤΑ, Σ. μὲ συνώνυμον Ἐχενηίδα Σ. Ἐχενηίς Ἑλλ. Ὁ Πλίνιος (XXXII, 1) τὴν ὀνομάζει remora (remore).

ἌΡΓΗΤΑ, Δ. Σ. Βραδύτης Ἑλλ. (lenteur, retard).
Φέρει ὁ Δ. καὶ τὸν ἐξῆς σίχον,

Ἀργητὰν οὐδὲν ἔποικε, ΜΑΣΥΓΑΝᾶ μισεύει.

Γράφε Μᾶ ΣΙΓΑΝᾶ, ἤγουν, Δέν ἤργησεν, ἀλλ' ἀνεχώρησε
σιγανά.

Περὶ τῶν εἰς ἥτα βαρβάρων τούτων καταλήξεων Ἀργητα,
Ἐχθηρητα, Κάκητα, ἴδε τὰ ἁλλοῦ (Β. Πλουτάρχ. Μέρ. ΙΙΙ,
σελ. λγ') σημειωθέντα.

ἈΡΕΣΚΩ, Σ. Ἀρέσω, Σ. Ἀρέσκω Ἑλλ. (plaire, agréer).
Δέν μ' ἀρέσκουν, ἢ Δέν μ' ἀρέσουν τὰ λόγια
σου· ὡς εἶπεν ὁ Σοφοκλῆς (Αἴαντ. 584),

Οὐ γάρ μ' ἀρέσκει γλῶσσά σου τεθηγμένη.

Ὁ δεύτερος τύπος, Ἀρέσω, εἶναι λείψανον παλαιοῦ τύπου,
τοῦ διὰ τοῦ δύο σ. Πιθανὸν ὅτι ἐλέγετο Ἀρέσσω καὶ Ἀρέ-
σκω, ὡς Δειδίσσω καὶ Δειδίσκω.

ἈΡΚΕΤΟΣ, Σ. Ἰκανὸς Ἑλλ. (suffisant). Ἡ λέξις εἶναι
τοῦ παρακμαζόντος Ἑλλην. οἶον « Ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἡ κακία
» αὐτῆς (Ματθ. 5', 34). Εὐρίσκεται καὶ εἰς τὸν Ἀθήναιον
(ΙΙΙ, σελ. 113) « Ἀρτυόμενος γάλακτι ὀλίγῳ, καὶ ἐλαίῳ,
» καὶ ἁλσὶν ἀρκετοῖς ».

ἈΡΜΟΖΩ, Σ. ἔχω σχέσιν μὲ τι ἢ τινὰ (convenir).
Ἀρμόττω Ἑλλ. οἶον Οἱ λόγοι τοῦ δέν ἀρμόζουν μὲ
τάς πράξεις του. Καὶ ἀπροσώπως ὡς τὸ Πρέπει, Σ.
Δεῖ Ἑλλ. οἶον, Δέν ἀρμόζει νὰ ὑπάγω μόνος, ὡς τὸ
ἐμεταχειρίσθῃ ὁ Ἀριστοτέλης (Πολιτικ. IV, 12, § 7. VI, 4,
§ 6. VII, 14, § 9).

ἈΡΠΑΖΩ, Σ. (enlever de force, emporter). Ὁ μέλλ.

καὶ ὁ ἀόρις. συνηθέστερα διὰ τοῦ ξ, Θέλω ἀρπάξαι, Ἡρπαξα, ὡς καὶ ὁ Ὅμηρος συχνά.

ΑΡΠΑΚΤΑ, ἐπὶ ῥ. Σ. (en enlevant de vive force).

α) Μεταφορικῶς, Μὲ σφοδρὰν ἐπιθυμίαν ἢ ὕρεξιν, Ἀρπαλέως Ἑλλ. ὡς τὸ ἐξῆς σύνθετον.

ΑΡΠΑΚΤΟΓΟΥΛΙΑΡΙΚΑ, Σ. ἐπὶ ῥ. βαρβαροσύνθετον ἀπὸ τὸ Ἀρπάζω καὶ τὸ Ἰταλικὸν gola (λαιμός), μὲ κυνικὴν ὕρεξιν καὶ βίαν (goulument, avidement). Οὕτως ἀρπακτογουλιάρικα ἔτρωγεν ὁ πεινασμένος Ὀδυσσεὺς (Ὀδυσσ. ζ', 249),

Ἦτοι ὁ πίνει καὶ ἤσθε πολύτλας διὸς Ὀδυσσεύς
 Ἀρπαλέως —————

ΑΡΤΙΧΙΟΝΑΡΙ. Ζ. Λιθαδοπέρδικα.

ΑΣ (Ζ. Ἄτακτ. I, σελ. 89-99. II, σελ. 69). Πρόσθεσε καὶ τὸ (Ἀπολλων. τοῦ ἐν Τυρ.),

Γιὰ πιάσε νὰ δικονηθῇς καὶ ἄς την αὐτὴν τὴν θλίψιν.

Τὸ Ἀς εἶναι βάρβαρος συγκοπὴ τοῦ προσεκτικτοῦ ῥήματος Ἄφες, τὸ δὲ Γιὰ φθορὰ τοῦ παρακλευστικοῦ ἐπιρρήματος Εἶα. Δικονηθῇς συγκοπὴ τοῦ Διακονηθῇς, ἀπὸ τὸ μέσον Διακοναῦμαι (se servir).

ΑΣΗΜΙΟΝ (argent). Ζ. Μαζίων. ΑΣΗΜΟΝΕΡΟΝ. Ζ. Νερόν.

ΑΣΘΕΝΑΡΙΟΝ, Δ. ὠνόμαζαν οἱ Γραικορωμαῖοι τὴν ἀπὸ τοὺς Γάλλους ὀνομαζομένην infirmerie.

ΑΣΚΑΘΑΡΟΣ. Ζ. Σκάνθαρος.

ΑΣΚΕΛΛΑ. Ζ. Σκιλλοκρόμμυδον.

ΑΣΚΟΛΟΠΑΚΑΣ. Ζ. Ευλόκοτα.

ΑΣΚΟΛΥΜΒΡΟΣ. Ζ. Σκόλυμβρος.

ΑΣΤΑΡΙ. Ζ. Ἐσωπάνιον.

* ἈΣΤΕΡΟΦΩΤΟΝ, οὐσ. οὐδέτ. Λεῖπει ἡ λέξις καὶ ἀπὸ τὸν Δ. καὶ ἀπὸ τὸν Σ. Εὐρίσκεται εἰς τὰ Τακτικά (σελ 250) Λέοντος τοῦ Αὐτοκράτορος. Σημαίνει τὸ αὐτὸ καὶ ἡ Ἀσροφегγία.

ΑΣΤΟΧΩ, μέ συνών. Δέν καρποφορῶ, Σ. καὶ ὄνομα οὐσ. θηλ. Ἀσοχία, μέ συνών. Ἀκαρπία Σ. Λέγεται διὰ τὴν ἀποτυχίαν τῶν γεννημάτων τῆς γῆς τὸ Ἀσοχῶ (la récolte a manqué), οἷον Τὰ σιτάρια ἀσόχησαν ἐφέτος. Καὶ Ἀσοχία, ἀποτυχία τῶν σιταρίων (faute de blé) « Ἀσοχεῖ, ἀποτυγχάνει, ἀμαρτάνει » λέγει ὁ Ἡσύχιος, νοῶν πᾶσαν ἀπλῶς ἀποτυχίαν. 2) Ὡς καὶ σώζεται καὶ ἡ γενικὴ αὕτη σημασία, οἷον ὅτε λέγομεν Ἀσόχησα, ἤγουν ἀπέτυχα (échouer), καὶ καταρῶμενος τίς τινά, τὸν λέγει, Ἀσοχία νά σ' ἔλθῃ, ἢ νά σ' εὕρῃ! ἤγουν δυσυχία (malheur).

Τὸ Ἀσοχῶ, μέ τὸ σερητικὸν α πιθανολογεῖ ὅτι εὐρίσκεται εἰς τὴν παλαιὰν γλῶσσαν καὶ τὸ χωρὶς τοῦ σερητικοῦ ἐναντιόσημον Στοχῶ (réussir). Ἀντὶ τούτου εὐρίσκεται, εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν, εἰς τοὺς Ἑβδ. διὰ διφθόγγου τὸ Στοιχῶ, περὶ τῆς ἐπιτυχίας καὶ τοῦτο τῶν καρπῶν, οἷον (Ἐκκλησιας. ια', 6) « Ἐν τῷ πρώτῳ σπεῖρον τὸ σπέρμα σου καὶ » ἐν ἐσπέρῃ. . . . ὅτι οὐ γινώσκεις, ποῖον ΣΤΟΙΧΗΣΕΙ ἢ » τοῦτο ἢ τοῦτο καὶ ἐάν τὰ δύο ἐπὶ τὸ αὐτὸ, ἀγαθὰ ». Ἰσως εἶναι γραφικὸν σφάλμα ἀντὶ τοῦ ΣΤΟΧΗΣΕΙ, ἐπειδὴ καὶ εἰς τὸν Ξενοφῶντα (Ἀγησιλ. I, 25) ἐσυγχύθη τὸ μονόφθογγον μέ τὸ δίφθογγον, κατὰ τὴν διόρθωσιν τῶν κριτικῶν, οἷον, Καὶ τοὺς » τοξότας ἐπὶ ΣΤΟΧΟΝ ΙΕΝΤΑΣ » ὅπου πρότερον κακῶς ἐγράφετο ΣΤΟΙΧΩΝ ΙΟΝΤΑΣ. Στόχος σημαίνει τὸ σημεῖον (but), ὅπου τοξεύει καὶ κτυπᾷ ὁ τοξότης.

ἈΣΤΡΕΠΤΟΣ, Σ. Ἀμετάθετος τὴν γνώμην, ἀκατάπειστος (inflexible). Λέγεται καὶ Ἀμετάσρεπτος. « Ἀσρεπτον,

» ἄπεισον, ὀρθὸν » λέγει ὁ Ἡσύχιος· καὶ « Ἀσραφής, σκλη-
» ρός. Σοφοκλῆς Μυσοῖς ».

ΑΣΤΡΟΠΕΛΕΚΙ (Ἀστροπελέκιον), Σ. (foudre). Ἐπρεπε
νὰ ἦναι Ἀσραπελέκιον, ἀπὸ τὸ Ἀσράπτω, καὶ Πέλεκυς
(hache). Τοῦτον τὸν Πέλεκυν ὠνόμαζαν Βέλος τοῦ Διὸς
(Σοφοκλ. Οἶδ. Κολ. 1515),

Στράψαντα χειρὸς τῆς ἀνικῆτου βέλη.

Ἀκόμη καὶ Μάκελλαν (pioche), (Ἀριστοφ. Ὀρν. 1239).

—— Ὅπως μὴ σου γένος πανώλεθρον

Διὸς μακέλλη πᾶν ἀναστρέψῃ Δίκη.

ΑΣΤΡΟΦΕΓΓΙΑ, Σ. Κατάσσεις νυκτὸς φωτιζομένης ἀπὸ
ἄσρα (ciel étoilé). Λέγεται καὶ Ἐξασερία, Ζ. Ἀσερό-
φωτον.

* ἈΣΤΥΦΟΝ χαρτίον. Ζ. Στύφω.

* ἈΣΥΣΤΑΛΤΟΣ. Ζ. Συσέλλομαι.

ΑΣΦΑΛΙΖΩ. Ζ. Σφαλίζω.

ΑΣΦΕΔΙΛΑ. Τὴν ὀνομαζομένην σήμερον εἰς τὴν Ἑλλάδα
Ἀσφεδίλαν, βοτάνην, νομίζουν τινὲς ἐκ τῶν περιηγητῶν,
ὅτι εἶναι ἡ Ἐπιπακτίς τοῦ Διοσκορίδου (IV, 109). Ἄλλοι
ὅμως ἔκριναν ἄλλως. Ἴδε τὸν Διοσκορίδην (ἐκδ. Sprengel,
II, σελ. 621) καὶ τὸν Schneider (Λεξικ. Ἑλληνογερμ. λέξ.
Ἐπιπακτίς).

ἈΣΦΗ, Δ. με ἐξήγησιν Ἄλιμος, Ἑλλ. Περί τοῦ Ἀλίμου ἰδ.
τὸν Διοσκορίδην (I, 120). Ζ. Παλιρέα.

ΑΣΦΟΫΡΙ. Ζ. Παλιρέα.

* ἈΣΧΟΛΕΪΩ. Ζ. Δυσχολεύω.

ΑΤΖΙΓΓΑΝΟΣ, Σ. Τὸ α̅ εἶναι πλεοναστικὸν εἰς τὸ Τζίγ-
γανος (bohémien, égyptien). Ὀνομάζεται καὶ Γύφτος

(Άγγλιςί, Gipsy). Οἱ Ἰταλοὶ τὸν ὀνομάζουσιν Zingano, οἱ Γερμανοὶ Zingeuner, οἱ Τοῦρκοι, Τζιγγγενέ. Κακῶς ἐνομίσθη ὅτι εἶναι οἱ ἀπὸ τοῦς Γραικορωμαίους ὀνομασθέντες Ἀθίγγανοι. Τοῦτο εἶναι ὄνομα αἰρετικῶν, οἱ ὅποιοι ὀνομάζοντο καὶ Μελχισεδεκίται (Δ. σελ. 34) διότι ἐδογματίζαν τὸν Μελχισεδεκ ἀνώτερον τοῦ Χριστοῦ. Οἱ Τζίγγανοι, πολὺ μεταγενέστεροι τῶν Ἀθιγγάνων, ἐφάνησαν εἰς τὴν Εὐρώπην περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς δεκάτης πέμπτης ἑκατονταετηρίδος, ἐρχόμενοι ἀπὸ τὴν Ἰνδίαν διὰ τῆς Αἰγύπτου· ὅθεν ὀνομάσθησαν καὶ Γύφοι (Γύπτοι). Τὸ ὄνομα Τσίγγανος ἢ τὸ ἔφεραν ἀπὸ τὴν Ἰνδίαν, ἢ τὸ ἔλαβαν εἰς τὸν δρόμον ἀπὸ κανέν' ἄλλο ἔθνος.

ΑΤΖΙΔΑ, μὲ συνών. Μοσχοπόντικος, Σ. (γρ. Μοσχοπόντικος), καὶ τὸ μεταφράζει fuina (fouine). Ἡ παραγωγή του ἀπὸ τὸ Ἰκτίς ἰδος (ὥς ἀπὸ τὸ Γαλακτώω τὸ Γαλατζώνω, καὶ ἀπὸ τὸ Ἰκανός, τὸ Ἀκανετός) καὶ προσέτι τὸ συνώνυμον, Μοσχοποντικὸς, δείχνουν ὅτι εἶναι ἡ Ἰκτίς (putois) τῶν παλαιῶν. Εἰς δὲ τὸ Ἰσοιχειὸν φέρει ὁ αὐτός καὶ τὸ Ἰκτίς (ἀρσενικ. Ὁ Ἰκτίς), καὶ τὸ ἐξηγεῖ furetto (furet). Τὸ αὐτὸ λάθος (ἂν ἦναι λάθος) ἔπαυε καὶ Θεόδωρος ὁ Γαζῆς μεταφράζων τὴν Ἰκτίδα τοῦ Ἀριστοτέλους viverra (furet), ὥς ἐξεναντίας ὁ Πλίνιος (XXIX, 4, § 16) τὴν ἐξηγεῖ Γαλῆν ἀγρίαν Mustela Silvestris (belette sauvage).

ΑΤΙΜΗΤΟΣ, Σ. Ὅσις δὲν ἐτιμήθη (inhonoré). Αἰτίμητος Ἑλλ. (Ἰλιάδ. ι', 648). 2) Ὅσις δὲν ἐξετιμήθη (apprécié, évalué, estimé). 3) Ὅσις δὲν δύναται νὰ ἐκτιμηθῇ (inappréciable).

Ἡ τρίτη σημασία εἶναι τοῦ παρακμ. ἑλληνισμοῦ, οἶον « Τοὺς τὰ μαθήματα καπηλεύοντας. . . καὶ μισθὸν τῶν ἀτιμῶν μῆτων πράττοντας » (Ἰαμβλῆχ. Περὶ τοῦ Πυθαγορικ. βίου, 245, σελ. 196).

ΑΤΡΗΔΟΝΕΣ. Ζ. Έσοχάδες.

ΑΤΡΙΒΟΛΟΝ. Ζ. Τριβόλι.

ΑΤΣΑΛΙΑ. ΑΤΣΑΛΟΣ. Ζ. Τζάλαχον.

ΑΤΣΙΠΑ. Ζ. Τσίπα.

ΑΥΚΟΝ. Ζ. Άρκος.

ΑΥΛΑΚΙΟΝ. Ζ. Άλετρία.

ΑΥΤΙΓΛΥΦΙΔΑ, Σ. με τὸ Τουρκογραφικὸν Χιλάλι, Σ.
Δ Ωτογλυφίς Ἑλλ. (cure-oreilles).

ΑΥΤΟΜΑΤΙΤΗΣ, Δ. ὁ δοξάζων ὅτι ὁ κόσμος ἐγεννήθη
ἐξ αὐτομάτου (matérialiste).

ΑΥΤΟΣΦΑΓΗΣ, Σ. ὁ φονεύων ἑαυτὸν (suicide), Αὐτό-
χειρ, καὶ Αὐτοσφαγῆς Ἑλλ. ὡς ἔλεγε καὶ ὁ σφαζόμενος Αἶας
(Σοφοκλ. Αἴαντ. 840),

————— Ὡσπερ εἰσορῶσ' ἐμέ

Αὐτοσφαγῇ πίπτοντα —————

ΑΥΤΟΪ, ἐπὶ ῥῷ. τοπ. Σ. (en ce lieu-là), οἶον, Στέκ'
αὐτοῦ, ὡς καὶ τὸ (Ἀριστοφάν. Ὀρν. 1200) « Αὐτοῦ σῆθι ».

ΑΦΑΚΙ, Σ. ἀπὸ τὸ Λατινικ. fæx, Ἰλὺς Ἑλλ. καὶ τὸ ἐξηγεῖ
il grasso del vino (crasse ou lie du vin). Ὁ Δ. τὸ
ὀνομάζει Ἀφέκλιν, ἀπὸ τὸ ὑποκοριστικὸν fæcula (fécule)
καὶ φέρει μαρτυρίαν, « Τάρταρον τὸ λεγόμενον Ἀφέκλιν »
(tartre).

Εὐλόγως ἤθελέ τις ὑποπτευθῆν, μὴ τοῦ Σ. τὸ Ἀφάκιον
ἐγεννήθῃ, ἀπὸ τὸ Ἑλλ. Ὀμφάκιον, ὡς ὁ Ὀμφαλὸς ἐχυ-
δαίσθῃ εἰς τὸ Ἀφαλός.

ΑΦΙΝΩ, Δ. Ἀφήνω, Σ. Ἀπὸ τὸ Θέμα, Ἴω, Ἴημι, Ἀφήμι
Ἑλλ. (laisser). Ἡ παρένθεσις τοῦ ᾤ ἐσυνειθίζετο καὶ εἰς τοὺς
Παλαιούς, οἷον Τίω καὶ Τίνω, Δύω καὶ Δύνω. Ἀφίνω τὰ
γένηται (laisser croître la barbe), ἀπὸ τὸν παρακ-

μάζοντα ἑλληνισμὸν, οἷον « Τὸν ἀρχαῖον τρόπον κομῶντες καὶ τὰ γένεια ἈΦΕΙΚΟΤΕΣ » (Δίων Χρυσόσομ. λόγ. XXXIV, σελ. 81), ὅπου ὁ Κασσωδῶν ἐπρόβαλλεν ἑλληνικωτέραν μὲν, ἀλλὰ δυσυχῇ διόρθωσιν ΚΑΘΕΙΚΟΤΕΣ.

ἌΦΚΟΣ, ἀρσεν. Δ. καὶ Αὔκον (γρ. Ἄφκον) οὐδετ. Δ. Ἰσως ἡ Ἀφάκη (vesce) Ἑλλ. Ὁ Βελλόνιος (Observ. I, 59) λέγει ὅτι ὁ Ἄφκος, εἶδος ὀσπρίου, ἐφθάρη ἀπὸ τὸ Ἀφάκη, καὶ ὅτι οἱ Γραικοὶ τὸ μεταχειρίζονται πολὺ, λαμβάνοντες αὐτὸ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον.

* ἌΦΡΑΝΤΟΣ. Λέξις συνήθης εἰς τοὺς Χίους, σημαίνουσα τὸν ἀνοήτως καὶ ἀδεξιῶς ἐνεργοῦντα τί (étourdi, maladroit). Ἀπὸ τὸ Ὀμηρικὸν Ἀφραίνω (Ἰλιάδ. ή, 109),

Ἀφραίνεις, Μενέλαε Διοτρεφές! Οὐδέ τί σε χρὴ
Ταύτης ἀφροσύνης

τὸ ὁποῖον ἐξηγεῖται ἀπὸ τὸν Ἡσύχιον « Ἀφραίνεις, μωραίνεις, » παραφρονεῖς ».

Εἶναι λοιπὸν ῥηματικὸν τοῦ Ἀφραίνω τὸ Ἄφραντος, ὡς τοῦ Περαιίνω τὸ Ἀπέραντος καὶ τοῦ Φαίνω τὸ Ἄφαντος.

Τὸ προφέρουν καὶ μὲ διπλὴν σέρηνσιν Ἀνάφραντος, κατὰ τὸ Ἀνάελπτος, Ἑλλ.

ἈΦΥΛΛΑΘΟ. Ζ. Ῥοδοδάφνη.

ἈΧΕΡΩΝΑΣ, Δ. Ἀχοῦρι, Δ. Σ. Ἴπποσάσιον, Ἑλλ. (écurie).

Ἡ πρώτη λέξις εἶναι ἀπὸ τὸ Ἀχυρῶν Ἑλλ. τὸ ὁποῖον ὅμως σημαίνει κυρίως τόπον ὅπου φυλάσσονται τὰ Ἄχυρα (lieu où l'on garde la paille). Ἡ δευτέρα, Ἀχοῦρι, εἶναι Τουρκικὴ (Ἀχούρ) σημαίνουσα Ἴπποσάσιον· καὶ αὕτη ὅμως ἀπὸ τὸ Ἀχυρῶν.

ΑΧΗΒΑΔΑ. Ζ. Χηβάδα.

ΑΧΡΕΪΟΣ, ὁ εἰς αὐδὲν χρήσιμος (vil, méprisable).
 Ἀχρεῖος Ἑλλ. καὶ Ἰωνικ. Ἀχρήϊος, ὡς τὸ « Ἀχρήϊος ἀνὴρ »
 (Ἡσιόδ. Ἔργ. καὶ ἡμ. 272).

ΑΧΥΡΟΚΟΠΡΟΝ, οὐσ. οὐδέτ. Δ. (fumier.)

ΑΧΥΡΟΚΡΕΒΒΑΤΟΝ, Σ. Κραβδάτιον ἀπὸ ἄχυρα
 (paille). Λέγεται καὶ Ἀχυρόσρωμα, καὶ Χορτό-
 στρωμα.

ΑΧΥΡΟΣΤΡΩΜΑ. Ζ. Ἀχυροκρέββατον, καὶ Χορτόσρωμα.

ΑΧΩΡΙΣΤΑ, ἐπὶ ῥῥ. (inséparablement). Οὕτως εὐχό-
 μενοι νεογάμους, τοὺς λέγομεν, Ἀχώριστα! (que votre
 union soit indissoluble!).

ΑΨΙΘΥΜΟΣ. ἢ ΑΨΟΘΥΜΟΣ. ΑΨΟΜΙΛΗΤΟΣ. Ζ.
 ΑΨός.

ΑΨΟΣ, Δ. (vif, colère, violent). Ὁξύς, Ὁξύθυμος,
 Ὁξύχολος Ἑλλ. Εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Εὐσαβίου, Ἀψοὺς ἔλεγον
 κοινολωσσικῶς, « Τοὺς ἐν λόγῳ θρασεῖς » (Ἰδ. Δουκάγγ.
 σελ. 164). Ἀπὸ τὸ ἄχρησον Αἰψὸς Ἑλλ. ὅθεν καὶ τὸ χρηστὸν
 Αἰψηρὸς, καὶ τὸ ἐπὶ ῥῥημα Αἰψα, τὸ κοινῶς Ἀψά (Ἄτακτ.
 II, σελ. 76). « Αἰψα, εὐθέως, ὠκέως, ταχέως » λέγει ὁ Ἡσύχιος.
 Τοῦ μονοφθόγγου Ἀψά ἔμειναν καὶ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσ-
 σαν ἔχνη, εἰς τὸ Ἀψίκορος καὶ Ἀψίμαχος, τὰ ὅποια οἱ
 γραμματικοὶ ἐδάσαν, διότι τὰ ἐτυμολόγησαν ἀπὸ τὸ Ἀπτο-
 μαι. Λέγει ὁ Ἡσύχιος· « Ἀψίκoron, ἄπλησμον (ἴσ.
 » Ἐμπλησμον), ἢ ἅμα τῷ ἄψασθαι κορεννύμενον ταχέως »
 καὶ « Ἀψίκoros, ταχέως ὀλιγωρῶν, καὶ (ἴσ. ἢ) κόρον λαμβά-
 » νων ». Τὴν αὐτὴν σύνθεσιν μὲ σημασίαν ἀνάλογον ἔχουν καὶ
 τὰ κοινὰ, Ἀψίθυμος ἢ Ἀφόθυμος, Σ. καὶ Ἀψομίλητος, Σ.

B.

ΒΑΒΟΥΛΙ, Δ. Σ. μὲ συνών. Κοζάδα, Σ. Ὀφθαλμός, καὶ Κάλυξ, Ἑλλ. (œil, bouton de fleur). Ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων τὸ *Valvulus*, τὸ σημαῖνον τὸ περικάρπιον, ἤγουν τὸ περικάλυμμα τῶν καρπῶν, καὶ ἐξαιρέτως τῶν ὀσπρίων, τὸν ἰδίως ὀνομαζόμενον *Λοδόν* (*cosse*) « *Valvuli*, λοβοὶ » λέγουν τὰ *Γλωσσάρια*. Ἀναλόγως καὶ τὸ *Βαβούλιον* (ἤγουν *Βαλβούλιον*) λογίζεται οἶον *λοδὸς τοῦ ἄνθους*.

Τὸ δὲ *Κοζάδα* ἢ ἔχει τι κοινὸν μὲ τῶν *Γάλλων* τὸ *cosse*, ἢ μὲ τοῦ *Ἑσυχίου* τὸ, « *Κοσσύμεξη καὶ Κόσσυμβος, ἐγκόμβωμα* » καὶ *περίζωμα κ. τ. λ.* » (ὅθεν ἴσως καὶ τῶν *Τούρκων* τὸ *Κουσάκ, Ζωνάριον*), ἐπειδὴ καὶ ἀληθῶς τὰ *Βαβούλια* ὁμοιάζουν τοὺς κόμβους (*boutons*). Διὰ τοῦτο ἴσως ὠνόμαζαν καὶ τὸν *Ἑλελίφασκον* Ἑλλ. τὴν κοινῶς *Φασκομηλέαν* (*sauge*) *Κόσαλον*, Δ. διότι οἱ καρποὶ τῆς παρομοιάζουν κόμβους ἢ *βαβούλια*. *Ζ. Φασκομηλίη*.

ΒΑΒΟΥΤΖΙΚΑΡΙΟΣ. Ζ. *Βαρυχνᾶς*.

ΒΑΘΥΝΩ, Σ. *Βαθαίνω*, Σ. ἐνεργητ. *σιάπτω, κοιλαίνω* (*caver, creuser*). 2) *Μεταφ. ἐρευνῶ ἀκριβῶς* (*pénétrer, approfondir*), οἶον, *Δὲν θέλω νὰ βαθύνω τὸ πρᾶγμα περισσότερον*. 3) *Ἀμεταβ. Βαθύνω, νοῶ βαθέως*, (*avoir de la pénétration, être profond*), οἶον, *Βαθύνει ἀπλῶς, καὶ Βαθύνει ὁ νοῦς του*.

ΒΑΘΥΣ (*creux, profond*), *Βαθύς* Ἑλλ. 2) *Μεταφ. Βαθύς ἄνθρωπος*. — *λόγος*, — *νοῦς*, *Βαθεῖα φρήν* Ἑλλ. (*esprit profond*). *Βαθύς ὕπνος* (*sommeil profond*), *Βαθὺ γῆρας* (*extrême vieillesse*), *Βαθὺ σέβας* (*profonde estime*), *Βαθὺ χρῶμα* (*couleur foncée*).

ΒΑΛΛΙΖΩ, Δ. τὸ σήμερον λεγόμενον Χορεύω, Ὀρχοῦμαι, Ἑλλ. (danser, baller). « Βαλλίζω, ballo » Γλ.

ΒΑΛΛΙΣΜΟΣ, Δ. (bal, ballet), Ὀρχησις, Ἑλλ. (danse).

ΒΑΛΛΙΣΤΗΣ, Δ. (baladin), Ὀρχηστῆς, Ἑλλ. (danseur).

ΒΑΛΛΩ. Ῥῆμα πολύχρηστον, οἷον Βάλλω νερόν ἢ οἶνον (verser de l'eau ou du vin), κατὰ τὸ « Βάλλει ὕδωρ » εἰς τὸν νιπτῆρα » (Ἰωάν. ιγ', 5), καὶ « Βάλλ' οἶνον » (Ἄτακτ. Ι, σελ. 186). 2) Βάλλω φόρεμα ἢ ἔνδυμα (mettre son habit, s'habiller), ὡς εἶπε καὶ ὁ Εὐριπίδης (Βακχ. 828,

Στολὴν δὲ τίνα φῆς ἀμφὶ χρωτ' ἐμὸν βαλεῖν;

Εἰς τοῦ Ἡροδότου (II, 37) τὸ « Ἐσθῆτα δὲ φορέουσι οἱ » ἱερεῖς λινέην... ἄλλην δὲ σφι ἐσθῆτα οὐκ ἔξεσι ΛΑΒΕῖΝ » γράφει, ΒΑΛΕῖΝ ἢ ἰωνικώτερον ΒΑΛΕῖΝ· καὶ τὰ δύο φαίνονται εἰς τὰς διαφόρους γραφάς. 3) Βάλλω τὸ χέριον (mettre la main), κατὰ τὸ « Βάλε τὴν χεῖρά σου εἰς τὴν πλευράν μου » (Ἰωάν. κ', 27), καὶ Βάλλω χέριον, ἀρχίζω (entreprendre), Ἐπιχειρῶ, Ἑλλ. ἢ καὶ Ἐπιβάλλω χεῖρα (Δευτερονομ. ιε', 10). 4) Βάλλω σοίχημα (gager, parier).—τὴν κεφαλὴν μου (parier sa tête à couper) « Παραβάλλομαι τῇ ἑαυτοῦ κεφαλῇ » Ἑλλ. ὡς ὀρίζει ὁ Φρόνιχος (σελ. 100), καταδικάζων τὴν μὲ ἀιτιατικὴν σύνταξιν. Ἀλλ' ἡ τοιαύτη σύνταξις σημαίνει Βάλλω εἰς κίνδυνον, ἢ κινδυνεύω τὴν κεφαλὴν μου, κατὰ τὸ (Ἰλιάδ. ι', 322),

Αἰεὶ ἐμὴν ψυχὴν παραβαλλόμενος πολεμίζειν.

Ἡ μὲ δοτικὴν εἶναι μεταγενεστέρα, ὡς εἶπε καὶ ὁ Ἀπόστολος (Πρὸς Φιλιππ. β', 30.) « Μέχρι θανάτου ἤγγισε, ΠΑΡΑ- » ΒΟΥΛΕΥΣΑΜΕΝΟΣ τῇ ψυχῇ » ὅπου πολλοὶ κριτικοὶ

προκρίνουν τὴν ΔΓ. ΠΑΡΑΒΟΛΕΥΣΑΜΕΝΟΣ, ὡς ἐγγυτέραν τοῦ Παραβάλλομαι. 5) Βάλλω κόπον (Ἄτακτ. II, σελ. 77) κοπιάζω (se donner de la peine), καὶ Βάλλω ἄλλους εἰς κόπον (causer de la peine), « Καὶ τὰ παιδία ἑαυτοῦ » εἰς κόπους ἐμβάλλειν ». (Θεοφρ. Χαρακτ. XIV).—εἰς ἔννοιαν, εἰς φροντίδας (causer des soucis).—εἰς βάσανα (tourmenter). — εἰς ἔρωτα (inspirer de l'amour).—εἰς ἀπορίαν (faire douter), « Εἰς μείζους ἀπορίας με φέροντες ἐνέβαλον » (Λουκιαν. Ἰκαρομεν. 5).

Βάλλω εἰς τὸν νοῦν, συλλογίζομαι, μελετῶ (penser, se proposer, avoir l'intention). « Μετὰ φρεσὶ βάλλεσθαι » ἢ « Ἐν θυμῷ βάλλεσθαι » συχνὰ εἰς τὸν Ὅμηρον καὶ εἰς τὸν Ἡσίοδον, καὶ συνων. « Νόῳ τιθέμεν » ὁ Πίνδαρος. Καὶ Βάλλει ὁ νοῦς μου, ἀντὶ τοῦ Συλλογίζομαι, κ. τ. λ.

Βάλλω εἰς τὴν κεφαλὴν (traiter très-honorablement), οἷον Τὸν ἔβαλαν ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλὴν των, καὶ Δὲν ἤξευραν ποῦ νὰ τὸν βάλῃσι. Ὁ Αἰλιανὸς (Ποικ. ἱστορ. II, 10.) περὶ τοῦ στρατηγοῦ Τιμοθέου, « Οὐκ » εἶχον Ἀθηναῖοι, ὅποι ποτε αὐτὸν κατὰθωνται ὑπὸ τοῦ θαύματος τοῦ περὶ τὸν ἄνδρα ».

Βάλλω ἐμπρός, ὀνειδίζω μὲ ὀργὴν καὶ ὕβριν (malmenner, gourmander), οἷον, Μόλις ἤνοιξα τὸ στόμα καὶ μ' ἔβαλεν ἐμπρός. Τοιαύτην τινὰ σημασίαν ἔχει τὸ « Προβάλλονται καὶ κολάζουσι τοὺς ἀδικοῦντας. » (Πλούταρχ. Σόλ, § 18).

ΒΑΛΣΑΜΟΝ. Ζ. Προδρόμου βότανον.

ΒΑΜΒΑΚΙΟΝ, καὶ ΒΑΜΠΙΑΚΙΟΝ, Δ. Παμπάκιον, Δ.

π. α. γ. α. ν. //

Μπαμπάκι, Σ. Κατὰ τὸν Σουΐδαν, « Πάμβαξ, καὶ Παμβακίς, τὸ » παρὰ πολλοῖς λεγόμενον Βαμβάκιον » Ξύλον, καὶ Ἐριόξυλον Ἑλλ. (coton). Ἡ ἀρχὴ τῆς λέξεως εἶναι ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Βόμβυξ, τὸ σκωλήκιον, ἐκ τοῦ ὁποίου γεννᾶται τὸ μετάξιον, Bombyx (ver à soie) ὀνομαζόμενον καὶ ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους. Καταχρηστικῶς ἔπειτα ὠνομάσθη Bombyx καὶ τὸ Ἐριόξυλον, ἥγουν τὸ Βαμβάκιον.

* ΒΑΡΒΑΡΕΣΟΙ ἢ ΒΑΡΒΑΡΙΣΚΟΙ. Ζ. Μαῦρος.

ΒΑΡΕΪΑ (ὁ Σ. τὸ γράφει Βαρυά.), Δοκάριον ἐπιτήδειον νὰ κτυπᾷ, νὰ ἐμπήγῃ καὶ νὰ σπρίζῃ τοῦ λιθοσρώτου τοὺς λίθους (dame).

ΒΑΡΕΜΑ. ΒΑΡΕΜΕΝΟΣ. ΒΑΡΕΤΟΣ. Ζ. Βαρῶ.

ΒΑΡΟΣ, Σ. ῥοπή εἰς κατάβασιν (poids). 2) Μεταφ. ἐνόχλησις (embarras, peine), οἷον, Δὲν θέλω νὰ σὲ δώσω βάρος. 3) Τιμωρία (peine), ὡς εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν διάλεκτον, Ἐν βάρει ἀργίας, Ἐν βάρει ἀφορισμοῦ.

ΒΑΡΟΥΜΑΙ. Ζ. Βαρῶ.

ΒΑΡΥΑΝΑΣΤΕΝΑΖΩ, Σ. (pousser de profonds soupirs), Βαρυσενάχω, Ἑλλ. (Ἰλιάδ. α', 364),

Τὴν δὲ βαρυσενάχων προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς.

ΒΑΡΥΔΙ, Σ. Βαρύδιον (peson). Ἴδε τὰ Ἑλλ. Λεξικά, λέξ. Βαρύδιον, καὶ Βαρύλλιον.

* ΒΑΡΥΚΕΦΑΛΟΣ, ὁ δύσκολα νοῶν, Βραδύνους Ἑλλ. (d'un esprit lourd). 2) Ὁ ἰσχυρογνώμων (entêté, opiniâtre).

ΒΑΡΥΚΟΥΤΩ, (γρ. Βαρυκούω), Σ. ἀκούω δύσκολα (avoir l'ouïe dure), Βαρυκοῶ Ἑλλ. Οἱ δὲ Ἑβδ. καὶ οἱ Εὐαγγελισταὶ (Ματθ. ιγ', 15.) διαλυμένως « Τοῖς ὡσί » βαρέως ἤκουσαν ».

BAPYΜΈΝΟΣ. Ζ. Βαρύνω.

* BAPYΜΟΙΡΟΣ, καὶ χυδ. Βαρύμοιρος (Ἀπολλ. ὁ ἐν Τύρῳ),

Ἔσυρεν τὸν βαρύμοιρον, κῆθαλεν εἰς τὸν γύρο.

Βαρυδαίμων Ἑλλ. (infortuné, misérable).

BAPYΝΩ, φορτίζω (charger). 2) Μεταφ. Θλίβω, ἐνοχλῶ (être à charge, incommoder), οἶον, Σ' ἐδά-
ρυνα πολὺ, Συγχώρησέ με νὰ σὲ βαρύνω ὀλίγον.
Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν, κατὰ μέσ. διάθεσιν οἱ Ἑβδ.
(Βασιλ. Β', ιγ', 25) « Μὴ καταβαρυνθῶμεν ἐπὶ σέ » ἤγουν,
κατὰ τὸ ἔβρ. κείμενον, Νὰ μὴ γενῶμεν βαρεῖς εἰς σέ. 3) Προσ-
κόπτω, σκανδαλίζω (choquer, déplaire, offenser), οἶον,
Μὴ σε βαρύνη ὁ λόγος μου. Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν ὁ
Σοφοκλῆς (Οἰδ. Τυρ. 781), παθητ. ἢ μέσ.

Κάγῳ βαρυνθεῖς, τὴν μὲν οὔσαν ἡμέραν
Μόλις κατέσχον. —————

Ἴδε καὶ Ἄτακτ. II, σελ. 78.

BAPYΣ. Πρόσθεσε εἰς τὰ ἄλλοῦ (Ἄτακτ. II, σελ. 78.) ση-
μειωθέντα εἰς τὴν 3 σημασίαν, ὅτι ἐξεναντίας Ἀβαρῇ Ἑλλ.
ἔλεγον τὸν ἀκατάστατον καὶ τρελὸν, « Ἀβαρῆς, ἀσύνητος » λέγει
ὁ Ἡσύχιος, τὸν ὁποῖον ἡμεῖς κοινῶς ὀνομάζομεν Ἐλαφρόν (Ἰδ.
αὐτόθ. σελ. 118). Εἰς τὴν 4, ὅτι εἰς τὴν βαρύτητα ταύτην ὠνεί-
δισε καὶ ὁ Αἰσχίνης (Περὶ παραπρεσβ. σελ. 31) τὸν Δημοσθένην,
ὀνομάζων αὐτὸν, « Ἀφόρητον καὶ βαρὺν ἄνθρωπον ». Καὶ εἰς
τὴν 5, Δύσκολος, ἐπικίνδυνος (scabreux), οἶον, Βαρυ
πρᾶγμα μὲ προσάσσεις.

BAPYΧΝἈΣ, Βραχνᾶς, καὶ Βαρχυνᾶς, Σ. Βαρχυνᾶς, Δ.
Ἰν ἀπὸ τὰ πολλὰ τοῦ σώματος νοσήματα, ὅτε ὁ κοιμώμενος

(καὶ μάλιστα ἂν κοιμᾶται ὑπτιος) φαντάζεται ἐπικαθήμενον
τινὰ εἰς τὸ σῆθος καὶ πνίγοντά του τὴν ἀναπνοήν. Ὀνομάζετο
ἀπὸ τοῦς Ἑλληνας Ἐφιάλτης καὶ Πνιγαλίων, διότι οἱ δεισι-
δαίμονες ἐφαντάζοντο (ὡς καὶ σήμερον ἀκόμη φαντάζονται
πολλοί), ὅτι ὁ πνιγμός (suffocation) ἦτον ἔργον δαιμονίου
τινὸς νυκτερινοῦ, ὀνομάσαντες αὐτὸ ἄλλοι ἄλλως. Ὁ Ἀριστοφά-
νης (Σφ. 1038), τὸν ὀνομάζει καὶ Ἡπιάλην ἢ Ἡπιάλον,

Τοῖς ἩΠΙΛΑΟΙΣ ἐπιχειρῆσαι πέρυσιν καὶ τοῖς πυρετοῖσιν,
Οἱ τοὺς πατέρας τ' ἤγχον νύκτωρ, καὶ τοὺς πάππους ἀπέπνιγον,

ὅπου ὁ σχολιαστὴς μᾶς διδάσκει, ὅτι ὁ δαίμων οὗτος ὠνομά-
ζετο ἔτι καὶ Εὐόπας, καὶ Τίφης. Ἄν ἦναι ὀρθή ἢ παρα-
τήρησις ἄλλου γραμματικοῦ (Ἰδ. BEKKER, *Anecd. Græc.*
σελ. 42), ὅτι γράφεται Ἡπιάλος μὲν, ὅτε σημαίνει πυρετοῦ τι
γένος, Ἡπιάλης δὲ, ὅτε τὸν νυκτερινὸν δαίμονα, ἡ γραφή τοῦ
Ἀριστοφάνους πρέπει νὰ τραπῇ εἰς τὸ ἩΠΙΛΑΙΣ. Ἀπὸ τοῦς
Ῥωμαίους ὠνομάζετο Incubus, (incube), καὶ τὸ εἰς τὰ
Γλωσσάρια φερόμενον « Incubus, Πάν, ὁ δαίμων » δείχνει
ὅτι ἦσαν καὶ οἱ πισεύοντες τὴν ἀρρώστειαν ἔργον τοῦ Θεοῦ Πανός.

Τὸ Βραχνὰς βάλλει εἰς ὑποψίαν μὴ συγγενεῦει μὲ τὸ
Βραχνός (engroué, rauque)· ἀλλὰ τοῦτο παράγεται
ἀπὸ τὸ Βραγχαλέος, κατὰ συγκοπὴν χυδαίαν Βραγχλός,
καὶ χυδαιέστερον Βραχνός.

Ἡ ὀρθή του γραφή, ὡς φαίνεται εἰς τοὺς Γραικορωμαίους,
εἶναι Βαρυχνὰς (Ἰδ. Εὐστάθ. Ἰλιάδ. ἡ, σελ. 561), ἀπὸ τὸ
Βάρος δηλαδὴ, ὡς τὸ μαρτυρεῖ καὶ τῶν Ἰταλῶν τὸ Pesaruolo,
καὶ τῶν Ἰσπανῶν τὸ Pesadilla. Οἱ Γάλλοι τὸν ὀνομάζουσαν
cauchemar, ἢ cochemar, ὄνομα ἐτυμολογημένον
ἀτυχέςατα ἀπὸ τὸν Μενάγιον, calca mala (ἐμπήδησις ἢ

λάκτισις κακή). Ἐπειδὴ οἱ Ἄγγλοι τὸν ὀνομάζουσι night-mare, Νυκτερινὴν φοράδα (jument de nuit), ἡ τελευταία συλλαβὴ τοῦ cauchemar, πιθανὸν ὅτι σημαίνει τὸ αὐτὸ καὶ τὸ mare (jument) τῶν Ἀγγλῶν· καὶ τοῦτο μόνον ἴσως τῆς ἐτυμολογίας τὸ μέρος εἶναι τὸ πιθανὸν calca-mare ἐμπηδῶσα φοράδα.

Ὅχι μόνον εἰς φοράδας, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλων ζώων ἡ δαιμονίων μορφὰς ἐπισεύετο ὅτι ἐφαίνετο ὁ Ἐφιάλτης. Ἰδαμεν ὅτι ὠνομάζετο καὶ Τίφης καὶ Εὐόπας. Τὸ πρῶτον ἐγράφη, Τίφος εἰς τὸ Λεξικὸν τοῦ Συνειδέρου, διότι Τίφος ὀνομάζεται καὶ ἓνας ἀπὸ τοὺς Ἀργοναύτας (Ἀπολλων. Ἀργον. I, 105). Δὲν ἀρκεῖ ὅμως ἡ ὁμωνυμία νὰ δικαιώσῃ τὴν διόρθωσιν τῆς κακῆς τοῦ σχολιαστοῦ γραφῆς ΤΙΦΗΣ, ἥτις πολὺ πιθανώτερον ἤθελε μεταδληθῆναι εἰς τὸ ΤΥΦΙΣ, ιος ἢ καὶ ΤΥΦΗΣ, ητος, ἀπὸ τὸ Τύφω τὸ καίω, πολὺ ἀρμοδιώτερον ὄνομα εἰς τὸν Ἐφιάλτην ἢ Πνιγαλίωνα, καὶ τῆς αὐτῆς γενεᾶς μὲ ἄλλον θεὸν ἢ γίγαντα κακοποιὸν (Ὀμηρ. Ὑμν. εἰς Ἀπολ. 305),

Δεινόν τ' ἀργαλέον τε Τυφάονα, πῆμα βροτοῖσιν,

οἷσις, δὲν ἔπρασσε τὰς νυκτερινὰς καταθλίψεις τοῦ Ἐφιάλτου, ἀλλ' ἔπασχε πολὺ χειροτέραν θλίψιν αὐτὸς ἀπὸ τὴν Σικελικὴν Αἴτναν, ὅπου τὸν κατεδίκασεν ὁ Ζεὺς, κατὰ τὸν Πίνδαρον (Πυθ. I, 35),

Σικελία τ' αὐτοῦ πιέζει

Στέρνα λαχνάεντα—.

Οἱ Γραικορωμαῖοι ὠνόμαζαν ἀκόμη τὸν Βαρυχναῦ καὶ Βαβουτζίαν καὶ Βαβουτζικάριον, τὰ ὅποια βεβαιώνει ὁ Δ. μὲ δύο μαρτυρίας, τὴν πρώτην ἀπὸ τὰ Γλωσσάρια,

« Ἐφιάλτης ὁ ἐπὶ πολλοῦ (ἴσ. ὑπὸ πολλῶν) λεγόμενος »
 » Βαβουτζίας »· τὴν δευτέραν ἀπὸ τὸν Σουΐδαν· « Ἐφιάλτης »
 » ἡ εἰς τὴν κεφαλὴν ἀνατρέχουσα ἀναθυμίασις ἐξ ἀδδηφαγίας »
 » καὶ ἀπεψίας. Παρὰ ἰατροῖς Ἐφιάλτης λέγεται, ὁ λεγόμενος »
 » παρὰ πολλοῖς Βαβουτζικάριος ». Τοῦτο, ἂν πισεύσωμεν »
 τὸν Μιχαὴλ Ψελλόν, παράγεται ἀπὸ τὴν Βαβῶ, νυκτερινὸν »
 τὶ δαιμόνιον, τὴν ὁποίαν καὶ Καλὴν τῶν ὀρέων (la Belle »
 des montagnes) ὠνόμαζαν (Δ. σελ. 163 καὶ 179), »
 κατ' εὐφημισμὸν δηλαδὴ, ὡς καὶ σήμερον ὀνομάζονται ἀπὸ τὸν »
 ὄχλον Καλαὶ ἀρχόντισσαι (Belles-dames) αἱ Νηρηίδες. »
 Τὸ περιέργον εἶναι, ὅτι καὶ ἡ Βαβῶ, καὶ ἡ Καλὴ τῶν »
 ὀρέων, δείχνουν κάποιαν συγγένειαν μὲ τὴν Ἄρπυριν, ὀνομα- »
 ζομένην ἀπὸ τοὺς Αἰγυπτίους Βούβασιν, ὡς λέγει ὁ Ἡρό- »
 δοτος (II, 137), ἥτις εὐλόγως δύναται νὰ ἐπονομασθῇ »
 Καλὴ τῶν ὀρέων, ὡς κυνηγὸς διατρίβουσα εἰς τὰ ὄρη. »
 Βαβάκτην ἐπωνόμαζαν ἀκόμη καὶ τὸν Πάνα (Ἐτυμολογ. »
 σελ. 183) τὸν Incubum δηλαδὴ τῶν Ῥωμαίων, καὶ Βάβυν »
 (Ἀθην. XV, σελ. 680) ἡ Βέβωνα (Πλουταρχ. Περί »
 Ἰσιδ. καὶ Ὀσίριδ. σελ. 520, Wyttemb) τὸν Τυφῶνα. »
 Ἐπειδὴ τῆς δεισιδαιμονίας εἶναι νὰ φαντάζεται τὰ μὴ βλεπό- »
 μενα, ἀκολούθως τὸ φάσμα πιστεύεται, ζῶον, ἢ ἄνθρωπος, »
 ἀνὴρ, ἢ γυνή, καὶ ἀπλῶς ἄλλοτ' ἄλλο, ὡς τὸ πλάσσει ἡ »
 φαντασία.

ΒΑΡΩ. Εἰς τὰ προσημειωθέντα (Ἄτακτ. II, σελ. 78) »
 πρόσθεσε, ὅτι τὸ Βαρῶ ἀντὶ τοῦ Βαρύνω (peser, être à »
 charge, incommoder) εἶναι τοῦ παρακαμάζοντος Ἑλλη- »
 νισμοῦ, οἷον « Οὔτε τὸ μέλλον οὔτε τὸ παρωχηκὸς βαρεῖ σε » »
 (Μαρκ. Ἀντων. VIII, 36), ἀντὶ τοῦ Βαρύνει. Καὶ πάλιν, »
 κατὰ μέσσην διάθεσιν « Οἱοί εἰσιν οὔτοι, οὓς βαροῦνται » »
 (Ὁ αὐτ. VIII, 44), ἤγουν, Ὅποῖοι εἶναι οὔτοι, τοὺς »

ὁποίους βαροῦνται (χυδ. βαριεῦνται). Εἶπε καὶ ὁ Παῦλος « Μὴ βαρεῖσθω ἡ ἐκκλησία » (Α', Πρὸς Τιμόθ. ε', 16). 2) Βαρῶ, τὸ κτυπῶ (frapper), διὰ τὸ βάρος δηλαδὴ τῆς καταφερομένης χειρὸς ἢ ράβδου. « Μαχαίρας ὑπὸ » βάρους καὶ καταφορᾶς διὰ παντὸς ὅπλου χωρούσας ἐπὶ τὰ » σώματα » (Πλούταρχ. Αἰμ. Παυλ. § 20). 3) Βαρῶ, τὸ πληγόνω (blesser), διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. Καὶ ἡ μετοχὴ, Βαρεμένος, κτυπημένος, πληγωμένος.

ΒΑΣΑΝΙΣΜΟΣ, συνώνυμον τοῦ Βάσανος ἢ Βάσανον (Ἄτακτ. II, σελ. 79). 2) Μεταφορ. ὅ,τι λυπεῖ ἢ δυσαρεσεῖ (tourment, supplicé). Οὕτως ἐπονομάζει τῆς Κορίνθου τὸν οἶνον ὁ κωμικὸς Ἄλεξις (παρ' Ἀθην. I, σελ. 30),

Οἶνος ξενικὸς παρὴν· ὁ γὰρ Κορίνθιος

Βατανισμός ἐστι. —————

ΒΑΣΙΛΕΥΕΙ ὁ ἥλιος (Ἄτακτ. II, σελ. 79). Δὲν ἤθελ' εἶσθαι βάρβαρον, ἀν' ἐξεναντίας ἐλέγετο διὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου. Ανατέλλων ἀναφαίνεται μάλιστα ὡς βασιλεὺς, καὶ κατὰ τὴν ὥραιαν παραβολὴν τοῦ Δαυὶδ (ψαλμ. ε', 5) « Ὡς νυμφίος » ἐκπορευόμενος ἐκ πασοῦ αὐτοῦ... ὡς γίγας δραμεῖν ὁδὸν » αὐτοῦ κ.τ.λ. ». Καὶ σημείωσε, ὅτι οὕτως ἐνόησε καὶ ἐξήγησε τὸ Βασιλεύει, (origi) ὁ Δουκάγγιος (σελ. 180) ἢ πλανηθεὶς ἀπὸ τὸν μάρτυρά του, ἢ ἀπὸ προγενεσέραν τῆς σημερινῆς ὀρθοτέραν χρῆσιν.

Ἐσημειώθη (Ἄτακτ. αὐτόθ.) καὶ τὸ ῥηματικὸν Βασίλευμα (le coucher), ἀλλ' ἐλησμονήθη τὸ συνώνυμον Βούτημα Σ. ἀπὸ τὸ Βουτῶ (plonger), ἢ Βούτισμα ἀπὸ τὸ Βουτίζω (Ἑλλ. Βυθίζω), πολὺ εὐλογώτερον ὄνομα, τὸ ὅποιον μᾶς βοηθεῖ νὰ ἀναλάβωμεν καὶ τὸ ῥῆμα, λέγοντες ὁ ἥλιος ἐβούτισεν ἢ ἐβούτισεν, ἀντὶ τοῦ ἐβασίλευσεν.

ΒΑΣΚΑΪΝΩ, βλάπτω τινά ἢ τι διὰ τῆς ὀράσεως μόνης, ἢ ἐπαινῶν καὶ θαυμάζων τὰ φυσικά, ἢ ἐπικτήτᾳ του καλὰ (fasciner, charmer). Παλαιὰ καὶ νέα, καὶ σχεδὸν παγκόσμιος πλάνη, ὅτι δύναται τις νὰ προξενήσῃ ἢ νὰ πάθῃ βλάβην διὰ τοιούτων μέσων « Βασκανεῖ τῷ ὀφθαλμῷ αὐτοῦ » τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ » (Δευτερονομ. κη, 54). Ἐκ τούτου καὶ ἡ ἀποτροπὴ τοῦ τοιούτου κακοῦ, μὲ τὴν συνήθη εὐχὴν Νὰ μὴ βασκανθῇς ! « Ἀβάσκαντα, χωρὶς βλάβης » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Ἐκ τούτου καὶ ἡ πτύσις εἰς τὸν κόλπον ὡς προφυλακτικὸν τῆς βασκανίας, ὅχι μόνον ὅταν ἀκούωμεν, ἀλλὰ καὶ ὅταν βλέπωμεν τι δυσάρεστον, « Μαινόμενόν τε ἰδὼν ἢ » ἐπίληπτον, φρίξας εἰς κόλπον πτύσαι » (Θεόφρ. Χαρακτ. XVI). Λέγει περὶ τῆς περισεράς καὶ ὁ Αἰλιανὸς (Ποικ. ἱστορ. I, 15) ὅτι πτύει τὰ μικρὰ νεογνὰ περιστέρια, « Ἐμπτύει αὐτοῖς ἀπελαύνων αὐτῶν τὸν φθόνον, ἵνα » μὴ βασκανθῶσι δι' ἅρα τοῦτο ». Τὸ αὐτὸ προφυλακτικὸν μεταχειρίζεται καὶ ὁ Δαμοίτας τοῦ Θεοκρίτου (VI, 39),

Ὡς μὴ βασκανθῶ δέ, τρίς εἰς ἐμὸν ἔπτυσσα κόλπον.

Ταῦτα γὰρ ἡ γράϊα με Κοτυτταρὶς ἐξεδιδάξεν.

Ταύτην μόνην τὴν σημασίαν ἔχει σήμερον τὸ Βασκαίνω εἰς ἡμᾶς, τὸ ὁποῖον, ἐπειδὴ πολλάκις πιστεύεται γινόμενον ἀπὸ φθόνου, ἐσήμαινεν ἀκολούθως καὶ τὸ φθονῶ, ἀκόμη καὶ τὸ ἀπατῶ διὰ φθόνου, ὁποῖον εἶναι τοῦ Ἀποσόλου (πρὸς Γαλατ. γ', 1), « Τίς ὑμᾶς ἐβάσκανε τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι ; ».

Ἡ τρισὴ πτύσις σώζεται ἀκόμη καὶ σήμερον· καὶ τὰ γραΐδια μάλισα, κατὰ τὴν Κοτυτταρίδα τοῦ Θεοκρίτου, ἔχουν τὴν ἐπισήμην καὶ νὰ βασκαίνωσι, καὶ νὰ διδάσκωσι τὰ προφυλακτικά τῆς βασκανίας, ὀνομαζόμενα ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς

Βασκάνια, καὶ Προβασκάνια (Amulettes). Ἀπὸ τὰ πολλὰ καὶ ποικίλλα προφυλακτικὰ ταῦτα, τὰ ὅποια συνήθως κρεμῶσιν αἱ γυναῖκες εἰς τὴν κεφαλὴν τῶν νηπίων, εἶναι καὶ τὸ πῆγανον ἢ τοῦ πηγάνου αἱ κάλυκες (boutons), λείψανον Ἑλληνικῆς δεισιδαιμονίας, ὡς φαίνεται ἀπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους τὰ Προβλήματα (Προβλ. XX, 34) « Διὰ τί τὸ πῆγανον » βασκανίας φασὶ φάρμακον εἶναι, κ. τ. λ. » πλὴν ὅτι ἐκεῖνοι τὸ προέτρωγαν, ἡμεῖς δὲ τολίζομεν μ' αὐτὸ τὰς κεφαλὰς τῶν βρεφῶν.

BATZINIÁ, Σ. καὶ τὸ ἐξηγεῖ Rovo canino· τὸ δὲ Βάτος καὶ Βάτη, Σ. ἀπλῶς Rovo, Βάτος, Ἑλλ. Ὁ καρπὸς Βάτζινον. Ζ. Βάτος.

ΒΑΤΟΣ, φυτὸν ἄγριον ἀκανθῶδες (ronce), ὁ καρπὸς τοῦ ὁποίου τρώγεται ὡς τὰ μύρα (mûres)· διὰ τοῦτο ὀνομάζεται ὅχι μόνον Βάτζινον, Σ. Δ. ἀλλὰ καὶ Βατζινόμουρον, Δ. ὁ Γαληνὸς (τομ. IV, σελ. 324) τὸ ὀνομάζει Βάτινον, καὶ ὁ Ἀθήναιος (II, 51) Βάτιον. Δὲν ἐνόησεν ὁ Δ. οὔτε τὰ Βάτζινα οὔτε τὰ Βατζινόμουρα.

ΒΕΛΕΝΤΖΑ, Σ. ἐπάπλωμα μάλλινον (couverture de laine). Ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων τὸ vellus, τὸ σημαῖνον Μαλλίου προβάτου, Ἰταλισὶ vello, ὅθεν τὸ ἐπίθετον villosus (velu). Χλαῖναν τὴν ὀνομάζει ὁ Ὅμηρος.

ΒΕΛΟΝΙΑ. Ζ. Ὀτρά.

ΒΕΛΟΥΔΟΝ, Δ. Βελιῦ καὶ Βελιούτι, Σ. μετὰξινον ὕφασμα ἀξύρισον (Ἄτακτ. II, σελ. 369). Ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν (ὡς καὶ ἡ Βελέντζα) veluto (velours), διὰ τὴν πρὸς τὰ μάλλινα ὁμοιότητα.

ΒΕΡΒΕΛΙΑ, Σ. Δ. ἡ κόπρος τῶν αἰγιδίων καὶ τῶν προβάτων, Σπυράς, Σπυραθία καὶ Σπύραθος, Ἑλλ. (crottin).

« Σπύραθος, τῶν προβάτων καὶ αἰγῶν ἡ κόπρος » λέγει ὁ Ἡσύχιος (Ζ. Σπυρί). Ὁ δὲ Δ. ἐρμηνεύων τὸ Βερβελία διὰ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ *stercus*, καὶ προσθέτων « Βόρβορος κόπρος » ἴσως ἐνόμισε τὸ Βερβελία παραφθοράν τοῦ Βόρβορος. Εἶναι ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων τὸ *vervex*, τὸ σημαῖνον πρόβατον.

ΒΕΡΒΕΡΗΣ, Σ. Τραυλὸς, Μογιλάλος Ἑλλ. (*bègue*), ὀνοματοποιία ἀπὸ τὸν ἥχον τῆς λαλιᾶς, ὡς εἶναι καὶ τὸ *balbus* (τραυλὸς) τῶν Ῥωμαίων, καὶ τὸ Βάρβαρος τῶν Ἑλλήνων.

ΒΕΡΒΕΡΙΖΩ, Σ. Δ. Τραυλίζω, Ψελλίζω, Ἑλλ. (*balbutier, bégayer*), παράγωγον τοῦ Βερβέρης.

ΒΕΡΙΚΟΚΟΝ, Σ. Ζαρταλούδι, Σ. Ζαρταλού, Δ. Κοκκύμηλον Ἑλλ. « Κοκκύμηλα, εἶδος ὀπώρων, τὰ παρ' ἡμῶν » λεγόμενα Βερίκοκκα » λέγει ὁ Σουίδα. Ὁ δὲ Διοσκορίδης (I, 165) τὸ ὀνομάζει Μήλον ἀρμενικόν, ὅθεν τῶν Ἰταλῶν τὸ *meliasco*, ἡγουν ἀρμενικόν.

Οἱ Γραικορωμαῖοι τὸ ὀνόμαζαν καὶ Πρεκόκκιον, ἢ Πραικόκκιον, Δ. ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων τὸ *præcox* (πρώϊμον), ὅθεν καὶ τῶν Γάλλων τὸ *Abricot*.

Τὸ Ζαρταλούδι εἶναι λέξις Τουρκικὴ (Ζερντελί).

ΒΕΡΝΙΚΙ, Σ. Βερνίκη καὶ Βερνίκη Δ. (*vernis*). Οὕτως ὀνόμαζαν οἱ Γραικορωμαῖοι τὸ Βερνίκιον ἀπὸ τοῦ παρακμάζοντος λατινισμοῦ τὸ *vernicium*, Δ. ἐξηγούμενον, Κομμίδιον ἀρκεύθου (*gomme de genévrier*). Τὸ ὀνόμαζαν καὶ Βερωνικόν, τὸ ὁποῖον ὁ Δ. κακῶς ἐξήγησεν εἶδος ἀγγείου (*vasis species*), ὡς φαίνεται ἀπὸ τὴν μαρτυρίαν. « Καὶ εὐρήσεις κίτρινον ὕελον, τὸ λεγόμενον » Βερωνικόν ». Περὶ τοῦ Βερνικίου ἀδιστακτως εἶν' ὁ λόγος καὶ ἐδῶ.

BETONÍKH. Ζ. Ψυχότροπον.

ΒΙΔΑ, Σ. Κοχλίας, Ἑλλ. ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν vite (vis), ὁ Δ. τὸ γράφει Βιδανὰ, πλανηθεὶς ἀπὸ κακογραμμένην μαρτυρίαν, « Μὲ βιδανὰ σρουφίζη ». Γράφε εἰς τέσσαρας λέξεις, Μὲ βίδαν νὰ σρουφίζη (avec une vis, pour qu'il puisse tourner). Ἀρχαιότερα οἱ Γάλλοι τὴν ὀνόμαζαν vire ἀπὸ τὸ Γῦρος, ὅθεν ἔμεινε τὸ virement (γύρισμα) καὶ τὸ virer (γυρίζω).

ΒΙΟΛΈΤΑ. Ζ. Μενεξές.

ΒΙΟΣ, ζωὴ (vie). Διαβίου, ἐπὶ ῥῶ. (à vie, vie durante). 2) Ὁ Βίος ἀρσεν. καὶ τὸ Βίος οὐδετ. ὑπάρχοντα, Περιουσία, Πλούτος, Βίος καὶ Βίотος, Ἑλλ. (biens), οἷον Ἀπέκτησε βίον πολὺν, ὡς τὸ « Ἐμπορευσάμενος » βίον ἐκτήσατο » (Ἀθην. III, σελ. 90). Ἐκατασκορπίσε τὸν βίον του, καθὼς ἔλεγεν ἡ Πηνελόπη περὶ τῶν δαπανώντων τὸν βίον τοῦ οἴκου τῆς μνηστῆρων (Ὀδυσσ. δ', 686),

Οἱ θάμ' ἀγειρόμενοι, βίοντον κατακίρτετε πολλόν,
Κτήσιν Τηλεμάχοιο δαΐφρονος—————

Ἐκ τούτου λέγομεν καὶ Βιοτικὸν ἐπιθέτως, Δ. τὸν Πλούσιον.

ΒΙΟΤΙΚΌΣ. Ζ. Βίος.

ΒΙΣΙΝΟΝ, Σ. κερασίου γένος. Ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Visciola, (griotte).

ΒΙΤΙΝΑ (γρ. Βυτίνα). Ζ. Πουτίνα.

ΒΛΑΚΟΜΆΔΑ, Σηλ. Σ. σημεῖον μένον ἀπὸ τὰς ὀνομαζομένας Εὐλογίας (marque de petite vérole). Δὲν ἐξεύρω ἂν ᾦναι Λακκομάδα μὲ προσθήκην τοῦ β, διὰ τοὺς λάκκους (creux) τοὺς μένοντας εἰς τὸ δέρμα, ἢ κατὰ συγκοπὴν, ἢ μᾶλλον κατακοπὴν βάρβαρον, ἀπὸ τὸ Εὐλογοκομμάδα.

ΒΛΆΤΑ, Σηλ. οὐσ. Σ. ἐξάνθημα θανατηφόρον εἰς τινὰς

λοιμικᾶς νόσους, (pétéchies, pourpre). Λέγει ὁ Ἡσύχιος, « Βλαιτῆ, Βλητῆ· Λάκωνες ». Καί τοῦτο μὲν ἀπὸ τὸ Βάλλω τὸ κτυπῶ ἐπίθ. Σηλ. Βλητῆ, καὶ Δωρικῶς Βλατῆ, ἢ Βλατᾶ, κτυπημένη δηλαδῆ. Κτυπημένον (attaqué) συνήθως ὀνομάζομεν τὸν πιασμένον ἀπὸ σκορδούλαν. Τὸ δὲ εὐσιαστικὸν τὸ σημαῖνον αὐτὰ τὰ ἐξανθήματα, ἦτο Βλατῖς Ἑλλ. « Βλαγῖς » (γρ. Βλατῖς), κηλῖς· Λάκωνες » λέγει πάλιν ὁ Ἡσύχιος. Ὁ Ἱπποκράτης (περὶ Διαίτ. ὁξ. σελ. 274), λαλῶν περὶ πλευρίτιδος τινὸς θανατηφόρου, λέγει, « Ἐβδομαῖοι καὶ ὀλιγη- » μερώτεροι θνήσκουσι, οἱ μέντοι (γρ. μὲν τι) καὶ τὴν γνώμην » βλαβέντες... τοὺς τοιουτέους οἱ ἀρχαῖοι ΒΛΗΤΟΥΣ » ἐνόμιζον εἶναι... ὅτι καὶ ἀποθανόντων αὐτέων ἡ πλευρὴ » πελὶν εὐρίσκεται, ἵκελόν τι ΠΛΗΓῆ ».

ΒΟΓΓΥΖΩ. Ζ. Βοή.

ΒΟΗ, Σ. καὶ Γοή, Σ. (κατὰ τὸ Γογγύζω καὶ Βογγύζω) (ruine, désolation). Ἡ χρῆσις του εἶναι εἰς τὰς καταράς, οἶον, Βοή νά σ' εὕρῃ!

ΒΟΪΖΩ, Σ. Δ. Βομβῶ καὶ Βομβίζω Ἑλλ. ἐξαιρέτως διὰ τὸν ἥχον τῶν αὐτίων (tinter, corner). Εἶπεν ἡ Σαπφώ, « Βομβεῦ- σιν ἀκοαί μοι » ὥς λέγομεν καὶ σήμερον, Ταῦτ' ἴα μου βοΐ- ζου ν, ἀπλῶς σημαίνοντες φυσικὸν πάθος, ἢ καὶ ἐξηγοῦντές το δεισιδαιμόνως ὥς οἰωνισμόν, σημκίνοντα ἢ προσημαίνοντα τὶ μέλλον· οἰωνισμόν συνήθη καὶ εἰς τοὺς παλαιούς οἶον (Λουκιαν. Ἐταιρ. Διαλογ. IX) « Ἦπου, ὦ Παρμένων, ἐδόμβει τὰ ὧτα » ὑμῖν; αἰεὶ γὰρ ἐμέμνητο ἡ κεκτημένη ». Εἰς τὸν Αἰσχύλου (Περσ. 604), ἡ Ἄτосσα, φοβουμένη μὴν ἀκούσῃ τί χειρότερον ὅσων ἤκουσε περὶ τῆς θυρυχίας τοῦ Περσικοῦ πολέμου, λέγει,

Βοῶ δ' ἐν ὥσιν χέλκθος οὐ παιώνιος.

Ζ. Συρίζω.

ΒΟΛΑΪ, Σ. Δ. (coup, fois), οἶον Μίαν βολάν, Δύο, τρεῖς, τέσσαρας, πολλάς βολάς. Ἀπὸ τὸ Βάλλω ῥῆμα Βολή, καὶ Δωρικῶς Βολά, συνώνυμον τοῦ Πληγῆ (Ὅδυσσ. ρ', 283).

Οὐ γάρ τι πληγέων ἀδαήμεν, οὐδὲ βολάων.

Ὅθεν μεταφορικῶς καὶ (Ὅδυσσ. θ', 150) « Ὀφθαλμῶν βολαί » (des coups d'œil).

Συνώνυμον ἔχει τὸ Φορά, ἐπειδὴ λέγομεν καὶ Μίαν βολάν, καὶ Μίαν φοράν. Ζ. Φορά.

ΒΟΛΑΖΩ. Ζ. Βολίζω.

* ΒΟΛΒΙΚΟΣ. Ἀπὸ τὸ Βολβίσκος, Ἑλλ. ὑποκορ. τοῦ Βολβός. Ζ. Σκιλλοκρόμυδον.

ΒΟΛΒΟΣ, Σ. Δ. Βορβός Σ. Καὶ οἱ δύο τὸ ἐξηγοῦν, τὸ ἔσω τοῦ ὀφθαλμοῦ σφαῖριον, τὸ καλυπτόμενον ἀπὸ τὰ βλέφαρα (le globe de l'œil).

ΒΟΛΕΪ. Ζ. Βολῶ.

ΒΟΛΕΤΟΣ, Σ. (aisé), συνώνυμον τοῦ Δυνατός. Ὁ Δ. δὲν τὸ ἐνόησε, νομίσας ὅτι εἶναι τὸ boulet (σφαῖριον) τῶν Γάλλων. Λέγομεν, Δὲν εἶναι βολετὸν, Ἄν ᾗναι βολετὸν, ἤγουν δυνατόν. Μὲ τὸ σερητικὸν ᾗ, Ἀβόλετον, ἀδύνατον (impossible).

Ἀπὸ τὸ Βολή, ῥηματικὸν τοῦ Βάλλω, Βολητός, καὶ Βολετός, συνώνυμον τοῦ Βλητός, ἔπρεπε κυρίως νὰ σημαίνῃ Κτυπητός, ἤγουν δυνατός νὰ κτυπηθῇ, καὶ κατὰ μεταφοράν ἀπλῶς, Δυνατός.

ΒΟΛΗ, Σ. Θέσις σώματος εὐχρηστος ἢ ἄχρηστος εἰς ἐνέργειαν (position commode ou incommode), καὶ ἐξαιρέτως εἰς ῥίψιν βέλους, ἀκοντίου, λίθου, ἀπὸ τὸ Βάλλω.

Ὅθεν ἐπίθετον Βολικός (commode), καὶ ἐπὶ ῥ. Βολικὰ καὶ Καλόβολα (commodément), καὶ τὸ ἐναντίον Ἄβολα, καὶ Κακόβολα, Λέγομεν καὶ Εἶμαι ἢ Εὐρίσκομαι εἰς καλὴν, ἢ κακὴν Βολήν.

ΒΟΛΙΖΩ, Βολάζω, Σ. Βολίζω, Ἑλλ. (sonder), ῥήκτω βολίδα (sonde) εἰς τὴν θάλασσαν, νὰ ἐρευνήσω τὸ βάθος της, οἷον τὸ τοῦ Ἀποστόλου Λουκᾶ (Πράξ. κζ', 28), « Βολίσαντες » εὗρον ὀργυιᾶς εἴκοσι » τὸ ὅποιον ὁ Γραικὸς μεταφραστὴς ἡρμήνευσεν, « Ἐρρίζαν τὸ σκαντάλι » ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν scandaglio (sonde). Τοῦτο οἱ Ἀκαδημαικοὶ τῆς Κρούσκας ἐτυμολόγησαν ἀπὸ τὸ Σκενδύλη, χαλκευτικὸν ὄργανον κατὰ τὸν Ἡσύχιον, μὲ τὸ ὅποιον ὁμῶς δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν.

ΒΟΛΙΚΟΣ. Ζ. Βολή.

ΒΟΛΩ. Μόνον τὸ τρίτον πρόσωπον συνεθίζεται, Βολεῖ Σ. οἷον, Δὲν Βολεῖ (il est impossible) τὸ ῥηματικὸν Βολετὸν συνωνυμεί μὲ τὸ δυνατόν (possible). Ζ. Βολετός.

ΒΟΜΒΑ. ΒΟΜΒΑΡΔΑ. Ζ. Χωνεῖα.

* ΒΟΡΑΚΙΟΝ. Ζ. Μπουράτσα.

ΒΟΡΒΟΣ. Ζ. Βολβός.

ΒΟΡΙΆΖΕΙ καὶ Βορείζει, Σ. ἀπροσώπως (le vent est nord). Λέγει ὁ Ἡσύχιος « Βορράζων, ψοφῶν », μεταφορικῶς δηλαδὴ. Τὸ ῥηματικὸν, Βορράσμος, ἔθεν πιθανὸν ὅτι ἐγεννήθη τὸ bourasque. Τὸ δὲ τετρασύλλαβον Βορεασμός, Ἑλλ. (καὶ τοῦτο ἀπὸ τὸ Βορέας) ἐσήμαινεν εἰς τοὺς παλαιοὺς τὴν εἰς τιμὴν τοῦ Θεοῦ Βορέου ἐορτήν.

ΒΟΥΒΑ. Ζ. Χωσία.

ΒΟΥΒΑΛΟΣ, Σ. ὁ ἡλίθιος (stupide, bête), μεταφορικῶς δηλαδὴ ἀπὸ τὸ ζῶον, τὸν Βούβαλον ἀρσ. Ἑλλ. κοινῶς

Βουβάλιον, οὐδετερ. (buffle), ἢ καὶ ἀπὸ τὸ « Βουβάρας, ὁ » μέγας καὶ ἀναίσθητος ἄνθρωπος » κατὰ τὸν Ἡσύχιον.

Ἐκ τούτου σύνθετον ἔκαμαν οἱ Γραικορωμαῖοι τὸν Βουβαλοπαπᾶν, κατὰ τοῦτον τοῦ σατυρικοῦ Τζέτζου τὸν σίχον (παρὰ τῷ Δ. σελ. 1098),

Βούβαλε, βουβαλοπαπᾶ, βάρβαρα, λῆρα γράφων.

BOYBŌNA. Z. Ρίζομέρι.

BOYKANÍZŌ. Z. Βούκινον.

BOŪKINON, Σ. Δ. Βύκινον, Δ. κέρατον χοήσιμον εἰς σάλπιγξιν (cornet, trompette), Βυκάνη Ἑλλ. Καὶ ῥῆμα Βουκανίζω, Δ. Βυκανίζω Ἑλλ. (corner).

BOYLIÁZŌ, Σ. Βουλῶ, Σ. Δ. ἐνεργητ. βυθίζω εἰς θαλάσσαν ἢ ποταμόν (submerger). 2) Ἀμεταβ. (se submerger, aller au fond), οἶον (Ἀπολ. τοῦ ἐν Τύρ.),

Καὶ τὸ καράβι ἐβούλησε, κ' οἱ ναῦταις ἐπνιγήκα.

Καὶ τοῦτο μὲν ἐνόησεν ὁ Δ. εἰς δὲ τὸ ἐξῆς,

Λέγει μου ὁ Κόμης, Κάτεχε, αὐτήνος ἐβουλήθη,

ἐπλανήθη νομίσας ὅτι τὸ ἐβουλήθη, ἀπὸ τὸ βούλομαι (vouloir) ἐσήμαινε τὸ αὐτὸ καὶ τὸ ἐβούλησε.

Λέγεται καὶ Βουλίζω, ἀπὸ τὸ Βολίζω, τοῦ ὁποίου τὸ μέσον Βολίζομαι εἰς τὸν παρακμάζοντα Ἑλληνισμόν ἐσήμαινε, τὸ βαπτίζομαι ἢ βυθίζομαι εἰς ὕδωρ, κατὰ μεταφορὰν δηλαδὴ, ὡς νὰ ἔλεγες καταφέρομαι ὡς βολίς, οἶον « Ἀχράδας. . . βάλε εἰς τὸ γλεῦκος· καὶ ἔαν ἔχη ὕδωρ, » βολίζονται· ἔαν δὲ μὴ ἔχη, ἐπιπλέουσι » (Γεωπονικ. VI, 17)· ὅπου τὸ βολίζονται (aller au fond) ἔχει ἐναντίον τὸ ἐπιπλέουσι (surnager). Z. Βολίζω.

BOYNEPÍZŌ. Z. Βούνευρον.

BOÛNEYPON, Δ. Βουδόνευρον, Σ. (nerf de bœuf),
καὶ ῥῆμα Βουνευρίζω, Δ. μασιζώ με βούνευρον. Ζ. Βούρ-
δουλον.

* BOYNĒSIOS, ὁ κατοικῶν ἢ διατρίβων εἰς βουνά (mon-
tagnard). 2) Ἄγροικος, χωριάτης, ἀπαίδευτος τὰ ἥθη (rus-
tique, sauvage), οἷον Ἄνθρωπος βουνήσιος « Βω-
» νίτας... ἀγροίκους » λέγει ὁ Ἡσύχιος, ὁπωρικῶς δηλαδὴ
ἀντὶ τοῦ Βουνίτας. Τὸ Βουνήσιος εἶναι τύπου ἐθνικοῦ
κατὰ τὸ Ἰθακήσιος. Τὸ δὲ Βουνιάρικος τοῦ Σ. ὑπερβαίνει
καὶ τὴν Βουνήσιον χυδαιότητα.

BOYNĪA, Σ. κόπρος βωδίου (bouse, fiente de bœuf)
Βόλδιτον, Βόλιτον, καὶ ὄνθος, Ἑλλ. Ἰ. Ἄρα παράγεται ἀπὸ τὸ
περιεκτικὸν Βοῶν (étable), Βωνία καὶ Βωνία ἢ ἀπὸ τὸ
Βοῦς καὶ ὄνος, Βοονεία καὶ κατὰ συναίρεσιν Βωνία,
καὶ Βουνία; Τοῦ ἵππου, ἢ καὶ τοῦ ὄνου ἢ κόπρος εἶχ' ἐξ-
αίρετον ὄνομα, Ὀνίς, ἥτις ὠνομάζετο καὶ Ὀνιαία κατὰ τὸν
Φώτιον, καὶ τὸν Ἡσύχιον. Τὸ ὈΝΙΑΙΑ τοῦ Σουίδα ἴσως
ἐσφαλθὲν ἀντὶ τοῦ ὈΝΙΑΙΑ.

BOYNIÁRIKOS. Ζ. Βουνήσιος.

BOYNŌN, οὐδετέρως, ὀνομάζεται σήμερον, τὸ ἀπὸ τοὺς
παλαιούς ὀνομαζόμενον Ὀρος (montagne). Ὁ δὲ ἄρσεν.
ἀπ' ἐκείνους λεγόμενος Βουνὸς ἐσήμαινεν ὕψωμα γῆς, λόφον,
γεώλοφον (colline). Φιλήμων ὁ κωμικὸς κατηγορεῖται ἀπὸ τὸν
Φρύνιχον (σελ. 156) διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ Βουνὸς εἰς τούτους
τοὺς εἰρηχους·

Α. Βουνὸν ἐπὶ ταύτῃ καταλαβὼν ἄνω πινά.

Β. Τίς ἐστ' ὁ βουνὸς; ἵνα σαφῶς σου μανθάνω.

Καὶ κατηγορεῖται ὅχι ὡς βαρβαρίσας (ἐπεὶδὴ οἱ Σικελοὶ Ἕλλη-
νες ἐμεταχειρίζοντο τὴν λέξιν), ἀλλ' ὡς μὴ Ἀττικίσας. Ἡ

διαφορὰ τῆς σημασίας ἐφυλάχθη ἔπειτα καὶ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας καὶ ἀπὸ τοὺς Ἑλληνιστάς, ὡς φαίνεται συχνὰ εἰς τοὺς Ἑβδομήκοντα, τοὺς ὁποίους ἀκολουθῶν καὶ ὁ Εὐαγγελιστὴς (Λουκ. γ', 5) εἶπε, « Πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται » διακρίνων τὸν Βουνὸν ἀπὸ τὸ Ὄρος, ὡς τὸ διακρίνει κάποτε καὶ ἡ γλῶσσά μας, οἷον ὅταν λέγωμεν, Ἐπῆρε τὰ ὄρη καὶ τὰ βουνά, περὶ ἀνθρώπου, ὅστις διὰ λύπην, μανίαν, ἢ ἄλλην αἰτίαν φεύγει ἔξω τῆς πόλεως.

Ὁ Ησύχιος ἀποδίδει τὴν λέξιν εἰς τοὺς Κυπρίους, « Βουνός, σιδάς · Κύπριοι » ἀλλ' εἰς τοὺς Κυπρίους ὁ βουνὸς ἐσήμαινεν (ὡς λέγει) σιδάδα (lit de feuillages) καὶ ὄχι Ὄρος. Ὁ δὲ Εὐστάθιος (Ὁδυσσ. τ', σελ. 1854) κατηγορεῖ τὴν λέξιν ὡς Λιβυκὴν καὶ Βάρβαρον, « Κεῖται δὲ καὶ ἐν Ἡρόδω βάρβαρος λέξις ὁ βουνός · Λιβυκὴ γάρ ». Ἀλλὰ κατεκρίθη ἀπὸ τοὺς κριτικούς, ὡς ἀπατημένος· διότι ὁ Ἡρόδοτος ἐμεταχειρίσθη ὄχι μόνον ὡς Ἑλληνικὴν τὴν λέξιν, Βουνός, ἀλλὰ καὶ ὡς σημαίνουσαν διάφορον τί παρὰ τὸ Ὄρος, ὡς τὸ ἐξηγεῖ καὶ ὁ Ἐτυμολόγος (σελ. 208), « Βουνοὶ δὲ εἰσιν » οἱ ὑψηλοὶ καὶ ὀρώδεις καὶ γεώλοφοι τόποι ». Παρόμοια ὁ Αἰσχύλος (Ἰκετ. 789) « Γᾶν βοῦνιν » εἶπεν ὄχι κυρίως τὴν ὀρεινὴν γῆν, ἀλλὰ τὴν διακοπτομένην εἰς λόφους (plaine entrecoupée de collines).

Ἀπὸ τὸ Βουνός, Δωρικῶς Δουνός (ὡς ἔλεξαν καὶ Ὁ δελός ἀντί τοῦ Ὁ βελός), παράγουν οἱ κριτικοὶ τὰ Γαλλικὸν Dune, τὸ σημαῖνον τὰ ἀμμώδη ἀναστήματα, τοὺς εἰς τὰ παραθαλάσσια φαινομένους ἀμμώδεις λόφους. Πιθανώτερον ἄλλοι ἀπὸ τὸ Θῖν, ἢ Θινὴ · « Θιναί, ψάμμοι, ὑψηλοὶ τόποι » λέγει ὁ Ησύχιος.

ΒΟΥΝΟΠΛΑΓΟΝ, Δ. κλιτὸν ἐπίπεδον (coteau). Ζ. Πλάγι.

* ΒΟΥΠΡΙΣΤΙ (Voupristi). Τὸ γράφω, ὡς τὸ ἤκουσεν

ὁ Βελώνιος (Observ. I, 45) προφερόμενον ἀπὸ τοὺς Μονα-
χοὺς τοῦ ὅρους Ἄθωνος, ζώϋφιον πτερωτὸν παρόμοιον τῆς καν-
θαρίδος, πλὴν ὅτι εἶναι παχύτερον, κίτρινον τὸ χρῶμα, καὶ
δυσώδες. Εἶναι ἡ ἑλληνικῶς ὀνομαζομένη Βούπρησις (Bu-
preste). Τὸ ἐπρόφεραν ἴσως οἱ Μοναχοὶ Βουπρήσι ὑπο-
κοριστικῶς ἀπὸ τὸ Βουπρήσιον, ἡ Ξηλυκῶς, Βουπρήση,
κατὰ πολλὰ ἄλλα χυδαῖζόμενα, οἷον Κρίση, Πίση ἀπὸ τὸ
Κρίσις, Πίσις.

Εἶχε καὶ ἄλλο ὄνομα ἡ Βούπρησις, κατὰ τὸν Ἡσύχιον,
« Βουδάκη, ἡ βούπρησις » διότι δηλαδὴ ἡ Βούπρησις θαγκάνει
μάλισα τὰ βώδια.

Βούπρησιν ἀκόμη ὁμωνύμως ὠνόμαζαν καὶ φυτὸν τί
κατὰ τὸν Γαληνὸν (Ἐξηγ.) « Βούπρησις, τό τε ζῶον τὸ τῇ
» καθαρίδι παραπλήσιον, ἔτι δὲ καὶ τι λάχανον ἄγριον,
» κ. τ. λ. » Τὸ λάχανον Βούπρησις νομίζουσιν ὅτι εἶναι τῶν βο-
τανολόγων τὸ *Bupleurum rotundifolium* (oreille de
lièvre).

ΒΟΥΡΔΟΥΛΙΖΩ, Σ. Δ. Δέρω μὲ βούρδουλον. Ζ. Βούρ-
δουλον.

ΒΟΥΡΔΟΥΛΟΝ, Βουρδόνευρον, Νεῦρον. Σ. Τὸ Βούρ-
δουλον ἴσως ἐφθάρη ἀπὸ τὸ Βουδόνευρον (Ζ. Βούνευρον). Ὁ
Δ. ὅμως τὸ παράγει ἀπὸ τοῦ παρακμάζοντος Λατινισμοῦ τὸ
Burdo (*Bourdon*), τὸ σημαῖνον ῥαβδίον, καὶ ἐξαιρέτως
ὁποῖον ἐκρατοῦσαν οἱ προσκυνηταὶ (*pélerins*) τῶν Ἱεροσολύ-
μων. Τὸ δὲ ἐξ αὐτοῦ ῥῆμα Βουρδουλίζω, τὸ ἐρμηνεύει fla-
geller.

BOYTZÍON. Ζ. Βουτσίον.

BOÝTHMA. Ζ. Βασιλεύει.

BOYTÍZΩ καὶ Βουτῶ Σ. Δ. τὸ πρῶτον, ἐνεργητικ.

(plonger, enfoncer), Βυθίζω Ἑλλ. οἱ λοιποὶ χρόνοι προφέρονται καὶ διὰ τοῦ σ καὶ διὰ τοῦ ξ, οἶον (παρὰ Δ. σελ. 223),

Τὰ κέρατά του βούτιξε, γυρίζοντας ὁ κύκλος.

2) Οὐδετέρ. (plonger, s'enfoncer), οἶον (Ζην. Βατραχομ.),

Εἰς τὸ νερὸν ἐβούτιξε, νὰ φύγῃ τὸν θυμὸν του.

Τὸ δεύτερον, Βουτῶ (ἀπὸ τὸ Βυθέω ἢ Βυθάω ἄχρηστον, οὐδετέρ.), οἶον Βουτῶ εἰς τὴν Σάλασσαν, καὶ ἐνεργητ. οἶον Βουτῶ τὸ σαμνίον εἰς τὸν ποταμόν. Τὸ τρίτον πρόσωπον συνηθέστερον σχηματίζεται Βουτᾶ καὶ ὅχι Βουττᾶ, ὡς τὸ γράφει ὁ Μεύρσιος, καὶ ὡς τὸ παράγει κακὰ ἀπὸ τὸ Bouter. Ἐξεναντίας τὸ Bouter πιθανὸν ὅτι παρᾶγεται ἀπὸ τὸ Βυθίζω ἢ Βυθέω.

ΒΟΥΤΣΙΟΝ. Ζ. Πουτίνα.

* ΒΟΥΨΥΜΑ. Ζ. Δαμαλιά.

ΒΡΑΔΙΝΗ, οὐσ. Σηλ. (soirée), καὶ ὅχι διὰ τοῦ υ Βραδυνή, Σ. Οὕτω καὶ Ταχυνή, ὅχι Ταχυνή (matinée).

ΒΡΑΔΥΛΑΖΩ. Ζ. Νυκτιάζω.

ΒΡΑΖΩ, Σ. Βράζει (bouillir) τὸ νερὸν ἢ ἄλλο τι ὑγρὸν κινούμενον ἀπὸ τὸ πῦρ (Ἄτακτ. I, σελ. 48). 2) Μεταφορ. σημαίνει σφοδρὰν πάθους κίνησιν οἶον Βράζει τὸ αἷμά του λέγομεν περὶ νέου ἐνεργοῦ καὶ εὐκινήτου, ὡς τοῦ Θεοκρίτου (XX, 15) τὸ « Ἐμοὶ δ' ἄφαρ ἔξεσεν αἷμα ». 3) Ἰδιαίτερος περὶ ὀργῆς κρυπτομένης ἀκόμη, οἶον Βράζει μέσα του. « Βράζειν τὸ ἡσυχῇ ὀδύρεσθαι » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ΒΡΑΚΟΣ καὶ Βράχος, ἄρσεν. Σ. (écueil). Οἱ Ἕλληνες, οὐδετ. Βράχος, καὶ συνηθέστερον πληθυντικ. Βράχεα ἢ (ἀπὸ

τὸ Βραχὺς) Βραχέα (bas-fonds). Συνώνυμον ἔχει τὸ Σπιλάδα, Σ. Σπιλάς, Ἑλλ. Φέρει ὁ Ἡσύχιος « Βραχώδης, τραχὺς » διὰ τοῦ χ̄, καὶ « Βρακειάς, τραχεῖς τόπους » διὰ τοῦ ζ̄.

BRAXNÁΔA, Βραχνία, Βραχνοσύνη, οὐσ. Σηλ. Σ. Βράγχος, ἄρσεν. Ἑλλ. πάθος τοῦ λάρυγγος (enrouement, raucité). Καὶ ὁ πάσχων, Βραχνός, Σ. Δ. Βραγχός, Βραγχώδης καὶ Βραγχαλέος, Ἑλλ. (enroué). Καὶ Βραχνιασμένος, Σ. ἀπὸ τὸ ῥῆμα Βραχνιάζω, Σ. Βραγχῶ καὶ Βραγχιῶ Ἑλλ. « Βράγχος, νόσημά τι τῶν ἐν τῷ σώματι γινομένων περὶ τὸν » βρόγχον » λέγει ὁ Ἡσύχιος, καὶ « Βραγχεία, ἡ περι- » τράχηλος ἀλγηδὼν » καὶ « Βραγχιάζεσθαι, πνίγεσθαι ». Φέρει προσέτι « ΒΡΑΓΧΩΝ, ΦΛΕΓΜΩΝ, ἡ πνευμόνων » τοῦ ὁποίου τὴν κακὴν γραφὴν ὑπωπεύθησαν καὶ ἄλλοι πρὸ ἡμῶν. Ἴσως ἡ διόρθωσις δὲν εἶναι δύσκολος · ἐν μόνον στοιχεῖον ἀλλάσων, καὶ μεταθέτων τοὺς τόνους γράφω, « ΒΡΑΓΧΩΝ, » ΦΛΕΓΜΟΝΗ πνευμόνων ». Ἐξηγῶ δὲ τὸ Βράγχων, ὅχι μετοχὴν, ἀλλ' ὄνομα ἄρσενικόν, Βράγχων ὄνος, τὸν τύπον μόνον διαφέρον ἀπὸ τὸ Βρόγχος, κατὰ τὰ ἄλλου (Ἄτακτ. I, σελ. 52. II, σελ. 69 καὶ 111), σημειωθέντα δικατάληκτα ὀνόματα. Πιθανολογεῖ τὴν διόρθωσιν καὶ αὕτη τοῦ Ἱπποκράτους (περὶ τῶν ἐντ. παθ. § VII, σελ. 203) ἡ ῥῆσις, « Ἦν ΦΛΕΓΜΟΝΗ ἐν » ΠΛΕΥΜΟΝΙ γένηται. . . βήσσει ἰσχυρῶς, καὶ τὸ σίαλον » ἀποπτύει ὑγρὸν, πολλάκις δὲ καὶ παχὺ καὶ λευκὸν, οἷον ἀπὸ » ΒΡΑΓΧΟΥ » ὡς ἀναγινώσκει ὁ Φοέσιος ἀντὶ τοῦ ΒΡΟΓΧΟΥ, τὸ ὁποῖον ὁμως δὲν ἀλλάσσει τὴν σημασίαν, ἐπειδὴ ἐσημειώθη ὅτι καὶ τὸ Βρόγχος (gosier) συνωνυμεῖ πολλάκις μὲ τὸ Βράγχος (enrouement), ὡς τῆς αὐτῆς γενεᾶς ὄνομα. Καὶ τούτου μαρτύριον ἴσως ἄλλη γλῶσσα τοῦ Ἡσυχίου, « ΒΡΑΧΙΟΝΑ τὸν τράχηλον » ἂν ἐγκριθῇ ἡ διόρθωσις μου ΒΡΑΓΧΟΝΑ, αἰτιατικὴ δηλαδὴ τοῦ Βράγχων. Ὁ ἰσορού-

μενος ἀπὸ τὸν Ἱπποκράτην Βράγχος πιθανὸν ὅτι εἶναι ἡ ὀνομαζομένη ἀπὸ τοὺς Γάλλους ἱατροὺς Angine pectorale.

ΒΡΑΧΟΣ. Ζ. Βράκος.

δ-ο-ρ-α-το-1) ΒΡΕΧΕΙ, ῥῆμ. ἀπρόσωπ. (il pleut), ὡς καὶ τὸ παλαιόν, Ὑει. 2) Μεταβατ. οἶον Ὁ Θεὸς βρέχει, ὡς ἔλεγον καὶ οἱ παλαιοὶ «Ὁ Ζεὺς ὕει». 3) Ἐβρεξε βροχὴν, καὶ Ἐβρεξε λίθους. Εἶπε καὶ ὁ Ἀριστοφάνης (Νεφελ. 1279),

Πότερα νομίζεις καινὸν αἰεὶ τὸν Δία

Ὑειν ὕδωρ ἐκάστοτε ; —————

Ὁ Φρύνιχος (σελ. 126) κατακρίνει τὸν κωμικὸν Τηλεκλείδην, ὅτι ἐμεταχειρίσθη τὸ Βρέχει, ἀντὶ τοῦ Ὑει. Δικαίως, ἂν νοῆ, ὅτι ἔκαμε κακὰ λέγων, Βρέχει, ὅποτε ὁ Ἀριστοφάνης καὶ ἄλλοι σύγχρονοὶ τοῦ κωμικοῦ ἔλεγον Ὑει. Ἀδίκως, ἂν νομίσῃ τὴν λέξιν ἀλλότριον τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης. Ἦτο κοινὴ εἰς ὅλον τὸν κοινὸν λαὸν τῶν Ἀθηνῶν, καὶ πιθανὸν ὅτι καὶ εἰς αὐτὰς τῶν λογίων ἀνδρῶν τὰς οἰκιακὰς ὁμιλίαις. Ἐπειτα τὸ ἐμεταχειρίσθησαν καὶ γράφοντες. Εἰς τοὺς Ἑβδ. καὶ εἰς τὴν Ν. Διαθ. εὐρίσκεται συχνά. 4) Βρέχω, ὑγραίνω τι μὲ νερόν ἢ ἄλλο τι ρευστὸν, ἢ Ραίνω (mouiller, arroser), οἶον Ἐβρεξε τὰ ποδάρια του, Τὸν ἔβρεξε μὲ ροδόσαγμα. Τοιοῦτον εἶναι τὸ «Βρέχειν τοὺς πόδας τοῖς δακρύοις» (Λουκ. ζ', 38). Καὶ εἰς ταύτην τὴν σημασίαν τὸ ἐμεταχειρίσθησαν ἀκόμη καὶ οἱ ἐνδοξοὶ παλαιοί· δὲν ἔλεγον Βρέχει ἀντὶ τοῦ Ὑει, ἔλεγον ὁμως «Βρέχεσθαι ὑπὸ τοῦ ὕετοῦ». Εἰς τὸν Ἀριστοφάνην (Νεφελ. 267) ὁ Στρεψιάδης, φοβούμενος μέλλουσαν βροχὴν, σπουδάζει νὰ σκεπασθῇ, διὰ νὰ μὴ βραχῇ,

Μήπω, μήπω γε, πρὶν ἂν τοῦτ' ἐτύξωμαι, μὴ καταβρεχθῶ.

Εἶπε καὶ ὁ Πίνδαρος (Ὀλυμπ. VII, 63) ,

Βρέχε θεῶν βασιλεὺς ὁ μέγας
Χρυσαῖς νιφάδεσσι πόλιν.—

Οὐδ' εἰς τοῦτον τὸν στίχον τὸ Βρέχε (ἔδρεχε) εἶναι τὸ αὐτὸ μὲ τὸ Ἰε, ἀλλὰ σημαίνει τὸ ἐκ τοῦ Ἰετοῦ ἀποτελεσμα εἰς τὴν νῆσον Ῥόδον, τὴν ῥάνσιν ἢ χύσιν δηλαδὴ τοῦ χρυσοῦ, μὲ τὸν ὁποῖον κατεπλούτισε τὴν Ῥόδον ὁ Ζεὺς, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὴν πηγὴν, ὅθεν ἔλαβε τὸν μῦθον ὁ Πίνδαρος, τὸν Ὀμηρον, ὅστις λαλῶν περὶ τῶν Ἡρακλειδῶν οἰκιστῶν τῆς Ῥόδου, λέγει (Ἰλιάδ. 6', 670),

Καὶ σφιν θεσπέσιον πλοῦτον κατέχευε Κρονίων.

* BPIÁZΩ, ῥῆμ. οὐδέτερ. πολυπλασιάζομαι, πληθύνομαι, αὐξάνω, Βριάω, Ἑλλ. (pulluler, multiplier), οἷον Βριά-ζουν αἱ ψεῖραι εἰς τὸ σῶμά του, καὶ Βριάζει τὸ σῶμά του ψείρας, ἑλλειπτ. τῆς Ἀπό. Λέγει ὁ Ὀππια-νὸς (Ἀλιευτ. V, 96),

Καὶ τε μέγα βριάοντα κατέσθυσεν. —

Καὶ πρὸ αὐτοῦ ὁ Ἡσίοδος (Ἔργ. καὶ Ἡμέρ. 5) ἐνεργητ. καὶ οὐδετέρ. εἰς τὸν αὐτὸν στίχον,

Ρεῖα μὲν γὰρ βριάει, ρεῖα δὲ βριάοντα χαλέπτει,

ἥγουν εὐκόλα ἰσχυροποιεῖ, καὶ εὐκόλα πάλιν ταπεινώνει τὸν ἰσχυρόν. Καὶ ἐδὼ μὲν εἶναι μεταφορικὸν τὸ Βριάω. Κυρίως δὲ ἐπὶ πληθυσμοῦ λέγει πάλιν ὁ αὐτός (Θεογον. 446),

Ποίμνας τ' εἰροπόκων γ' οἴων θυμῷ γε θείουσα,
Ἐξ ὀλίγων βριάει, καὶ πολλῶν μέioua θῆκεν.

Τὸ αὐτὸ σχεδὸν σημαίνει τὸ διὰ τοῦ ὤ γραφόμενον Βρυάζω,

κοιν. Βρυάω, Ἑλλ. συνώνυμον καὶ παράγωγον τοῦ Βρύω, ὡς φαίνεται ἀπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (Νεφελ. 45) τὸ,

Βρύων μελίτταις, καὶ προβάτοις καὶ σερφύλοις,

ἤγουν Βριάζων (ἢ Βρυάζων) ἀπὸ μελίσσια, πρόβατα καὶ ἐλαίας.

* ΒΡΙΖΑ, σιτηρὸς καρπός. Ὁ Σ. τὴν ὀνομάζει Σεκάλι (seigle), Βρίζα καὶ Ἑλλ. ὡς τὴν ὀνομάζει ὁ Γαληνός. Σώζεται σήμερον ἡ λέξις Βρίζα εἰς τὴν Θράκην καὶ τὴν Μακεδονίαν. Τὸ εἰς μόνον τὸν Πλίνιον εὐρισκόμενον Secale (ὅθεν ἐγεννήθη τὸ seigle τῶν Γάλλων), οἱ μὲν τὸ ἔκριναν τὸ αὐτὸ μὲ τὴν Βρίζαν, ἄλλοι δὲ μὲ τὴν Τίφην τῶν παλαιῶν. Τὰ παλαιὰ Γλ. φέρουν, « Βρίζα, sica, » εἴτε καὶ οὕτω λεγομένου τοῦ ὀνόματος, εἴτε κολοβωμένου ἀπὸ τὸ sicale ἢ secale.

ΒΡΌΜΙΟΝ. Ζ. Βρῶμι.

ΒΡΟΜΌΠΟΥΛΟΣ. Ζ. Βρωμούμπολος.

ΒΡΟΪΛΟΝ, Σ. Δ. Βροῦλλον, Βοῦρλον, καὶ Βρύλον, Δ. (jone) « Βρύλλα, sirpi (γρ. scirpi) » φέρεται εἰς τὰ Γλ. Ὁ αὐτὸς Δ. φέρει καὶ Βρύελλον. Ἰσως Βρύελον, διότι βρύει καὶ θασύνεται εἰς τὰ ἔλη (marais). Λέγει ὁ Ἡσύχιος « Βρυῶδες, δυσῶδες (γρ. θασῶδες) ».

ΒΡΌΧΙΑ. Ζ. Παγίδα.

ΒΡΥΆΖΩ. Ζ. Βριάζω.

ΒΡΩΜΈΜΒΟΛΟΣ. Ζ. Βρωμούμπολος.

ΒΡΩΜΙ, Σ. Αἰγίλοπας Σ. Αἰγίλωψ καὶ Βρόμος, Ἑλλ. (avoine). Ζ. Γέννημα.

ΒΡΩΜΪΖΩ, ῥῆμ. ἐνεργ. κάμνω βρωμερὸν, μολύνω (salir). 2) Οὐδέτέρ., γίνομαι βρωμερός (contracter une mauvaise odeur). 3) Μεταφορικ. ἀργῶ, ἀκίνητῶ (croupir).

* ΒΡΩΜΟΛΟΓΟΣ, ὁ βρωμερὰ καὶ βδελυκτὰ λαλῶν, αἰσχρολόγος. Αἰσχρολόγος, ἡ Κιναιδολόγος, Ἑλλ. (ordurier).

ΒΡΩΜΟΥΜΠΟΛΟΣ, Σ. τὸ γράφει δια τοῦ ὄ, Βρομούμπολος, καὶ τὸ ἐξηγεῖ Mondazzaro (γρ. Mondezzajo). Τοῦτο σημαίνει τόπον, ὅπου ρίπτονται τὰ κόπρια, τὰ θνησιμαῖα, καὶ ἀπλῶς ὅλα τὰ βρωμερὰ (fumier, voirie), Φάνιον Ἑλλ. « Φάνιον, τόπος εἰς ὃν τὰ καθάρματα ἐξέβαλον » λέγει ὁ Φώτιος. Σημαίνει ἔτι καὶ ὑπόνομον, ἤγουν ὑπόγειον ὑδραγωγόν, δεχόμενον καὶ ἀποπλύνοντα τὰς ἀκαρθάσιας τῶν πόλεων (cloaque, égout).

Τ' ὄνομα εἶναι σύνθετον ἀπὸ τὸ Βρώμα καὶ Ἐμβολος, Βρωμέμβολος, ὡς καὶ τῶν Γραικορ. τὸ ἐτερόσημον σύνθετον, Συριγγέμβολος, ἀπὸ τὸ Σύριγξ καὶ Ἐμβολος, περὶ τοῦ ὁποίου λέγει ὁ Εὐστάθιος (Ἰλιάδ, ἡ, σελ. 664) « Ἦδη δὲ » καὶ τὸν ἐν τοῖς φρουρίοις Συριγγοέμβολον [καλοῦσι] » Συρέμβολον, ὃν. . . ἡ παράκοπος ὁμιλία ΤΖΙΡΕΜ- » ΒΟΛΟΝ παραλαλεῖ, δι' οὗ ὡς ἐπὶ πολὺ ὕδωρ πορίζονται οἱ » πολιορκούμενοι, συγκειμένου ἀπὸ λέξεων ἰσοδυνάμων ῥητορικῶν τῆς τε Σύριγγος καὶ τοῦ Ἐμβόλου ». Ἄλλου δὲ (Ἰλιάδ. τ', σελ. 1189) πάλιν σημειώνει « Σύριγξ δὲ. . . καὶ ἐκ » πόλεως κρυπτὸς ὑπόνομος κατάγων εἰς ὕδωρ. . . Ἰσέον δὲ » ὅτι ὁ ῥηθεὶς ὑπόνομος, ὁ καὶ Ἐμβολος, συντεθεὶς, ποιεῖ » μὲν Συριγγέμβολον, συγκοπεῖς δὲ, διὰ τὸ δύσφωνον, λέγεται » τοῖς κοινολεκτοῦσι Συρέμβολος ».

ΒΥΚΙΝΟΝ. Ζ. Βούκινον.

ΒΥΤΙΝΑ (Βιτίνα, Σ. Δ.), ἀγγεῖον χρήσιμον εἰς ἀλάτισιν ὀψαρίων ἢ κρεάτων (saloir). Ὁ Εὐστάθιος (Ἰλιάδ. σ', σελ. 1662) τὴν ἐξηγεῖ « Ταριχευτικὸς βίκος. . . ὃν δηλαδὴ » Βιτίναν οἱ κοινολεκτοῦντες φασί ». Ἡ ὀρθή του γραφή εἶναι Βυτίνα ἢ Βυτίνη, κατὰ διάλεκτον τῶν Ταραντίνων. Οἱ ἄλλοι

Ἕλληνες τὴν ὀνόμαζαν Πυτίνην, Ἑλλ. σήμερον ὀνομάζεται Πουτίνα. Ζ. Πουτίνα.

ΒΩΔΙΟΝ ὀνομάζομεν οὐδετέρ. καὶ ὑποκορ. τὸ Βοῦς (bœuf) τῶν Ἑλλ. « Βώδιον, βοΐδιον » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ΒΩΛΟΚΟΠΙ, Σ. Βωλοκόπιον (herse).

ΒΩΛΟΚΟΠΩ, Σ. (herse), Βωλοκοπέω Ἑλλ.

ΒΩΛΟΣ ἀρσ. Σ. Βῶλος Θηλ. Ἑλλ. μικρὸν γῆς ἢ χώματος μέρος ἐνωμένον (motte). 2) Βῶλος, κηροῦ ἢ ἄλλης τινὸς ὕλης μάζα, θλιμμένης εἰς σχῆμα σφαιρίου (boule, pelote). Ζ. Μάζα.

Ὁ Ἀρσενικὸς τύπος εἶναι τοῦ παρακμ. Ἑλλ. ὅχι ὁμῶς νεώτατος, ἂν καὶ τὸν καταδικάζωσιν οἱ γραμματικοὶ ὡς βλασφημίαν εἰς τὸν Ἀττικισμόν. « Βῶλος ἀφεθείς » εἶπεν ὁ Πλούταρχος (Ἀλέξανδρ. § 25), τὸ ὁποῖον ἀκρίτως ἠθέλησαν τινὲς νὰ τρέψωσιν εἰς τὸ Βῶλος ἀφεθεῖσα.

ΒΩΤΡΙΔΑ, Θηλ. Γαργάρι, οὐδετέρ. Κάμπια, Κάμπουρα, Κούγια, Κοτζιπίδα, Καλέντρα, Μολίτσα, Μέλερη, Θηλ. Σάρακας, Σκόρος, ἀρσ. Τρώγα, Θηλ. Διάφορα γένη σκωλήκων, φθαρτικὰ καρπῶν, ξύλων, φορεμάτων, καὶ μάλιστα τῶν μαλλίνων, ὅχι ἀκόμη ὠρισμένης σημασίας ὅλα, ὡς οὐδὲ τὰ ἑλληνικὰ ἀνάλογα Θρίψ, Ἰξ, Ἰψ, Κίς, Κνίψ, Μίδας, Σῆς, Σίλφη, Σφονδύλη, Τερηδών, Τίφη, Τίλφη.

* Βωτρίδα ἴσως κατὰ μετάθεσιν σιγχαίων ἀντὶ τοῦ Βρωτίδα, ἀπὸ τὸ Βρώσκω, ὡς καὶ τὸ σύνθετον Ἑλλ. Τριχόδρως (teigne) τοῦ Ἀριστοφάνους Ἀχαρν. 1111).

Ἄλλ' ἢ τριχόδρωτες τοὺς λόφους μου κατέφαγον.

Γαργάρι, ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν gorgoglio, ἐκ τοῦ Ῥωμ. curculio ἢ gurgulio · ἀλλ' ἐπειδὴ τῶν Ῥωμαίων καὶ τῶν Ἰταλῶν ἡ λέξις αὕτη ὁμολογεῖται ἀπὸ τοὺς Ἑτυμολόγους

παράγωγος τοῦ Ἑλληνικοῦ Γαργαρεών (gorge), μᾶς συγ-
χωρεῖται νὰ θησαυρίσωμεν εἰς τὰ λεξικά τὸ Γαργάριον,
ὡς τῆς Ἑλλάδος λέξιν, ἢ νὰ τὸ ὀνομάσωμεν Τρώγα. Ζ.
Τρώγα.

Κάμπια, μὲ ἐξήγησιν Bruco, Σ. Κάμπη, μὲ ἐξήγησιν
Βροῦχος, Ἑλλ. Δ. Εἶδος ἀκρίδος. Ἀπὸ τὸ Κάμπη, Ἑλλ.
(chenille).

Κάμπουρα, μὲ συνών. Σκόρος (ver qui ronge le
bois), Σ. Θρίψ, Ἑλλ. Κατὰ τὸν Φώτιον: « Θρίψ, ζῶον
» κατεσθίον ξύλα καὶ κέρατα ». Ἀπὸ τὸ Κάμπη· τὸ μετα-
χειριζόμεθα ὁμῶς εἰς σημασίαν τοῦ φθείροντος τὰ ροῦχα σκώ-
ληκος, ὡς καὶ τὸ ἐξῆς συνώνυμον.

* Κούγια, ἄγνωστον (ὡς τὸ Βωτρίδα) εἰς τοὺς Λεξικο-
γράφους καὶ δυσσευρέτου ἑτυμολογίας ὄνομα.

Κοτζιπίδα, Σ. Τὸ ἐξηγεῖ ὡς συνών. τοῦ Κάμπουρα
καὶ τοῦ Σκόρος. Ζ. Σκόρος, σελ. 71.

Καλέντρα, Σ. μὲ συνών. Γαργάρι, Σ. καὶ μ' ἐξήγησιν, σκω-
λήκιον φθαρτικὸν σίτου καὶ ὀσπρίων. Κίς, καὶ Φθεῖρ σίτου Ἑλλ.
« Κίς, ζωῦφιον ἐν τοῖς ξύλοις καὶ τῷ σίτῳ γινόμενον » λέγει ὁ
Ἡσύχιος. Τὸ Καλέντρα ἀπὸ τὸ Γαλλικὸν ταυτόσημον ca-
landre (συνών. τοῦ cosson καὶ charançon). Ὁ Λουκιανὸς
(Ἐπιστολ. Κρονικ. § 26) λέγει « Ἀνάγκη ἐπαγρυπνεῖν ἐκάσους...
» μὴ ὁ οἶνος ὀξυνθῇ, μὴ ὁ σῖτος ΦΘΕΙΡῖ ζέση κ. τ. λ. ».

* Μολίτσα, Σίλφη, Ἑλλ. τὸ ὁποῖον βαρβάρως εἰς τὴν 75
κοινὴν γλῶσσαν ἐμεταμορφώθη εἰς τὸ Σίλφνι, Σ. ἀντὶ τοῦ
Σίλφι, ἤγουν Σίλφιον. Τῆς Ἑλλάδος λέξις εἶναι, καὶ ὄχι ξένη,
τὸ Μολίτσα. Παράγεται ἀπὸ τὸ Ἑλλ. Μύλη (meule) τοῦ
ὁποίου τὸ ὑποκαρ. εἶναι Μυλίσκη (ὡς ἀπὸ τὸ Κόρη
ἢ Κορίσκη). Ἡ τροπὴ τοῦ υῖ εἰς τὸ ο φαίνεται Αἰολικῇ,
συνήθης μάλιστα εἰς τοὺς Ῥωμαίους (ἐπειδὴ ὠνόμαζαν καὶ τὴν

Μύλην Mola , τὴν Ἄγκυραν, Anchora, καὶ ἄλλα πολλὰ μὲ τὴν αὐτὴν τροπὴν). Ἡ Μυλίτσα ἢ Μολίτσα, σημαίνει ἢ ἔπρεπε νὰ σημαίνη κυρίως τὴν ὀνομαζομένην ἀπὸ τοὺς παλαιούς Σίλφην καὶ Μυλακρίδα (mite de farine). « Μυλακρίς » (λέγει ὁ Ἡσύχιος), ἡ μυλικὴ σίλφη. Γίνεται δὲ τῇ χροιά » ἔλλευκος (γρ. ἔκλευκος) ἀπὸ τῶν μύλων καὶ τῶν ἀλεύρων » κ. τ. λ. ». Εὐφυέσατα τὴν ὀνόμασαν Μυλακρίδα, ἤγουν Ἀκρίδα τοῦ μύλου, ἐπειδὴ τρέφεται ἀπὸ σιτάριον ἀλεσμένον, ὡς ἡ κυρίως λεγομένη Ἀκρίς (sauterelle) φθείρει τὸ ἀκόμη νωπὸν. Ἡ αὐτὴ, ἢ γένος αὐτῆς, ἐχθρὸν μάλισα τῶν βιβλίων ὀνομάζετο ἀπὸ τοὺς παλαιούς τὸ αὐτὸ ὄνομα Σίλφη (mite domestique), ὡς λέγει καὶ τὸ ἐπίγραμμα τοῦ Εὐήνου (BRUNCR, *Analect. Gr.* tom. I, pag. 167),

Ἐχθίση Μούσαις, σελιθηράγε, λωβήτειρα
Φωλὰς, αἰὶ σοφίης κλέμματα φερβομένη,
Τίπτει κελευνόχρως ἱεραῖς ψήφουσι λοχάξῃ,
Σίλφη; —————

Z. Σίλφι.

Ὁ Πλίνιος (XXX, 6, § 38) ἀριθμῶν τὰ διάφορα γένη τῶν ζωῶν, ὀνομάζει τὸ γένος τοῦτο τῶν Μολιτῶν *Mylaecon*: Alterum genus MYLOECON adpellavere, circa molas fere nascens; τὸ ὁποῖον ἐξηγεῖται εὐλόγως ὡς λέξεις σύνθετος Ἑλλ. Μύλοικος, ἤγουν σκώληξ κάτοικος τῶν μύλων. Ἀλλ' ἰδοὺ ἕνας ἀπὸ τοὺς κριτικούς (ἴσως ὄχι ἀλόγως οὐδ' αὐτός), σπουδάζει νὰ τὸ μεταβάλῃ εἰς ἓν ἀπλοῦν ὄνομα κτητικὸν Μυλικὸς MYLICON. 'Καὶ διὰ τί (ἤθελεν εἰπεῖν ἄλλος) ὄχι εἰς τὸ MYLISCON, Μυλίσκον, ὑποκορ. τοῦ Μύλος (ὡς τὸ Μυλίσκη τοῦ Μύλη);

Μέλερην, Σ. Ἰσως συγγενεὺς καὶ τοῦτο μὲ τὴν Μολίτσαν ἢ Μυλίσκην, ἤγουν Μυλερὴ, Μυληρὰ Ἑλλ. (κατὰ τὸ Ἄχερα καὶ Πίτερα, ἀπὸ τὸ Ἄχυρα καὶ Πίτυρα), πλὴν ἂν ἐφθάρη

τὸνομα ἀπὸ τὸ Μέλαινα· διότι Μέλερην ὀνομάζουσι σήμερον
τινὲς τὴν Ἐρυσίβην, Ἑλλ. (nielle). Ζ. Μέλερη καὶ Συρίκι.

Σάρακας, Σ. Ἐξηγήθη ἄλλου (Ἄτακτ. I, σελ. 81-82). Ὁ
Δ. δὲν ἐγνώρισε πλὴν τὸ παράγωγον Σαρακιάρικον.

Σκόρος, Σ. « Σκόρος, tineia, ἘΜΙΝΣ, σῆς » Δ. Γράφε
ἘΑΜΙΝΣ. Ὁ Σ. τὸ συνωνυμῇ μὲ τὸ Κάμπουρα.

Τὸ σ̄ πλεονάζει (ὡς εἰς τὸ Σκόνις, καὶ Σκύπτω ἀπὸ τὸ
Κόνις καὶ Κύπτω). Κόρος λοιπὸν εἶναι ἀπὸ τὸ Κεῖρω, τὸ
Κόπτω, κατὰ τὸ Πόρος, Σπόρος, Φθόρος, ἀπὸ τὸ Πεῖρω, Σπεῖρω,
Φθείρω.

Τρώγα, Σ. συνώνυμον τοῦ Γαργάριον. Ζ. Τρώγα.

Γ.

ΓΑΒΆΘΙ, Σ. (écuelle). 2) Μεταφορ. οἰνοποσία,
Κωθωνισμός, Ἑλλ. Εἰς τὰ περὶ τούτου προσημειωθέντα
(Ἄτακτ. I, σελ. 113) πρόσθεσε καὶ τὸ ἀμεληθὲν ἀπὸ τὸν Σ.
Γαβαθιάρης, οἰνοπότης, ἔκδοτος εἰς τὸν οἶνον (biberon),
Ἀκρατοκώθων Ἑλλ.

* ΓΑΒΑΘΙΑΨΗΣ. Ζ. Γαβάθι.

ΓΑΓΆΤΗΣ, μὲ συνών. Ἀρναούρα, καὶ ἐξήγησιν
Agata (Agathe), Σ. Ἀλλὰ τὸ Γαγάτης σημαίνει ὄχι
τὸν ἀπὸ τοὺς παλαιούς ὀνομαζόμενον Ἀχάτην (jais ἢ
jaïet), ἀλλὰ γένος ἀσφάλτου τὶ λιθῶδες περὶ τοῦ ὁποίου λέγει
ὁ Διοσκορίδης (V, 146), « Τοῦ δὲ Γαγάτου προκριτέον τὸν
» ταχέως ἐξαπτόμενον καὶ ἀσφαλτίζοντα τῇ ὁσμῇ κ. τ. λ. ».

ΓΑΓΓΑΒΟΝ (καὶ ὄχι Γάγκαβον) μὲ συνώνυμον Κάγκαβον
καὶ Στροφίδι, Σ. Στρόφιγξ καὶ Στροφεύς, Ἑλλ. (gond). Δια-
κρίνει δὲ τὰς λέξεις καὶ μὲ τὰ ἐπίθετα « Γάγγαβον ἢ Στροφίδι
» ἄρσενικόν » καὶ « Γάγγαβον ἢ Στροφίδι θηλυκόν »,
Ἄρσενικὸν ὀνομάζων τοῦ στροφιδίου τὸ ἀκίνητον μέρος (pivot),

καὶ Σηλυκὸν (crapaudine) τὸ περισρεφόμενον ἐπάνω τοῦ ἀκινήτου. Ὁ Μενάχιος ἐτυμολογεῖ τὸ Ἰταλικὸν gangano ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸν Κάγχχαλος· ἐπειδὴ κατὰ τὸν Ἡσύχιον. « Κάγχχαλος, κρίκος ὁ ἐπὶ ταῖς θύραις Σικελοί ». Ἀλλὰ τῶν Σικελῶν ὁ Κάγχχαλος ἐσήμαινε πλέον τὸν ἔξω τῆς θύρας κρίκον, ὀνομαζόμενον κοινῶς Κρικέλλιον, Ἐπίσπασρον Ἑλλ. (marteau d'une porte) παρὰ τὸ Στροφίδιον. Τὸ Γάγγαβον συγγενεῦει μᾶλλον μὲ τὸ Γάγγαλος, ὅθεν καὶ ὁ Γιγγλυμὸς, (charnière), καὶ τὸ Γάγγλιον ἢ Γαγγάλιον (ganglion). Τὰ Γλ. φέρουν « Cardo, σρόφιγξ « γιγγλυμὸς » ὁ δὲ Ἡσύχιος, «Γαγγάλιον δὲ νεύρου συσροφή» καὶ «Γιγγλυμὸς, ὁ σρεφόμενος γόμφος ἐπὶ τῶν θυρῶν κ. τ. λ.» Ἀπὸ τὸ Γόμφος, καὶ τὸ Γαλλικὸν gond, ὡς τὸ παρετήρησαν καὶ ἄλλοι.

ΓΑΔΑΡΟΣ. Ζ. Μαῦρος.

ΓΑΔΑΡΟΣΦΑΚΑ. Ζ. Φλομόνω.

ΓΑΖΟΦΥΛΑΚΙΟΝ. Ζ. Καζνᾶς.

ΓΑΛΛΑΖΙΟΣ. Ζ. Γαλανός.

ΓΑΛΛΑΙΟΝ, Δ. Γαλία, Δ. Ζαπέτης, καὶ Ζαπέτιον Δ. Ζαμπέτι Σ. Οὕτως ὠνόμαζαν οἱ Γραικορωμαῖοι τὸ ῥητινῶδες εὖοσμον ὑγρὸν, τὸ γεννώμενον ὑπὸ τὸν πάτον τοῦ ζώου, τοῦ Γαλλισί ὀνομαζομένου, ὁμωνύμως μὲ αὐτὸ τὸ ὑγρὸν, civette (Κισέτη), ὅθεν ἐγεννήθη καὶ τὸ Ζαπέτης. Τὸ δὲ Γάλλαιον καὶ ἡ Γαλία, διὰ τὴν πρὸς τὸ ζῶον τὴν Γαλῆν (belette) ὁμοιότητα τῆς Κισέτης.

ΓΑΛΑΝΟΣ, ΓΓ. Γαλάσιος, Σ. Γλανκός, καὶ Γλαυκόχρους. Ἑλλ. Σύνθετον ἐξ αὐτοῦ τὸ Γαλανομμάτης, Γλαυκόμματος, καὶ Γλαυκωπός, Ἑλλ. (qui a des yeux bleus).

Τὸ Γαλανός, εἶναι Δωρικὸν ἀντὶ τοῦ Γαληνός. Ἡ ὥδῃ τοῦ Ἀνακρέοντος,

ΜΕΛΑΝ ὄμμα γοργὸν ἔσω
Κεκερασμένον ΓΑΛΗΝΗ,

σημαίνει τὸ* Μαυρογάλανον (bleu turquin), ἤγουν πλησιέ-
στερον εἰς τὸ μαῦρον, παρὰ εἰς τὸ λευκόν. Ὅταν πλη-
σιάζῃ πλέον εἰς τὸ λευκόν, ὀνομάζεται χυδ. Γερανιὸν Σ.
ἢ Γεράνεον, Δ. (bleu céleste), ἀπὸ τὸ Ἡερανέον, Δ. ὡς
τὸ ὠνόμαζαν οἱ Γραικορωμαῖοι, παραγώγως ἀπὸ τὸ Ἄηρ
(Ἰωνικ. Ἡήρ), ὅθεν καὶ τῶν παλαιῶν ἡ Ἀερίνη ἐσθῆς,
ἤγουν Γαλάζιον φόρεμα, ὡς λέγουν σήμερον.

Τὸ χρῶμα τοῦτο* ὠνομάζετο καὶ Βένετον, καὶ Καλλάϊ-
νον ἢ Καλάϊνον. Βένετον, διότι οὕτως τὸ ὠνόμαζαν οἱ
Ῥωμαῖοι (Venetum) ἀπὸ τῆς πόλεως Βενετίας· περὶ δὲ τοῦ
Καλαίνου, ἴδε τὰς μακρὰς ἀπορίας τῶν κριτικῶν εἰς τὴν νέαν
ἐκδοσιν τοῦ Θησαυροῦ τοῦ Στεφάνου (Τόμ. I, σελ. CXXIII-
CXXIV).

ΓΑΛΛΑΞΙΑ, Σ. θηλ. ὁ ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς ὀνομαζόμενος
ἄρσ. Γαλαξίας (voie lactée).

ΓΑΛΑΤΖΑΡΙÀ, Σ. γυνή ἢ τροφὸς γεννῶσα πολὺ γάλα
(bonne laitière). Ἀπὸ τὸ Γαλακτοῦσσα. Ἑλλ. ἐσχηματίσθη
πρῶτον Γαλατσοῦσα, ἔπειτα ἐκατάντησεν εἰς τὸ Γαλατσαρία.
Τὸ * Γαλακτοῦσσα δὲν ἐθησαυρίσθη ἀκόμη εἰς τὰ Ἑλληνικά Λε-
ξικά. Εὐρίσκεται εἰς μόνον τὸν Πλούταρχον (Συμποσιακ. II, 6,
§ 3), σφαλμογραφημένον α ὧσπερ γυναιξὶ ΓΑΛΑΚΤΟΥΣΑΙΣ
» βρέφη προσβάλλοντες » ὅπου ἐνόησαν ὅλοι ὅτι ὁ λόγος εἶναι
περὶ γυναικὸς, εἰς τὴν ὁποίαν, διὰ τὸ πλῆθος τοῦ γάλακτος, δί-
δονται καὶ ἄλλα βρέφη παρὰ τὸ ἴδιον αὐτῆς βρέφος· ἀλλ' ἠπα-
τήθησαν νομίσαντες, διὰ τὴν κακὴν γραφὴν, τὸ ΓΑΛΑΚΤΟΥ-
ΣΑΙΣ μετοχὴν τοῦ Γαλακτόω. Γράφε διὰ δύο σ̄ ΓΑΛΑ-
ΚΤΟΥΣΣΑΙΣ, συνηρημένον τοῦ ΓΑΛΑΚΤΟΕΣΣΑΙΣ, ἀπὸ τὸ

* Γαλακτόεσσα, Γαλακτοῦσσα.

ΓΑΛΒΑΝΙ, οὐδέτ. οὐσ. Σ. Χαλβάνη, Θηλ. εἰς τοὺς Ἑβδομήκοντα (Ἐξόδ. λ', 34), καὶ εἰς τοὺς Ἕλληνας ἱατροὺς (Διοσκοριδ. III, 97). Τὸ ὄνομα εἶναι ξενικόν, ἀπὸ τοῦ Ἑβραϊκῶν גַּלְבָּן (Χελεβδενά).

ΓΑΛΕΑΤΖΑ, Γαλιούνη, Σ. Γαλιόνιον Δ. (galéace, galion). Ἡ πιθανωτέρα ὅσων ἐπρόβαλαν ἐτυμολογιῶν εἶναι ἢ ἀπὸ τοῦ Ἑλλ. Γαλέα ἢ Γαλῆ, ἥτις σημαίνει, παρὰ τὸ χερσαῖον ζῶον, τὴν κοινῶς Γαλίδα (belette), καὶ γένος ὀψαρίων ὀνομαζόμενον Γαλῆ καὶ Γαλεός, ἐπίσημον διὰ τὸ μᾶκρος τοῦ τῆς αὐτῆς γενεᾶς εἶναι καὶ τὸ galère (κάτεργον) τῶν Γάλλων, ὅθεν ὁ galérien (κατεργάτης).

ΓΑΛΕΝΤΖΑ. Ζ. Τζόκαρον.

ΓΑΛΙΔΑ, Δ. Νυφίτζα, καὶ Ποντικονυφίτζα, Σ. Γαλῆ, Ἑλλ. (belette). Λέγεται καὶ Γαλίτζα. Τὸ Γαλίδα εἶναι ἀπὸ τοῦ Γαλῆς, ἴσως, ὑποκορ. τοῦ Γαλῆ· τὸ Γαλίτζα ἀπ' ἄλλο ὑποκορ. τὸ Γαλίσκε, ὡς τὸ Νυφίτζα ἀπὸ τοῦ Νυμφίσκη. Ὀνομάσθη Νύμφη, κατ' εὐφημισμόν δεισιδαίμονα παλαιότατον, διότι ἔκριναν τὴν ἀπάντησιν τῆς γαλῆς κακὸν οἶωνόν· « Καὶ τὴν » ὁδὸν ἐὰν παραδράμῃ γαλῆ, μὴ πρότερον πορευθῆναι, » ἕως διεξέλθῃ τις, ἢ λίθους τρεῖς ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ διαβάλλῃ » (Θεοφράστ. Χαρακτ. XVI). Κατὰ παρόμοιον εὐφημισμόν, τὴν ὀνόμασαν καὶ οἱ Γάλλοι belette, καὶ οἱ Ἴταλοὶ donnola (demoiselle).

ΓΑΛΙΦΙΖΩ, Σ. Δ. Λουρδεύω, Σ. Αἰκάλλω, ἢ Θωπεύω, Ἑλλ. ἀπατῶ μὲ λόγους, κολακεύων, διὰ νὰ πείσω (allécher, leurrer, cajoler). Τὸ πρᾶγμα Γαλιφία (cajolerie), Δ. καὶ ὁ πράσων, Γάλιφος (cajoleur), Δ. Θῶψ καὶ Κόλαξ Ἑλλ.

Τὸ Γαλιφίζω πιθανόν ὅτι εἶναι λέξις ἑλληνικὴ, τῆς

ὁποίας ὁμως τὴν ἐτυμολογίαν ἀγνοῶ. « Λιμφεύειν, ἀπατᾶν » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

Τὸ δὲ Λοσυρδεύω ἐγεννήθη ἴσως ἀπὸ τῶν Γάλλων τὸ leurrer.

ΓΑΛΟΧΟΡΤΟΝ. Ζ. Σκορσονέρα.

ΓΑΜΒΡΟΣ. Γαμβρὸς ὀνομάζεται τίς σχετικῶς πρὸς τοὺς γονεῖς τῆς γυναικὸς του. 2) Ἀπολύτως, ὁ νεωστὶ λαβὼν, ἢ μετ' ὀλίγον μέλλων νά λάβῃ γυναῖκα. Ὁμοίως καὶ Νύμφη, σχετικῶς πρὸς τοὺς γονεῖς τοῦ ἀνδρὸς (l'épousée ou nouvelle mariée), ἢ ἡ μελλόνυμφος. Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην σημασίαν ἐμεταχειρίσθη καὶ τὰ δύο ἡ Σαπφώ (Sapph. carm. et fragm. pag. 125),

————— χαῖρε
Νύμφα, χαῖρε τίμιε γαμβρὲ πολλά.

Ὁμοίως καὶ ὁ Θεόκριτος (XVIII, 49),

Χαίροις ὦ νύμφα, χαίροις εὐπένθερε γαμβρέ.

Δὲν ἐφύλαξαν ὁμως πάντοτε τὴν τάξιν, ἐπειδὴ ὁ μὲν Εὐριπίδης ὠνόμασε Γαμβρὸν τὸν Πενθερόν, ὁ δὲ Σοφοκλῆς ἐξεναντίας Πενθερόν τὸν Γαμβρόν, ὡς μᾶς διδάσκει ὁ Φώτιος· « Πενθερά » τῷ νυμφίῳ ἢ τῆς κόρης μήτηρ, καὶ Πενθερὸς ὁ πατήρ. Εὐ-
» ριπίδης δὲ γαμβρόν αὐτὸν παρὰ τάξιν λέγει· ὁ γοῦν Ἀλκμαίων
» τῷ Φηγεῖ φησὶν,

» Καί σ' ὦ γεραιέ. Τὴν τε παῖδα δοὺς ἐμοί,
» Γαμβρὸς νομίζῃ, καὶ πατὴρ σωτὴρ τ' ἐμός.

» Καὶ ὁ Πρωτεσίλαος τῷ Ἀλκάτῳ φησὶν,

» ————— Ἀξίως δ' ἐμός
» Γαμβρὸς κέκλησαι, παῖδά μοι συνοικίσας.

» Σοφοκλῆς δὲ τὸ ἔμπαλιν· εἶπε γὰρ πενθερόν τὸν γαμβρόν ἐν

» Ἰφιγενεία. Ὀδυσσεύς φησι πρὸς Κλυταιμνήστραν περὶ
 » Ἀχιλλέως·

» Σὺ δ' ὦ μεγίστων τυγχάνουσα πενθερῶν,

» ἀντὶ γαμβρῶν.»

ΓΑΜΠΑΣ. Ζ. Λοσάρι.

ΓΑΝΑΔΑ, Σ. τὸ ἐξηγεῖ *sucità di bocca* (crasse de la bouche). Γανάδα λέγεται ἡ σκεπάζουσα λευκότης τὴν γλῶσσαν, ἡ διὰ μακρὰν δίψαν, ἡ ὡς σύμπτωμα ἀρρώστιας, ἡ σημαινομένη ἀπὸ τοὺς Γάλλους διὰ τοῦ *langue* ἢ *bouche pâteuse*. Ὡνομάσθη Γανάδα διὰ τὴν πρὸς τὰ γανωμένα (étamés) ὁμοιότητα, ἀπὸ τὸ Γανόνω (étamer), « Γανεῖν, » λευκαίνειν, » καὶ « Γεγανωμένη, λελαμπρυσμένη » Ἡσύχ.

ΓΑΝΟΝΩ. Ζ. Γανάδα.

ΓΑΡΓΑΡΙ. Ζ. Βωτρίδα, σελ. 68.

ΓΑΡΓΑΡΟΝ. Δὲν ἐξεύρω ἂν τὸ οὐδέτερον. ἐπίθετον, Γάργαρον (éclatant, resplendissant), ἔχη καὶ τύπον ἀρσ. καὶ θηλ. οὐδ' ἂν συντάσσεται μὲ ἄλλα οὐσιαστικά παρὰ τὸ φεγγάριον (lune). Οἱ Χῖοι λέγουν συνήθως Γάργαρον φεγγάριον τὸ ὑπέρλαμπρον φεγγάριον, ὅποιον φαίνεται συχνὰ εἰς τὸν καθαρὸν οὐρανὸν τῆς Ἰωνίας. Παράγεται ἀπὸ τὸ Γαργαίρω. « Γαργαίρειν, ΠΛΗΘΥΝΑΙ, κινεῖσθαι, σπαίρειν » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Οἱ κριτικοὶ ἐπρόβαλαν διόρθωσιν τῆς δευτέρας λέξεως, πληθύειν ἢ πλήθειν· ἐδύνατο νὰ ᾔηται καὶ ΠΛΗΘΥΝΕΣΘΑΙ. Ἀλλ' ὅπως τὸ γράψης, τὸ πληθύνεσθαι ἐνόησε καὶ ὁ Ἡσύχιος· καὶ ἐκ τούτου διαζέχεται εὐλόγως, μήπως οἱ πρῶτως εἰπόντες Γάργαρον φεγγάριον, ἐνοοῦσαν τὸ Γεμάτον φεγγάρι, Σ. τὴν ἀπὸ τοὺς παλαιούς λεγομένην Σελήνην πλήθουσαν, καὶ ἀπὸ τοὺς μεταγενεστέρους Πανσέληνον καὶ Πληροσέληνον (pleine lune).

Αἱ τελευταῖαι ἐξηγήσεις τοῦ Ἡσυχίου, « Κινεῖσθαι, Σπαίρειν » δείχνουν ὅτι τὸ Γαργαίρω δὲν διαφέρει πλὴν εἰς τὴν γραφὴν μόνον ἀπὸ τὸ Μαρμαίρω· καὶ ὡς ἀπὸ τοῦτο ἐγεννήθη τὸ Μάρμαρον, ὁμοίως ἀπὸ τὸ πρῶτον, τὸ Γάργαρον. « Μαρμαίρει, λάμπει, Μαρμαρυγή.... λαμπηδών, κίνησις πο- » δῶν συνεχῆς » κ. τ. λ. λέγει πάλιν ὁ Ἡσύχιος.

ΓΑΡΔΕΛΙ, Σ. Δ. Καρδῆλι, Γαρδελίνα, Καρδελίνα, Σ. λέγεται καὶ Καρδερίνα (chardonneret) Ἀκανθίς, Ἑλλ. Ὅλα ταῦτα παράγονται ἀπὸ τὸ Ῥωμ. carduelis, παράγωγον τοῦ carduus (chardon), ὡς καὶ τὸ Ἀκανθίς ἀπὸ τὸ Ἀκανθα. Ὁ Βελλώνιος (Observat. I, 11) τὸ ἤκουσεν ὀνομαζόμενον καὶ Στραγαλῖνος, καὶ κρίνει ὅτι ἡ Καρδερίνα ἐνδέχεται νὰ ᾔηται ἡ Ποικιλίς, καὶ ὅχι ἡ Ἀκανθίς, τοῦ Ἀριστοτέλους. Ὁ σχολιαστὴς τοῦ Θεοκρίτου (VII, 141), ἐξεναντίας λέγει ὅτι τὸ αὐτὸ ὄρνεον ὠνομάζετο καὶ Ποικιλίς καὶ Ἀκανθίς, ἔτι δὲ καὶ Ἀκανθυλλίς.

ΓΑΡΟΣ, ἄρσ. Δ. Σ. τὸ ἐξηγοῦν moult-cuit, τὸ τουρκιστὶ σήμερον ἀπὸ τοὺς ἰδιώτας ὀνομαζόμενον Πετουμέζι, παρόμοιον τὶ τοῦ Γαλλιστὶ λεγομένου raisiné. Οἱ Ἕλληνες τὸ ὠνόμαζαν Ἐψημα ἢ Σίραιον (Ζ. Σύρι). Ὅθεν καὶ εἰς τὸν Δ. (σελ. 338) ἀντὶ τοῦ Σύρι, γράφε Σίρι. Ὁ δὲ Γάρος, ἄρσ. ἢ Τὸ Γάρον οὐδέτερ. ἐσήμενεν εἰς τοὺς παλαιοὺς ἄλμην κατασκευαστὴν (saumure) ἀπ' ὀψάρια, ἀντὶ τῆς ὁποίας ἔχομεν σήμερον τὸ Χαβιάριον (caviar).

ΓΑΡΡΑΡΑ. Ζ. Παπαλήθρα.

ΓΑΣΕΤΑ, Σ. (boutonnière), ἀπὸ τὸ Γάλλ. ganse.

ΓΑΣΤΡΑ (Ἰδ. Ἄτακτ. II, σελ. 403). 2) Γάστρα τοῦ πλοίου. Ζ. Πλέω.

ΓΑΥΡΙΩ μὲ συνών. Κατατρυφῶ, Σ. Λέγομεν καὶ Γαυριάζω καὶ Γαυρόνω (agir, se comporter lascive-

ment), ὅθεν ὀνομάζομεν ὀνειδιστικῶς Γυναικα γαυρωμένην (femme lascive).

• Ἡ λέξις σημαίνει (μὲ ἐπίτασιν ὁμῶς καὶ ὑπερβολήν) ὅ,τι ἐσήμαινε τῶν παλαιῶν τὸ Γαυριῶ καὶ Γαυροῦμαι. « Γαυριῶν, χαίρων, ἀγαλλόμενος, ἐπαιρόμενος, ἀλλαζονευόμενος » λέγει ὁ Ἡσύχιος, καὶ « Γαυρίαμα, καύχημα, ἔπαρμα, » φρύαγμα » καὶ « Γαῦρος, αὐθάδης, κ. τ. λ. »

Ἰδοὺ καὶ τὸ Κατατρυφῶ σωζόμενον εἰς τὴν γλῶσσαν. « Κατατρυφῶ, κατασπαταλῶ » Ἡσύχ.

ΓΕΒΕΝΤΙΖΩ, Σ. Δ. Γυβεντίζω, Δ. Κυβεντίζω, Δ. μὲ συνών. Σκουβαρίζω, Σ. καὶ Πομπεύω, Σ. (Ζ. Πομπεύω).

Τὸ Γεβεντίζω, κατὰ τὸν Δ. ἐγεννήθη ἀπὸ τὸ gibet (τόπον καταδίκης ἢ Σταυρὸν), διότι πολλάκις οἱ καταδικασμένοι, πεζοὶ ἢ καὶ ἀναβάται εἰς γάδαρον, πομπεύονται, ἤγουν συνοδεύονται μὲ πολλοὺς θεατὰς, ἀπὸ τὴν φυλακὴν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης. Καὶ εἰς ταύτην τὴν σημασίαν ἀναφέρεται τὸ « Πομπεύω, περιάγων » τοῦ Ἡσυχίου.

Πομπεύω λέγομεν ἀπλῶς καὶ τὸ κακολογῶ, καταισχύνω μὲ διαβολὰς ἢ λόγους ὕβριστικοὺς (décrier, dénigrer)· καὶ τοῦτο μᾶς ἐξηγεῖ τὴν γλῶσσαν τοῦ Ἡσυχίου, « Πομπεύει, » κατασχολάζει ». Τὸ Κατασχολάζει ἐδῶ σημαίνει, θεατρίζει, στηλιτεύει, ὥς φαίνεται ἀπὸ τοὺς ἐξῆς τοῦ Μάχωνος εἰχῶς (παρ' Ἀθην. XIII, σελ. 581),

Ἐν σκυτοτομίῳ τινὶ μετὰ τινος καθήμενος,
Κατεσχόλαξε τῆς Γναθαινίου λέγων,

ὅπου κακῶς ἐξηγήθη λατινισί, narrare coepit τὸ Κατεσχόλαξε. Ἡ Γνάθαινα ἦτο περιβόητος ἑταῖρα. Καὶ τὸ Κατασχολάζω εἶναι τῆς κοινῆς γλώσσης τὸ Γλωσσεύω (Ζ. Γλωσσεύω καὶ Γλωσσοβολῶ), ἢ καὶ τὸ ξενικὸν Γε-

θεντίζω. Αναφερόμενον εἰς τὴν κυρίαν του σημασίαν, σημαίνει Κακομεταχειρίζομαι τὴν σχολήν (*abuser du loisir*)· καὶ ἐπειδὴ ἡ πλεοναῖσχος κατὰχρησις τῆς σχολῆς, ἢ τῆς ἀργίας, εἶναι ἡ Γλωσσαργία, ἔγινε συνώνυμον τοῦ Καταγλωσσαργῶ, ὡς ἔλεγον εἰς τὸν παρακμ. ἑλλ.

Τὸ Σκουβαρίζω εἶναι τὸ ἑλλ. Σκυβαλίζω (*vilipender*), κατὰ τὴν συνήθη τροπὴν τοῦ $\sigma\upsilon$ εἰς $\sigma\upsilon$ καὶ τοῦ λ εἰς ρ .

ΓΕΝΝΑ, ἡ πρόδασις τοῦ κυοφορουμένου εἰς τὸ φῶς (*accouchement*). 2) Ἡ γέννα τοῦ Χριστοῦ (*Nativité*), καὶ συνδέτως καὶ οὐδετέρ. Τὰ Χριστοῦ γέννα (*Noël*). 3) Γέννα τοῦ φεγγαρίου (*nouvelle lune*), Νεομηνία, ἑλλ.

ΓΕΝΝΗΜΑ τινὸς τόπου λέγεται ὁ γεννηθεὶς ἐκεῖ (*né et élevé*), οἷον, Γέννημα καὶ Θρέμμα τῆς Χίου.

ΓΕΝΝΗΜΑ, Σ. κατ' ἐξοχήν, τὸ βρόμιον, ὁ Αἰγίλωψ, ἑλλ. (Ζ Βρώμι). Καὶ πληθ. Γεννήματα, οἱ καρποὶ τῆς γῆς (*les fruits de la terre*). Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν τὸ μεταχειρίζονται συχνὰ οἱ ἑβδ. « Ἐψώμισεν αὐτοὺς γεννήματα » ἀγρῶν » (Δευτερον. λβ', 13).

* ΓΕΝΝΟΒΟΛΩ. Τῆς γλώσσης ἴδιον ῥῆμα (κατὰ τὸ Λιθοβολῶ), σημαίνει τὸ Συχνογεννῶ, ἢ Πολυγονῶ (*être fécond*).

* ΓΕΡΑΚΟΜΪΤΗΣ. Ζ. Σιμός.

ΓΕΡΑΝΙΟΣ. Ζ. Γαλανός.

ΓΕΡΟΣ ἢ Γιερός, μὲ συνώνυμον Ὀλάκαιρος, Σ. Ἀπὸ τὸ Ὑγιερός, ἑλλ. Τὸ Ὀλάκαιρος εἶναι σύνθετον ἀπὸ τὸ Ὅλος καὶ Ἀκέραιος.

ΓΗΤΕΨΩ, Σ. Ἀπὸ τὸ Γοητεύω ἑλλ. (*ensorceler, fasciner*).

ΓΙΑΣΕΜΙ, Γιασομί, Γιασουμί, Σ. Ἰάσμη, Δ. Τὸ Ἰά-

σμη (jasmin) εὐρίσκεται εἰς τὰ ψευδεπίγραφα τοῦ Διοσκορίδου, καὶ εἰς τὸν Ἀέτιον. Ἐπλάσαν δηλαδὴ τὸ Περσικὸν ὄνομα εἰς τὸ Ἑλληνικώτερον· ὅθεν ἔλεγον καὶ Ἰασμέλαιον τὸ κοινῶς ὀνομαζόμενον Γιασεμόλαδον (pommade de jasmin).

ΓΙΝΟΜΑΙ (devenir). « Τί νὰ γένω; » « Τί γένωμαι » Ἑλλ. 2) Γίνομαι αἰτία (être cause). 3) Ἔως νὰ γένη ἡ γνώμη του (jusqu'à ce qu'il consente). 4) Γίνονται, συμποσοῦνται (monter), οἷον Γίνονται ἑκατὸν πεντήκοντα. « Γίγνεται... ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα τά- » λαντα » (Ἀριστοφάν. Σφ. 663).

ΓΙΟΘΟΣ, Σ. τὸ ἐξηγεῖ Ghianduccia (glandule). Ἐφθάρη ἀπὸ τὸ Ἑλλ. Ἰονθος (exanthème) ὡς τὸ Γιωμα ἀπὸ τὸ Ἰωμα (Ἄτακτ. II, σελ. 328) « Ἰονθάδος αἰγὸς... ἰόν- » θους ἐχούσης, οἷον ἐκφύματα σκληρὰ κ. τ. λ. » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ΓΙΟΝΩ, Σ. (se rouiller), ἀπὸ τὸ Ἑλλ. Ἰώω (rouiller). Τὸ ῥηματικὸν Γιωμα ἀντὶ τοῦ Ἰώμα.

* Γιωμα, οὐδ. οὐσ. ῥηματικὸν τοῦ Γιόνω.

ΓΛΑΚΩ, Σ. Δ. τρέχω (courir), οἷον (Ἀπολλων. ὁ ἐν Τύρ.)

Καὶ γλάκησε σὸν ἀσεβὴ μέ τὸ πολὺ καμάρη.

ἤκουσα καὶ Λακῶ, χωρὶς τὸ γ. Συγγενεὺς λοιπὸν μὲ τῆς ἀρχαίας Γερμανικῆς Γλώσσης τὸ lacken (courir), ὅθεν καὶ ὁ laquais τῶν Γάλλων, ὁ Γραικορωμαῖς ἰεγόμενος Οὐλάκης, Δ. (Ἰδ. Ἄτακτ. I, σελ. 304). Ζ. καὶ Λαλῶ.

ΓΛΑΣΤΡΑ. Πρόσθες εἰς τὰ σημειωθέντα (Ἄτακτ. II, σελ. 403) τὸ « Γάστραι, τὸ σύντριμμα τῶν ἀμφορέων, ὧν

» αὐτὸ τὸ γασρῶδες μένει κ. τ. λ » (BEKKER, *Anecd. Græc.* I, pag. 88).

ΓΛΗΚΟΥΪΝΙ. Ζ. Τροχόν.

ΓΛΙΓΟΥΪΔΙ, Σ. Τὸ ἐξηγεῖ Regalo (régal). Γλιγούδια, πληθ. μὲ Ῥωμ. ἐξήγησιν : Ornamenta aurea feminarum (ornemens d'or des femmes), Δ. Τὰ Γλιγούδια ὁμῶς σήμερον σημαίνουν ὅτι ἐσήμαιναν οἱ παλαιοὶ διὰ τοῦ Νώγαλα, Νωγαλεύματα, Νωγαλίσματα (friandises) ἢ Ἡδύσματα.

Ἴσως ἀπὸ τὸ Γλυκὺς, Γλυκούδια καὶ Γλυγούδια. Λέγει ὁ Ἡσύχιος (χωρὶς τὸ λ) « Γακὺ, ἡδὺ, γλυκὺ » καὶ « Γακούδια » ἡδύσματα· ὁ δὲ Σουΐδας, « Γλυκύδιον, τὸ Γλυκὺ ».

ΓΛΥΚΑΔΙΟΝ. Ζ. Εἶδος.

ΓΛΥΚΟΚΟΥΚΚΙΟΝ. Ζ. Κουκί.

ΓΛΥΣΤΡΙΔΑ. Ζ. Χειροδότανον.

ΓΛΩΣΣΑ. Εἰς τὴν γλῶσσαν μου τρέχει, λέγομεν, ὅταν ζητοῦντες δυσκολευώμεθα νὰ εὕρωμεν ὄνομα τί ἢ λέξιν (avoir un mot sur le bout de la langue), Κακὴν γλῶσσαν ἔχει, μεταφορ. (avoir une mauvaise langue), ὅστις ἀγαπᾷ νὰ καταλαλῇ καὶ νὰ δυσφημῇ τοὺς ἄλλους, ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ (Ἀθῆν. VIII, σελ. 335),

Λόγων τι παιπάλημα, καὶ κακὴ γλῶσσα.

Καὶ ἔχει πολλὴν γλῶσσαν (avoir bien de la langue), ὅστις ἀγαπᾷ νὰ λαλῇ πολλά. Ὁ τοιοῦτος λέγεται καὶ ἐπιθετικῶς Γλωσσᾶς (Ἄτακτ. I, σελ. 276). Καὶ ἐκ τούτου ῥῆμα, Γλωσσεύω, Σ. τὸ καταλαλῶ, κατακρίνω, ὅχι πολὺ διάφορον ἀπὸ τὸ Ἑλλ. Ἐπιγλωσσῶ ἢ Ἐπιγλωσσῶμαι, οἷον εἰς τὸν Αἰσχύλον (Προμ. δεσμ. 936) λέγει ὁ χορὸς πρὸς τὸν Προμηθεά, ὅστις ἐλοιθόρει τὸν Δία,

Σὺ θῆν ἂ χρήζεις, ταῦτ' ἐπιγλωσσᾷ Διός.

2) Εἶπα ἄλλου (Ατακτ. II, προλεγομ. σελ. κα', σημ. I) ὅτι τὸ Γλῶσσα ἐσήμαινεν εἰς τὸν παρακμάζοντα ἑλληνισμόν καὶ ἔθνος (nation). Ἰδοὺ καὶ Γραικορωμαϊκὸν παράδειγμα, ἀπὸ τὰ πρὸ μικροῦ (1825) ἐκδοθέντα εἰς Παρισίους Χρονικά τῶν ἐν Ῥωμανίᾳ καὶ μάλισα ἐν τῷ Μωρέᾳ πολέμων τῶν Φράγκων (σελ. 96),

Φουσατά γὰρ ἐσύναξε Τούρκους καὶ ἄλλαις γλώσσαις.

ΓΛΩΣΣΑΣ (Ζ. Γλῶσσα). Γλώσσαργος, Ἑλλ. τὸ θηλυκὸν εἶναι Γλωσσοῦ, Σ. ἀπὸ ἄχρησον θηλυκὸν παλαιόν, Γλωσσῶ, γενικ. Γλωσσοῦς (ὡς Λητῶ, Λητοῦς). Ἰσως ἦτο σχηματισμὸς Ἰωνικός, ἐπειδὴ ὁ Ἡρόδοτος (I, 1 καὶ 2) λέγει, Τὴν Ἰοῦν, κατ' αἰτιατικ. ὡς νὰ ἦτον ἀπὸ ὀνομαστικὴν, Ἡ Ἰοῦ.

ΓΛΩΣΣΕΪΩ. Γεδεντίζω. Ζ. καὶ Γλῶσσα.

ΓΛΩΣΣΙΔΙ, Σ. Γλωσσίδιον (battant d'une cloche). 2) Γλωσσίδιον (languette ou aiguille d'une balance). 3) Γλωσσίδιον, με ἐξήγησιν Σταφυλίτζι, οὐδετ. καὶ Κορφίτης ἀρσ. Σ. Κίων, καὶ Σταφυλὴ Ἑλλ.

Τὸ Σταφυλίτζι, εἶναι ἡ φθαρμένον, Σταφυλίτιον, ἀπὸ τὸ ἀρσεν. ἐπίθετ. Ἑλλ. Σταφυλίτης, ἡ Σταφυλίσκιον ἄχρησον ὑποκορ. ἄλλου ἀχρήσου ὑποκορ. θηλ. Σταφυλίσκη, ἀπὸ τὸ Σταφυλὴ (luette). Τὸ δὲ Κορφίτης ἡ μᾶλλον Κορυφήτης, ἀπὸ τὸ Κορυφή (ὡς Κορυφήτης, ἀπὸ τὸ Κορύνη), διότι ἀληθῶς κορυφοῦται τὸ ἄκρον τῆς νοσοῦσης σταφυλῆς.

ΓΛΩΣΣΟΒΟΛΙΑ, Σ. καὶ ῥῆμα ΓΛΩΣΣΟΒΟΛΩ, καὶ ῥηματικὸν ΓΛΩΣΣΟΒΟΛΙΣΜΑ (γρ. Γλωσσοβόλημα), Σ. Τὰ ἐξηγεῖ μετὰ τὸ ciarla (babil, caquet), καὶ τὸ ῥῆμα ciarlare (babiller, bavarder).

Τὸ Γλωσσοβολῶ ἐμπορεῖ ἀκόμη νὰ σημάνη καὶ τὸ Βάλλω,

κτυπῶ μὲ τὴν γλῶσσαν, κακολογῶ (ὡς τὸ Λιθοβολῶ, Βάλλω μὲ λίθους). Καὶ τὸ Γλωσσοβόλημα, Κακολογίαν (coup de langue). Καὶ Γλωσσοβόλος (ἀτόπισον ἀκόμη εἰς τὰ Λεξικά μας), ὁ βάλλων καὶ πληγόνων μὲ τὴν γλῶσσαν ὁ κακολόγος.

Ὁ * Γλωσσοβόλος ἐλέγету ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας Γλώσσασπις. Ἄν ἐρωτήσης τοὺς Γραμματικούς περὶ τῆς ἐτυμολογίας τοῦ ὀνόματος, σοῦ ἀποκρίνονται (Ἐτυμολογικ. σελ. 235), « Γλώσσασπις, ὁ τῇ γλῶσση οἶον ἀσπίδι καὶ προβολῇ κεχρημένος, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν πολεμούντων ». Ἀπὸ τὸ Γλῶσσα καὶ Ἀσπίς, ἐσυντέθη βέβαια τὸ ἐπίθετον· ὅχι ὁμῶς ἀπὸ τὸ Ἀσπίς, τὸ σημαῖνον τὸ πολεμικὸν ὄπλον (bouclier), ὡς τὸ ἐνόμισαν οἱ Ἐτυμολόγοι, ἀλλ' ἀπὸ τὸ Ἀσπίς, ὄνομα φαρμακεροῦ ἔρπετου (Aspie). Ἡ λέξις εἶναι τῆς κωμικῆς διαλέκτου, καὶ πιθανὸν ὅτι καὶ ἐπλάσθη ἀπὸ κωμικὸν κἀνένα ποιητὴν, ὅστις ὠνόμασε Γλῶσσασπιν, τὸν ἔχοντα γλῶσσαν ἀσπίδος, ὡς λέγεται καὶ ἀπὸ τοὺς Γάλλους Avoir une langue de serpent ἢ de vipère, μὲ τὴν αὐτὴν μεταφοράν, καὶ ὡς ἔλεγεν ὁ Δαυὶδ (ψαλμ. ιδ', 3) περὶ τῶν ἐχθρῶν του, « Ἰὸς ἀσπίδων » ὑπὸ τὰ χεῖλη αὐτῶν ».

ΓΛΩΣΣΟΔΕΤΙ. Ζ. Ἀντίγλωσσον.

ΓΛΩΣΣΟΤΡΩΓΩ, Σ. Τρώγω μὲ τὴν γλῶσσαν, ἤγουν κακολογῶ, δυσφημῶ. « Καταγλωττίζειν, βλασφημεῖν » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ΓΛΩΣΣΟΪ. Ζ. Γλωσσᾶς.

ΓΛΩΣΣΟΦΙΛΗΜΑ, Σ. Καταγλώττισμα, Ἑλλ. Ἀπὸ τὸ ῥῆμα, Γλωσσοφιλῶ Σ. Καταγλωττίζω Ἑλλ. « Καταγλωττίσματα, τὰ ἐρωτικά καὶ περίεργα φιλήματα », κατὰ τὸν Ἡσύχιον.

ΓΝΩΜΗ. Πρόσθεσε εἰς τὰ ἄλλου (Ἄτακτ. II, σελ. 93)

σημειωθέντα, Ἡ γνώμη μου εἶναι (être d'avis, penser), κατὰ τὸ « Ἦν δὲ ἡ γνώμη τοῦ Ἀριστεύς κ. τ. λ. (Θουκυδίδ. I, 62), Τὸ ἔκαμε μὲ τὴν γνώμην τοῦ πατρὸς του, « Βούλομαι.... σὺν τῇ πατρὸς γνώμῃ καὶ τῇ τῆς μητρὸς » ταῦτά σοι συναινέσαι (Ξενοφ. Κύρ. παιδ. VIII, 5, § 20).

ΓΝΩΜΙΖΩ, Σ. ἔχω γνώμην, κρίνω (être d'avis). Λέξις ἀξία νὰ καταχωρισθῇ καὶ εἰς τὰ Ἑλληνικά Λεξικά, ἐπεὶ δὴ ἀποδείχνει ἐνταυτῷ καὶ τὴν γνησιότητα τοῦ οὗς. Ξηλ. Γνωμίς ιδες, τὸ ὁποῖον κατεχωρίσθη ἐσχάτως εἰς τὸν Θησαυρὸν τοῦ Στεφάνου (σελ. 11022). Ἀπὸ τὸ ταυτόσημον Γνωμίς τοῦτο ἐγεννήθη τὸ Γνωμίζω ῥῆμα, ἀναλόγως τοῦ Ἐλπίζω ἀπὸ τὸ Ἐλπίς, τοῦ Φροντίζω ἀπὸ τὸ Φροντίς, καὶ πολλῶν ἄλλων τοιούτων. (Ἰδε Ἄτακτ. II, σελ. 376).

ΓΝΩΜΟΝΑΣ, Σ. Γνώμων Ἑλλ. (aiguille d'un cadran solaire). 2) Γνώμονας, Σ. Γνώμων Ἑλλ. (marque aux dents des chevaux). Ἐλέγετο καὶ Γνωῶμα, οὐδετέρ. Ἑλλ. « Γνωῶμα, τὸν βαλλόμενον ὀδόντα, δι' οὗ τὰς ἡλικίας » ἐγνώριζον τῶν τετραπόδων, κ. τ. λ. » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ΓΟΜΦΟΣ (Γόφος, Σ.). Ζ. Σταυρί.

ΓΟΪΠΑ. Ζ. Λιλίγκι.

ΓΟΥΡΓΟΥΡΑΣ. Ζ. Καταπινάρι.

ΓΟΥΡΟΪΝΑ. Ζ. Σκρόφα.

ΓΟΥΡΟΪΝΙ, Σ. Γουρούνιν, Δ. Γουρούνιον, Δ. ἀπὸ τὸ Γρύλλος Ἑλλ. (porc) « Γρυλλίων, Γρύλλος, χοῖρος » λέγει ὁ Ἡσύχιος, καὶ « Γρύλλη, ὕων φωνή » ὅθεν καὶ τῶν Ῥωμαίων τὸ grunnitus (grognement), καὶ Γρυλλάζειν ἢ Γρυλλίζειν, τὸ γρύζειν ἢ γογγύζειν, κατὰ τὸν αὐτὸν Ἡσύχιον· ὅθεν καὶ τὸ Ῥωμ. grunnio (grogner). Ζ. Ὑίζω.

ΓΡΑΜΜΑ, Σ. ἐπιστολή (lettre), οἶον, Ἐλαβα τὸ γράμμα σου, ὡς καὶ ὁ Θουκυδίδης (VII, 8). Γράμ-

ματα, Σ. ἐπιστολαί. 2) Καὶ Γ'ράμματα, Σ. αἱ δι' ἀναγνώσεως ἀποκτώμεναι γνώσεις. Εἰς τὴν διπλὴν ταύτην σημασίαν εἶπεν ὁ κωμικὸς Φιλήμων (Παρά Πλουτάρχ. Περί ἀοργησ. § 9, σελ. 688, Wytemb.) σκώπτων τὸν Μάγαν,

Παρά τοῦ βασιλέως γράμμαθ' ἔκει σοι, Μάγα·
Μάγα κακόδαιμον, γράμματ' οὐκ ἐπίσασαι.

Τὴν αὐτὴν σημασίαν τοῦ Ἐπιστολή ἔχει καὶ τὸ Σηλυκ. Γραφή, καὶ εἰς τοὺς παλαιούς (Θουκυδίδ. I, 129), καὶ εἰς ἡμᾶς σήμερον.

ΓΡΆΜΜΑ, Δ. εἶδος σαθρίου (gramme) διαιρουμένου εἰς σχεδὸν 20 σιτάρια (scrupules).

* ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΆ ὀνομάζομεν σήμερον, les belles-lettres, ὡς καὶ ὁ Στράβων (III, σελ. 157).

ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΈΝΟΣ (Ἄτακτ. I, σελ. 268) « Ἐλλόγιμος, γεγραμματοςμένος » κατὰ τὸν Πσύχιον.

ΓΡΑΜΜΈΝΟΝ, Σ. με συνών. Ἀποφασισμένον, Μοῖρα, Σ. (destinée, sort). Ἰδε Ἄτακτ. II, σελ. 251.

ΓΡΑΠΤΗΡΙΟΝ. Ζ. Γραφτήριον.

ΓΡΑΣΪΔΙ, Σ. Γρασίδιον, οὐδετέρ. χόρτος χλωρὸς ἐπιτήδειος εἰς βοσκὴν ἀλόγων. Γράσις καὶ Κράσις Ἐλλ. (fourrage vert). Τὸ διὰ τοῦ $\bar{\alpha}$ ἦτο τῶν Ἀττικῶν, ὡς λέγει ὁ Ἡσύχιος: « Κράσιν, Ἀττικοί, διὰ τοῦ $\bar{\gamma}$ οἱ (γρ. ἦν διὰ τοῦ $\bar{\gamma}$ οἱ) » νῦν Γράσιν φασίν. Ἔστι δὲ ὁ χλωρὸς χόρτος ». Ἐλεγαν καὶ Γρασίζειν ἢ Κρασίζειν τοὺς ἵππους (mettre les chevaux au vert), τὸ ὁποῖον γίνεται τὴν ἀνοιξὶν μάλιστα.

Τοῦ Ἀριστοτέλους τὸ κείμενον (Περί ζ. ἴσop. VIII, 8, σελ. 365, Schneider), « Ἡ δὲ κράσις λειοτριχεῖν (ΔΓ. » πλειοτριχεῖν) ποιεῖ, ὅταν ἘΓΚΥΟΣ ἢ ὅταν δ' ἀθήρας ἔχη » σκληροὺς, οὐκ ἀγαθὴ » ἔχει, νομίζω, χρεῖαν διερθρωσεως,

ἜΓΓΕΙΟΣ, ἤγουν ὅταν ἦν' ἀκόμη πλησίον τῆς γῆς, πρὶν αὐ-
ξηθῇ εἰς ἀθέρας.

Εἰς τὸν Δουκάγγιον εὐρίσκεται καὶ Γρασὴ ἡ γραικορωμαϊκὸν
ὄνομα τῆς Γράσεως. Γράφε παροξυτ. Γράση (ὡς Πίση
χυδ. ἀπὸ τὸ Πίσις). Καὶ ῥῆμα κατὰ γραμμένον Γαςρί-
ζειν, Δ. ὡς φαίνεται ἀπὸ τὴν φερομένην μαρτυρίαν, « Δεῖ
» γαςρίζειν (γρ. γρασίζειν) τοὺς ἵππους ἐπὶ τὸν Ἀπρίλλιον
» μῆνα. Ὄταν δὲ μέλλῃς γαςρίζειν (γρ. γρασίζειν), πρὶν
» ἄρξασθαι ἐσθίειν τὴν Γρασὴν, φλεδοτομεῖν αὐτοὺς.....
» ἵνα μὴ αὐτρας ποιῶσι, τουτέστι σιγρίασιν ». Αὐτρας λέγει
τὰς Ἄφθας (aphthes)· περὶ τοῦ Σιγρίασις, ζήτηι τὰ
προλεχθέντα (Ἄτακτ. II, σελ. 144 καὶ 362).

Συγχωρεῖται καὶ τὸ Γρασίδιον νὰ ὀνομάζεται Γρα-
σίδιον, καὶ εἰς τὰ κοινὰ Λεξικά μας νὰ ἐμβασθῇ τὸ λείπον
ἀκόμη ῥῆμα, Γρασίζω, ἐπειδὴ τὸ εἶχαν καὶ οἱ Γραικορω-
μαῖοι, ὡς τὸ μαρτυρεῖ καὶ τὸ ἀπὸ τὸν Βίον Συμεῶν τοῦ διὰ
Χριστὸν σαλοῦ φερόμενον παράδειγμα· « Νομίζω γὰρ ὅτι
» χόρτον θελεῖ ἐνεῖκαι ἡμῖν ὁ Ἀβδᾶς Συμεῶν, ἵνα γρασίζω-
» μεν » ὅπου ὁ Δουκάγγιος ἐξήγησε τὸ Γρασίζειν *gramen*
edere.

Εἰς δὲ τὴν ἐξήγησιν τοῦ ὀνόματος « Γρασίδι, *Ocymum*,
» Ὠκυμον, » ἐπλανήθη, ἂν ἐνόησεν Ὠκινον (γρ. Ὠκιμον),
τὸν σήμερον ὀνομαζόμενον Βασιλικὸν (*basilic*). Ἰσως ἔπρεπε
νὰ γραφῇ διὰ τοῦ ν, « Γρασίδι, ὠκινον, *Ocinum* ». Πρῶτοι
οἱ Ῥωμαῖοι γεωργολόγοι ὠνόμασαν τὸ *Ocinum* μὲ διάφορον
γραφὴν *Ocinum* καὶ *Ocymum*, ὡς ἐλληνικὸν ὄνομα,
σημαῖνον ἐν ἀπὸ τὰ πολλὰ χέρτα χρήσιμα εἰς γράσιν, ἄθληον
ὁποῖον καὶ πρῶτος ὁ Συνειδὲρος προκρίνας τὴν διὰ τοῦ ν γρα-
φὴν, ἔμβασεν εἰς τὸ Λεξικόν του τὸ Ὠκινον, εἰκάζων ὅτι
εἶναι τὸ Τρίφυλλον (*trèfle*) τῶν παλαιῶν. Ἐσημείωσε δὲ

• ὅτι τὸ ὠνόμαζαν, καὶ Ὡκύθοον (διὰ τὴν ταχειάν του αὐξήσιν), φέρων μάρτυρα τὸν Ἡσύχιον· « Ὡκύθοον, πόα τίς, » ἡ Τρύφυλλος καλουμένη » καὶ τὸν Καλλίμαχον (Ἰμν. εἰς Ἄρτεμ. 165),

Ὡκύθοον τριπέτηλον, ὃ καὶ Διὸς ἵπποι ἔδουσι.

ΓΡΑΥΓΙΖΩ, Σ. σημαίνει τὴν φωνὴν τοῦ γεράνου (crier comme la grue) * Γερανίζω Ἑλλ. κατὰ τὰ Γλωσσάρια : « Γερανίζουσι, gruunt » Εὐρίσκεται καὶ * Καγκλάζω, Ἑλλ.

Ἀπὸ τὸ ἄχρησον Κραυγίζω (Ἑλλ. Κραυγάζω) ἐγεννήθη τὸ Γραυγίζω, μὲ τὴν τροπὴν τοῦ ἀρχικοῦ, κατὰ τὸ ἀνωτέρω Γράσις καὶ Κράσις, καὶ κατὰ τὸ κοινὸν Γρεπίδα ἀπὸ τὸ Κρηπίς.

ΓΡΑΦΗ, Σ. ἐπιστολή (Ζ. Γράμμα). 2) Ἡ Ἀγία γραφή, ἡ Παλαιὰ καὶ Νέα διαθήκη-(l'Écriture Sainte).

ΓΡΑΦΙΚΗ, Σ. ἡ τέχνη τοῦ γράφειν (écriture).

ΓΡΑΦΤΗΡΙΟΝ (γρ. Γραπτήριον), μὲ ἐξήγησιν, Κελλι διὰ γράψιμον, Σκριτόριον Σ. Τὸ Σκριτόριον, ὄνομα σύνθετος εἰς τοὺς ἐμπόρους μας, εἶναι ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν scrittojo (bureau, comptoir).

Γραπτήριον ἐμποροῦμεν ἀκόμη νὰ ὀνομάσωμεν καὶ τὸ Étude τῶν Γάλλων, ἤγουν τὸν τόπον ὅπου γράφει ὁ ἐντολεὺς (procureur).

ΓΡΑΦΩ, μεταφορικ. κρίνω, νομίζω, οἶον, Ἄν τὸ κάμω πλέον, μὴ με γράψης ἄνθρωπον. Τοιοῦτον εἶναι καὶ τοῦ Ἡροδότου (VII, 214) τὸ « Τοῦτον αἷτιον γράφω ». Εἶπε καὶ ὁ Πλάτων (Κρατύλ. σελ. 428) « Ἐάν οὖν λέγῃς τι » κάλλιον, ἕνα τῶν ἀμαθῶν.... καὶ ἐμὲ γράφου ».

ΓΡΕΜΠΑΝΟΣ, μὲ συνώνυμα Σπιλάδα καὶ Βράχος, Σ.

Ὁ Γρέμπανος σημαίνει τῶν Γάλλων τὸ *côte escarpée*, ἢ *côte écore*, καὶ ἔχει τὰ αὐτὰ γενέθλια μὲ τὸ Γρεπίδα. Οἱ Ῥωμαῖοι λαβόντες εἰς τὴν γλῶσσάν των τὸ Ἑλληνικὸν Κρηπίς τοῦ ἐφύλαξαν καὶ ὅλας τὰς σημασίας. *Crepida* σημαίνει εἰς αὐτοὺς, ὑπόδημα (*soulier*), *Crepido*, βάσιν (*base*), καὶ προσέτι πέτραν ἀπότομον προέχουσαν χεῖλους ποταμοῦ. Εἶναι λοιπὸν ὁ Γρέμπανος, ἀπὸ ἄχρησον τί παλαιὸν ὄνομα Κρήπανος, Κυματωγῇ Ἑλλ. ἤγουν τόπος τοῦ αἰγιαλοῦ πετρώδης, ἢ βραχώδης, ὅπου κτυποῦν, καὶ συντρίβονται (Ἄγνυνται, Ἑλλ.) τὰ κύματα, ἢ χυδαιέσενον, ὅπου σκοῦν (σχαζοῦσι) τὰ κύματα, « *Crepido*, κρηπίς, κυματωγῇ » φέρουν τὰ Γλωσσάρια.

Πιθανὸν ὅτι ὅλα ταῦτα κατάγονται ἀπὸ τὸ μὴ πλέον σωζόμενον εἰς τοὺς Ἕλληνας συγγραφεῖς Κρέπω ἢ Κρήπω, ῥῆμα ὀνοματοποιημένον, σωσμένον εἰς τοὺς Ῥωμαίους *Crepe* (*craquer, crever, éclater*). Ἐκ τούτου ἡ Κρηπίς, ἤγουν τόπος ὅπου σχαζοῦσι τὰ κύματα καὶ κάμνουν ψόφον καὶ βοήν, ὡς καὶ τὸ Ἑλλ. Βράχος ἀπὸ παρομοίαν ὀνοματοποιάν, καὶ τὸ ῥῆμα Βράχω (*bruire*). « Βραχεῖν, ἠχῆσαι, ψοφῆσαι » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

Τὸ ἄχρησον Κρέπω συγγενεῦει μὲ τὸ ἀρχαῖον Κρούω Ἑλλ. ἴσως κατὰ διάλεκτον λεγόμενον καὶ Κρούπω· ὅθεν τὸ Κρούπανον Ἑλλ. (*sabot*), διὰ τὸν ὁποῖον κάμνει ψόφον πλέον τῶν ἄλλων ὑποδημάτων· « Κρούπανα, ξύλινα ὑποδήματα » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Ἰσως ἀκόμη, κατ' ἄλλην τινὰ ἑλληνικὴν διάλεκτον, τὰ Κρούπανα ἐλέγοντο καὶ Κρέπανα ἢ Κρήπανα. Ὅπως ἂν ᾔηται, πιθανὸν ὅτι τὸ ἀπὸ τοῦ Κρέπω ῥηματικὸν ἦτο τὴν ἀρχὴν ἐπίθετον ὀξύτονον Κρεπανός (ὡς ἀπὸ τὸ Πέπω Πεπανός,) σημαῖνον τὸν ἠχώδῃ ἢ ψοφώδῃ (*bruyant*)· ἔπειτα γινόμενον οὐσιαστικόν, ἐπροπαροξυτονήθη,

Κρέπανος, ὁ παραθαλάσσιος βράχος, ἐκ τοῦ ὁποίου τὸ Γρέπανος καὶ μὲ τὴν προσθήκην τοῦ μ Γρέμπανος, Σ. (ὡς ἀπὸ τὸ Λεπίς ἢ Λεμπίδα).

ΓΡΕΠΙΔΑ, Σ. ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Κρηπίς $\overline{\text{idos}}$ (Ζ. Γρέμπανος). Λέξις ἀρχιτεκτονικὴ ὀνομαζομένη ἀπὸ τὸν Βιτρούδιον (VITRUV. *De architectur.* III, 5, § 10, pag. 84, Schneider) Zophorus (frise), ἤγουν Ζωοφόρος, διὰ τὰ γλυμμένα εἰς αὐτὴν ζῶα. 2) * Γρεπίδαν ἢ Κρηπίδα Ἑλλ. μᾶς συγχωρεῖται νὰ ὀνομάζωμεν καὶ τὴν κτιζὴν ὄχθην (quai) ποταμοῦ ἢ θαλάσσης, ὡς τὴν ὀνομάζει καὶ ὁ Ἡρόδοτος (I, 185) « Παρὰ τὰ χεῖλεα τοῦ ποταμοῦ... κρηπίδα κύκλω ». 3) Καὶ πᾶσαν ἀπλῶς βάσιν (base) φυσικὴν ἢ σκευαστὴν, καθὼς ὠνόμαζαν Κρηπίδας Ἑλλ. τὰ ὑποδήματα, ὡς σκεπάζοντα τὰς βάσεις τοῦ σώματος.

ΓΡΟΘΟΣ, Σ. Δ. Ἀπὸ τὸ Γρόνθος Ἑλλ. Πυγμή, Κόνδυλος, Ἑλλ.

ΓΡΥΛΛΟΣ, μὲ συνώνυμον Κατάλαφας, Σ. ἀντὶ τοῦ ὁποίου εἰς τὸ δεύτερον μέρος τοῦ Λεξικοῦ (λέξ. Grillo) γράφεται Κουτάλαφας, Σ. Ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν Gryllus (grillon). Τὰ Γλωσσάρια φέρουν, « Grellus, Τρωξαλλίς » καὶ « Gryllus Τρίξελλας (γρ. Τρωξαλλίς) ». Ἀλλ' ἡ Τρωξαλλίς εἶναι συνώνυμον τῆς Κάμπης (chenille), ὡς φαίνεται ἀπὸ τοῦ κωμικοῦ Ἀλέξιδος (παρ' Ἀθην. III, σελ. 118) τὸ,

Κατεθιδόκασι τὰ λάχανα τρωξαλλίδες.

Ζ. Βωτρίδα (σελ. 69), καὶ Τρώγα.

Τὸ Κουτάλαφας ἢ Κατάλαφας, προσμένω νὰ τὸ διδαχθῶ ἀπ' ἄλλους.

ΓΡΥΦΟΝΑΣ, καὶ Γρύφος, Σ. Γρύψος, Δ. Τὸ Γρύψος ἐγεννήθη ἀπὸ τὴν ἐξῆς γραφὴν, ΒΧ :

Ἰτατο ΓΡΥΨΟΣ λαξευτὸς, ἐξήπλωνε πτερόν του,
Καὶ τὴν οὐράν ἐγύριζεν ὡς πρὸς τὴν κεφαλὴν του.

Ἰσως ἐγράφετο ΓΡΥΨΟΣ, ἀπὸ τὸ Γρύψ Ἑλλ. (griffon) ὅθεν καὶ τὸ πληθυντικὸν τῶν Γλωσσαρίων « Γρύπες, grupes ». Ὁ Βιργίλιος ἐφύλαξε τὴν ἑλληνικὴν γραφὴν καὶ κλίσιν Gryps, ὁ δὲ Πλίνιος τὸ κλίνει ἰσοσυλλάβως Gryphus.

ΓΥΑΛΙΑ, Σ. Δ. ἀπὸ τὸ Ὑάλια, ὑποκοριστικὸν τοῦ Ὑάλος Ἑλλ. (verre). Ζ. Σπεγγέτια.

ΓΥΜΝΟΚΡΙΘῆ, Δ. Λέξις χρήσιμος εἰς ἐρμηνείαν τοῦ orge mondé. Τὸ δὲ orge perlé, ἴσως συγχωρεῖται νὰ ὀνομασθῇ * Μαργαροκριθῆ.

ΓΥΡΑ. Ζ. Πολίδιον.

ΓΥΡΙΣΤῆΣ, Σ. Περιφοράριος, Δ. Πλανήτης Ἑλλ. Περιφοράριον (vagabond) ὠνόμαζαν οἱ Γραικορωμαῖοι (ὄνομα ὀχι κομψόν) τὸν Γυριστήν, ἀπὸ τὸ Περιφέρομαι, τὸ περιπλανῶμαι. Τὰ Γλ. φέρουν « Περιφοράριος, REGULA, circumlator ». Τὸ circumlator ἐξηγεῖ ἀδιςάκτως τὸν Περιφοράριον· τὸ δὲ Regula (règle) δὲν ἔχει χώραν ἐδῶ οὔτ' αὐτὸ, οὔτ' ἡ διάφορός του γραφὴ virgula (baguette). Ὁ Δ. προβαλλει διόρθωσιν Rabula, τὸ σημαῖνον τὸν ἀχαλίνωτον ζόμα ἔχοντα δικολόγον, ἢ μάλλον δικοῖράφον, περὶ τοῦ ὁποίου διςάζω. Ἰσως τὸ Rapacida τοῦ ἀκμ. λατινισμοῦ, ἐξεστράφη ἀπὸ τὸν παρακμ. εἰς τὸ RAPULA (filou, escroc) τὸν εὐφύεστατα ὀνομαζόμενον ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας Ἀρπαξίβιον· καὶ τοιοῦτοι ἐξανάγκης πρέπει νὰ ᾔναι οἱ περιφερόμενοι ἀργοί. Ἰσως ἐμπορεῖ ἀκόμη νὰ διορθωθῇ NEBULO (mauvais garnement). Ζ. Ρεμβός.

ΓΥΦΤΟΣ. Ζ. Ἀτζίγγανος.

ΓΥΨΟΣ, οὐσ. ἄρσεν. καὶ (μὲ κακὴν γραφὴν Ἰψος, Σ. Δ.)
gypse, Γύψος οὐσ. θηλ. Ἑλλ. Ζ. Σκύρος.

Δ.

ΔΑΚΤΥΛΟΔΕΙΧΝΩ. Ζ. Δείκτω.

ΔΑΜΑΛΙ, μὲ συνώνυμον Καντηλοσδύσης Σ. ζωύφιον πε-
τόμενον περὶ τοὺς λύχνους, καὶ συχνὰ καίόμενον εἰς αὐτούς. Τὸ
Δαμάλιον εἶναι ὑποκοριστικὸν τοῦ Δάμαλις. Ζ. Καντηλοσδέστης.

ΔΑΜΑΛΙΑ, Σ. μὲ συνώνυμα Μοσχαριά, καὶ Μοσχαρόδερμα,
Σ. (peau de génisse ou de veau). Ἀπὸ τὸ Δαμαλέα, καὶ
Μοσχαρέα, κατὰ τὸ Συκιά ἀπὸ τὸ Συκέα, καὶ Μηλιά ἀπὸ τὸ
Μηλέα.

*Δαμαλίδα ὠνόμασαν τινὲς τὴν νεωστὶ ὀνομαθεῖσαν ἀπὸ
τοὺς Γάλλους Vaccine. Ἐμὴ δὲν ἤρμοζε μᾶλλον νὰ ὀνομασθῇ
Βούφυμα (pustule de bœuf), ὡς λέγομεν Βούνευρον
καὶ Βούτυρον;

*ΔΑΝΑΠΡΙΣ, (Δ. λέξ. Πέραμα) ὠνομάζετο ἀπὸ τοὺς
Γραικορ. ὁ Ἑλλ. ὀνομαζόμενος Βορυσθένης ποταμός·
πιθανὸν ὅτι ἀπὸ τὸ ἐγγώριόν του ὄνομα Dnieper.

ΔΑΥΚΙ. Ζ. Καβούτσι.

ΔΑΦΝΟΚΟΥΚΟΥΤΖΟΝ, Σ. Δαφνόκοκκον, Δ. Δαφνίς
Ἑλλ. baie de laurier.

ΔΑΦΝΟΣΤΕΦΑΝΟΝΩ, Σ. (couronner de lauriers),
Δαφνοσεφανωμένος, Σ. καὶ Δαφνοφόρος, Σ. καὶ Δαφνηφόρος,
Σ. (lauréat), Δαφνοφόρος καὶ Δαφνηφόρος Ἑλλ. Ἐπωνόμαζαν
δὲ καὶ τὸν Ἀπόλλωνα Δαφναῖον καὶ Δαφνίτην, διὰ τὸν ἐκ
δάφνης σέφανον.

ΔΕΙΚΤΩ ἢ ΔΕΙΧΝΩ, Σ. Εἰς τὰ προλεχθέντα (Ἄτακτ.
II, σελ. 103) πρόσθεσε τὴν κοινὴν ἀπευχχίν, Ὁ Θεὸς μὴ τὸ

δείξῃ! ἢ νὰ μὴ τὸ δείξῃ! Ὁ Σοφοκλῆς (Αἴ. 949) εἶπεν,
« Ἄλλ' ἀπείργοι θεός! » Λέγομεν, καὶ Μὴ τὸ δώσῃ ὁ θεός!
καὶ, Ὁ Θεὸς νὰ μὴ τὸ κάμῃ!

Σύνθετον, Δακτυλοδείχνω, Σ. Δακτυλοδεικτῶ Ἑλλ.

ΔΕΚΑΔΙ, Σ. (Δεκάδιον) μὲ συνών. Θελιά, Σ. (écheveau). Περί τοῦ Θελιά, ἴδε τὰ προσημειωθέντα (Ἄτακτ. I, σελ. 137-138).

ΔΕΚΑΝΙΚΙ, Σ. Δεκανίκιον, καὶ Δικανίκιον, Δ. (bâton, béquille). 2) Ἡ Πατερίτσα τοῦ ἀρχιερέως (crosse).

Ἡ διὰ τοῦ ἱ γραφῇ Δικανίκιον, φαίνεται ἡ ὀρθότερα (Δ. σελ. 309), ἤγουν Δικανικόν, ἀπὸ τὸ φερόμενον εἰς τὰς χεῖρας τῶν δικαστῶν δικανίκιον.

ΔΕΚΑΠΡΩΤΕΙΑ, Δ. δέκα ἀνδρῶν συναρχία (décemvirat). Καὶ Δεκάπρωτοι ἢ Δεκαπρῶτοι, Δ. οἱ συνάρχοντες. Καὶ Δεκαπρῶτος, Δ. καθεὶς ἐξ αὐτῶν (décemvir).

ΔΕΛΕΤΡΟΝ. Ζ. Τέλετρον.

ΔΕΛΟΣ, μὲ συνών. Φίλι, Σ. Εἰς τὸν παρακμάζοντα ἑλληνισμόν τὸ Δέλος ἦτο συνώνυμον καὶ ταυτόσημον τοῦ Δέλεαρ (Appât), ἀπὸ τὸ Δελεάζω, παράγωγον ἄλλου Θεματικωτέρου τοῦ Δέλω, ὡς τὸ μαρτυρεῖ τὸ Δέλος (κατὰ τὸ ἔθος, Στέφος, ἀπὸ τὸ ἔθω καὶ Στέφω), καὶ ὁ Δόλος (κατὰ τὸ Λόγος ἀπὸ τὸ Λέγω, τὸ Τρόπος, ἀπὸ τὸ Τρέπω, καὶ τὸ Στόνος ἀπὸ τὸ Στένω). Τὸ Δέλω τοῦτο ὅμως, παρὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Ἀπατῶ, ἔπρεπε νὰ ἔχῃ γενικωτέραν ἄλλην σημασίαν φυσικῆς ἐνεργείας τοῦ Βάλλω, Κεντῶ ἢ Κεντρίζω. Ἀπὸ τὰ δύο τελευταῖα ταῦτα παράγονται τὰ σύνθετα Ἐμβάλλω, Ἐγκεντρίζω, τὰ σημαίνοντα τῆς κοινῆς ἡμῶν γλώσσης τὸ ἀπὸ τὴν αὐτὴν πηγὴν Ἐμβολιάζω (enter, greffer), καὶ τὸ Ἐμβλημα, Ἑλλ. τὸ κοινῶς Ἐμβόλιον καὶ χυδ. Μπόλι (greffe), « Πάντα δὲ

» τὰ ἐμφυτευόμενα τοῖς ἀγρίοις, ἐμβλήματα καλεῖται » Πολυδεύκ. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ σφῆξ ὠνομάσθη Δέλλις (guêpe), διότι πληγώνει διὰ τοῦ θέλους ἢ κέντρου· « Δέλλιθες, σφῆκες » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Εὐλόγως λοιπὸν καὶ τὸ Δέλος, παρὰ τὸν Δόλον, ἀνέλαβε τὴν πρώτην κυρίαν σημασίαν τοῦ Ἐγκέντρισμα.

Τὸ δὲ Φίλι (γρ. Φύλλι), καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ ῥῆμα Φιλιάζω, (γρ. Φυλλιάζω), Σ. (enter), παράγονται ἀπὸ τὸ Φύλλον (feuille). Ἡ ὀρθή του γραφή, Ἐμφύλλον καὶ Ἐμφυλλίζω. Ἡ κοινὴ γλῶσσα ἀμέλησε τὴν πρόθεσιν (ὡς ἔκαμε καὶ εἰς τὸ Θυμοῦμαι, ἀντὶ τοῦ Ἐνθυμοῦμαι), ἥτις ἐσώζετο εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Εὐσαθίου (Ὅδυσσ. α', σελ. 1405), « Ἀπίους ἐμβολάδας, τὰς » ὡς οἱ πολλοὶ φασιν ἐγκεκεντρισμένας· ὡς εἶναι ἐπεμβάλλειν, » καὶ τὸ ἐπὶ τὸ προϋπάρχον φυτὸν ἐντιθέναι ἄλλου φυτοῦ κλα- » θίσκον... τὸ δὲ τοιοῦτον Ἐπεμβάλλειν, ἐμφυλλίζειν καὶ ἐγκεν- » τρίζειν ἢ κοινὴ γλῶσσα φησί ».

Δὲν εἶν' ἀλλότριον τοῦ σκοποῦ μου νὰ ἐκθέσω καὶ τὰ συνήθη εἰς τοὺς παλαιοὺς διάφορα εἶδη τοῦ ἐγκεντρισμοῦ, μνημονευόμενα ἀπὸ Κλήμεντα τὸν Ἀλεξανδρέα (Στρωματ. VI, σελ. 672)· « Φασὶ δ' οὖν γίνεσθαι τὸν ἐγκεντρισμὸν κατὰ τρόπους τέσσα- » ρας· ἓνα μὲν, καθ' ὃν μεταξὺ τοῦ ξύλου καὶ τοῦ φλοιοῦ ἐναρ- » μόζειν δεῖ τὸ ἐγκεντριζόμενον... Δύτερον δὲ, ὅταν τὸ ξύλον » σχίσκυντες, ἐμβάλωσι τὸ εὐγενὲς φυτὸν... ὁ τρίτος δὲ ἐγκεν- » τρισμὸς — ἀποξύσαντες γὰρ ἐκάτερον ἐπίσφηνον ὀξεῖ δρε- » πᾶν ὡς μέχρι τοῦ τὴν ἐντεριώνην γυμνῶσαι μὲν, μὴ ἐλκῶσαι » δὲ, δεσμεύουσι πρὸς ἄλληλα. Τέταρτος δὲ ἐστὶν ἐγκεντρισμοῦ » τρόπος ὁ λεγόμενος Ἐνοφθαλμισμὸς· περαιορεῖται γὰρ » ἀπὸ εὐγενοῦς σελέχους ὀφθαλμὸς, συμπεριγραφομένου αὐτοῦ » καὶ τοῦ φλοιοῦ κύκλῳ ὅσον παλαισιᾶν μῆκος· αἷτα ἑναπο- » ξύεται τὸ σέλεχος κατ' ὀφθαλμὸν, ἴσον τῇ περιγραφῇ, καὶ

» οὕτως ἐντίθεται περισχοινιζόμενον καὶ περιχριόμενον πληῶ,
 » τηρουμένου τοῦ ὀφθαλμοῦ ἀπαθοῦς καὶ ἀμολύντου ».

ΔΕΝ, ἀρνητικὸν μόριον (ne); Οὐ, Ἑλλ. Παρὰ τὰ λεγ-
 μένα ἄλλου (Ἄτακτ. I, σελ. 46 καὶ 180), σημείωσε τὴν
 ἐρωτηματικὴν του χρῆσιν, κατ' ὀριστικὴν ἐγκλισιν, ἀντὶ τοῦ
 καταφατικῶς προσαντικοῦ, οἶον, Δέν σιωπᾷς; (veux-tu
 te taire?) ἀντὶ τοῦ Σιωπά. Καὶ μάλισα εἰς τὰς ὑβριστικὰς
 ἀποπομπὰς ἸΔέν ὑπάγεις νὰ χαθῇς; ἸΔέν ὑπάγεις
 εἰς τὸν διάβολον; ἀντὶ τοῦ Ἰπάγε. Ὡσαύτως οἱ παλαιοὶ
 (Ἀριστοφάν. Ὀρν. 1466),

———— Οὐ πτερυγεῖς ἐνταυθενί;

Οὐκ ἀπολιθάξεις, ὦ χάρις' ἀπολούμενε;

Καὶ ἑλλειπτικῶς, « Οὐκ εἰς κόρακας; » (Ἀριστοφάν. Πλούτ.
 394).

ΔΕΝΔΡΟΚΟΛΛΑ, Σ. Δ. Οὕτως ὀνομάζουν τὸ * Κομ-
 μίδιον (gomme).

ΔΕΝΔΡΟΛΙΒΑΝΟΝ, Σ. Δ. Ροσμανί, Σ. Ροσμαρί, ΓΓ.
 Λιβανωτίς, Ἑλλ. (romarin).

ΔΕΝΔΡΟΜΕΛΟΧΑΣ, ἀρσ. (γρ. Δενδρομολόχα Σηλ.),
 μὲ συνώνυμον Ἀλθέα (γρ. Ἀλθαία) Δ. Δενδρομαλάχη Ἑλλ.
 Ἀλθαία Ἑλλ. (guimauve).

Ταύτην νομίζουν ὅτι εἶναι ἡ Ἀλθαία τοῦ Θεοφράστου. Ὁ
 Διοσκορίδης (III, 163) τὴν ὀνομάζει Ἀλθαίαν καὶ Ἰβίσκον
 (Ibisch, Γερμ.). Ὁ Ἄγγλος ἐκδότης τοῦ Θεοφράστου (STACK-
 HOUSE, pag. lxxxij) τὴν ὀνομάζει Ἀμπέλοχα. Ἀλλὰ τοῦτο
 εἶναι τῆς Μολόχας (mauve), Μολόχη Ἑλλ., ὄνομα μὲ τὸ
 πλεοναστικὸν α, Ἀμολόχα, ἢ Ἀμελόχα.

ΔΕΝΩ, Σ. Δένω μὲ ὄρκον *lier par serment*.
 « Ὅρκοι δεσμοὶ » λέγει ὁ Ἡσύχιος. 2) Δένω, ἐμποδίζω διὰ

μαγίας τὰς ἐνεργείας τινός, καὶ ἰδιαιτέρως τὴν σαρκικὴν μίξιν ἀνδρὸς μὲ γυναιῖκα (nouer l'aiguillette). Δεισιδαίμων πίσις παλαιά, ἐπειδὴ καὶ ὁ Πλάτων (Νομ. ΧΙ, σελ. 933) ἔκρινεν εὐλογον νὰ τὸ ἐμποδίσῃ διὰ τῶν νόμων. Ἡ πράξις ὠνομάζετο Καταδεσις καὶ τὸ ῥῆμα Καταδέω· «Καταδεῖσθαι (λέγει ὁ Ἄρπο-» κρατίων) ἀντὶ τοῦ πεφαρμακεῦσθαι καὶ δεῖσθαι φαρμάκοις».

ΔΕΥΤΕΡΙΑ, οὐδετ. πληθ. Δ. Δευτέρια, καὶ Ὑστερα, Ἑλλ. (secondines, arriere-faix).

ΔΕΥΤΕΡΙΑ, θηλυκ. μὲ συνώνυμον Λάγγερας, ἄρσ. Σ. (piquette), Δευτερίας, ἄρσ. Ἑλλ.

Τὸ Λάγγερας ἐφθάρη ἀπὸ τὸ Λάκυρος, Ἑλλ. « Λάκυρος, » σεμφυλίας οἶνος » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ΔΗΛΩ. Τὸ τρίτον πρόσωπον μόνον εἶναι εἰς χρῆσιν, « Δη- » λοῖ, φανερώνει, σημαίνει, θέλει νὰ πῇ » Σ.

ΔΗΜΙΟΣ. Ζ. Φουτρής.

* ΔΗΜΟΓΕΡΟΝΤΕΣ. Δημογέροντας ὀνομάζομεν σήμερον τοὺς διοικητὰς τῶν κοινοτήτων (administrateurs municipaux). Ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῶν Τούρκων ὠνομάζοντο Κοντσαμπασίδες, σημαῖνον Τουρκισὶ Πρωτογέροντες, ἢ Ἀρχογέροντες. « Δημογέροντες οἱ τοῦ δήμου ἐντιμότατοι » λέγει ὁ Σουΐδας.

ΔΗΜΟΣΙΑΡΙΟΣ. Ὁ Δ. τὸ ἐξηγεῖ municeps (citoyen d'une ville municipale). Ζ. Πολίδιον.

ΔΗΜΟΣΙΟΝ, Δ. (le fisc).

ΔΙΑΒΑ, Σ. Δ. Ἀπαρεμφατικὸν ὄνομα, ὡς τὸ Ἑλα· οἶον Τὸ διάβα καὶ τὸ ἔλα (l'aller et venir). 2) Πέρασμα, Διάβασις, Ἑλλ. (passage) οἶον, Στενὸν ἢ Πλατὺ διά- βαν. Ἰδε Ἄτακτ. Ι, σελ. 244, καὶ ΙΙ, σελ. 106.

ΔΙΑΒΑΙΝΩ, κινῶ ἀπὸ τόπον τινά, ἀναχωρῶ (s'en aller). Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν τὸ μεταχειρίζονται κάποτε οἱ

συγγραφεὺς τῆς Παλ. καὶ Ν. Διαθήκης. 2) Διαβαίνω (passer).
Ὁ Ὅμηρος (Ίλιάδ. β', 134) τὸ ἀπλοῦν Βαίνω.

Ἐννέα δὴ βεβάκσι Διδὸς μεγάλου ἐνιαυτοί.

Λέγει καὶ ὁ Ἡσύχιος, « Ἔβη, ἤλθεν, ἀπῆλθεν, ἐπορεύθη », καὶ « Ἔβαν, ἐπορεύθησαν, ἐβάδισαν ».

ΔΙΑΒΑΤΙΚΟΝ, Δ. (galerie, corridor), Πάρεδος, Ἑλλ. 2) Διαβατικὸν Δ. (droit de passage, péage).

ΔΙΑΒΪΟΥ. Ζ. Βίος.

ΔΙΑΒΟΛΟΣ. Ζ. Μαῦρος.

ΔΙΑΒΟΛΟΣΠΕΡΜΑ. Ζ. Σπορά.

* ΔΙΑΒΟΛΟΨΕΙΡΑ. Νομίζεται τὸ Ἄκαρι Ἑλλ. (ciron).

ΔΙΑΓΟΥΜΙΖΩ, Σ. Δ. Διακομίζω Ἑλλ. (piller, sacca-
ger). Ἴδε τὰς εἰς τὸν Ἰσοκράτην σημειώσεις, σελ. 62.

ΔΙΑΓΟΥΜΙΣΙΣ, Διαγούμισμα, Διαγουμεισμός, Σ. Διά-
γουμα (γρ. Διαγουμά) Ξηλ. Δ. Καὶ διὰ τοῦ κ̄ καὶ μὲ μονό-
φθογγον Διακομά, Δ. ὅθεν πισύνεται, ὅτι εἶναι βάρβαρος
συγκοπὴ τοῦ Διακομιδῆ, Ἑλλ. ὡς τὸ Διαγουμίζω, ἀπὸ
τὸ Διακομίζω Ἑλλ.

ΔΙΑΓΩΓΗ. Ζ. Δίαξις.

ΔΙΑΖΟΜΑΙ καὶ ΔΙΑΖΩ, Σ. καὶ φέρει φράσιν Διάζομαι
σημόνι, μὲ ἐξήγησιν accavigliare, Διάζομαι, Ἑλλ. Λέγει
ὁ Πολυδεύκης, « Στῆσαι τὸν σημόνα, ἢ τὰ σημόνια,
» καὶ Προφορεῖσθαι· οὕτω γὰρ ἔλεγον οἱ Ἀττικοὶ τὸ νῦν
» Διάζεσθαι ». Δὲν ἐγνώρισε τὴν λέξιν ὁ Δ.

* ΔΙΑΚΙ. Ἀπὸ τὸ Οἰάκιον ὑποκορ. τοῦ Ἑλλ. Οἶαξ
(gouvernail) ἐχυδαίσθη ἡ λέξις εἰς τὸ Ἰάκιον, Ἰάκι, καὶ
τελευταῖον Διάκι. Σημαίνει τὸν Ἕλληνα. ὀνομαζόμενον Αὐ-
χένα τοῦ πηδαλίου (barre du gouvernail). Κατὰ τὸν
Ἡσύχιον, « Οἶακες πηδάλια, ἤτοι αὐχένα· καὶ οἱ ταῦτα ἐπι-

» σρέφοντες κανόνες καὶ κρίκοι, δι' ὧν οἱ ἱμάντες διείρονται ». Οἰάκιον, ἀχυδαΐσως, ὠνομάζετο εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Εὐσταθίου, ὅστις λέγει (Ὀδυσσ. ε, σελ. 1533), ὅτι ἐσώζετο καὶ τοῦτο, καὶ τὸ Αὐχένιον εἰς διάφορον σημασίαν. « Τὸ δὲ πηδά-
 » λιον... παρὰ τισι καὶ Αὐχὴν, ὡς δηλοῖ τὸ καθωμιλημένον
 » Αὐχένιον, ἔτι δὲ καὶ Οἶαξ... Διογενιανὸς δὲ φησιν,
 » Οἶακας λέγει, οἷς τὰ πηδάλια ἐπιστρέφουσιν, ἤγουν κανό-
 » νας καὶ κρίκους, δι' ὧν ἱμάντες διείρονται. Καὶ φέρεται
 » καὶ μέχρι καὶ νῦν ἡ τῶν οἰάκων λέξις, οὐκ ἐπὶ ὅλου τοῦ
 » πηδαλίου. Λέγεται γὰρ τοῖς ναυτικοῖς Οἰάκια ξυλήφια
 » τινα, δι' ὧν σρέφουσι τεχνικῶς τὸ πηδάλιον ».

ΔΙΑΚΟΝΙΑΡΗΣ. ΔΙΑΚΟΝΙΑ. Ζ. Διακονῶ.

ΔΙΑΚΟΝΩ, Σ. Δουλεύω (servir). 2) Διακονῶ, ψωμοζητῶ (mendier). Ὅθεν καὶ Διακονάρης, Διακονάριος, καὶ Διακονιάρης, ὁ ψωμοζήτητης (mendiant), καὶ Διακονία, Σηλ. αὐτὸ τὸ λαμβανόμενον, ψωμίον ἢ ἄλλο τι, εἰς ἐλεημοσύνην.

ἔχει τινὰ συγγένειαν μὲ τὰ Διακόνια (πληθ. οὐδέτερον) τῆς Ἑλληνικῆς δεισιδαιμονίας· « Διακόνια, τὰ κατὰ τὴν εἰρεσιώνην τῶ
 » Ἀπόλλωνι πλασσόμενα πέμματα· τινὲς δὲ λέγουσι ζωμόν ποιόν,
 » τινὲς δὲ μάξαν » ὡς λέγει ὁ Σουίδα. Ὁ δὲ Ἡσύχιος, « Δια-
 » κόνιον, μάξα, ἡ ζωμός· καὶ ἡ κρηπίς τοῦ πλακοῦντος· οἱ
 » δὲ, πέμματα ἐξαπτόμενα τῆς εἰρεσιώνης ». Πιθανὸν ὅτι μετὰ τὴν τελετὴν τὰ ἐμοίραζαν εἰς τοὺς πτωχοὺς. 3) Τὸ μέσον Διακονοῦμαι εὐρίσκεται καὶ εἰς σημασίαν τοῦ ἀπλῶς λαμβάνω τροφήν, Προσαίρομαι Ἑλλ. ὁποῖον εἶναι τὸ ἀνωτέρω (Ζ. Ἀς), Δικονηθῆς κατὰ συγκοπὴν, ἀντὶ τοῦ Διακονηθῆς.

ΔΙΑΚΟΠΤΩ. Ζ. Ἀποκόπτω.

* ΔΙΑΛΑΜΒΑΝΩ, περιέχω (contenir, traiter, parler de), οἷον, ἑτί διαλαμβάνει ἡ ἐπισολή;

Παραδείγματα τῆς σημασίας ταύτης εὐρίσκονται εἰς τὸν παρακάτωτα ἑλληνισμόν.

ΔΙΑΔΕΓΩ, Σ. καθαρίζω χωρίζων τὰ χρησά ἀπὸ τὰ ἄχρηστα (trier, nettoyer, choisir, mettre à part). « Διαλέξας δὲ τὰ τε ὑγιῆ καὶ τὰ μὴ » (Πλάτ. Νομ. V, σελ. 220). Λέγει καὶ ὁ Ἡσύχιος, « Διαλέγειν, ἀνακαθαίρειν ». Καὶ ἐπὶ ῥήμα, Διαλεκτὰ, Διαλεγδὸν Ἑλλ.

ΔΙΑΛΥΣΤΗΡΙΟΝ. Ζ. Χωριστήριον.

ΔΙΑΜΕΤΡΩ, Σ. μὲ συνώνυμον μέσ. ῥῆμ. Διαμετροῦμαι, συλλογίζομαι σπουδαίως καὶ μὲ προσοχὴν (penser, réfléchir mûrement). Ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τὰ μετρούμενα, ὡς καὶ τὰ peser καὶ délibérer ταυτόσημα τῶν Γάλλων, ἀπὸ τὰ ζυγίζόμενα. Τοιαύτην μεταφορὰν (ἐκ τὰ ἀριθμούμενα) ἔχει τὸ Πεμπάζω καὶ Ἀναπεμπάζω Ἑλλ. τῶν παλαιῶν, κυρίως Ἀριθμῶ κατὰ πέντε, μεταφορικῶς, Ἀναλογίζομαι (réfléchir) Σκέπτομαι. « Ἀναπεμπάσαι, ἀνασκέφασθαι, ἀναριθμῆσαι » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ΔΙΑΞΙΣ, Δ. (coutume, usage) ἐξηγῶν αὐτὸ, « Mos, » ἔθος ». Ἀπὸ τὸ Διάγω, ὅθεν καὶ τὸ Διαγωγὴ (conduite).

ΔΙΑΠΕΡΑΜΑ, διὰ θαλάσσης ἀπὸ χώρας εἰς χώραν, ἢ διὰ ποταμοῦ ἀπ' ὅχθης εἰς ὅχθην, διάβασις (trajet). Στραβ. VI, σελ. 257.

* ΔΙΑΠΕΤΑΛΟΝ, οὐσ. οὐδέτερ. ἄγνωστον εἰς τοὺς παλαιούς, καὶ ἀθησαύριζον ἀκόμη εἰς τὰ κοινὰ μας Λεξικά. Σημαίνει περιοχὴν ἢ ἑκτασιν τόπου τινὸς κατὰ μῆκος καὶ πλάτος· οἷον, Τὸ διαπέταλον τῆς γειτονίας, Ὅλον τὸ διαπέταλον τοῦ χωρίου.

Ἀπὸ τὸ Διαπετάζω ἢ Διαπετάννυμι (déployer,

étendre), ἐξαπλόνω, ἀνοίγω, ὡς ἔλεγαν Πέταλον, Ἑλλ. (ἀπὸ τὸ ἀπλοῦν Πετάννυμι) τὸ φύλλον (feuille). Διαπέταλον λοιπὸν εἶναι τὸ ἀπλωμένον καὶ ἐκταμένον, συνώνυμον τοῦ Ἐκπέταλον Ἑλλ. Οὕτως ὠνόμαζαν, Ἐκπέταλον ποτήριον (Ἀθην. XI, σελ. 494) τὸ πολὺ πλατύτερον τὰ ἄνω παρὰ τὰ κάτω ποτήριον (verre évasé). Ἡ δὲ διὰ τοῦ ν γραφῇ, Ἐκπέτανος (ἴσ. Ἐκπέταλος) πιθάκνη (Ἑτυμολογ. σελ. 766), ἐσήμαινε τὸ Ὑπολήνιον (χυδ. Πολέμι, Σ. καὶ Πολῆμι), ἤγουν τὸ ἀγγεῖον ἢ τὸν λάκκον εἰς τὸν ὁποῖον ῥέει ὁ θλιδόμενος εἰς τὸν πάτον οἶνος. Ζ. Πολέμι.

ΔΙΑΣΤΟΛΙΖΩ, Σ. καὶ τὸ ἐξηγεῖ storcere i denti della sega (redresser les dents d'une scie), ἀπὸ τὸ Διασέλλω Ἑλλ. (distinguer, dilater), ὅθεν καὶ ὁ Διασολεύς, Ἑλλ. (dilatatoire), χειρουργικὸν ἐργαλεῖον.

ΔΙΑΣΤΟΛΟΣ, Σ. ὁ περὶ τὰς ῥίζας τῶν δένδρων γυρωτὸς λάκκος, διὰ τὸ πότισμα (fosse au pied des arbres).

* ΔΙΑΦΕΡΟΜΑΙ, διχονοῶ, ἐχθρεύομαι (avoir différend), οἶον· Τί διαφέρεσθε; « Διαφέρονται, μάχονται » λέγει ὁ Ἡσύχιος, καὶ « Διαφέρεσθαι, βαςάζειν (ἴσ. γρ. δι- » σάζειν), ἀμφιβάλλειν ».

ΔΙΑΨΙ, Σ. Διαφανές, Δ. Καὶ τὰ δύο φθαρμένα ἀπὸ τὸ Θειάφιον (soufre), ὑποκορ. τοῦ Θεῖον Ἑλλ. Ζ. Θειάφι.

* ΔΙΑΦΟΡΑ, διχόνοια, μάχη (différend)· Ποία εἶναι ἡ διαφορά σας; « Διαφορᾶς, ἔχθρας » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Τοῦτο σημαίνει καὶ τοῦ Ἡροδότου (VII, 3) τὸ « Πυ- » θόμενος τῶν Δαρείου παίδων τὴν διαφορὴν ».

ΔΙΑΦΟΡΟΧΡΩΜΑΤΙΖΩ, Σ. colorier.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ, οὐσ. πληθ. Σ. ὁ μισθὸς τοῦ διδασκάλου (l'honoraire du maître), Δίδακτρον, Ἑλλ. Ὁ Ἡρόδοτος (V, 58) φέρει Διδασκαλίον, οὐδέτ. ὡς συνών. τοῦ Διδασκαλία,

Σηλ. (précepte), λέγων « Οἱ δὲ Φοῖνικες... ἄλλα τε πολλὰ,
 » οἰκήσαντες ταύτην τὴν χώραν, ἐσήγαγον διδασκάλια ἐς τοὺς
 » Ἕλληνας κ. τ. λ. ». Ὅθεν διόρθωνε καὶ τοῦ Ἱπποκράτους
 (Περὶ φυσ. I, σελ. 400, Lind) τὴν ἐξῆς ῥῆσιν « Τὸ
 » γὰρ ἔθος τῇσι χερσὶ κάλλιστον ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚὸΝ »
 γράφουν ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΟΝ.

ΔΙΔΩ, Σ. Δίδωμι Ἑλλ. Πρόσθεσε εἰς τὰ λεγμένα (Ἄτακτ.
 II, σελ. 110), Δίδω ἄδειαν ἢ Δέλημα (permettre).
 Δίδω ἄδικον (donner tort). Δίδω βουλὴν ἢ γνώμην
 (conseiller). Δίδω δανεικὰ (prêter). Δίδω εἰδῆσιν
 (avertir). Δίδω καιρὸν τοῦ καιροῦ (temporiser).
 Δίδω καλὰ λόγια (repâitre d'espérances). Ἐξεναν-
 τίας ὁ Εὐριπίδης (Ἐλεν. 488) « Πικροὺς λόγους ἔδωκε ».
 Δίδω παράδειγμα (donner exemple). Δίδω τό-
 πον (faire place, céder). « Δὸς ἄλλοις τόπον (Ἐπικτ.
 Διατρ. IV, I, § 106). Δίδω τόπον εἰς τὴν ὀργήν,
 « Δότε τόπον τῇ ὀργῇ » (Πρὸς Ῥωμ. ιε', 19). Δίδω ψῆ-
 φον, γνώμην ἢ φωνήν (donner voix, suffrage, vo-
 ter). Ὁ Θεὸς νὰ σέ δώσῃ πολὺ καλὸν! « Θεοὶ σοι
 » δοῖεν εὖ! » (Εὐριπίδ. Ἀνδρομ. 751) « Ὅταν δαίμων διδῶ
 » καλῶς » (Ὁ αὐτ. Ἰκέτ. 463). Ὁ Θεὸς νὰ σέ δώσῃ ὅ,τι
 θεέλεις! « Ζεὺς τοι δοίῃ ὅ,τι μάλις' ἐθέλεις! » (Ὀμηρ.
 Ὀδυσσ. ξ', 53), ἢ Ὅ,τι σοῦ θέλω! « Θεοὶ σοι δοῖεν οἷ'
 » ἐγὼ θέλω! » (Εὐριπίδ. Ἑλ. 1421). Ἄν ὁ Θεὸς δώσῃ,
 « Εἰ δὲ Θεὸς παράσχοι » (Λουκιαν. Ἱππ. § 8). Ζ. καὶ Στροβίλα.
 Δίδομαι εἰς τὴν σπουδὴν, εἰς τὰς τρυφάς,
 εἰς τὰς ἡδονάς (s'adonner ἢ s'abandonner à, etc.)
 Εὐριπίδ. Φοιν. 21,

Ὁ δ' ἡδονῇ δούς, ἔς τε βακχεῖον πεσών.

ΔΙΗΓΗΜΑ, Σ. καὶ Διήγησις, Σ. (narration, récit).

Καὶ τὰ δύο Ἑλλ. καὶ χρησά, ἀν καὶ ὁ Φρύνιχος ἀποβάλῃ τὸ πρῶτον, « Διήγησιν λέγουσιν, οὐχὶ Διήγημα ».

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑΚΙ, Σ. Διηγηματακάκιον, ὑποκορ. ἄλλου ὑποκορ. τοῦ Διηγημάτιον (ὡς τοῦ Παιδίου τὸ Παιδάκιον). Τὸ Διηγημάτιον (historiette, anecdote) εὐρίσκεται εἰς τὸν Στράβωνα (XIV, σελ. 651).

ΔΙΗΓΟΨΜΑΙ. Ζ. Ἐξηγοῦμαι.

ΔΙΚΑΙΟΣ, Δ. Ἐκκλησιαστικὸν ἀξίωμα, σημαῖνον τοποτηρητὴν (vicaire) Πατριάρχου, Ἀρχιερέως ἢ Ἡγουμένου μονῆς. Πιθανὸν ὅτι οὕτως ὠνομάσθη, ὅχι κατὰ μεταφορὰν ἀπὸ τὸν ἠθικῶς λεγόμενον Δίκαιον, ἀλλ' ἀπὸ τὸ ἐπιρρήματικὸν Δίκην, ταυτότημον τοῦ ὁμειωματικοῦ Ὡς, οἷον Δίκαιος τοῦ Πατριάρχου, ὁ ἐνεργῶν ὡς καὶ ὁ Πατριάρχης (« Δίκην πατριάρχου » Ἑλλ.). Τινὲς δὲ καὶ τὸ περισπῶσι Δικαῖος.

ΔΙΚΑΝΙΚΙΟΝ. Ζ. Δεκανίκι.

ΔΙΚΕΡΟΝΙ, Σ. (fourche). Ὁ Δ. διὰ τοῦ Ᾱ, « Διχερόνι, » fuscina, tridens, Τρίαινα, Ἀρπάγη, Τριόνυχον ». Ἀπὸ τὸ Δίκερων, Ἑλλ. ὡς τὸ κατωτέρω ὀνομαζόμενον ἀπὸ τὸν Σ. Δικριάνι, ἀπὸ τὸ Δίκρανον, Δίκραιον, Δίκρου, ἢ Δικροῦν Ἑλλ.

ΔΙΚΟΝΟΨΜΑΙ. **ΔΙΚΟΝΩ**. Ζ. Διακονῶ, καὶ Ἄς.

ΔΙΚΡΙΑΝΙ. Ζ. Δικερόνι.

ΔΙΛΑΒΙΟΝ. Ζ. Μασία.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ, Δ. Δὲν πρέπει νὰ συγχέεται μὲ τὸ Κυβερνήτης (gouverneur). Οἱ Διοικηταί (administrateurs) εἶναι ὑπὸ τὸν Κυβερνήτην.

* **ΔΙΟΠΤΡΟΝ**. Ζ. Σπεγγέτια.

ΔΙΠΛΟΣ, Σ. ὁ δις ἐπαναλαμβανόμενος, double, Διπλοῦς, Ἑλλ. ὁ ἐναντίος τοῦ Ἀπλοῦς, (simple) Ἑλλ. 3) Μετα-

φορ. ὁ λεγόμενος Διπλοπρόσωπος, Σ. καὶ Διπρόσωπος, Σ. Διπλοῦς Ἑλλ. (double), οἶον (Εὐριπιδ. Ῥήσ. 394),

————— φιλῶ λέγειν
Τάληθές αἰεὶ, κ' οὐ διπλοῦς πέφυκ' ἀνὴρ.

Σημείωσε ὅτι τὰ συνηρημένα εἰς $\overline{\text{ους}}$ ἀπὸ τὸ $\overline{\text{εος}}$ ἢ $\overline{\text{οος}}$ προφέρονται σήμερον διὰ τοῦ ἀπλοῦ $\overline{\text{ος}}$, οἶον Ἀπλὸς, Διπλὸς, Τριπλὸς, Ἀργυρὸς, Χρυσὸς, ἀντὶ τοῦ Ἀπλοῦς, Διπλοῦς, Τριπλοῦς, Ἀργυροῦς, Χρυσοῦς, πλὴν τοῦ Νοῦς. Δὲν τὰ ἐχυδαίσαμεν ἡμεῖς· οἱ Ἑβδομήκοντα εἶπαν (ἔχι μίαν φοράν) Ἀδελφιδὸς (neveu), ἀντὶ τοῦ Ἀδελφιδοῦς, ἀπὸ τὸ Ἀδελφιδέος· καὶ σχεδὸν 150 ἔτη πρὸ τῶν Ἑβδομήκοντα ὁ Ἀρισοφάνης, Δορυξὸς (Εἰρ. 447), ἀντὶ τοῦ Δορυξόος (ὡς λέγομεν καὶ σήμερον Χρυσοχὸς (orfèvre), ἀντὶ τοῦ Χρυσοχόος), καὶ Δορυξέ (ὁ αὐτ. Εἰρ. 1260), ἀντὶ τοῦ Δορυξόε.

ΔΙΠΟΤΑΜΑΤΑ, Σ. οὐδέτερ. πληθ. ὁ τόπος ὅπου ἐνόνονται δύο ποταμοὶ (confluent). Συντομώτερον καὶ εὐφωνότερον εἶναι, νομίζω, τὸ ἐνικ. οὐδέτερ. Διπόταμον, κατὰ τὸ ἄλλοῦ (Ἄτακτ. II, σελ. 44) Ἀναπόταμον.

ΔΙΣΜΑ. Ζ. Εἶδος.

ΔΙΩΓΜΙΤΑΙ, Δ. Μᾶς χρησιμεύει τὸνομα θέλοντας νὰ ἐκφράσωμεν τοὺς ψιλούς τραπεζιῶτας, τοὺς ὀνομαζομένους Γαλλισί chasseurs. Ἴδε τὰς εἰς τὸν Ἀμμίαν. Μαρκελλίν. (XXVII, 9, § 6) σημειώσ. τοῦ Βαλεσίου.

ΔΙΩΚΤΩ, ἢ ΔΙΩΧΝΩ, βιάζω τινὰ εἰς φυγὴν (chasser). 2) Μεταφορικ. Ἀποβάλλω, Καταφρονῶ, ὡς εἶπε καὶ ὁ Ἀναχρέων (XXXIV) « Μηδὲ τὰμὰ φίλτρα διώξης ».

ΔΟΚΩ. Ὁ ἐνεσῶς τοῦ ῥήματος τούτου ἔγινε σήμερον ἄχρηστος. Μεταχειριζόμεθα μόνον τὸ τρίτον πρόσωπον τοῦ

όριστικοῦ ἀορίστου, οἶον, Οὕτω μὲ, σὲ, τὸν ἔδοξε, ὡς τὸ
(Ἀπολλών. ὁ ἐν Τύρ.),

Καὶ μιὰ φορά τῆς ἔδοξε νὰ πᾶ νὰ ξεφυντώσῃ,

καὶ τὸν ἀόριστον τοῦ ὑποτακτικοῦ, οἶον, Ὅ, τι τὸν δόξῃ
« Ὅ, τι ἂν αὐτῷ δόξῃ » Ἑλλ. καὶ Ὡς ἡ Καθὼς τὸν δόξῃ
« Ὡς ἂν αὐτῷ δόξῃ » Ἑλλ.

ΔΟΞΑΡΙ. Ζ. Κυάρασελένη.

ΔΟΥΛΕΪΟΜΑΙ, παθητ. (être servi), καὶ Δουλεύο-
μαι, μέσ. (se servir soi-même). Εἰς τὴν παθητικὴν ση-
μασίαν, Δουλεύομαι ἀπ' ἄλλον, ἐνθυμοῦ τὸ ὠραῖον τοῦ
Ἐπικτήτου (παρὰ τῷ Στοβ.) παράγγελμα, « Φεύγεις δουλείαν;
» φυλάσσου τὸ δουλεύεσθαι ». Ὅσις ἐπιθυμεῖ νὰ ᾔῃαι ἐλευ-
θερος, χρεωσεῖ νὰ σέβεται τῶν ἄλλων τὴν ἐλευθερίαν.

ΔΟΥΛΕΥΣΙΣ, μεταφορ. ὠφέλημα, εὐεργέτημα, χάρις,
ὡς τὸ service τῶν Γάλλων, οἶον, Κάμε με τὴν δού-
λευσιν νὰ... Ὁμοίως εἶπεν ὁ Εὐριπίδης (Ὀρέσ. 219),

ἰδοῦ, τὸ δούλευμ' ἡδὺ, κοῦκ ἀναίνομαι.

ΔΟΥΛΕΪΩ, ἐργάζομαι (travailler). Ἀπατήθη ὁ Δ.
ἐξηγῶν τὸ, Δουλεύειν [τὴν] ἐόρτην, festum obser-
vare (observer une fête). σημαίνει ὅλον τὸ ἐναντίον
(travailler pendant la fête).

ΔΟΥΛΟΝΩ, μεταφορ. ὑποχρεώνω ὠφελῶν, εὐεργετῶν
ἢ χαρίζων τι (obliger), οἶον, Μ' ἐδούλωσε μὲ τὰς
πράξεις του.

ΔΡΑΓΆΤΗΣ. Ζ. Δράνα.

ΔΡΆΚΑΙΝΑ (καὶ ὄχι μονοφθόγγως, Δράκινα, Σ.), γένος
ὄψαριου, ἴσως ὁ Δράκων τοῦ Ἀριστοτέλους. (Περὶ ζ.

ίσορ. VIII, 13) ἢ ἡ κατ' ἄλλους Δρακαινίς, Ἑλλ. (Ἄθην. VII, σελ. 322). (Vive ἡ Trachine vive).

ΔΡΆΜΕ, Σ. προσакτικόν τοῦ Τρέχω. Λέγομεν καὶ Ἄν δράμω, καὶ Νά δράμω.

ΔΡΆΝΑ, Σηλ. Σ. Κορμός ἀμπέλου (cep de vigne)· ὅθεν καὶ τὰ συνώνυμα Κούρβουλον, οὐδετ. Σ. καὶ Κουρβούλα, Σηλ. Δ. ἀντὶ τοῦ Κούρμουλον καὶ Κουρμούλα, ἀπὸ τὸ Κορμός. Τὸ δὲ Δράνα συγγενεῦει ἴσως μὲ τοῦ Ἡσυχίου τὸ « Ἐδάνη, εἶδος ἀμπέλου » μὲ τὸ « Δρόπις, τρυ- » γητὸς » καὶ μὲ τὸ « Δράχμα, τὸν τῆς σαφυλῆς βότρυν ». Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἐγέννησεν ἴσως τὸ Δραγάτης Δ. Σ. τὸ ὁποῖον ὁ Σ. ἐξηγεῖ, Ἀμπελοφύλαξ (garde-vigne).

ΔΡΙΜΌΝΩ, Σ. ῥῆμα οὐδέτερον. γίνομαι δριμύς, οἶον, Τὸ ὀξειδίον ἐδρίμωσε. 2) Μεταφορ. γίνομαι σφοδρότερος, οἶον, Ἡ Θέρμη δριμόνει, Σ. ἤγουν παροξύνεται. Κατ' ὁμοίαν μεταφορὰν ἔλεγαν οἱ παλαιοὶ « Κάτοξυ νόσημα » (Ἰπποκράτ. Ἄφορ. I, 7), καὶ « Πυρετὸς δριμύς » ὡς λέγομεν κυρίως Ὁξος δριμύ, καὶ ὡς λέγουν οἱ Γάλλοι ἱατροὶ exaspération de la fièvre.

Τὸ ῥῆμα παράγεται ἀπὸ τὸ ἄχρησον Δριμόω (ὡς ἀπὸ τὸ Χρυσόω τὸ Χρυσόνω), ἢ ἀπὸ ἄλλο ἄχρησον Δριμύνω (ὡς ἀπὸ τὸ Μολύνω τὸ Μολόνω). Ὁ τελευταῖος οὗτος τύπος, Δριμύνω ἀπὸ τὸ Δριμύς, ἀναλογεῖ μὲ τὸ Βραχύς, Βραχύνω, Ὁξύς, Ὁξύνω, Παχύς, Παχύνω, καὶ τὰ παρόμοια· καὶ εἶναι πολὺ ἐλληνικώτερος παρὰ τοῦ παρακμ. Ἑλλ. τὸ Δριμύσσω.

* ΔΡΟΓΓΕΪΨΩ ἢ ΔΡΟΓΚΩ. Ἡ μετοχὴ μόνη τοῦ ῥήματος Δρογγευμένος ἢ Δρογγεμένος, εἶν' εἰς χρῆσιν, τοπλέον διὰ τὰ χόρτα ἢ φυτὰ, καὶ σημαίνει τὸ Εὐτραφῆς ἢ Εὐθαλῆς (touffu) τῶν Ἑλλήνων.

Ἡ παραγωγή του εἶναι ἀπὸ τὸ Δρουγγος, λέξιν βάρβαρον συνήθη εἰς τοὺς Γραικορωμαίους, σημαίνουσαν, Ἰλην Ἑλλ. ἤγουν μοῖραν ἵππικοῦ στρατεύματος, συμπυκνουμένην ὡς Ἰλημα (peloton, escadron), τῆς ὁποίας τὸν Ἰλάρχην Ἑλλ. ὠνόμαζαν Δρουγγάριον, Δ. Ἀπὸ τῶν Γερμανῶν τὸ Drängen (serrer, presser), πυκνόνω, ἐλίβω.

Τὸ δὲ ἀπὸ τρεῖς Δρούγγους συγκείμενον σῶμα ὠνομάζετο Τούρμα, ἀπὸ τὸ Ῥωμ. Turma (escadron), ὅθεν τῶν Ἰταλῶν τὸ ciurma (chiourme), καὶ τῆς κοινῆς ἡμῶν γλώσσης τὸ Τσοῦρμα. Τὰ Γλ. φέρουν, « Turma, λόχος, διαδρομή, παράταξις, ἱππικὴ τάξις, ἴλη ».

Ἀλλὰ τὸ Turma τοῦτο παράγεται ἀπὸ τὸ Ἑλλ. Τόρμη. « Τόρμη, εὐθύς δρόμος κατὰ τέχνην, καὶ σροφή, καὶ » σύμπας [δρόμος] » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Ὁ αὐτὸς ἔτι καὶ « Ἰπικὸν τόρμον· ὁ Καμπτήρ » καὶ « Ἐκ τορμῶν ἀπὸ τοῦ Καμπτήρος, ἡ τοῦ σύμπαντος δρόμου »· ὅθεν ἐξηγεῖται τὸ Διαδρομή τῶν Γλωσσαρίων.

ΔΡΟΜΟΣ. Ἐξω τοῦ δρόμου, λέγεται κυρίως, ὅστις μακρύνεται ἐκουσίως, ἢ πλανώμενος ἀπὸ τὸν δρόμον του. 2) Μεταφορ. ὅστις λέγει ἢ πράσσει ὅ,τι δὲν ἔπρεπε νὰ εἴπῃ ἢ νὰ πράξῃ, οἷον, Λαλεῖς ἔξω τοῦ δρόμου, Ἐπράξεις ἔξω τοῦ δρόμου. Λέγεται καὶ ἐπιρρήματικ. Παράδρομα (Ζ. Παράσρατα). Ὁ Αἰσχύλος (Χοηφ. 511) εἶπεν,

Ἔσαι. Πυθέσθαι δ' οὐδὲν ἔς' ἔξω δρόμου.

Ὁ Πλάτων (Κρατυλ. σελ. 425), « Ἄλλως δὲ συνείρειν μὴ » φαῦλον ἤ, καὶ οὐ καθ' ὁδόν, ὧ φίλε, κ. τ. λ. ». Ὡς λέγομεν, Δὲν εἶναι τοῦ δρόμου, ἤγουν εἶναι ἄτοπον, ἀπρεπές, οὕτως ἐξεναντίας, Τοῦ δρόμου, σημαίνει τὸ πρέπον, εὐλογον, οἷον Λαλεῖς τοῦ δρόμου, ἤγουν Λαλεῖς ὀρθά, ὡς

πάλιν ὁ αὐτὸς Πλάτων (Περὶ πολιτ. VI, σελ. 435) « Καθ' » ὁδὸν τε λέγεις, καὶ ποιεῖν χρὴ οὕτως ». Ἐποῖον δρόμον νὰ πιάσω; λέγει μεταφορ. ὅστις ἀπορεῖ εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν μέσων, διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὸ τέλος, οἷον ὁ Ἀριστοφάνης (Πλουτ. 374)

Ποῖ τις ἂν

Τράποιτο; τάληθές γὰρ οὐκ ἐθέλεις φράσαι.

Ἵπαγε· ἀνοικτός εἶν' ὁ δρόμος. Ζ. Ἀνοικτός.

ΔΡΟΜΩΝΙ, Σ. (grand crible). « Δρομόνι cribrum, » κόσκινον γυριῶδες » Δ. ὑποκορ. τοῦ Δρόμων, ὠνος. Ἀλλὰ τοῦτο εἰς τοὺς Ἑλλ. ἐσήμαινε πλοῖον μικρὸν καὶ ταχύ-πλοον χρήσιμον εἰς ἀγγελίας, καὶ ἄλλας ὑπηρεσίας πολεμικάς (un Aviso). Δρόμωνα Δ. ὠνόμαζαν καὶ οἱ Γραικορωμαῖοι τὰ τοιαῦτα πλοῖα. Ἐσήμαινεν ἔτι ὁ Δρόμων καὶ γένος τι καρκίνων, διὰ τὴν ταχεῖαν αὐτῶν βάρδισιν « Δρόμων, ὁ μικρὸς » καρκίνος » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

* ΔΡΟΣΕΡΟΣ, κυρίως ὁ ὀροσοβεργμένος (couvert de rosée). Μεταφορ. Δροσερόν, ὅ,τι γέμει χυλόν, καὶ εἶναι νόστιμον εἰς τὴν γεῦσιν (succulent), Δροσερός καὶ Δροσώδης Ἑλλ. οἶον, « Ἐγχυλα καὶ δροσώδη κρεάδια » (Ἀθην. σελ. 383)· « Δροσερά λάχανα » (Ἀριστοφάν. Πλούτ. 298).

* ΔΡΥΜΜΑΤΑ (καὶ ὅχι Δρύματα, Σ.) πληθ. οὐδέτερον. Τοῦτο μόνον τὸ ῥηματικὸν ἔμειν' εἰς τὴν γλῶσσαν ἀπὸ τοῦ παλαιῶν Δρύπτω (déchirer, dilacérer), ἵσως διότι σημαίνει ἀνόητον ἔθος, παλαιᾶς δεισιδαιμονίας λείψανον. Δρύμματα ὀνομάζουσι οἱ χυδαῖοι τὰς πρώτας ἐξ ἡμέρας τοῦ Αὐγούστου μηνός, εἰς τὰς ὁποίας δὲν τολμοῦν νὰ πλύνωσι τὰ λερωμένα, διότι, κατὰ τὴν ὑπόληψιν αὐτῶν, ἡ ἀλισία θάπανα καὶ καταλύει τὰ πλυνόμενα ταύτας τὰς ἡμέρας.

ΔΥΝΑΜΑΡΙΟΝ, Δ. Μὲ τὴν λέξιν Δυναμάριον ἐσήμαιναν οἱ Γραικορωμαῖοι, ὅ,τι σημαίνει καὶ τῶν Γάλλων τὸ forte-
resse, φρούριον δηλαδὴ.

ΔΥΝΑΤΟΓΝΩΜΟΣ, Σ. Λέγομεν καὶ Ἰσχυρόγνωμος (opiniâtre), Ἰσχυρογνώμων, Ἑλλ.

ΔΥΟ. Κόψε, σχίσσε το εἰς δύο, ἔλλειπτ. τοῦ Μέρη, ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ « Διελεῖν εἰς δύο ».

Μεταχειριζόμεθα τὸ Δύο καὶ ἀορίσως, ἀντὶ τοῦ Τινά, οἶον, Δός με δύο σῦκα, δύο καρύδια. Τοιοῦτον εἶναι τῶν Ἑβδομήκοντα (Βασιλ. Γ', ιζ', 12) τὸ « Ἰδοὺ ἐγὼ συλ-
» λέξω δύο ξυλάρια ».

* ΔΥΣΑΡΕΣΤΟΫΜΑΙ. Ἐπειδὴ ἔχομεν τὸ Εὐαρεςοῦμαι, ὅτι διὰ τί νὰ μὴ προσλάβωμεν καὶ τὸ Δυσαρεστοῦμαι (être mal content, se déplaire);

* ΔΥΣΑΡΕΣΤΩ. Ἀκόμη καὶ τοῦτο (déplaire), ἐπειδὴ λέγομεν τὸ ἐναντίον του, Εὐαρεσῶ (agréer).

* ΔΥΣΚΟΛΑΪΝΩ, γίνομαι δύσκολος (avoir de l'humeur, devenir difficile, fâcheux), Δυσκολαίνω Ἑλλ. ὡς εἶπεν ὁ Ἀριστοφάνης (Νεφ. 36),

Τί δυσκολαίνεις, καὶ σρέφει τὴν νύχθ' ὅλην;

« Δυσκολαίνει, δυσφορεῖ » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ΔΥΣΚΟΛΕΪΩ, Σ. κάμνω δύσκολον (rendre difficile). Ἀλλ' ὁ αὐτὸς Σ. δίδει καὶ ἄλλην σημασίαν εἰς τὸ ῥῆμα τοῦτο, disturbare (détourner, distraire). Ὅταν ὁμως σημαίνῃ τοῦτο, ἴσως πρέπει νὰ γράφεται Δυσχολεύω ἢ Δυσσχολεύω, ὡς παράγωγον, ὅχι τοῦ Δύσκολος, ἀλλὰ τοῦ Δύσχυλος ἢ Δύσσχολος (ἀπὸ τὸ Σχολή), ἡγουν ταράσσω ἡδιακόπτω τινὸς τὴν σχολήν (occupation), τὸ ἔργον δηλαδὴ

εἰς τὸ ὅποιον σχολάζει ἢ καταγίνεται συνώνυμον τοῦ κοινεῦ
 * Ἀσχολεύω οἶον, Μὴ μ' ἀσχολεύῃς, τοῦ ἀλλοῦ
 (Ἄτακτ. II, σελ. 129) σημειωθέντος Ἐξηλόνω, καὶ τοῦ εἰς
 τὸν παρακμάζοντα ἑλληνισμόν συνήθους Ἀπασχολῶ.

ΔΥΣΚΟΛΟΣ ἄνθρωπος, Σ. Κακόφερτος, Σ. Δυσάρεστος,
 Δύσκολος Ἑλλ. (difficile, d'une humeur fâcheuse).
 Λέγει ὁ Ἡσύχιος, « Δύσκολος, ἄγριος, δυσχερὴς » ὁ δὲ
 Ἐτυμολόγος (σελ. 292), « Δύσκολος, ὁ δυσάρεστος..... ὁ
 » δυσχερῶς τινὶ ἐνούμενος, κ. τ. λ. » Δύσκολος εἰς τὸ φα-
 γητὸν (difficile en son manger), Κακόσιτος, Ἑλλ.

ΔΥΣΤΡΟΠΕΪΩ. Ζ. Στράνιος.

* ΔΥΣΤΡΟΠΟΣ, ὁ δύσκολος καὶ παράξενος, ὁ ἄγριος
 τοὺς τρόπους καὶ τὰ ἥθη (bourru, morose). Ζ. Στράνιος.

ΔΥΣΧΟΛΕΪΩ. Ζ. Δυσκολεύω.

* ΔΥΣΩΠΩ. Ἐπειδὴ εἶναι σύνηθες τὸ Ἀδυσώπητος (inexo-
 rable, inflexible), διὰ τί νὰ μὴ συνειθισθῇ καὶ τὸ Δυσω-
 πῶ (fléchir, apaiser);

ΔΩΡΕΑ, Σ. Δωριὰ, Σ. Δώρημα, Σ. (don, présent).
 Ἡ αἰτιατικὴ Δωρεάν, ὡς καὶ τὸ συνών. Χάρισμα,
 συνειθίζεται καὶ ὡς ἐπὶρρήμα (gratis, gratuitement),
 οἶον, Μ' ἐδούλευσε δωρεάν, ἢ χάρισμα. Οἱ Ἐβδομή-
 κοντα ἐρμηνεύουν συχνὰ τὸ ἐδραϊκὸν ἐπὶρρήμα ΔΩΡ (χιν-
 νάμ) διὰ τοῦ ΔΩΡΕΑΝ, οἶον (ψαλμ. ξθ', 4) « Οἱ μισοῦντές
 » με δωρεάν ». Ἐκ τούτων ἐπέρασεν ἡ χρῆσις καὶ εἰς τοὺς
 Ἀποστολικούς συγγραφεῖς, οἶον (Β', Κορινθ. ιά, 7) « Δωρεάν
 » τὸ τοῦ Θεοῦ εὐαγγέλιον εὐηγγελισάμεν ὑμῖν » καὶ ἀπὸ
 τούτους εἰς τὴν κοινὴν ἡμῶν γλῶσσαν.

Ἦτον εἰς χρῆσιν καὶ εἰς τὸν ἀκμάζοντα ἑλληνισμόν τὸ ἐπὶρ-
 ρηματικὸν Δωρεάν (κατὰ δωρεάν) καὶ τὸ διαλυμένον, Ἐν

δωρεᾶ. Συνηθέστερον ὁμοως εἰς τοὺς Ἀττικοὺς εὐρίσκεται τὸ συνώνυμον Προῖκα (αἰτιατικὴ τοῦ Προῖξ) κατ' ὁμοίαν ἐπίρρηματικὴν σύνταξιν, οἷον (Δημοσθέν. Περὶ εἰρήν. σελ. 60)
 « Προῖκα τὰ πράγματα κρίνω καὶ λογίζομαι, καὶ οὐδὲν λῆμμα,
 » κ. τ. λ. » Παρόμοια καὶ ὁ Ἀρισοφάνης (Ἰππ. 576),

————— Ἡμεῖς δ' ἀξιοῦμεν τῇ πόλει
 Προῖκα γενναίως ἀμύνειν. —————

Ὁ δὲ Ὀμηρος ἐμεταχειρίσθη καὶ τὴν γενικὴν ὡς ἐπίρρημα (Ὀδυσσ. ν', 15),

— Ἀργαλέον γὰρ ἓνα προικὸς χαρίσασθαι.

Τὸ διὰ τοῦ τ' (Δωριά) φαίνεται παλαιᾶς τιнос διαλέκτου λείψανον, ἐπειδὴ εὐρίσκεται καὶ εἰς τὸν Ἡσύχιον « Δωριάς,
 » δωρεάς ».

ΔΩΡΙΑΪ, Ζ. Δωρεά. « Ἡ ἀγία Δωριά » Σ. (la Fête-Dieu).

ΔΩΡΙΑΪ, Δωρεά, Δωριανὰ, Χάρισμα, Χάριτα, Σ. (gratis).

ΔΩΡΙΑΝΑ, εὐκερα (γρ. εὐκαιρα), Σ. ἤγουν Εἰσμάτην (en vain). Καὶ εἰς ταύτην τὴν σημασίαν εἶπεν ὁ Παῦλος (Πρὸς Γαλατ. β', 21) « Εἰ γὰρ διὰ νόμου δικαιοσύνη, ἄρα
 » Χριστὸς δωρεὰν ἀπέθανε » καὶ οἱ ἑβδομήκοντα (Ἰωβ α', 9),
 « Μὴ δωρεὰν Ἰωβ σέβεται τὸν κύριον ; »

Ε.

ΕΓΓΙΖΩ, Σ. Θίγω ἢ ἄπτομαι Ἑλλ. (toucher), οἷον, Μὴ τὸ ἐγγίξης, καὶ Μὴν ἐγγίξης τὰς χεῖράς σου.
 2) Πλησιάζω (approcher), οἷον, Ὁ καιρὸς ἐγγίξει,
 κατὰ τὸ (Ματθ. κς', 45) « Ἠγγικεν ἡ ὥρα ». 3). Συγγενεύω

(être des proches), οἶον, Μοῦ ἐγγίξει ἀπὸ τὰς γυναικας, ὡς οἱ Ἐβδομήκοντα (B. Βασιλ. ιθ', 42), « Ἐγ- » γίζει πρὸς με ὁ βασιλεύς ». 4) Μοῦ χρεωσέται, οἶον, Μοῦ ἐγγίξει ἡ κληρονομία, ὡς τὸ Ἑλλ. Προσῆκει, τὸ σημαῖνον καὶ τὸ Πλησιάζει, καὶ τὸ Ὀφείλεται.

ἘΓΓΡΑΦΟΣ. « Τὸ ἔγγραφον τῆς πίσεως » Δ. Οὕτως ὠνόμαζαν οἱ Γραικορωμαῖοι, τὴν διδομένην ἀπὸ τὸν βασιλέα, ὅτε ἐσέφετο, εἰς τὸν Πατριάρχην ἔγγραφον ὁμολογίαν τῆς πίσεως. Ἐμποροῦμεν νὰ τὸ μεταχειρισθῶμεν ἐρμηνεύοντες τὸ Test τῶν Ἀγγλων.

ἘΓΚΑΙΡΟΣ. Ὁ Δ. τὸ γράφει Ἐγγερος, πλανηθεὶς ἀπὸ τοῦ ἐξῆς σίχου τὴν κακὴν γραφὴν,

Αἶμα καὶ γάλα ἔγγερον, καὶ διδυμάριχ ζῶα.

Γράφε Γάλα ἔγκαιρον (du lait frais).

ἘΓΚΑΤΗΡΑ, Δ. οὐσ. Σηλ. εἰς μόνον ἴσως τὸν Τραλλιανὸν Ἀλέξανδρον (σελ. 39, 312, 332, καὶ 348) εὑρισκόμενον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον τὸ ἔλαβεν ὁ Δ. ἐξηγῶν αὐτὸ *cibus multo sale conditus*, ἤγουν Φαγητὸν πολυαλατισμένον, καὶ τὸ κατεχώρισε πρῶτος εἰς τὸ Λεξικόν του ὁ Σνεϊδέρος. Ἡ ἐξήγησις δὲν σημαίνει σχεδὸν τίποτε· ἡ παραγωγή τῆς λέξεως ὅμως ἀπὸ τὸ Ἐγκατα (intestins), ἀρκεῖ, νομίζω, νὰ μᾶς διδάξῃ, ὅτι ἡ Ἐγκατηρὰ εἶναι ἡ αὐτὴ καὶ τὸ συνηθεσέως ὀνομαζόμενον Γάρου· τὸ ὁποῖον ἐκατασκευάζετο ἀπὸ τὰ ἔγκατα τῶν ὀφαρίων, κατὰ τὸν Πλίνιον: *Aliud etiamnum liquoris exquisitum genus, quod garon vocavere, intestinis piscium, ceterisque, quæ abjicienda essent, sale maceratis, ut sit illa putrescentium sanies* (PLIN. *Histor. natural.* XXXI, 7, § 43). Ἀναλογεῖ μὲ τὸ σήμερον ὀνομαζόμενον χαβιάριον (caviar). Φέρει

ἀκόμη ὁ Δ. (σελ. 348) ἀπὸ Γλώσσας ἱατρικᾶς, « ἘΓΎΡΩΣ, » ὀξύγαρος ». Ἰσως ἐγράφετο κ' ἐδῶ, ΕΓΚΑΤΗΡΟΣ. Ἄλλοῦ δὲ (σελ. 1036) ὀνομάζει Ὀκίορον, καὶ Ὀκνίορον τὸ γάρως. Περί δὲ τοῦ Ὄξυγάρου, ἴδε τὸν Ἀθήναιον (ΙΧ, σελ. 366). Ζ. καὶ Γάρος.

ΕΓΚΛΑΒΗ. Ζ. Ἐκλαβή.

ΕΓΚΕΝΤΡΙΖΩ. Ἐλησμώνησεν ἐδῶ τὸ Ἐγκεντρίζω (greffer) ὁ Σ. μ' ὅλον ὅτι τὸ ἐσημείωσε κατωτέρω μὲ τὰ συνώνυμά του, « Κεντρώνω, κεντρίζω, ἐγκεντρίζω, φιλίζω, » φιλιάζω, φιλῶ, φιλιώνω ». Ζ. Δέλος.

ΕΓΚΡΥΜΜΑ, Δ. Ἐνέδρα καὶ Λόχος Ἑλλ. Δὲν ἐγνώρισεν ὁ Δ. τὸ συνώνυμον Χωσία (embuscade), οὐδὲ τὸ ἐξ αὐτοῦ σύνθετον ῥῆμα Ἀποχωσιάζω καὶ Ξεχωσιάζω sortir d'une embuscade), οἷον (Χρονικ. τῶν ἐν τῷ Μωρέᾳ πολέμ. τῶν Φράγκων, σελ. 78),

Ἔως νὰ τοὺς προφέρωσιν ἀπέσω εἰς τὰς χωτίας,
Ἐνταῦτα ἀπεχωσίασαν γύρωθεν ἡ χωσίαις·

καὶ πάλιν (σελ. 86).

Εὐθὺς ἐξεχωσίασαν οἱ Τοῦρκοι καὶ Κουμάνος·

Ὁ αὐτὸς ποιητὴς τὴν ὀνομάζει καὶ Ἐγκρυμμα (σελ. 78)·

Ταῖς νύκταις ἐπερπάτησεν, ἕως νὰ σώσῃ ἐκείθε,
τὰ ΕΓΓΡΥΜΑΤΑ ἔβαλεν εἰς ἐπιδήξιους τόπους.

Γράφε ΕΓΚΡΥΜΜΑΤΑ. Λέγεται καὶ Παρακάθισμα (Λεξικ. Βλάχ.) καὶ Παραμόνευμα, Σ. καὶ τὸ ῥῆμα Παρακαθίζω καὶ Παραμονεύω, Ἐνεδρεύω (s'embusquer), Ἑλλ. Ζ. Χωσία.

ΕΓΝΟΙΑ. Ζ. Τυραννῶ.

ΕΓΩ (moi). Τὸ Ἐγὼ καὶ μόνον, μὲ ἔμφασιν προφερόμενον, δηλοῖ ψυχῆς ὑπερηφάνου διαθέσειν. Ἐάν δὲ τολμήσῃ ὁ προφέρων καὶ νὰ τὸ πλατύνῃ λέγων τὸ παροιμιῶδες, Ἐγὼ εἶμαι, καὶ ἄλλος δὲν εἶναι, σιμὰ τῆς ὑπερηφανίας σημαίνει καὶ δεσπότην θηριωδέστατον. Οὕτως εἰς τὸν προφήτην Ἡσαΐαν (μζ', 8) ἡ θυγάτηρ Βαβυλῶν κομπάζουσα λέγει « Ἐγὼ » εἰμί, καὶ οὐκ ἔστιν ἑτέρα ».

ΕΔΕΠΑ, Σ. ἐπίρρ. τοπικ. (Ἀπολλ. ὁ ἐν Τυρ.),

Νὰ τὸν κρατίξῃς ἐδεπά, ὀγιανὰ μὲ μανθάνῃ.

Ἀπὸ τὸ Ὡδε τῶν παλαιῶν ἐγεννήθη κατὰ ἀναγραμματισμὸν τὸ Ἐδῶ· καὶ ἐκ τούτου τὸ σύνθετον Ἐδεπα ἀπὸ τὸ Δωρικὸν Ὡδέ πα (Ἄττικ. Ὡδέ π η). Ὁ Σ. φέρει καὶ Ἐδεποῦ (ἡγουν Ὡδέ που), καὶ Ταδεποῦ (Τᾶδέ που, ἡ Τῆδέ που).

Καὶ σήμερον ἀκόμη εἶναι εἰς χρῆσιν καὶ τὸ Κρατήσης (ἀπὸ τὸ Κρατῶ), καὶ τὸ διὰ τοῦ ξ Κρατίξῃς (ἀπὸ τὸ Κρατίξω), ὡς λέγομεν Βοῶ καὶ Βοίξω.

ΕΘΕΛΟΔΟΥΛΟΣ. Ζ. Ὑποτακτικός.

*ΕΘΕΛΟΘΡΗΣΚΕΙΑ. ΕΘΕΛΟΘΡΗΣΚΟΣ. Ζ. Θῆσκος.

ΕἶΔΟΣ, Σ. (espèce). Εἰς τὸ πληθ. Εἶδη, Δ. Παρὰ τὴν γνῶσιν κοινὴν σημασίαν, Εἶδη ὠνόμαζαν οἱ Γραικορωμαῖοι καὶ τὰ ἀρωματικά, ὡς καὶ ὁ παρακμαζὼν Λατινισμὸς τὰ ὠνόμαζε μὲ τὸ ταυτόσημον species, καὶ οἱ Γάλλοι μὲ τὰς ἀπ' αὐτὸ σχηματισμένας λέξεις épices καὶ épiceries· καὶ τὸν πωλοῦντα τὰ εἶδη épiciier, ὅς τις ὀρθότερα ὠνομάζετο Παντοπώλης, ἐπειδὴ παρὰ τὰ ἀρώματα, ἐπώλει καὶ ἄλλα πολλὰ διάφορα εἶδη. Δὲν ἐξεύρω, ἂν σήμερον σώζῃ ἀκόμη εἰς ἡμᾶς τὴν σημασίαν ταύτην ἡ λέξις Εἶδη. ἔχομεν ὁμῶς συνώνυμον αὐτῆς τὸ Ἡδύσματα (ἀπὸ τὸ Ἡδύνω), σημαῖνον, ὅ,τι ἐσήμαινε καὶ εἰς τοὺς παλαιούς (Ζ. Ἡδύσματα), οἱ ὅποιοι καὶ ἐν ἀπ' αὐτὰ, ὡς πολὺ χρῆσιν, τὸ

ὀξειδίον, τὸ ὠνόμαζαν καὶ Ἡδονήν καὶ Ἡδος, ὡς πολλοὶ ἀπὸ ἡμᾶς σήμερον τὸ ὀνομάζουσι Γλυκάδιον, Δ. « Οἱ δὲ Κυ- » ρηναῖοι τὸ ὄξος ἡδός φασι, καὶ ἄλλοι Γλυκάδιον » (Ἑτυμολογ. σελ. 626).

Εἶδος, διὰ διφθόγγου, ὀνομάζομεν σήμερον καὶ καθ' ἑν φαγητὸν, ἄλλο παρὰ τὸν ἄρτον, τὸ Προσφάγιον (mets), Ὁφον καὶ Προσφάγιον, Ἑλλ.

Ὁ Σ. φέρει ἀλλοῦ καὶ Δίσμα, χυδαῖσμένον ἀπὸ τοῦ Ἡδύσμα, μὲ σημασίαν παράξενον, Torta di pomi, ἡγουν * Μηλόπιττα (tourte de pommes).

ΕἶΔΩΛΟΝ. Ζ. Ξόανον.

ΕἶΚΟΝΑ. Ζ. Τύπος, καὶ Χαραγή.

ΕἶΜΑΙ. Ἐγὼ εἶμαι κ. τ. λ. (Ζ. Ἐγώ). Μὲ τὴν ἄρνησιν, Νά μὴν ἦμαι! ἡγουν, Νά μὴ ζῶ (je veux mourir)! εἰς τοὺς ὅρκους μάλιστα, Νά μὴν ἦμαι, ἂν δέν σε λέγω τὴν ἀλήθειαν! « Μὴ ζώην »! Ἑλλ. (Ἄτακτ. II, σελ. 201). Τοιοῦτον εἶναι τὸ Λακωνικὸν ἀπόφθεγμα, « Ταύταν νῦν ἔκνι- » ψαι, ἢ μὴ ἔσο » (Πλουτάρχ. Λακ. ἀποφθ.).

Τὸ τρίτον πρόσωπον τοῦ παρατατικοῦ, ἦτο, βάλλεται συνήθως εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν παραμυθίων, οἶον, ἦτο μίαν φορὰν ἕνας γέρων ἀμπελουργὸς κ. τ. λ. ὡς καὶ εἰς τοὺς παλαιούς (Ἀριστοφάν. Σφ. 1182), « Οὕτω ποτ' ἦν μῦς καὶ » γαλῇ ».

ΕἶΠΑ, ἀόριστ. τοῦ Λέγω, καὶ παλαιὰ καὶ σήμερον. Μὲ τὴν πρόθεσιν, Ἐξεῖπα, σημαίνει τὸ Ἀπεῖπον ἢ Ἀπεῖπα τῶν παλαιῶν, ὁποῖον εἶναι τὸ παροιμιῶδες, Εἶπα κ' ἐξεῖπα, λεγόμενον ἀπὸ τὸν ἀρνούμενον τὴν ὑπόσχασίν του.

Ὁ Δ. (σελ. 415) ἐσύγχυσε τὸ Εἶπα μὲ τὸ ἐπέρρ. Ἐπα.

ἘΚΒΑΣΙΣ ΔΙΚΗΣ, Δ. λέξ. νομικ. (l'issue d'un procès). 2) Ἐκβασις, ἀπόβασις εὐτυχῆς ἢ δυστυχῆς τινὸς πρά-

ξέως (succès), οἷον ᾿Ποίαν ἔκβασιν μέλλει νὰ λάβῃ; ἀπὸ τὸ Ἑλλ. Ἐκβαίνω, ὡς εἶπεν ὁ Ἀριστεφάνης (Ἑκκλ. 505),

Ταυτί μὲν ἡμῖν, ὦ γυναῖκες, εὐτυχῶς

Τὰ πράγματ' ἐκβέβηκεν, ἅ ᾿βουλεύσαμεν.

ΕΚΛΑΒΗ (καὶ ὄχι Ἐγκλαβή, Σ.). Ἀπὸ τὸ ῥῆμα Ἐκλαμβάνω (λαμβάνω ἀπὸ χειρὰ τινός), σημαίνει τὴν ἔγγραφον ὁμολογίαν (quittance) τοῦ γαμβροῦ, ὅτι ἔλαβε τὴν προῖκα ἀπὸ τοὺς γονεῖς ἢ συγγενεῖς τῆς νύμφης.

Ὀνομάζεται καὶ Προικοχάρτιον, Σ. καὶ Προικοσύμφωνον, ΓΓ. « Προικὸς συγγραφὴν » τὸ ὀνομάζει Διόδωρος ὁ Σικελιώτης (τόμ. I, σελ. 76, edit. Bip.).

ΕΚΤΑΓΗ. Ζ. Ταγή.

ΕΛΑΨΝΙΟΝ. ΕΛΑΨΝΩ. Ζ. Λάμνω.

ΕΛΑΦΡΙΑ καὶ Ἐλαφροσύνη, Σ. (légèreté), ἡ ποιότης τοῦ ἔλαφροῦ, τοῦ μὴ ἔχοντος βάρους. 2) Μεταφορικ. ἡ εἰς τὰ φρονήματα ἁσασία. 3) Μωρία « Ἐλαφρία, μωρία » κατὰ τὸν Ἡσύχιον. Ὅθεν καὶ Ἐλαφρὸς, Σ. ὁ ἔχων τὴν Ἐλαφρίαν, καὶ Ἐλαφροκέφαλος, Σ. καὶ * Ἐλαφρόσοιχος, ἀπὸ τὸ Στοιχῶ, τὸ βαίνω, μεταφορ. ὁ ἔλαφρῶς σοιχῶν, ἤγουν ὁ χωρὶς σκέψιν ἄλλοτε ἄλλους ἀκολουθεῶν, καὶ ἄλλοτ' ἄλλα φρονῶν. « Στοιχῶ, συναινῶ » λέγει ὁ Ἡσύχιος, αἰνιττόμενος ἴσως τοῦ Ἀποστόλου τὸ (Πρὸς » Φιλιππησ. γ', 16) « Τῷ αὐτῷ σοιχεῖν » κανόνι, τὸ αὐτὸ φρονεῖν ». Ἐλαφρόπισος, Σ. ὁ εὐκόλα πισεύων (crédule).

ΕΛΑΦΡΟΚΕΦΑΛΟΣ. Ζ. Ἐλαφρία.

ΕΛΑΦΡΟΠΙΣΤΟΣ. Ζ. Ἐλαφρία.

ΕΛΑΦΡΟΣ (Ζ. Ἐλαφρία). Λέγεται καὶ Ἐλαφρὺς (Λαφρὺς, Σ.) ὡς ἔλεγαν Πρᾶος καὶ Πραῦς. Ἀπὸ τὸ πρῶτον εἶναι τὸ Ἐλαφρόνω (Ἐλαφρόω, Ἑλλ.), ἀπὸ τὸ δεύτερον, τὸ Ἐλαφρύνω (Ἰδ. Ἄτακτ. II, σελ. 370).

* ΕΛΑΦΡΟΣΤΟΙΧΟΣ. Ζ. Ἐλαφρία.

ΕΛΑΦΡΟΣΥΝΗ. Ζ. Ἐλαφρία.

ΕΛΑΦΡΥΝΩ. Σ. ἐλαττώνω τὸ βάρος (alléger). 2)

Μεταφορ. ἐλαττώνω τὸν κόπον, τὸν πόνον, τὴν λύπην, κοινωνῶν ἢ παρηγορῶν (soulager). 3) Ἐλαφρύνω, ἀμεταβάτ. ἀντὶ τοῦ Ἐλαφρύνομαι, ὅταν ὁ λόγος ᾖναι μάλισα περὶ σωματικῆς ἀσθενείας, οἷον Ἐλάφρυνεν ἡ ἀρρώστια, καὶ Ἐλάφρυνεν ὁ ἀρρώστος (se trouver mieux), οἷον (Ἀπολλῶν. ὁ ἐν Τύρ.)

Ὡς εἶδε τὴν ἀγάπην της, ἐλάφρυνε θαμάκι.

Ῥάων γέγονεν, ἡ Ἐρράϊσεν, Ἑλλ.

ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΗ, συμπάθεια τῆς ψυχῆς πρὸς τοὺς δυσυχεῖς (pitié, miséricorde). 2) Ἐλεημοσύνη, μὲ συνών. Ψυχικόν Σ. τὸ διδόμενον εἰς τοὺς πτωχοὺς διὰ συμπάθειαν (aumône, charité). Κάμνω, Δίδω, Μοιράζω ἐλεημοσύνην, ἡ ψυχικόν. Καὶ Ζητῶ ἐλεημοσύνην. Λέξεις τῆς Νέας διαθήκης, ὅθεν ἐπέρασεν εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν.

Εἰς τοὺς Ἕλληνας συγγραφεῖς δὲν εὐρίσκεται εἰς ταύτην τὴν σημασίαν, πλὴν εἰς Διογένην τὸν Λαέρτιον (V, 17), ὅστις ἤκμασε καταρχὰς τῆς τρίτης ἑκατονταετηρίδος. Λαλῶν περὶ τοῦ Ἀριστοτέλους, λέγει ὅτι « Ὀνειδιζόμενός ποτε ὅτι πονηρῷ » ἀνθρώπῳ ἐλεημοσύνην ἔδωκεν, Οὐ τὸν τρόπον, εἶπεν, » ἀλλὰ τὸν ἄνθρωπον ἠλέησα ». Ἐπειδὴ ὁ Διογένης οὐδ' ἐγνώριζεν ἴσως τὴν Νέαν Διαθήκην, πιθανὸν ὅτι ἔλαβε τὴν λέξιν ἀπὸ τὴν τότε κοινὴν χρῆσιν τοῦ παρακμ. ἑλλ. ὅθεν τὴν ἔλαβαν καὶ οἱ ἀποστολικοὶ συγγραφεῖς, καὶ πρὸ αὐτῶν οἱ Ἐβδομήκοντα. Ἀδίκως λοιπὸν κατέκρινεν ὁ Ἰουλιανὸς τὴν λέξιν, ὡς χριστιανικὴν κατάχρησιν, λέγων· « Ἴσως δὲ καὶ διὰ τὸ μηδὲν εἶναι » πρόσχημα τοῦ φορολογεῖν, εὐπροσώπως, ὁποῖον ἐκείνοις,

» ἣν λέγουσιν οὐκ οἶδ' ὅπως Ἐλεημοσύνην » (Ίουλ. παρὰ Μεναγ. σημ. εἰς τὸν Λαέρτ. σελ. 191). Ἡ κατάχρησις δὲν ἦτον εἰς τὴν λέξιν, ἀλλ' εἰς αὐτὸ, κατὰ δυσυχίαν, τὸ πρᾶγμα, διὰ τὸ ὁποῖον ἦτο δίκαιον νὰ ὀνειδισθῶσιν, ὅχι οἱ χριστιανοί, ἀλλ' οἱ Μοναχοί. Οὗτοι ἤρχισαν ἀποτότε, καὶ δὲν ἔπαυσαν ἔως τῆς σήμερον νὰ φορολογῶσιν ἀργοὶ τοὺς ἐργαζομένους, ὀνομάζοντες Ἐλεημοσύνην τὴν ἀρπαγὴν τῶν ἄλλοτρίων.

ΕΛΕΙΟΣ, Σ. Ἐμεινεν ἀπαράλλακτον τοῦ Ἐλειοῦ τὸνομα ὡς ὀνομάζει καὶ ὁ Ἀριστοτέλης τὸ ζῶον τοῦτο (Περὶ ζ. ἰσορ. VIII, 17). Ὅθεν λύεται καὶ ὁ διςαγμὸς τινῶν ζωολόγων, ἃν ὁ Ἐλειὸς τοῦ Ἀριστοτέλους ἦναι τὸ ὀνομαζόμενον ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους glis (loir). Τὸν ἐσύγχυσαν τινὲς μὲ τὸν Σκίουρον, Ἑλλ. (écureuil), διὰ τὴν ὁμοιότητα· « Ἔσι γὰρ » ζῶον τετράπουν ὁ Ἐλειὸς καλούμενος μῦς, ὁ Σκίουρος »· λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, Σ. δύναμις τοῦ ἐνεργεῖν ἢ ἀργεῖν (liberté). 2) * Ἐλευθερία, παρῶρησία (franchise), οἶον, Μή σε κακοφανῇ ἂν σὲ λαλῶ μὲ ἐλευθερίαν· ὅθεν καὶ ῥήμας ὕνθετον, Ἐλευθερομιλῶ, Σ. Ἐλευθεροσομῶ, Ἑλλ. « Ἐλευθεροσομῶ, παρῶρησιάζομαι » λέγει ὁ Ἡσύχιος. 3) Ἐλευθερία, κλίσις νὰ χαρίζῃ τις εἰς τοὺς ἄλλους ὑπὲρ τὸ χρεωσούμενον (libéralité), Ἐλευθεριότης. Ἑλλ. Ἐλευθεροψυχία, Σ. ἢ καὶ Ἀπλοχερία, Σ. καὶ Ἐλευθερόψυχος, Σ. (libéral). 4) * Ἐλευθερία, κατάσασις τοῦ ἀγάμου (état de garçon), ἢ τοῦ φυλάσσοντος ἀγαμίαν (célibat), καὶ Ἐλεύθερος, ὁ μὴ ἔχων ἀκόμη γυναῖκα (garçon), ἢ ὁ θέλων νὰ μείνῃ ἄγαμος (célibataire). 5) * Ἐλευθερία, κατάσασις ἐγγαστρωμένης, ὅτε γεννᾷ (accouchement). Ὅθεν καὶ εὐχόμενοι τὴν ἐγγαστρωμένην, λέγομεν· Καλὴν ἐλευθερίαν! (je vous

souhaite un heureux accouchement!) Ζ. Ἐλευθερόνομαι.

ἘΛΕΥΘΕΡΙΑ, οὐσ. οὐδετ. πληθ. Τὰ ἔλευθερία, Σ. καὶ τὸ ἐξηγεῖ Ἑορτὴν ἑλευθερίας (fête de la liberté). Ἐλευθερία ὠνόμαζαν οἱ παλαιοὶ τὴν ἑορτὴν, τὴν ἑορταζομένην εἰς τὰς Πλαταιάς, εἰς μνήμην τῆς κατὰ τῶν Περσῶν νίκης, καὶ τῆς κοινῆς τῶν Ἑλλήνων ἑλευθερίας (Παυσαν. IX, 2, Διοδώρ. Σικελ. XI, 29). Εἰς ἡμᾶς ἐσώζετο τὸ νομα μόνον ἐν ὅσῳ ἡμεῖς ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῶν Τούρκων· τῶρα δὲ δίκαιον εἶναι νὰ ἀνανεώσωμεν καὶ τὸ πρᾶγμα. Εἴθε μόνον νὰ φανῶμεν φρονιμώτεροι τῶν προγόνων μας!

ἘΛΕΥΘΕΡΟΜΙΑΩ. Ζ. Ἐλευθερία.

ἘΛΕΥΘΕΡΟΝΟΜΑΙ, Σ. ἀπολύομαι ἀπὸ τὴν δουλείαν (être affranchi). 2) Ἀπὸ οἰαδήποτε χρῆς ἢ καθήκοντα (s'exempter). 3) Ἐλευθερόνεται ἡ ἐγγασσωμένη, ὅταν γεννήσῃ (accoucher, être délivrée). Ζ. Ἐλευθερία. Ἡ σημασία εἶναι ἀρχαία· ὁ Ἱπποκράτης (Περὶ ἐπταμῆν. § 3. tom. I, σελ. 170, Lind.) λαλῶν περὶ γυναικὸς ἐγγύου λέγει· « Ἐς' ἂν ἑλευθερωθῇ τοῦ παιδίου ».

ἘΛΕΥΘΕΡΟΣ. Ζ. Ἐλευθερία.

ἘΛΕΥΘΕΡΨΥΧΟΣ. Ζ. Ἐλευθερία.

ἘΛΞΙΝΙ, Σ. Ἐλξίνιον, μὲ συνών., Σιδερίτης, Ποτηροπλύτης, καὶ Ἀνεμοχόρταρον, Σ. (pariétaire)· « Ἐλξίνη, « ἡ περδίκιος βοτάνη » λέγει ὁ Ἡσύχιος καὶ « Σιδηρίτιν, » πόαν, τὴν Ἐλξίνην καλουμένην ». Ὁ Νίκανδρος τὴν ὀνομάζει (Θηρ. 537) καὶ Κλύβατιν,

Ἡ καὶ Ἐλξίνην, τὴν τε (ἴσ. τὴν γε) Κλύβατιν καλέουσι,

ἀντὶ τῆς ὁποίας, εἰς τὸν Διοσκορίδην (IV, 86) εὐρίσκεται τὸ οὐδέτερον Κλιβάδιον. Ὁ δὲ Ἡσύχιος λέγει « Κουλιδαίαν,

» κλητίαν, τὴν σιδηρίτιν πόαν, ἣν Ἑλξίνην ἔνιοι ». Παρὰ ταῦτα τοῦ Σ. τὰ ὀνόματα, σημειώνει ὁ Ἄγγλος ἐκδότης τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. LXXXIII), ὡς κοινὰ σήμερον εἰς τὴν Ἑλλάδα ὀνόματα τῆς Ἑλξίνης, Περδικάκι, καὶ Ἄνεμόχλιτο (γρ. Ἀνεμόχορτον).

ΕΜΒΑΤΙΚΙΟΝ, Δ. Μπατίκι, Σ. Τιμὴ ἀργυρικὴ τὴν ὁποίαν πληρῶνει εἰς τὸν Ἐπίσκοπον ὁ ἐφημέριος, διὰ τὴν ἄδειαν νὰ λειτουργῇ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Ἡ λέξις εἶναι ἀπὸ τὸ Ἐμβαίνω, Ἐμβατικίον (investiture).

ΕΜΒΟΛΙΑ. ΕΜΒΟΛΙΑΖΩ. Ζ. Ἐμπολία.

ΕΜΒΟΛΙΑΖΩ. ΕΜΒΟΛΙΟΝ. Ζ. Δέλος.

ΕΜΠΑΘΩ (κατὰ τὸ Προσπαθῶ) μὲ συνών. Συμφέρω, Σ. καὶ φράσεις, Τί μου ἐμπαθεῖ; (à quoi m'est-il utile?). 2) Καὶ Δέν μου ἐμπαθεῖ τίποτα, Σ. (il m'est inutile, ne me sert de rien).

Λέξις χρήσιμος νὰ ἐρμηνεύωμεν τὸ Διαφέρει (intéresser) τῶν παλαιῶν, οἷον, μὲ τὸ Τί μου ἐμπαθεῖ, τὸ « Τί » μοι διαφέρει; » (en quoi cela m'intéresse?) μὲ τὸ Δέν μου ἐμπαθεῖ τίποτα, τὸ « Οὐδέν μοι διαφέρει » (cela ne m'intéresse point, cela m'est égal).

Τὸ Ἐμπαθεῖ (λέξις ἀξία νὰ καταχωρισθῇ καὶ εἰς τὰ Ἑλληνικά λεξικά) σημαίνει κυρίως ἐδῶ, Ἐμποιεῖ πάθος, Πάσχειν ποιεῖ Ἑλλ. (affecter).

Ὁ Ἐπίκτητος καὶ ὁ Μάρκος Αὐρήλιος μεταχειρίζονται συχνὰ τὸ Προσπαθῶ τινὶ καὶ Προσπάσχω τινί, εἰς σημασίαν τοῦ Ἀγαπῶ τινὰ ἀπὸ ψυχῆς, συμμερίζομαι τὰς ἡδονὰς ἢ τὰς λύπας του (s'affectionner à quelqu'un). Ἴδε καὶ τὰ ἄλλου (Διατριβ. Ἐπικτῆτ. σελ. 409) σημειωμένα.

Μεταχειριζόμεθα καὶ σήμερον τὸ Προσπαθῶ, ὡς καὶ τὸ Πασχίζω μὲ ἀπαρεμφατικὴν σύνταξιν, καὶ εἰς σημασίαν ὅχι

πολὺ διάφορον, τοῦ Σπουδάξω, ἢ Προθυμοῦμαι, ἡγοῦν ἀσχολοῦμαι ἢ καταγίνομαι εἰς τὶ μὲ σπουδὴν, ἀγάπην καὶ προθυμίαν, εἰς ἓνα λόγον, μὲ πάθος, οἶον, Προσπαθῶ, ἢ Πασχίζω καὶ πράξω τοῦτο ἢ ἐκεῖνο (tâcher, s'efforcer).

ΕΜΠΌΛΙΑ, οὐσ. θηλ. Δ. Σ. Κάλυμμα τῆς κεφαλῆς γυναικεῖον (voile), σύννηθες εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους, καὶ ἐξαιρέτως τῆς Τήνου. Γράφει Ἐμβολία ὀξυτόνως καὶ διὰ τοῦ β, διότι εἶναι τῆς αὐτῆς ἀρχῆς καὶ τὸ Ἐμβολίς (perruque), « Ἐμβολίδες, αἱ περιίθεται » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Καὶ ῥῆμα, ἐνεργ. Ἐμπολιάζω (γρ. Ἐμβολιάζω), Σ. σκεπάζω τὴν κεφαλὴν μ' ἐμβολίαν, καὶ μέσ. Ἐμβολιάζομαι, σκεπάζομαι τὴν κ. τ. λ.

ΕΜΠΟΡΕΤΌΝ. Ζ. Ἐμπορῶ.

ΕΜΠΟΡῶ, Σ. Δ. δύναμαι (pouvoir, être en état). Δὲν εἶναι ἀπὸ τὸ Εὐπορῶ (avoir de quoi), ὡς τὸ ἐτυμολογεῖ ὁ Δ. ἂν καὶ πολλάκις ἔχῃ τὴν αὐτὴν σημασίαν μ' ἐκεῖνο, ὡς τὸ μαρτυρεῖ ἡ ῥῆσις αὕτη τοῦ Πλάτωνος (Ἴων, σελ. 532), « Περὶ ἄλλου του ποιητοῦ... ἈΔΥΝΑΤῶ καὶ ὀτιοῦν συμ- » βαλέσθαι... ἐπειδὴν δὲ τις περὶ Ὀμήρου μνησθῇ... προσ- » ἔχω τὸν νοῦν, καὶ ΕὐΠΟΡῶ ὅ,τι λέγω ».

Τὸ ῥηματικόν, Ἐμπορετὸν Δ. συνωνυμεῖ μὲ τὸ Δυνατὸν (possible), καὶ μὲ τὸ Βολετὸν (aisé).

* ΕΜΠΡΟΣΟΠΪΣΩ, ἐπὶ ῥῥ. Ὁ Σ. τὸ γράφει Ὀμπρῶς ὀπίσω, μὲ συνών. Ὄξοπίσω, Ἐξοπίσω. Ἀλλὰ τὸ τρισύνθετον ἐπὶ ῥῥημα Ἐμπροσπίσω δὲν σημαίνει τί πλεον παρά τὸ ἀπλῶς Ὀπίσω, ἢ Προσπίσω (en arrière), μὲ πλεονασμὸν τῆς πρώτης προθέσεως (Ἀπολλών. ὁ ἐν Τύρ.),

Ἐμπρὸς ὀπίσω ἐγύριε, καὶ ἄλλος τὸν ἀνημένει.

ΕΜΠΥΟΝ, οὐσ. οὐδετ. Σ. Ἐμπυον, μέ την πρόθεσιν, ὀνομάζομεν τὸ ἀπλοῦν Πύον (pus) τῶν Ἑλλήνων. Εἰς ἐκείνους τὸ Ἐμπυον, ἐπίθ. ἐσήμαινε τὸ σήμερον λεγόμενον Ἐμπυωμένον (suppuré ἢ purulent), μετοχ. τοῦ ἀμεταβ. Ἐμπυόνω, Σ. μεταβάλλομαι εἰς ἔμπυον (suppurer).

ΕΜΠΥΟΝΩ. Ζ. Ἐμπυον.

ΕΜΦΥΛΛΙΖΩ, Δ. Ἐμφιλίζω, Σ. Φιλίζω, Φιλιάζω καὶ Φιλῶ. Ζ. Δέλος, καὶ Ἐγκεντρίζω.

ΕΝΑΡΕΤΟΣ, ὁ τὴν πρέπουσαν εἰς ἀνθρώπους ἀρετὴν ἔχων (vertueux). Ἡ λέξις εἶναι εὐρημα τῶν Στωϊκῶν, διὰ τοῦτο καὶ ἀπεβάλλθη ἀπὸ τὸν Ἀττικιστὴν Φρύνιχον (σελ. 144), καὶ ἐσημειώθη ἀπὸ τὸν Εὐστάθιον (Ἰλιάδ. α', σελ. 84), ὅτι « Οἱ φιλόσοφοι, Ἀρετὴν μὲν λέγουσιν, ἐξ αὐτῆς δὲ παρωννυμούμενον » ἀρσενικὸν ὀκνοῦσιν εἰπεῖν, τὸν Ἐνάρετον· ἀντὶ δὲ αὐτοῦ » ἑτερονύμως Σπουδαῖον φασὶ τὸν τῆς ἀρετῆς μετέχοντα », Φιλοσόφους νοῶν, παρὰ τοὺς Στωϊκοὺς, τοὺς λοιποὺς φιλοσόφους, καὶ μάλιστα τοὺς Περιπατητικοὺς (Ἰδ. Ἀριστοτέλ. Ἠθικ. Νικομ. σελ. 26, 73, 77). Ἀπὸ τοὺς Στωϊκοὺς ἡ λέξις ἐπέραςεν εἰς τοὺς Πατέρας τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἀπ' αὐτοὺς, εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν. Τὸ κακὸν εἶναι, ὅτι καὶ οἱ Στωϊκοὶ καὶ οἱ Πατέρες ἐνοοῦσαν τί ἔλεγον, ὅτε ὠνόμαζαν ἄνδρα τινὰ ἐνάρετον· ἡμεῖς δὲ σήμερον πλουσιοπαροχοῦμεν τὸ ἐπίθετον τοῦτο καὶ εἰς τοὺς ὑποκρινομένους τὴν ἀρετὴν « Μόρφωσιν ἀρετῆς ἔχοντας, » τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἡρνημένους ». Ὅστις ἐπιθυμεῖ νὰ μάθῃ τὴν δύναμιν, καὶ σημασίαν τῆς ἀρετῆς, ἅς ἀναγινώσκῃ καὶ ἅς μελετᾷ συχνὰ τὰ περὶ αὐτῆς ἀπὸ τὸν Ἀριστοτέλην καὶ τοὺς λοιποὺς φιλοσόφους διδασκόμενα (Ἰδ. τὰ εἰς τὸ Ἐπικτῆτ. Ἐγχειρίδ. Προλεγόμ. σελ. ιθ'-ιθ').

ΕΝΑΣ ΕΝΑΣ, Σ. Καθ' ἓνα, Ἑλλ. (un à un ἢ l'un

après l'autre). Ὁ δὲ παρακμ. ἔλλ. « Εἰς καθεὶς » (Μάρκ. ιδ', 19, καὶ Ἰωάνν. η', 9).

Εἶπε καὶ ὁ Σοφοκλῆς, « Μίαν, μίαν » ἀντὶ τοῦ Κατὰ μίαν (BEKKER, *Anecd. Græc.* pag. 108). Τὸ οὐδέτερον Ἐν (χρδ. Ἐνα)· οἶον Ἐνα καὶ τὸ οὐδὲν (de parfaite nullité). Πλεονάζει εἰς τὴν φράσιν Ἐνα καὶ τὸ αὐτὸ, ἀντὶ τοῦ ἔλλ. Ταὐτὸ, ὡς καὶ ὁ Παῦλος (Α', Πρὸς Κορινθ. ιά, 5). Μὲ τὸ ῥῆμα ἔχω λέγομεν Ἐνα τὸ ἔχω, καὶ ἂν ἔλθῃ καὶ ἂν δὲν ἔλθῃ, ἤγουν, Ἀδιαφορῶ εἴτ' ἔλθῃ, εἴτε δὲν ἔλθῃ.

* ΕΝΔΕΧΕΤΑΙ, ῥημ. ἀπρόσωπ. (il se peut), οἶον Ἐνδέχεται νὰ ἔλθῃ, καὶ διὰ τῆς μετοχῆς Ἐνδεχόμενον νὰ ἔλθῃ. Καὶ Διὰ τὰ ἐνδεχόμενα (pour ce qui peut arriver, par précaution).

ΕΝΔΟΣΘΙΑ, Σ. μὲ τὰ συνών. Σπλάγχνα, Σωτικά (γρ. Ἐσωτικά), Ἄντερα (γρ. Ἐντερα). Τὸ διὰ τοῦ δ Ἐνδόσθια (intestins, entrailles), ἀπὸ τὸ Ἐνδον, εἶναι σπάνιον εἰς τοὺς παλαιούς· συνηθέστερον ἦτο τὸ διὰ τοῦ τ Ἐντόσθια (σωζόμενον καὶ εἰς ἡμᾶς) ἀπὸ τὸ Ἐντός.

ΕΝΕΡΓΟΥΜΕΝΟΣ. Ζ. Ἐνεργῶ.

ΕΝΕΡΓῶ, ᾱς, ᾳ, Σ. ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ, οὐδ' εἰς ἡμᾶς ἀχρήστου, εἰς, εἰ (agir, opérer). Τὸ κατ' ἀρτικὸν δὲν ἐνέργησε (le purgatif n'a pas opéré). Ὁ Σ. ἐξηγεῖ τὸ προσакτικὸν Ἐνέργα, Σ. fa presto (dépêche-toi). Λέξις ἀναγκαία· « Ἐνεργεῖν, ἐτοίμως πράττειν » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

Ἡ διαφορὰ τῆς συζυγίας ἐγεννήθη ἀπὸ τὸ ἀπλοῦν Ἐργάω τοῦ παρακμ. ἔλλ. εὐρισκόμενον συχνὰ εἰς τοὺς ἑβδομήκοντα, ἀντὶ τοῦ Ἐργάζω. « Ἐξ ἡμέρας ἘΡΓᾶ, τῇ δὲ ἐβδόμῃ » καταπαύσεις ». (Ἐξοδ. λδ', 21). Τοῦτο ὅμως ἀπ' ἄλλους ἐκρίθη συνηρημένον Ἐργᾶ ἀπὸ τὸν ἀποθ. τύπ. Ἐργάσειαι

(tu travailleras), ἄλλοι δὲ τὸ παροξύνουν Ἔργα, συναιροῦντες ἀπὸ ἄχρησον ἐνεργητικὸν τύπον τοῦ προστακτικοῦ Ἔργαε.

Ἡ μετοχή, Ἐνεργούμενος, σημαίνει τὸν δαιμονιζόμενον (énergumène). Ζ. Πασχικός.

* ἘΝΕΧΟΜΑΙ. Ζ. Ἐνοχος.

ἘΝΕΧΥΡΙΑΣΜΟΣ, Δ. δόσις ἢ λήψις ἐνεχύρου (engagement), Ἐνεχυριασμός, Ἐνεχυρασία. Ἑλλ.

ἘΝΗΛΙΚΟΣ, Δ. ὁ ἔχων ἡλικίαν ἐπιτήδειον νὰ ἐνεργῇ αὐτεξουσίως (majeur). Λέξις ἀναγκαία, καὶ μάλιστα ἐπειδὴ ἔχομεν τὴν ἐναντίαν, Ἀνῆλικος.

ἘΝΘΟΥΣΙΑΣΤΑΙ, Δ. Οἱ ὀνομαζόμενοι Μασσαλιανοὶ αἵρετικοὶ ἐπωνομάζοντο καὶ Ἐνθουσιασταὶ (fanatiques), διότι καὶ φερόμενοι εἰς λόγους καὶ πράξεις ἀτόπους, ἐδισχυρίζοντο, ὅτι ἐκινοῦντο ἀπὸ τὸν Θεόν, ὅτι ἦσαν ἀληθῶς Ἐνθεοὶ καὶ Πνευματοφόροι, ὡς ὀνομάζει ὁ προφήτης Σοφονίας (γ', 4), τοὺς ψευδοπροφήτας, « Οἱ προφῆται αὐτῆς πνευματοφόροι, ἄνδρες καταφρονηταί », ὅπου, ἀντὶ τοῦ Πνευματοφόροι τῶν Ἐβδομήκοντα, ὁ Ἀκύλας ἐμετάφρασεν, Ἐνθουσιαζόμενοι.

Εἶναι λοιπὸν ὁ Ἐνθουσιαστῆς μέση λέξις, ὡς καὶ τῶν Ῥωμαίων τὸ Fanaticus (ἀπὸ τὸ Fanum, Ναός) τὸ σημαῖνον καὶ τὸν ὑπηρέτην τοῦ ναοῦ, τὸν ἱερέα, ἀπλῶς, τὸν ὄντα ἢ νομιζόμενον προφήτην, καὶ τὸν μχνιώδη θρησκον. Τὰ Γλ. φέρουν, « Ἐνθεος divinus, fanaticus, fatidicus » καὶ « Ἐνθουσιαζόμενος, mente captus, limphaticus ».

ἘΝΝΑΤΑ, πληθ. οὐδέτ. Δ. Ἐννατα ὀνομαζόμενα τὸ γινόμενον μνημόσυνον τῶν ἀποθαμένων τὴν ἐννάτην ἀπὸ τοῦ θανάτου ἡμέραν, ὡς καὶ Τρίτα, τὸ τὴν τρίτην, καὶ Τεσσαρακοσα, τὸ τὴν τεσσαρακοστήν. Εἶχαν καὶ οἱ παλαιοὶ Ἕλληνες τὰ αὐτά, πλὴν ὅτι ἀντὶ τῶν Τεσσαρακοσῶν ἐμνημόνευαν τὰ Τρια-

κοσά, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Πολυδεύκου· « Προθέσεις,
» ἐκφοραί, Τρίτα, ἔννατα, τριακάδες, ἐναγίσματα, χοαὶ κ.
» τ. λ. ». Περὶ τῆς τριακάδος, ἴδε καὶ τὸν Ἀρποκρατίωνα καὶ
τὸν Φώτιον (λέξ. Τριακάς).

Ὁ Δ. ἀπατηθεὶς, ἔφερε μαρτυρίαν τοῦ Ἐννατα ταύτην
(Ἀπολλων. τοῦ ἐν Τύρ.),

Ὅγιανὰ κλέει τὴν νεὰ τῆς νύκτα καὶ τὴν ἡμέρα.

Νενάν ἢ Νέναν ὀνομάζει ὁ ποιητὴς τὴν Μητέρα. « Ὅγιανὰ
» κλέει » Ὅπως ἴνα, ἢ Ὅπως ἂν κλαίῃ, Ἑλλ.

* ἘΝΟΧΟΣ, Δ. ἀπὸ τὸ * Ἐνέχομαι. Σώζεται τὸ Ἑλληνικὸν
ἐπίθετον εἰς τὴν γλῶσσαν μὲ τὰς αὐτὰς σημασίας (accusé,
coupable, obligé, responsable), συχνὸν εἰς τὴν Νέαν
Διαθήκην. « Ἐνοχος, χρεώσης, ὑπεύθυνος, ὑποκείμενος » λέγει
ὁ Ἡσύχιος· καὶ « Ἐνέχεσθαι, ἐγκαλεῖσθαι, κρατεῖσθαι, συνεχε-
» σθαι ». Μᾶς συγχωρεῖται νὰ πλάσωμεν καὶ τρισύνθετον τὸ
* Συνένοχος (complice), σημαίνοντες τὸν κοινωνὸν τοῦ ἐνό-
χου, τὸν Ἑλλ. Συναίτιον.

ἘΝΣΤΑΖΩ, Σ. (instiller).

ἘΝΣΤΑΣΙΣ, μὲ συνών. Ἀνάγκασις, Σ. (instance).

ἘΝΤΑΛΜΑΤΑ, ἢ ἘΝΤΑΛΤΗΡΙΩΔΗ ΓΡΑΜΜΑΤΑ.

Δ. (Lettres monitoires).

* ἘΝΤΕΛΜΑ (vice, défaut, défectuosité) οἶον,
Δὲν τοῦ εὐρίσκω κἀνὲν ἔντελμα. Πιθανὸν ὅτι ἀπὸ τὸ
Ἐνταλμα (συνώνυμον τοῦ Ἐντολή) ἐπλάσθη τὸ διὰ τοῦ ε
Ἐντελμα. Ἡ τοιαύτη σημασία δὲν ἔχει βέβαια οὐδεμίαν συγ-
γένειαν μὲ τὴν σημασίαν τοῦ Ἐντολή ἢ τοῦ Ἐνταλμα· ἀλλ' ὁ
χυδαῖσμός ἐγεννήθη ἐκ τούτου. Ἐπειδὴ « Ἐντολαὶ καὶ κρίματα »
εὐρίσκονται ἐνωμένα συχνὰ εἰς τοὺς Ἑβρ. καθὼς τὸ Κρῖμα

(συνώνυμον τοῦ Κρίσις) ἔλαβε σημασίαν αὐτοῦ τοῦ κρινομένου ἐγκλήματος, ὥς ἐ νὰ συνωνυμῇ μὲ τὸ Ἀμάρτημα (péché), παρόμοια καὶ τὸ Ἐνταλμα ἢ Ἐντελμα (précepte) ἐκατάντησε νὰ σημαίνῃ Ἐλάττωμα. Ὡς λοιπὸν τὸ Δέν του εὐρίσκω κρῖμα σημαίνει κυρίως, Δέν του εὐρίσκω ἔργον ἄξιον κρίσεως ἢ κατακρίσεως (Θείου κρίματος), παρόμοια τὸ Δέν του εὐρίσκω ἔντελμα (Ἐνταλμα) σημαίνει Δέν τοῦ εὐρίσκω ἔργον ἐναντίον τῶν ἐντολῶν (Ἐνταλμάτων) τοῦ Θεοῦ. Ζ. Κρῖμα.

ἘΝΤΕΡΑ. Ζ. Ἐνδόσθια.

ἘΝΤΟΛΕΥΣ καὶ ἘΝΤΟΛΙΚΑΡΙΟΣ, Δ. (mandataire, procureur). Καὶ ἘΝΤΟΛΙΚὸΝ (mandat), Δ. Τὰ Γλ. φέρουν « Ἐντολεύς ἐστιν ὁ ξένην ὑπόθεσιν ἀναλαμβάνον » μενος καὶ κρινόμενος ».

ἘΝΤΟΣΘΙΑ. Ζ. Ἐνδόσθια.

ἘΝΤΡΙΤΟΣ, Δ. Ἐντριτος ὠνομάζετο ὁ δεχόμενος ἀπὸ δύο ἄλλους τι, νὰ τὸ φυλάξῃ (séquestre). Κατὰ τὰ Γλ. « Μεσίτης, ἔντριτος, séquestrer » καὶ « Συνθηκοφύλαξ, » séquestrer ».

ἘΝΤΡΥΦΩ, Σ. δίδομαι εἰς τρυφήν, εἰς πολυτέλειαν (s'adonner aux plaisirs, au luxe).

ἘΞΑΓΓΡΙΖΩ. Ζ. Ἀγγρίζω.

ἘΞΑΓΓΡΙΑΙΝΩ καὶ ἘΞΑΓΓΡΙΟΝΩ (exaspérer), καὶ τὰ δύο συνήθη. Ἐξαγριαίνω καὶ Ἐξαγριόω ἔλλ.

ἘΞΑΓΩΝΟΣ. Ζ. Κόγχη.

ἘΞΑΚΟΥΣΤΟΣ, Σ. Ὀνομαστός, περίφημος (renommé, célèbre) « Ἐξάκουσον, περιβόητον » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ἘΞΑΛΕΪΦΩ. (Ἐξαλειίβω, καὶ Ἐξαλειίβω, καὶ Ἐαλειίβω, Σ.) (abolir).

*ΕΞΆΜΗΝΟΝ, οὐδέτ. οὐσ. χρόνος ἡ καιρὸς μηνῶν ἕξ (semestre). Ὁ Ἡρόδοτος Σηλ. Τὴν ἑξάμηνον, καὶ ὁ Ξενοφῶν ἀρσ. Ὁ ἑξάμηνος. Διόρθωσε καὶ τὰ Γλ. « ΕΞΑΜΗ » ΝΙΔΙΟΝ, semenstruum » γράφων, ΕΞΑΜΗΝΙΑΙΟΝ.

ΕΞΑΜΟΝΩ, Ὁ Σ. τὸ γράφει Ἀξαμόνω (ἴδε τὰ σημειωθέντα εἰς τὸν Ἰσοκράτ. τομ. II, σελ. 277, καὶ εἰς τὸ Ἐπικτήτ. Ἐγχειρίδ. σελ. 157.

ΕΞΑΝΆΚΩΛΑ. Ὁ Σ. Ἀξανάκωλα (à reculons). Ἀπὸ τὸ Κῶλος (cul), ὡς τὸ Παλιμπυγηδὸν Ἑλλ. ἀπὸ τὸ Πυγὴ « Παλιμπυγηδὸν, τὸ εἰς τοῦπίσω ἀναποδίζειν » κατὰ τὸν Ἡσύχιον.

ΕΞΑΝΑΚΥΛΙΩ. (Ξανακοιλῶ Σ.) Ὑποσρέφω Ἑλλ. ἐπι-σρέφω εἰς τὴν προτέραν ἀρρώσϊαν (avoir ἢ faire une rechute) οἶον (Ἀπολλῶν. ὁ ἐν Τύρ.),

Ὁ ἄτυχος ὁ πατέρας της θέλει νὰ τὴν ἀφήσῃ,
Γιατὶ ἐν' ἀπὸ τὴν ἀρρώσϊα, νὰ μὴν ξανακυλίσῃ.

ΕΞΑΝΑΛΟΓΙΑΪΩ. Ὁ Σ. τὸ γράφει Ξαναλογιάζω. Εἶναι τὸ Ἀναλογίζομαι Ἑλλ. (réfléchir) τῶν παλαιῶν.

ΕΞΑΝΑΡΡΕΪΜΑΤΑ. Ζ. Ἀναρρόυσα.

ΕΞΑΝΑΡΡΩΣΤΩ, Σ. Τὸ γράφει Ξαναρρώσῶ. Συνών. τοῦ Ἐξανακυλίω.

ΕΞΑΝΆΣΤΡΟΦΑ. Ἐπίρρ. (à l'envers, à rebours), Ἀξανάσρεφα καὶ Ξανάσρεφα, Σ. Ξανάσροφα, Δ. οἶον (Ἀπολλῶν. ὁ ἐν Τύρ.),

Ξανάσροφα καὶ ἀνάποδα, καὶ χαλασμὸν ἀρχίζει.

(Ἰδ. καὶ Ἄτακτ. II, σελ. 409).

* ΕΞΑΝΑΨΪΧΩ. Ζ. Ξεφαντόνω.

ΕΞΑΝΕΜΙΑ. Ὁ Σ. Ἀξανεμία, καὶ τὸ ἐξηγεῖ, τόπος ὅπου δύναται τις νὰ φυλαχθῇ ἀπ' ἄνεμον, Σκέπη Ἑλλ. (abri).

ΕΞΑΝΟΙΓΩ. Ὁ Σ. Ἀξανοίγω μὲ συνών. Παραφυλάγω. Ζ. Ἄτακτ. II, σελ. 128.

ΕΞΑΠΟΛΥΩ. Ὁ Σ. Ἀξαπολῶ. (laisser, abandonner) οἷον Ἐξαπόλυσε (ἢ Ἐξαπέλυσε) τὴν γυναῖκα καὶ τὰ παιδιὰ του. 2) Ἀποπέμπω, οἷον Ἐξαπέλυσα τὸν ὑπηρέτην μου (laisser aller, congédier). 3) Ἀφίνω ἀκουσίως (lâcher, laisser échapper) οἷον, Τὸ ἔξαπέλυσα, μὴ δυνάμενος νὰ τὸ κρατῶ.

ΕΞΑΡΓΟΥ, Σ. Τὸ γράφει Ξάργου, σύνθετον ἀπὸ τὴν Ἐξ καὶ τὸ Ἔργον, Ἐξ ἔργου, Ἐξέργου καὶ Ἐξάργου (expres, à dessein). Ἰδ. Ἄτακτ. I, σελ. 116 καὶ 166.

ΕΞΑΡΡΩΣΤΩ. Ὁ δὲ Σ. Ξαρρῶσῶ (relever de maladie).

ΕΞΑΡΤΙΑ, καὶ Ξάρτια, Δ. Ἀξάρτια, Σ. Ἐλεγον οἱ Γραικορωμαῖοι, καὶ οὐδετέρ. πληθ. Τὰ ἐξάρτια, καὶ Ξηλ. Ἡ ἐξαρτία ἢ ἐξάρτισις, καὶ ἀρσ. Ὁ Ἐξαρτισμὸς τοῦ πλοίου (agres, apparaux), ἀπὸ τὸ Ἐξαρτίζω (compléter).

Ἀπὸ τὸ βάρβαρον Ξάρτια ἔπλασεν ὁ παρακμάζων Λατινισμὸς τὸ Sarcia, οἱ Ἰσπανοὶ τὸ Xarcia, καὶ οἱ Ἰταλοὶ τὸ Sarte ἢ Sartie. Ἐλεγον καὶ οἱ ἀρχαιότεροι Γάλλοι Sarchies.

ἘΞΑΣΠΡΟΣ, Δ. Ἐκλευκος, Ἑλλ.

ἘΞΑΣΤΕΡΙΑ. Ζ. Ἀσροφεγγία.

ἘΞΑΣΤΕΡΟΝ. Ζ. Τριώνι,

ἘΞΑΦΝΑ, Δ. Ἐξάφνου, Σ. Ἀξαφνικοῦ, Δ. Σ. Ξαφνικά, Ξαφνισά, Σ. Ἀφνίδια, Σ. Ἀξαφνίδια, Δ. Οἱ παλαιοὶ ἔλεγον

Ἄφνω, Ἀΐφνης καὶ Ἐξαΐφνης. Ὅτι τὸ Ἄφνω εἶναι δοτική ἐπιρρήματικὴ, ἀπὸ εὐθείαν Ἄφνος, τὸ μαρτυρεῖ καὶ τὸ κοινὸν Ἐξάφνου (Ἐξ ἄφνου). Ὅτι δὲ καὶ αὐτὸ τὸ ἌΦΝΟΣ εἶναι συγκοπὴ τοῦ Ἄφανος ἢ Ἀφανῆς, ὠμολογήθη καὶ ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς καὶ ἀπὸ τοὺς νέους ἐτυμολόγους, καὶ ἐβεβαιώθη ἀπὸ τὴν καταχωρισμένην σημείωσίν μου εἰς τὴν Ἀγγλικὴν νέαν ἔκδοσιν τοῦ Θησαυροῦ τοῦ Στεφάνου (σελ. 9885). Ἡ δὲ τοῦ Ἐτυμολόγου (σελ. 178 καὶ 544) κρίσις περὶ τοῦ Ἄφνω, ὅτι δὲν ἔχει τὸ ἰ ὑπογραμμέον, ὡς τὸ ἐπιρρήματικὸν Κύκλω, διότι τοῦτο εἶναι ἀπὸ τὴν Κύκλος εὐθείαν, τὸ δὲ Ἄφνω ἐπλάσθη ἀπὸ τὸ Ἀφανῶς ἐπιρρήμα, κατὰ συγκοπὴν, καὶ ἀποβολὴν τοῦ σ, ἡ κρίσις αὕτη λέγω ὁμοιάζει πολλὰς ἄλλας τῶν παλαιῶν γραμματικῶν ἀκρίσιās. Ἀρκοῦσε νὰ εἶπῃ, ὅτι ἡ παράδοσις ἐκράτησε νὰ μὴν ὑπογράφεται, ἂν καὶ αὐτὴ ἡ παράδοσις δὲν ἀρκῇ εἰς τῶν τοιούτων τὴν κρίσιν, ἐπειδὴ ἀπὸ τὴν παλαιάν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν δέν μας ἔμειναν πλὴν μικρὰ λείψανα, καὶ ταῦτα δύο ἢ τριῶν διαλέκτων. Ἡ Ἑλληνικὴ δοτικὴ Ἄφνω, καὶ ἡ Γραικικὴ γενικὴ Ἄφνου (εἰς τὸ Ἐξάφνου) πιστώνουν καὶ τὴν ἀφανῆ ὀνομασικὴν Ἄφνος. Ἀλλ' εὐρίσκεται καὶ αὕτη εἰς τὸν Ἡσύχιον, ἐπειδὴ λέγει ὅχι μόνον « Ἀφνιδίως, » ἄφνω » ἀλλὰ καὶ « Ἀφνός, ἐξαΐφνης » προσυπακούων δηλαδὴ εἰς τοῦτο τὸ Ἐλθὼν ἢ Παραγενόμενος. Καὶ αὐτὸ τὸ Ἄνω ἐπιρρήμα (παραγόμενον, κατὰ τὴν κρίσιν παλαιῶν καὶ νέων γραμματικῶν, ἀπὸ τὴν Ἄνὰ πρόθεσιν) ἴσως εἶναι παλαιοῦ ὀνόματος τοῦ Ἄνος, δοτικὴ, ἐπειδὴ ἔσωσεν ἡ κοινὴ γλῶσσα τὴν γενικὴν εἰς τὸ Ἀπάνου, Σ. καὶ τὴν μαρτυρεῖ ὁ Ἡσύχιος, λέγων « Ἄνου, ἄνω· Ἰωνες ».

* ΕΞΕΪΠΑ (se dédire). Ζ. Εἶπα.

* ΕΞΕΚΚΛΗΣΙΑΖΩ, χωρίζω ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν (ex-communier).

Ὁ ἀόριστος ΕΞΕΚΚΛΗΣΙΑΣΑ φυλάσσει ὀρθῶς τὰ δύο π. Ἀλλ' εἰς τῶν παλαιῶν τὸ Ἐξεκκλησίασα ἀποβάλλεται τὸ ἐν ἀπὸ τὰ δύο, διότι εἰς ἐκείνους σημαίνει ὅλον τὸ ἐναντίον, ἡγουν ὅ,τι καὶ τὸ Ἐκκλησίασα, ἐσύναξα εἰς ἐν (Ἰδε τοῦ Συνειθέρου τὸ Λεξικὸν (λέξ. Ἐξεκκλησιάζω).

* ΕΞΕΠΙΤΗΔΕΣ, Ἐπιτήδες καὶ Ἐξεπιτήδες, Ἑλλ. (ex-près, à dessein) « Ἄλλως ἐπελθὼν, οὐκ ἐξεπιτήδες ἤρετό » με » λέγει ὁ Δουκιανὸς (Θεῶν διάλογ. XX, 4), ἡγουν, Οὕτωκατὰ τύχην τοῦ ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν, δὲν μ' ἐρώτησεν ἐξεπιτήδες.

ΕΞΕΥΡΩ. Ζ. Ἡξεύρω.

* ΕΞΗΓΟΥΜΑΙ, ῥῆμ. μέσ. σημαίνει ἁποτε καὶ τὸ Διηγοῦμαι (raconter, narrer), οἷον Σὲ τὰ λέγω, καθὼς μοῦ τὰ ἐξηγήθη. 2) Ῥῆμ. παθητ. σαφηνίζομαι (être expliqué, éclairci).

Εἰς τοὺς παλαιούς τὸ Ἐξηγοῦμαι ἦτο. ῥῆμ. ἀποθετικ. (ὥς καὶ τὸ Διηγοῦμαι, καὶ τὸ ἀπλοῦν Ἠγοῦμαι), ἡγουν δὲν εἶχε τύπον ἐνεργητικόν. Ἡμεῖς ἔχομεν καὶ τοῦτον τὸν τύπον Ἐξηγῶ (expliquer)· δὲν λέγομεν ὁμως καὶ Διηγῶ.

ΕΞΗΓΩ. Ζ. Ἐξηγοῦμαι.

ΕΞΗΚΟΓΧΟΣ (Ἐξήκοχος Σ.). Ζ. Κόγχη.

ΕΞΗΦΤΕΡΙΝ (Ξεπτέριον καὶ Ἐξυπτέριον, Δ.). Τὸ ἐτυμολόγησα (Ἄτακτ. τόμ. I, σελ. 244) ἀπὸ τὸ Ῥωμ. Accipiter. Ὁ Οὐόσσιος τὸ παράγει ἀπὸ τὸ ἐπίθετον, Ὁξύπτερος· νομίζει ὁμως ὅτι ἀπὸ τὸ Ὁξύπτερος ἐγεννήθη καὶ τῶν Ῥωμαίων τὸ Accipiter.

* ΕΞΟΔΕΥΤΗΣ. * ΕΞΟΔΕΥΩ. Ζ. Ἐξοδιάζω.

ΕΞΟΔΙΑΖΩ, Σ. Δ. καὶ ΕΞΟΔΕΥΩ, δαπανῶ ἀργύρια

(dépenser). 2) Ἐξοδιάζω τινά, ἤγουν τὸν βάλλω εἰς ἔξοδα (causer de la dépense). Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν εἶπεν ὁ Θουκυδίδης (IV, 3) « Δαπανᾷν τὴν πόλιν », τὸ ὁποῖον ἐξηγῶν ὁ Σουΐδας λέγει, « Θουκυδίδης δὲ τὴν πόλιν » δαπανᾷν φησίν, ἀντὶ τοῦ εἰς ἀναλώματα μεγάλα ἐμβαλεῖν ».

Ῥηματικόν, Ἐξοδιασῆς, Σ. Δ. καὶ *Ἐξοδευτής, ὁ προμηθεύων τὰ χρειώδη δι' ἀργυρίου εἰς τὴν οἰκίαν (pourvoyeur, maître d'hôtel). 2) Ὁ ἀγαπῶν νὰ ἐξοδεύῃ (dépensier, prodigue).

ἘΞΟΔΙΑΣΤΗΣ. Ζ. Ἐξοδιάζω.

ἘΞΟΛΙΓΟΘΥΜΩ. Ζ. Συνέρχομαι.

ἘΞΟΜΜΑΤΙΖΩ. Ζ. Ξετυφλόνω.

ἘΞΟΜΠΑΙΟΝ (Ξόμπλι, Σ. Δ.) μὲ συνών. Παράδειγμα. Ἀπὸ τὸ Ῥωμ. exemplum (exemple, modèle, patron) Παράδειγμα, Τύπος, Ἑλλ. Ζ. Προκέντημα.

* ἘΞΟΠΪΣΩ, οἷον Δ' ἐν ἐδέχθη τὸ δῶρόν μου, ἀλλὰ μοῦ τὸ ἔσρεψεν ἐξοπίσω, ὡς εἶπεν ὁ Ἡσίοδος (Ἔργ. ἡμ. 86)· « Μήποτε δῶρον δέξασθαι... ἀλλ' ἀποπέμπειν ἐξοπίσω ».

ἘΞΟΧΗ. Ζ. Ὑποστατικόν.

* ἘΞΌΨΙΣ, ἐπὶ ῥ. κατὰ συγκοπὴν ἀπὸ τὸ Ἐξ ὄψις, Ἑλλ. (Ἐξ ὄψης Σ. ἀπὸ χυδ. ὀνομαστικὴν Ὀψη), ἤγουν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, εἰς τὸ φαινόμενον μέρος τοῦ σώματος. Οἱ Γραικοὶ ἔλεγον Εἰς ὄψιν· « Ἐξ ἐπιπέδου, ἐξ ἐπιπολῆς, οἷον οὐκ » εἰς βάθος, ἀλλ' εἰς ὄψιν » λέγει ὁ Σουΐδας.

Ἐχει συνών. τὸ Ἐξώπετσα, ἤγουν ἔξω εἰς τὸ πετσίον (peau), καὶ τὸ Ἐξώφαρσα. Ζ. Ἐξώφαρσα.

ἘΞΟΛΕΣΤΑΤΟΣ. Ζ. Ἀξελέστατος.

ἘΞΌΠΕΤΣΑ. Ζ. Ἐξόψις.

ΕΞΩΠΡΟΥΚΑ, Σ. Ἐξώπροικα, Δ. Παράφερνα, Γλ. (paraphernaux). Ζ. Παραπροίκια, καὶ Παράφερνα.

* ΕΞΩΦΑΡΣΑ, οἶον (Ἐρωτόκριτ. σελ. 280),

Τὸ κοφτερόν του τὸ σπαθὶ ἀμπώθει ὅσον ἐμπόρει

Κ' ἐβοήθησεν ἡ μοῖρά του, καὶ ξώφαρσα τοῦ πάγει.

Ἐσημειώθη ἄλλου (Ἄτακτ. τόμ. Ι, σελ. 194) ἡ παράγωγός του ἀπὸ τὸ Φάρσος, ἐκ τοῦ ὁποίου παράγει ὁ Σκαλιγέρος καὶ τῶν Ῥωμαίων τὸ Pars, μέρος (part). Ζ. καὶ Ἐξόψις.

ΕΞΩΧΕΪΡΙΟΣ, Δ. (émancipé). Λέξις νομικὴ τῶν Γραικορωμαίων.

ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΩΣ, Δ. (solennellement). Τὰ Γλ. φέρουν « Σολέμνια, ἑορταστικά ».

ΕΠΑΓΓΕΛΙΑ, Σ. Συνηθέσερον εἶναι τὸ οὐδέτ. Ἐπάγγελμα, Δ. ἄσκησις, ἢ διδαχὴ δημόσιος τέχνης τινὸς ἢ ἐπισήμης (profession). Ἀπὸ τὸ Ἐπαγγέλλομαι (professer) « Τοῦτό ἐστι » τὸ ἐπάγγελμα, ὃ ἐπαγγέλλομαι » (Πλάτων, Πρωταγόρ. σελ. 309).

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ. ΕΠΑΓΓΕΛΛΟΜΑΙ. Ζ. Ἐπαγγελία.

ΕΠΑΘΔΟΝ, Σ. τὸ διδόμενον εἰς τὸν ἀθλήσαντα ἢ ἀγωνισθέντα εὐτυχῶς (prix, récompense).

ΕΠΑΝΑΡΙΟΝ. Ζ. Ἀπανάριον.

ΕΠΑΝΩ. Σ. καὶ Ἀπάνου Σ. (Ζ. Ἐξαφνα). Τὸ ἐπάνω (le dessus). Ἐπάνω κατ'ω, ἢ συνθέτως, Ἐπανωκάτω. Ζ. Πολύς.

ΕΠΑΝΩΓΡΑΦΗ, Δ. Ἐπιγραφὴ, Ἑλλ. οἶον Ἐπανωγραφὴ τῆς ἐπισολῆς (l'adresse d'une lettre).

ΕΠΑΝΩΕΝΔΥΜΑ, Δ. Ἐπανωφόριον, Σ. Δ. Ἐπένδυμα ἢ Ἐπενδύτης, Ἑλλ. (habit ἢ robe de dessus). Τὸ Ἐπενδύτης ὁμως τοῦ Εὐαγγελίου (Ἰωάνν. κα', 7) σημαίνει, κατὰ τινάς,

ἔχει τὸ τελευταῖον ἐπανωφόριον, ἀλλὰ τὸ μεταξύ τούτου καὶ τοῦ χιτῶνος, τὸ ἀπὸ τοὺς Ἀττικοὺς ὀνομαζόμενον Χιτωνίσκος.

ΕΠΑΝΩΣΚΕΠΙΟΝ, Δ. τὸ ἐπάνω τοῦ ἐφιππίου (selle) ἐφάπλωμα. Εἶναι ὁ σήμερον ὀνομαζόμενος εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν Χάσας, καὶ ἀπὸ τὸν Ξενοφῶντα Κασᾶς ἢ Κάσας (ἀπὸ τὴν Περσικὴν γλῶσσαν), πιθανὸν ὅτι ὁ αὐτὸς καὶ τὸ ἀπὸ τοὺς Γραικορ. οὐδετέρ. ὀνομαζόμενον Χάσδιον, Δ.

ΕΠΑΝΩΦΟΡΙΟΝ. Ζ. Ἐπανωένδυμα.

* ΕΠΕΚΕΙΝΑ. ἐπὶ ῥῶ. χρονικὸν καὶ τοπικόν, Ἐπέκεινα Ἑλλ. (au-delà). Ζ. Ἐπιτάδες.

ΕΠΕΥΧΙΟΝ, Δ. Πεύκι, Σ. (tapis). Ἀπὸ τὸ Εὐχή (prière), διὰ τὸ ἔθος νὰ ὑποσφύρεται εἰς τοὺς προσευχομένους γονυκλιτῶς. Σήμερον ὀνομαζόμεν τοὺς μικροὺς μαλλίνους ψιλοὺς Τάπητας, ἢ Δάπιδας, Ἑλλ. Τὰ Γλ. φέρουν, « Δάπιδας, τὰ ἐπεύχια τὰ » φιλά, οὐ τὰ μαλλωτά ». Καὶ « Τάπης, τάπητος, περιβόλαιον » ἡ σρῶμα, Ἐπεύχιον ». Τὸ ἔλεγον καὶ Ὑπεύχιον, κατὰ τὴν φερομένην μαρτυρίαν ποιητοῦ ἀπὸ τὸν Δ.

Ὑπεύκια κατέσρωσε πολλὰ ἐν τῷ ἐδάφει.

Καὶ τοῦτο (Ὑπεύχιον) εἶναι τὸ ὀρθότερον, ἐπειδὴ σφύρεται ὑπὸ τὸν εὐχόμενον.

* ΕΠΗΚΟΟΝ. Λέγομεν, Εἰς ἐπήκοον πάντων, διὰ τὸν λαλοῦντα εἰς τόπον ἢ τρόπον, ὥς ε' ἀκούεται ἀπ' ὅλους, Ἐν ἐπηκόῳ Ἑλλ.

* ΕΠΙΒΑΤΗΣ, ὁ παρανόμως καὶ βιαίως ἀρπάξων πολιτικὸν ἢ ἐκκλησιαστικὸν θρόνον (usurpateur). Καὶ ἐπὶ ῥῶ. Ἐπιβατικῶς, Δ. (par violence).

ΕΠΙΒΑΤΙΚΩΣ. Ζ. Ἐπιβάτης.

ΕΠΙΔΙΚΟΣ, Δ. Επίδικον πράγμα λέγεται τὸ ὑποκείμενον εἰς δίκην, τὸ κρισιολογούμενον (litigieux).

* ΕΠΙΖΗΛΟΣ. Τοῦτο ἐξεχυδαίσθη εἰς τὸ * ΠΙΖΟΥΛΟΣ (ὡς λέγομεν καὶ Ζουλεύω τὸ Ζηλεύω), καὶ σημαίνει τὸ Ἐπισφαλὴς ἢ Ἀκροσφαλὴς, Ἑλλ. (délicat, scabreux) τῶν παλαιῶν. Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν ἐμεταχειρίσθη ὁ Πλούταρχος (Σόλ. 25) τὸ συνώνυμον Ἐπίφθορος (Ἴδε τὰς ἐκεῖ σημ. τοῦ Κορ. Πλουτάρχ. τόμ. I, σελ. 422). Ἐπίζηλον ἢ Ἐπίφθονον πράγμα ἐλέχθη μεταφορ. τὸ ἐπικίνδυνον, διότι τὰ ζηλευόμενα ἢ φθονούμενα ὡσεπιπολὺ τρέχουν καὶ πλείοτερον κίνδυνον βλάβης.

ΕΠΙΘΕΜΑ. Ζ. Πιτιμή.

ΕΠΙΘΕΤΗΣ, Δ. ὁ ἀπατεῶν (imposteur).

ΕΠΙΚΑΡΠΙΑ, Δ. νομικ. λέξ. σημαίνουσα τὸ δίκαιον ὡς ἀπολαύη τίς τοὺς καρποὺς, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὴν κτῆσιν τοῦ πράγματος. Ζ. Χρήσις καρπῶν.

ΕΠΙΚΕΦΑΛΑΙΟΝ, Δ. Κεφαλιάτικον, Σ. Χαράτζι, Σ. (capitation). Τὰ Γλ. φέρουν. « Ἐπικεφάλαιον, tributum capitulare »· Γράφεται κάλλιον πεντασυνλλάδως, Ἐπικέφαλον, κατὰ τὸν Ἡσύχιον, « Ἐπικέφαλον, τὸ ἐπικεφάλαιον ».

ΕΠΙΚΛΙΟΝ, Δ. Παρανόμι, Παρανόμα Σ. (surnom), Παρατζούκλιον Σ. (sobriquet), Ἐπωνυμία, θηλ. καὶ παρωνύμιον, οὐδέτ. Ἑλλ. Ἀπὸ τοῦ, Ἐπὶ κλησις τὴν αἰτιατικὴν, Ἐπὶ κλησιν, καὶ κατὰ συγκοπὴν ἐπὶ ῥόημ. Ἐπὶ κλην Ἑλλ.

Εἰς τοῦ Ἱπποκράτους (Ἐπιδημ. VI, Τμ. 8, σελ. 822) τὸ « Σάτυρος ἐν Θάσῳ, ΠΑΡΩΝΟΜΙΟΝ ἐκαλεῖτο Γρυπαλῶ- » πηξ » γράφεται κακὰ εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ Λωδενίου, διὰ τοῦ ὁ ἀντὶ τοῦ ΠΑΡΩΝΥΜΙΟΝ, ὡς τὸ γράφει ἡ ἔκδοσις τοῦ Φοεσίου καὶ ὡς τὸ ἐσημείωσε καὶ ὁ Συνεϊδέρος.

Τὸ βάρβαρον Παρατζούκλιον, πιθανὸν ὅτι ἐγεννήθη

ἀπὸ τοῦ παρακμάζοντος ἑλληνισμοῦ ὄνομα Παρακίκλιον.
Ζ. Παρατζούκλιον.

ΕΠΙΚΟΡΜΙΟΝ, Δ. τὸ μαγειρικὸν ἢ μακελλικὸν ξύλον (billot), ἐπάνω τοῦ ὁποίου κόπτονται τὰ κρέατα (ἀπὸ τὸν Κορμὸν, tronc), τὸ ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς λεγόμενον Ἐλεὼν, Ἐπίκοπον, Ἐπικόπανον ἢ Ἐπίξηνον Ἑλλ. Εἰς ἐπικόρμιον ἐκόπτοντο καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν καταδικασμένων εἰς θάνατον, καὶ τοῦτο νοεῖ ὁ Ἀριστοφάνης, ὅτε λέγει σοιχηματίζων (Ἀχαρν. 317):

Κἂν γε μὴ λέγω δίκαια, μηδὲ τῷ πλήθει δοκῶ,

Ἵπὲρ ἐπιξήνου θελήσω τὴν δέρην ἔχων λέγειν,

ὅπου ὁ σχολιαστὴς λέγει « Ἐπίξηνος (ἴσ. Ἐπίξηνον) καλεῖται ὁ » μαγειρικὸς κορμὸς, ἐφ' οὗ τὰ κρέα συγκόπτουσιν ». Τὸ αὐτὸ τοῦ Κωμικοῦ σοίχημα ἐκφράζει καὶ ἡ Γαλλικὴ γλῶσσα, λέγουσα: j'en mettrais ma tête sur le billot.

* ΕΠΙΔΟΓΗΣ, ἐπίρρ. Διότι, Ἑλλ. (à cause de, parce que), ἀπὸ τοῦ παρακμ. ἑλλ. τὸ Ἐπὶ λόγου, εὐρισκόμενον εἰς τοὺς Ἐβδομήκοντα (Β. Βασιλ. γ', 22) « Ἐμίσει Ἀβессαλὼμ » τὸν Ἀμνὼν ΕΠὶ ΛΟΓΟΥ οὗ ἐταπείνωσε Θημάρ τὴν » ἀδελφὴν αὐτοῦ ».

ΕΠΙΔΟΙΠΟΝ, Σ. Τὸ ἐπίλοιπον (le reste): « Λέγε » δὴ τὰπίλοιπα » Δημοσθέν. Περὶ παραπρεσβ.

* ΕΠΙΝΟΜῆΣ. Ζ. Ὄνομα.

ΕΠΙΣΚΟΠΕΪΟΝ. Ζ. Κυβερνεῖον.

ΕΠΙΣΤΟΛΕΥΣ, Δ. Ἐπισολέα ὠνόμαζαν οἱ Γραικορωμαῖοι τὸν ὑποναύαρχον (Vice-Amiral), ὡς τὸν ὠνόμασε καὶ ὁ Ξενοφῶν (Ἑλληνικ. ἱστορ. I, 1, § 23).

ΕΠΙΤΑΔΕΣ, Δ. Ἐπίρρ. (en deçà), ἀπὸ τὸ διαλυμένον Ἐπὶ τὰδε Ἑλλ. μετὰ τὴν βάρβαρον προσθήκην τοῦ σ, συνήθη καὶ εἰς ἄλλα πολλὰ, οἷον Τίποτες, Τότες, ἀντὶ τοῦ Τίποτε, Τότε.

Τὸ Ἐπιτάδε ἢ μάλλον προπαροξυτ. Ἐπίταδε (ἡγουν Ἐπὶ

τάδε, ὡς τὸ ἐναντίον Ἐπέκεινα, ἀπὸ τὸ Ἐπ' ἐκεῖνα) δὲν ἐθησαυρίσθη ἀκόμη εἰς τὰ Ἑλληνικὰ Λεξικά, ὡς ἐπιρῥημα, μ' ὅλον ὅτι εὑρίσκεται εἰς τὰς Χρησμοθείας τοῦ Στράβωνος (τόμ. III, σελ. 362 τῆς ἐκδ. μου) « Γάβρητα, ἐπίταδε τῶν » Σουήδων, ἐπέκεινα δ' ὁ Ἐρκύνιος δρυμός ». Λέξεις καλὴ νὰ καταχωρισθῇ καὶ εἰς τὰ παλαιά, καὶ εἰς τὰ νέα μας Λεξικά.

ἘΠΙΤΕΛΕΥΤΗΣ, οὐσ. ἀρσ. Σ. μὲ ἐξήγ. *essecutore* (*exécuteur*). Ἴσως κάλλιον Ἐπιτελεστής. Οἱ Γραικοὶ τὸν ὠνόμαζαν καὶ Ἐκδιβασήν. Τὰ Γλ. φέρουν « Ἐκδιβασής, » *executor* ».

ἘΠΙΤΕΥΞΙΣ, μὲ συνών. Ἀπόταξις. Ἀπόκτησις, Σ. (*acquisition*). Τὸ Ἀπόταξις παράγεται ἀπὸ τὸ Ἀποτάζω, Σ. τὸ ὅποιον ἐξηγεῖ Ἀποκτῶ. Εἶναι παραγραμματισμός τοῦ Ὑποτάσσω. Τοῦτο πρῶτως καὶ κυρίως ἐσήμαινεν, ἔλλειπτ. Ὑποτάσσω ἐμαυτῷ (*conquérir*), ἔπειτα ἐκατάντησε νὰ σημαίνει καὶ τὴν χωρὶς βίας ἀπόκτησιν (*acquérir*), ὡς τὸ μεταχειριζόμεθα σήμερον, οἷον Πολλὰ ἐκοπίασα, ἀλλὰ δὲν ἀπέταξα (γρ. ὑπέταξα) τίποτε. Γράφε λοιπὸν Ὑποτάσσω, καὶ Ὑπόταξις, φυλάσσω ὡς συνών. καὶ τὸ Ἐπίτευξις.

ἘΠΙΤΗΔΕΙΟΣ, Σ. ἀρμόδιος εἰς πράξιν ἢ ἐργασίαν τινά. Τὸ συντάσσομεν μὲ τὴν Εἰς πρόθεσιν, ὡς καὶ οἱ παλαιοί. « Ἐς τοῦτο ἐπιτηδεώτατος » (Ἡρόδοτ. I, 115). Μὲ τρόπον ἐπιτήδειον. « Ἐκ τρόπου τινὸς ἐπιτηδείον » (Θουκυδίδ. VIII, 66).

ἘΠΙΤΗΔΕΣ. Ζ. Ἐξεπίτηδες.

ἘΠΙΧΕΙΡΗΜΑ (Ζ. Ἐπιχειρίζω). 2) Ἐπιχείρημα, διαλεκτικὸς συλλογισμὸς (*argument*).

ἘΠΙΧΕΙΡΙΖΩ, Σ. μὲ συνών. Καταπιάνω καὶ μέσ. Ἐπιχειρίζομαι, Σ. (*entreprendre*). Λέγομεν καὶ Ἐπι-

χειρῶ. Τὰ ῥηματικά, Ἐπιχείρημα, Ἐπιχείρησις, Σ. καὶ Ἐπιχείρισις (*entreprise*). Τρελὸν ἐπιχείρημα ἔχεις εἰς τὸν νοῦν σου νὰ ἐπιχειρηθῇς· « Μανικὸν γὰρ ἐν νῷ ἔχεις ἐπιχείρημα ἐπιχειρεῖν ». Πλάτων Ἀλκιδιδάδ. Α, σελ. 113.

ἘΠΙΧΕΪΡΙΣΙΣ. ἘΠΙΧΕΪΡΩ. Ζ. Ἐπιχειρίζω.

ἘΠΤΑΣΤΕΡΟΝ. Ζ. Τριών.

ἘΡΓΑΝΟΝ, καὶ Ἀργανον, Σ. με ἐξήγησιν *Arganello* (*cabestan*). Ὁ Ἡσύχιος λέγει· « Ἐργανα, ἐργαλεῖα, σκευή » χειρῶν ».

ἘΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ. Ζ. Συνέργιον.

ἘΡΓΟΔΟΤΗΣ. Ζ. Ἐργολάβος.

ἘΡΓΟΛΑΒΟΣ, Δ. Σ. ὁ ἀναδεχόμενος ἐργασίαν τινὰ μεμισθὸν ὠρισμένον δι' ὅλην ἁπαξ (*entrepreneur*), Ἐργολάβος, Ἑλλ. Ὅσις δὲ ἐξεναντίας τὴν δίδει εἰς τὸν Ἐργολάβον ὀνομάζεται Ἐργοδότης, Δ. Ἐργοδότης, Ἑλλ.

ἘΡΓΟΝ καὶ ἘΡΓΟΣ, Σ. Ἐξηγεῖ τὸ πρῶτον *opera*, *attione* (*œuvre, ouvrage, action*)· τὸ δὲ διὰ τοῦ σ, Ἐργος, *cattiva intentione* (*malice*). Ἰδε Ἄτακτ. Ι, σελ. 166.

Οὔτω προφέρομεν καὶ Οὔρος (*urine*) τὸ Οὔρον, Ἑλλ. τῶν παλαιῶν, ὡς ἔλεγον κ' ἐκεῖνοι Πύον καὶ Πύος (*pus*).

* ἘΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ὠνόμασα (δὲν ἐνθυμοῦμαι ποῦ) τὸ λεγόμενον Γαλλισί *atelier*, καὶ Γερμανισί, ἔτι λεκτικώτερον, *Werkstatt*.

Τὸ Ἐργοστάσιον εὐρίσκεται καί εἰς τὸν Δ. ὅστις τὸ κρίνει κακὰ συνών. τοῦ Ἐργοδόσιον· τὸ ἐξηγεῖ ὁμως ὁρθὰ *officina fabrilis* (*fabrique*). Ζ. καὶ Συνέργιον.

ἘΡΓΌΧΕΙΡΟΝ, Δ. ΓΓ. ἔργον σύννηθες καὶ καθημερινὸν (*besogne, tâche*).

ΕΡΗΜΟΔΙΚΙΟΝ, οὐσ. οὐδέτ. Δ. (condamnation par défaut), Ἐρήμη δίκη, καὶ ἑλλειπτ. Ἐρήμη, Ἐλλ.

ΕΡΜΗΝΕΥΩ, μέ συνών. Παραγγέλλω, Σ. Εἰς τοὺς παλαιούς τὸ Ἑρμηνεύω ἐσήμαινε τὸ φανερόνω διὰ λόγου τὰ νοήματά μου, ἐκφράζομαι (s'énoncer, s'exprimer), ἐκ τούτου, καὶ Ἐξηγῶ τὰ ἀσαφῆ (expliquer), καὶ τελευταῖον, Μεταφράζω ἀπὸ μίαν εἰς ἄλλην γλῶσσαν (interpréter, traduire).

Ἀπὸ ταῦτα εὐκόλος ἦτον ἡ μετάβασις εἰς τὴν σημερινὴν σημασίαν τοῦ Παραγγέλλω, νουθετῶ, συμβουλευῶ (conseiller), οἷον Οἱ γέροντες χρεωσθῶν νὰ ἐρμηνεύωσι τοὺς νέους· Οἱ διδάσκαλοι μὲ τὴν παράδοσιν τῶν γραμμάτων, χρεωσθῶν καὶ νὰ ἐρμηνεύωσι τὰ παιδάρια. 2) Ἑρμηνεύει ἀκόμη καὶ ὅστις παρακινεῖ ἄλλον νὰ εἴπῃ ἢ νὰ πράξῃ τι, μὲ σκοπὸν νὰ τὸν ὠφελήσῃ, ἢ καὶ νὰ ὠφεληθῇ αὐτὸς (endoctriner, suggérer), οἷον Δὲν τὸ εἶπεν, ἢ Δὲν τὸ ἔκαμεν ἀπὸ λόγου τοῦ· ἄλλοι τὸν ἡρμήνευσαν.

Ὁ Πλάτων γράφων πρὸς τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους τοῦ Δίωνος (Ἐπιστολ. VIII) λέγει « Ἄ ΕΥΜΒΟΥΛΕΥΩ Συρα-
» κουςίοις πᾶσι, φράζειν ΠΑΡΑΚΕΛΕΥΟΜΑΙ τοῖς Δίωνος
» φίλοις ἐκείνου καὶ ἐμὴν κοινὴν συμβουλήν. Ἐγὼ δὲ ΕΡΜΗ-
» ΝΕΥΣΩ, ἃ ἐκεῖνος ἔμπνους ὦν καὶ θυνάμενος εἶπεν (γρ.
» εἶπεν ἂν) νῦν πρὸς ὑμᾶς³ ». Ὅθεν φαίνεται πόθεν ἔλαβεν ἀφορμὴν ἡ σημερινὴ σημασία τοῦ Παραγγέλλω.

ΕΡΠΕΤΟΝ, Σ. ὅ,τι βαδίζει συρόμενον εἰς τὴν κοιλίαν (reptile).

ΕΡΠΥΖΩ, καὶ ΕΡΠΩ, Σ. Σώζονται λοιπὸν καὶ τὰ δύο παλαιὰ ῥήματα μὲ τὴν αὐτὴν σημασίαν τοῦ Σύρομαι εἰς τὴν κοιλίαν (ramp).

Ἀπὸ τὸ δεύτερον ἐσχημάτισαν οἱ Ῥωμαῖοι δύο ῥήματα· τὸ πρῶτον, κατὰ μετάθεσιν στοιχείου, Repo (ramper), ὅθεν παράγεται τὸ Γαλλικὸν Reptile· τὸ δεύτερον μὲ τὴν προσθήκην τοῦ *σ* Serpo, ὅθεν ἡ μετοχὴ Serpens, σημαίνουσα τὸν ἔρποντα, ἢ ἐρπύζοντα, καὶ κατ' ἐξοχὴν προσηγορικῶς τὸν ὄφιν (serpent).

Μὲ τὴν αὐτὴν προσθήκην τοῦ *σ* ἐσχηματίσθη εἰς τὴν κοινὴν ἡμῶν γλῶσσαν τὸ ἐπίθετον Σερπετός, Σ. (Ἐρπετός), πλὴν εἰς σημασίαν μεταφορ. τοῦ ζωηρός (vif, éveillé, espiègle), οἷον Σερπετὸν παιδίον. Οἱ δὲ Γάλλοι Ἐρπετόν (ram-pant), μεταφορ. ὀνομάζουσι τὸν ἀνδραποδώδη καὶ δουλοπρεπῆ, τὸν ἀπὸ ἡμᾶς ὀνομαζόμενον, ὡς καὶ παλαιὰ ὀνομάζετο (ἀπὸ τὸ αὐτὸ Ἐρπω), Χαμερπῆ, Σ.

ἘΡΥΘΡΟΔΑΝΟΝ, Σ. Ὁ Δ. φέρει καὶ μαρτυρίαν ἀπὸ τὸν Φαβωρίνον τὴν μετοχ. « Ἐρυθροδανωμένον, κόκκινον, πυρρὸν, » ἢ μέλαν· τοιοῦτον γὰρ ἡ ρίζα τοῦ Ἐρυθροδάνου ». Ἡ πολλὴ τῆς ρίζης χρήσις εἶναι εἰς τὴν βαφὴν τῶν κοκκίνων· διὰ τὸ ὅποιον ἐγένεν ἐπικερδεδεσάτη ἡ γεωργία καὶ ἡ ἐμπορεία τῆς καὶ σήμερον, καθὼς ἦτο καὶ παλαιὰ, ὡς λέγει ὁ Διοσκορίδης (III, 160), « Ὄφελίμως δὲ σπείρεται, διὰ τὸ γίνεσθαι ἐκ τούτου πλείεσθιν » πρόσσοδον ». Εἰς τὴν ἰατρικὴν λαμβάνεται μάλισα ὡς διουρητική. Ὅτι δὲ λέγει περὶ αὐτῆς ὁ Διοσκορίδης καθεξῆς « Ἄγει » δὲ οὖρα πολλὰ καὶ παχέα, ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ αἷμα » προῆλθεν ἴσως ἀπὸ τὸ κατάπυρρὸν χρῶμα τῶν οὔρων, τὸ ὅποιον κακῶς ἐνόμισεν αἷμα. Κατὰ τὰς παρατηρήσεις τῶν νεωτέρων, τόση εἶναι τοῦ χρώματος ἡ δύναμις, ὥστε καὶ αὐτὰ τῶν βοσκομένων τὸ ἐρυθρόδανον ζῶων τὰ κόκκαλα βάπτονται κόκκινα. Ζ. Ριζάριον.

ἘΡΧΟΜΑΙ. Εἰς τὰ προσημειωθέντα (Ἄτακτ. II, σελ. 132 καὶ 408) πρόσθεσε, Ἐρχομαι ἀπὸ τὸν δεῖνα, καὶ Ἐρχομαι ἀπὸ τοῦ δεῖνος, ὡς ἔλεγον καὶ οἱ παλαιοί, « Καὶ οὖν ἄρτι ἀπ' ἐκείνου ἔρχομαι » (Πλάτων. Πρωταγόρ.

σελ. 84). Τὸ ἐρχόμενον, Σ. τὸ μέλλον (l'avenir). 'Τί σου (ἢ Τί σε) ἤλθε νὰ εἴπῃς τοιοῦτον λόγον; « Τί » σοι ἐπῆλθε νόμον ποιήσασθαι κ. τ. λ. » (Λουκιαν. τομ. VI, σελ. 317). Τὸν ἀπεκρίθην ὅ,τι μου (ἢ μὲ) ἤλθε· « Τὸ ἐπελθὼν ἀπεκρινάμην » (ὁ αὐτ. τόμ. VIII, σελ. 301).

ΕΣΟΧΑΔΕΣ. Γράφεται Ζοχάδαις εἰς τὸν Σ. καὶ Ζοχάδες εἰς τὸν Δ. ὅστις δὲν τὸ ἐνόησε (σελ. 467), νομίσας ὅτι σημαίνει τὰ Διδύμια (testicules). Ἐσοχάδας (ἀπὸ τὸ Ἑσέχω) ὀνομάζομεν τὰς ἔσω τοῦ πάτου αἰμορροΐδας (hémorrhoides internes), ὡς Ἐξοχάδας (ἀπὸ τὸ Ἐξέχω) τὰς ἔξω τοῦ πάτου (hémorrhoides externes). Καὶ αἱ δύο λέξεις εὐρίσκονται εἰς τὸν Γαληνόν, κατὰ γραμμῆναι διὰ τοῦ ω Ἐσωχάδες καὶ Ἐξωχάδες.

Ὀνομάζομεν ἔτι τὰς αἰμορροΐδας καὶ Ἀτρηθόνας (Ἀτρηθόνας, Σ. Δ.), ἀπὸ τὸ Τρέω τὸ τρυπῶ. Ἐάν τὸ α πλεονάζῃ, σημαίνει τὰς ρεούσας αἰμορροΐδας· ἂν ᾖναι στερητικόν, δηλοῖ τὰς μὴ ρεούσας (hémorrhoides sèches), τὰς ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς ὀνομαζομένας Τυφλάς αἰμορροΐδας (hémorrhoides borgnes), κατὰ τὸν Πολυδεύκην, « Τυφλὴ αἵμορροΐς, οἰδημα λεῖον, ἐρυθρόν, ἐντὸς τῆς ἐδρας, οὕτω » κληθὲν, ἐπεὶ ἔσθ' ὅτε οὐχ αἰμορροεῖ ».

Τὸ Τρηθὼν εἶναι συγκοπὴ τοῦ Τερηθὼν, τοῦ σημαίνοντος σκώληκα τρυπῶντα τὰ ξύλα, τὸν ἀπὸ τοὺς Γραικορ. ὀνομαζόμενον Ξυλοτρῶκτην· « Τερηθὼν, σκώληξ ξυλοτρῶκτης, » οἰκῶν ἐν ξύλῳ » λέγει ὁ Φώτιος. Οἱ δὲ ἱατροὶ Τερηθόνα ὠνόμαζαν καὶ τὴν φθοράν τῶν ὀστέων (carie), ὡς τὴν ὀρίζει ὁ Γαληνός: « Τερηθὼν ἐστὶν ὀστοῦ κατάρτησις ἀπὸ φθορᾶς. Τὸ δὲ » ὄνομα τῷ πάθει ἀπὸ τῶν συμβεβηκότων τρημάτων, οἰοκεῖ » τις ΤΡΗΔΩΝ οὕσα ».

ΕΣΠΕΡΑ, οὐσ. θηλ. μὲ συνών. Βραδία, ΓΓ. Τὸ Βραδία (γρ. Βραδεῖα) λέγεται καὶ οὐδετ. Βραδὺ, ὡς ἐσημειώθη ἄλλου (Ἄτακτ. I, σελ. 171). Τὸ Ἑσπέρα, σύνθετον (Ἑω πέρας), σώζει τὴν ὁποίαν εἶχε καὶ εἰς τοὺς παλαιοὺς σημασίαν (soir).

Καλὴν ἑσπέραν (bonsoir) λέγομεν (χυθ. Καλησπέρα Σ.) χαιρετίζοντες ἕνα τὸν ἄλλον εἰς καιρὸν ἑσπέρας, ὡς ἐξεναντίας, Καλὴν ἡμέραν (χυθ. Καλημέρα, bonjour), ὅτε συναπαντώμεθα ἢ συνερχόμεθα τὸ πρωί. 2) * Καλὴν ἑσπέραν! ἀναφωνοῦν καὶ οἱ συμπαρόντες πού τὴν ὥραν ὅτε φέρεται φῶς εἰς αὐτοὺς, ὡς ἔλεγον οἱ παλαιοὶ « Φῶς ἀγαθόν! » κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Οὐάρρωνος: Græci quoque, cum lumen adfertur, solent dicere, Φῶς ἀγαθόν (VARR. de Ling. Latin., lib. V, pag. 46).

ἘΣΤΗΚΩ, Σ. Δ. στέκω (être debout), Ἐσθήκω Ἑλλ. Τὸ ἐξηγοῦν καὶ οἱ δύο ὡς συνών. τοῦ Ὑπάρχω (exister).

ἘΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ, Σ. Δ. Οὕτως ὠνόμαζαν εἰς τὰ Μοναστήρια τὸν τόπον ἢ οἶκον (réfectoire), ὅπου συνέτρωγαν οἱ Μοναχοὶ ἢ αἱ Μοναχαί. Ἐστιατόριον ὀνομάζει καὶ ὁ Πλούταρχος (τόμ. VI, σελ. 554) τὸν οἶκον (salle à manger), ὅπου ἐφίλευσεν ὁ Περίανδρος ὄχι καλογήρους, ἀλλὰ τοὺς ἐπτὰ σοφοὺς τῆς Ἑλλάδος.

* ἘΣΧΑΤΟΓΗΡΟΣ. Ζ. Ὑπέργηρος.

ἘΣΩΠΑΝΙΟΝ, Δ. Σ. Τὸ προσραμμένον εἰς τὸ ἔσω μέρος τοῦ φορέματος ὕφασμα (doublure). Ὁ Σ. προσθέτει καὶ συνών. Ἀσάρι, λέξιν τουρκικὴν, συνήθη πλέον εἰς τοὺς Ἀσιανοὺς Ἕλληνας.

ἘΣΩΣΤΡΟΦΗ, Σ. μὲ συνών. Ἐσωστρομὸς καὶ ἐξήγησιν Introversione, ἥτις οὔτε Ἰταλικὴ εἶναι, οὔτ' εἰς τὸ Γαλλικὸν ἔχει τὴν ἀνάλογόν της. Ἄν καὶ τὸ Γραικικὸν Ἐσωστροφή νοῆται ἀδιεξήκτως Στροφὴ εἰς τὰ ἔσω τῶν ἐξω,

ἀμφιβάλλεται ὁμως ἡ προσαρμογὴ καὶ χρῆσις του, ποῖα δηλαδὴ λέγομεν ὅτι ἔκαμαν ἢ ἔπαθαν ἐσωσροφήν. Ἐὰν ἡ λέξις δὲν ἔλαβεν ἀκόμη σημασίαν ὠρισμένην, ἔμπορεῖ τις νὰ σημάνη δι' αὐτῆς ἢ τὴν γινομένην διὰ χειρουργίας τῶν ἐξαρθρημένων ὁσέων ἀποκατάσασιν (réduction), ἢ τὴν συμβαίνουσαν εἰς τὸν Εἰλεὸν Ἑλλ. (passion iliaque) ὀλέθριον τῶν ἐντέρων συσροφήν (intussusception).

ΕΤΟΙΜΟΣ, Σ. ὁ εὐρισκόμενος εἰς κατάσασιν, ἢ ἔχων ὅλα τὰ χρειώδη νὰ πράξῃ ἢ νὰ πάθῃ τι (prêt), οἶον, Π ρ ὀ σ μ ε ν ἔ με μ ι κ ρ ὄ ν· δὲν εἶμαι ἀκόμη ἔτοιμος. 2) Ὁ ταχὺς καὶ πρόθυμος νὰ πράξῃ ἢ νὰ πάθῃ τι (prompt), οἶον, Εἶμ' ἔτοιμος εἰς τὰς προσαγάς σου· ἔτοιμος νὰ σ' ἀκολουθήσω καὶ εἰς φυλακὴν καὶ εἰς θάνατον. 3) Καὶ ἀκολούθως παρὼν καὶ ὄχι προσμενόμενος, οἶον, Τὰ φαγητὰ εἶναι ἔτοιμα εἰς τὴν τράπεζαν, ὡς εἶπε καὶ ὁ Ὅμηρος (Ἰλιάδ. ι', 91),

Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἱαλλον.

Τὰ ἔτοιμα (ἐλλειπτ. τοῦ Χρήματα ἢ κτήματα), οἶον, Τρώγει ἢ ἐξοδεύει τὰ ἔτοιμα, ὡς εἶπε καὶ ὁ Θουκυδίδης (IV, 61) μὲ ὁμοίαν ἔλλειψιν, « Τὰ μὴ προσήκοντα ἐπικτωμένους μάλλον ἢ τὰ ἔτοιμα βλάπτοντας »· καὶ ὁ Πλάτων (Περὶ πολιτ. VIII, σελ. 552), « Τῶν ἐτοίμων ἀναλωτῆς » οὕτως ὀνομάζων τὸν ὀλιγαρχικόν, ὡς καὶ φυσικὰ πρέπει νὰ ᾔῃαι οἱ τοιοῦτοι, τρεφόμενοι ἀργοὶ ἀπὸ τῶν ἐργαζομένων τοὺς κόπους.

ΕΥΑΡΕΣΤΟΪΜΑΙ (se contenter, être satisfait).

Ζ. Δυσαρεσοῦμαι.

ΕΥΓÁΖΩ, Σ. Δ. ΕΥΓÁΝΩ, Σ. Δ. ΕΥΓÁΛΩ, Σ. Δ. Τὸ πρῶτον ἀπὸ τὸ Ἐκδιβάζω, Ἑλλ. τὸ δεύτερον, ἢ ἀπὸ τὸ αὐτὸ μὲ τροπὴν τοῦ ζ εἰς τὸ ν (ὡς λέγομεν Πιάνω ἀπὸ τὸ Πιάζω), ἢ ἴσως ἀπὸ τὸ Ἐκβαίνω (μὲ ἐκθλιψιν τοῦ ι), ἐκ τοῦ

ὁποίου εἶναι καὶ τὸ ἀμετάβητον Εὐγαίνω (ἀπὸ τὸ αὐτὸ Ἐκβαίνω, Ἑλλ.). Τὸ τρίτον παράγεται ἀπὸ τὸ Ἐκβάλλω, Ἑλλ. Σημαίνουν καὶ τὰ τρία τὸ Ἐξω βάλλω.

Οἱ περασμένοι χρόνοι, Εὐγαζα, Εὐγανα, Εὐγαλλα, Εὐγασα, Εὐγαλα. Τοῦ δὲ ἀμεταβ. Εὐγαίνω, Εὐγαινα ἢ Ηὕγενα, Ηὕγα, Εὐγῆκα ἢ Ηὕγῆκα. Τὸ προσαντ. Ἄς εὐγωμεν, Εὐγα, Ἄς εὐγῆ ἢ εὐγῆ, Εὐγῆτε ἢ Εὐγᾶτε. Οἶον, Ηὕγαλε γένεια ὁ νέος, ὅταν ἀρχίζωσι νὰ φαίνωνται τρίχες εἰς τὸν πώγωνα, καὶ ἀμεταβ. Ηὕγαν ἢ Εὐγῆκαν τὰ γένεια, Ηὕγαλεν ὁ δόντια, καὶ Ηὕγαν τὰ ὁδόντια του, περί βρέφους, ὅτε πρῶτον φαίνονται τὰ ὁδόντια του. Ἐξεναντίας, μεταβ. Τοῦ εὐγαλαν τὰ ὁδόντια, σημαίνει τὴν βιαίαν ἐκρίζωσιν τῶν ὁδόντων. 2) Μεταφορ. ἀντὶ τοῦ Θέτω, οἶον: Τί ὄνομα τοῦ (ἢ τὸν) εὐγαλαν, « Τίθεσθαι ὄνομα Ἑλλ. » (donner un nom), καὶ Τὸν εὐγαλαν Πέτρον, ἔλλειπτ. ἤγουν τὸν ὠνόμασαν, ὡς καὶ ὁ Κωμικός (Νεφελ. 67),

Κοινῇ ξυνέβημεν, κάθήμεθα Φειδιππίδην,

ἤγουν, τὸν ὠνομάσαμεν Φειδιππίδην. 3) Εὐγαλαν τὸ ὄνομά του, μεταβ. καὶ ὀνειδιστικῶς, ἤγουν τὸν ἐκακοφήμεσαν, καὶ Εὐγῆκε τὸ ὄνομά του, ἀμεταβ. ἤγουν κακοφημίζεται, κατὰ τὸ (Λουκ. 5', 22) « Ὅταν... ἐκβάλωσι τὸ ὄνομα ὑμῶν ὡς » πονηρόν ». 4) Δημοσιεύω, ἢ κηρύσσω (publier), οἶον Ὁ βασιλεὺς ηὕγαλεν ὅρισμόν, καὶ ἀμεταβ. Ηὕγεν (Ἐξέβη) ἢ Εὐγῆκεν (Ἐκδέδηκεν) ὁρισμός, ὡς τὸ « Ἐξῆλθε » δόγμα παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου » (Λουκ. β', 1). 5) Εὐγῆκεν ἀπὸ τὸν νοῦν μου (échapper de la mémoire). Τὸ δὲ Εὐγῆκεν ἀπὸ τὸν νοῦν του δύναται νὰ σημαίνῃ καὶ τὸ Ἐλησμώνησε, καὶ τὸ Ἐχασε τὸν

νοῦν του, « Ἐκζηται φρενῶν » Ἑλλ. 6) Ἀντί τοῦ Ἀπο-
δαίνω, οἶον Ἡὺ γεν ἀληθινὴ ἢ προφητεία, « Ἐπλη-
» ρώθη » Ἑλλ. Τὰ συνών. τούτου εὐρίσκονται εἰς τὸν Σο-
φοκλέα. (Οἶδ. Τύρ. 1011),

Ταρβῶ γε μή μοι Φοῖβος ΕΞΕΛΘΗ σαφής,

ἤγουν Φοβοῦμαι μή ὁ χρησμός μου εὖ γη ἀληθινός· καὶ πάλιν
(Αὐτοθ. 1182),

————— Τὰ πάντ' ἂν ΕΞΪΚΟΙ σαφῇ.

Ἰσως καὶ εἰς τοῦ Αἰσχύλου (Ἀγαμ. 1578) τὸ,

Εἰς τόνδ' ΕΝΕΒΗ ξὺν ἀληθείᾳ
χρησμός, —————

ἢ ὀρθὴ γραφὴ ἦτον, ΕΞΕΒΗ.

ΕΥΔΙΑ (bonace). Ζ. Καλοσύνη.

* ΕΥΔΙΑΖΕΙ, ῥῆμ. ἀπρόσωπ. (il fait beau), ὡς τὸ
Βρέχει, Χιονίζει, καὶ τὰ παρόμοια.

ΕΥΕΡΓΕΤΗΜΑ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ beneficium eccle-
siasticum (bénéfice), Ἐκκλησιαστικὸν ἐπάγγελμα, συν-
ωδευμένον μὲ εἰσόδημα τί ὠρισμένον. Ζ. Ἰδιάριον.

ΕΥΘΥΣ, μέ συνών. Παρευθὺς, Πάρευθα, Μόνερης,
Μονοτάρου, Σ. Μονερῆς, καὶ Μόνωρις, καὶ Μόναυτα, Δ.
(tout de suite, sur-le-champ). Εὐθὺς ὅπου (γρ. Εὐθὺς
ἀπου ἢ ἀφοῦ), Σ. Εὐθὺς ὅτι (γρ. Εὐθὺς ὅτε), Σ. Μόνερης ὅτι,
Σ. (dès que, du moment que, aussitôt que).

Τὸ Μονερῆς ἐξηγήθη (Ἀτάκτ. II, σελ. 252). Τὸ
Πάρευθα, ἢ συγγενεὺς μὲ τὸ Παρευθὺς, ἢ παρεπλάσθη
ἀπὸ τὸ Πάραυτα (Αὐτόθ. σελ. 419). Τοῦ Μονοτάρου
τὰ γενέθλια μοῦ εἶναι ἄγνωστα. Ἰσως τὸ Μόνον τῶρα,
ἀπεχυδαίσθη εἰς τὸ Μονοτάρου.

ΕΥΚΑΙΡΩ. Εἰς τὰ προσημειωθέντα (Ἄτακτ. II, σελ. 250) πρόσθεσε, ὅτι τὸ Εὐκαιρῶ ἀντὶ τοῦ Σχολάζω, ἢ Σχολῆν ἄγω, Ἑλλ. κατεδικάσθη ἀπ' ὅλους τοὺς γραμματικούς ὡς βάρβαρον, ἢ καὶ ὡς ἀνάττικον. Εὐρίσκεται εἰς τὸν Λουκιανόν (Ἑρωτ. § 33) καὶ εἰς ἄλλους πολλοὺς τοῦ παρακμ. ἑλλ. συγγραφεῖς.

Ἐσημειώθη (Ἄτακτ. Αὐτόθι), ὅτι λέγομεν Εὐκερόνω (ἀπὸ ἄχρητον Εὐκαιρόω) εἰς σημασίαν τοῦ Κενόω Ἑλλ. (vider). Οἱ προγενέστεροί μας τὸ ἐσχημάτιζαν ἀκόμη, εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν, καὶ Εὐκαιραίνω, Δ. οἶον

Τὰ ρέτεν' ἀπολύσασι, τὸν κάμπον ΕΥΚΕΡΕΝΟΥΝ.

Γράφε ΕΥΚΑΙΡΑΪΝΟΥΝ. Ἀφήμασι τὰ ἀμάξια, καὶ εὐκαίρωσαν (ἀνεχώρησαν ἀπὸ) τὸν κάμπον, τὸ ἵπποδρόμιον δηλαδὴ. Τὸ Ρέτενα ἢ Ρέδενα ἐξηγήθη ἄλλοῦ (Ἄτακτ. II, σελ. 422).

Τὸ Σχολάζω καὶ ἡ Σχολή εἰς τοὺς παλαιοὺς εἶχαν διπλὴν, καὶ τρόπον τινὰ ἀντιφάσκουσαν σημασίαν, Σχολάζω, ἢ Σχολάζω ἀπὸ τινος, Ἑλλ. ἔλεγον τὸ Παύω νὰ ἐργάζωμαι τί, ἢ ἀργῶ, καὶ Σχολάζω εἰς τί, Ἑλλ. τὸ Ἐργάζομαι τί, ἢ Καταγίνομαι εἰς τί « Σχολή (λέγει ὁ Ἡσύχιος), οὐ μόνον τὸ » μὴδὲν ὄραν, ἀλλὰ καὶ τὸ περὶ τι σχολάζειν ». Διότι ὅστις καταγίνεται εἰς ἔργον τί, προσέχων εἰς αὐτὸ μόνον, σχολάζει ἢ ἀργεῖ ἀπὸ τὰ λοιπά. Τὴν αὐτὴν διπλὴν σημασίαν εἶχεν εἰς τὸν παρακμ. Ἑλλ. καὶ τὸ Εὐκαιρῶ. Τὴν αὐτὴν καὶ τῶν Ῥωμαίων τὸ Vaco (Avoir du loisir, καὶ S'occuper à).

ΕΥΚΤΗΡΙΟΝ (οὐδετ. ἑλλειπτ. τοῦ Οἴκημα) Σ. Δ. καὶ ἀνελλιπ. Εὐκτήριος οἶκος Δ. (oratoire).

ΕΥΛΟΓΗΜΑ, μὲ συνών. Στεφάνωμα, Σ. (bénédiction nuptiale, cérémonie du mariage). Τὸ

Στεφάνωμα (couronnement), διότι καὶ στεφανώνει ὁ εὐλογῶν ἱερεὺς τοὺς νεογάμους.

ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΗ. Εὐλογημένην (bénite) ὀνομάζουν τινὲς τὴν Σκορδοῦλαν (peste) κατ' εὐφημισμὸν, ἢ μάλλον κατὰ δεισιδαιμονίαν, ὡς ὀνομάζεται καὶ ἀπὸ τοὺς Τούρκους μὲ ταυτόσημον μετοχὴν Μουμπάρεκ, ἀπὸ τὸ Βαράχ (τὸ Ἑβραϊστὶ σημαίνει Εὐλογῶ). Ὡσαύτως ὠνόμαζαν καὶ οἱ παλαιοὶ Ἰερὰν νόσον τὴν Ἐπιληψίαν (épilepsie), τὴν σήμερον ὀνομαζομένην, τὸ Γλυκὺ ἢ τὰ Γλυκὰ (Ἄτακτ. I, σελ. 142).

Ἐκ τούτου καὶ τὰ λοιμώδη ἐξανθήματα τῶν παιδίων (petite vérole) ὠνομάσθησαν Εὐλογίαι (bénédictions), τὸ ὅποιον διὰ τὴν ἄγνοιαν τῆς γλώσσης, ἐτυμολόγησαν τινὲς ἀπὸ τὸ Φλογία, ἥγουν νόσος φλογώδης (Ἰδ. τὰς εἰς τὸν Ἰσοκράτ. σημ. σελ. 117).

ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΟΣ. Ζ. Εὐλογῶ.

ΕΥΛΟΓΗΤΙΚΗΝ γυναῖκα, Σ. λέγομεν τὴν δι' ἱερατικῆς εὐλογίας νομίμως συζευγμένην μὲ ἄνδρα (épouse légitime). Ἀπὸ τὸ Εὐλογητὴ (bénie), ὡς ἀπὸ τὸ Ἀγαπητὴ (aimable) ἐπλάσθη ἡ Ἀγαπητικὴ (maîtresse). Σημαίνει σχεδὸν τὴν « Ἐγγυητὴν γυναῖκα » Ἑλλ. τῶν παλαιῶν.

ΕΥΛΟΓΙΑΙ. Ζ. Εὐλογημένη.

ΕΥΛΟΓΟΚΟΜΜΕΝΟΣ. Ζ. Εὐσφρας.

ΕΥΛΟΓῶ, Σ. Δ. (bénir). Ἡ παθητ. μετοχὴ, Εὐλογημένος, συνειθίζεται εἰς τὰς φιλικὰς προσκλήσεις, οἷον, Εὐλογημένε (ἢ Εὐλογημένε ἄνθρωπε), ἵδιὰ τί δὲν ἤλθες; ὡς ἐμεταχειρίζοντο οἱ παλαιοὶ τὸ Ὡ ἴγαθὲ, Ὡ λῶσε, Ὡ θαिमόνιε. 2) Εὐλογεῖ (célébrer le mariage) ὁ ἱερεὺς τοὺς νεογάμους, ὅταν τοὺς ἐνόνη δι' ἱεροπραξίας, καὶ τοὺς σεφανόνῃ (Ζ. Εὐλόγημα). Ὅθεν καὶ Εὐλογημέ-

νος ὁ οὕτω σφρανωθεὶς (uni par le sacrement du mariage). 3) Ἀντί τοῦ Εὐεργετῶ (ὡς καὶ εἰς τοὺς Γάλλους τὸ bénir), οἶον, ὁ Θεὸς τὸν εὐλόγησεν, ἡ Εὐλόγησε τοὺς κόπους του, ἤγουν ηὔξησε τὰ ὑπάρχοντά του. Ἡ φράσις ἐπέρασεν ἀπὸ τὴν Ἑβραϊκὴν γλῶσσαν εἰς τοὺς Ἑβδομήκοντα, καὶ ἀπ' ἐκείνους εἰς τὴν Νέαν Διαθήκην· « Εὐ- » λογῶν εὐλογήσω σε, καὶ πληθύνων πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου » (Γενεσ. κβ', 17, Πρὸς Ἑβρ. ε', 14). Καὶ Εὐλογία, ἡ ἄφθονος δόσις ἢ δωρεά, οἶον, « Ὁ σπείρων φειδομένως, φει- » δομένως καὶ Φερίσει· καὶ ὁ σπείρων ἐπ' εὐλογίαις, ἐπ' εὐλο- » γίαις καὶ Φερίσει » (Β', Πρὸς Κορινθ. θ', 6).

ΕὐΜΟΡΦΙΑ. Ζ. Εὐμορφος.

ΕὐΜΟΡΦΟΣ, ὁ καλὸς τὴν ὄψιν (beau), Καλὸς Ἑλλ. καὶ σπανιώτερον, Εὐμορφος Ἑλλ. « Εὐμορφον παιδισκάριον » (Ἀθην. σελ. 218).

Εὐμορφία, ἡ καλὴ ὄψις (beauté), Κάλλος Ἑλλ. καὶ Εὐμορφία Ἑλλ. « Ἀμήχανόν τι κάλλος.... καὶ τῆς παρὰ σοί » εὐμορφίας πάμπολυ διαφέρων » (Πλάτων, Συμποσ. σελ. 218).

Λέγει καὶ ἡ Ἑλένη πρὸς τὸν Μενέλαον (Εὐριπίδ. Τρ. 935),

Ἄθ' εὐτύχησεν Ἑλλάς, ὠλόμην ἐγὼ,
Εὐμορφία πραθεῖσα.—————

ΕὐΡΕΜΑ, Σ. καὶ ΕὐΡΗΜΑ, Σ. φανέρωσις πράγματος ἀδήλου (invention, découverte). 2) Ἀνακαλυψίς τοῦ κρυμμένου. 3) Αὐτὸ τὸ εὐρημένον πρᾶγμα (trouvaille). Καὶ οἱ δύο τύποι εἶναι εἰς χρῆσιν, ἂν καὶ ὁ Φρόνιχος (σελ. 196) καταδικάζει τὸν πρῶτον (Εὐρεμα), ὡς λέξιν τοῦ παρακμαζοντος Ἑλληνισμοῦ.

ΕΥΡΕΣΙΛΟΓΟΣ, Σ. Ὁ εὐκόλως εὐρίσκων λόγους, νὰ πιστώσῃ ἢ νὰ ἀναιρέσῃ τι (vétilleur, pointilleux), Εὐρεσιλόγος καὶ Εὐρεσιεπής, Ἑλλ. 2) Πολυλόγος καὶ ματαιολόγος· « Εὐρεσιλόγος, φλύαρος » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ΕΥΡΕΣΙΜΙΟΣ, Σ. ὁ εὐρημένος (trouvé), ὡς τὸ ἐξηγεῖται. Ἀπὸ ἄχρηστον Εὐρεσιμαῖος, ὡς Βαπτισιμιὸς ἀπὸ ἄχρηστον Βαπτισιμαῖος, καὶ Παλιὸς ἀπὸ τὸ Παλαιός. Εὐρεσίμιον παιδίον, Σ. (enfant trouvé). Ζ. Χαμευρετοί.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ, Σ. Τόπος ὅπου ζέκονται πράγματα εἰς τρόπον, ὥς νὰ εὐρίσκωνται εὐκόλως ζητούμενα (répertoire).

ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΟΝ. Ζ. Εὐρίσκω.

ΕΥΡΙΣΚΩ. Εἰς τὰ προσημειωθέντα (Ἄτακτ. II, σελ. 137) πρόσθεσε: Τὸν εὐρηκα (atteindre) λέγει, ὅστις ῥήκτων κατὰ τινος βέλος, ἐπιτυχαίνει τὸν σκοπὸν, καὶ κατὰ μέρος, Τὸν εὐρηκα εἰς τὴν κεφαλὴν, εἰς τὸ σῆθος, κ. τ. λ.

Καλῶς νὰ σ' εὐρω, λέγει συμποσιάζων, ὅστις προβάλλει πρόποσιν (toast) εἰς τὸν συμπότην, πρὸς τὸν ὁποῖον ὁ δεχόμενος ἀποκρίνεται, Καλῶς νὰ ὀρίσης! Λεῖψανον παλαιᾶς συνηθείας· ἀλλ' ἐκεῖνοι ἐχάριζαν καὶ τὸ ποτήριον, ἀργυροῦν ἢ χρυσοῦν, ὅτε ὁ προπίνων ἦτον ἀνώτερος τὴν τύχην, ἢ πρεσβύτερος τὴν ἡλικίαν, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὴν ὠραιοτάτην τοῦ Πινδάρου (Ὀλυμπ. VII, 1-6) ταύτην ᾠδὴν·

Φιάλαν ὥς εἴ τις ἀ-
φνειᾶς ἀπὸ χειρὸς ἐλὼν,
Ἀμπέλου ἔνδον καχλάζοι-
σαν δρόσω, δωρήσεται
Νειανίᾳ γαμβρῷ προπίνων
Οἴκοθεν οἴκαδε πάγ-
χρυσον. —————

Σύννηθες ἔτι ἦτον εἰς τοὺς πρὸ ἡμῶν (ὡς εἶναι καὶ εἰς τοὺς

ἔτι ζῶντας ὑπὸ τὸν Τουρκικὸν ζυγὸν), ὅτε ἐσυμποσίαζαν εἰς ξένην γῆν, μετὰ τὴν κοινὴν καὶ συνήθη πρόποσιν, Εἰς τὴν ὑγείαν σου! νὰ προσθέτωσι τὸ, Εἰς τὴν πατρίδα μὲ τὸ καλόν! (ἐλλειπτ. τοῦ Νὰ ἐπισρέψωμεν). Καὶ ἡ τοιαύτη εὐχὴ, κοινὴ εἰς ὅλων τὰ σώματα, μ' ὅλον ὅτι δὲν εἶχαν ἀληθῶς πατρίδα, δείχνει ὅτι ἔκριναν ἑαυτοὺς αἰχμαλώτους, ἀλλ' ὅχι ποτὲ κυρίως δούλους τῶν Τούρκων.

Τὸ Εὐρισκόμενον, λέγομεν οὐδετέρως (τὸ Τυχὸν Ἑλλ.) σημαίνοντες ὅ,τι λέγουν οἱ Γάλλοι *la fortune du pot*, οἷον, Ἐλα νὰ γευθῶμεν ἐντάμα, ἂν ἀρκῆσαι εἰς τὸ εὐρισκόμενον (χυδ. τὸ Εὐρισκούμενον καὶ Βρισκούμενον).

ΕΥΤΑΞΙΑΣ, ἄρσ. Δ. Εὐταξίαν ὀνομάζομεν τὸν ἐκκλησιαστικὸν ὑπηρέτην, ὠρισμένον νὰ κατασέλλῃ τοὺς θορύβους καὶ τὰς ἀταξίας τοῦ λαοῦ, εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἀκολουθίας. Ἀπὸ τοὺς Γραικορωμαίους ὠνομάζετο, Ὁ ἐπὶ τῆς εὐταξίας, (ἐλλειπτ. ὦν), καὶ μὲ δευτέραν ἔλλειψιν (τὴν τῆς προθέσεως) Ὁ τῆς εὐταξίας. Τελευταῖον ἔπαθε καὶ τρίτην ἀλλοίωσιν ἡ φράσις, μεταβαλθεῖσα εἰς ὄνομα ἀρσενικόν, Ὁ Εὐταξίας (*bedeau*).

Εἰς τὰ πολιτικά ὑπουργήματα ἡ τοιαύτη Εὐταξία, ἀναγκαία μάλιστα εἰς τὴν ἀγοράν, ὀνομάζετο Εὐκοσμία (*police*), καὶ ἦτον ἔργον τοῦ Ἀγορανόμου ἢ τοῦ Ἀσυνόμου (Ἀριστοτ. Πολιτικ. IV, 12, σελ. 137, καὶ VI, 5, σελ. 198), τὸν ὁποῖον ἔπειτα οἱ Γραικορωμαῖοι ὠνόμασαν Εἰρηνάρχην, ἢ Ἀρχοντα τῆς εἰρήνης (*préfet de police*). Τὰ Γλ. φέρουν « Εἰρηνάρχαι, οἱ τῆς τοῦ δήμου » εὐταξίας ἐπιστατοῦντες ».

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΜΕΝΟΣ. ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΣΙΣ. ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ. ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΪΜΑΙ. Ζ. Εὐχαριστῶ.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ. Γινώσκω ἢ Οἶδα χάριν Ἑλλ. Τὸ Εὐχαριστῶ εἶχεν ἐμβῆν εἰς τὴν γλῶσσαν, κατὰ τὴν δευτέραν ἑκατονταετηρίδα, ἐπειδὴ ὁ τότε ζήσας Φρύνιχος τὸ καταδικάζει ὡς ἀνάττικον. Πρὸ ταύτης τὸ ἐμεταχειρίσθη ὁ Πολύβιος, καὶ μετ' αὐτὸν ἄλλοι πολλοί, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ σήμερον λέγομεν σημασίαν Εὐχαριστῶ (*rendre grâces, remercier*), λαμβάνοντες εὐεργέτημα τί. Εὐρίσκεται καὶ εἰς τὴν Νέαν Διαθήκην· ὅθεν ὠνομάσθη (ἔτι ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους χριστιανούς) καὶ Εὐχαρισία ὁ καθιερωμένος ἄρτος καὶ οἶνος τῆς μεταλήψεως, διὰ τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ, ὅτε πρῶτον τὰ καθιέρωσε· « Καὶ λαβὼν τὸ » ποτήριον, καὶ εὐχαρισήσας, ἔδωκεν αὐτοῖς » (Ματθ. κς', 27).

Εὐχαριστῶ, λέγομεν, ὅχι μόνον δεχόμενοι εὐεργεσίαν, ἀλλὰ καὶ ὅτε τὴν ἀποβάλλομεν, ἢ ὡς περιττήν, ἢ φοβούμενοι μὴ βάλωμεν εἰς τὴν κεφαλὴν μας ἀντ' εὐεργέτου δεσπότην. Ἡ εὐεργεσία εἶναι πράξις ἱερὰ, ὅθεν πρέπει καὶ νὰ διδεται καὶ νὰ λαμβάνεται ἱερώς. Ὅστις εὐκολα εὐεργετεῖται, κινδυνεύει νὰ φανῇ ἀχάριστος, ἢ τὸ χειρότερον, νὰ πληρώσῃ τὴν χάριν μὲ τὴν τιμὴν του.

Τοιαύτην διπλὴν σημασίαν εἶχε καὶ εἰς τοὺς παλαιούς τὸ Ἐπαινῶ. Εἰς τὸν Ἀριστοφάνην (Βατρ. 508) ὁ Ξανθίας προσκαλούμενος εἰς δεῖπνον, ἀποκρίνεται·

Κάλλις' ἐπαινῶ, —————

ἤγουν Εὐχαριστῶ, κατ' εὐφημισμὸν, ἀντὶ τοῦ Δὲν ἔρχομαι, ἢ Δὲν ἔχω χρεῖαν δεῖπνου, ὡς καὶ τῶν Γάλλων τὸ *remercier* λέγεται καὶ ἀπὸ τὸν ἀποβάλλοντα τὴν εὐεργεσίαν.

Ὁ Ἡσίοδος ἐμεταχειρίσθη καὶ τὸ ἀπλοῦν Αἰνῶ, ἀντὶ τοῦ Ἀφίνω, ἢ Λεῖπω, λέγων (Ἔργ. καὶ ἡμ. 643),

Νη' ὀλίγην αἰνεῖν, μεγάλη δ' ἐνὶ φορτία θέσθαι,

ἤγουν Παραιτοῦ τὰ μικρὰ καράδια, φόρτιζε δὲ εἰς τὰ μεγάλα τὰς πραγματείας σου· ὡς τὸ ἐξηγεῖ ὁ Πλούταρχος (Περὶ τοῦ Πῶς δεῖ τὸν νέον κ. τ. λ. § 6)· « Τῷ μὲν γὰρ Αἶν εἶν σημαίνεται » τὸ Ἐπαίνειν· αὐτῷ δὲ τῷ Ἐπαινεῖν ἀντὶ τοῦ Παραιτεῖσθαι νῦν κέχρηται· καθάπερ ἐν τῇ συνηθείᾳ Καλῶς φαμέν ἔχειν, καὶ Χαίρειν κελεύομεν, ὅταν μὴ » δεώμεθα μηδὲ λαμβάνωμεν ».

Τὸ Εὐχαριστοῦμαι μέσ. ῥῆμ. σημαίνει ἀρκοῦμαι (se contenter de, se satisfaire), οἷον Δὲν εὐχαρισήθη εἰς τοῦτο, ἀλλ' ἐζήτησεν ἀκόμῃ καὶ κ. τ. λ. Καὶ ἡ μετοχὴ Εὐχαριστημένος, ὁ ἀπολαύων ὅ,τι ἐπεθύμει, ὁ μὴ ἐπιθυμῶν πλέον (content, satisfait).

Τὸ ῥηματικὸν Εὐχαρίσεις, ὡς καὶ τὸ Εὐχαρισία σημαίνει ὁμολογίαν χάριτος πρὸς τὸν εὐεργέτην (action de grâces). 2) Ἀρέσκειαν εἰς τὶ (contentement, satisfaction), οἷον Δὲν εὐρίσκω εὐχαρίσεις εἰς τὸ ποτὸν ἢ φαγητόν. Παρόμοιον ἐσήμαινεν ὁ Ἀριστοφάνης, λέγων (Λυσ. 865),

Ὡς οὐδεμίαν ἔχω γε τῷ βίῳ χάριν·

καὶ πάλιν (Αὐτόθ. 869),

Χάριν οὐδεμίαν οἶδ' ἐσθίων.

ΕΥΧΗ, ἐπιθυμία καλοῦ τινὸς διὰ τινα (vœu). 2) Συνωνυμεί μετὰ τὸ Εὐλογία (bénédiction), καὶ συνονομάζεται πολλάκις μ' αὐτὸ, οἷον, Εὐχὰς καὶ εὐλογίας! καὶ Δὸς με τὴν εὐχὴν σου, λέγει υἱὸς πρὸς πατέρα, νέος πρὸς γέροντα, κοσμικὸς πρὸς ἱερωμένον· καὶ ἀποκρίνονται, Ἐχε τὴν εὐχὴν μου!

* ΕΥΧΟΜΑΙ. Ζ. Εὐχοῦμαι.

ΕΥΧΟΪΜΑΙ, Σ. καὶ * ΕΥΧΟΜΑΙ (souhaiter). Καὶ οἱ δύο τύποι εἶναι χρηστοὶ εἰς τὸν ἐνεσῶτα, οἶον, Μ' εὐχεται, ἢ Μ' εὐχεῖται (χυθ. εὐχᾶται) κατενόδιον. Ὁ ἀόριστος λαμβάνεται καὶ ἀπὸ τοὺς δύο, οἶον Μ' εὐχήθη κατενόδιον. Πολλάκις ὑπονοεῖται ἐλλειπτικῶς, ὡς εἰς ταύτας τὰς φράσεις Καλὴν ἡμέραν! Καλὴν νύκτα! Καλὸν κατενόδιον! Εἰς γυναῖκα ἔγκυον λέγομεν, Καλὴν ἐλευθερίαν! 2) Εὐλογῶ (bénir). οἶον Εὐχήθη τὰ τέκνα του ὁ πατήρ.

ΕΦΕΤΟΣ, ἐπίρρ. τοῦτο τὸ ἐνεσῶς ἔτος (cette année), Τῆτες Ἑλλ. Ἀπὸ τὸ Ἐπέτος, ἤγουν Ἐπ' ἔτος (Ἄτακτ. II, σελ. 75), ἢ Ἐφ' ἔτος· διότι τὸ ἔτος ἐδασύνετο παλαιὰ, ἂν καὶ ὁ Ἐτυμολόγος (σελ. 354) τὸ καταδικάζῃ, λέγων « Ἐπέτειον ἐπὶ τοῦ νῦν ἔτους. Ἐπετος γὰρ δεῖ λέγεσθαι τὸν » ἐνεσῶτα καιρὸν, οὐχὶ διὰ τοῦ φ̄, ἀλλὰ τοῦ π̄, ὡς φησι » Πίνδαρος, κ. τ. λ. ». Τὰ αὐτὰ καὶ ὁ Σουΐδας, προσθέτων, « Καὶ Ἐπέτειος, ὁ κατ' ἔτος γινόμενος ». Ἐπετος λοιπὸν, κατὰ τὸν Πίνδαρον (ἂν καὶ σήμερον ἡ λέξις δὲν εὐρίσκεται εἰς αὐτὸν), ἢ Ἐφετος, ἦτον ἐπίθετον, συνώνυμον τοῦ Ἐπέτειος (annuel).

Ἀπὸ τὸ Ἐφετος ἔχομεν καὶ παράγωγον ἐπίθετον, Ἐφετινός (de cette année), Τητινός, Ἑλλ.

ΕΧΕΙ ΜΟΥ. Ζ. Κοσίζω.

ΕΧΕΝΗΔΑ. Ζ. Ἄργητα.

ΕΧΩ, κρατῶ, (tenir), οἶον Σ' ἔχω εἰς τὰς χεῖρας μου, ὡς ὁ Σοφοκλῆς (Ἠλ. 1226), « ἔχω σε χερσίν ». 2) ἔχω, μέλλω, χρεωσῶ (devoir), οἶον ἔχων ἀνπάγω. 3) Σημαίνει τὸ ἀπρόσωπον ἐλληνικὸν Δεῖ ἢ Χρή. Ὅθεν λέγομεν

καὶ ἔχω νὰ λάβω τί ἀπὸ τινά, ἤγουν Μοῦ χρεωσέ-
ται νὰ λάβω, « Χρή με λαβεῖν » Ἑλλ. 4) ἔχω ἐλπίδα, καθὼς
καὶ ὁ Σοφοκλῆς (Οἰδ. Τύρ. 835),

————— Ἔως δ' ἂν οὔν

Πρὸς τοῦ παρόντος ἐκμάθης, ἔχ' ἐλπίδα.

ἔχω γνώμην νὰ κ. τ. λ. (Θουκυδίδ. II, 86), « Γνώμην
ἔχοντες.... μὴ ἐκπλεῖν ». ἔχω ἔχθραν εἰς τὸν κ. τ. λ.
« ἔχθραν πατρικὴν ἔχουσι πρὸς ἐμὲ » (Δημοσθέν. περὶ
παραπρ. σελ. 410). 5) ἔχω, εὐπορῶ, καὶ μὲ τὴν ἄρνη-
σιν, ἀπορῶ, οἶον, Δέν ἔχω τί νὰ κάμω (Δημοσθέν. Περὶ
παραπρ. σελ. 425), « Οὐδ' ὅ,τι χρὴ ποιεῖν ἔξετε ». 6)
ἔχω, γινώσκω, οἶον ἔχω ἐξ ἀκοῆς, ἀπ' ἀκοῆς, ἢ
καὶ ἑλλειπτικῶς ἔχω ἀκοῆς. 7) ἔχω, προσφέρω συχνά,
οἶον Τὸν ἔχω εἰς τὸ σόμα. Οἱ ἀρχαῖοι « Διὰ σόματος
» (ἢ ἐν σόματι) ἔχειν τινά ». 8) Τὸ ἀπαρέμφατον, ἔχειν
κατήντησε σήμερον εἰς ὀνοματικὸν οὐδέτερον, Τὸ ἔχειν,
σημαῖνον, κτήσιν, περιουσίαν, καθὼς καὶ τῶν Γάλλων τὸ
l'avoir, καὶ τοῦ Ἀποστόλου (Β'. Κορινθ. ἡ, 11-12)
τὸ « ἔκ τοῦ ἔχειν », ἐξηγούμενον καθεξῆς ἀπὸ τὸν αὐτὸν
« Καθ' ὃ ἐὰν ἔχη τις ». Οὕτω καὶ ἡ μετοχή, ἔχων, εἰς τοὺς
παλαιοὺς ἐσυνωνύμει μὲ τὸ εὐπορῶν, ἢ ἐλαμβάνετο ἑλλειπτι-
κῶς τοῦ Χρήματα, ἢ Κτήματα, ὡς εἶπεν ὁ Δημοσθένης
(Κατὰ Στεφάν. σελ. 1123) « Δεινόν.... τούτους περιορᾶν
» ἐν ταῖς ἐσχάταις ἀπορίαις ὄντας, ἔχοντα καὶ πλου-
» τοῦντα », καὶ ὁ εὐαγγελιστὴς (Λουκ. ιε', 26) « Παντὶ τῷ
» ἔχοντι δοθήσεται ».

ΕΨΕΣ καὶ ὈΨΕΣ, Σ. (hier). Τὸ διὰ τοῦ ὁ φανερόναι τὴν
γένεσιν τοῦ ἀπὸ τὸ Ἑλλ. Ὀψέ, τὸ ὁποῖον ἴσως οἱ Αἰολεῖς ἢ
Δωριεῖς ἐπρόφεραν Ἐψέ, ὡς ἔλεγαν καὶ Εὔσα, ἀντὶ τοῦ
Οὔσα, καὶ Τεῦ ἀντὶ τοῦ Τοῦ. Ἡ προσθήκη τοῦ σ, εἶναι

χυδαϊσμός, ὡς λέγουν καὶ Τότες, ἀντὶ τοῦ Τότε, καὶ Ποτές, ἀντὶ τοῦ Ποτέ. Τὸ κολοβόνουν ἀκόμη τινές εἰς τὸ Ψές, κατὰ τὸ συνωνύμον Ἐχθές καὶ Χθές (hier). Τὸ Ὁψέ (tard) ἐσημαίνει κυρίως τὸ Ὁπίσω, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὰς συνωνύμους φράσεις, « Ὁψέ τῆς ἐορτῆς » καὶ « Κατόπιν τῆς ἐορτῆς ». Λέγοντες Ἐψές, ὡς σωνώνυμον τοῦ Ἐχθές (hier), σημαίνομεν Ὁπίσω τῆς σήμερον, ἤγουν Πρὸ τῆς σήμερον.

Τὸ παράγωγον Ἐψεσινός (χυδ. Ψεσινός), ἄγνωστον εἰς τοὺς παλαιούς, σημαίνει Ἐχθεσινός (d'hier). Ἐσώσαμεν ὅμως ἄλλο παλαιὸν παράγωγον, Ὁψιμος, Σ. καὶ Ἐψιμος, Σ. ἀλλὰ σημαῖνον ὅτι καὶ εἰς ἐκείνους, τὸν μετὰ τὸν συνήθη φυσικὸν χρόνον ὠριμαζόμενον καρπὸν (tardif), ὡς τὸ ἐναντίον του, τὸ Πρώτιμος, Σ. τὸν πρὸ τοῦ συνήθους (hâtif, précoce).

Z.

ΖΑ, Σ. Ζᾱ, Δ. οὕτως ὀνομάζουσι πολλοὶ τὰ ζῶα (animaux, bêtes), οἷον,

Λαρόπολα καὶ ἄλλα Ζᾱ ἐκείσαν μαζομένα

(Δουκάγγ. σελ. 959). Κατὰ συναίρεσιν (Ζᾱ, ἀπὸ τὸ Ζῶα) ὅχι παράξενον, ἐπειδὴ καὶ οἱ παλαιοὶ ἔλεγον Σῶα καὶ Σᾱ (sains, entiers), τὰ σήμερον λεγόμενα Σωσά, Σ.

Τὸ ἐνικόν, Ζῶ, Σ. Γρ. Ζῶν, κατὰ τὸ τῶν παλαιῶν Σῶον καὶ Σῶν, ἢ μάλλον Ζῶν ἀπὸ τὸ Ζοόν, κατὰ τὸ Ζῶς τοῦ Ὁμήρου (Ἠλιαδ. ἐ, 887) ἀντὶ τοῦ Ζοός (vivant).

Αὐτὸ τὸ Ζῶον (animal) εἶναι ἀπὸ τὸ Ζωόν (animé), μετὰθεσιν τοῦ τόνου, διὰ τὴν ἀπὸ ἐπίθετον εἰς οὐσιαστικὸν μετάθεσιν.

ZABOΣ, Σ. με ἐξήγησιν pazzo (fou) καὶ grossolano

(grossier, rustre). Ὁ δὲ Δ. ἐξηγεῖ τὸ Ζαβὸς, *curvus, uncus* (courbé, crochu).

Ἰσως ἀπὸ τὸ Σαβὸς, κατὰ τροπὴν συνήθη τοῦ σ εἰς ζ. Σαβούς, ὠνόμαζαν οἱ παλαιοὶ τοὺς βακχεύοντας, καὶ ἀκολούθως τοὺς τρελοὺς, κατὰ τὸν Φώτιον· « Σαβούς καὶ Σαβάς καὶ Σα- » βαζίους, τοὺς βακχεύοντας τῷ Σαβαζίῳ· τὸ γὰρ Σαβάζειν, » τῷ Θεῷ τοῦτο (γρ. τούτω). Ὑπὸ δὲ τινων ὁ Διόνυσος Σαβὸς » καλεῖται ». Καὶ πάλιν « Παραισαβάζειν, ΠΑΡΑΜΑΪΝΕ- » ΣΘΑΙ, ἀπὸ τοῦ Σαβοῦ· τοὺς γὰρ παρὰ τῷ Σαβαζίῳ βακ- » χεύοντας, καλοῦσι Σαβοὺς, καὶ τὸ Βακχεύειν, Σαβάζειν ».

ΖΑΛΗ. Ζ. Κεφαλοτρέχουσα.

ΖΑΜΠΕΤΙ. Ζ. Γάλαιον.

ΖΑΡΒΟΣ. Ζ. Ζερβός.

ΖΑΡΟΒΟΤΑΝΗ. Ζ. Χανί.

ΖΑΡΟΥΠΙΟΝ, Δ. καὶ φέρει ἐξήγησιν ἀπὸ βαρβάρους ἐρμηνείας »· Ἀγυιάς, ἄμφοδα, δίοδα, δίσρατα, ζαρούπια, » ρύμες ». Ἄν σώζεται ποῦποτε ἡ λέξις, παράγεται ἴσως ἀπὸ τὸ Ζαρόνω (ἴδε Ἄτακτ. I, σελ. 213), καὶ σημαίνει τὸν Στενωπὸν (ruelle), Ἑλλ.

ΖΑΡΤΑΛΟΥΔΙ. Ζ. Βερίκοκκον.

ΖΑΤΡΙΚΙΟΝ, Δ. Οὕτως ὠνόμασεν Ἄννα ἡ Κομνηνὴ τὸ Ἰνδικὸν παιγνίδιον (*jeu des échecs*), καὶ οὕτω συγχωρεῖται νᾶ τὸ ὀνομάζωμεν καὶ ἡμεῖς. Ἡ λέξις παρεπλάσθη ἀπὸ τὸ Περσικὸν Σαχτράτς (ἔχουν Βασιλικὸν παίγνιον). Ὁ Σ. τὸ ὀνομάζει ἄρσ. πληθ. Ταρόκοι, ὄνομα ἄγνωστον εἰς ἐμέ.

ΖΑΦΗΡΗ. Ζ. Σαφείρι.

* ΖΑΧΑΡΟΚΟΥΛΟΥΡΑ, οὐσ. πληθ. Ζ. Μαντζούνη.

ΖΕΜΑΤΑ, Δ. τὰ φυσικὰ θερμὰ νερά (*eaux thermales*).

ΖΕΜΑΤΙΖΩ, Σ. Δ. καίω μὲ βρασὸν νερόν. 2) Περιχύνω μὲ ζεσὸν νερόν (*échauder*).

Ἡ μετοχὴ **Ζεματισμένος**, παρὰ τὴν ἀπὸ τοῦ ῥήματος σημασίαν, σημαίνει μεταφορικῶς καὶ τὸν ἐκπληγμένον δι' ἔλεγχον ἀπροσδόκητον (*confondu, humilié, terrassé*).

ΖΕΜΠΙΑΙ. Ζ. Σπόρτα.

ΖΕΝΝΩ, Δ. Ζέω, Ζεννύω, ἢ Ζέννυμι, Ἑλλ. Βράζω (*bouillonner*), γράφεται καὶ **Ζένω**, ὡς ἀπὸ τὸ Δέω, Δένω.

ΖΕΡΒΟΣ, Σ. Δ. καὶ Ζαρβός, Δ. Γράφεται καὶ Ζερμπός, Δ. Ἀρισερός, Εὐώνυμος, Ἑλλ. (ἴδε Ἄτακτ. II, σελ. 141).

ΖΕΣΗ, Δ. ὀρθότερον **Ζέσις**, Σ. (*ardeur, ferveur*). Ἡ διὰ τοῦ *η* γραφὴ ἐγεννήθη ἀναγκαστῶς ἀπὸ τὴν βάρβαρον γενικὴν **Ζέσης**, ὡς καὶ ἡ Πίση (πίσις) ἀπὸ τὴν γενικ. Πίσης.

ΖΕΣΤΑ καὶ **ΖΕΣΤΗ**, Σ. Δ. τὸ πρῶτον εἶναι λείψανον Δωρισμοῦ. Τὸ **Ζέση** (*chaleur*) ἔγινεν ἀπὸ τὸ ὀξύτονον ἐπίθετον **Ζεση** (*chaude*), ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ μὲ τὴν μετάθεσιν τοῦ τόνου ἐμετάβαλλαν τὰ ἐπίθετα εἰς οὐσιαστικά, καὶ τοῦτα πάλιν εἰς ἐκείνα. Τοιοῦτον εἶναι καὶ πάλαι καὶ σήμερον τὸ συνώνυμον **Θέρμη** (*fièvre*) οὐσ. καὶ **Θερμή** (*chaude*) ἐπίθ. Τοιοῦτον ἀκόμη εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν τὸ ἐναντίον **Ψύχρα**, **Ψύχος**, Ἑλλ. (*froid*), καὶ **Ψυχρά** (*froide*).

* **ΖΕΣΤΑΖΩ**. Ζ. Ζεσαίνω.

ΖΕΣΤΑΙΝΩ, Σ. Δ. Ζεσένω Δ. (*chauffer*). Γράφε **Ζεσανώ**, ἢ **Ζεσαζώ**, ὡς τὸ διδάσκουν τὰ ῥηματικὰ **Ζέσαμα** καὶ **Ζέσασμα**, Σ. (*l'action de chauffer*).

ΖΕΣΤΑΣΤΗΡΙ, οὐσ. οὐδέτ. Σ. **Θερμάστρα**, Δηλ. Τρ. **Λῖθρα**νος Ἑλλ. **Ποδαρούλιον** (*chaufferette*), κατὰ τοὺς Γραικορ. ὡς μαρτυρεῖ ὁ Εὐστάθιος (Ὁδυσσ. η', σελ. 1571) « Πολλῶν δὲ » παραγομένων ἐκ τοῦ **Λῖθριν**, παραδέδοται ἀπ' αὐτοῦ καὶ

» ἡ παρὰ τῷ Σουίδα Αἶθρακος (γρ. Αἶθρανος) ἡ καὶ Ἀν-
 » δράχλη, ὡς ἐκεῖνος λέγει. Δηλοῖ δὲ τὸ ἰδιωτικῶς γυναικεῖον
 » Ποδαρούλιον ». Ἰδοὺ τί λέγει ὁ Σουίδας· « Αἶθρανος
 » τὸ γυναικεῖον ὑποπόδιον, ἐν ᾧ ὡς δι' ὁπῆς αὐτῶν (ἴσ. ἐν ᾧ
 » δι' ὁπῆς αὐτοῦ) θερμαίνονται τοῖς κάρβωσιν », χωρὶς νὰ
 φανερόνῃ τὸ γένος, τὸ ὁποῖον ὁ Εὐστάθιος ἐπλασε θηλυκὸν (ἡ
 αἶθρανος). Ἄλλου δὲ λέγει ὁ αὐτὸς Σουίδας· « Ἀνδράχλη,
 » διὰ τοῦ λ, ἐνικῶς, ἀντὶ τοῦ Αἶθρανος κ. τ. λ. ». Τὸ Ἀν-
 δράχλη διὰ τοῦ λ (εἰς διάκρισιν δηλαδὴ τοῦ φυτοῦ τῆς Ἀνδρά-
 χνης) μὲ φαίνεται ὑποπτον. Ἰσως ἦτον Ἀνθράχλη, διὰ τοῦ
 θ, ἀπὸ τὸ Ἀνθραξ καὶ τὸ Χλιαίνω. Ὅπως ἂν ἦναι, συγ-
 χωρεῖται ἀντὶ τοῦ βαρβαροφώνου Ζεσασηρίον, καὶ τοῦ κακοσή-
 μου Ποδαρούλιον, νὰ τὸνομάζωμεν Θερμάςρα ἢ Ζεσήριον
 Ζ. Τανός.

* ΖΕΣΤΗΡΙΟΝ. Ζ. Ζεσασηρί.

ΖΕΣΤΟΚΟΠΗΜΑ. Ζ. Ζεσοκοπῶ.

* ΖΕΣΤΟΚΟΠῶ, Θάλπω, Ἑλλ. (fomenter, bassiner).

Λεῖπει εἰς τὸν Δ. ἡ λέξις· ὁ δὲ Σ. μόνον τὸ ῥηματικὸν Ζεσο-
 κόπημα (fomentation) ἐσημείωσεν.

Ἀπὸ τὸ Ζεσὸς καὶ Κόπος, κατὰ τὰ ἄλλου (Ἄτακτ. I,
 σελ. 96-97) σημειωθέντα παρόμοια σύνθετα. Ἰδε καὶ Πρόδρ.
 Ἑλλ. Βιβλιοθ. σελ. 97'.

* ΖΕΣΤὸΝ, οὖσ. οὐδέτ. Ζ. Ζεσός.

ΖΕΣΤὸς, Σ. Δ. Λέξις τοῦ παρακμ. ἑλληνισμ. ἀντὶ τοῦ
 θερμός, Ἑλλ. (chaud). « Ζεσὰ ὕδατα » ὀνομάζει ὁ Στρά-
 βων (XII, σελ. 578) τὰ Ζέματα (Ζ. Ζέματα), καὶ « Ζεσῆς
 » ψάμμου » Διογένης ὁ Λαέρτιος (VI, 23).

Ζεσὸν, ἐπίθ. οὐδέτ. (chaud), καὶ Ζεσὸν, οὖσ.
 οὐδέτ. συνώνυμον τοῦ Λουτρὸν (bain), οἶον, Ἀπὸ τὸ

ζες ὃν ἔρχομαι. Κατὰ τὸν Γαληνὸν (περὶ συνθ. φαρμάκ. τῶν κατὰ τόπ.), Ζες ὃν ὠνόμαζεν ὁ Ἀρχιγένης ἐκεῖνο τοῦ Λουτροῦ τὸ μέρος, ἢ τὸν τόπον, ὅπου ἦτο τὸ Θερμὸν νερόν (Ῥωμ. Cella caldaria ἢ Caldarium).

* ΖΕΣΤΟΤΗΣ. Ἐπειδὴ λέγομεν Θερμότης ἀπὸ τὸ Θερμὸς, συγχωρεῖται καὶ τὸ Ζεστότης (chaleur), εὕρισκόμενον καὶ εἰς τὸν Πausanίαν (X, 11) ἀπὸ τὸ Ζεστός.

ΖΕΥΓΑΛΑΤΕΙΟΝ. Σ. Ζευγαλατεῖον καὶ Ζευγαλάτιον, Δ. Ζευγηλατεῖον, Ἑλλ. Λέξις ἀξία νὰ καταχωρισθῇ καὶ εἰς τὰ Ἑλλ. λεξικά, ἐπειδὴ κατεχωρίσθη εἰς αὐτὰ τὸ Ζευγηλάτης καὶ τὸ Ζευγηλασία. Σημαίνει τόπον ἢ οἰκισιν (hameau) τοῦ Ζευγηλάτου. Ἡ φερομένη ἀπὸ τὸν Δ. μαρτυρία « Ἐκτιζαν σπήτια καὶ ζευγαλατεῖα εἰς τὰ ΠΑΡΑ- » ΠΟΛΛΑ » εἶναι σφαλμένη, ἀντὶ τοῦ ΠΑΡΑΠΟΛΙΑ, ἣγουν τὰ πλησίον τῆς πόλεως μέρος.

ΖΕΥΓΆΡΙ, Σ. Δ. Ζευγάριον Δ. (paire, couple). Ζευγάριον βωδίων, ὡς καὶ ὁ Ἀριστεφάνης (Ὅρν. 582),

—— Τῶν ζευγαρίων, οἷσιν τὴν γῆν καταροῦσι.

Λέγει καὶ ὁ Φιλόστρατος (Ἡρ. XIX, σελ. 753), « τὰ γάρ » ζευγάρια ὁρᾷς ὡς ἐκ βουλευτοῦ ἤκει ».

ΖΕΥΤΟΝ, Σ. Δ. γρ. Ζευκτόν (chevron, soliveau) Δοκίδιον, Ἑλλ.

ΖΗΛΟΦΘΟΝΙΑ, Ζηλοτυπία, Ἑλλ. Τοῦτο μόνον (Ζηλοφθονία) ἀπὸ τὰ σύνθετα ἐσημείωσεν ὁ Σ. (envie, jalousie). ἔχομεν ὁμως τὸ Ζηλόφθονος (envieux), καὶ ῥῆμα Ζηλοφθονῶ (envier).

* ΖΗΛΌΦΘΟΝΟΣ. * ΖΗΛΟΦΘΟΝΩ. Ζ. Ζηλοφθονία.

ΖΗΜΙΑ, Σ. (dam, dommage, préjudice, perte)

οἷον ἔλαβα ζημίας (ἀντὶ τοῦ ἔπαθα ζημίας). Ὁ Φώτιος λέγει, « Ζημίαν λαβεῖν, ἀντὶ τοῦ Ζημιωθῆναι· οὕτως Σοφο- » κλῆς ». Μοῦ ἔκαμε ζημίαν, ἤγουν, Μοῦ ἐπροξένησε ζημίαν, ὡς εἶπεν ὁ Ἀριστοφάνης (Πλουτ. 1125),

Οὐκουν δικαίως, ὅστις ἐποίεις ζημίαν.

* ΖΗΤΕΪΑ, ἡ πράξις τοῦ ψωμοζητοῦντος. Ἀπὸ τὸ Ζητεύω, τὸ ψωμοζητῶ (mendier), εὐρισκόμενον εἰς τὸν Ἡσίοδον (Ἔργ. καὶ ἡμ. 399),

Μήποτε σὺν παιδεσσαι γυναῖκα τε θυμὸν ἀχεύων,
Ζητεύης βίοντον κατὰ γείτονας, οἱ δ' ἀμελῶσιν.

* ΖΗΤΕΪΩ. Ζ. Ζητεία.

ΖΗΤΗ, Σ. Ζητιά (γρ. Ζητία, ἢ Ζητεία) Σ. Ἐρανος, Ἑλλ. (quête). 2) Ζήτησις ἐλεημοσύνης (demande d'aumône).

Τὸ Ζήτη δὲν εἶναι πλὴν διάφορος τύπος τοῦ Ζήτησις, κατὰ τὰ παλαιά, Αὔξη καὶ Αὔξησις, Μάθη καὶ Μάθησις, Πάθη καὶ Πάθησις.

ΖΗΤΙΑΝΟΣ, Σ. ψωμοζήτητης (mendiant), Ἐπαίτης, καὶ Πτωχός, Ἑλλ.

* ΖΙΓΓΙΒΕΡΙΣ, Σηλ. οὐσ. (gingembre), οὕτω τὴν ὀνομάζει ὁ Διοσκορίδης (II, 197), Ζιγγίβερ, οὐδέτ. Δ.

ΖΙΝΑ, Σ. μὲ ἐξήγησιν, Μυία, ἥτις κρύπτεται εἰς τὰ ῥόδα. Εἰς τοῦ Ἀριστοφάνους (Νεφ. 763) τὸ

Λινόδετον ὥσπερ μηλολόνην τοῦ ποδός,

οἱ σχολιασταὶ ἐξηγοῦν τὴν Μηλολόνην (hanneton) « Χρυσοκάνθαρον, Ζίναν ».

ΖΙΝΙΧΙΟΝ, Ζηνίχιον, Ζηνίχιον Δ. καὶ τὸ ἐξηγεῖ, Λωρίον

(courroie), ὡς καὶ ὁ Σουίδα, « Ζινίχιον, τὸ Λωρίον τοῦ « ὑποδήματος », καὶ ὁ Ἐτυμολόγος (σελ. 738) « Σφαιρωτὴρ » σανδαλίου, ξινίχιον, οἷον τὸ λωρίον τοῦ ὑποδήματος ».

Ζινίχιον ὁμῶς ὀνομάζομεν σήμερον τὸ ὅπισθεν μέρος τοῦ λαιμοῦ, Αὐχὴν Ἑλλ. Γερμανιστὶ δὲ genick (chignon, nuque), Ἰνίον Ἑλλ. Καὶ τοῦτο σημαίνει καὶ εἰς τὴν ἐξῆς μαρτυρίαν τοῦ Δ. « Ἀπὸ τὸν τράχηλόν της... ἀπὸ τὸ ξηνίχιν » καὶ λαιμόν της ».

Ὁ Σ. τὸ γράφει, Τζινίχι, Ντζινίχι, μὲ συνώνυμον Κου-
τούνι καὶ Κούτικας, Ἰνίον Ἑλλ. (ἴδ. Ἄτακτ. I, σελ. 61). Τὸ
δὲ πληθυντικόν, (διὰ τοῦ κ) Τζινίκια, ἐξηγεῖ calzette
di coio.

ΖίΦΩ, Σ. Δ. μὲ συνώνυμον Στραγγίζω, Σ. (exprimer) Ἐκθλίβω, Ἑλλ.

Ἰσως ἀπὸ τὸ Στύφω, τὸ ὁποῖον συνωνυμεῖ μὲ τὸ Στράγγιζω, ἤγουν σρέφω (tordre) τί ὑγρασμένον, διὰ τὰ τοῦ ἐκθλίψω τὴν ὑγρασίαν, τὰ τὸ ξηράνω (essuyer, torcher). Ἰσως ὁμῶς καὶ ἀπὸ παλαιὸν ἄχρηστον ῥῆμα Σίφω (ὅθεν καὶ ὁ Σίφων καὶ τὸ Σιφωνίζω) τοῦ ὁποίου τὸν περισπώμενον τύπον Σιφῶ καὶ Σιφῶμαι, ἐφύλαξεν ὁ Ἡσύχιος (Ζ. Σιφουνίζω). Ἡ τροπὴ τοῦ σ εἰς τὸ ξ εἶναι συνήθης (Ἄτακτ. I, σελ. 223).

* ΖΟΛΌΤΑ (Zolota) οὐσ. Θηλ. ὄνομα νομίσματος ἀργυροῦ ἰσοτίμου μὲ τρία τεταρτημόρια τοῦ λεγομένου Γροσίου (piastre). Ἰσ. ἀπὸ τὸ Zloto τοῦ σημαίνοντος χρυσίον εἰς τῶν Πολωνῶν τὴν γλῶσσαν (ἴδ. τὸ Γερμανικ. Λεξικ. τοῦ Adelung, λέξ. Gold).

ΖΟΜΠΟΣ, μὲ συνώνυμον Καμπούρης Σ. Καμπύλος, καὶ Γυρὸς, Ἑλλ. (Ἄτακτ. II, σελ. 100). Ἀπὸ τὸ Ρῶμ. Gibbus, ὅθεν καὶ τῶν Ἰταλῶν τὸ gobbo (bossu).

ΖΟΡΆΦΙΣ, οὐσ. ἄρσ. Δ. Καμηλοπάρδαλις Ἑλλ. (girafe).

ΖΌΣΗ, Δ. καὶ τὸ ἐξηγεῖ διὰ τοῦ Ὁσφύς, Ἑλλ. εἶναι λοιπὸν Ζῶσις (χυδ. Ζώση καὶ Ζόση), ἤγουν τὸ μέρος τοῦ σώματος, ὅπου συνήθως τυλίσσεται ἡ ζώνη.

Καλὴ λέξις τὸ Ζῶσις, καὶ συνώνυμος τοῦ Ζώνη, μὲ τὸ ὁποῖον οἱ παλαιοὶ ἐσήμαιναν, ὅχι μόνον, τὴν συνήθως καὶ κυρίως λεγομένην Ζώνην (ceinture), ἀλλὰ καὶ τὴν Ὁσφύν (lombes)· « Ζώνη (λέγει ὁ Ἡσύχιος) ὁ ὑπὸ τὴν γαστέρα » τόπος· καὶ ὁ τόπος ὃν Ζωννύμεθα κ. τ. λ. » ὀνομάζετο καὶ Διὰζωστήρ, καὶ Διιάζωμα ἢ Διάζωσμα, Ἑλλ.

ΖΟΥΓΚΛΌΣ, μὲ συνώνυμον Μισερός, Σ. (estropié) Ζουγλός, Δ. μὲ ἐξήγησιν mutilus, mancus (mutilé). Πηρὸς, Ἀνάπηρος, Ἑλλ. Ζ. Ἡμισερός.

ΖΟΥΛΆΠΙΟΝ, ἢ ΖΟΥΛΆΒΙΟΝ, Δ. ὠνόμαζαν οἱ Γραικορωμαῖοι ἱατροὶ τὸ καὶ ἀπὸ τοὺς Γάλλους ὀνομαζόμενον julep, σύνθεσιν ἱατρικὴν ὑγρὰν, μὲ σάκχαρον καὶ χυλοὺς καρπῶν. Λέξις Ἀραβικὴ, Τζιουλάβ (Giulab), σημαίνουσα τὸ Διὰ ῥόδων πόμα.

ΖΟΥΜΕΡΌΣ, Σ. Δ. Ἐγχυλος, Ἑλλ. (succulent). Ἀπὸ τὸ Ζωμηρὸς ἢ Ζωμυρὸς, λέξιν Ἑλλ. ἃν καὶ λείπουσαν εἰς τὰ Ἑλλ. Λεξικά.

ΖΟΥΜΙΑ, οὐσ. θηλ. Σ. τὸ ἐξηγεῖ sucogita. Ἀπὸ τὸ Ζωμεία, ἄχρηστον ῥηματικὸν τοῦ χρηστοῦ Ζωμεύω. Ἑλλ.

* ΖΟΥΜΠΡΟΥΤΙ. Ζ. Σμαράγδι.

ΖΥΓΆ, Σ. Ἄρτια Ἑλλ. (en nombre pair), Παίζω ζυγά ἢ μονά (jouer à pair ou non) Ἀρτιάζω, Ἑλλ. Ὁ σχολιαστὴς τοῦ Ἀριστοφάνους (Πλοῦτ. 817), φέρει παράδειγμα ἀπὸ τὴν σύγχρονόν του γλῶσσαν, « Ζυγά ἢ ἄζυγα ».

ΖΥΓΑΡΙΆΖΩ. Ζ. Ζυγιάζω.

ΖΥΓΙΑ ΤΟΫ ΝΕΡΟΥ, Σ. Οἱ Τοῦρκοι τὰ ὀνομάζουν

Σουτερεζί, ἤγουν Ὑδροζύγιον ἢ Ὑδροστάσιον, τοῦ ὁποίου ἡ κατὰ πλάτος περιγραφὴ εὑρίσκεται εἰς τὸ μηνιαῖον σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον, *Revue Encyclopédique* (Ann. 1819, tom. IV, pag. 26). Πιθανὸν ὅτι εἶναι τὸ αὐτὸ ἢ ἀνάλογον τὶ μὲ τὸν ἀπὸ τοὺς Γραικορωμαίους ὠνομασμένον Κάσκειλλον (château d'eau). Ὁ Ἡσύχιος φέρει: « Κά- » σελλος, ὄνομα τόπου, ἄνω φέροντος καὶ κάτω φέροντος καὶ » μερίζοντος τὸ ὕδωρ », ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων τὸ Castellum, ἐξηγούμενον εἰς τὸ Λατιν. Γλωσσάρ. τοῦ Δ: CASTELLUM vel CASTELLUS, receptaculum quod aquam publicam suscipit, quæ ducitur ad aliquod prædium irri-gandum.

ΖΥΓΙΑΪΩ, Σ. Δ. Ζυγαριάω, Σ. Κατὰ τὸν Σ. τὸ πρῶτον σημαίνει, Ζυγίζω μὲ τὸ λεγόμενον Καντάριον (romaine), τὸ δεύτερον (Ζυγαριάω), μὲ τὴν ὀνομαζομένην Ζυγαρίαν (balance).

* ΖΥΓΟΛΩΠΟΝ, οὐσ. οὐδέτ. λέξις Γραικορ. (Ἰδε Σχολιαστ. Αἰσχύλ. Περσ. 189), σύνθετος ἀπὸ τὸ Ζυγὸς (joug), καὶ τὸ Ῥωμ. lorum (courroie), δεσμὸς τοῦ ζώου εἰς τὸν ζυγόν, Λέπαδνον, Ἑλλ. Κατὰ τὸν Ἡσύχιον: « Λέπαδνα, ἱμάντες » πλατεῖς, οἷς ἀναδέονται οἱ τράχηλοι τῶν ἵππων πρὸς τὸν » ζυγόν ».

* ΖΥΓΟΝΩ. Ἀπὸ τὸ Ζυγὸς Ἑλλ. Κυρίως σημαίνει ὑπο-βάλλω εἰς ζυγόν, συνδένω δύο κτήνη εἰς ἓνα ζυγόν (accou-pler, atteler). 2) Μεταφορ. ἐνόνω, πλησιάζω τί πρὸς ἄλλο, ὡς τῶν Γάλλων τὸ joindre (ἀπὸ τὸ Ῥωμ. jungo ἢ jugo ζευγνύω). 3) Ἀμεταβ. ἐνόνομαι, συναρμόζομαι, οἷον Τὰ παράθυρα θέν ζυγόνουν καλὰ, ἢ ὡς λέγομεν ἀκόμη καὶ Δέν φιλιάζουν (joindre)· ὅθεν ὠνόμαζαν καὶ Ζύ-γωθρον ἢ Ζύγωτρον Ἑλλ. (verrou), τὸ ἐπιτήδειον εἰς

τὴν ζύγῳσιν σκευάριον, λέξιν χρήσιμον καὶ εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν. 4) Πλησιάζω, φθάνω, (joindre, atteindre, attraper), οἶον, Μὴ μὲ ζυγόνῃς, Τὸν ἐξύγωσα, διὰ νὰ τὸν λαλήσω, Δὲν ἤμπόρεσα νὰ τὸν ζυγώσω. « Ζυγώσω, θαμάσω, κλείσω, καθέξω » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Ζ. Πλακόνω.

ΖΥΓΟΠΛΑΣΤΗΣ, Δ. ὁ μεταχειριζόμενος ψευδῇ ζύγια (qui se sert de faux poids).

ΖΥΓΟΣΤΑΤΗΣ, Δ. ὁ ζυγιστὴς, καὶ ἐξαιρέτως ὁ δημόσιος (peseur).

* ΖΥΓΩΘΡΟΝ. Ζ. Ζυγόνω.

ΖΩΉ. Ἐπὶ ζωῆς μου, σου, του (ma, ta, sa vie durant), Διὰ βίου Ἑλλ. Τὰ πρὸς ζωὴν ἀναγκαῖα, καὶ ἑλλειπτ. Τὰ πρὸς ζωὴν· Ζωάρκια Ἑλλ. « Δώσω σοι τὰ » πρὸς ζωὴν σου » εἶπαν οἱ Ἑβδ. (Κριτ. ιζ', 10). Ζωὴ σενοχωρημένη, ἡ μὴ ἔχουσα ἀρκετοὺς πόρους (vie malaisée). Ζωὴ κριμένη, ἡ πόνους καὶ θορύβους ἔχουσα, (vie agitée). Ἀπὸ τὸν Θηλ. παρακείμε. Κε κριμένη, Ἑλλ. μεταφορ. ἀπὸ τοὺς κρινομένους εἰς δικαστήρια, οἶον (Ἀπολλών. ἐν Τύρ.)

Ἄλλον οὐδὲν μ' ἀπόμεινε παρὰ ζωὴ κριμένη.

ΖΩΝΤΟΠΙΑΝΩ, ΓΓ. ἤγουν Ζῶντα πιάνω (faire prisonnier), Ζωγρῶ καὶ Αἰχμαλωτίζω Ἑλλ.

ΖΩΝΩ, Σ. (ceindre). Τὸ μέσ. Ζώνομαι ζώνην, καὶ μεταφορ. Ζώνομαι σπαθίον (s'armer d'une épée), Ζώννυμαι ἢ Περιζώννυμαι ξίφος, Ἑλλ. « Τὸ δὲ ἐνδύνααι τὰ » ὅπλα ἐκάλουν ἄρα οἱ παλαιοὶ Ζώσασθαι » (Παυσαν. ΙΧ, 17). Εἶπαν καὶ οἱ Ἑβδ. (Ψαλμ. μέ', 3) « Περίζωσαι τὴν » ῥομφαίαν ἐπὶ τὸν μηρόν σου δυνατέ ».

ΖΩΟΤΡΟΦΗ, Σ. Δ. Ζωοτροφία Σ. Λέγεται καὶ πληθ. οὐδέτ.
Τὰ Ζωοτρόφια (vivres, provisions de bouche,
pension alimentaire).

ΖΩΣΙΣ. Ζ. Ζόση.

ΖΩΎΦΙΟΝ, ΓΓ. μικρότατον ζῶον (animalcule).

Η.

ΗΔΥΠΑΘΑΙΝΩ, ΓΓ. Ἡδυπαθῶ Ἑλλ. τρυφῶ, καὶ Ἡδυ-
πάθεια, κοιν. καὶ Ἑλλ. ἡ τρυφή.

* ΗΔΥΣΜΑΤΑ (χυδ. Δίσματα Σ.) Ἀρτύματα Ἑλλ. καὶ
κατὰ τοὺς Ἀττικούς, Ἡδύσματα (assaisonnemens). Καὶ
ἐξαιρέτως τὰ εἶδη (épices). Ζ. Εἶδος. Διόρθονε ἐμπαρόδῳ καὶ
τὸν Φώτιον. « Ἡδύσματα, ΒΡΩΜΑΤΑ, ἢ ΕΥΟΣΜΙΑ »
γράφων, ἈΡΩΜΑΤΑ, ΕΥΟΣΜΙΑ, (ἢ ΕΥΟΣΜΑ).

ΗΕΡΑΝΕΟΣ. Ζ. Γαλανός.

ΗΘΟΣ, Δ. ὁ χαρακτήρ καὶ ἡ ὄψις τοῦ προσώπου, καθόσον
σημαίνει τὴν παροῦσαν τῆς ψυχῆς διάθεσιν (air), ὡς φαίνεται
ἀπὸ τὰ φερόμενα εἰς τὸν Δ. παραδείγματα :

Σκληρὰ τοῦ ἀπεκρίθηκε μ' ἀγριομένον ἦθος,

καὶ πάλιν,

Ἐκεῖ μὲ ἦθος ταπεινόν, καὶ ὡς πτωχὸς στρατιώτης.

ΗΛΙΑΖΟΜΑΙ, Σ. Θερμαίνομαι εἰς τὸν ἥλιον (se tenir ἢ
se chauffer au soleil) Ἡλιοῦμαι καὶ Ἡλιάζομαι Ἑλλ.

ΗΛΙΑΚΟΝ, οὐσ. οὐδέτ. Δ. Ἡλιακός, ἀρσ. Σ. τῆς
σέγης τὸ ἐξέχον καὶ ἀνοικτὸν μέρος, τὸ φωτιζόμενον ἀπὸ τὸν
ἥλιον (balcon). Λέγεται καὶ ΗΛΙΑΣΤΗΡΙΟΝ, Δ. καὶ ΗΛΙ-
ΑΣΤΡΑ, Θηλ. Σ. Ἡλιαστήριον, Ἑλλ.

ΗΛΙΟΚΑΥΜΕΝΟΣ Σ. μαυρισμένος ἀπὸ τὸν ἥλιον (hâlé),

Ἡλιοκαῆς, Ἑλλ. Ὁ Στέφανος παράγει τὸ hâlé ἀπὸ τὸ Ἥλιος (Δωρικ. Ἄλιος). Ἄλλοι τὸ νομίζουν παράγωγον τοῦ Ἀλέα (chaleur du soleil).

ἩΛΙΟΡΑΤΟΣ, Δ. λαμπρὸς ὡς ὁ ἥλιος, ὥραϊος, εὐμορφος (brillant de beauté), Ἡλιοειδής, Ἡλιόμορφος, Ἡλιοφανής, ἢ Ἡλιῶν, Ἑλλ. οἶον, (Ἀνακρ. 29),

Λιπαρὰς κόμας ποίησον,
Τὰ μὲν ἔνδοθεν, μελαίνας,
Τὰ δ' ἐς ἄκρον, ἩΛΙΩΣΑΣ.

ἩΛΙΟΣΤΑΣΙΟΝ, Σ. Δ. ὀνομάζουσι τὴν Τροπὴν ἢ Τροπὰς τοῦ ἡλίου, Ἑλλ. (solstice). Καλοκαιρινὸν ἡλιοστάσιον, Σ. (solstice d'été). Χειμωνιακὸν ἡλιοστάσιον, Σ. (solstice d'hiver).

ἩΜΕΡΑ. Ὅλη μέρα, Σ. (ἀντὶ τοῦ ὅλην ἡμέραν) καὶ Πάσα μέρα, Σ. (ἀντὶ τοῦ Πᾶσαν ἡμέραν). Συγχωρεῖται νὰ γράφωμεν καὶ ἐπιρρήματικῶς, Ὅλημέρα καὶ Πασημέρα (tous les jours).

Καλὴν ἡμέραν (χυδ. Κάλημέρα, Σ.) Καλὴν ἐσπέραν (χυδ. Καλησπέρα, Σ.). Ζ. Ἐσπέρα.

ἩΜΕΡΑΙ, πληθ. καὶ ἑλλειπτ. τοῦ πολλαί, οἶον Εἶναι ἡμέραι ἀποῦ δὲν τὸν ἴδα, καὶ ἔχω ἡμέρας νὰ τὸν ἴδω. Ὁμοίως οἱ Ἑβδ. (Γενεσ. μ', 4) εἶπαν « Ἦσαν δὲ ἡμέρας » ἐν τῇ φυλακῇ » συμφώνως μὲ τὸ Ἑβραϊκόν.

* ἩΜΕΡΟΚΟΜΑΡΑ. Ζ. Φράουλε.

ἩΜΙΣΕΙΑΣΤΗΣ. Ζ. Ἀναστάτης.

ἩΜΙΣΕΡΟΣ ἢ ἩΜΙΣΤΡΟΣ. Ἀπὸ τὸ Ἡμισυς (συγκομμένον εἰς τὸ χυδ. Μισερὸς, Σ.). Σημαίνει σήμερον τὸ Πηρὸς ἢ Ἀνάπηρος, Ἑλλ. τῶν παλαιῶν, ἡγουν βλαμμένος μέρος τι τοῦ

σώματος. (estropié, mutilé), καὶ ἐξαιρέτως τὰ χέρια ἢ τὰ ποδάρια. Ζ. Ζουγκλός.

ΗΜΠΟΡΩ. Ζ. Ἐμπορῶ:

ΗΞΕΥΡΩ (γρ. Ἐξεύρω) Σ. Δ. Τὸ Ἐξεύρω τὴν ἀρχὴν ἐσή-
μαινεν ὅ,τι σημαίνει καὶ τὸ Ἐξευρίσκω (trouver, inven-
ter). Ἀλλ' ἐπειδὴ, ὅ,τι τις εὕρισκει, πρότερον ἀγνοούμενον, τὸ
μανθάνει (apprendre), καὶ τὸ γνωρίζει (connaître), ἐκ
τούτου, καὶ τὸ Ἐξεύρω ἔλαβε τὴν σημασίαν τοῦ Ἑλλ. Οἶδα
(savoir). Εἰς τοῦ Λουκιανοῦ (Φιλόπατρ. § 9) τὸ « Ἐθέλω γάρ
» παρὰ σοῦ εἰδέναι, ὡς ἐξευρημένου τὰ τοιαῦτα κ. τ. λ. » συγ-
χέονται αἱ δύο αὗται σημασίαι· διότι ἔμπορεῖ νὰ μεταφρασθῇ,
Θέλω νὰ τὸ μάθω ἀπὸ σέ, ὡς ἄνθρωπον ὅστις
ἐξεύρεις τὰ τοιαῦτα. Λέγει καὶ ὁ Λυσίας (Κατὰ Ἀλκι-
βιάδ. τόμ. I, σελ. 420 Auger)· « Θαυμάζουσιν ὅπως πόθ'
οὕτως ἀκριβῶς ἐδυνήθην ἐξευρεῖν τὰ τούτων ἀμαρτήματα »,
ἤρουν, Θαυμάζουν πόθεν ἐξεύρω (ἢ πόθεν ἔμαθα)
μὲ τόσην ἀκρίβειαν τὰς κακίας των.

* ἩΠΑΤΑ, μόνον τοῦτο τὸ πληθ. τοῦ Ἡπαρ Ἑλλ.
(foie) σώζεται εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν, σημαῖνον δύ-
ναμιν (force), ἢ προθυμίαν (courage), οἷον, Δὲν ἔχω
ἡπατα, Μοῦ ἔκοψε τὰ ἡπατα, Ἐκόπησαν τὰ
ἡπατά μου (être découragé).

Κατὰ τοὺς παλαιούς, τὸ Ἡπαρ (foie) ἐνομιζέτο τόπος
τῶν παθῶν τῆς ψυχῆς. Τὸ Ἑβραϊκὸν כֶּבֶד (Καβέδ) σημαίνει
καὶ τὸ Ἡπαρ, καὶ ὅ,τι εἶναι βαρὺ, μέγα, πολυπληθές, καὶ
ἀκολούθως ἰσχυρὸν ἢ δυνατόν· ὅθεν καὶ τῶν Τούρκων τὸ
Κουβέτ (force). Οἱ Ἑβδ. (Γενεσ. μθ', 6), ἡ πλα-
νηθέντες ἀπὸ διάφορον γραφὴν τοῦ ἑβραϊκοῦ κειμένου, ἡ καὶ
κρίναντες εὐλογώτερον, λέγουν « Ἐπὶ τῇ συζάσει αὐτῶν μὴ

» ἐρείσαι ΤΑ ἩΠΑΤΑ ΜΟΥ », τὸ ὁποῖον ἄλλοι μεταφρασαὶ ἡρμάνευσαν ὀρθότερον, Ἡ ΔΟΞΑ ΜΟΥ.

Εἰς τὰ ἥπατικά πάθη, ὁποῖος εἶναι ὁ λεγόμενος Ἰκτερος (jaunisse), ἐν ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικὰ συμπτώματα παρατηρεῖται ἡ ἀτονία τοῦ σώματος, καὶ ἐξαιρέτως τῶν ποδῶν, ὡς λέγει ὁ Ἱπποκράτης (Περὶ νοῦς. II, 35-36, σελ. 62 Lind) « Ἀσθενεῖ καὶ ἀκρησίη τοῦ σώματος... καὶ εἰς τὴν ὄσφυν » βάρος ἐμπίπτει καὶ εἰς τὰ σκέλεα » καὶ πάλιν Περὶ τῶν ἐντ. παθ. 36, σελ. 244) « Οὗτος πρόθυμός ἐστι πρὸς τὸ πο- » ρεύεσθαι καὶ φοιτῆν, ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἀσθενείας αὐτοῦ τὰ σκέ- » λεα ὑποφέρεται ».

Ἐπαρατηρήθη καὶ ὅτι οἱ φύσει δειλοὶ ἔχουν καὶ παχύτερον τὸ ἥπαρ παρὰ τοὺς ἄλλους (Γαλην. Ἀνατομικ. ἐγχειρήσ. VI, 8, τόμ. II, σελ. 572). Τὸ Λευκηπατίας ἢ Λευχηπατίας, ἐξηγούμενον Δειλὸς ἢ Εὐήθης (imbécile), πιθανὸν ὅτι ἐσήμαινεν ἔτι καὶ τὸν ἀσθενῆ, ἀνίσχυρον, ὡς καὶ τὸ « Λευκόπυγος, ὁ ἄνθρωπος » τοῦ Ἡσυχίου.

ΗΡΥΓΓΙ, Σ. Ἡρύγγιον, Ἑλλ. (Erynge, espèce de ranicaut).

ἩΣΚΑ. Ζ. Ὑσκα.

ἩΣΥΧΑΖΩ, Καταπαύω, Κατατάζω, (γρ. Κατατάσσω) Σ. (apaiser). 2) Ἡσυχάζω, οὐδετ. (rester tranquille, en repos). 3) Ἡσυχάζομαι, μέσ. (s'apaiser).

ἩΣΥΧΑΖΩ (λέξις νομικ.) Δ. Conniver.

ἩΣΥΧΑΣΙΣ. Ζ. Ἡσυχασής.

ἩΣΥΧΑΣΤΗΣ, Δ. ὁ ἀναχωρῶν ἀπὸ τὸν κόσμον καὶ ἡσυχάζων Μοναχὸς (anachorète, ermite, solitaire).

Συγχωρεῖται νὰ μεταχειριζώμεθα τὸ Ἡσυχασής καὶ εἰς τὴν σημασίαν τοῦ Γαλλικοῦ Quiétiste, ἢ Hésychaste (αἰρετικῶν ὄνομα), ὡς καὶ τὸ Ἡσύχασις ἢ Ἡσυχασία, τοῦ Quiétisme.

ἮΧΟΣ, Σ. (son, écho). 2) Ἦχους, πληθ. Δ. εἰς τὴν Μουσικὴν ὀνομάζομεν τοὺς ὁποίους οἱ παλαιοὶ ὠνόμαζαν Τόνους (tons, modes). ἔχομεν τέσσαρας ἐπονομαζομένους Κυρίους ἤχους (modes authentiques), καὶ τέσσαρας Πλαγίους, (modes plagaux).

ἨΧΩΔΗΣ, Σ. ὁ ἤχον ἐκβάλλων (sonore).

Θ.

ΘΑΛΑΜΟΣ, Σ. ὁ κοιτῶν τῶν νεογάμων (chambre nuptiale). Σώζεται καὶ τοῦτο, καὶ τὸ συνώνυμον, Παςὸς, Δ. ὡς εἰς τὴν Χίαν ταύτην παροιμίαν, Ὅ,τι λ á βη ἡ νύμφη, εἰς τὸν πας ὄν [τὸ λαμβάνει δηλαδὴ]. Θαλαμος, Παςάς, αἶος, καὶ Παςὸς, ου, Ἑλλ.

* ΘΑΛΑΣΣΙΝΑ ὀνομάζομεν τὰ ζῶα τῆς θαλάσσης, ἐξαιρέτως τὰ ὀσρακόδερμα, κογχύλια, καὶ μαλάκια, ὅποια τρώγομεν κατακόρως τὰς νησίμους ἡμέρας, μὴ τολμῶντες νὰ φάγωμεν τὰ ἰδιαιτέρως ὀνομαζόμενα Ὀψάρια (poissons), ἢ τῶν πτηνῶν καὶ τετραπόδων τὰ κρέατα. Ἡ ψευδονησεῖα αὕτη ἐμπορεῖ νὰ ὀνομασθῇ Θαλασσονησεῖα.

ΘΑΛΑΣΣΟΔΟΜΕΤΡΟΝ, οὐσ. οὐδέτ. Δ. Ἀπὸ τὴν ὁποίαν ὁμῶς φέρει μαρτυρίαν τοῦ Τσέτσου,

Βαρυεῶλκά τε σύμπαντα καὶ θαλασσοδομέτρας,

φαίνεται ὅτι τὸ ἐπρόφεραν ἄρσ. ΘΑΛΑΣΣΟΔΟΜΕΤΡΗΣ. Τὸ ἐξηγεῖ δὲ κακὰ pyxis nautica (boussole). Θαλασσοδομέτρης ἢ Θαλασσοδόμετρον ἐμπορεῖ νὰ ὀνομασθῇ τὸ ἐξαρτημένον ἀπὸ τὰ πλοῖα ξυλάριον (loch), εἰς καταμέτρησιν τῆς πορείας τοῦ πλοίου.

* ΘΑΛΑΣΣΟΛΗΣΤΗΣ. Ἀπάντησα τὴν λέξιν δὲν ἐνθυμοῦ.

μαι ποῦ, ὡς σημαίνουσιν τὸν χυθ. λεγόμενον Κουρσάρον (corsaire), Πειρατῆς, Ἑλλ.

ΘΑΛΑΣΣΟΜΑΧΟΣ, Σ. ὁ ζῶν ἀπὸ θαλάσσης (pêcheur), Θαλασσοῦργος, Ἑλλ. ὡς ἔλεγον καὶ Γεωργόν, τὸν ζῶντα ἀπὸ τὴν ἐργασίαν τῆς γῆς. Τὸ Θαλασσομάχος εἶναι κατὰ τὸν τύπον τοῦ Χερομάχος (laboureur), Χειρομάχος Ἑλλ. (ἴδ. Πρόδρομ. Ἑλλ. Βιβλιοθ. σελ. 332). 2) Θαλασσομάχος, ὁ ζῶν ἀπὸ τὴν ναυτικὴν (marin, homme de mer).

ΘΑΛΑΣΣΟΠΟΛΕΜΟΣ, Σ. ὁ γινόμενος εἰς τὴν θαλάσσαν πλοίων πρὸς πλοῖα πόλεμος (combat naval), Ναυμαχία, Ἑλλ.

*ΘΑΜΒΑΪΝΩ. ΘΑΜΠΩΝΩ (γρ. ΘΑΜΒΩΝΩ). Ζ. Θαμπός.

ΘΑΜΠΟΣ (γρ. Θαμβός), Σ. ἐπίθ. ἄρσ. ὁ σκοτερός ἢ ζοφερός (obscur, obscurci, peu clair), οἷον Ὁ ἥλιος εἶναι θαμβός. Τὸ φεγγάριον εἶναι θαμβόν.

Εἰς τοὺς Ἕλληνας τὸ οὐδέτ. οὐσ. παροξύτ. Θάμβος, ἐσήμεινε τὸν αἰφνίδιον θαυμασμόν καὶ τὴν ἐκπληξιν (étonnement), τὸ δὲ ἐπίθ. ἄρσ. ὀξύτ. Θαμβός, τὸν αἰφνιδίως ἐκπλησόμενον, ὡς λέγει ὁ Εὐστάθιος (Ἠλιάδ. μ', σελ. 906) « Θάμβος » μὲν ἢ ἐκπληξίς, Θαμβός δὲ, κατ' ὀξύτην τάσιν, ὁ ἐκπλαγείς. Περὶ τῆς σημασίας τοῦ οὐδετέρου δὲν εἶναι ἀμφισβολία· ἔλαβε τὴν ἀρχὴν ἀπ' αὐτὸν τὸν Ὅμηρον (Ὀδυσσ. γ', 372).

———Θάμβος δ' ἔλε πάντας ἰδόντας·

Θαύμαζεν δ' ὁ γεραίος, ὅπως ἔδεν ὀφθαλμοῖσιν,

ὅπου βλέπεις καὶ τὴν ἐκπληξιν καὶ τὸν θαυμασμόν. Περὶ τοῦ ἐπιθέτου ἀμφισβᾶλλεται, ἂν εἰς τοὺς παλαιούς ὁ Θαμβός ἐσήμεινε ποτὲ τὸν ἐκπληγμένον, ἢ ἂν ὁ Εὐστάθιος ἔδωκεν εἰς αὐτὸ

τὴν ὁποίαν ἡ λέξις ἔλαβε σημασίαν εἰς τοὺς χρόνους του· ὅθεν καὶ ὁ Σνεϊδέρος τὸ κατεχώρισεν εἰς τὰ δις αἰζόμενα τοῦ Λεξικοῦ του. Ὅπως ἂν ἦναι, σώζεται σήμερον τὸ ἐπίθετον εἰς σημασίαν τοῦ σκοτερός.

Ἐκ τούτου καὶ ῥημ. μεταβ. Θ α μ πόνω (γρ. Θ α μ βόνω) Σ. σκοτίζω, ἀμαυρίζω (*obscurcir, offusquer, éblouir*), ἀπὸ τὸ ἄχρησον Θ α μ βόω, οἶον, Ὁ ἥλιος μου ἐθάμβωσε τὰ ὀμμάτια. Καὶ ἀμεταβ. Ἐθάμβωσαν τὰ ὀμμάτιά μου ἀπὸ τὸ πολὺ φῶς· ὡς ἔλεγαν καὶ οἱ παλαιοὶ Θ α μ βέω, ἀμεταβ. σημαίνοντες τὸ Ἐκπλήττομαι (*s'étonner*).

Ὁ παθητ. τύπ. λαμβάνεται καὶ εἰς μέσ. διάθ. ἐπειδὴ λέγομεν, Ἐθαμβώθη καὶ Ἐθάμβωσε τὸ φῶς μου.

Ἐχομεν καὶ τύπ. ἄλλον ἀμεταβ. * Θ α μ β αίνω (χυδ. Θ α μ π αίνω) ταυτόσημον τοῦ κυριολεκτικοῦ Θ α μ βόνω, (Ἄτακτ. II, σελ. 151), καὶ τοῦτον ἀρχαῖον καὶ Ὀμηρικὸν (Ὑμν. εἰς Ἄφροδίτ. 84),

Ἀγχίστης δ' ὁρόων ἐφράζετο, θάμβαινέν τε,

ἤγουν Ἐξεπλήσσετο, ἐθαύμαζε.

ΘΑΝΑΤΟΥΛΗΔΑ μὲ συνών. Μαυροτήγανον, Σ. φῦμα θανατηφόρον (*charbon*) τοῦ νοσήματος, τοῦ λεγομένου Θανατικοῦ (*peste*). Παράγεται ἀπὸ παλαιὸν, ἄγνωστον ἀκόμη εἰς τοὺς Λεξικογράφους τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης, τὸ * Θ α ν α τ υ λ λ ί ς. Καθὼς ὠνόμαζαν ἐπιθετικῶς τὴν Ἄφροδίτην, Γενετυλλίδα (Ἀριστοφάν. Νεφ. 52), ὡς ἔφορον τῆς γενέσεως, πιθανὸν ὅτι παρόμοια ἔλεγαν καὶ Θ α ν α τ υ λ λ ί δ α τὴν Περσεφόνην, (Ῥωμ. *Libitina*), ὡς ἔφορον τοῦ θανάτου. Κατ' ἄλλους (Πλούταρχ. Νουμ. § 12), ἡ αὐτὴ Ἄφροδίτη ἦτο καὶ τῶν γενέσεων καὶ τῶν θανάτων ἔφορος· « Λιβίτιναν, ἐπίσκοπον τῶν

» περί τοὺς θνήσκοντας ὁσίων θεὸν οὔσαν, εἴτε Περσεφόνην,
 » εἴτε μᾶλλον, ὡς οἱ λογιώτατοι Ῥωμαίων ὑπολαμβάνουσιν,
 » Ἀφροδίτην, οὐ κακῶς εἰς μιᾶς δύναμιν θεοῦ τὰ περί τὰς
 » γενέσεις καὶ τὰς τελευτὰς ἀνάπτοντες ».

ΘΑΝΗ, Δ. ὁ θάνατος (mort). 2) Τὸ ἐξόδιον, ὁ ἐνταφιασμός,
 Κηδεία Ἑλλ. (funérailles).

ΘΑΡΡΕΤΑ, ἐπίρρ. Σ. μὲ θάρρος, ἀφόδως (avec con-
 fiance, hardiment, avec assurance). 2) Μὲ οἰκειότητα
 (familièrement).

ΘΑΡΡΥΝΩ, ΓΓ. Κοιν. καὶ Ἑλλ. (encourager).

* ΘΕΑΤΡΙΖΩ, δημοσιεύω καταφρονητικῶς τὰς πράξεις
 τινός. Συνώνυμον τοῦ Στηλιτεύω. Δ. Ἑλλ. καὶ κοιν. Τὸ παθ.
 εἰς τὸν Ἀπόστολον (Πρὸς Ἑβρ. ι', 33) « Ὀνειδισμοῖς καὶ
 » θλίψεσι θεατριζόμενοι ».

* ΘΕΗΛΑΤΟΣ, Ζ. Θεήλατος.

ΘΕΙΑΦΙ, Σ. Δ. Τιάφι, Σ. Δ. Θεάφιν, Δ. Τεάφιν, καὶ
 Ἀπῦρι, Δ. Διάφι, Σ. Θεῖον Ἑλλ. (soufre). Τούτου τὸ ὑποκορ.
 Θειάφιον (ὡς ἀπὸ τὸ Ξυρόν, τὸ Ξυράφιον) ἔγινε Θειάφιν, καὶ
 Θειάφι. Τὸ ὠνόμαζαν καὶ Θεάφιον μονοφθόγγως, καὶ ὁ
 Θεάφους ἄρσ. Εἰς τὸν Δ. εὐρίσκεται καὶ θηλυκ. Ἡ Θεάφους.

Θεῖον (ἢ κατὰ τὸν Ὀμηρον, Θέειον) ὠνομάσθη ἀπὸ τοὺς
 Ἕλληνας, διὰ τινὰ ἀναφορὰν πρὸς τοῦ κεραυνοῦ τὸ πῦρ, ὡς
 φαίνεται ἀπὸ τοῦ Ποιητοῦ (Ἰλιάδ. θ', 133 καὶ 135) τὸ

Βροντήσας ἄρα θεῖον, ἀφ᾽ ἧς ἄργῃτα κεραυνὸν,
 Δεινὴ δὲ φλόξ ὤρτο θεῖου καιομένοιο.

Διὰ τοῦτο καὶ τὸ ἐμεταχειρίζοντο δεισιδαιμόνως εἰς τοὺς
 κατάρμους. Ὁ Ὀδυσσεὺς, μετὰ τὸν φόνον τῶν μνηστῆρων,
 ζητεῖ Θειάφιον, νὰ θειάφισῃ (souffrir) τὸν οἶκόν του (Ὀδυσσ.
 χ', 481),

Οἶσε θείον, γρηῦ, κακῶν ἄκος, οἶσε δέ μοι πῦρ,
ὄφρα θειώσω μέγαρον. —————

Πολλάκις μετὰ τὸ κάπνισμα τοῦ Θειαφίου, ἡγίαζαν ἀκόμη τὸν οἶκον ραίνοντες μὲ νερόν ἀλατισμένον (Θεοκρ. XXIV, 94),

———— Καθαρῶ δὲ πυρώσατε δῶμα θείῳ
Πρᾶτον· ἔπειτα δ' ἄλεσσι μεμιγμένον, ὡς νενόμισται,
Θαλλῶ ἐπιρραίνειν ἐστεμμένον ἀβλαβὲς ὕδωρ.

Θεῖον ἄπυρον (*soufre natif*) ὠνόμαζαν τὸ ἐκ φύσεως γεννώμενον θειάφιον, εἰς διάκρισιν τοῦ Πεπυρωμένου, ἡγουν τοῦ κατασκευαστοῦ. Ὅθεν καὶ τῶν Γραικορωμαίων τὸ Ἀπῦρι (Δ. σελ. 1538), ἡγουν Ἀπύριον συνώνυμον τοῦ Θειάφιου.

* ΘΕΙΑΦΙΖΩ, καπνίζω μὲ θειάφιον (*souffrer*),
Θειόω Ἑλλ. Ζ. Θειάφι.

ΘΕΙΑΦΟΚΕΡΙ, Σ. Δ. (σελ. 1538) ἡγουν Θειαφοκήριον (*allumette*), τὸ κατασκευαζόμενον διὰ θείου εἰς σχῆμα λαμπαδίου (*bougie*), χρήσιμον εἰς πυρὸς ἀναψιν. Τὸ *Allumette* τῶν Γάλλων, ἂν καὶ ἀλειμμένον μὲ θειάφιον, ἐκφράζει πλέον τὸ Ἑλλην. Πύραυνον, παρὰ τὸ τῆς γλώσσης μας Θειαφοκήριον· « Πύραυνον, εἰς ὃ ἂν πῦρ ἐναύηται θαδίου, » ἢ βόλβιτον, ἢ τοιοῦτόν τι » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ΘΕΛΗΜΑ, μὲ συνών. Θέλησις, Σ. (*volonté*). 2) Συγχώρησις, ἄδεια (*permission*), οἷον, τὸ ἔκαμε μὲ τὸ θέλημά μου, ἢ χωρὶς τὸ θέλημά μου· Μοῦ ἐζήτησε θέλημα. 3) Τὸ μὲ ἰσχυρογνωμίαν παθικὸν θέλημα, οἷον Κάμνει τὰ θελήματά του (*faire ses volontés*). Πρὸς τοὺς παραπονουμένους Ἰουδαίους εἰς τὸν Θεόν, ὅτι ἐκαταφρόνει τὰς νησείας καὶ τὰς ἄλλας τῶν δεισιδαιμονίας, « Τί ὅτι ἐνηφεύσαμεν, καὶ οὐκ οἶδες; ἐταπεινώ-

» σαμεν τὰς ψυχὰς ἡμῶν καὶ οὐκ ἔγνωσ; » ἀποκρίνεται ὁ Θεὸς, « Ἐν γὰρ ταῖς ἡμέραις τῶν νηστειῶν ὑμῶν εὐρίσκετε τὰ » θελήματα ὑμῶν, καὶ πάντας τοὺς ὑποχειρίους ὑμῶν ὑπονύσ- » σετε. Εἰ εἰς κρίσεις καὶ μάχας νηστεύετε, καὶ τύπτετε » πυγμαῖς ταπεινὸν κ. τ. λ. » (Ἡσαΐ. νή', 3), ἤγουν, Νηστεύετε, ἀλλὰ δὲν παύετε νὰ τυραννῆτε, νὰ κρισολογῆτε, νὰ γρον-θοκοπῆτε τοὺς ταπεινοὺς καὶ πένητας, εἰς ἓνα λόγον, νὰ κάμνετε τὰ θελήματά σας. 4) Διαταγή, ἐντολή (ordre , commandement, désir), οἷον Δὲν ἔκαμε τὸ θελημα μου. Διὰ τοῦ αὐτοῦ προφήτου (Ἡσαΐου μδ', 28) λέγει ὁ Θεὸς περὶ τοῦ Κύρου, « Καὶ πάντα τὰ θελήματά μου ποιήσει »· Λέγει καὶ ὁ Χирам πρὸς τὸν Σαλομῶντα (Βασιλ. Γ, ε', 8), « Καὶ ἐγὼ ποιήσω πᾶν θελήμα σου » ἤγουν θέλω κάμειν ὅ,τι ἐπιθυμεῖς, ὅ,τι μὲ προσάσσεις.

* ΘΕΛΟΝΤΟΣ. Θεοῦ θέλοντος. Ζ. Θέλω.

ΘΕΛΩ. Εἰς τὰ προσημειωθέντα (Ἰδ. Πίνακ. I καὶ II, τόμ. τῶν Ἀτάκτ. λέξ. Θέλω) πρόσθεσε, τὸ Ἄν ὁ Θεὸς θέλῃ, φράσιν κοινὴν, διὰ τὰ μέλλοντα καὶ ἀδηλα πράγματα, σημαίνουσαν, Ἄν δὲν ἐμποδισθῶ ἀπὸ τὴν τύχην, ἢ τοῦ Θεοῦ τὴν πρόνοιαν, ὡς ἔλεγον καὶ οἱ παλαιοὶ « Ἐὰν ὁ Θεὸς ἐθέλῃ » (Πλάτ. Ἰων. σελ. 530), « Ἦν Θεὸς θέλῃ » Ἀριστοφάν. Πλούτ. 347). ἔλεγον καὶ « Θεοῦ θέλοντος » κατὰ τὸ γνωστὸν εἰς ὅλους,

Θεοῦ θέλοντος, καὶ ἐπὶ ῥιπὸς πλείους.

Τοῦτο τὸ Θεοῦ θέλοντος, ἔγινε σήμερον γνωστὸν καὶ εἰς τοὺς ἀγραμμάτους μας, ἂν καὶ τῆς κοινῆς γλώσσης ἀλλότριον.

* ΘΕΟΗΛΑΤΟΣ, Θεήλατος, Ἑλλ. συνών. τοῦ Θεοκατά-ρατος (maudit de Dieu). Θεήλατον οἱ παλαιοὶ, καὶ Θεοήλατον πεντασυνλλάθως οἱ μεταγενέστεροι, ἔλεγον ὅ,τι

ἐπίστευαν σαλμένον ἀπὸ τὸν Θεὸν ὡς ποιήν, οἶον, Συμφορὰς
 Θεηλάτους, Μανίας Θεηλάτους, Κακὰ Θεήλατα,
 καὶ ἄλλα παρόμοια, « Θεήλατος, ὑπὸ Θεοῦ πεμφθεὶς » λέγει
 ὁ Φώτιος. Θεοήλατον ὀνομάζομεν ἡμεῖς τὸν πρόξενον τῶν τοι-
 ούτων κακῶν ἀνθρώπων.

ΘΕΟΚΑΤΑΡΑΤΟΣ. Ζ. Θεοήλατος.

ΘΕΟΣ. Εἰς τὰ προσημειωθέντα (Ἄτακτ. II, σελ. 153-
 156) πρόσθεσε τὸ Ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ (homme de
 Dieu), φράσιν εἰς τὴν γλῶσσάν μας πολλὰ κοινὴν, ὅταν
 θέλωμεν νὰ σημάνωμεν μεγάλης ἀρετῆς ἀνθρώπων. Ἄνθρωποι
 Θεοῦ εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην (Βασιλ. Γ, κζ', 24) ὀνο-
 μάζονται οἱ προφῆται, ὡς ἀπεσαλμένοι ἀπὸ τὸν Θεόν, ὡς καὶ
 εἰς τὴν Νέαν Διαθήκην οἱ κήρυκες τοῦ εὐαγγελίου, ἡ Ἀπόστο-
 λοι, διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. Οὕτως ὁ Παῦλος ὀνομάζει τὸν Τι-
 μόθεον « Ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ » (Ἰδε Συνέκδημ. ἱερατικ. σελ.
 218-219).

Ἐχει ὁ Θεὸς ἢ εἶναι Θεὸς εἰς τὸν οὐρανόν, λέγο-
 μεν, ἐλπίζοντες, παρηγορούμενοι, ἢ καὶ προσμένοντες ἐκδίκησιν
 ἀδικούμενοι, ὡς λέγει καὶ εἰς τὸν Σοφοκλέα (Ἠλέκτρ. 173)
 ὁ χορὸς παρηγορῶν τὴν Ἠλέκτραν,

Θάρσει μοι, Θάρσει, τέκνον'
 Ἔστι μέγας ἐν οὐρανῷ
 Ζεὺς.

Τὸ Ἐχει ὁ Θεὸς εἶναι ἐλλειπτ. ἀντὶ τοῦ ἀνελλιποῦς,
 « Ἐχει Θεὸς ἐκδικὸν ὄμμα » (Βατραχομουσ. 97).

ΘΕΡΙΣΤΗΣ, Σ. Δ. ὁ γεωργὸς ὁ θεριζὼν τὰ γεννήματα
 (moissonneur). 2) Θερισὴν ὀνομάζουν πολλοὶ καὶ τὸν
 Ἰούλιον μῆνα, ὅτε γίνεται ὁ θερισμὸς, ὡς καὶ οἱ Γάλλοι, εἰς
 τὴν πρώτην μετάσασιν τῆς πολιτείας των, ὠνόμασαν messi-
 dor τὸ ἀπὸ τῆς 19 Ἰουνίου ἕως τῆς 18 Ἰουλίου διάστημα.

Κατὰ τὸν Σ. Θεριζήσ ειῖναι ὁ Ἰούνιος, κατὰ τὸν Δ. ὁ Ἰούλιος.

ΘΕΡΜΑΙ, θηλ. πληθ. Σ. καὶ Θέρμη οὐδετ. πληθ. Σ. τὰ αὐτοφυῆ θερμὰ νερά (eaux minérales). Τὸ πρῶτον κατὰ μετάθεσιν τοῦ τόνου ἀπὸ τὸ θερμαί (ἐλλειπτ. τοῦ Πηγαί), τὸ δεύτερον, ἀπὸ τὸ θερμὰ (ὑδατα) κατὰ μετάθεσιν τοῦ τόνου, καὶ σχηματισμένον ἀπὸ τὸ Θέρμος οὐδέτ. Θέρμεα, καὶ Θέρμη, πληθ. κατὰ τὸ Δένδρεα καὶ Δένδρη, ἀπὸ τὸ Δένδρος.

ΘΕΡΜΑΣΙΑ, Σ. Θερμασίαν ὀνομάζομεν, τὴν Θέρμην (fièvre), Θερμωλή ἢ Πυρετὸς, Ἑλλ. « Ἡ δὲ Θερμασία, » ὑπερβολὴ τῆς θερμότητος οὔσα ποιεῖ τοὺς πυρετοὺς » (Ἀριστοτέλ. Προβλήμ. παρὰ τῷ Στεφάν. Θησαυρ. ἐκδ. Ἀγγλ. σελ. 4252).

ΘΕΡΜΗ, Σ. ὁ πυρετὸς (Ζ. Θερμασία), ὡς καὶ οἱ παλαιοί. Λέγει ὁ κωμικὸς Φερεκράτης (Παρά Φρυνίχ. σελ. 146, σην.),

————— Σκέψαι δέ μου
Τὸ μέτωπον, εἰ Θέρμην ἔχουσα τυγχάνω.

Ὁ δὲ Μένανδρος ἐδώρισε τὴν λέξιν, διὰ τὸ ὅποῖον καὶ κατηγορεῖται ἀπὸ τὸν Φρύνιχον (Αὐτόθ.),

Βουβῶν ἐπήρθη τῷ γέροντι, Θέρμα τε
Ἐπέλαβεν αὐτὸν, —————

ὡς εἶπε καὶ Νάρκα, ἀντὶ τοῦ Νάρκη.

* ΘΕΡΜΟΛΟΙΜΗ (ἴδε Ἄτακτ. II, σελ. 157).

ΘΕΣΙΣ, Σ. τόπος ὅπου θέκεται, ἢ εὐρίσκεται τί (place, poste, position, situation). 2) Θέσις, Σ. τόπος διωρισμένος νὰ φέρῃ χαρτία καὶ ἄλλα διαφόρων εἰδῶν πράγματα (tablette). Ράφι τὸ ὀνομάζουν πολλοί, τουρκοχυδαῖζοντες.

ΘΗΚΗ. Ζ. Στούκιο.

ΘΗΚΙΑΪΩ, Σ. Τὸ ἐξηγεῖ Θησαυρίζω. Παράγεται ἀπὸ τὸ Ἑλλ. οὐδέτερον. Θηκίου. Λέγει ὁ Ἡσύχιος : « Θηκία τὰ ἐν- » τάφια. Δηλοῖ δὲ καὶ Θησαυρόν, καὶ τάφον, καμψίου, γλωσσ- » σοκομεῖον ».

Τὸ Γλωσσοκομεῖον τοῦ Ἡσυχίου (εἰς τὸν παρακμ. Ἑλλ. Γλωσσόκομον) σημαίνει καὶ αὐτὸ Θήκην ἀργυρίου, ὡς καὶ τὸ Καμψίον (cassette), ἀπὸ τὸ προσημειωθὲν (Ἄτακτ. II, σελ. 363), Κάμψα ἢ Κάψα (caisse).

ΘΝΗΣΚΟΓΕΝΟΝ (γρ. Θνησκόγεννον) Δ. Τὸ ἐξηγεῖ, Βρέφος ἀποθνήσκον μετ' ὀλίγον ἀποῦ γεννηθῇ. Συγχωρεῖται νὰ ἐρμηνεύωμεν δι' αὐτοῦ τὸ Γαλλικὸν mort-né.

ΘΝΗΤΟΨΥΧΙΤΗΣ, Δ. ὁ ἀρνούμενος τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν· ἀναλογώτερον παρὰ τὸ σύνθηες Θνητόψυχος.

* ΘΝΗΤΟΨΥΧΟΣ. Ζ. Θνητοψυχίτης.

ΘΟΛΟΝΩ, Σ. Θολαίνω, ΓΓ. συγχέω τὸ καθαρὸν (troubler), Θολόω, Ἑλλ. ὡς νερόν, καὶ ἄλλα ὑγρά διαυγῇ.

ΘΟΛΟΣ, ἐπίθετ. Σ. (trouble, louche), Θολός, Θολερός, Θολώδης, Ἑλλ. 2) * Θολός, οὐς. τὸ μέλαν τῆς σηπίας. Ὁ Ἡσύχιος ὅμως εὐλογώτερον τὸ παροξύνει, « Θόλος, » σρογγυλοειδῆς οἶκος, ἢ τὸ τῆς σηπίας μέλαν ».

* ΘΟΛΟΣ. Ζ. Θολός.

ΘΟΛΟΣ, οὐς. Σ. Δ. με συνών. Βότα, Κουμπές, Σ. Οἱ παλαιοί, Θόλος, Ἀψίς, Καμάρα, Ψαλὶς, Χελώνη, Ἑλλ. Κατὰ τὸν Ἡσύχιον, « Ἀψίδες, καμάραι » καὶ « Θόλος, » κυρίως μὲν καμάρα, καταχρηστικῶς δὲ, οἶκος εἰς ὃν ἀπο- » λήγουσιν ἔχων τὴν στέγην κατεσκευασμένος κ. τ. λ. »

Τὸ Βότα τοῦ Σ. εἶναι ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Volta (vouite). Τὸ Κουμπές, λέξις χυδαιοτουρκιστὶ σχηματισμένη ἀπὸ τὸ

Ἰταλ. cupola (coupole), τοῦτο δὲ ἀπὸ τὸ Ἑλλ. Κύπη (Ἄτακτ. II, σελ. 205).

Τὸ Καμάρα σώζεται εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν καὶ σήμερον (Ἄτακτ. II, σελ. 370), ὅθεν πάλιν οἱ Τούρκοι ἔλαβαν τὸ Κιεμέρ.

ΘΟΛΟΣΚΕΠΑΣΤΟΣ, Δ. οἶκος ἔχων κορυφὴν θολωτὴν (fait en dôme).

ΘΟΛΟΣΥΝΗ (γρ. θολωσύνη), Σ. Τὸ αὐτὸ καὶ θολότης, ἡ ποιότης τοῦ θολου (l'attribut de ce qui est trouble). Ἰδιαίτερος εἰς τὸ ἐξῆς νὰ μὴ καταχωρισθῇ καὶ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ Λεξικά τὸ θολωσύνη, εἰς τὰ ὅποια εὐρίσκεται καὶ τὸ Ἀγιωσύνη καὶ τὸ Ἀγαθωσύνη καὶ ἄλλα τοιαῦτα·

* ΘΟΛΟΤΗΣ. Λεῖπει καὶ ἀπὸ τὰ κοινὰ καὶ ἀπὸ τὰ Ἑλληνικὰ Λεξικά (Ζ. θολωσύνη).

ΘΟΥΒΟΠΟΙΟΣ, Σ. Συγχυτὴς, Σκανδαλοποιός, (turbulent, brouillon).

ΘΡΑΨΑΛΟΣ, Δ. Τὸ γράφει Θράψαλος κατὰ τὴν χυδ. προφορὰν (ὡς καὶ τὸ Ἀνάπαψις καὶ Κάψις, ἀντὶ τοῦ Ἀνάπαυσις καὶ Καῦσις, καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα), καὶ τὸ ἐξηγεῖ Καλαμάριν, ἤγουν τὸ θαλάσσιον Καλαμάριον (calmar) τοῦ μεγάλου εἴδους, ὁ λεγόμενος Τρεῦθος Ἑλλ. ἴσως ὁ ὀνομαζόμενος εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους θηλ. Καλαμαρίδα, (ἀπὸ τὸ Καλαμαρίς, ἴδος). Ἡκούσθη προφερόμενος καὶ Τράψαλος (ἴδ. τὰς εἰς τὸν Ξενοκρατ. σημ. σελ. 194).

ΘΡΕΙΩ, Ζ. Θρύμα.

* ΘΡΕΠΤΟΣ. Θρεπτὸν ἔλεγον τὸν ὅποῖον σήμερον ὀνομάζουσι Παρυιὸν, χυδ. Παραγυόν (ἴδ. Σουίδ. λέξ. Ἐπαφρόδιτος). Ὁ Σ. τὸν ὀνομάζει « Ἀναθρεπτικὸν παιδί ». Οἰκοτραφὴς, Ἑλλ. (élève, nourrisson).

ΘΡΕΦΩ. Ζ. Τρέφω.

ΘΡΗΜΜΑ. Ζ. Θρύμμα.

ΘΡΗΝΟΣ, ἄρσ. Σ. Γοή, θηλ. Σ. (lamentation) οἶον, Οἱ
 Θρήνοι τοῦ Ἰερεμίου. « Θρήνος, γόος » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

Τὸ Γοή δὲν διαφέρει πλὴν κατὰ τὸν τόνον ἀπὸ τὸ Γόη
 τοῦ Ἡροδότου (VII, 191), ὅπου λέγει περὶ τῶν Μάγων τῶν
 Περσῶν, ὅτι θύοντες εἰς τὸν ἄνεμον, τὸν παρεκάλουν μὲ θρηνη-
 τικὰς κραυγὰς νὰ παύσῃ, « Ἔντομά τε ποιεῦντες, καὶ καταεἰδον-
 » τες γόησι τῷ ἀνέμῳ οἱ Μάγοι... ἔπαυσαν τετάρτῃ ἡμέρῃ ».
 Ἀλόγως ἐδίδασσαν τινὲς περὶ τῆς λέξεως, τρέποντες τὸ
 ΓΟΗΣΙ εἰς τὸ ΓΟΟΙΣΙ (ἀπὸ τὸ Γόος), ἢ τὸ ΧΟΗΣΙ (χοαῖς)
 ἢ γράφοντές το, ὡς ἐπίθεται, χωρὶς τὸ ΓΟΗΣΙ (ἀπὸ τὸ
 Γόης ητος). Ἡ Γοή (ἢ Γόη) καὶ Γόος εἶναι κατὰ τὸ Γόνος
 καὶ Γονή, Πλάνος καὶ Πλάνη, Πόθος καὶ Ποθή, καὶ ἄλλα
 πολλὰ τοιαῦτα, εἰς τὰ ὅποια ἡ διαφορὰ τοῦ γένους δὲν γεννᾷ
 πάντοτε καὶ διαφορὰν τῆς σημασίας.

Ἡ αὐτὴ διαφορὰ εὐρίσκεται καὶ εἰς τὸ Θρήνος, ἐπειδὴ λέγο-
 μεν ὅχι μόνον Ὁ Θρήνος, ἀλλὰ καὶ οὐδετέρως, Τὸ Θρή-
 νος (κατὰ τὸ, Ὁ καὶ Τὸ Σκύφος, Ὁ καὶ Τὸ Σκότος), οἶον,
 Τοῦς ἐπροξένησε Θρήνος, ὡς ἔλεγον καὶ οἱ παλαιοὶ
 « Πένθος σφίσιν ἐποίησεν », (Παυσαν. IV, 23).

ΘΡΗΣΚΟΣ. ΓΓ. εἰς σημασίαν τοῦ Θεοσεβῆς (pieux, dé-
 vot, religieux), εἰς τὴν ὁποίαν τὸ ἐμεταχειρίσθη καὶ ὁ ἀπό-
 σολος (Ἰάκωβ. α', 26) « Εἴ τις δοκεῖ θρησκος εἶναι ἐν ὑμῖν,
 » μὴ χαλιναγωγῶν γλῶσσαν αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπατῶν καρδίαν
 » αὐτοῦ, τούτου μάταιος ἡ θρησκεία », ἤγουν Ἐὰν κάνεις
 μεταξύ σας νομίξῃ ὅτι εἶναι θεοσεβής, κ. τ. λ. « Θρησκος,
 » εὐσεβής, δεισιδαίμων, ἑτερόδοξος » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

Ἐπαθε τὸνομα Θρησκος, ὅτι καὶ τὸ Δεισιδαίμων· ἐπειδὴ καὶ τούτου ἡ κυρία καὶ ἀρχαία σημασία ἦτο, Φεβούμενος Θεόν. Ἀλλ' ἡ κατάχρησις, ὡς μεταβάλλει τὰ καλὰ ἔργα εἰς κακουργίας, οὕτω τρέπει καὶ τὰ εὖφημα ὀνόματα εἰς δύσφημα ἐπίθετα. Τὴν αὐτὴν τύχην ἔπαθεν εἰς τοὺς Γάλλους τὸ ἐπίθετον Dévot.

Διὰ ν' ἀποφύγωμεν τὴν σύγχυσιν, εὐλογον ἦτο, τὸ μὲν Θρησκος νὰ φυλάξῃ τὴν σημασίαν τοῦ ἔχοντος τὴν ἀληθινὴν θρησκείαν, ἣτις δὲν εἶναι ἄλλη παρὰ ἡ δικαιοσύνη· « Τόδ' » ἔστι θρησκεύειν τὸ Θεῖον διὰ [τῶν] τῆς ὄντως δικαιοσύνης συνήξεργων τε καὶ γνώσεως » (Κλήμ. Ἀλεξανδρ. Στρωμάτ. VI, σελ. 653)· τὸν δὲ δεισιδαίμονα, ἢ τὸν ὑποκρινόμενον τὴν θρησκείαν, νὰ ὀνομάζωμεν Ἐθελόθησκον, λέξιν ἐραυισμένην ἀπὸ τὸν ἀπόστολον, ὅστις ὀνομάζει (Πρὸς Κολοσσ. β', 23) τὴν δεισιδαίμονα σκληραγωγίαν τοῦ σώματος, Ἐθελοθησκείαν, τὴν ὁποίαν ἔπειτα ὁ Ἐπιφάνιος, λαλῶν περὶ τῶν Φαρισαίων, ὠνόμασε μακρότερον, Ἐθελοπερισσοθησκείαν.

ΘΡΙΑΜΒΕΥΩ, ἀμεταβ. Σ. μὲ τὴν γνωστὴν εἰς ὅλους ἐξήγησιν (trionpher). 2) * Θριαμβεύω ὁμῶς λέγομεν ἔτι, μεταβατ. καὶ τὸ Ἀτιμάζω τινά, δημοσιεύων τὴν κακὴν του διαγωγὴν, οἷον, Τὸν ἐθριάμβευσεν ὡς κακὸν καὶ δόλιον πολίτην. Ἀρχὴν ἔλαβεν ἀπὸ τὸ Ἑλλ. μεταβατ. Θριαμβεύω, τὸ ὁποῖον ἐσήμαινε τὸ ὑβριστικὸν καὶ ὑπερήφανον ἔθος τῶν Ῥωμαίων, νὰ πομπεύωσιν οἱ στρατηγοὶ μετὰ τὴν νίκην διὰ μέσης τῆς πόλεως, συνωδευμένοι μὲ τοὺς νικηθέντας, εἰς ἐπίδειξιν τῆς εὐτυχίας ἢ ἐμπειρίας των· « Βασιλεῖς » ἐθριάμβευτε καὶ ἡγεμόνας » λέγει περὶ τοῦ Ῥωμύλου ὁ Πλούταρχος (Ῥωμ. καὶ Θησ. σύγκρ.). Καὶ ἐπειδὴ τοῦτο ἐπροξένει ἐσχάτην καταφρόνησιν εἰς τοὺς θριαμβευομένους, ἐκ τού-

του, ἐκατήντησεν ἡ λέξις νὰ σημαίνῃ καὶ τὸ δημοσίως ἀτιμάζω.

ΘΡΙΚΡΙΑΝΙ. Ζ. Θρινάκι.

ΘΡΙΝΑΚΙ, Σ. Ὀνομάζεται καὶ Θρικριάνι, Σ. καὶ Τρικριάνι, Σ. Δ. Τὸ πρῶτον (Θρινάκιον) εἶναι ὑποκορ. τοῦ Ξηλ. Θρίναξ καὶ Τρίναξ, Ἑλλ. (fourche à trois dents, ou pointes). Τὸ δεύτερον καὶ τρίτον, ἢ ἀπὸ τὸ οὐδέτ. Τρίκρανον, Ἑλλ. ἢ τῆς αὐτῆς γενεᾶς ὀνόματα μὲ τὸ πρῶτον, ἀνώμαλα, ὡς καὶ αὐτὸ τὸ Ἄκρα (extrémité) συγγενεῦει μὲ τὸ Ἀκῆ, ἢ Ἀκά (pointe), Ἑλλ.

Ἡ αὐτὴ ἀνωμαλία φαίνεται καὶ εἰς τὸ Τρινακρία, ὄνομα τῆς Σικελίας, ἣτις ὠνομάζετο καὶ Θρινακία καὶ Θρινακίς· « Θρινακία, ἡ νῦν Σικελία. . . . τρία ἄκρα ἔχουσα, » κ. τ. λ. » λέγει ὁ Ἡσύχιος, καὶ « Θρίναξ, πτύον σίτου, ἢ » τρίαινα » ὁ αὐτός. Ὁ δὲ Βυζάντιος Στέφανος « Τρινακρία, » ἢ Σικελία, παρὰ τὸ τρεῖς ἔχειν ἄκρας. . . . ἢ ὅτι Θρίνακί » ἔσιν ὁμοία », Θρίνακα ὀνομάζων, ὡς καὶ ὁ Ἡσύχιος, τὴν καὶ σήμερον οὐδετέρως ὀνομαζομένην Θρινάκιον, Σ. Δ. (trident).

ΘΡΙΝΑΚΙΟΝ. Ζ. Θρινάκι.

ΘΡΟΜΒΟΕΙΔΗΣ. Ζ. Θρομβώδης.

ΘΡΟΜΒΟΣ, Σ. μικρὰ μερίς ὑγροῦ πηγμένου (grumeau, caillot), οἶον, Θρόμβος αἵματος, Θρόμβος γάλακτος· « Θρόμβοι, αἷμα παχὺ πεπηγὸς *ὡς *βουνοί » λέγει ὁ Ἡσύχιος, ὅπου ἐξάλειφε τὸ ὁμοιωματικὸν (ὡς), ἐπειδὴ τὸ Βουνοὶ εἶναι δευτέρα σημασία τοῦ Θρόμβοι. Θρόμβους ὠνόμαζαν καὶ τῆς γῆς τὰ ἐπαναστήματα, ὡς λέγει ὁ αὐτός, « Θρόμβος, ὑψηλὸς τόπος ».

ΘΡΟΜΒΟΥΜΑΙ, Σ. τρέπομαι εἰς Θρόμβους (se grumeler, se cailler).

* ΘΡΟΜΒΩΔΗΣ, ὁ ἔχων θρόμβους (grumeleux). Ὁ Σ. τὸ γράφει, Θρομβοειδής. Ἄν καὶ συγγενεύωσι πολὺ τὰ εἰς οειδής μὲ τὰ εἰς ὠδής ὀνόματα, δὲν σημαίνουν ὅμως πάντοτε τὸ αὐτό. Λέγεται, παραδείγματος χάριν, Ἄνθρωπος θυμοειδής, ὁ ζωηρὸς καὶ ἔτοιμος εἰς ἐνέργειαν (vif, ardent), ἀλλ' Ἄνθρωπος θυμώδης, ὁ ἔτοιμος εἰς ὀργήν (colère).

ΘΡΟΜΪΛΙ, Σ. τὸ ἐξηγεῖ λαβὴν ἢ χειρὰ Ἀνέμης, ἢ Τυλιγαδίου (manche du dévidoir). Δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι εἶναι σύνθετον ἀπὸ τὸ Μύλος, ἂν καὶ δὲν ἔχω πῶς νὰ ἐξηγήσω τὸ πρῶτον μέρος τῆς συνθέσεως (Θρο). Ἰσως ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὸ Τροχομύλιον, κατὰ συγκοπὴν Τρομύλιον, καὶ Θρομύλι. Τοῦτο μοῦ ἐνθυμίζει τοῦ βαρβάρου ποιητοῦ τὸν σίχον (Ἄτακτ. II, σελ. 187),

ὥσάν ἀνέμην καὶ τροχόν, σάν μύλον τὸν γυρίζει.

ΘΡΟΥΒΑΛΙΖΩ. Ζ. Θρούβαλον.

ΘΡΟΥΒΑΛΟΝ, Σ. Δ. μόριον συντριμμένου ἢ κοπανισμένου σώματος. Θρύμμα, Θραῦσμα ἢ Ἀπόθραυσμα, Ἑλλ. Ἐκ τούτου ῥῆμα Θρουβαλίζω Σ. Δ. (ὡς ἔλεγον ἀπὸ τὸ Σκύβαλον, Σκυβαλίζω), συντρίβω εἰς μόρια (briser, concasser), Θρύπτω ἢ Θραύω, Ἑλλ.

Τὸ Θρούβαλον εἶναι ἀπὸ τὸ ἄχρησον Θρύβαλον, Ἑλλ. (ἄξιον νὰ καταχωρισθῇ καὶ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ λεξικά) ἀπὸ ῥῆμα ἄχρησον Θρύβω, ἀντὶ τοῦ Θρύπτω Ἑλλ. ὡς ἔλεγον καὶ Βλάβω, ἀντὶ τοῦ Βλάπτω, καὶ λέγομεν ἀκόμη σήμερον Κρύβω ἀντὶ τοῦ Κρύπτω, καὶ Σκύβω ἀπὸ τὸ Κύπτω.

Εἰς τοὺς παλαιούς ἢ λέξεις ἴσως καὶ ὠξυτονεῖτο, ὡς ἐπιθετον, Θρυβαλόν, τὸ εὐθρυπτον (friable). Μεταβάλλοντες το εἰς οὐσιαστικόν, φυσικὰ ἀνεδάσαμεν καὶ τὸν τόνον Θρούβαλον (miette).

ΘΡΟΥΛΛΙΖΩ, Δ. Τὸ αὐτὸ καὶ τὸ Θρουβαλίζω (Ζ. Θρούβαλον). Ἀπὸ τὸ Θρυλίσσω Ἑλλ. ὡς ἀπὸ τὸ Ἀλλάσσω (changer), ἐσχηματίσαμεν τὸ Ἀλλάζω, καὶ ἀπὸ τὸ Φράσσω (clore, boucher), τὸ Φράζω.

ΘΡΥΒΗ, Σ. Δ. Τρύβη, καὶ Τρίβη, Σ. Θρίβα, Δ. Θρύμβη, Δ. καὶ ἄρσ. Θρύμβος, Δ. Λέγεται καὶ μὲ τὸ πλεοναστικὸν ᾧ Ἀθρύμβη, Θύμβρα, Ἑλλ. Τῶν φυτολόγων ἡ *satureja thymbra* (sarriette).

* ΘΡΥΜΑ ἢ ΘΡΥΜΜΑ, συνών. τοῦ Θρούβαλον. Τὸ πρῶτον ἀπὸ τὸ ἄχρηστον Θρύω. Ἑλλ. τὸ δεύτερον ἀπὸ τὸ Θρύπτω, Ἑλλ. οἶον, Τὰ Θρύματα τοῦ ψωμίου (miettes).

Τὸ Θρύω (Θρουλλίζω, Θρουβαλλίζω) σώζεται εἰς τὴν γλῶσσαν, κακὰ γραμμένον ἀπὸ τὸν Σ. Θρειῶ.

ΘΡΥΩ. Ζ. Θρύμα.

ΘΥΜΑΡΙ (Θυμάριον), οὐσ. οὐδέτ. Σ. Θύμος, ἄρσ. ΓΓ. Ὁ Θεόφραστος τὸ ὀνομάζει οὐδέτ. Τὸ Θύμον, Ἑλλ. Εἰς δὲ τὸν Διοσκοριδὴν (III, 44) φέρεται ἄρσ. Ὁ Θύμος, Ἑλλ. Τῶν φυτολόγων ἡ *satureja capitata* (thym). Ἄλλοι θέλουν ὅτι εἶναι τὸ *Thymus Zygis* τοῦ συστήματος, τὴν ὁποίαν ὁμοῦς ὁ Διοσκοριδὴς (III, 46) ὀνομάζει Ἑρπυλλον ἄγριον καὶ Ζυγίδα. Οὗτος ὁ Θύμος Ζυγίς σημειώνεται ἀπὸ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. LXXXVII) μὲ ὄνομα τῆς κοινῆς ἡμῶν γλώσσης Σμάρι· ἀπὸ σόμα δηλαδὴ χωρικοῦ τινὸς Γραικοῦ προφέροντος ταχέως τὸ Θυμάρι, Θμάρι, ἐνόμισεν ὅτι ἤκουσε Σμάρι.

Εἰς τὸν Ἀριστοφάνην, τοῦ Θύμος αἱ πλάγαι πτώσεις εὐρίσκονται εἰς τόπους, ὅπου δὲν διακρίνεται τὸ γένος· ἔχει ὁμοῦς τὸ ὑποκορ. οὐδέτ. Θυμίδιον (Σφ. 878),

Ἀντί σιραίου, μέλιτος σμικρὸν τῷ θυμιδίῳ παραμιῖξας.

Τὸ Σίραιον εἶναι τὸ Τουρκοχυδαῖσι λεγόμενον Πετιμέξι, ἥγουν γλεῦκος ἐψημένον (*moût cuit*). (Ζ. Σύρι). Μίξιν τοῦ μέλιτος μετὰ τὸ θυμάριον νοεῖ ὁ Κωμικὸς τὸ ἀφέψημα (*décoction*) τοῦ θυμου μετὰ μέλι, σύνηθες τότε εἰς ἰατρικὰς χρήσεις, ὡς τὸ παραγγέλλει καὶ ὁ Διοσκορίδης (III, 44) « Τὸ « δὲ ἀφέψημα αὐτοῦ μετὰ μέλιτος ὀρθοπνοικοῖς καὶ ἀσθμα- » τικοῖς βοηθεῖ, κ. τ. λ. ».

* ΘΥΜΟΕΙΔΗΣ ἢ ΘΥΜΩΔΗΣ. Ζ. Θρομβώδης.

ΘΥΝΝΟΣ. Ζ. Ὀκρινος.

ΘΥΡΑ, Σ. Δ. Θύρα, Ἑλλ. (*porte*). ΘΥΡΙΔΑ, Σ. Δ. Θυρίς, Ἑλλ. (*fenêtre*).

ΘΥΡΟΚΑΡΦΙ, Σ. Θυροκάρφιον, Δ. Στροφίδι, Σ. (ἥγουν Στροφίδιον) Στρόφιγξ, Στροφεὺς, Ἑλλ. (*gond*).

ΘΥΡΩΡΟΣ, Σ. (*portier*).

ΘΩΡΑΚΙΟΝ, Σ. Δ. Θωρακεῖον, Δ. (*rempart, forteresse*) « Θώραξ... πύργος » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Τὰ δὲ Γλ. « Θωρακεῖον, τὸ τεῖχος. Θωρακίοις, προμαχώσι κ. τ. λ. » μεταφορ. δηλαδὴ ἀπὸ τὸν περισκεπάζοντα τὸ σῶμα θώρακα (*cuirasse*).

I.

I (συγκοπή τοῦ) μετὰ τὸ ρ. Ζ. Περισσός.

ΙΑ (εἰς) λήγοντα ὀνόματα. Ζ. Μεσία.

* ΙΑΡΙΝ, Δ. (Ἰδε Ἄτακτ. I, σελ. 289).

ΙΑΣ (εἰς) λήγοντα ὀνόματα. Ζ. Κουριάς, καὶ Χαλκιάς.

* ΙΑΣΕΜΟΛΑΔΟΝ. ΙΑΣΜΗ. ΙΑΣΟΥΜΙ. Ζ. Γιασεμί.

ΙΑΣΠΙΔΑ. ΙΑΣΠΙΣ, Σ. Ἰασπιδας, Ἑλλ. (*jaspe*).

ΙΑΤΡΑΙΝΑ. Ζ. Ἰάτραινα.

ΙΑΤΡΕΝΑ (γρ. Ἰάτραινα) Σ. Ἰατρίνη, Δ. Καὶ τὰ δύο,

Ἰάτραινα καὶ Ἰατρίνη, ἐσήμαιναν εἰς τοὺς Γραικορ. τὴν Μαῖαν Ἑλλ. τὴν κοινῶς Μαμμὴν (sage-femme), ἢ ἀπλῶς γυναῖκα ἐπαγγελλομένην τὴν ἱατρικὴν (femme exerçant la médecine).

ΙΑΤΡΟΣΟΦΙΑ, Σ. τοῦτο μόνον ἐσημείωσεν, ὡς συνών. τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης (science médicale).

* ΙΑΤΡΟΣΟΦΙΟΝ ὀνομάζομεν σήμερον βιβλίον περιέχον τὰς ἀναγραφὰς (recettes) τῆς σκευασίας τῶν φαρμάκων, τὸ Γαλλιστὶ ὀνομαζόμενον dispensaire. Τοιοῦτον Ἰατροσόφιον νοεῖ ὁ Ἱπποκράτης (Περὶ εὐσχημοσύν. § 8, σελ. 57), ὅταν λέγῃ, « Ἐστὼ δέ σοι εὐμνημόνευτα φάρμακά τε καὶ δυνάμεις » ἀπλαῖ καὶ ἈΝΑΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑΙ »· καὶ κατωτέρω τὰ » ΕΞ ΑΝΑΓΡΑΦῆΣ ἐσκευασμένα ».

ΙΑΤΡΟΣΟΦΙΣΤΗΣ, Δ. Ἰατροσοφιστὴν ὠνόμαζαν οἱ Γραικορ. τὸν διδάσκοντα τὴν ἱατρικὴν ἱατρὸν (professeur de médecine), ἢ τὸν ἱκανὸν νὰ τὴν διδάξῃ (docteur en médecine).

ἸΓΔΙ, Σ. Ἰγδίον, Δ. ἀγγεῖον ἀπὸ λίθου, μέταλλον, ἢ ξύλον, (mortier), χρήσιμον εἰς ὑποδοχὴν τῶν κοπανιζομένων. Ἰγδη καὶ Ἰγdis, καὶ Λίγδος, Ἑλλ. καὶ τὸ ὑποκορ. Ἰγδίον. Ἐλέγετο καὶ Θυῖα, ἢ Θυεία, καὶ Ὀλμος, Ἑλλ.

ἸΓΔΟΚΟΠΑΝΟΝ, Δ. σκεῦος χρήσιμον νὰ τρίβῃ ἢ νὰ κοπανίξῃ τὰ βαλλόμενα εἰς τὸ ἰγδίον, Ὑπερον, Ἑλλ. (pilon).

ΙΔΙΑΡΙΟΝ, Δ. Οὕτως ὠνόμαζαν οἱ Γραικορ. τὸ Γαλλιστὶ λεγόμενον Bénéfice, ἥγουν ἐκκλησιαστικὸν ὑπουργημα με μισθὸν ὠρισμένον αἰδίαν.

ΙΔΙΚΟΝ, Δ. τὸ ἀνῆκον εἰς τινὰ ἰδίως (privé, particulier).

ΙΔΙΚΟΣ ΔΙΚΑΣΤΗΣ, Δ. (juge spécial).

* ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ, κτῆσις ἰδία (Ζ. ἰδιόκτητος). 2) Ἀντί τοῦ ἀπλοῦ Κτῆσις.

ΙΔΙΟΚΤΗΤΟΣ, Δ. Ἰδιόκτητον οὐδετέρως ἔλεξαν τὸ μὴ ἀπὸ δωρεάν ἢ κληρονομίαν, ἀλλ' ἰδιόθεν ἀποκτημένον (pécule). Τὰ Γλ. φέρουν « Πεκουλιάριον, ἰδιόκτητον. Πεκουλίου, ὥσανεὶ μικρὸν οὐσίδιον ».

* ΙΔΙΟΠΟΙΟΥΜΑΙ, κάμνω ἰδιὸν μου τὸ ἀλλότριον (s'approprier, usurper), ἰδιοῦμαι, Ἑλλ.

ΙΔΙΟΣΗΜΑΝΤΟΣ, Σ. γραμμένος ἢ λεγμένος εἰς τὴν κυρίαν σημασίαν (employé dans sa signification primitive).

* ΙΔΙΩΦΕΛΗΣ, ὅστις λέγων ἢ πράσσων ἀποβλέπει εἰς μόνον τὸ ἰδιον αὐτοῦ συμφέρον (intéressé). Εἶναι τὸ ἐναντίον τοῦ Κοινωφελῆς.

Ἡ λέξις ἐμβῆκε πρὸ μικροῦ εἰς τὴν γλῶσσαν· ὅθεν εὐλογον εἶναι νὰ ἐμβῇ καὶ εἰς τὰ Λεξικά της· Εἰς δὲ τὰ Ἑλληνικά Λεξικά, τὴν ἐσημείωσε πρῶτος ὁ Συνείδερος μὲ μαρτυρίαν τοῦ Στοβαίου.

ΪΔΡΟΣ, Σ. Ἰδρῶς καὶ Ἰδρὸς, Ἑλλ. (sueur). 2) Μεταφορ. οἱ κόποι τῆς ἐργασίας, οἶον, Τρέφομαι μὲ τὸν ἰδρὸν τοῦ προσώπου μου, ἤγουν ἀπὸ τοὺς κόπους μου, κατὰ τὸ (Γενεσ. γ', 19) « Ἐν ἰδρῶτι τοῦ προσώπου σου φαγῇ τὸν ἄρτον σου ». Εἶπε καὶ ὁ Ἀριστοφάνης (Ἑκκλ. 750) εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν,

Οὐ γὰρ τὸν ἐμὸν ἰδρῶτα καὶ φειδωλίαν

Οὐδὲν πρὸς ἔπος οὕτως ἀνοήτως ἐκβαλῶ.

ΙΕΡΑΚΟΜΥΤΗΣ. Ζ. Σιμός.

ΙΕΡΑΤΕΪΟΝ, Δ. Κληρὸς, Δ. Σ. Κληρικοί, Σ. Δ. τὸ σύστημα τῶν ἱερέων (clergé). Κατὰ τὸν Βαλσαμῶνα (παρὰ

SUICER. *Thesaur. Ecclesiast.* tom. II, σελ. 111), ὁ Κλῆρος περιέχει « Τοὺς πρεσβυτέρους καὶ διακόνους, καὶ ὑπο- » διακόνους, καὶ ἀναγνώσας καὶ ψάλτας ».

Κλῆρος σημαίνει κυρίως τὸν κοινῶς λεγόμενον Λαχμόν, ἢ Λαχνόν· ἔπειτα ἔλαβε τὴν σημασίαν καὶ αὐτοῦ τοῦ πράγματος τοῦ ἀποκτημένου διὰ λαχνοῦ. Λέγει ὁ Σουΐδας: « Κλῆρος, οὐσία ἢ λαχμός. Λέγεται Κλῆρος καὶ τὸ σύστημα » τῶν διακόνων καὶ πρεσβυτέρων ». Ὁ δὲ Ἡσύχιος « Κλῆρος, » τὸ βαλλόμενον εἰς τὸ λαχεῖν, ἢ ψῆφος, ἢ οὐσία, ἢ μέρος » κ. τ. λ. ». Ὡνομάσθη λοιπὸν Κλῆρος καὶ τὸ Ἱερατεῖον ἀπὸ τῆς ἀρχαίας ἐκκλησιαστικῆς συνηθείας νὰ ψηφίζονται οἱ ἱερεῖς διὰ λαχνοῦ, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὰς Πράξεις τῶν ἀποστόλων. Διὰ νὰ ἀναπληρώσωσι τὸν ἀριθμὸν τῶν δώδεκα, ἐκλεξάντων πρῶτον δύο ἀξιόους ἐκλογῆς, ἔπειτα ἐψήφισαν ἓνα ἀπ' αὐτοὺς διὰ λαχνοῦ· « Καὶ ἔσκησαν δύο... καὶ ἔδωκαν κλήρους αὐτῶν, » καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ Ματθίαν, καὶ συγκατεψηφίσθη μετὰ » τῶν ἑνδεκα ἀποστόλων » (Πράξ. α', 23-26).

ΙΚΑΝΕΤΟΣ, με συνών. Ἀκανετός, Ἰκανός, Ἀρκετός, Σ. Τὸ Ἰκανετός, ῥηματικὸν ἀναμφοδόπως τοῦ Ἰκανέω, ἀρχήσου, τὸ ὅποῖον ἐσυναιρέσαμεν εἰς τὸ Ἰκανῶ (χυδ. Ἀκανῶ, Σ.), καὶ ἐμακρύνσαμεν εἰς τὸ Ἰωνικὸν Ἰκανεύω (χυδ. Ἰκανεύγω, ΓΓ.). Εἰς τὰ Ἑλληνικὰ λεξικά δὲν εὐρίσκονται πλὴν τέσσαρες τύποι ῥηματικοὶ Ἰκω, Ἰκάνω, Ἰκανόω, καὶ Ἰκνέω. Ἀλλὰ τὸ Ἰκνέω τοῦτο εἶναι συγκοπὴ τοῦ Ἰκανέω, Ἑλλ. Ἰκανεύω τῆς κοινῆς γλώσσης, ἐπειδὴ εὐρίσκομεν καὶ εἰς τὸν Ἡσύχιον, κατ' ὁμοίαν συγκοπὴν « Ἰκνά, τροφεῖα » ἡγουν τὰ εἰς τροφήν ἰκανά, τὰ ζωάρκια. Ζ. Φθάνω.

ΙΚΑΝΟΥΜΑΙ. Ζ. Φθάνω.

ΙΚΜΑΔΑ, Σηλ. οὐσ. Δ. ὑγρότης περιεχομένη εἰς σῶμα τι (humeur, humidité, moiteur), Ἰκμάς, Ἑλλ.

ΙΚΤΙΣ. Ζ. Ἀτζίδα.

ΙΔΙΓΓΟΣ, ΓΓ. Σημαίνει ὅ,τι καὶ τὸ Ἑλλ. Ἰλιγγος (ver-
tige).

ἸΝΑ, Θηλ. οὐσ. Σ. (fibre). 2) Ἰνα, Σ. (filament). Ἰς,
ἴνος, Ἑλλ.

Ἐπειδὴ λοιπὸν ἔσωσεν ἡ γλῶσσα τὸ Ἰνα, εὐλόγως ἐμπορεῖ
νὰ μεταχειρίζεται καὶ τὸ ὑποκορ. Ἰνάριον (fibrille), καὶ τὸ
ἐπίθ. Ἰνώδης, (filamenteux).

* ἸΝΑΡΙΟΝ. * ἸΝΩΔΗΣ. Ζ. Ἰνα.

ΙΞΕΥΤΗΣ. * ΙΞΕΥΩ. Ζ. Ἰξός.

ΙΞΟΒΕΡΓΟΝ, Σ. Δ. glau). Λέξις σύνθετος ἀπὸ τὸ Ἰξός
καὶ τὸ Ῥωμ. virga (verge), σημαίνουσα ῥαβδίον ἀλειμμένον
μὲ Ἰξόν. Ζ. Ἰξός.

ΙΞΟΣ, Σ. ὕλη κολλώδης (gui, glue) χρήσιμος εἰς ἄγραν πω-
λίων. Ἰξός, Ἑλλ. Ἐσημείωσε καὶ τὸ Ἰξώδης, Σ. (visqueux,
gluant) καὶ τὸ οὐσ. οὐδετ. Ἰξώδες, Σ. (viscosité). Καὶ
ἐπειδὴ ἐπέρασαν ταῦτα ἀπὸ τὴν Ἑλλην. εἰς τὴν κοιν. γλῶσ-
σαν, δὲν βλέπω τί μᾶς ἐμποδίζει νὰ λάβωμεν καὶ τὸ ῥῆμα
Ἰξεύω, Ἑλλ. (tendre des gluaux), καὶ τὸ ἐπίθ. Ἰξευ-
τής (oiseleur), ἢ Ἰξουργός, ποιητικ. Ἰξοεργός, Ἑλλ.
ὁθεν ἴσως συγχωρεῖται νὰ ὀνομάσωμεν καὶ Ἰξόεργον τὸ
Ἰξόβεργον.

ΙΟΣ (εἰς) λήγοντα ὀνόματα. Ζ. Εὐρεσίμιος.

* ἸΠΝΟΜΑΚΤΡΟΝ. Ζ. Πάνιτρον.

ΙΠΠΗΛΑΣΙΑ. ΙΠΠΗΛΑΣΙΟΝ. Ζ. Καβάλα καὶ Καβαλ-
λιέρης.

ἸΠΠΟΣ, ΓΓ. Τὸ συνηθέστερον ὀνομαζόμενον Ἄλογον
(cheval).

ΙΠΠΟΣΤΑΣΙΟΝ, Δ. τόπος ὅπου στέκουν οἱ ἵπποι (écurie).

ἸΣΑ ΠΡΟΣ ἸΣΑ, Σ. (au prorata).

ΙΣΑ ΖΩ ΜΕ ΤΗΝ ΓῆΝ, Σ. Ἐδαφίζω καὶ Κατεδαφίζω, Ἑλλ. (raser, abattre à ras de terre). Τὸ σύνθετον Κατεδαφίζω, ἐμβῆκε πρὸ μικροῦ καὶ εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν.

ΙΣΑ ΖΩ. ΙΣΑ ΖΟΜΑΙ. Ζ. Συμβάζομαι, καὶ Τεριάζω.

ΙΣΑΠΟΣΤΟΛΟΣ, Δ. (égal aux Apôtres). Ἐπίθ. διδόμενον εἰς ἀγίους ἀνδρας τινάς.

* ΙΣΑΡΙΘΜΟΣ (égal en nombre).

ΙΣΚΑ. Ζ. Ὑσιναι.

ΙΣΚΩ (εἰς) ῥήματα. Ζ. Μενίσκω.

ΙΣΟΚΟΧΟΝ (γρ. Ἰσόκοχον), Σ. Ἰσογώνιον, Ἑλλ. (rectangle). Ἀπὸ τὸ Κόγχη (χρδ. Κόχη, Σ. coin). Ἰδ. Ἄτακτ. I, σελ. 194.

ΙΣΟΜΑΔΑ (Ἰσιωμάδα) Σ. Ἰσοπέδιον, Δ. Τὸ Ἰσομάδα (plaine) εἶναι λέξις σύνθετος ἀπὸ τὸ Ἴσος καὶ τὸ Ὁμά, ἐπίρρ. (ἔθεν καὶ τὸ Ὁμαλός, Ἑλλ. καὶ τὸ σύνθ. Ἰσόμαλος, Ἑλλ.). Ὁ Ἡσύχιος λέγει, « Ὁμὸν, ἘΝ Τῷ Αὔτῳ, ὁμοιον »· Ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ (de niveau) δηλαδὴ, πλὴν ἀνίσως ἔγραψεν « ἘΝ, Τὸ Αὔτῳ », ἐπειδὴ φέρει ἀμέσως τὸ Ὁμὸν γένος τοῦ Ὁμήρου (Ἰλιάδ. ν', 354). Ἀπὸ τὸ Ὁμὸν παράγεται ἡ Ὁμάς, οὐσ. θηλ. καταχώρισμένον εἰς τὰ Ἑλληνικὰ λεξικά.

* ΙΣΟΜΑΔΙΖΩ. Ζ. Ἰσόνω.

ΙΣΟΝΩ. (Ἰσόνω Δ. Ἰσιώνω, Σ.) Κάμνω ἴσον (égaliser), Ἰσώω Ἑλλ. 2) Καθαιρῶ τὰς τραχύτητας καὶ ἀνισότητας, Ὁμαλίζω, Ἑλλ. Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην σημασίαν, ἐπειδὴ ἔχομεν τὸ Ἰσομάδα, συγχωρεῖται νὰ λέγωμεν καὶ Ἰσομαδίζω (niveler, mettre de niveau, aplanir), συνών. τοῦ ἀχρίστου Ἰσομαλίζω, Ἑλλ.

ΙΣΟΠΕΔΙΟΝ. Δ. Ἰσόπεδον, Ἑλλ. Ζ. Ἰσομάδα.

ΙΣΤΙΑ, Δ. Στιά, Σ. Ἑσία, Ἑλλ. καὶ Ἰωνικ. Ἰσία (feu, foyer).

ἸΣΧΑ. Ζ. Ἰαίνα.

* ἸΣΧΥΡΟΓΝΩΜΟΣ. Ζ. Δυνατόγνωμος.

ἸΧΙ (γρ. Ἰχι), Σ. Ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐπιφωνήματος Ἰ! ἐπλάσαμεν τὸ Ἰχι! (κατὰ τὸ Οὐχι καὶ Ναίχι, Ἑλλ.) καὶ τὸ ἐπιφωνοῦμεν ὡς ἐκεῖνοι, ὁσμώμενοι τί εὐάρεσον εἰς τὴν ὁσφρησιν. Εἰς τὸν Ἀριστοφάνην (Πλούτ. 894), ὁ συκοφάντης, ὁσφραινόμενος τὰ ὀπτά κρέατα καὶ ὀψάρια, λέγει,

Πολὺ χρῆμα τεμαχῶν, καὶ κρεῶν ὠπτημένων·

Ἰ ὦ, ὦ ὦ, ὦ ὦ, ὦ ὦ, ὦ ὦ, ὦ ὦ!

ἸΧΙΤΑΣ! (γρ. Ἰχιτα) Σ. τὸ ἐξηγεῖ ti stà bene! ἐπιφώνημα τῆς αὐτῆς σημασίας μὲ τὸ Καλὰ νὰ πάθῃς! καὶ ἰσοδύναμον μὲ τῶν Γάλλων τὸ tu as ce que tu as mérité. Τὸ ἐκφωνοῦν συνήθως, ὅσοι σημαίνουν, ἀληθῶς ἢ κατ' εἰρωνείαν, εὐχαρίστησιν εἰς δυσυχίαν ἢ ἀποτυχίαν ἄλλου τινός.

Εἶναι ἀδιςάκτως τὸ αὐτὸ καὶ τὸ ἀνωτέρω, Ἰχι (Ἰχι), κατ' ἐπέκτασιν Ἰχιτα. Ὅταν πρὸς τινά, διηγούμενον τὴν ἀτυχίαν του, λέγῃ τις Ἰχιτα! σημαίνει, ὅτι ἀκούει τὴν συμφορὰν του μὲ τὴν αὐτὴν εὐχαρίστησιν, ὡς καὶ νὰ ὠσφραίνεται τί εὐῶδες.

Τὸ Καλὰ νὰ πάθῃς! ἔπρεπε νὰ ᾔῃναι Καλὰ ἔπαθες! Εἰς τὸν Λουκιανὸν (Νεκρ. διαλογ. XI), πρὸς τὸν Κράττηα, διηγούμενον τὸ ναυάγιον δύο τινῶν πλουσίων, « Διαπλέοντες » γὰρ ἀπὸ Σικυῶνος εἰς Κίρραν, κατὰ μέσον τὸν πόρον. . . . » ἀνετράπησαν », ἀποκρίνεται ἀμέσως ὁ Διογένης « Εὖ ἐποίησαν » ἤγουν Καλὰ ἔπαθαν! ἢ ὡς λέγομεν σήμερον, Καλὰ νὰ πάθωσιν! Πιθανὸν ὅτι τὸ Καλὰ νὰ πάθωσιν! εἶναι φράσις ἑλλειπτ. κατὰ τὸ πολυσήμαυτον Νὰ (Ἄτακτ. II, σελ. 256) σημαίνουσα ἀπλῶς τὸν ἀπαρεμφατικὸν ὁρίσιν

Παθεῖν, ἡ συνωδευμένον μὲ τὸ Ὡς εἰ· « Καλὸν τὸ παθεῖν » αὐτοὺς ταῦτα » ἢ « Καλῶς συνέβη ὥς παθεῖν αὐτοὺς » ταῦτα ». Ἐνδέχεται ὁμως νὰ ᾔῃναι καὶ κατὰ σχῆμα, τὸν λεγόμενον Εὐφημισμόν, τὸν ὁποῖον ἐξηγῶ κατωτέρω. Ζ. καὶ Παθαίνω.

Κ.

ΚΑΒΑΓΙΑΔΑ, θηλ. Δ. Καβαγιαδι, οὐδέτ. ΓΓ. καὶ τὸ ἐξηγοῦν, Κόμη (chevelure). Ἰσως ᾔτο τὴν ἀρχὴν Καβαλιάδα, (ἀπὸ τὸ Ἰταλ. cavallo, Ἴππος), κ' ἐσήμαινε κυρίως τὴν χαίτην (crinière) τοῦ ἵππου, ἔπειτα μετεφέρθη καὶ εἰς τὴν Κόμην. Ὁ Δ. φέρει καὶ ἐπίθετον Καβαθαγιατός μὲ ἐξήγησιν Κομήτης (chevelu).

ΚΑΒΑΚΙ. Ζ. Κουκουβία.

ΚΑΒΑΛΑ (γρ. Καβάλλα) θηλ. Σ. Ἰππηλασία ἢ Ἰππηλάσιον, Ἑλλ. Πομπὴ ἵππέων ἢ δημόσιος, ἢ διὰ γυμνασίαν (cavalcade).

Ἀπὸ τὸ (ἄχρησον εἰς ἡμᾶς) Καβάλλης, ἀρσ. Τοῦτο εἰς τὸν παρακαμάζοντα ἑλληνισμόν ἐσήμαινεν ἵππον γέροντα ἢ κακοπαθημένον (rosse). « Καβάλλης, ἐργάτης ἵππος » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Εἶπε καὶ ὁ Πλούταρχος (Περὶ τοῦ μὴ δεῖν θανεῖν. § 3) « Ὦν τινὶ τῷ τυχόντι καὶ (γρ. ἢ) καβάλλη χρώμενος ». Ἐκ τούτου τὸ Caballus τῶν Ῥωμαίων, τὸ Cavallo τῶν Ἰταλῶν, καὶ τὸ cheval τῶν Γάλλων.

Τὸ ὄνομα, Καβάλλα, εἶναι ἄχρησον εἰς ἡμᾶς ὡς οὐσ. θηλ. Τὸ μεταχειριζόμεθα ὁμως ὡς ἐπίρρημα (à cheval), οἶον, ἸΚαβάλλα ἤλθες, ἢ πεζός; Χρησά δὲ εἶναι τὰ ἐξῆς:

ΚΑΒΑΛΛΑΡΗΣ, Δ. Καβαλάρης, Σ. Καβαλλάριος, Δ. ὁ καθήμενος εἰς ἵππον (cavalier).

ΚΑΒΑΛΛΑΡΙΑ, Σ. ἢ Καβαλερία, Δ. Καβαλλαρικόν, Δ. (cavalerie), Ἴππικόν, Ἑλλ.

ΚΑΒΑΛΛΑΡΙΟΣ. Ζ. Καβαλλιέρης.

ΚΑΒΑΛΛΙΕΡΗΣ ἢ ΚΑΒΑΛΛΙΕΡΟΣ, Σ. Καβαλλάριος, Δ. (chevalier). Τίτλος σήμερον εὐγενείας, διδόμενος πολλάκις καὶ εἰς ἀνδράρια, τὰ ὅποια δὲν ἐκαβαλίκευσαν ποτὲ ἄλογον, οὐδ' ἔχουν πλείοτερον ἀλόγου νοῦν. Εἰς τὸν μεσαιῶνα οἱ Καβαλλιέροι, ἐχειροτονοῦντο δημοσίως ἀπὸ τοὺς βασιλεῖς ἢ ἡγεμόνας, κ' ἐζώνοντο σπαθίον πομπικῶς, ὡς δηλοῦν καὶ οἱ φερόμεναι ἀπὸ τὸν Δ. ἐξῆς σίχοι,

Καὶ τὸν καθέναν ἔζωσεν χρυσὸν σπαθὶν σὴν μέσσην,
Καβαλλαρίους τοὺς ἔκαμεν προσκυνητοὺς αὐθέντας.

Τὰ τοιαῦτα ἐγίνοντο εἰς τὰς αὐλὰς τῶν ἑτεροθρήσκων ἡγεμόνων. Ἀλλὰ καὶ Ἰωάννης ὁ Παλαιολόγος, Γραικορωμαῖος Αὐτοκράτωρ, ἐχειροτόνησε (κατὰ τὸ 1341 ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ) Καβαλλιέρους, Λατίνους ὅμως· « Τοῖς ἐκ τῆς Λατινικῆς γρα- » τιᾶς τὴν Καβαλαρίων παρεῖχε τιμὴν, πάντα ἐπ' αὐτοῖς τὰ » εἰθισμένα πράττων » (Ι. Καντακουζ. ἱστορ. III, 27). Ἀλλ' ἐπειδὴ, κατ' ἐκείνην τοῦ χρόνου τὴν περίοδον, ἡ μὲ τοὺς Λατίνους ἐπιμιξία τῶν Γραικορωμαίων εἶχε φθάσειν εἰς ἄκρον (Αὐτὴ τοῦ Ἰωάννου Παλαιολόγου ἡ μήτηρ Ἄννα ἦτο θυγάτηρ τοῦ Κόμητος τῆς Σαβαυδίας, comte de Savoie), πιθανόν ὅτι ἐχειροτονοῦσαν καὶ ἐκ τῶν Ἀνατολικῶν Καβαλλιέρους, ὡς ἔμαθαν ἀπὸ τοὺς αὐτοὺς Λατίνους καὶ τὴν σρατιωτικὴν ἐορτὴν τὴν λεγομένην Ἰππηλάσιον, Δ. (tournois).

ΚΑΒΑΛΛΙΚΕΥΨ (monter à cheval), Δ. Καβαλικεύω, Σ. καὶ κατὰ συγκοπὴν Καλικεύω, Σ.

ΚΑΒΑΛΛΙΝΑ, ΓΓ. Καβαλίνα, Δ. Καβαλλίς ἰδιος, Δ. Καβαλλῆνα, Σ. ἡ κόπρος τοῦ ἀλόγου (fiente de cheval). Οἱ Ῥωμαῖοι τὴν ὠνόμαζαν caballinum fimum (fumier du cheval).

ΚΑΒΙΑ, Σ. είδος Φιμοῦ, Ἑλλ. ἢ Κημοῦ, Ἑλλ. τὸ ἐξηγεῖ morso (mors). Ἰσως ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν cavezzone (cavesson).

ΚΑΒΙΓΑ, Θηλ. Σ. Δ. Καβίνα, ΓΓ. Καβαλλέτον, οὐδέτ. Δ. Μαγὰς Ἑλλ. Ἀπὸ τῶν Γραικορ. τὸ Καβάλη (chevalet)
 « Μαγὰς, σανὶς τετράγωνος, ὑπόκυφος. . . ἢ τῆς κιθάρας
 » Καβάλη καὶ τῆς λύρας, ἢ τὰς νευράς βασιάζουσα κ. τ. λ. »
 λέγει ὁ Σουίδα.

ΚΑΒΟΥΡΑΣ, Σ. Κάβουρος, Δ. Ἰδε τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτην σημειώσεις (σελ. 191-192) καὶ τὰς εἰς τὸν Στράβωνα (τόμ. IV, σελ. 223).

ΚΑΒΟΥΡΔΙΖΩ. Ζ. Φρυγανίζω.

ΚΑΒΟΥΤΣΙ. Τὸ ὀνομάζει τριχῶς, Καβούτζι, Δαυκί, καὶ Δαυκί, Σ. Δαῦκος Ἑλλ. Οἱ μεταγενέστεροι Κ α ρ ω τὸ ν Ἑλλ. (carotte).

Τὸ Καβούτσι, λέξις Τουρκική. Τὸ Δαυκί, ἀπὸ τὸ Δαῦκος, Ἑλλ. ἴσως προφερόμενον καὶ διὰ τοῦ λ (Δαυκί), ὡς ἔλεγον καὶ Λάφυην, Ἑλλ. τὴν Δάφυην, Ἑλλ. κατὰ τὸν Ἡσύχιον.

ΚΑΓΚΑΒΟΝ. Ζ. Γάγκαβον.

ΚΑΓΚΕΛΛΑ, οὐδέτ. πληθ. Σ. Κιγκλὶς, ἑδος, Ἑλλ. Δρύφακτος, Ἑλλ. Ἀπὸ τὸ Ῥωμ. Cancelli (barreaux, balustrade, grille), πλασθὲν ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κιγκλὶς.

ΚΑΓΚΕΛΛΩΤΟΣ, Δ. περικλεισμένος ἀπὸ Κάγκελλα (grillé).

ΚΑΔΙ, ΓΓ. Σ. Καδίσκος, καὶ Κάδιον, Ἑλλ. ὑποκορ. τοῦ Κάδος (Ἰδ. Ἄτακτ. II, σελ. 162 καὶ 412).

ΚΑΖΝΑΣ, Σ. Καζανὰς, Σ. Θησαυρὸς, Ἑλλ. Γράφεται καὶ Χαζανὰς καὶ Χαζενὲς ἀπὸ τὸ Τουρκοπερσικὸν Χαζινέ· ἔθεν ἔλαβαν καὶ οἱ παλαιοὶ τὸ Γάζα, Ἑλλ. καὶ τὸ

σύνθετον Γαζοφυλάκιον Ἑλλ. (trésorerie), καὶ τὸν Γαζοφύλακα, Θησαυροφύλακα Ἑλλ. (trésorier), τὴν λεγόμενον Τουρκ. Χαζιναντάρ.

Εἰς τὰς Πράξεις τῶν ἀποστόλων (ἡ, 27) λέγεται περὶ τοῦ εὐνούχου τῆς βασιλείσσης Κανδάκης, « Ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς » γάζης αὐτῆς » ἤγουν ἦτο γενικὸς ταμίης ἢ Θησαυροφύλαξ αὐτῆς (grand trésorier).

ΚΑΘΑΙΡΙΖΩ. ΚΑΘΑΙΡΝΩ. Ζ. Καθαρίζω.

ΚΑΘΑΡΙΖΩ, Καθαρίζω, Καθαιρνώ, Σ. τοὺς τρεῖς τούτους τύπους ἐσημείωσεν εἰς τὸ Λεξικόν του. Τὸ Καθαιρνώ εἶναι ἀπὸ τὸ Καθαίρω, Ἑλλ. μετὰ τὴν προσθήκην τοῦ ν, ὡς ἐπροσέθη καὶ εἰς τὸ Ἐπαίρω, Ἑλλ. Ἐπαίρνω, καὶ Παίρνω (prendre).

Τὸ Καθαρίζω (purger, purifier, nettoyer), συχνὸν εἰς τοὺς Ἑβδ. καὶ εἰς τὴν Νέαν Διαθήκην, εἶναι τοῦ παρακμ. Ἑλλ. Ἡ διφθογογραφία (Καθαρίζω) εἶναι χυδαῖα ἀνωμαλία, διότι παράγεται ὅχι ἀπὸ τὸ Καθαίρω, ἀλλ' ἀπὸ τὸ Καθαρός (pur).

Ῥηματικὰ μᾶς ἔμειναν ἀπὸ τὸ παλαιὸν Καθαίρω τὸ ἄρσ. Καθαρτής, καὶ τὸ Θηλ. Κάθαρσις. Ἐκ τούτου καὶ τὸ οὐδέτ. Καθάρισιον (médecine purgative). Ἀπὸ δὲ τὸ Καθαρίζω, τὸ Θηλ. Καθάρσις, καὶ τὸ οὐδέτ. Καθάρισμα (purification), καὶ τὸ ἄρσ. Καθαριστής, συνώνυμον τοῦ Καθαρτής.

Καὶ ἐπειδὴ ἔχομεν δύο συνώνυμα, εὐλόγως θυνάμεθα νὰ σημαίνωμεν μετὰ τὸ ἐν (Καθαρτής) τὸν διαλέγοντα καὶ χωρίζοντα ὅπως οὖν τὰ χρήσιμα ἀπὸ τὰ ἄχρηστα, καὶ νὰ ἀναπληρώσωμεν μετὰ τὸ ἄλλο (Καθαριστής) ὅ,τι μᾶς λείπει νὰ ἐρμηνεύσωμεν τῶν Γάλλων τὸ puriste, ἤγουν τὸν σπουδάζοντα περιέργως νὰ

φυλάσσει, λαλῶν ἢ γράφων, τοὺς κανόνας τοῦ ὀρθῶς λαλεῖν ἢ γράφειν, καὶ Καθάρισιν (purisme), αὐτὸ τὸ πρᾶγμα. Τοιαύτην τινὰ σημασίαν ἔδιδαν καὶ οἱ παλαιοὶ εἰς τὸ Καθαρίζω· καὶ τοῦτο σημαίνει τοῦ Ἡσυχίου τὸ « Καθαρίζων, κομφευόμενος » ἡγουν κομφήν καὶ καθαρὰν διάλεκτον μεταχειριζόμενος, ὡς ἦσαν μάλιστα οἱ περιέργως ἀττικίζοντες, τοὺς ὁποίους περιπαίζει ὁ Λουκιανὸς (Πῶς δεῖ ἴσορ. συγγράφ. § 21, τόμ. IV, σελ. 183), « Ὑπὸ γὰρ τοῦ κομιδῆ Ἀττικὸς εἶναι καὶ » ἈΠΟΚΕΚΑΘΑΡΘΑΙ τὴν φωνήν εἰς τὸ ἀκριβέστατον, » ἡξίωσεν οὕτω καὶ τὰ ὀνόματα ποιῆσαι τῶν Ῥωμαίων ».

Ἴσως ἦτο προσφυέστερον νὰ ἐρμηνεύεται ὁ puriste διὰ τοῦ Καθαρύλλος, Ἑλλ. ὑποκορ. Ὁ ὑποκορισμὸς ἔχει τι καὶ σκωπτικόν, εὐάρμοσον εἰς τὸν κομπασμὸν τῶν κομφολόγων, διότι οἱ κομφῶς λαλοῦντες δὲν εἶναι πάντοτε οἱ αὐτοὶ μὲ τοὺς λογικῶς λαλοῦντας, ὡς αὐτὸ οἱ Λογιώτατοι μὲ τοὺς Λογικωτάτους.

ΚΑΘΑΡΙΣΙΣ. ΚΑΘΑΡΙΣΜΑ. ΚΑΘΑΡΙΣΤΗΣ. Ζ. Καθαρίζω.

ΚΑΘΑΡΟΪ, Δ. ὀνομάζονται (Cathares) εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν αἰρετικοὶ τινὲς, διότι ἐπαγγέλλοντο ἤδη καὶ διαγωγὴν καθαρισμένην ἀπὸ κακίας. Οἱ σήμερον ὀνομαζόμενοι Puritains τῆς Ἀγγλίας, συγχωρεῖται νὰ ἐρμηνεύωνται Καθαροί.

ΚΑΘΑΡΣΙΣ. ΚΑΘΑΡΤΗΣ. Ζ. Καθαρίζω.

* ΚΑΘΑΡΥΛΛΟΣ. Ζ. Καθαρίζω.

ΚΑΘΕΔΡΑ, Σ. chaise. 2) Καθέδραν, Δ. ἀκόμη ὀνόμαζαν οἱ Γραικοὶ. τὴν μερικὴν τῆς Συνόδου συνέλευσιν (séance), τὴν ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς ὀνομαζομένην ἀπλῶς Ἔδραν, Ἑλλ. ὡς φαίνεται ἀπὸ τὸν Ἀριστοφάνην (Θεσμοφ. 28),

————— Ἐπεὶ νῦν γ' οὔτε τὰ δικαστήρια
Μᾶλλον δὲ δικάζειν, οὔτε ΒΟΥΛΗΣ ἔσθ' ἜΔΡΑ.

Λέγει καὶ ὁ Ἡσύχιος, « Ἐδραι βουλῆς, αἱ ἐγίνοντο κατὰ
» πενταήμερον ».

ΚΑΘΕΪΣ. Ζ. Καθένας.

ΚΑΘΕΝΑΣ, Καθαεῖς, Καθανεῖς, Σ. Καθεῖς, Δ. Τὸ
Καθεῖς (chacun) εὑρίσκεται εἰς τὴν Νέαν Διαθήκην συχνά·
« Οἱ πολλοὶ ἐν σῶμα ἐσμὲν ἐν Χριστῷ, ὁ δὲ ΚΑΘΕΪΣ ἀλ-
» λήλων μέλη » (Πρὸς Ῥωμ. ιβ', 5), ὅπου φέρεται καὶ ἄλλη
γραφὴ διαιρητὴ, ΚΑΘ' ΕἷΣ, κατὰ τὸ ἄλλου (Ἀποκαλυψ. κ',
21) παρόμοιον Ἀνὰ εἷς. Λέγει καὶ ὁ Λουκιανὸς (Σολοικισ.
§ 9) « Εἰ ἄρα καθ' εἷς λανθάνει σε περιών (ἴσ. παριών); »
διὰ τὰ καταδικάσῃ τὸ Καθ' εἷς, ὡς σόλοικον· ὅπου ὁ σχολι-
αστής του σημειώνει καὶ τὴν γελοίαν ταύτην ἐξήγησιν, « Οὐ γάρ
» Καθ' εἷς, ἀλλὰ Καθ' ἕκαστος δεῖ λέγειν » (εὐρισκομένην καὶ
εἰς τὸν Θωμᾶν Μαγίστρον), ὡς τὰ ἦτο τὸ δεύτερον ὀρθότερον
τοῦ πρώτου.

Ὅπως ἂν ἦναι, τὸ ΚΑΘΕΪΣ, κοινὸν εἰς τὴν σημερινήν
μας γλῶσσαν, εἶναι τοῦ παρακμάζοντος Ἑλληνισμοῦ, ἢ μάλλον
τῆς ἀρχῆς τῆς παρακμῆς του, ἐπειδὴ ὁ κωμικὸς Φιλήμων
(300 σχεδὸν ἔτη πρὸ Χριστοῦ) ἐτόλμησε πρῶτος καὶ τὰ
κλίνῃ (παρὰ Στοβ. σελ. 31)·

Ἡμῶν δ' ὅσα καὶ τὰ σώματ' ἐς τὸν ἀριθμὸν
ΚΑΘΕΝΟΣ, τοσούτους ἐς καὶ τρόπους ἰδεῖν.

ΚΑΘΗΚΛΑ, οὐσ. Σηλ. σκεῦος ὡσεπιπολὺ ἀπὸ ξύλον,
χρήσιμον εἰς τὸν θέλοντα τὰ καθίσῃ (chaise, siége). Κατὰ
γράφεται διὰ τοῦ γ Καθηῖγλα, Σ. Δ. Ἡ ὀρθὴ γραφὴ του εἶναι
ΚΑΘΗΚΛΑ ἢ ΚΑΘΕΚΛΑ, συνθεμένον ἀπὸ τὸ Κάθημα
κλασόν, ἢ ὀκλασόν, καὶ σημαῖνον καταρχὰς τὸν Δίφρον

ὀκλαδίαν (siège pliant) ἢ καὶ ἑλλειπτικῶς, Ὀκλαδίαν, Ἑλλ. (un pliant) τῶν παλαιῶν, ἔπειτα καὶ παντὸς εἶδους κάθισμα. Κατὰ τὸν Ἡσύχιον, « Ὀκλαδίας, θρόνος πτυκτός, » δίφρος ταπεινός κ. τ. λ. ».

Ἴσως ἡ Καθέκλα ἐλέγετο καὶ ἀπλῶς Θέκλα, ἀπὸ τὸ Θάκος κλασὸς Ἑλλ. (Ζ. Καθήκι). Ἀλλὰ τοῦτο εὐρίσκεται εἰς μόνην τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν, ὄνομα κύριον τῆς ἀγίας Θέκλης.

ΚΑΘΗΚΙ, Σ. Καθύκι, Δ. σκεῦος ἢ ἀγγεῖον, ὅπου καθέζεται ὁ θείων νὰ κενώσῃ τὴν κοιλίαν ἀπὸ τὰ περιττώματα (chaise percée), Λάσανον, Ἑλλ.

Ἀπὸ τοῦ ἀχρήστου Καθέω τὸν ἄχρηστον παρακείμενον Καθήκα, παράγεται τὸ Καθήκιον. Ὁ Ἱπποκράτης τὸ ὀνομάζει Δίφρον, Θάκον καὶ Θρόνον (Ἰδ. καὶ Ἄτακτ. II, σελ. 6).

ΚΑΘΙΕΡΟΝΩ, Σ. Κάμνω τὶ πράγμα ἢ πρόσωπον ἱερὸν, ἀφιερώνων εἰς θρησκευτικὴν ζωὴν ἢ χρῆσιν (consacrer).

ΚΑΘΙΕΡΩΣΙΣ. Ζ. Καθεσίωσις.

ΚΑΘΙΣΜΑ. Ζ. Κάθιστρον.

ΚΑΘΙΣΤΡΟΝ. Ὁ Σ. τὸ ἐξηγεῖ Hospitio di caloiieri, ο Monachi; ὁ δὲ ΓΓ. ἀπλῶς Hospitio (auberge, hospice). Ὁ Δ. τὸ ὀνομάζει Κάθισμα, καὶ τὸ ἐξηγεῖ une place de moine. Ἴσως ἐσήμαινε τὸν εἰς τὰ Μοναστήρια ὠρισμένον τόπον εἰς ὑποδοχὴν τῶν ξένων, τὸ Μοναχικὸν Ξενοδοχεῖον.

ΚΑΘΌΛΟΥ, μὲ συνώνυμον Κοινῶς, Σ. (communément). 2) Καθόλου, μὲ συνώνυμα Ὀλότελα, Ποσῶς, Σ. (aucunement). Ἀλλ' αὕτη ἡ σημασία ἔχει προηγουμένην, ἢ ἀκόλουθον ἄρνησιν, οἶον, Δὲν ἦλθε καθόλου, Μὴν

ἐλθης καθόλου, ὡς καὶ τοῦ Δίωτος τοῦ Χρυσόμοιου (LXV, σελ. 344) τὸ « Εἰ καὶ καθόλου μὴ τὴν ἐλπίδα τῆς » μεταβολῆς ὑφειρωῶντο ».

* ΚΑΘΟΪΩΣ. Ζ. Καθώς.

ΚΑΘΟΣΪΩΣΙΣ. Δ. Ἐσήμαινε τὸ αὐτὸ καὶ Καθιέρωσις, Σ. Δ. (consécration). 2) Εἰς τὸν μεσαιῶνα ὁμοῦς ἔλαβε σημασίαν ἰδιαίτεραν ἐγκλήματος προδοσίας, ἢ κατὰ βασιλέως ἐπιβουλῆς, τὸ ὁποῖον οἱ Ῥωμαῖοι ὠνόμαζαν *crimen laesæ majestatis*, ἢ *crimen majestatis*, ἢ κατὰ διπλῆν ἔλλειψιν, *Majestatis* (*crime de lèse-majesté*). Τὰ Γλ. τὸ ἐρμηνεύουν, « Καθοσιώσεως, προδοσίας, καὶ ἐπιβουλῆς » βασιλέως ». Μόνος ὁ Εὐστάθιος (Ἰλιάδ. ζ', σελ. 647) ἐπεχείρησε νὰ μᾶς ἐξηγήσῃ τὴν σημασίαν, ἐτυμολογῶν τὴν Καθοσιώσιν « Ἀντίθεσιν ΚΑΤὰ ΤῶΝ ὈΣΪΩΝ τῷ Θεῷ » βασιλέων ». Ἕνας ὁμοῦς ἀπὸ τοὺς πολυπλασιάσαντας καὶ κολάσαντας αὐστηρῶς τῆς Καθοσιώσεως τὸ ἐγκλημα, ἦτον ὁ ἀνοσιώτατος Τιβέριος.

* ΚΑΘΟΣΩΝ. Σημαίνει (*autant que*) ὅ,τι ἐσήμαινε καὶ εἰς τοὺς παλαιούς. Ἰδ. Πλάτων. Φαῖδ. σελ. 147.

ΚΑΘΟΥΡΕΒΩ. ΚΑΘΟΥΡΗ. Ζ. Καθούριον.

ΚΑΘΟΥΡΙΟΝ, καὶ ΚΑΘΟΥΡΗ, Δ. καὶ τὸ ἐξηγεῖ βροχὴν (*pluie*), φέρων μαρτυρίαν ἀνωνύμου ποιητοῦ,

Βρονταῖς μεγάλαις κιασραπαῖς, καθούρη καὶ χαλάζη.

Ἐσημείωσε καὶ ῥῆμα Καθουρέβω, Δ. (*pleuvoir*) μὲ μαρτυρίαν τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ,

Ποῦ χαλαζῶνονται συχνά ἐκ τὰ πολλὰ καθούρια,

Πάντοτε καθουρέβουσι ἐκ τοὺς πολλοὺς ἀνέμους.

Ἀπορῶ περὶ τῆς ἐτυμολογίας. Ἴσως ἔλαθεν ἀρχὴν ἢ λέξις ἀπὸ

βωμολοχικὴν παραβολὴν ἢ μεταφοράν, Καθούριον, ἀντί τοῦ Κατούριον, ὑποκοριστικὸν τοῦ Κάτουρον (urine), καὶ Καθουρέω (γρ. Καθουρεύω) ἀπὸ τὸ Κατουρεύω (pisser), Ἑλληνιστὶ Κατουρέω. Ἡ βωμολοχία εὐρίσκεται εἰς τὸν Ἀριστοφάνην, κατὰ τὸν ὁποῖον ἡ βροχὴ εἶναι τοῦ Διὸς Κάτούρημα· πρὸς τὸν εἰπόντα,

Καίτοι χρὴν αἰθρίας ὕειν αὐτὸν, —

ἀποκρίνεται ἄλλος (Νεφελ. 371-373.),

Καίτοι πρότερον τὸν Δί' ἀληθῶς ὥμην διὰ κοσκίνου ΟΥΡΕΪΝ.

Ἐνδεχόμενον ὁμῶς νὰ παρεφθάρῃ ἡ λέξις καὶ ἀπὸ τὸ Κάτομβρος Ἑλλ. Ὅπως ἂν ᾖναι, τὸ Καθούριον σημαίνει σχεδὸν ὅ,τι ἐσήμαινεν εἰς τοὺς παλαιούς ὁ Λαίλαψ, ἢ Καταιγίς (ouragan), ἥγουν σφοδρὸν ἄνεμον μὲ σφοδρὰν βροχὴν συνωδευμένον· « Λαίλαψ, καταιγίς, ἀνέμου συσροφὴ » μετὰ ὑετοῦ » λέγει ὁ Ἡσύχιος (Ζ. Σίφουνας). Ἰσως λοιπὸν παράγεται ἀπὸ τὸ Οὔρος, ὁ ἄνεμος, Κατούριον, ὡς πιθανὸν ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ Γαλλικὸν ouragan, ἐγεννήθη ἀπὸ τὸν Οὔρον, καὶ ὅχι, ἀπὸ τῶν Ἰνδῶν τὴν γλῶσσαν (Ζ. Οὐρανία).

Ἀς σημειωθῇ τελευταῖον καὶ τὸ πιθανώτερον τοῦτο, ὅτι τὸ ΚΑΘΟΪΡΙΟΝ ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὸ ΚΑΤΙΩΝ ΡΟΪΣ, τὸ ὁποῖον ἐμεταχειρίσθη ὁ Στράβων (Γεωγραφ. I, σελ. 54-55) ἱστορῶν τοῦ Σικελικοῦ πορθμοῦ τὸ πάθος: « Δίς τε » γὰρ μεταβάλλειν τὸν ΡΟΪΝ ἐκάστης ἡμέρας καὶ νυκτός... Τῇ » μὲν οὖν πλημμυρίδι ὁμολογεῖν τὸν ἐκ τοῦ Τυρρῶνικοῦ » πελάγους καταφερόμενον... ὃν δὴ καὶ ΚΑΤΙΟΝΤΑ ὀνο- » μαζεσθαι κ. τ. λ. ». Τὸν αὐτὸν Σικελικὸν πορθμὸν νοεῖ καὶ ὁ σύγχρονος τοῦ Γεωγράφου Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασσεύς,

(Ῥωμ. ἀρχαιολογ. I, 22) λέγων : « Κατασκευασάμενοι
 » σχεδίας ἐπὶ τῷ πορθμῷ, καὶ φυλάξαντες ΚΑΤΙΟΝΤΑ ΤΟΝ
 » ΡΟΪΝ, ἀπὸ τῆς Ἰταλίας διέβησαν ἐπὶ τὴν ἔγγιστα νῆσον ».
 Ὁ ἀρχαιότερος τούτων Θουκυδίδης (VI, 2) τὸν ὠνόμασεν
 ἄνεμον : « Ἐπὶ σχεδιῶν τηρήσαντες τὸν πορθμὸν, ΚΑΤΙΟΝ-
 » ΤΟΣ ΤΟΥ ἈΝΕΜΟΥ κ. τ. λ. » διὰ τὴν συνδρομὴν τοῦ
 ρεύματος μὲ τὸν ἄνεμον.

Ἄς μὴ σιγηθῇ μηδὲ τοῦ Ἡσυχίου τὸ « Καταΐθυξ, ὄμβρος
 » ὁ καταιθύσσων κ. τ. λ. » καὶ τὸ « Κατουλάδα... κατόλεθρον
 » ἡ ξοφώδη, καὶ συσροφάς ἔχουσιν ἀνέμων ».

ΚΑΘΩΣ, μὲ συνών. Ὡσκαθώς, Καταπώς, Σ. Λέγομεν
 σήμερον Καθώς καὶ Ὡς (comme). Τὸ πρῶτον (Καθώς),
 ἐπειδὴ καταδικάζεται ἀπὸ τὸν Φρύνιχον, ἐλέγετο ἄρα καὶ εἰς
 τοὺς χρόνους τοῦ Φρυνίχου.

Τὸ Ὡσκαθώς εἶναι διπλασιασμός, ἀντὶ τοῦ Οὕτως
 καθώς, Ἀττικῶς, Οὕτως Ὡς, ποιητικῶς, Ὡς Ὡς, ἡ
 Τὼς Ὡς (ainsi que, de même que), ὁποῖον εἶναι τοῦ
 Ποιητοῦ τὸ (Ἰλιάδ. α'. 512),

————— Ὡς ἤφατο γούνων,
 Ὡς ἔχετ' ἐμπεφυῖα, —————

καὶ τὸ (Ἰλιάδ. γ' 415),

Τῶς δέ σ' ἀπεχθήρω, Ὡς νῦν ἔκπαγλ' ἐφίλησα.

Παρόμοια καὶ οἱ Γάλλοι διπλόνουν τὸ ὁμοιωματικὸν de
 même, ἐπαναλαμβάνοντες εἰς τὸ δεύτερον μέρος τῶν συγκρι-
 τικῶν περιόδων.

Τὸ Καταπώς ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὸ Καθόπως (de la
 manière que, selon que).

ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΣ. ΚΑΙΝΟΥΡΙΟΣ, Σ. Δ. ἀπὸ τὸ Καί-

νουργής, Ἑλλ. (nouvellement fait, opéré, fabriqué).

Ὁ Δ. ἔπλασε καὶ ἐπὶ ῥήμα Καινουργόας, ἀπατηθεὶς ἀπὸ μαρτυρίαν « Καινουργόας βεβημένον » τὴν ὁποίαν εὔρηκε κακὰ διαιρημένην εἰς δύο λέξεις, ἀντὶ τοῦ Καινουργασβεστομένου (nouvellement crépi).

Ἡ λέξις εἶναι τῶν Γραικορωμαίων, Καινούργιος, Καινούργια, Καινούργιον, τριγενῶς, οἶον, Καινούργιος οἶκος, Καινούργια ζώνη, Καινούργιον φόρεμα. Ὅθεν καὶ ἡ παροιμία « Ὁ πτωχὸς τὸ ροῦχόν του τρεῖς » φοράς τὸ χαίρεται, καὶ καινούργιον, καὶ παλαιόν, καὶ καινούργιεμβάλλωτον ».

Ἀπὸ καινουργής (de neuf), ἡ ὀρθότερον Ἀπὸ καινουργίης (ἀπὸ οὐσιαστ. τὸ Καινουργία), ὅθεν ἐξηγεῖται τὸ ἑλλειπτ. Ἐκ καινῆς, τοῦ Θουκυδίδου (III, 92), ὅπου λέγει περὶ τοῦ κτισθέντος τείχους ἀπὸ τοὺς Λακεδαιμονίους· « Κα- » ταςάντες δὲ ἐτείχισαν τὴν πόλιν Ἐκ ΚΑΙΝῆς, ἡ νῦν » Ἡράκλεια καλεῖται κ. τ. λ. ». Ὁ σχολιαστὴς ἀνεπλήρωσε τὴν ἑλλειψιν μὲ τὸ ΚΡΗΠΙΔΟΣ, Ἐκ καινῆς κρηπίδος, ἥγουν ὡς λέγομεν κοινῶς, Ἀπὸ Ψεμελίου· καὶ τοῦτο μὲν εἶναι τὸ νόημα, ἡ δὲ εὐλογωτέρα πλήρωσις τῆς ἐλλείψεως ἦτον Ἐκ καινῆς ἐργασίας, μαρτυρουμένη ἀπὸ τὸ κοινὸν Ἀπὸ καινουργίης, διὰ τὴν νὰ προσαρμόζεται ὅχι μόνον εἰς τείχη, ἀλλὰ γενικῶς εἰς πᾶν ὅ,τι κατασκευάζεται, ἢ μετασκευάζεται νεωσί.

ΚΑΙΝΟΥΡΙΩΝΩ, Σ. Καινουργῶ, Δ. Ἐπρεπε νὰ ᾔῃναι Καινουργόνω, ἀπὸ τὸ ἄχρηστον Καινουργόω, ἀντὶ τοῦ Ἑλλ. Καινουργέω. Τὸ Καινουργόνω σήμερον εἰς ἡμᾶς συνωνυμεῖ μὲ τὸ Ἀνανεόνω (renouveler). Οἱ πρὸ ἡμῶν ὁμῶς φαίνεται ὅτι τὸ ἐμεταχειρίσθησαν πρῶτον εἰς τῆς γῆς τὴν ἀνανέωσιν (défricher, jachérer) Νεάω καὶ Νεόω Ἑλλ. ἔπειτα τὸ ἐπροσάρμοσαν καὶ εἰς ὅλα τὰ ὁπωσοῦν καινουργοῦ-

μενα. Τὸν πρῶτον τύπον ἔχει ὁ Ἡσύχιος· « Νεάσαι, μεταβαλεῖν » τὴν ἡροτριωμένην γῆν », καὶ κατακρίνει τὸν δεύτερον ὁ Φώτιος, « Νεᾶν, οὐ Νεοῦν, τὴν γῆν, καὶ Νέατον, Ξενοφῶν, » οὐ Νέωσιν κ. τ. λ. ».

ΚΑΙΟΛΑΣ, Σ. ΓΓ. Κηόλας, Σ. Δ. ΓΓ. Κιόλας, Σ. Κηόλα, ΓΓ. Κιόλα, Σ. Δ. Ὁ Σ. τὸ ἐξηγεῖ εἰς σημασίαν τοῦ ἔτι, Ἀκόμη (encore, de plus). Ὁ δὲ Δ. τὸ ἐρμηνεύει μὲ ἑλληνικὰς λέξεις, « Ὅμως, Καὶ μὴν ». Ὁμοίως τὸ ἐξηγεῖ καὶ ὁ ΓΓ. εἰς τὸ Γερμανικόν, dennoch (néanmoins).

Ἐχυδαῖσθαι ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸν Καὶ ὅλως, Δωρικ. Καὶ ὅλας, ὡς ἀπὸ τὸ Πῶς ἐγεννήθη τὸ Πᾶς (Ἄτακτ. I, σελ. 99). Τὸ μεταχειριζόμεθα ἀντὶ τοῦ Ἀκόμη, οἶον, Δὲν ἀρκεῖσαι εἰς τοῦτο, ἀλλὰ θελεῖς κιόλας νὰ σοῦ φανερώσω κ. τ. λ. Ἴδε καὶ τὰς εἰς τοὺς Βίους τοῦ Πλουτάρχου σημειώσεις (τόμ. I, σελ. 364).

ΚΑΙΡΙΤΗΣ (Κακῶς γράφεται Καιρήτης Σ. ΓΓ.), ὁ προ-
βασμένος τὴν ἡλικίαν (ἀγέ).

ΚΑΙΡΟΣ. Εἰς τὰ προσημειωθέντα (Ἄτακτ. II, σελ. 164) πρόσθεσε παράλληλον τοῦ, Ὅταν λάβω καιρὸν, μαρτυρίαν τοῦ Θουκυδίδου (VI, 86) « Ὅταν καιρὸν λάβωσιν ἐκάστου » κ. τ. λ. ».

Λέγομεν ἔτι, Εἰς καιρὸν ἢ Εἰς τὸν καιρὸν (à temps, à point, à propos), ἑλλειπτ. ἀντὶ τοῦ Εἰς τὸν πρέποντα ἢ ἀρμόδιον καιρὸν, οἶον, Ἦλθες εἰς τὸν καιρὸν, Εἰς καιρὸν μοῦ τὸ ἐνθύμισες, ὡς καὶ ὁ Εὐριπίδης (Ἑλέν. 1087),

Εἰς καιρὸν ἦλθε· τότε δ' ἄκαιρ' ἀπάλλυτο,

καὶ « Εἰς καιρὸν ἦκεις » ὁ Ξενοφῶν.

Καὶ τὸ ἐναντίον, Ἐξω τοῦ καιροῦ (mal à propos),

οἶον, Ἐξω τοῦ καιροῦ ἦλθε, διάφορον ἀπὸ τὸ Παρά-
καιρα ἦλθε. Τὸ πρῶτον λέγεται περὶ τοῦ ὅτινα δὲν ἠθέλαμεν
ὅλως νὰ ἔλθῃ· τὸ δεύτερον περὶ τοῦ ἐλθόντος μετὰ τὸν καιρὸν,
ὅτ' ἔπρεπε νὰ ἔλθῃ.

Δὸς με τὸν καιρὸν ἢ τὴν ἡμέραν, ἡγουν διόρισε
τὸν καιρὸν ἢ τὴν ἡμέραν, ὅτε θέλεις νὰ πράξω τί, ὡς τὸ
« Ἡμέραν διδόναι » τοῦ Ξενοφῶντος (Ἑλλην. ἱστορ. VII, 1,
§ 28). Καὶ Δὸς με καιρὸν, ἡγουν συγχώρησέ με τὸ ἱκανὸν
εἰς πράξιν δάσημα τοῦ καιροῦ.

Ἐκείνον τὸν καιρὸν ἔλλειπτ. καὶ Κατ' ἐκεῖνον
τὸν καιρὸν, ἀνελλιπ. « Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν » καὶ « Ἐν
» τῷ καιρῷ ἐκείνῳ » φράσεις συνήθεις εἰς τὴν Νέαν Διαθήκην.
Οἱ παλαιοὶ ἔλεγον, « Κατ' ἐκεῖνο τοῦ καιροῦ » (Φρύνιχ.
σελ. 122).

Ὅταν ὁ καιρὸς τὸ καλέσῃ, ὡς καὶ οἱ Ἕλληνες « Καὶ
» ὅταν ὁ καιρὸς καλῇ, εὔξομαι » (Δουκιαν. Πλ. ἢ εὐχ.
§ 17).

Σύνθετον οὐδετ. ἔχομεν τὸ Καλοκαιρίον, Σ. (été), Θέρος,
Ἑλλ. καὶ Καλοκαιρία, Σ. (beau temps), Εὐδία, Ἑλλ. τοῦ
ὁποίου ἐναντίον ἢ * Κακοκαιρία (mauvais temps).

* ΚΑΙΡΟΦΥΛΑΚΤΩ. Ὁ ΓΓ. τὸ γράφει Καιροφυλάσ-
σω. Οἱ παλαιοὶ, Καιροφυλακτῷ καὶ Καιροφυλακῷ
(épier le temps, l'occasion, le moment).

ΚΑΚÀ ΚΑὶ ΨΥΧΡÀ, Σ. ἢ ἀσυνδέτως, Κακὰ, ψυχρὰ,
ἐπίρρ. (on ne peut plus mal).

ΚΑΚΑΒΙΟΝ, Δ. Κακάβι, Σ. ὑποκορ. τοῦ Ἑλλ. Κακάβη
ἢ Κακκάβη (chaudière, marmite). Ὁ Φώτιος τὸ
ἐξηγεῖ « Κακκάβην δεῖ λέγειν, οὐχὶ Κάκκαβον· σημαίνει δὲ
» τὴν χύτραν ».

ΚΑΚΑΚΟΥΩ, Σ. κακὰ ἢ δύσκολα ἀκούω (avoir

l'ouïe dure), Δυσκωφῶ Ἑλλ. Ἀντί τῆς κακοφώνου ταύτης λέξεως (Κακακούω) εὐφωνότερον ἤθελε λέγεσθαι * Δυσ-
κούω, ὡς λέγομεν καὶ Δυσαρεστῶ.

Τὸ δὲ παθητικὸν Κακακούομαι, Σ. εἶναι τῶν παλαιῶν
τὸ διαιρετ. καὶ οὐδέτερ. « Κακῶς ἀκούω » (avoir une
mauvaise réputation), τοῦ ὁποῖου τὸ ἐναντίον « Καλῶς
» ἀκούω » λείπει εἰς ἡμᾶς. Ἡ μετοχὴ, Κακακουσμένος,
Σ. ἤγουν Κακονοματισμένος, Σ. Κακοφημισμένος, Σ. (mal
fame).

ΚΑΚΑΝΙΖΩ, Σ. Τὸ ἐξηγεῖ Γελῶ μὲ πλατὺ γέλειον (γρ.
γέλιον), Καγχάζω, Καγχάλαω, Ἑλλ. Ῥωμαῖστί cachi-
nor (rire à gorge déployée). 2) Κακανίζω, κατὰ
τὸν Σ. σημαίνει προσέτι καὶ τὴν φωνὴν τῆς ὄρνιθος. Ἀλλὰ
τοῦτο προφέρεται μᾶλλον διὰ τοῦ ρ, Κακαρίζω (glousser).

ΚΑΚΑΡΙΖΩ, Σ. Τὸ ἐξηγεῖ φωνὴν τῆς πέρδικος (Ἑλλ.
Κακκαβάζω). Συνηθέστερον ὁμῶς λέγεται διὰ τὴν ὄρνιθα (Ζ.
Κακανίζω). Οἱ παλαιοὶ ἔλεγον Κακκάζω. « Κακκάζειν
» τὰς ὄρνις, τὰς πρὸς τὸ τίκτειν φθεγγομένας » λέγει ὁ
Ἡσύχιος. Διὰ τὸν πετεινὸν λέγομεν Κουκρουκίζω, ἢ Κου-
κουρίζω, Σ. Κοκκύζω ἢ Ἄδω, Ἑλλ. Ζ. καὶ Κακκαβίζω.

ΚΑΚΑΡΟΝ, Σ. Κράνιον, Σ. Κρανεῖον, Σ. Κρανίον, Ἑλλ. (crâne). Ἀπὸ τὸ Ἑλλ. Κάρη (tête), μὲ διπλα-
σιασμὸν τῆς πρώτης συλλαβῆς. Εἰς τοῦ Ὀμήρου (Ἰλιάδ. β',
259) τὸ

Μηκέτ' ἔπειτ' Ὀδυσσῆϊ κάρη ὥμοισιν ἐπεῖη,

καὶ σοφοὶ καὶ ἄσοφοι ὁμοφώνως ἤθελαν κρίνειν Σηλυκοῦ γένους
τὸ Κάρη, ἂν ὁ αὐτὸς ποιητὴς δὲν τὸ ἔφερεν ἀλλοῦ (Ἰλιάδ. χ',
74) καὶ ὡς οὐδέτερον,

———— Πολιὸν τε κάρη, πολιὸν τε γένειον.

Τὸ μέγα τοῦτο κακὸν ἐτάραξε τῶν γραμματικῶν τὰ κρανία, κ' ἐπενόησαν Θεραπείαν λέγοντες, ὅτι τὸ Κάρη ἔγινε κατ' ἀποκοπὴν ἀπὸ τὸ Κάρηνον, καὶ τὸ ἔταξαν εἰς τὰ ἄκλιτα.

Οἱ Τραγικοὶ τρέψαντες εἰς τὸ Δωρικὸν Κάρα, τὸ ἐμεταχειρίσθησαν καὶ αὐτοὶ κατὰ τὸν διδάσκαλόν των Ὅμηρον, ὡς οὐδέτερον. Πρὸ τούτων ὁ Θεόγνης, καὶ μετὰ τούτους ὁ Καλλίμαχος, καὶ ἄλλοι εἶπαν Σηλυκῶς, Ἡ Κάρη, ὡς ἔτι καὶ σήμερον λέγομεν καὶ ἡμεῖς Ἡ Κάρα· πλὴν ὅτι εἰς ἐκείνους ἐσήμαινεν ἀπλῶς τὴν κεφαλὴν (tête), εἰς ἡμᾶς δὲ σημαίνει κεφαλὴν σκελετοῦ λειψάνου τινὸς ἀγίου, οἶον, παραδείγματος χάριν, Ἡ κάρα τοῦ Προδρόμου ἢ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, ἢ μᾶλλον, Αἱ κάραι τοῦ Προδρόμου, διότι εὐρέθησαν, κ' εὐρίσκονται ἴσως ἀκόμη, πλειότεραι τῆς μιᾶς τοιαῦται κάραι (Ἰδ. Μητροφαν. Κριτοπουλ. Ὁμολογ. τῆς Ἀνατολ. ἐκκλησ. κεφ. 16, σελ. 128).

Τὸ δὲ κατ' ἀναδιπλασιασμόν Κάκαρον δηλοῖ, ὡς καὶ τὸ συνώνυμον Κρανίον, ὅλον τὸ κόκκαλον τῆς κεφαλῆς (crâne), εἴτε ζῶντος, εἴτε νεκροῦ.

Ὀνομάζεται καὶ Καύκαλον, Σ. ἀπὸ μετοφορᾶς τοῦ Καυκίου, ἐξηγηθέντος ἄλλου (Ἄτακτ. II, σελ. 188)· καὶ ἐκ τούτου ἐπὶ ῥῆμα σύνθετον Κατακαύκαλα, Σ. συνών. τοῦ Κατακέφαλα (Ἄτακτ. I, σελ. 275). Καὶ ἐπίθετον στερητικὸν * Ἀκαύκαλος, Ἄφρων Ἑλλ. καὶ σύνθετον * Παντελακαύκαλος (χυδ. Παντελοκαύκαλος), ὁ παντελῶς ἀκαύκαλος.

ΚΑΚΗΓΚΑΚΩΣ, ἐπὶ ῥῆ. κάκιστα, δυστυχέστα (misérablement, d'une manière funeste), οἶον Ἀπέθανε, ἢ Ἐτελείωσε τὴν ζωὴν του κακηγκάκως. Σύνθετον ἀπὸ δύο λέξεις, Κακὴν κακῶς, κατ' ἔλλειψιν δηλαδὴ, ἀντὶ τοῦ Κακῶς καὶ κατὰ κακὴν τύχην, ἢ καὶ ἀνελλιπῶς τὸ Κακὴν, ὡς ἐπίθετον, ἂν ἔχη προηγούμενον οὐσια-

σικὸν ὁμοιόπτωτον. Ὁ μεταφραστὴς τῆς Βυζαντιδος (τόμ. III, σελ. 93) ἐφύλαξε τὸ $\bar{\nu}$, « Κατέσρεψε τὴν ζωὴν του » κακηγκάκως ». Κατὰ γράφεται εἰς τὸν Δ. διὰ τοῦ $\bar{\epsilon}$ Κακεγκάκως. Παρόμοια οἱ παλαιοὶ ἔλεγαν διαιρετῶς (Σοφοκλ. Αἴαντ. 839),

Καί σφας κακοὺς κάκιζα καὶ πανωλέθρους
Ἐναρπάσσειαν ! —————

καὶ (αὐτόθ. 1177),

Κακὸς κακῶς ἄθραπτος ἐκπέσοι χθόνος !

καὶ πάλιν (αὐτόθ. 1391),

Κακοὺς κακῶς φθείρειαν ! —————

Ἴδε καὶ Ἀριστοφάν. Πλούτ. 65, 418, καὶ 879, καὶ τὰ προσημειωθέντα (Ἄτακτ. II, σελ. 167).

Συγχωρεῖται νὰ τὸ μεταχειριζώμεθα ὡς ἐπίρρημα, Κακηγκάκως, συντάσσοντες μὲ ὅλα τὰ γένη καὶ μ' ὅλους τοὺς ἀριθμούς. Ἄν ὅμως ἀναφέρεται εἰς θηλυκὸν ἐνικόν, ἐμπορεῖ καὶ νὰ διαιρεθῇ, κατὰ τοὺς παλαιούς, οἷον Ἀπωλέσθη κακὴ κακῶς, καὶ Τὴν ἀπώλεσαν κακὴν κακῶς.

* ΚΑΚΙΖΩ. Ζ. Κακιόνω.

ΚΑΚΙΟΝΩ, Σ. Λέγεται κάλλιον Κακίζω « Ἀπεκάκισεν, ἐπικράνθη » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Ἴδε καὶ τὰ προσημειωθέντα (Ἄτακτ. II, σελ. 166).

ΚΑΚΙΤΑ, οὐς. Θηλ. Κατὰ τὸ γράφει ὁ Δ. Κάκητα, διὰ τοῦ $\bar{\eta}$, ὡς τὸ ἔγραψα κ' ἐγὼ ἄλλοτε. Τὸ Κάκιτα (bouderie) εἶναι αἰτιατικὴ ἀχρήστου ὀνόματος τοῦ Κάκις, μεταβαλμένη εἰς ὀνομασικὴν κατὰ τὸ Ἄργιτα (Ζ. Ἄργητα), * Ἐχθριτα, Μάνιτα, Σ. Περί τῶν ὁποίων ἴδε τὰ ἄλλου (Πλουτάρχ. τὰ Πολιτικ. σελ. 164) σημειωθέντα.

ΚΑΚΚΑΒΙΖΩ, Σ. καὶ τὸ ἐξηγεῖ ὡς τὸ Κακαρίζω (Ζ.

Ἰσογὰ
Τυφώϊα

Κακαρίζω). Διὰ τοῦ Κακκαρίζω ἐσήμαιναν καὶ οἱ παλαιοὶ τὴν φωνὴν τῆς πέρδικας, ἐπειδὴ καὶ αὐτὴ ἡ πέρδιξ ὠνομάζετο Κακκάβη· « Καλοῦνται δὲ οἱ πέρδικες ὑπ' ἐνίων Κακκά- » βαι.... Οὐ πάντες δ' οἱ πέρδικες Κακκαρίζουσιν » (Ἀθῆν. ΙΧ, σελ. 390).

77 || ΚΑΚΚΑΒΟΣ ἄρσεν. Σ. οὕτως ὀνομάζει τὸν ἀρσενικὸν πέρδικα. Ἰδμεν (Ζ. Κακκαρίζω) ὅτι οἱ παλαιοὶ ὠνόμαζαν Κακκάβην Ξηλ. καὶ κοινογενῶς τὴν πέρδικα. Τὴν ὠνόμαζαν ὁμῶς καὶ ἄρσεν. Κάκκαβον (Ἰδ. Ἄτακτ. Ι. σελ. 243).

* ΚΑΚΚΑΒΟΠΥΡΦΟΡΟΣ. (Ἰδε Ἄτακτ. Ι, σελ. 243). Ἀντὶ τοῦ κακοσυνθέτου καὶ κακοφώνου ὀνόματος τούτου εὐλογώτερον ἠθέλαμεν τὸ ὀνομάσειν Πυρόσκαφον, οὐδέτ. (brûlot), ὥς τὸ ὠνοματοθέτησε (pyroscaphe) πρὸ μικροῦ δὲν ἐνθυμοῦμαι τίς ἀπὸ τοὺς λογίους Γάλλους.

ΚΑΚΟΒΙΟΣ. Ζ. Καλόβιος.

ΚΑΚΟΒΟΛΑ. Ζ. Βολή.

ΚΑΚΟΓΑΛΟΝ, μὲ συνώνυμον Πρωτόγαλον, οὐς. οὐδέτερ. Σ. καὶ Πρωτογαλία, Ξηλκ. Σ. Τὸ πρῶτον φαινόμενον γάλα μετὰ τὴν γέννησιν (colostre). Πύος ἢ Πυὸς, ἀρσενικ. Ἑλλ.

ΚΑΚΟΓΕΡΟΣ, Ζ. Κακόγιερος.

ΚΑΚΟΓῆ, Δ. (terrain maigre), Λεπτόγεως, Ἑλλ. Τὸ ἐναντίον εἶναι, Καλογῆ, Δ. γῆ γόνιμος καὶ καρποφόρος, τὴν ὁποίαν ὁ Εὐαγγελιστῆς (Λουκ. ή, 8) ὠνόμασε Γῆν ἀγαθὴν (bonne terre).

ΚΑΚΟΓΙΕΡΟΣ καὶ ΚΑΚΟΓΕΡΟΣ. Σ. τὰ ἐξηγεῖ καὶ τὰ δύο ὡς συνώνυμα, malsano (malsain, valétudinaire). Ἀλλὰ τὸ πρῶτον μόνον ἔχει τοιαύτην σημασίαν, Κακόγιερος, σύνθετον ἀπὸ τὸ Κακὸς καὶ Ὑγιερὸς (χυδ. Γιερὸς καὶ Γερὸς, Σ.) Τὸ δὲ τετρασύλλαβον Κακόγιερος εἶναι Κακὸς γέρος ἢ γέρων (méchant vieillard).

ΚΑΚΌΓΛΩΣΣΟΣ, Σ. Κακολόγος, Σ. (médisant, mauvaise langue). Τοιοῦτος ἦτον ὁ σοφιστὴς Πολυκράτης παρ' Ἀθην. (VIII, σελ. 335),

Λόγων τι παιπάλημα, καὶ κακὴ γλῶσσα.

* ΚΑΚΌΓΡΑΙΑ. Κακὴ γραῖα (méchante vieille, vieille sorcière).

* ΚΑΚΟΓΡΑΜΜΈΝΟΣ, κακὰ γραμμένος (mal écrit).
2) Κακόμοιρος, δυστυχὴς (malheureux). Ζ. Γραμμένον.

* ΚΑΚΟΪΣΑΣΤΟΣ ἢ ΚΑΚΟΪΣΑΣΤΟΣ. Ὁ δὲ Σ. Κ α κ ό -
σ ι α σ ο ς, ὁ δύσκολα ἰσαζόμενος ἢ διαλασσόμενος (difficile à concilier).

* ΚΑΚΟΚΑΙΡΙΑ. Ζ. Καιρός.

ΚΑΚΟΛΑΜΑΤΙΣΜΈΝΟΣ, ΓΓ. μὲ ἐξήγησιν Γερμανικὴν schlecht gefärbt, καὶ Ἰταλικὴν male colorato ἔχουν Κακοβαμμένος ἢ Κακοχρωματισμένος (mal teint). Ὡς Μήπως ἐγράφη ἐξ ἀπροσεξίας ἀντὶ τοῦ Κακοδαμματισμένος;

ΚΑΚΌΛΙΜΝΟΣ, Σ. κατὰ συγκοπὴν, ἀντὶ τοῦ Κακο-
λίμενος (qui a de mauvais ports), Δυσλίμενος καὶ Κακολίμενος, Ἑλλ.

ΚΑΚΟΛΌΓΟΣ, Ζ. Κακόγλωσσος.

ΚΑΚΌΜΑΛΛΟΝ, οὐσ. οὐδετ. Δ. Κακότεριχα, Ξηλ. Σ. Ἰουλος Ἑλλ. (poil follet).

ΚΑΚΟΜΕΤΆΒΑΛΤΟΣ, Δ. ὁ δύσκολα μεταβαλλόμενος (difficile à changer), Δυσμετάβλητος, Ἑλλ.

ΚΑΚΟΜΕΤΑΧΕΙΡΪΖΟΜΑΙ. Ζ. Καταχρῶμαι.

ΚΑΚΟΜΕΤΡΩ, Σ. (mesurer mal), « Ὡςπερ οἱ κά-
» πηλοι, κερασάμενοί γε οἱ πολλοὶ καὶ δολώσαντες καὶ κακο-

» μετροῦντες » (Λουκιαν. Ἑρμολ. ἢ περὶ Αἰρέσε. § 59, τόμ. IV, σελ. 78). 2) Κακομετρῶ, Σ. καταχρηστικῶς ἀντὶ τοῦ κακῶς ἀριθμῶ, σφαλῶ ἀριθμῶν (se mécompter).

Τὴν αὐτὴν καταχρηστικὴν σημασίαν, ἔλαβε καὶ τὸ ἀπλοῦν Μετρῶ, Σ. εἰς ἡμᾶς κοινὴν, εἰς δὲ τοὺς παλαιοὺς σπάνιον. Ἐν μόνον παράδειγμα μᾶς ἐφύλαξεν ὁ Φώτιος : « Μετρήσαι, ἐπὶ » τοῦ Ἀριθμῆσαι. Ἀλκαῖος ».

ΚΑΚΟΜΙΜΗΣΙΣ, Σ. Κακοζηλία, καὶ οὐδετέρ. Τὸ Κακό-ζηλον Ἑλλ. (affectation).

ΚΑΚΟΜΟΙΡΟΣ, Σ. Ζ. Κακογραμμένος.

ΚΑΚΟΝΟΜΑΤΙΣΜΕΝΟΣ. Ζ. Κακακούω.

ΚΑΚΟΝΟΥΣ, Σ. Κακονούσης, Δ. (d'un esprit pesant, lent), βραδύνους, Ἑλλ. Κακὰ τὸ ἐξηγεῖ ὁ Δ. διὰ τοῦ Δυσκατάληπτος (πλὴν ἂν ἐνόησε διὰ τούτου, ἐνεργητῶς, τὸν δύσκολα καταλαμβάνοντα). Ἡ σύνθεσις τοῦ εἶναι ἀπὸ τὸ Κακὸς καὶ Νοῦς. Τὸ δὲ θηλυκὸν Κακονοῦσσα (γρ. Κακονοῦσα), Σ. εἶναι ἡ μετοχὴ Κακονοοῦσα, συγκομμένη εἰς τὸ Κακονοῦσα.

* ΚΑΚΟΠΑΙΔΕΪΑ, κακὴ ἀνατροφὴ παιδίων (mauvaise éducation), ἴσον καὶ τὸ Ἀπαιδευσία. 2) Διεσραμμένη παιδεία καὶ διδασκαλία, Ψευδοπαιδεία, Ἑλλ. κατὰ τὸν Κέβητα.

ΚΑΚΟΠΑΙΔΕΥΩ, Σ. κακῶς ἀνατρέφω (mal élever). Ἡ μετοχὴ, Κακοπαιδευμένος (mal élevé), Σ. Κακὰ διδασκόμενος, ψευδοπαιδευμένος.

* ΚΑΚΟΠΙΑΝΩ. Ζ. Πιάνω.

* ΚΑΚΟΠΙΠΤΩ. Ζ. Καλοπίπτω.

ΚΑΚΟΠΙΧΕΡΟΣ. Ζ. Καλεπίχειρος.

ΚΑΚΟΠΟΛΙΤΕΙΑ, Σ. κακὴ πολιτεία (mauvaise constitution, mauvais gouvernement).

ΚΑΚΟΣ, ἐπίθ. (Ἰδε Ἄτακτ. II, σελ. 166).

Μετὰ κακῆς, Σ. (durement, brutalement). Φράσις ἐπιρρήματικὴ ἐλλειπτικῶς τοῦ Διαθέσεως, Χρήσεως, ἢ τοιοῦτου τινὸς ἄλλου, ἀντὶ τοῦ Κακῶς. Λέγει ὁ Ποιητὴς περὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος, ὅτε ἐδίωξε τὸν ἱερέα Χρύσην (Ἰλιάδ. α', 25),

Ἀλλὰ κακῶς ἀφίει, —————

ἤγουν Μετὰ κακῆς τὸν ἀπέλυσε.

Κακὸν, οὐδέτ. οὐσ. ἀντὶ τοῦ πλήθος. Εἰς τὰ προλεγμένα (Ἄτακτ. II, σελ. 167) πρόσθεσε καὶ τοῦ Θεοκρίτου (Ἄδων. 44) τὸ

ὦ Θεοί! ὅσος ὄχλος· πῶς καὶ πόκα τοῦτο περάται
Χρὴ τὸ ΚΑΚΟΝ; μύρμακες ἀνήριθμοι καὶ ἄμετροι.

ΚΑΚΟΣΙΑΣΤΟΣ. Ζ. Κακοΐσαστος.

ΚΑΚΟΣΟΥΡΟΣ, μὲ συνώνυμον Ταλαίπωρος, Σ. Κακόςουρος μὲ συνώνυμα Ἑλλ. Ἄθλιος, Δύσηνος, Δ. (infortuné, malheureux).

Ἀπὸ τὸ Κακὸς καὶ Οὐρος. Τοῦτο ἐσήμαινεν ἄνεμον ἐπιτήδειον εἰς τὸ διὰ θαλάσσης ταξείδιον· « Οὐρος, ἐπιτήδειος » ἄνεμος » λέγει ὁ Ἡσύχιος, καὶ « Οὐριος... ἐπιδέξιος » ἄνεμος ». Καὶ κατὰ μεταφοράν, ὁ εὐτυχὴς· ὅθεν « Οὐριον, » σωτήριον, ὅπισθεν πνέον » πάλιν ὁ αὐτός.

Οὕτω τὸ ἐξηγοῦν ὅλοι σχεδὸν οἱ Λεξικογράφοι. Ἀλλὰ ἀπὸ τὰ ἐπίθετα μὲ τὰ ὁποῖα τὸ συνάπτει πάντοτε ὁ Ὅμηρος, Ἰκμενος, Λιγὺς, Λιαρὸς, Κάλλιμος, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, συμπεραίνεται εὐλογώτερον, ὅτι τὸ Οὐρος καταρχὰς ἦτο μέση λέξις, σημαίνουσ' ἀπλῶς ἄνεμον, ὡς τὸ ἐμεταχειρίσθη καὶ ὁ φιλόμηρος Σοφοκλῆς (Τραχ. 815),

Ἐὰτ' ἀφέρπειν. ΟΥΡΟΣ ὀφθαλμῶν ἐμῶν
Αὐτῇ γένοιτ' ἄπωθεν ἐρπούση ΚΑΛΟΣ.

Ἐπειτα ἐπεκράτησε νὰ σημαίνει μόνον τὸν ἐπιτήθειον καὶ πρόσφορον, ὡς τὸ ἔπαθαν καὶ πολλαὶ λέξεις ἄλλαι. Μαρτύριον τούτου τὸ Οὐριον συνώνυμον τοῦ Ἀνεμιαῖου. Λέγει πάλιν ὁ Ἡσύχιος, « Οὐριον ἄνεμον, ἢ ὀξέως πνέοντα, ἢ ἄγριον ». Κακόσουρος λοιπόν, ὁ μὲ κακὸν οὐρον ἢ ἄνεμον πλέων τοῦ βίου τὸ πέλαγος.

* ΚΑΚΟΤΕΛΕΪΩ, κακὸν τέλος λαμβάνω (finir mal, avoir un mauvais succès), ἐναντίον τοῦ Καλοτελεύω.

ΚΑΚΌΤΡΙΧΑ. Ζ. Κακόμαλλον καὶ Χνουδι.

* ΚΑΚΟΫΜΙΟΝ. Ζ. Ποντικός.

ΚΑΚΟΧΡΟΝΙΖΩ καὶ ΚΑΚΟΧΡΟΝΩ, Σ. Λέγω καταρῶμενος, Κακὸν χρόνον νὰ ἔχῃς! ἢ νὰ ἔχη!

ΚΑΛΑ, ἐπίρρ. Καλῶς Ἑλλ. (bien). Σημαίνει τὸ Ἐπιτήθεια (commodément). Καλὰ εἵμεθα, ἢ δὲν εἵμεθ' ἐδῶ, ὅταν εὐαρεσούμενοι μένωμεν εἰς τόπον τινά, ἢ δυσαρεσούμενοι ἐπιθυμῶμεν νὰ τὸν ἀλλάξωμεν. Οἱ Ἕλληνες ἔλεγαν « Ἐν καλῷ εἶναι » καὶ « Οὐκ ἐν καλῷ εἶναι » ἔλλειπτ. τοῦ Τόπου. 2) Καλὰ, εἰς καιρὸν καλόν, εἰς ὥραν πρέπουσαν (à propos), οἷον Καλὰ μὲ τὸ ἐνθύμιες, ἢ καὶ μὲ μεσολαβοῦντα σύνδεσμον Καλὰ καὶ μὲ τὸ ἐνθύμιες. « Καὶ » γάρ με εἰς καλὸν ὑπέμνησας » εἶπεν ὁ Πλάτων (Ἰππ. μείζ. σελ. 286), ὡς καὶ ὁ Σοφοκλῆς (Οἰδ. Τυρ. 78),

Ἄλλ' εἰς καλὸν σύ τ' εἶπας. —————

ἔλεγαν καὶ « Εἰς δέον » καὶ « Ἐν δέοντι ». 3) Καλὰ, ἐπιφώνημα δυσαρεσκείας, ὀργῆς, ἀγανακτήσεως, οἷον πρὸς τὸν πράξαντα τι παρὰ γνώμην μας, Καλὰ! δὲν θέλω τὸ λησμονῆσειν. Παρόμοια ὁ Ἀριστοφάνης (Βατρ. 932),

Ἀμέλει, καλῶς! ἔχ' αὐτ'· ἴσως γάρ τοί ποτε

Ἐμοῦ δεηθείης ἄν, εἰ θεὸς θέλοι.

3) Καλά, δίκαια, πρεπόντως, οἶον, Καλά νά πάθης! (Ζ. Ἰχίτας). 4) Καλά, ἀσφαλῶς, βεβαίως, οἶον, Φύλασσε τὸν καλά, μὴ σου φύγη, ὡς εἶπεν ὁ Ἀριστοφάνης (Θεσμοφ. 652).

————— Τουτόνι φυλάττετε
Καλῶς, ὅπως μὴ διαφυγὼν οἰχήσεται.

ΚΑΛΑΓΚΑΘΙ, Σ. Περίδρομος, Σ. Παρωνυχία, Ἑλλ. ὅθεν οἱ Γάλλοι ἐσχημάτισαν τὸ Panaris.

Τὸ Καλαγκάθι εἶναι χυθαῖσμός τοῦ Καλακάνθιου ἡγουν Καλὸν Ἀκάνθιον (*belle épine*), κατ' εὐφημισμὸν.

Ὁ Περίδρομος εἶναι εἶδος (ἢ μᾶλλον πρῶτος βαθμὸς) τῆς παρωνυχίας, τὸ Γαλλιστὶ μὲ ταυτόσημον λέξιν ὀνομαζόμενον *Tourniolle*.

ΚΑΛΑΜΙΑ. Ζ. Σύρτης.

ΚΑΛΑΜΙΔΕΥΩ, Σ. ὀψαρεύω μὲ καλαμίδιον (*pêcher à la ligne*).

ΚΑΛΑΜΙΔΙΟΝ, Σ. καλάμιον, ἡ ῥαβδίον ὅθεν κρέμεται τὸ ἄγκιστρον (*ligne*). Ζ. Καλαμιδεύω.

ΚΑΛΑΜΙΩΝΑΣ, Σ. (*lieu plein de roseaux*), Καλαμῶν, ἡ Δονακῶν, Ἑλλ. Τοῦ Γραικικοῦ περιεκτικοῦ τὸ *ι* δὲν εἶναι πλεονασμὸς χυθαῖκος, ἀλλὰ τροπὴ τοῦ *ε* εἰς τὸ *ι* (Ἄτακτ. I, σελ. 154), ἀπὸ τὸ πεντασύλλαβον, Καλαμίων τοῦ παρακμ. ἑλλ. (Ἰδε Φρύνιχ. σελ. 66).

ΚΑΛΑΜΟΠΑΓΙΑΥΛΟΝ. Ζ. Καλαμοπλαγίαυλον.

ΚΑΛΑΜΟΠΛΑΓΙΑΥΛΟΝ. Ὁ Σ. τὸ γράφει Καλαμοπάγιαυλον (*flûte traversière, faite de roseaux*). Ὄνομα σύνθετον ἀπὸ τὸ Κάλαμος, Πλάγιος καὶ Αὐλός. Ἀπὸ τὰ δύο τελευταῖα, ἄλλο σύνθετον Πλαγιαύλιον (Παγιαῦλι, Σ.)

Πλαγίανλος, Ἑλλ. (flûte traversière). Ὁ φυσὼν αὐτὸν ὠνομάζετο Καλαμὰ ὑλῆς Ἑλλ.

* ΚΑΛΑΜΟΠΟΔΑΡΟΝ. Ζ. Καννίου.

ΚΑΛΑΜΟΡΟΥΘΟΥΝΟΝ, Σ. Ρώθων, Ἑλλ. ὅθεν ὑποκορ. τὸ Ρωθώνιον, χυδ. Ρουθούνιον, ἢ Ρουθούνι, (narine).

ΚΑΛΑΜΟΣΪΤΑΡΟΝ, Σ. Τὸ ἐξηγεῖ Καλάμι τοῦ σιταρίου (chaume). Ζ. Καλαμπόκι.

* ΚΑΛΑΜΠΟΚΙ. Ὁ περιγητῆς Γραγγιέρος (Ἰδ. ΙΑΒΛΟΝΣΚ. *Opuscul.* tom. I, pag. 15) τὸ γράφει κακὰ Caranboch (Καρανδόχ) ὡς ὄνομα Γραικικόν, λαλῶν περὶ τῆς Αἰγύπτου: « Un gros millet, que les Grecs appellent *Caranboch*; et les Arabes *Doura* ». Πιθανὸν ὅτι εἶναι ὁ Μέλινος, ἀρσ. καὶ Μελίνη, Σηλ. τῶν παλαιῶν (Ἰδε Θεοφρ. Πίνακ. Ἑλλήν λέξ. Μέλινος, SCHNEIDER, καὶ BELON. *Observat.* et c. II, 100, pag. 349).

ΚΑΛΑΡΟΣ, Σ. Pietra, rocca (roc, rocher). Ἰσως κατὰ σοιχείων μετάθεσιν, ἀντὶ τοῦ Κάραλος, ἤγουν Κάρη ἄλως, κεφαλὴ τῆς θαλάσσης, μεταφορ. ὁ σκόπελος (récif). Κάρηνα ὠνομάζει ὁ Ὅμηρος (Ἰλιάδ. α', 44) τὰς κορυφὰς τῶν βουνῶν.

* ΚΑΛΑΣΤΡΟΥΘΙΝ. Ζ. Στρουθίον

ΚΑΛΕΠΙΧΕΙΡΟΣ, Σ. Τὸ γράφει διὰ τοῦ ο̄ καὶ ε̄ Καλοπίχερος (aisé), ὡς καὶ τὸ ἐναντίον Κακοπίχερος, Σ. (mal-aisé).

Καλεπίχειροι ἴσως εἶναι οἱ « Εὐχεροῦντες τοῖς βίοις » Ἑλλ. (Σουίδ. λέξ. Μολπαγόρας). Ἰσως δὲ καὶ ἀπὸ τὸ Ἐπιχειρία. Ἐπιχειρίαν ὠνόμαζαν οἱ Γραικοί. τὴν συλλογὴν τῶν σκευῶν (appareil), καὶ ἐξαιρέτως τὴν ναυτικὴν σκευὴν (appareaux), ὡς φαίνεται ἀπὸ τὸν νομικὸν Εὐστάθιον (Περὶ χρόν. καὶ προ-

θεσμ. σελ. 238) « Ἐάν ἔχη τὸ πλοῖον πᾶσαν τὴν ἘΠΙΧΕΙ-
 » ΡΙΑΝ τελείως, ἴσὸν, κεραίαν ἰσχυράν, ἄρμενά τε καὶ
 » διφθέρας, ἀγκύρας τε καὶ σχοινία καννάδινα κ. τ. λ. ».
 Καλεπίχειρος λοιπὸν λέγεται ὅστις ἔχει καλὴν ἐπιχειρίαν,
 ὅστις σιμὰ τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων ἔχει ἱκανὰ καὶ τὰ χρή-
 σιμα. Ἐξεναντίας Καλεπίχειρος, ὅτινα λείπουν τὰ χρή-
 σιμα· « Χείριος, χρήσιμος » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ΚΑΛΗΚΑΝΤΖΑΡΟΣ, Σ. Τὸ ἐξηγεῖ Lycantropo, spirito finto. Λυκάνθρωπος (Lycanthrope) λέγεται ὅστις πάσχει Λυκανθρωπίαν (Lycanthropie), μελαγχολίας εἶδος οὕτως ὀνομαζόμενον. Ὁ Ἀκτουάριος (Περὶ διαγν. παθ. I, 35), λαλὼν περὶ μελαγχολικῶν παθῶν λέγει, « Φοβοῦνται τὰ μὴ
 » φόβου ἄξια, καὶ σπῶνται παραλόγοις, ἀθυμοῦσί τε καὶ
 » ὀμιλίας φεύγουσιν ἀνθρώπων. ... Ταύτης δέ γε εἶδος καὶ ἡ
 » Λυκανθρωπία καλουμένη, ἀναπειθουσα τοὺς ἀλόντας μέσων
 » νυκτῶν ὥδε ἀκαίεισε περιμέναι, ἔν τε μνήμασι καὶ ἐρημίαις,
 » κατὰ τοὺς λύκους, μεθ' ἡμέραν δ' ἐπιστρέφειν καὶ πρὸς
 » ἑαυτοὺς γίνεσθαι, καὶ οἵκοι διατρίβειν κ. τ. λ. ». Παλαιὰ παροιμία ἦτο, κατὰ τὸν Ἡσύχιον καὶ κατὰ τὸν Διογενιανὸν (V, 88), « Καιθάρου σκιαί· ἐπὶ τῶν φοβουμένων τὰ μὴ ἄξια
 » φόβου ». Ἰσως λοιπὸν τὸ Καληκάντζαρος ἐγεννήθη ἀπὸ λέξιν σύνθετον τὸ Καλλικάνθρος. Κάντζαρος ἀπὸ τὸ Κάν-
 θρος, ὡς Καντζόχοιρος, Σ. ἀπὸ τὸ Ἀκανθόχοιρος (Ἄτακτ. II, σελ. 327). Τὸ πρῶτον μέρος τοῦ συνθέτου (Καλλ-) πιθανὸν ὅτι εἶναι κατ' εὐφημισμὸν, ὡς καὶ αἱ Νηρηίδες, Ἑλλ. ὀνομά-
 ζονται κοινῶς, ὅχι μόνον Νεραΐδες (Néréides), ἀλλὰ καὶ
 Καλαὶ ἀρχόντισσαι (belles dames).

ΚΑΛΗΜΕΡΑ. ΚΑΛΗΣΠΕΡΑ. Ζ. Ἐσπέρα.

ΚΑΛΗΤΕΡΕΪΩ, Σ. Καλοτερεύω, Σ. ῥῆμ. ἀμετάβ. Προ-

βαίνω ἀπὸ τὸ κακὸν εἰς τὸ καλόν (s'améliorer). Λέγεται περὶ ἀρρώστου, οἶον Ἐκαλητέρευσεν (aller mieux), Παῖζω, Ἑλλ., ἢ Δὲν ἐκαλητέρευσεν ἀκόμη.

Ἐσχηματίσθη ἀπὸ τὸ συγκριτικὸν Καλήτερος (meilleur), καθὼς καὶ ἀπὸ τὸ Χειρότερος (pire) τὸ Χειροτερεύω (empirer). Οὕτως οἱ παλαιοὶ ἀπὸ τὸ Βελτίων ἐπλασαν τὸ Βελτιῶν (Ἴδε τὰς εἰς τὸν Πλούταρχ. σημ. Μέρ. VI, Δημητρ. σελ. 350).

ΚΑΛΗΤΕΡΙΖΩ, Σ. Καλοτερίζω, Σ. ῥήμ. ἐνεργ. μεταβάλλω τι εἰς τὸ κάλλιον (améliorer).

(ΚΑΛΙΑ, οὐσ. θηλ. Ἀπὸ τὸ Ἀραβικὸν Καλι (soude).

ΚΑΛΙΚΑΤΖΟΪ, Καλικάτεζοῦ, Σ. ΓΓ. Βουτανάρια, Σ. Αἶθυια, Ἑλλ. (plongeon).

ΚΑΛΙΚΕΪΩ. Ζ. Καβαλικεύω.

ΚΑΛΙΦᾶΣ. Ζ. Χαλιφᾶς.

ΚΑΛΛΙΟΣ, Σ. με συνών. Καλλιότερος, Σ. καὶ Καλήτερος, Σ. Τὸ Κάλλιος, θετικὸν μὲ σημασίαν συγκριτικὴν, εἶναι ἀπὸ τὸ Καλλίων Ἑλλ. με τροπὴν τοῦ ὦν εἰς ὅς, κατὰ τὰ ἄλλοῦ (Ἄτακτ. II, σελ. 168) σημειωθέντα.

ΚΑΛΟΒΙΟΣ, Σ. ὁ καλῶς ἢ εὐτυχῶς ζῶν, ὁ ἔχων σιμὰ τῶν ἀναγκαίων καὶ τὰ χρήσιμα (aisé), ὡς καὶ τὸ ἐναντίον Κακόβιος, Σ. (malaisé), σημαίνει τὰ ἐναντία. Ὁ Ἡρόδοτος (IV, 95) ὀνομάζει Κακοβίους τοὺς Θραῖκας, ἤγουν Πτωχὰ ζῶντας. Τὸ Κακόβιος ὁμοίως σήμερον εἰς ἡμᾶς σημαίνει ἡθικῶς τὸν Κακοῦ βίου, τὸν Κακῆς διαγωγῆς ἄνθρωπον (méchant).

ΚΑΛΟΒΟΛΑ. Ζ. Βολή.

ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ, Σ. ἤγουν Καλὸς γέρων, καλογέρων, Μοναχὸς, Ἑλλ. (moine).

* ΚΑΛΟΓΕΡΟΝ ὀνομάζομεν ἀκόμη τὸ ἀπὸ βρούλλα ἢ καλάμια πλεκτὸν σκεῦος, χρήσιμον εἰς πύρωσιν ἢ ξηρασμὸν βρεγμένων πανίων (panier à chauffer ou à sécher du linge), ἀπὸ τὸν ὁποῖον (ὡς φαίνεται) λαμβάνει σχηματισμὸν, περισκεπασμένον ἀπὸ τὰ πανία, ὡς ἀπὸ ῥάστα. Παρόμοιον τὶ σκεῦος ὀνομάζεται καὶ ἀπὸ τοὺς Γάλλους moine. Οἱ Θεσσαλοὶ ὀνομάζουσι τὸν καλόγερον, Φανάριον (lanterne).

ΚΑΛΟΓΝΩΜΗ, Σ. ἐπίθ. θηλ. τοῦ Καλόγνωμος Σ. (d'une humeur douce).

* ΚΑΛΟΓΝΩΜΗ, οὐσ. θηλ. γένος ὀσπρακοδέρμου. Καλιώνιος καὶ Ἀλεσούριος, ἄρσ. Δ. Ὄνομα, τὸ φαινόμενον, ὁμοιοσημαντον μὲ τὸ ἀνωτέρω ἐπίθ. Καλόγνωμη, ἀλλ' ὄχι ἀληθῶς καὶ τοιοῦτον. Ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὸ Καλλιώνυμος (ἀπὸ τὸ Καλὸς καὶ ὄνομα), Καλώνομη, καὶ μὲ τὴν προσθήκην τοῦ γ, Καλόγνωμη· «Καλλιώνυμος, τὸ θαλάσσιον αἰδοῖον» λέγει ὁ Φώτιος· Αἰδοῖον δηλαδὴ, διὰ τινὰ φαντασθεῖσαν ὁμοιότητα τοῦ ὀσπρακοδέρμου πρὸς τὸ ἀνδρεῖον αἰδοῖον. Κακὰ ὁ Ρονδελέτος τὸ γράφει, Calagnone, ἤγουν Καλαγνώνη· καὶ κακὰ εἰς τὸν Δ. (λέξ. Καλιώνιος) γράφεται ΚΑΤΑΦΗΜΙΣΜΕΝΟΥ, ἀντὶ τοῦ ΚΑΤ' ΕΥΦΗΜΙΣΜΟΝ.

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΑ. ΚΑΛΟΚΑΪΡΙΟΝ. Ζ. Καιρός.

ΚΑΛΟΚΑΡΔΟΣ. Ζ. Σύχαρος.

* ΚΑΛΟΠΙΑΝΩ. Ζ. Πιάνω.

* ΚΑΛΟΠΪΠΤΩ (χυδ. ΚΑΛΟΠΕΨΤΩ), «Εὖ πίπτειν» ἔλεγον οἱ Ἕλληνες περὶ τῶν κύβων, ὅτε ῥιπτόμενοι ἀπὸ τὸν παίζοντα ἔπιπταν εἰς κέρδος του, κατὰ τὸ παροιμιῶδες,

Αἰὶ γὰρ εὖ πίπτουσιν οἱ Διὸς κύβοι.

Καὶ μεταφορ. περὶ παντὸς πράγματος λαμβάνοντος εὐτυχῇ

ἔκδασιν. Τὰς αὐτὰς σημασίας ἔχει καὶ τὸ ἐναντίον Κακοπίπτω.

« Κακῶς πίπτειν » Ἑλλ. οἶον (Εὐριπίδ. Μηδ. 54),

Χρηστοῖσι δούλοις συμφορά τὰ δεσποτῶν

Κακῶς πιτυοῦντα, καὶ φρενῶν ἀνθάπτεται.

Ἐκαλόπεσε λέγομεν περὶ κόρης εὐτυχῶς ὑπανδρευμένης, καὶ τὸ ἐναντίον Ἐκακόπεσε περὶ τῆς δυστυχῶς.

ΚΑΛΟΣ. Εἰς τὰ προσημειωθέντα (Ἄτακτ. II, σελ. 169-171) πρόσθεσε, Καλὸν, ὠφέλιμον, σύμφορον, οἶον, ὅταν ἀκούουν, βλέπων τι ὑποπτον λέγῃ τις δειπιδαιμόνως, Εἰς καλὸν μου νὰ γένη! Οὕτως εἶπε, φοβούμενος τὸ ὄνειρόν του ὁ Μόσχος (II, Εὐρωπ.),

Ἀλλὰ μοι εἰς ἀγαθὸν Μάκαρες κρίνειαν ὄνειρον!

2) Ὅμοιως λέγομεν, ὑποπτευόμενοι ὡς βλαβεράν τὴν παρουσίαν τινός, Δὲν ἤλθεν ἐδῶ διὰ καλὸν ἢ κακὸν καλὸν, ὡς εἶπε καὶ ὁ Ἀριστοφάνης (Πλούτ. 889),

Οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ γὰρ ἐνθάδ' ἐξὸν οὐδενί.

3) Οὔτε καλὸν οὔτε κακὸν, ἡγουν οὐδὲν ὁλότελα (rien du tout), ὡς εἶπεν ὁ Σοφοκλῆς (Ἄντιγ. 1244),

— Η γυνὴ πάλιν

Φρούδα, πρὶν εἰπεῖν ἐσθλὸν ἢ κακὸν λόγον (sans mot dire).

Εἶπαν καὶ οἱ Ἑβδ. (Γενέσ. κδ', 50) « Οὐ δύνησόμεθά σοι » ἀντειπεῖν καλὸν ἢ κακόν » καὶ ὀλίγον διαφόρως (Β. Βασιλ. ιγ', 22) « Οὐκ ἐλάλησεν.... ἀπὸ πονηροῦ ἕως ἀγαθοῦ ».

4) Ἄμε εἰς τὸ καλὸν, λέγομεν εἰς τὸν ἀναχωροῦντα. 5) Καὶ Καλὸν νὰ σ' ἔλθῃ! εὐχόμενοι, ἢ Κακὸν νὰ σ' ἔλθῃ! καταρώμενοι τινά.

Εἰς τὴν σημασίαν τοῦ Καλός (beau), ἀντί τοῦ Ἀγαθός

(bon), συνήργησε μάλισα ἡ διάλεκτος τῆς Παλ. καὶ τῆς Ν. Διαθ. Συχνὰ οἱ Ἑβδ. ἐρμηνεύουν διὰ τοῦ Καλός, τὴν ἑβραϊκὴν λέξιν כָּלִי (ἀγαθός), οἷον « Τί ὅτι ἀνταπεδώκατε » πονηρὰ ἀντὶ καλῶν » (Γενέσ. μδ', 4), « Οὐαὶ οἱ λέγοντες » τὸ πονηρὸν καλόν, καὶ τὸ καλὸν πονηρὸν » (Ἡσαΐου, ἐ, 20). Εἰς τὴν Ν. Διαθ. « Καλὰ ἔργα » (Ματθ. ἐ, 16) καὶ ἔλλειπτ. « Προνοοῦμενοι καλὰ » (Β', Πρὸς Κορινθ. ἡ, 21). 6) Καλὸν εἰρωνικῶς ὀνομάζομεν τινὰ, ἀπαρεσκόμενοι τοὺς λόγους ἢ τὰς πράξεις του, οἷον Ἐξεύρεις πῶς ἐφέρθη ὁ καλὸς σου Δεῖνα; ὡς οἱ παλαιοὶ τὸ Ἀγαθός, οἷον (Σοφοκλ. Ἀντιγ. 31),

Τοιαῦτά φασι τὸν ἀγαθὸν Κρέοντά σοι
 ————— κηρύξαντ' ἔχειν.

7) Καλὸν ὠνόμαζαν πολλάκις οἱ παλαιοὶ τὸν ἐρώμενον (Ἰδ. τὰ Λεξικά). Καλὸς σήμερον συνωνυμεῖ μετὰ τὸ Ἀνὴρ (marī), οἷον ἐρωτῶντες γυναῖκα περὶ τοῦ ἀνδρός της, λέγομεν Ἐξέμνει ὁ καλὸς σου; 8) Καλὸς χρόνος. Ζ. Χρόνος.

ΚΑΛΟΣΥΝΗ μετὰ συνών. Ἀγαθωσύνη, Σ. (bonté). 2) Καλοσύνη μετὰ συνών. Χάρις, Σ. (plaisir, service), οἷον Κάμε μετὰ τὴν καλοσύνην νὰ ὑπάγῃς εἰς τὸν δεῖνα. 3) Καλοσύνη μετὰ συνών. Εὐδία, καὶ Γαλήνη, Σ. Καλὸς καιρὸς (temps serein, beau temps), οἷον (Ἀπολλων. ἐν Τύρ.),

ὧς ἦτονε καλὸς καιρὸς μετὰ τόσῃν καλοσύνην,
 Ἐγέρθηκε πολλὴ σκληρία μετὰ πλήσῃ κακοσύνην.

Καὶ σημείωσε τὴν Σκληρίαν (orage), ὡς λέξιν ἐναντίαν τοῦ Καλοῦ καιροῦ, καλὴν νὰ τοπιισθῇ εἰς τὰ κοινὰ μας

Λεξικά. Ὡς λέγομεν Ἐσκληρύνηεν ἡ ἀρρώγεια, συγχωρεῖται νὰ λέγωμεν καὶ Ὁ καιρὸς ἐσκληρύνηε.

ΚΑΛΟΤΕΛΕΥΏ. Ζ. Κακοτελεύω.

ΚΑΛΟΧΕΡΙ, Σ. ἤγουν Καλοχέριον, οὐδεν. μὲ συνών. Καληστρίνα, Ξηλ. Σ. βάρβαρον σύνθετον Καληστρίνα, ἀπὸ τὸ Καλή καὶ τὸ Ῥωμ. *strenna* (*étrennes*), Καλή σρένα, ἤγουν καλή δωρεά. Ὄταν δίδεται εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ χρόνου, λέγεται καὶ Ἀρχιχρονιατικὸν (Εὐαρχισμός τοῦ παρακμ. Ἑλλ.) καὶ Ἁγίου βασιλειάτικον, διότι τὴν πρώτην Ἰανουαρίου (ὅτε συνήθως γίνονται αἱ δωρεαὶ) ἐορτάζεται καὶ ὁ Ἅγιος Βασίλειος.

* ΚΑΛΦΑΣ. Ζ. Χαλιφάς.

ΚΑΛῶ, Σ. Μηνύω τινὰ νὰ ἔλθῃ. Εἰς δύο ὡσεπιπολὺ σημασίας τὸ μεταχειριζόμεθα· ὥς εἰς συμπόσιον, ἐορτὴν, γάμον καὶ τὰ τοιαῦτα (*inviter*), οἷον, Ἐκάλεσα δέκα φίλους εἰς τὴν ἐορτὴν μου. Οὕτως εἶπεν ὁ Ὅμηρος (Ὀδυσσ. λ', 185) « Δαῖτας εἴσας δαίνυται... πάντες γὰρ κολέουσι ». Εἶπε καὶ ὁ Πλάτων (Συμποσ. σελ. 174) « Ὅπως συνδειπνήσης... ὥς καὶ χθές, ζητῶν σε ἵνα καλέσαιμι, οὐχ οἷός τ' ἦν » ἰδεῖν ». 2) Καλῶ, τὸ μηνύω τινὰ νὰ ἔλθῃ εἰς δικαστήριον (*assigner*), οἷον, Τὸν ἐκάλεσα εἰς κρίσιν. Ἐγκαλῶ, Ἑλλ.

ΚΑΜΑΤΕΡῶΣ, Σ. Φιλόπονος, Ἑλλ. (*laborieux*). Ὁ δὲ Ἀριστοφάνης (Λυσιστρ. 542) εἰς σημασίαν τοῦ Κοπώδης (*fatigant*), οἷον

Οὔτε τὰ γόνατα κόπος ἔλοι μου καματηρός.

Τὸ Καματηρός ἢ Καματερός παράγεται ἀπὸ τὸ Κάματος, Ἑλλ. ὁ κόπος, ὥς καὶ τὸ ῥῆμα Καματῶ, Ἑλλ. « Καματῶν,

» κοπιῶν » κατὰ τὸν Ἡσύχιον. Ἀντὶ τοῦ ὁποίου συγχωρεῖται νὰ λέγωμεν κοιν. *Καματεύω, ἐπειδὴ συνειθίζεται τὸ στερεητικόν *Ἀκαματεύω.

* ΚΑΜΑΤΕΪΩ. Ζ. Καματερός.

ΚΑΜΑΤΟΣ, Σ. Τόκος, Ἑλλ. intérêt.

ΚΑΜΑΤΩΔΗΣ, Σ. Φιλόπονος, Ἑλλ. (laborieux).

ΚΑΜΗΛΟΠΟΥΔΙ. Ζ. Στρουθοκάμηλος.

ΚΑΜΙΝΙΑ, καὶ Καπνιά, Σ. Καπνός, Αἰθάλη, Λιγνύς, Ἄσβολος, καὶ Ἄσβόλη, Ἑλλ. (suie). Τὸ πρῶτον ἀπὸ τὸ Καμιναία, ὡς τὴν ὀνομάζουσιν οἱ Ἑβδ. (Ἑξόδ. 9, 8), « Πλήρεις » τὰς χεῖρας αἰθάλης καμιναίας ». Τὸ δεύτερον ἀπὸ τὸ καπνός, Καπνία (noir de fumée).

Οἱ γραμματικοὶ ἐξηγοῦν τὰ ἑλληνικὰ συνώνυμα οὕτως : ΑἰΘᾶΛΗΝ, τὸν ἀναβαίνοντα ἀτμὸν ἀπὸ λίθους καιομένους, ΔΙΓΝΥΝ καὶ ἌΣΒΟΛΟΝ, τὸν ἀπὸ ἐλαιώδη σώματα, ΚΑΠΝΟΝ, τὸν ἀπὸ ξύλα, ἈΤΜΟΝ, τὸν ἀπὸ ὕδατα (Ἰδ. Σχολιας. Αἰσχύλ. Ἑπτ. ἐπὶ Θ. 479).

Καπνία ν ὀνομάζομεν ἔτι καὶ βοτάνην, τὴν ἀπὸ τὸν Διοσκορίδην (IV, 110) ἄρσ. ὀνομαζομένην Καπνὸν (fumeterre). Ὁ Γαληνὸς τὴν ὀνομάζει οὐδετ. Καπνίον.

ΚΑΜΟΥΧΑΣ, καὶ Δαμασκί, Σ. Καμουχᾶς, καὶ Χαμουχᾶς, Δ. μεταξωτὸν ὕφασμα κεντητόν. Τὸ πρῶτον, ἀπὸ τοῦ παρακμ. Λατιν. τὸ Camoca ἢ Camucum (mocade), τὸ δεύτερον ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Damasco (Damas), διότι ἤρχοντο ἀπὸ τὴν Δαμασκὸν, ὅτε ἡ Εὐρώπη δὲν εἶχεν ἀκόμη ἐργασάσια χρυσοῦφάντων.

ΚΑΜΠΑΝΙΖΩ. ΚΑΜΠΑΝΟΣ, Ζ. Στατέρα.

ΚΑΜΠΟΥΡΗΣ. Ζ. Ζόμπος.

* ΚΑΝΑΤΙ, Κανάτιον, Πτύξ ἢ Πτυχή Ἑλλ. (battant).

Ἡ λέξις εἶναι ἀπὸ τὸ Τουρκικὸν Κανὰδ, τὸ σημαῖνον κυρίως Πτέρυγα (aile), καὶ μεταφορ. καθὲν ἀπὸ τὰ δύο μέρη ἐκ τῶν ὁποίων κατασκευάζεται ἡ θύρα, οἷον, Ἄνοιξε καὶ τὰ δύο κανάτια, ἤγουν τὰς δύο Πτύχας ἢ Πτυχάς, Ἑλλ. Ὅταν ὁ Ἡσύχιος λέγῃ « Θύραν, τὴν πτύχας ἔχουσαν » νοεῖ ὅτι δὲν ὠνομάζετο κυρίως θύρα, πλὴν ἡ ἔχουσα δύο κανάτια (deux battans).

Φύλλα ὀνομάζομεν σήμερον τὰ Κανάτια. Μᾶς συγχωρεῖται νὰ τὰ ὀνομάζωμεν μὲ ὁμοίαν μεταφορ. καὶ Πτέρυγας ἢ Πτερὰ, ἐπειδὴ καὶ οἱ παλαιοὶ ἔλεγον καὶ « Πέπλου πτύχας » καὶ « Πέπλου πτέρυγας » (pans ἢ basques). Ζ. Τόρα.

ΚΑΝΔΗΛΑ. Ζ. Φακούρα.

ΚΑΝΔΗΛΗΘΡΑ. Ζ. Φιτρί.

ΚΑΝΔΗΛΟΣΒΕΣΤΗΣ. Ζ. Καντηλοσβύτης.

ΚΑΝΕΥΩ (γρ. Καννεύω), Σ. Ἰσάζω εἰς τὸ σημαδί, ἢ εἰς τὸν σκοπὸν, Σ. (viser au but, mirer). Ἀπὸ τὸ Κάννα, Ἑλλ. (junc, canne) ῥῆμα Καννεύω, ἤγουν διὰ κάννης ἢ καλάμου σκοπεύω τι.

*ΚΑΝΝΙΟΝ (χρδ. Κανί), καὶ συνώνυμ. *Καλαμοπόδαρον, τοῦ σκέλους τὸ ἔμπροσθεν κόκκαλον τὸ ξηρόν. Ἀντικνήμιον, Ἑλλ. Διὰ τὴν ὁμοιότητα πρὸς τὴν Κάνναν ἢ τὸν Κάλαμον ὠνομάσθη Καννίον, κατὰ τὴν ὁποίαν καὶ οἱ Γάλλοι, ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους λαβόντες, τὸ ὀνομάζουν Tibia, ἤγουν αὐλὸς, διότι ἐσκευάζοντο καὶ ἀπὸ κνήμας πτηνῶν αὐλοί. Ὁ Σ. ὀνομάζει Κούγιαυλον τὴν κνήμην (jambe). Ζ. Κουδύλιον, καὶ Κούγιαυλον.

ΚΑΝΤΑΡΕΤΟ. Ζ. Στατέρα.

ΚΑΝΤΗΛΟΣΒΥΣΤΗΣ, Σ. Κανδηλοσβέτης, Δ. Δαμάλι, Σ. Πυραύσης, καὶ Φάλαυνα, Ἑλλ. Ὁ Σχολιαστὴς τοῦ Ὀππια-

νοῦ (Άλισυτ. I. 404) λέγει α Φάλαιναν, καὶ ζωῦφιον ἐν τοῖς
 » λύχνοις ἀλλόμενον, τὸ λεγόμενον Κανδηλοσβέσρα » Ὁ
 δὲ τοῦ Νικάνδρου (Θηριακ. 760, 763) τὸν ὀνομάζει ἀρσενι-
 κῶς Κανδηλοσβέσην. Τοῦ παλαιοῦ, Πυραύσης, φέρει ὁ Αἰ-
 λιανὸς (Περὶ ζ. ιδιότητ. XII, 8) παράδειγμα ἀπὸ τὸν
 Λίσχylum ,

Δέδοικα μωρὸν κάρτα πυραύσου μόρον.

Σώζεται εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν καὶ τὸ Πυραύστης. Z. Πυ-
 ραύσης.

Τὸ Δαμάλι δὲν ἐξεύρω ποίαν συγγένειαν ἐμπορεῖ νὰ ἔχη
 μὲ τὸ Δαμάλιον ἢ τὴν Δάμαλιν (génisse). Οἱ νεώτεροι ἐν-
 τομολόγοι ὀνομάζουν Δαμαλίδα (Damalide) γένος τι δι-
 πτέρων ζωῦφιων, ὑποδιαιρούμενον εἰς τέσσαρα εἶδη.

ΚΑΠΗΝΙΑ. Z. Καμινιά.

* ΚΑΠΡΟΔΟΝΤΑ, οὐσ. οὐδέτ. πληθ. Σ. Τὸ τάσσει ὄχι
 εἰς τὴν στεινωμένη του τάξιν, ἀλλ' εἰς τὴν λέξιν Δόντια, καὶ τὸ
 ἐξηγεῖ, Ὀδόντια ὅμοια τῶν ὀδοντίων τοῦ κάπρου (sanglier).
 Εἰς ἡμᾶς ἐμπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἐπίθετον, ὅτε θελομεν νὰ
 σημάνωμεν τὰ ζῶα τὰ ὀνομαζόμενα ἐπιθετικῶς ἀπὸ τοὺς πα-
 λαιοὺς Χανλιόδοντα, Ἑλλ.

ΚΑΡΑΒΟΣ, Σ. Ἀφροδῶνας, Σ. (cloaque). Z. καὶ
 Κοπρόλακκος.

ΚΑΡΔΕΛΙ. ΚΑΡΔΕΡΙΝΑ. Z. Γαρδελι, καὶ Σκαθί.

ΚΑΡΟΥΜΠΙ. Z. Κουντουρίδι.

ΚΑΡΠΗ. ΚΑΡΠΙΝ. Z. Σκάρφη.

ΚΑΡΠΙΖΩ, Σ. (recueillir les fruits). Φέρει ὁ Ἡσύχιος
 « Καρπιζέσθαι, προσοδεύεσθαι ».

ΚΑΡΠΙΣΤΗΣ. Z. Χρήσις καρπῶν.

ΚΑΡΦΗ ἢ ΚΑΡΦΙΝ. Z. Σκάρφη.

ΚΑΡΦΟΥΚΛΑ. Z. Πιρούνι.

ΚΑΣΑΚΑ, Σ. (casaque) « Κασσόν, ἱμάτιον παχὺ, καὶ »
 » τραχὺ περιβόλαιον » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ΚΑΣΟΝΩ. Ζ. Μουρδόνω.

* ΚΑΣΤΕΛΛΟΣ. Μὴν ἔχοντες πῶς νὰ ἐρμηνεύσωμεν τὸ *château d'eau* τῶν Γαλλῶν, συγχωρεῖται νὰ δεχθῶμεν τὸ σύνθηες εἰς τοὺς Γραικορ. Κάσελλος, τὸ ὁποῖον ἔλαβαν ἀπὸ τοὺς Ῥωμ. (ὡς καὶ τὸ Κάστρον, τὸ Λεγεῶν, τὸ Τίτλος, καὶ ἄλλα, ἔτι καὶ σήμερον συνήθη εἰς τὴν γλῶσσαν). Ἰδού πῶς τὸ ἐξηγεῖ ὁ Ἡσύχιος· « Κάσελλος, ὄνομα τόπου, ἄνω » φέροντος καὶ κάτω φέροντος, καὶ μερίζοντος τὸ ὕδωρ ». Εἰς πρῶτον τὸν Βιτρούδιον (*VITRUV. Architect. VIII, 6, tom. I, pag. 229, et tom. III, pag. 137, édit. Schneider*) μνημονεύεται τὸ *Castellum* οὐδέτ. μεταβαλμένον ἀπὸ τὸν παρακμ. Λατιν. εἰς τὸ ἄρσ. *Castellus*. Οἱ Ῥωμ. τὸ ὠνόμαζαν ἀρχαιότερα, οὐδέτ. πληθ. *Dividicula*, οἷον *Διαμεριςήρια*, ὡς λέγει ὁ Φῆσος· *Dividicula antiqui dicebant quæ nunc sunt castella, ex quibus à rivo communi aquam quisque in suum fundum ducit*. Καὶ ἐκ τούτου ἐξηγεῖται τοῦ Ἡσύχιου τὸ « Μερίζοντος » τὸ ὕδωρ ». Ἀναλογεῖ ὁ Κάσελλος ἢ τὸ Κάσελλον μὲ τὸ ἀπὸ τοὺς Τούρκους ἐνομαζόμενον *Σουτερεζί*, οἷον Ὑδροστάτης ἢ Ὑδροσάθμη.

ΚΑΤΑΒΑΤΟΝ, Καταβατὸν καὶ Κατάβατον, Δ. Κατεβατὸν, καὶ Κατηβατὸν, Σ. (page), Σελίς, Ἑλλ. Ἡ λέξις εἶναι τῶν Γραικορ. Εἰς τὸν Ἡσύχιον εὐρίσκω, « Σελίς, πτυχίον, » καταβατὸν βιβλίου » καὶ « Σελίδες... ἐν τοῖς βιβλίοις τὰ » μεταξὺ τῶν παραγραφῶν ». Ὁ δὲ Σουΐδας, « Σέλμα, σελίς, » τὸ μέσον τῶν δύο καταβατῶν ἄγραφον τυγχάνον ». Ἐάν, ὡς κρίνει ὁ Σαλμάσιος, Καταβατὸν ὠνόμαζαν τὴν ἄνωθεν εἰς τὰ κάτω γραφὴν, ὡς ἔλεγον Στίχον τὴν ἀριστερόθεν εἰς τὰ

δεξιά (καθὼς γράφομεν τὴν σήμερον), ἀκολουθεῖ ὅτι τὸ
Καταβατὸν ἐσήμαινε κυρίως τὴν ὀνομαζομένην Κιονη-
δὸν γραφὴν (Iḏ. BEKKER, *Anecd. Græc.* pag. 788
καὶ 1170). Παραδείγματος χάριν ἡ συνήθης σήμερον στι-
χηδὸν γραφὴ τοῦ « Ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος ἰσχυρὸς » ἐγράφετο
Κιονηδὸν οὕτως, Ἄ Ἄ ὀ

γ γ ς

ι ι

ο ο

ς ς

ό ι

θ σ

ε χ

ὀ υ

ς ρ

ΚΑΤΑΓΝΑΝΤΑ. Ζ. Κατέναντα.

ΚΑΤΑΓΟΜΑΙ. Ζ. Κρατῶ.

ΚΑΤΑΚΑΨΚΑΛΑ. Ζ. Κάκαρον.

ΚΑΤΑΚΟΙΤΑΜΕΝΟΣ. Ζ. Κατάκοιτος.

* ΚΑΤΑΚΟΙΤΟΣ (Κατακοιτάμενος, Σ.), ὁ δι' ἀρρώσϊαν
φυλάσσω τὴν κλίνην (alité), Κλινήρης, καὶ Κλινοπετής, Ἑλλ.

ΚΑΤΑΚΡΥΟΣ (ὅχι Κατάκριος, Δ.), Κρυμώδης Ἑλλ.
Νερὸν κατὰκρυον (eau froide comme glace). Λέξεις
καλὴ νὰ τοπισθῇ καὶ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ Λεξικά, ἐπειδὴ ἐτοπίσθη
πρὸ μικροῦ τὸ Κατακρυαίνω.

ΚΑΤΑΛΑΦΑΣ. Ζ. Κουταλαφάς.

ΚΑΤΑΜΗΝΙΑ. Ζ. Συνήθεια.

ΚΑΤΑΝΥΕΙΣ, Σ. Λύπη σφοδρὰ διὰ τὰς εἰς Θεὸν ἀμαρ-
τίας (componction). Ζ. Συντριβή.

ΚΑΤΑΞΥΛΗ. Ζ. Σκελετός.

ΚΑΤΑΠΑΤΩ. Ζ. Πατώ.

ΚΑΤΑΠΙΝΑΡΙ, οὐσ. οὐδέτ. Σ. Γούργουρας, Σ. Φάρυγξ, Ἑλλ. Καταπότης τοῦ παρακμ. Ἑλλ. Τὸ Γούργουρας ἐσημειώθη ἄλλου (Ἄτακτ. I, σελ. 327).

ΚΑΤΑΠΙΝΩ, Σ. (avalier). Μεταφορ. ἀντὶ τοῦ ἀρπάζω, ἀποσερῶ τὶ τινὰ ἀδίκως, ἥ καὶ δωροδοκοῦμαι, ὡς εἶπε καὶ ὁ Ἀριστοφάνης (Βατρ. 1466),

Εὐ! πλὴν ὁ δικασὴς αὐτὰ καταπίνει μόνος.

ΚΑΤΑΠΟΔΙ, ἐπίρρ. Σ. Ὀπίσω, Σ. Ἀπ' ὀπίσω. Σ. Κατὰ πόδας, Ἑλλ. «Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντας, κ.τ.λ.» εἶπεν ὁ Ξενοφῶν (Ἑλληνικ. ἱστορ. II, 1 § 13). Εἰς τὸν αὐτὸν Ξενοφῶντα εὐρίσκεται καὶ ὡς ἐπίρρημα γραμμένον Καταπόδας, συγχωρούμενον καὶ εἰς ἡμᾶς, ὡς λέγομεν καὶ Καταρχάς.

ΚΑΤΑΠΟΝΤΙΖΩ. ΚΑΤΑΠΟΝΤΙΣΤΗΣ. Ζ. Ποντίζω.

ΚΑΤΑΠΟΝΩ, Σ. Νικῶ, Σ. «Οὐ μνημονεύουσιν, ὅτι » τῶν καταπονηθέντων οἱ καταπονήσαντες ἡδίων καθεύδουσιν » Πλούταρχ. Ἀλέξανδρ. § 40.

* ΚΑΤΑΠΡΩΤΑ. ΚΑΤΑΠΡΩΤΑΣ, Ἐπίρρ. Πρώτις α Ἑλλ. Τὸ πρῶτον, σύνθετον ἀπὸ τὸ οὐδέτ. Κατὰ πρῶτα, τὸ δεύτερον, ἀπὸ τὸ ἔλλειπτ. Θηλ. Κατὰ πρώτας. ἔχομεν καὶ ἐπίθετον Κατάπρωτος, Πρώτιστος Ἑλλ. (principal).

ΚΑΤΑΡΡΟΗ. Ζ. Ῥεῦμα.

* ΚΑΤΑΣΤΕΚΕΙ. Ζ. Κοστίζω.

ΚΑΤΑΣΤΗΝΩ, Σ. Οὕτω τὸ γράφει, καὶ τὸ ἐξηγεῖ stirare, σύρω δηλαδὴ τὰ ἔτι ὑγρά πανία, διὰ νὰ τὰ ὀμαλίσω (détirer). 2) Κατασῆνω, Σ. Αλείφω τὰ αὐτὰ πανία μὲ κόλλαν ἀμύλου, διὰ νὰ τὰ κάμω πυκνότερα καὶ σφειώτερα (empeser,

mettre du linge dans l'empois, repasser). Ἀπὸ τὸ Καθίστημι, Ἑλλ.

ΚΑΤΑΣΤΡΙΑ, Σ. Τὸ ἐξηγεῖ Καγγελωτὸν σανίδιον, ἐπάνω τοῦ ὁποίου θέτονται τὰ Βουτσία εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ οἴνου (chancier).

Ἴσως ἀπὸ τὸ Κατασρόνω. Ἴσως δὲ καί, κατὰ συγκοπὴν, ἀντὶ τοῦ Καταστρία· « Στρία, ἐμπλέκτρια » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Τὸ Καγγελωτὸν συνων. μὲ τὸ Πλεκτόν.

ΚΑΤΑΣΤΡΩΝΩ (coucher dans un registre), ἀπὸ τὸ ἄχρησον Κατασρώ, τοῦ ὁποίου μέλλων χρηστὸς Καταστρώσω, Ἑλλ.

ΚΑΤΑΤΑΖΩ, Σ. Δ. (γρ. Κατατάσσω), βάλλω εἰς τάξιν τὸν ἀτακτοῦντα. Ζ. Ἡσυχάζω.

ΚΑΤΑΤΡΥΦΩ. Ζ. Γαυριῶ.

* ΚΑΤΑΤΣΙΑΩ, ἐπιτατικὸν τοῦ Τσιλῶ (scier), Κατατιλάω ὦ Ἑλλ. « Κατατιλῶ τῶν ἑκαταίων » (Ἀριστοφάν. Βατρ. 396) « Κατὰ τῆς κεφαλῆς κατατιλῆσαι » (Ἀρτεμίδωρ. Ὀνειροκριτ. II, 26).

* ΚΑΤΑΦΑΓΑΣ. Ἡ λέξις εἶναι τοῦ Μενάνδρου (Φρόνιχ. σελ. 190). Ὁ Ἀριστοφάνης (Ὀρν. 289) τὸ γράφει διὰ τοῦ ὦ καὶ περισπ. Κατωφαγᾶς. Ἐπειδὴ ἔχομεν ῥῆμα Καταφαγόνω, Σ. (ronger), συγχωρεῖται νὰ προσλάβωμεν καὶ τὸ Καταφαγᾶς, σημαῖνον, ὅχι τόσον τὸν πολυφάγον, ὅσον τὸν τρώγοντα ἀρπακτικῶς (« Λάβρως ἐσθίουντα » Ἑλλ.), ὡς ἔτρωγεν ὁ πεινασμένος Ὀδυσσεὺς (Ζ. Ἀρπακτογουλιάρικα). Περὶ τῶν τοιούτων λέγει ὁ κοινὸς λαὸς τῶν Γάλλων παροιμιωδῶς : Il ne fait que tordre et avaler.

ΚΑΤΑΦΑΓΟΝΩ. Ζ. Καταφαγᾶς.

ΚΑΤΑΦΡΟΝΕΙΟΝ (γρ. Καταφρόνιον), Σ. Δ. Καὶ οἱ

δύο τὸ ἐξηγοῦν ὡς συνώνυμον τοῦ Καταφρόνησις (mépris). Ἀλλὰ τὸ Καταφρόνησις σημαίνει αὐτὴν τὴν ἐνέργειαν τοῦ καταφρονοῦντος· τὸ δὲ Καταφρόνιον λαμβάνεται πολλάκις κομψῶς ἀντὶ τοῦ ἀρσενικοῦ ἐπιθέτου Καταφρονητὸς, ἢ τῆς μετοχῆς Καταφρονημένος, ὡς τῶν Γάλλων τὸ Rebut, καὶ τὸ Risée, οἷον ὅτε, λαλοῦντες περὶ τινος τοιοῦτου, λέγομεν, Ἐγινε καταφρόνιον ὅλου τοῦ κόσμου. Ὁμοιάζει μὲ τὸ οὐδέτερον Ἐλέγχος τοῦ Ὁμήρου « Κάκ' ἐλέγχεα » (Ἰλιάδ. β', 235), ἤγουν ἐπονείδισοι, ἐξουθενημένοι, καταφρόνια, καὶ μὲ τοῦ Δαυὶδ τὸ μὲ δύο συνών. οὐδετ. φρασμένον, « Ὀνειδος ἀνθρώπων καὶ ἐξουθένημα λαοῦ » (ψαλμ. κβ', 6).

ΚΑΤΑΦΡΟΝΩ. Ζ. Περιφρονῶ.

ΚΑΤΑΧΑΛΩ, Σ. ἀπὸ τὸ Χαλῶ, καὶ τὴν Κατὰ πρόθεσιν (détruire, ruiner), Κατασρέφω, Ἑλλ. Τοῦ Θουκυδίδου (I, 94) τὸ « Κατεσρέφοντο » ὁ σχολιαστὴς ἐρμηνεύει ΚΑΤΕΧΑΛΑΣΑΝ, τὸ ὁποῖον μὴ νοήσας ὁ Στέφανος (ὡς ἄπειρος τῆς κοινῆς γλώσσης) ἐπρόβαλε διόρθωσιν ΚΑΤΕΝΑΥΜΑΧΗΣΑΝ.

ΚΑΤΑΧΝΙΑ, Σ. Καταχνία, Δ. Κατεκνία, Δ. Ὁ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν μεταφράσας τὴν Βυζαντινὴν ἱστορίαν (τομ. III, σελ. 48) τὸ γράφει Κατικνία. Μόνον ὀρθὸν εἶναι τὸ Καταχνία (brouillard). « Χνίει, ψακάζει, θρύπτει » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Ἀπὸ τὸ Ψακάζει ἢ Ψεκάζει (bruiner), εἶναι καὶ τὸ κοινὸν Ψηχαλίζει, ἢ Ψιχαλίζει.

Ἴσως ὁμως τὸ διὰ τοῦ π Κατεκνία, Κατικνία, ἢ καὶ Κατακνία, ἐγεννήθη ἀπὸ τὸ Κνίω ἢ Κνέω Ἑλλ. ὅθεν τοῦ Σουΐδα τὸ « Κνηκίς... τὸ μικρὸν νέφος » τοῦ Φωτίου τὸ « Κνηκίδας... τὰς τὸν χειμῶνα σημαινούσας νεφέλας » καὶ τοῦ Ἡσύχιου, τὸ « Κνῆκίς... νεφέλιον μικρόν ». Τὸ π καὶ τὸ

ἤ εἰς ταύτην τὴν λέξιν φαίνονται ἀδιάφορα, ὡς φαίνεται καὶ ἀπὸ τὴν γλῶσσαν τοῦ Ἡσυχίου, ὅστις ἐξηγεῖ τὸ Χνίω, ὡς συνών. τοῦ Θρύπτω, τὸ ὁποῖον συνωνυμεῖ καὶ μὲ τὸ Κνίω, Κνέω ἢ Κνήθω. Ζ. Κνουδιν καὶ Χνουδιν.

* ΚΑΤΆΧΡΗΣΙΣ (abus).

ΚΑΤΑΧΡΩΜΑΙ, μὲ συνών. Κακομεταχειρίζομαι Σ. Καταχρῶμαι, Ἑλλ. (abuser).

* ΚΑΤΕΔΑΦΙΖΩ. Ζ. Ἰσάζω μὲ τὴν γῆν.

ΚΑΤΕΛΩ. Ζ. Ἀνελῶ.

ΚΑΤΕΝΑΝΤΑ, ἐπίρρ. Χυδαῖσι Κατάγναντα, Σ. (vis-à-vis). Τοῦ παρακμάζοντος Ἑλληνισμοῦ λέξις τὸ Κατέναντα.

* ΚΑΤΕΞΑΪΡΕΤΟΝ, ἐπίρρ. Κατ' ἐξαίρετον, Ἑλλ. (particulièrement, surtout).

* ΚΑΤΕΡΧΟΜΑΙ. Ὁ ἀόριστος τοῦ ῥήματος τούτου, Κατῆλθα, ἐς, ε, σημαίνει μεταφορ. τὸ Ἐδυσύχησα, ἔγινα πένης ἐκ πλουσίου (déchoir), οἶον (Ἀπολλων. ἐν Τύρ.),

Σπούδαζε πάντα κόπιαζε σὴν ἀρετὴν νὰ μάθης,
Γιατὶ μεγάλον βοηθὸν βρῖσκεις, ὄντε κατάρθης,

ἤγουν ὅταν κατέλθης.

ΚΑΤΙ, Σ. Ἀπὸ τὸ Κᾶν τι (quelque chose). Δὲν πρέπει ὅμως νὰ συγχυθῇ μὲ τὸ ἐρωτηματικὸν Κάτι, ἢ μᾶλλον διὰ τοῦ διπλοῦ τ Κάττι, οἶον : Κάττι ἀργὰ ἤλθες; Κάττι δὲν τρώγεις; Κάττι δὲν λαλεῖς; Τοῦτο εἶναι τὸ θωρικὸν Κάτι, ἀντὶ τοῦ Κατὰ τί (pourquoi).

ΚΑΤΟΥΡῶ, Σ. Οὐρῶ καὶ Κατουρῶ Ἑλλ. Οἶον (Ἀριστοφάν. Ἑκκλ. 831), « Μὴ κατουρήσωσί μου ».

ΚΑΤΡΑΚΟΙΑῶ, Σ. Κατακοιλῶ, Σ. Κοιλῶ, Σ. Τὸ

ἔγραψα (Ἄτακτ. II, σελ. 413) Κατρακυλῶ, διότι ἐσυγκόπη ἀπὸ τὸ Κατακυλίω (ἀμεταβ.) μὲ πλεονασμὸν τοῦ ρ.

ΚΑΤΡΑΝΙ, Σ. Ζ. Κιτράμι.

* ΚΑΤΣΑΡΙΔΑ (blatte), ἀπὸ τὸ Κανθαρίδα, αἰτιατικὴν τοῦ Κανθαρίς Ἑλλ. (cantharide).

ΚΑΤΣΑΡΟΣ, ἐπίθ. ἀρσ. Σ. Δ. Οὔλος Ἑλλ. (crépu, frisé). Ὁ Μεύρσιος τὸ ἐτυμολόγησεν ἀπὸ τὸ Ῥωμ. Caesaries· ἀλλὰ τοῦτο σημαίνει ἀπλῶς τῆς κεφαλῆς τὴν Κόμην (chevelure), οὐδ' ἔχει τὴν κοινὴν μὲ τὰς ποιότητας τῆς κόμης. Ἄν δὲν ἀπατῶμαι, τὸ Κατσαρὸς (ὡς καὶ τὸ πρὸ τούτου οὐσιαστικὸν Κατσαρίδα) ὠνομάσθη ἀπὸ τὸ ζωῦφιον τὸν Κάνθαρον Ἑλλ. (scarabée), διότι τὸ Οὔλον εἶναι κυφόν (courbé, convexe) ὡς ὁ Κάνθαρος, ὅστις διὰ τοῦτο ἴσως καὶ ὀνομάζεται ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς Käfer. Ζ. Κατσούνα.

Τὸ οὐδέτερον Κατσαρὸν λαμβάνεται καὶ ὡς οὐσιαστικὸν εἰς σημασίαν τοῦ Βόσρυχος, Ἑλλ. (boucle).

Συνώνυμον τοῦ ἐπιθέτου Κατσαρὸς ἔχομεν τὸ Σγουρομάλλης (Ἰδ. Ἄτακτ. I, σελ. 56).

ΚΑΤΣΙΚΑ, οὐσ. θηλ. Σ. Γίδα, Σ. Αἶγα, Σ. Κατζίη, Δ. Αἶξ, αἶγος, Ἑλλ. Τὸ Κατζίη τοῦ Δουκαγγίου, ἴσως ἦτο Κατζίκη. Ἰδοὺ ἡ φερομένη ἀπ' αὐτὸν μαρτυρία· « Ἐπαρε » τὸ χαρτί, καὶ μὴν εἶναι ἐργασμένον μὲ ἀσθέσην, ἀλλὰ ἄς » ἦναι ἀπὸ ΚΑΤΖΙΗΣ, ἤγουν ΡΥΦΙΚΟΝ, καὶ ξύσето λεπτά, » κ. τ. λ. » τὴν ὁποίαν οὐτ' αὐτὸς ἐκατάλαβε, οὐτ' ἄλλος ἔχει νὰ καταλάβῃ, ἂν δὲν τὴν διορθώσῃ, « Ἄς ἦναι ἀπὸ » ΚΑΤΖΙΚΗΣ, ἤγουν ΡΙΦΙΚΟΝ, κ. τ. λ. » Τὸ Κατζίκης εἶναι γενικὴ τοῦ Κατζίκα (chèvre), τὸ δὲ Ρίφικόν, χυδαίως γραμμένον ἀντὶ τοῦ Ἐρίφικόν, ἀπὸ τὸ Ἐρίφος (chevreau), σημαίνει τὸ δέρμα τῆς ἐρίφου. Τὸ δὲ χυδ. ὄνομα,

Κατζικά, είναι ξένον. Οἱ Οὐγγαροὶ ὀνομάζουν τὴν Κατζίκαν Ketschke, καὶ οἱ Γερμανοὶ Kitze, καὶ Ziege, τὸ δὲ Ἑρρίφιον Zickelchen. Εἰς τὴν παλαιὰν Ἀγγλοσαξονικὴν διάλεκτον ἡ Κατζικά λέγεται Ticken (Ἰδ. Adelung V. Ziege). Καὶ ἴσως εἰς τοῦτο πρέπει νὰ ἀναφερθῇ μία ἄλλη γλῶσσα τοῦ Δ. « Τήκεα καὶ Τήκευνα, τὰ καττίκια » ἤγουν τὰ Κατσικία.

ΚΑΤΣΟΥΝΑ, Σ. Ὀγκη καὶ Ὀγκινος Ἑλλ. (croc, crochet). Καὶ τοῦτο τῆς αὐτῆς γενεᾶς ὄνομα μὲ τὰ ἀνωτέρω Κατσαρίδα καὶ Κατσαρός, ἀπὸ τὸ Κάνθαρος ἢ Κάνθων, διὰ τὸ ἐπικαμπές δηλαδὴ τῆς Κατσούνας· ὅθεν ὠνόμαζαν καὶ Κανθήλια Ἑλλ. τὰ σαγμάρια (bâts) διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. Κατὰ τὸν Ἡσύχιον : « Κανθήλια, τὰ ἐν τῇ πρύμνῃ τῆς νεῶς » ἐπικαμπῇ ξύλα, ... καὶ τὰ σάγματα τῶν ὄνων, κ. τ. λ. ». Ὁ αὐτὸς Ἡσύχιος λέγει : « Ὀγκοί, αἱ ἐξοχαὶ καὶ γωνίαι τῶν » ἀκίδων· καὶ πώγωνες τοξικῶν βελῶν » (Ἰδε Ἄτακτ. II, σελ. 187).

* ΚΑΤΤΙ. Ζ. Κάτι.

ΚΑΤΩΚΕΛΙ, Σ. Καντίνα, Σ. Τὸ πρῶτον εἶναι σύνθετον ἀπὸ τὸ Ἑλλ. Κάτω, καὶ τὸ Ρῶμ. cella, Κατωκέλλιον (cave). Τὸ δεῦτερον ἀπὸ τὸ Ἰταλ. cantina (cantine) ὄνομα τῆς αὐτῆς γενεᾶς μὲ τὸ ἀλλοῦ (Ἄτακτ. II, σελ. 186) ἐξηγηθὲν Κατούνα.

ΚΑΤΩΦΛΙ. Ζ. Πατηθύρα.

* ΚΑΥΚΑΛΟΝ. Ζ. Κάκαρον.

ΚΑΥΔΙ, Σ. Καυλίον, ὑποκορ. τοῦ Καυλός, Ἑλλ. (tige, hampe).

ΚΑΥΣΑΛΙΖΩ (χυδ. Καψαλίζω, Σ. Δ.) Καχιανίζω, Δ. Φρύγω, Ἑλλ. (griller, torréfier, brûler). Ἀπὸ τὸ Καύσαλις, ἢ Θέρμη (fièvre) « Καύσαλις, ὁ πυρετός » λέγει

ὁ Ἡσύχιος. Ἄλλ' ὁ αὐτὸς φέρει καὶ διὰ τοῦ χ , « Καυχάλις, » φλύκταινα » (phlyctène), ὅθεν πιθανὸν ὅτι ἐγεννήθη τὸ χυδαῖον Καχιανίζω τοῦ Δ. ἀντὶ τοῦ Καυχάλίζω. Ζ. Φρυγανίζω.

ΚΑΥΤΗ, Σ. ἄρτου κομμάτιον λεπτὸν, ὠπτημένον (rôtie), ἄρτου φλόγωμα, Ἑλλ.

ΚΑΦΑΣΙΟΝ. Ζ. Σταυροπαράθυρα.

* ΚΑΥΧΑΛΙΖΩ. ΚΑΨΑΛΙΖΩ. Ζ. Κausαλίζω.

ΚΕΛΑΔΩ. Ζ. Κοιλαδῶ.

* ΚΕΝΟΝΩ, Σ. Μεταγίζω τὸ ἐφημένον εἰς τὸ πινάκιον. Οἱ Ἑβδ. (Β. Βασιλ. γ', 9) « Ἐλαβε τὸ τήγανον καὶ κατεκέ- » νωσεν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἤθελε φαγεῖν ».

ΚΕΝΤΡΟΝΩ, με συνών. Κεντρίζω, Ἐγκεντρίζω καὶ Φιλιάζω (γρ. Φυλλιάζω) Σ. Ζ. Δέλος.

ΚΕΡΑΛΕΙΜΑ (γρ. Κεράλειμμα) οὐσ. οὐδέτ. Σ. Λέγεται καὶ θηλ. * Κεραλοιφή ἤγουν Κηραλοιφή (cérat).

* ΚΕΡΑΛΟΙΦΗ. Ζ. Κεράλειμμα.

ΚΕΡΑΜΙΔΑ, θηλ. Σ. Κεραμίδι, οὐδέτ. Σ. Κέραμος, ἄρσ. Ἑλλ. Τὸ πρῶτον εἶναι ἀπὸ τὸ Κεραμῖς ἰδος, Ἑλλ. τὸ δεῦτερον ὑποκορ. Κεραμίδιον (tuile) ὡς ὁ Ἀριστοφάνης (Νεφ. 1126)

————— Καὶ τοῦ τέγους
Τὸν κέραμον αὐτοῦ χαλάζαις σρογγύλαις ξυντρίβομεν.

ΚΕΡΑΣΕΛΗΝΗ. Ζ. Κυαρασελένη.

ΚΕΡΑΤᾶΣ, Δ. Κερατᾶς, Σ. Κερατάριος, Δ. Κερασφόρος, Δ. (cornu). Σώζεται ἐπίγραμμα (Brunck, Analect. tom. II, pag. 318), « Εἰς γραμματικὸν κερασφόρον » τὸ ἐξῆς :

Ἐξω παιδεύεις Πάριδος κακὰ καὶ Μενελάου,
Ἐνδον ἔχων πολλοὺς σῆς Εἰλένης Πάριδας.

ΚΕΡΑΤΖΟΥΝΙ, Κερατζούνι, Δ. Κριατζούνι, Σ. Μίσχος Ἑλλ. τὸ ἄκρον ἢ ἡ οὐρά, ὅθεν κρέμεται ὁ καρπὸς (pédoncule). Ὁ Δ. τὸ ἐσύγχυσε μὲ τὴν ψείραν, γράφων « Κερατζούνι, pediculus, Φθεῖρ, Σάθραξ » διότι τὸ Ῥωμ. pediculus σημαίνει ὁμωνύμως καὶ τὴν ψείραν (pou) καὶ τὴν οὐρὰν τοῦ καρποῦ (pédicule ἢ pédoncule). Τὸ Κερατζούνι ἐφθάρη ἀπὸ τὸ ἀνεύρετον ἀκόμῃ ἐλληνικὸν Κερατύνιον, ὑποκορ. τοῦ Κέρας, τος (corne), ὡς ἀπὸ τὸ Στῆθος, Στῆθύνιον. Ἐνδέχεται μ' ὅλον τοῦτο νὰ ᾔναι καὶ ἀπὸ τὸ Κερατώνιον, οὐδέτερον σιωπημένον εἰς τὰ Λεξικά, ὅπου ὁμως εὐρίσκεται τὸ θηλυκὸν Κερατωνία, συνώνυμον τοῦ Κερατία, ὄνομα δένδρου τοῦ ὁποῦ ὁ καρπὸς ὠνομάζετο Κεράτιον, κοινῶς λεγόμενον Ξυλοκέρατον (caroube), οὐδ' ἀπίθανον ἂν ἐλέγετο καὶ Κερατώνιον.

ΚΕΡΝΩ. Ζ. Περνώ.

* ΚΕΦΑΛΑΓΚΑΘΟ. Ζ. Σκόλυμβρος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ, Σ. μέρος βιβλίου (chapitre). 2) Συναθροισμα διαφορῶν ἀριθμῶν εἰς ἓν (somme), Πλήρωμα, Ἑλλ. (Ἀριστοφάν. Σφ. 660). 3) * Κεφάλαιον (capital), δάνειον ἀργυρίου σχετικῶς πρὸς τὸν δι' αὐτὸ διδόμενον τόκον, οἶον (Πλάτ. Νόμ. VIII, σελ. 742) « Ὡς ἐξὸν μὴ ἀποδιδόναι » τοπαράπαν τῷ δανεισαμένῳ μῆτε τόκον μῆτε κεφάλαιον ».

ΚΕΦΑΛΙ (ἤγουν Κεφάλιον), Σ. Κεφαλή (tête), Ἑλλ. Ὁ Πλούταρχος (Συμποσιακ. II, 7, édit. Reisk. τόμ. VIII, σελ. 539) εἶπε καὶ ὑποκορ. Κεφάλιον, ἀντὶ τοῦ Κεφαλή.

ΚΕΦΑΛΟΚΛΑΣΙΟΝ, Δ. (dégradation). Λέξ. Γραικορ. Τὰ Γλ. τὴν ὀνομάζουν καὶ « Κεφαλή εἰς ἐναλλαγὴν » καὶ « Κατασάσεως ἐναλλαγὴν ».

ΚΕΦΑΛΟΚΟΠΤΩ (Κεφαλοκόβω, Σ.) Ἀποκεφαλίζω,

Σ. Καρατομῶ, Ἑλλ., ἀντί τοῦ ὁποίου ὁ παρακμ. Ἑλλ. ἔλεγε Κεφαλοτομῶ (Φρυνιχ. σελ. 150). Σήμερον συνηθεσέρως λέγομεν Ἀποκεφαλίζω (décapiter), τοῦ παρακμ. Ἑλλ. καὶ τοῦτο, « Καὶ πέμψας ἀπέκεφαλίσε τὸν Ἰωάννην » Ματθ. 13, 10.

ΚΕΦΑΛΟΤΡΕΧΟΥΣΑ, με συνών. Ζάλη, Σ. Ἰλιγγος, καὶ Σκοτοδίνη, Ἑλλ. (vertige). Δὲν ἐξεύρω ποῦ τῆς Ἑλλάδος σήμερον ὀνομάζεται Κεφαλοτρέχουσα, ἡ συνηθέστατα λεγομένη Ζάλη. Ἰσως ἔχει τι κοινὸν ἢ λέξεις μετὰ τὴν ἀνωτέρω (σελ. 49) ἀπὸ τὸν Σουΐδαν μαρτυρίαν « Ἡ εἰς τὴν κεφαλὴν » ἀνατρέχουσα ἀναθυμιάσις ».

ΚΗΒΟΥΡΙ, Σ. Δ. Κυβούρι, Σ. Κιβούριον, Δ. (tombeau), οἶον Ἀπολλων. ἐν Τύρ.)

Κ' εἰς τὸ Κιβούριν τῶμορον τότες εἰς μὴν τὸν θάψαν.

Κιβούριον ὠνόμαζαν οἱ Γραικοί. τὸν ὄροφον τὸν σκεπάζοντα τὴν ἀγίαν τράπεζαν. Κιβώριον (ciboire) ὀνομάζουσι σήμερον οἱ Δυτικοὶ χριστιανοί, οἱ λεγόμενοι Καθολικοί, τὸ περιέχον τὴν προηγιασμένην εὐχαριστίαν ἀγγεῖον.

Ἄλλ' εἰς τὸν Θεόφραστον, Διοσκορίδην καὶ ἄλλους Ἕλληνας, Κιβώριον λέγεται ὁ Λοβὸς ἢ τὸ Φυσκίον, ὡς τὸ ὀνομάζει ὁ Διοσκορίδης (II, 128), εἰς τὸ ὁποῖον περιέχεται ὁ Αἰγύπτιος κύαμος. Κιβώρια (ciboria) ἀκόμη ὠνόμαζαν καὶ τὰ εἰς μίμητιν τούτων κατασκευαζόμενα ποτήρια· ὅθεν ὁ Ἡσύχιος λέγει « Κιβώριον, Αἰγύπτιον ὄνομα ἐπὶ ποτηρίου ». Ἡ λέξις εἶναι Αἰγυπτιακὴ (ἴδε IABLONSK. Voc. *Ægyptiac.* pag. 108).

ΚΗΛΩΝΙ, Σ. τὸ ἐξηγεῖ (παρὰ τὸ σύνθηός του) Γάλλιστί, Bascule de puits. Κηλώνιον, Ἑλλ. Φέρει ὁ αὐτὸς Σ. (σελ. 322) καὶ λέξιν σύνθετον, Κηλωνοπήγαδον, εἰς διάκρισιν τοῦ Μαγκανοπηγάδου· « Κηλώνια, ἀντλητήρια ξύ-

» λινά » λέγει ὁ Ἡσύχιος, καὶ « Κηλώνειον, ξύλον, ἐν ᾧ
 » ἀντλεῖται τὸ ὕδωρ ». Ἐξήγησε τὴν φύσιν καὶ χρῆσιν τοῦ
 Κηλώνιου ἕνας ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς κωμικοὺς :

Ὡς ἄναπίπτων καὶ κατακύπτων ————

Κηλώνιον τοῖς κηπουροῖς —————

(Ἰδε MENANDR. et PHILEMON. reliq. édit. Meineke ,
 pag. 391).

ΚΗΛΩΝΟΠΗΓΑΔΟΝ. Ζ. Κηλῶνι.

* ΚΗΠΟΚΟΜΑΡΑ. Ζ. Φράουλε.

* ΚΗΡΑΔΟΙΦΗ. Ζ. Κεράλειμμα.

ΚΗΡΗΘΡΑ (Κηρίθρα, Σ.) Μελόπιττα, Σ. Δ. Κηρομέλι,
 Δ. (rayon, ou gâteau de miel), Κηρίον, Ἑλλ.

Συγγενεῦει ἡ λέξις μὲ τὸν Κήρινθον τοῦ Ἀριστοτέλους,
 (Περὶ ζ. ἴσop. IX, 27, § 2), τὸν συνων. καὶ Ἐριθράκην
 (Αὐτόθ. § 23) καὶ Σανδαράκην (Αὐτόθ. § 15) λεγόμενον.
 Ζ. Σανδαράκη.

ΚΙΕΜΕΡΙ. Ζ. Θόλος.

ΚΙΚΡΙΑΪΖΩ, Σ. Κουκρουκίζω καὶ Κουκρουκῶ, Σ. Ὀνο-
 ματοποιημένη φωνὴ τοῦ πετεινοῦ (le chant du coq). Τὸ
 πρῶτον πιθανὸν ὅτι ἐλέγετο ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας Κικιρρίζω,
 ἐπειδὴ « Κικιρρός, ἀλεκτρυὼν » κατὰ τὸν Ἡσύχιον.

ΚΙΛΙΚΙΟΝ, Σ. Δ. (cilice). Τὰ Γλ. φέρουν « Κιλίκια,
 » Τράγοι ἀπὸ Κιλικίας οἱ θασεῖς. Πάνυ γὰρ ὑπάρχουσιν
 » ἐκεῖσε οἱ τοιοῦτοι τράγοι ὅθεν καὶ τὰ ἐκ τῶν τριχῶν συν-
 » τιθέμενα Κιλίκια λέγονται », Ζ. Τριχία.

ΚΙΝΑΒΑΡΙ, οὐσ. οὐδέτ. Σ. Κιννάβαρις, Σηλ. Δ. Κιννά-
 βαρις, ἀρσ. Ἑλλ. (BEKKER, *Anecd. Græc.* pag. 104),
 Κιννάβαρι, οὐδέτ. Ἑλλ. Διοσκορίδ. Εἰς τὸν Φώτιον ὀνομάζεται
 καὶ Τιγγάβαρι. Ὁ Σ. τὸ ὀνομάζει (σελ. 185) καὶ Κοκκι-

νάβαρι. Ὁ Ἡσύχιος λέγει καὶ « Ψάδδα, ἡ Κινάβαρις ». Τὸ Κιννάβαρι (cinabre) ἐσυγχύθη πολλάκις μὲ τὸ Σινωπίδιον. Ζ. Σιναπίδι.

ΚΙΝΗΣΙΣ, Σ. Λύσις κοιλίας (flux de ventre, diarrhée) Διάρρροια, Ἑλλ. ἀπὸ τὸ Κινῶ ἐνεργ. τὸ ὁποῖον ὁ Ἱπποκράτης μεταχειρίζεται (Ἄφορ. I, 22) εἰς σημασίαν τοῦ Λύω τὴν κοιλίαν διὰ ἱατρικῶν καθαρσίων (purger) « Πέποναι » φαρμακεύειν καὶ κινεῖν, μὴ ὡμὰ κ. τ. λ. ». Εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν εὐρίσκεται καὶ εἰς τὸν Ἀριστοτέλην (Πολιτ. III, 10 § 4, σελ. 98) « Κινεῖν ἔξεσι τοῖς ἱατροῖς ». Λέγομεν καὶ ἡμεῖς, Μ' ἐκίνησεν ἢ Δέν μ' ἐκίνησε τὸ Καθάρσιον, ἢ Καθαρτικόν, ἡγουν τὸ κινητικὸν ποτὸν (purgatif).

ΚΙΝΗΤΙΚΟΣ, Σ. δύναμιν ἔχων νὰ κινῇ (moteur). 2) Δύναμιν ἔχων νὰ λύῃ τὴν κοιλίαν. Ζ. Κίνησις.

ΚΙΝΩ, Σ. σαλεύω τί ἀπὸ τὸν τόπον του (mouvoir). 2) Κινῶ, λύω τὴν κοιλίαν (Ζ. Κίνησις). 3) Μεταφορ. Κινῶ πόλεμον καὶ Κινῶ ζάσιν (susciter), ὡς εἶπεν ὁ Ἀριστοφάνης (Βατρ. 759),

Ἄ! πρᾶγμα γὰρ κεκίνηται μέγα

Ἐν τοῖς νεκροῖσι, καὶ ζάσις πολλὴ πάνυ.

4) Κινῶ λόγον, καὶ παθητ. Ἐκινήθη λόγος περὶ κ.τ.λ. ἡγουν ἐδόθη ἀφορμὴ λόγου, ἔπεσε λόγος. 5) Κινῶ, μεταφορ. πείθω τινά, ὡς καὶ τὸ σύνθετον Παρακινῶ. 6) Κινῶ οὐδετ. μεταβαίνω ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, καὶ ἀκολούθως Ἀναχωρῶ (partir), οἷον Μελετῶ νὰ κινήσω μεθαύριον. Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην σημασίαν τὸ μεταχειρίζεται ὁ παρακμ. Ἑλλ., οἷον « Ἐκίνει ποιούμενος τὴν πορείαν ὡς ἐπ' Ἀρκαδίας »

(Πολύβ. II, 54 § 2), « Κινήσαντος τοῦ Δίωνος » (Πλου-
τάρχ. Δίων. § 27) « Καὶ ἐκίνησεν ἐκεῖθεν Ἀβραάμ. εἰς γῆν
» πρὸς Αἴβα » (Γενεσ. κ', 1).

ΚΙΣΣΆΡΙ, Σ. Λαφρόπετρα (ἤγουν Ἐλαφρόπετρα) Σ. Κισ-
σάριον (pierre-ponce) δωρικῶς, ἀντὶ τοῦ Κισσήριον
ὑποκορ. τοῦ Κίσσηρις Ἑλλ.

ΚΙΣΣΑΡΟΚΑΘΑΡΙΖΩ, Σ. Ὀμαλίζω τί μὲ τὸ Κισσάριον,
Κισσηρίζω, Ἑλλ. (poncer). Ἐπειδὴ σώζεται τὸ Κισσάρι,
εὐλογώτερον νὰ μεταχειρίζομεθα τὸ Ἑλλ. Κισσηρίζω ἢ
Κισσαρίζω, παρὰ τὸ ἐπτασύλλαβον Κισσαροκαθαρίζω. Τὰ Γλ.
φέρουν: « Κίσσηρις... εἶδος ὀμαλιστηρίου ».

ΚΙΤΡΆΜΙ, Σ. Κατράνι, Σ. Ῥητίνη ἐπιτηδεῖα εἰς πίσσωμα
πλοίων (goudron). Οἱ ἔτυμολογοῦνται Γάλλοι παράγουν τὸ
goudron ἀπὸ τὸ Ἀραβικὸν Kitran, τοῦτο δὲ ἀπὸ τὸ
Κεδρία, Ἑλλ. τὸ σημαῖνον τὴν ἀπὸ τὴν Κέδρον, τὸ δένδρον,
ρέουσαν Ῥητίνην (Διοσκορίδ. I, 105), τὴν ὁποίαν ὁ Νίκανδρος
(Ἀλεξ. 488) ὀνομάζει « Κεδρινέην πίσσαν ».

ΚΙΤΡΟΝ, Σ. « Μῆλα Μηδικά, τὰ νῦν Κίτρα » λέγει ὁ
Φρύνιχος (σελ. 212). Τὸ ὠνόμαζαν καὶ Κιτρομήλον. Ἴδε
Ἄτακτ. I, σελ. 283).

ΚΛΕΪΔΟΝΑΣ. Ζ. Κλήδονας.

ΚΛΗΪΔΟΝΑΣ, (Κλείδονας, Σ.) παίγνιον δεισιδαιμονικόν,
παιζόμενον κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου. Εἰς ἀγγεῖον
γεμισμένον νερόν, βάλλει καθεὶς ἀπὸ τοῦς συμπαίκτορας δακτυ-
λίδιον ἢ ἄλλο τι σημεῖον, τὰ ὁποῖα ἔπειτα ἀνασύρει τις ἐν καθέν,
ἐπιλέγων τί, ὅθεν μαντεύεται καθενὸς ἡ τύχη καλὴ ἢ κακὴ.
Ἡ ὀρθὴ του γραφὴ εἶναι διὰ τοῦ ῆ, διότι εἶναι ἀπὸ τὸ ἑλλ.
Θηλυκ. Κληδών, ὄνος, (présage, augure).

Ἀπὸ τὴν Κληθόνα ἐσχημάτισαν οἱ παλαιοὶ καὶ ῥῆμα τὸ Κληθονίζω, Ἑλλ. « Μαντευόμενος μαντεῖαν, Κληθονιζόμενος » καὶ οἰωνιζόμενος » (Δευτερονομ. ιη', 10), τὸ ὅποῖον οἱ σχολιασταὶ ἡρμήνευσαν « Ἐκ τῶν λαλουμένων σοχαζόμενος », ὡς τὸ ἐξηγεῖ καὶ ὁ Ἡσύχιος « Κληθονίσαι, ἀκοῦσαι φήμην τινά, » μαντεύσασθαι ». Καὶ ῥηματικὸν Κληθονισμός, Ἑλλ. περὶ τοῦ ὁποίου ὀνειδίζει ὁ Ἡσαΐας (β', 6) τοὺς Ἑβραίους, « Ἐν- » ἐπλήσθη ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς ἡ χώρα αὐτῶν κληθονισμῶν, ὡς » ἡ τῶν ἀλλοφύλων ».

ΚΛΗΡΟΣ. Ζ. Σκαρφία.

ΚΛΙΝΩ, Σ. Ἐγκλίνω, Σ. Συγκλίνω, Σ. μεταβ. (incliner) Κλίνομαι, Σ. (s'incliner). 2) Κλίνω, Σ. ἀπαγγέλλω τοὺς σχηματισμοὺς τῶν ὀνομάτων κατὰ πτώσιν (décliner). 3) Κλίνω, ἀμεταβ. (s'incliner). 4) Κλίνω, πείθομαι, ὑποτάσσομαι· ὅθεν « Ἀκλινής, ἀνυπότακτος » κατὰ τὸν Ἡσύχιον.

ΚΛΟΚΙΟΝ, Σ. Κουκλί, Σ. Ἰδε Ἄτακτ. Ι, σελ. 338-339.

* ΚΛΟΝΟΣ, οὐσ. ἀρσ. κινήσεις ἄτακτος καὶ θορυβώδης, σεισμός (secousse, cahotement), Κλόνος Ἑλλ. καὶ ῥῆμα Κλονῶ, Ἑλλ. καὶ κοιν. (agiter, secouer). Κατὰ τὸν Ἡσύχιον, « Κλονεῖ, ταρασσει, φθείρει, θορυβεῖ » καὶ « Κλονεῖ- » ται, φθείρεται, ἔΡΧΕΤΑΙ » ὅπου ἴσως ἡ τελευταία λέξις ἐγγράφετο παλαιὰ ὈΡΧΕΪΤΑΙ· διότι καὶ ἡ ὄρχησις, κλόνος τοῦ σώματος εἶναι· « Κλόνος, θόρυβος, ταραχος, ἢ εἶδος » λέγει ὁ Φώτιος. Ὁ δὲ Ἡσύχιος: « Κλόνος, ταραχὴ πολέμου, ἢ σεισμός ».

* ΚΛΟΝΩ. Ζ. Κλόνος.

ΚΛΟΞΑΡΩ, Σ. Λυγκιάζω, καὶ Λυξιγκιάζω, Σ. Ζ. Κλόξος.

ΚΛΟΞΟΣ, Σ. Λυγκιόν, Σ. Λύξιγκας, Σ. Κλόξος καὶ Κλοξός,

καὶ Κλωῶς, Δ. Λύγξ, Ἑλλ. Τὸ Κλόξος εἶναι τὸ Ἑλλ. Κλωγμός (ἀπὸ τὸ Κλώξω, Κλώξω), ὀνοματοποιημένα καὶ τὰ δύο ἀπὸ τὸν γινόμενον ἦχον εἰς τὸν λυγμόν. Κατὰ τὸν Ἡσύχιον « Κλωγμός, ὁ διὰ τῆς γλώττης περὶ τὸν οὐρανίσκον ψόφος, » ὃν Λάκῃ σὶν τινές φασιν κ.τ.λ. ». Ὁ δὲ Φώτιος « Κλώ- » ζειν, ἐκβάλλειν τῇ γλώσσει ἡχοῦντα, καὶ Κλωγμόν τὴν » φωνὴν ἔλεγον ταύτην· ὑποσύροντες γὰρ τὴν γλώτταν, καὶ » πλησύνοντες τὸν οὐρανίσκον, ποιοῦν ἦχον ἀπετέλουν ». Μὲ παρομοίαν ὀνοματοποιίαν ὀνομάζουσι οἱ Γάλλοι *claquement* τὸν κτύπον τὸν ὀδόντων διὰ δὲ τοῦ ῥήματος *claqueter* τὸν ἦχον τοῦ Τέττιγος (*cigale*). Ὁ Δ. ἐξηγεῖ τὸν Κλόξον, Λύγγα (*hoquet*), καὶ τὸν Κλωῶζον, Λυγμόν (*sanglot*).

ΚΛΟΥΒΙ, Σ. Δ. ὀρνέων οἰκίσκος (*cage*), ἡγουν Κλωβίον, ὑποκορ. τοῦ Κλωβός (ἔθεν ἴσως καὶ τὸ *club*). Κλωβίον ἔτι ὠνόμαζαν κοινῶς καὶ τὸν Κύρτον (*nasse*), διὰ τὴν ὁμοιότητα. Εἰς τὸν Ὀππιανόν (Ἄλιευτ. III, 85) τὸ Κύρτοισιν ἐξηγεῖται ἀπὸ τὸν Σχολιαστὴν, « Ζωγρείοις, κλω- » βίοις ».

Ἐκ τούτου ὀνομάζομεν καὶ τὸ ἀλλοιωμένον διὰ τὴν παλαιότητα αὐγὸν τῆς ὄρνιθος Κλούβιον (*couvi*), διότι ἐφθάρη φερμαινόμενον ἀπὸ τὴν ὄρνιθα εἰς τὸ Κλουβίον. Ὁ Σ. τὸ γράφει Κλούβιον καὶ Σκλούδιον, καὶ τὸ ἐξηγεῖ ὡς συνώνυμον τοῦ Κορμιασμένον, Σ.

Ἐνδέχεται ὅμως νὰ συγγενεῦῃ μὲ τὸ Γαλλικὸν *couvi* τὸ Κλούβιον (κατὰ τὸ Γλάσρα ἀπὸ τὸ Γάσρα).

ΚΛΟΥΒΙΟΝ. Ζ. Κορμιασμένον.

ΚΛΟΥΣΣΑ. Ζ. Κλωσσῶ.

* ΚΛΩΘΟΓΥΡΙΣΜΑ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ εἶπεν ὁ μεταφραστὴς τῆς Βυζαντίδος (III, σελ. 72) τὴν λεγομένην Δίνην Ἑλλ.

(tournant d'eau). Από τὸ Κλωθωγυρίζω. Τούτου τοῦ συνθέτου (Κλώθω, Γυρίζω) σύνθετον ῥηματικὸν εἶναι τὸ Κλωθογύρισμα. 2) *Κλωθογυρίσματα, πληθ. καὶ μεταφορ. ὀνομάζομεν τοὺς πλαστοὺς καὶ δολίους λόγους (paroles artificieuses ἢ captieuses), Στροφαὶ λόγων, Ἑλλ.

ΚΛΩΣΣΑΡΙΑ. ΚΛΩΣΣΟΪ. Ζ. Κλωσσῶ.

ΚΛΩΣΣΩ, Σ. Κλωσσᾶ ἡ ὄρνιθα λέγομεν σημαίνοντες τὴν φωνὴν αὐτῆς ὅταν πυρόνῃ αὐγὰ, ἡ καλῇ πρὸς ἑαυτὴν τὰ νεογέννητα ὄρνιθια. Ἀπὸ τοῦτο, μὲ τὴν αὐτὴν ὀνοματοποιίαν καὶ σημασίαν, τὸ glousser τῶν Γάλλων. Εἶναι τῆς αὐτῆς γενεᾶς μὲ τὸ Κλώζω. Ζ. Κλόζος.

Τὰ Ἑλληνικὰ Λεξικά τὸ βαρύνουν Κλώσσω. Ἑλλ. πλὴν τοῦ Σουίδα ὅστις τὸ περισπᾶ, λέγων « Φωλάς... σημαίνει δὲ τὴν » κατοικίδιον ὄρνιν, τὴν ἐπωάζουσιν καὶ ΚΛΩΣΣΟΪΣΑΝ » τὸ ὁποῖον ἀλόγως ἠθέλησαν νὰ διορθώσωσι ΚΛΩΖΟΥΣΑΝ. Τὸ Φωλάς τοῦ Σουίδα, εἶναι τῆς κοινῆς γλώσσης τὸ Κλωσ-σα, τὸ ὁποῖον ὁ Σ. γράφει Κλωσσαρία, Κλωσσοῦ καὶ Κλοῦσσα.

ΚΝΗΚΟΣ (Κνίκος, Σ.), Κνηκάνθιον, Δ. Εἶναι τῶν φυτολόγων ὁ *Carthamus tinctorius* (safran bâtard). ὅθεν καὶ Κνηκᾶτα ὀνομάζονται τὰ ἀπ' αὐτὸν βαφόμενα.

ΚΝΟΥΔΙΝ. Ζ. Χνοῦδι.

ΚΟΪΖΩ, Σ. σημαίνει τὴν φωνὴν τῶν βατράχων (coasser). Ἡ λέξις Κοάζω, ἡ καὶ Κοάσσω, πρέπει νὰ τοπισθῇ καὶ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ Λεξικά, ἐπειδὴ εἶχαν καὶ τὸ ἐπὶ ῥήμα, Κοάξ. Ἑλλ. (Κοασά, Σ.). Ῥηματικὸν οὐδέτ. Κόασμα, Σ. ἡ φωνὴ τῶν βατράχων (coasement).

ΚΟΑΣΜΑ. ΚΟΑΣΤΑ. Ζ. Κοάζω.

ΚΟΓΧΗ. Φέρει ἀνωτέρω καὶ σύνθετον Ἑξήκοχος, μὲ συνών. Ἑξάγωνος Σ. (hexagone). (Ἰδε Ἄτακτ. II, σελ. 194).

ΚΟΖΑΔΑ. Ζ. Βαβούλι.

ΚΟΙΛΑΔΩ (γρ. Κελαδῶ), Σ. Δ. (gazouiller, rager).

ΚΟΙΛΩ (γρ. Κυλῶ) Σ. Δ. κατὰ συγκοπὴν, ἀπὸ τὸ Κυλίω (rouler). Ὁ Δ. πλανηθεὶς ἀπὸ κακὴν γραφὴν δὲν ἐκατάλαβε τὴν φερομένην μαρτυρίαν,

ΚΟΙΛΗ τὰ ζάρια ὁ ζαριστὴς, καὶ θρόνει σὺν τῇ σκάπτῃ,
Χάνει ψυχὴν καὶ τὸ κορμὶ, καὶ τὰ παιδιὰ του ΒΛΕΠΗ.

Γράφε ΚΥΛΕΪ, καὶ ΒΛΑΪΠΤΕΙ.

*ΚΟΙΜΙΣΜΕΝΟΣ ΝΟΪΣ (esprit endormi), ὕπνηλός, Νωθής, Νωχελής, Ἑλλ.

ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ. Ζ. Ἰδιωφελής.

ΚΟΚΑ, μὲ συνών. Κρίκα, Σ. Ἐγκοπή, Γλυφίς, Ἑλλ. (entaillure, coche). Ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Cocco, ὅθεν καὶ τῶν Γάλλων τὸ coche.

Περὶ δὲ τοῦ Κρίκα. Ζ. Κοκάτι.

ΚΟΚΑΡΙ, Σ. Κοκκάριον, ὑποκορ. τοῦ Κόκκος (grain). Κοκκάρια ὀνομάζομεν τὰ βλαστάνοντα ἀμέσως ἀπὸ τὸν σπόρον μικρὰ κρομμυδάκια, καὶ μεταφυτευόμενα εἰς ἐπιτηδειότερον τόπον, διὰ ν' αὐξήσωσιν.

ΚΟΚΑΤΙ, οὐσ. οὐδέτ. Σ. Ἐγκοπή, Κοίλωμα Ἑλλ. (mortaise). Τῆς αὐτῆς γενεᾶς λέξεις μὲ τὴν Κόκαν, ἀντὶ τῶν ὁποίων, καὶ τῶν δύο, ἀρκεῖ νὰ μεταχειριζώμεθα τὸ Κρίκα, ὡς λέξιν, ἥτις πιθανὸν ὅτι εὐρίσκετο καὶ εἰς τοὺς παλαιούς. Ἡ αἰτιατικὴ τοῦ Κρίξ, Ἑλλ. (συνωνύμου τοῦ Κρίκος) ἐμεταβάθη, ὡς καὶ ἄλλα, εἰς ὀνομαστικὴν, τὸ Κρίκα « Κρίκα, κρίκον » λέγει ὁ Ἡσύχιος· ἀλλ' ὁ αὐτὸς φέρει καὶ « Ἐγκρίκω, κοίλῃ καὶ » κενῶ » ὁποῖον ἀληθῶς σημαίνει ἡ mortaise τῶν Γάλλων.

Καὶ ἐκ τούτου ῥῆμα Ἑγκριθώ εἰς τὸν Ἱπποκράτην· « Τάς τε » πλευράς καὶ τοὺς σπονδύλους ἐνεκρίκωσε πρὸς τὴν ἄκανθαν » (Φοεσ. Οἶκον. λέξ. Κρίκος). Διότι ἀληθῶς ἡ συνάρθρωσις τῶν σπονδύλων ὁμοιάζει τὴν Γαλλισί λεγομένην *à tenon et mortaise* συναρμογήν.

ΚΟΚΚΙΝΑ ΑἴΓΓΑ. Ζ. Πάσχα.

ΚΟΚΚΙΝΑΒΑΡΙ. Ζ. Κινάβαρι.

ΚΟΛΑΚΕΪΩ, Σ. Χαδεύω, Σ. Ψῶ, Καταψῶ, καὶ Καταψήχω, Ἑλλ. (*caresser*) « Καταψήχων, κολακεύων, ἡσυχῇ » τρίβων » λέγει ὁ Ἡσύχιος, καὶ « Ψῶσαι, θαλψαι ». Ὁ Αἰλιανὸς (Περὶ ζ. ἰδιότ. VI, 25) ἐμεταχειρίσθη τὸ Κολακεία (κοιν. Κολάκευμα) εἰς σημασίαν τοῦ *caresse*. Ζ. Χαδεύω.

ΚΟΛΑΝΤΡΙΖΩ, Σ. Τὸ ἐξηγεῖ, *manier*, εἰς σημασίαν τοῦ Χειραπτάζω, Ἑλλ. ἤγουν συχνοπιάζω. 2) *Κολαντρίζω μεταφορ. σήμερον σημαίνει τὸ Καταλύω τί διὰ τῆς συχνῆς χρήσεως (*user*), οἷον περὶ φορέματος, Τὸ ἐκολάντρισα, καὶ Φόρεμα κολαντρισμένον (*habit usé*).

Συγγενεῦει, νομίζω, ἡ λέξις μὲ τὸ Κολετρῶ Ἑλλ. τῶν παλαιῶν. Πιθανώτερον ἴσως ἤθελε τις τὸ ἐτυμολογήσειν ἀπὸ τὸ Κυλινδρίζω. Ζ. Κυλινδρίζω.

ΚΟΛΙΓΑΣ. Ζ. Ἀνασάτης.

ΚΟΛΙΣΑΪΡΑ. Ζ. Σαμιαμίδιν.

ΚΟΛΛΑ. Ζ. Χονδρίλλα.

ΚΟΛΛΕΓΙΟΝ. Ζ. Σπουδάσηριον.

* ΚΟΛΛΗΤΖΑΝΟΣ, Κνίδη, Ἑλλ. Ἀκαλήφη, Ἑλλ. Καὶ τὰ δύο ταῦτα ὀνόματα ὀνομάζει ὁ Ἀριστοτέλης τὴν θαλασσίαν Κνίδην (*ortie de mer*), τὰ ὅποια φέρει ὁμωνύμως καὶ ἡ Κνίδη ἢ Ἀκαλήφη τὸ φυτόν, τὸ κοινῶς ὀνομαζόμενον Τσι-κνίδα (Ἰδε τάς εἰς τὸν Ξενοκράτην σημειώσ. σελ. 110).

ΚΟΛΛΗΤΖΙΔΑ, Δ. Ἀπαρίνη, Ἑλλ. οὕτως ὀνομασθεῖσα διότι προσκολλᾶται εἰς τὰ φορέματα τῶν ἐγγιζόντων, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ Γαλλικὸν αὐτοῦ ὄνομα *gaillet accrochant*. Ἐσημείωσε τὴν ιδιότητα ταύτην καὶ ὁ Διοσκορίδης (III, 104), « Ἀπαρίνη... προσέχεται δὲ τοῖς ἱματίοις ». Κατὰ τὸν αὐτὸν ὅμως Διοσκορίδην (IV, 138) Ἀπαρίνη ὠνομάζετο καὶ τὸ Ξάνθιον, τῶν φυτολόγων τὸ *Xanthium strumarium* (Lampourde), ἔχον τὴν αὐτὴν ιδιότητα νὰ προσκολλᾶται εἰς τὰ φορέματα· « ΞΑΝΘΙΟΝ. Οἱ δὲ καὶ ταύτην » Ἀπαρίνην καλοῦσι... καρπὸν δὲ [φέρει] στρογγύλον, ... » ἀκανθώδη ὡς πλατάνου σφαίρας, ἀντιλαμβανόμενον τῶν » ἱματίων μετὰ τὴν ψαῦσιν ». Τὰ ἱατρικὰ Γλ. φέρουν « Ξάνθιον ἢ κοινῶς Κολλητσίδα ». Ὁ δὲ Σχολιαστὴς τοῦ Θεοκρίτου εἰς τὸ « Εἰλιτενὴς ἄγρωσις » τοῦ ποιητοῦ (Εἰδ. XIII, 42) ἀφοῦ ἐξήγησε τὴν Ἄγρωσιν, εἰς τὴν συνήθως νοσημένην σημασίαν (*chiendent*), προσθέτει « Ἄλλοι δὲ τὴν Ἄγρωσιν » φασιν εἶναι βοτάνην πρασσοειδῆ, ἣν ἰδιωτικῶς φασιν » Κολλητζίδαν (Ἴδε τὰς εἰς τὸν Ξενοκρατ. σημ. σελ. 110).

ΚΟΛΟΒΙΟΝ. Ζ. Κολοβός.

* ΚΟΛΟΒΟΣ, κομμένος τὰ ἄκρα, ἀκρωτηριασμένος (*mutilé*) Κολοβός, Ἑλλ. ὡς φαίνεται ἀπὸ τὰ σύνθετα Κολοβόκερατος, Ἑλλ. Κολοβόρριν, Ἑλλ. καὶ ἄλλα παρόμοια. Πρῶτος ἴσως ὁ Θεόπομπος ἐμεταχειρίσθη τὴν λέξιν, λέγων Κολοβά κεράμια τὰ κομμένα ἢ συντριμμένα μέρος τι (Ἄτακτ. III, σελ. 211). Ἐκ τούτου ὀνομάζονται, οὐσ. καὶ Κολόβια, Δ. τὰ μὴ ἔχοντα χειρίδας (*sans manches*) φορέματα. Ἀντὶ τοῦ ΚΟΛΟΒΙΟΝ ἔγραψεν ἄλλοῦ ὁ Δ. καὶ ΚΟΛΩΦΙΟΝ, καὶ διὰ τὴν κακὴν γραφὴν δὲν τὸ ἐκατάλαβεν οὗτ' αὐτός, οὗτ' ὁ ἀπὸ τὸν ὁποῖον τὸ ἔλαβε. Τοῦ Κολοβὸς θεμα-

τικώτερον εἶναι τὸ Κολός· ὅθεν πιθανὸν ὅτι παράγεται τῆς κοινῆς τὸ Κουλός. Ὁ Ἡσύχιος ἐξηγεῖ τὸ πρῶτον « Κολοδός » κονδός, σμικρὸς, ὀλιγοσός, ἢ ἐςερημένος »· καὶ τὸ δευτέρου « Κόλος... νοσώδης, πηρὸς, κολοδός ».

* ΚΟΛΟΚΑΣΙΟΝ, ῥίζα φυτοῦ τοῦ Ἑλληνιστὶ ὀνομαζομένου Κύαμος Αἰγυπτίος, τῶν φυτολόγων τὸ *Arum colocasia* (gouet colocase). Ἰδὲ τὸν Διοσκορίδην (II, 128), ὅστις τὸ γράφει *θηλ.* καὶ διὰ δύο $\bar{\lambda}$, Κολλοκασία. Ὁ δὲ κύαμός του, ἡ μᾶλλον ὁ περιέχων τὸν κύαμον Σύλακος ὠνομάζετο Κισώριον. Ζ. Κησοῦρι.

ΚΟΛΟΣΑΦΡΑ. Ζ. Σαμιαμίδιν.

ΚΟΛΥΜΒΗΤΗΣ, ὅστις πλέει γυμνός, εἰς νερὸν θαλάσσιον ἢ ποτάμιον (nageur). * Κολυμβητὰς ἐλαίας ὀνομαζομεν σήμερον τὰς ταριχευμένας εἰς πολλὴν ἄλμην, ὥστε νὰ κολυμβῶσι, τὰς ὁποίας οἱ παλαιοὶ ἐπωνόμαζαν Ἀλμαδάς, Νηκτριδάς, καὶ Κολυμβάδας, Ἑλλ.

ΚΟΛΥΜΠΟΥ (γρ. Κολυμβοῦ), ἐπίρρ. Σ. Λέγομεν καὶ Κολυμβητὰ, ἐπίρρ. οἷον Ἐπέρασσα κολυμβητὰ (ἡ κολυμβοῦ) τὸν ποταμόν. Τὸ Κολυμβοῦ εἶναι γενικὴ τοῦ Κόλυμβος Ἑλλ. (natation), μεταβλημένη εἰς ἐπίρρημα, κατ' ἑλλειψιν, ἀντὶ τοῦ Διακολύμβου (à la nage).

* ΚΟΛΧΙΚΟΝ. Ζ. Σκυλόχορτον.

ΚΟΜΒΑΡΙΑ. Ζ. Κουβάρι.

ΚΟΜΜΕΝΟΣ, Σ. μετοχ. τοῦ Κόπτω, Κεκομμένος, Ἑλλ. (coupé). 2) Κομμένος ἔτι ὀνομάζεται καὶ ὁ εὐνοῦχος, Ἀπόκοπος, Ἑλλ.

ΚΟΜΜΙ, ΓΓ. Δενδρόκολλα, Δ. Κόμμι, Ἑλλ. (gomme). Τὸ Κόμμι ἢ Κομμίδιον (λέξ. Αἰγυπτιακῇ) εἶναι δάκρυον δένδρου ὀνομαζομένου Ἀκακία (*Acacia*), κατὰ τὸν Διοσκορίδην (I, 133).

ΚΟΜΠΑΡΙΑ. Ζ. Κουβάρι.

ΚΟΝΔΑΠΤΩ. Ζ. Σκονδάπτω.

ΚΟΝΔΥΛΙΖΩ. Ζ. Κονδύλιον.

ΚΟΝΔΥΛΙΟΝ, ὁ Σ. τὸ γράφει Κοντίλι, ὁ Δ. Κονδύλι, ἀπὸ τὸ Κόνδυλος, Ἑλλ. Κονδύλους (condyles) ὠνόμαζαν οἱ παλαιοὶ τὰς ἐξοχὰς τῶν ὀστέων, ὅπου λυγίζονται τὰ δάκτυλα, τρεῖς τὸν ἀριθμὸν εἰς καθένα δάκτυλον, πλὴν τοῦ μεγάλου, ὅστις ἔχει δύο μόνους κονδύλους. Τὰ μεταξὺ τῶν κονδύλων τούτων ὀστέα, ὁμοίως τρία, πλὴν τοῦ μεγάλου δακτύλου, ὠνομάζοντο, Σκυταλίδες, ἢ Φάλαγγες, Ἑλλ. (phalanges). Ἀλλὰ παρομοίας τῶν κονδύλων τούτων ἐξοχὰς ἔχουν καὶ τὰ Καλάμια (roseaux), τὰς ὁποίας ὅμως δὲν ὠνόμαζαν Κονδύλους, ἀλλὰ Γόνατα (genoux). Τὸ μεταξὺ τούτων τῶν καλαμίνων γονάτων ἐμεταχειρίζοντο οἱ παλαιοί, καὶ μεταχειρίζονται ἀκόμη σήμερον ὅλα σχεδὸν τὰ Ἀσιανὰ ἔθνη, ὡς ἐργαλεῖα γραφῆς, ἀντὶ τῶν πτερῶν (plumes), τὰ ὀνομαζόμενα ἀπὸ μὲν τοὺς Τούρκους Καλὲμ (ἀπὸ τὸ Κάλαμος), ἀπὸ μᾶς δὲ, Κονδύλια, διὰ τὴν ὁμοιότητα τὴν πρὸς τοὺς κονδύλους τῶν χειρῶν, ἢ διότι ἴσως ὠνόμαζαν παλαιὰ καὶ τὸ γόνατον τῶν καλάμων, ἢ καὶ τὸν κάλαμον ὅλον, συνωνύμως Κόνδυλον. Καὶ τοῦτο πιθανολογεῖται ἀπὸ τὸ σημερινὸν ῥῆμ. ἀμετάβ. Κονδυλίζω (Κοντιλίζω, Σ.) σημαῖνον τὴν παράφορον κίνησιν ἢ προπάτησιν (vaciller), οἷον, Κονδυλίζει ὁ μεθυσμένος, ἤγουν παραφέρεται ὡς « Κάλαμος ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενος ». Φέρουν δὲ καὶ τὰ Γλ. « Καννία, κόνδυλοι τῶν Καλάμων ».

ΚΟΝΤΑ. ΚΟΝΤΕΪΩ. * ΚΟΝΤΟΣΙΜΟΝΩ. Ζ. Σιμά καὶ Σιμόνω.

ΚΟΝΤΡΑ. ΚΟΝΤΡΙΑΖΩ. ΚΟΝΤΡΙΑΣΙΣ. Ζ. Χόνδρα.

ΚΟΠΑΔΙ, Δ. Κοπάδι μὲ συνών. Μάντρα, καὶ Μαντρί, Σ.

Συνάθροισμα (troupeau) προβάτων, Ποίμνιον, Ἑλλ. — Αἰγιδίων, Αἰπόλιον Ἑλλ., — Βωδίων, Ἀγέλη, Ἑλλ. Κοπάδιον, ἀπὸ τὸ Κόπτω, ἐπειδὴ κόπτονται εἰς τροφήν ἀνθρώπου. Οὕτως ὀνομάζουν καὶ Σφακτὰ, Σ. τὰ σφαζόμενα κτήνη, καὶ Κουράδι, οὐς. οὐδετ. ἐνικ. Σ. τὸ ποίμνιον τῶν προβάτων, διὰ τὸ κούρευμα τῶν μαλλίων. Αὐτὸ τὸ Κτῆνος Ἑλλ. καὶ κοιν. εἶναι τῆς αὐτῆς γενεᾶς λέξεις μετὰ τὸ Κτείνω.

ΚΟΠΑΔΙΑΣΤΑ, ἐπὶ ῥό. Σ. Ἀγεληδόν, Ἑλλ. (en troupes).

ΚΟΠΑΝΙΖΩ. Ζ. Στουμπίζω.

ΚΟΠΑΪΖΩ, Σ. Εἰς τὰ προλεγμένα (Ἄτακτ. II, σελ. 197) πρόσθεσε τοῦ Εὐαγγελιστοῦ (Λουκ. ζ', 6) τὸ « Κύριε » μὴ σκύλλου, οὐ γάρ εἰμι ἱκανὸς ἵνα ὑπὸ τὴν στέγην μου » εἰσέλθῃς » ἤγουν, Μὴ κοπιάσῃς εἰς τὸν οἶκόν μου.

ΚΟΠΡΟΛΑΚΚΟΣ, Σ. λάκκος ὅπου ρίπτονται τὰ κόπρια, τὰ θνησιμαῖα καὶ ἄλλαι ἀκαθαρσίαι (voirie). Ἀναλογεῖ μετὰ Ὁξυθύμια, Ἑλλ. τῶν παλαιῶν « Ὁξυθύμια... τὰ καθάρματα » λέγεσθαι καὶ ἀπολύματα· ταῦτα γὰρ ἀποφέρεσθαι εἰς τὰς » τριόδους, ὅταν τὰς οἰκίας καθαίρωσιν κ. τ. λ. » (Ἄρποκρατ. σελ. 265). Ζ. Βρωμούμπολος.

ΚΟΠΤΗΣ (Κόφτης, Σ.) τὸ ἐξηγεῖ συνώνυμον τοῦ Ληστής καὶ τοῦ Κλέπτης. Οἱ παλαιοὶ μετὰ τὴν πρόθεσιν, Περικόπτης, Ἑλλ. « Περικόπται, κλώπες » λέγει ὁ Φώτιος. Καὶ τὸ ῥῆμα Περικόπτω εἰς τὸν Δημοσθένην (Περὶ τῶν ἐν Χερρόννῃσ. σελ. 92), καὶ εἰς τὸν Πλούταρχον (Ἀλκιβ. § 37, σελ. 38). Ὁμοίως οἱ Τοῦρκοι Κιεσιντζί (ἤγουν Κόπτην) ὀνομάζουν τὸν ληστήν.

ΚΟΡΑΚΑΣ. Ζ. Συλληγούδια.

ΚΟΡΑΣΙ, Κόρασιὰ, καὶ Κορίτζι Σ. (jeune fille). Τὸ πρῶτον ἀπὸ τὸ Κοράσιον, Ἑλλ. ὅθεν ὁ χυδαῖσμός ἐπλασε τὸ

δεύτερον. Τὸ τρίτον ἀπὸ τὸ Κορίσκιον, Ἑλλ. Ὁ Φρύνιχος (σελ. 24) λέγει· « Κόριον ἢ Κορίδιον, ἢ Κορίσκη, λέγουσι· τὸ δὲ » Κοράσιον, παράλογον ». Ὁ δὲ Πολυδεύκης, « Κόριον, » Κόρη, Κορίσκιον· τὸ δὲ Κοράσιον, εὐτελές ».

ΚΟΡΑΣΙΔΑ, Σ. Κορασίδι, Σ. Τὸ πρῶτον ἀπὸ ἄχρηστον τὸ Κορασὶς ἰδος· τὸ δεύτερον ἀπὸ τὸ Κορασίδιον, Ἑλλ.

ΚΟΡΔΕΛΑ, Σ. Ταινία, Ἑλλ. (ruban). Τὸ Κορδέλα ἀπὸ τὸ Ἰταλ. Cordella, ὑποκορ. τοῦ corda, καὶ τοῦτο ἀπὸ τὸ Χορδὴ Ἑλλ. Ἴσως ὅμως ἐγγύτερον, ἀπὸ τὸ Κορδύλη, Ἑλλ. ἦτις, κατὰ τὸν Σουΐδαν, ἐσήμαινε « Τὸ κεφαλῆς πε- » ριεῖλημα » τὸ κοινότερον Φακιόλιον, ὅθεν καὶ τῶν Ῥω- μαίων τὸ Fasciola (bandelette). Ζ. Φακιώλι.

ΚΟΡΙΝΤΖΑ. Ζ. Τζίφνα.

ΚΟΡΙΤΖΙ. Ζ. Κοράσι.

ΚΟΡΜΑΛΛΣ. ΚΟΡΜΑΛΟΣ. Ζ. Σαρκάτος.

ΚΟΡΜΑΛΙ, Σ. Κορμός, Σ. Κούτζουρον, Σ. Κορμός, Ἑλλ. (tronc), Τὸ Κορμάλι ἔπρεπε νὰ ᾔηται διὰ τοῦ ῥ Κορμάρι, ἤγουν Κορμάριον, ὑποκορ. τοῦ Κορμός. Τὸ Κούτζουρον (bûche) ἴσως λείψανον αἰολισμοῦ ἢ δω- ρισμοῦ, Κόττουρον ἢ Κόσσουρον, ἤγουν κομμένον τὴν οὐράν μεταφορ. ἐπειδὴ Κούτζουρον λέγεται τὸ γυμνὸν ἀπὸ κλάδους καὶ φύλλα. Κόσσω καὶ Κόττω ἔλεγαν οἱ Αἰολεῖς τὸ Κόπτω (ὡς ἔλεγαν Ὀττομαι ἢ Ὀσσομαι, τὸ Ὀπτομαι, Πέττω ἢ Πέσσω, τὸ Πέπτω). Ὁ Ἡσύχιος μᾶς ἐφύλαξε τὸ « Κοττεῖν, τύπτειν » τὸ ὁποῖον εἶναι ἀπὸ τὸ Κόπτειν, ὡς λέγει ὁ αὐτὸς « Κόπτων, τύπτων, ἐλαύνων ». Τὸ μαρτυροῦν ἀκόμη καὶ πολλὰ σύνθετα, Κουτζοκεφαλίζω, Κόπτω κεφαλὴν, Κουτζομύτης, ὁ κομμένος τὴν μύτην, Κου- τζοχέρης, ὁ κομμένος τὴν χεῖρα.

Ἐπικόρμιον, Δ. ὠνόμαζαν εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Εὐσταθίου

(εἰς τὴν Ὀδυσσ. γ', σελ 1476) τὸ Κούτζουρον τοῦ μαγειρείου (billot de cuisine), τὸ ἀπὸ τοὺς παλαιούς ὀνομαζόμενον Ἐπίξηνον Ἑλλ.

ΚΟΡΜΙΑΣΜΈΝΟΝ ΑἶΤΟΝ, Σ. ἤγουν αὐγὸν εἰς τὸ ὁποῖον ἐμορφώθη ἢ ἤρχισε νὰ μορφώνεται τὸ κορμίον τοῦ πωλίου (œuf couvi). Ζ. Κλουβί.

ΚΟΡΜΟΣ. Ζ. Κορμάλι.

ΚΟΡΜΟΣΤΑΣΙΑ, Σ. τὸ ἀνάστημα τοῦ σώματος (stature, taille).

ΚΟΡΝΙΑΚΤΟΣ, Σ. Δ. μὲ συνών. Σκόνη, Σ. Κοριορτός, Ἑλλ. Τοῦτο, σύνθετον ἀπὸ τὸ Κόνις καὶ Ὄρω τὸ ἐγείρω, σημαίνει, ὡς καὶ τὸ χυδαῖσθὲν Κορνιακτός, κόνιν κιουμένην καὶ ἐγειρομένην. Τὸ δὲ Σκόνη, δηλοῖ καὶ τὸν Κοριορτόν (poussière), καὶ προσέτι τὸ καταλεπτυσμένον διὰ τρίψεως ἢ κοπανίσεως σῶμα (poudre).

Τὸ Κορνιακτός ἔγινε κατὰ στοιχείων μετὰθεσιν ἀπὸ τὸ Κοριορτός, Κορριοτός καὶ Κορνιατός. Ἡ τροπὴ τοῦ ὀ εἰς ᾱ καὶ προσθήκη τοῦ ῆ συνέδη ἀπὸ σύγχυσιν δύο ὀνομάτων, τοῦ χρηστοῦ Κοριορτός καὶ τοῦ ἀχρήστου Κορνιακτός (ἀπὸ τὸ Κόνις καὶ Ἄγω).

Τὸ Σκόνη εἶναι Κόνη (μὲ τὴν εἰς πολλὰ συνήθη προσθήκην τοῦ σ), καὶ τοῦτο δὲν διαφέρει πλὴν κατὰ τὸν τύπον μόνον ἀπὸ τὸ Κόνις, Ἑλλ.

ΚΟΡΥΦΑΔΙΝ, Δ. Κορυφάριον, Δ. μέρος τοῦ χαλινοῦ τὸ περὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ἵππου (têtière), Κορυφαία, Ἑλλ.

ΚΟΡΥΦΗ, Σ. Κορφή, Σ. (sommet), Κορυφή, Ἑλλ. Ἡ συγκοπὴ τοῦ δευτέρου εἶναι κατὰ τὸ Σκόροδον, ἀντὶ τοῦ Σκόροδον, καὶ Κύρδας, ἀπὸ τὸ Κορύδας.

ΚΟΡΦΙΤΗΣ. Ζ. Γλωσσίδι.

ΚΟΡΦΟΛΟΓΩ̃, Σ. Κόπτω τὰς κορυφὰς τῶν δένδρων (écimer).

ΚΟΡΩΝΑ, Σ. Στεφάνι, Σ. Στέφανος, Ἑλλ. Χορωνὸς, Ἑλλ. (courage). Λέγει ὁ Ἀθήναιος (XV, σελ 680)
 « Τὸν σέφανον πάλαι Χορωνὸν καλούμενον, ἀπὸ τοῦ τοῦς
 » χορευτὰς ἐν τοῖς θεάτροις αὐτῷ χρῆσθαι, αὐτούς τε περι-
 » κειμένους, καὶ ἐπὶ τὸν σέφανον (ἴσ. τῷ σεφάνῳ, ΕΔ)
 » ἀγωνιζομένους, κ. τ. λ. ».

ΚΟΡΩΝΙΣ, Σ. Τέλος, Σ. Κορωνίς Ἑλλ. (faîte, comble).

ΚΟΣΑΛΟΝ. Ζ. Βαβούλι.

* ΚΟΣΜᾶΣ, ἀνδρὸς ὄν. κύρ. (Cosmas, Cosme, Côme), ἀπὸ τὸ Κόσμος (monde). Ἐκ τούτου καὶ ἡ κοινὴ παροιμία, « Ὡς ὁ κόσμος καὶ ὁ Κοσμάς ».

* ΚΟΣΜΟΠΑΠΑΣ, prêtre marié.

ΚΟΣΤΙΖΩ, Σ. Συνειθίζεται μάλισα τὸ τρίτον πρόσωπον, Κοσίξει μου, Σ. με συνών. Ἐχει μου, Σ. Μοῦ ἔρχεται, Σ. Ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Costa, ἐκ τοῦ Ῥωμ. Constat (Συνίσταται, Ἑλλ.), ὅθεν καὶ τῶν Γάλλων τὸ Couster. Εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς σημερινὰς τῆς Εὐρώπης γλώσσας ἐπέρασεν ἡ λέξις με πλειοτέραν ἢ ὀλιγωτέραν ἀλλοίωσιν, πλὴν τῆς Ἀγγλικῆς, ἥτις παρὰ τὸ, To cost (Κοσίξει) ἔχει καὶ συνών. To Stand in (Ἰσταται ἐν, Ἑλλ.). Τὰ γενέθλια τῆς λέξεως εἶναι ἀπὸ τὸ Ἰσάμαι Ἑλλ. πλὴν ὅτι οἱ Ἕλληνες ἀντὶ τοῦ Συνίσταται (Ῥωμ. Constat) ἔλεγον Καθίσταται, ὡς εἶπεν ὁ ῥήτωρ Ἀνδοκίδης (Περὶ τῆς ἑαυτ. καθόδ. σελ. 81) περὶ κωπίων, « Παρόν μοι πέντε δραχμῶν » τὴν τιμὴν αὐτῶν δέξασθαι, οὐκ ἠθέλησα πράξασθαι πλέον ἢ » ὅσου ἐμοὶ ΚΑΤΕΣΤΗΣΑΝ », ἤγουν Ὅσον μοῦ ΕΚΟΣΤΙΣΑΝ (Ἰδ. Ἄτακτ. II, σελ. 409), καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Πλούταρχος

(Πότερ. Ἀθην. κατὰ πολεμ. κ. τ. λ. § 6) « Ἄν γὰρ ἐκλογισθῇ τῶν » δραμάτων ἕκαστον ὅσου ΚΑΤΕΣΤΗ, πλέον ἀνηλωκῶς φανεῖται » ὁ δῆμος, κ. τ. λ. ». Εἰς τὰς φράσεις ταύτας τὸ Καθίσταται ἔχει μεταφορ. σημασίαν τοῦ Ἰσῆμι, τὸ ζυγίζω, ἀπὸ τοῦ ἔθος νὰ ζυγίζωσι τὸ ἀργύριον, ἀντὶ νὰ τὸ μετρῶσιν, εἰς τὰς συναλλαγὰς· ὅθεν ἐξηγεῖται καὶ τοῦ εὐαγγελιστοῦ (Μάτθ. κς', 15) τὸ περὶ τῶν ἀρχιερέων, οἱ ὅποιοι ἐπλήρωσαν τὴν προδοσίαν τοῦ Ἰούδα· « Οἱ δὲ ἔσκησαν αὐτῷ τριάκοντα ἀργύρια » ἤγουν τὸν ἐπλήρωσαν. Τοῦτο νοεῖ καὶ ὁ Ἡσύχιος, λέγων « Στήσαι... πληρῶσαι » καὶ « Στήσασθαι, τὸ δανείσασθαι ».

Ἐάν λοιπὸν θέλῃ τις νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὸ ξένον Κοσίζει, ἐμπορεῖ νὰ μεταχειρισθῇ τὸ Στέκει (ὡς οἱ Ἄγγλοι), ἢ Κατασέκει, οἷον Τὸ φόρεμα μοῦ σέκει (ἢ κατασέκει) εἴκοσι φράγκα, Τὸ βιβλίου μοῦ ἐσάθη (ἢ κατεσάθη) τρία φράγκα. Τὸ δὲ οὐσ. οὐδέτ. * Κόσος (coust) συγχωρεῖται νὰ ἐρμηνευθῇ Στήμα, Ἑλλ.

* ΚΟΣΤΟΣ. Ζ. Κοσίζω.

ΚΟΣΤΟΣ, Σ. Κόσος, Ἑλλ. φυτὸν εὐώδες. Τρεῖς Κόσους ἱστορεῖ ὁ Διοσκορίδης (I, 15), τὸν Ἀραβικὸν, τὸν Ἰνδικὸν καὶ τὸν Συριακόν. Ὁ Σ. τὸν ἐρμηνεύει Giulia, ἢ Julienne τῶν Γάλλων. Ἄλλοι θέλουν ὅτι εἶναι τῶν φυτολόγων τὸ Tanacetum balsamica (Menthe-coq). Ὁ Stackhouse (pag. Ixxxvi) ὀνομάζει τοῦτον Γραικισὶ Κόσα, καὶ παρὰ τοῦτον ἄλλον (Ixxxii) Κόσον, τὴν Melissa grandiflora (mélisse à grandes fleurs).

ΚΟΤΣΙΠΙΔΑ. Ζ. Βωτρίδα.

ΚΟΥΒΑΡΙ, Σ. Δ. Ἀγαθίς, Ἑλλ. (pelote). Πιθανὸν ὅτι ἀπὸ τὸ Κυβάριον, ὑποκορ. τοῦ Κύβη, Ἑλλ. ἡ κεφαλὴ (ἴδε τὰς εἰς τὸν Πλουτάρχ. τόμ. V, σελ. 431 σημ.).

Τὸ διὰ τοῦ μ Κυμβάριον (barque), ὑποκορ. τοῦ Κύμβη, Ἑλλ. συνωνυμεί μετ' τὸ Ἀκάτιον, καὶ μετ' τὸ λείπον ἀκόμη ἀπὸ τὰ Ἑλληνικὰ Λεξικά * Ἀκατίς. Αἱ Ἀκατίδες ἢ τὰ Κυμβάρια ταῦτα ὠνομάζοντο Κομβάρια ἢ Κομπάρια, Δ. ἀπὸ τοὺς Γραικορ. Ζ. Χιλιποδόδαρον.

ΚΟΥΒΑΡΙΔΕΣ, Δ. Ὀνίσκοι, Ἑλλ. (cloportes). Οὕτως ὠνομάσθησαν διότι συστρέφονται καὶ σφαιρόνονται ὡς κουβάρια. Ἐλέγοντο, καὶ Ἀκατίδες κατὰ τὰ Γλ. « Ἀκατίδες, Κουβα- » ρίδες ». Ζ. Χιλιποδόδαρον.

ΚΟΥΒΕΛΙ, Σ. Κουβέλιον. Ἀπὸ τὸ ἄχρηστον Κυβέλιον, συνών. τοῦ Κυψέλιον Ἑλλ. (ruche). Ζ. Κυψέλιον. Ὅτι δὲ καὶ τὸ * Κυβέλιον εἶναι λείψανον παλαιᾶς διαλέκτου, μαρτυρεῖται ἀπὸ τοῦ Ἡσυχίου τὸ « Κύβελα... ἄντρα, θάλα- » μοι ». Λέγει καὶ ὁ Φώτιος, « Κύβηλις, ἀγγεῖον κερα- » μεοῦν, ὡς πυξίς ». Ἐλέγοντο ἀκόμη καὶ Κύβεθρα, κατὰ τὸν αὐτὸν Φώτιον, « Κύβεθρον, θήκη μελισσῶν ».

* ΚΟΥΓΙΑ. Ζ. Βωτρίδα.

ΚΟΥΓΙΑΥΛΟΝ, Σ. τὸ ἐξηγεῖ La gamba, ο l'osso de la gamba (jambe, ou l'os de la jambe). Δὲν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι εἶναι λέξις σύνθετος, οὐδ' ὅτι τὸ δεύτερον μέρος τοῦ συνθέτου, Αὐλὸς, ἐρμηνεύει τῶν Ῥωμαίων τὸ tibia, τὸ σημαῖνον καὶ τὸ ἀντικνήμιον (l'os tibia) καὶ τὸν αὐλὸν (flûte). Περὶ τοῦ πρώτου μέρους, Κουγι, δις ἄζω ἂν συγγενεύῃ μετ' τοῦ Ἡσυχίου τὸ « Κοιγὰ, κοῖλα ». Ἐμὴπως ἐπλάσθη ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Caviglia (le Tibia); Ζ. Καννίον.

ΚΟΥΔΟΥΝΙ. Ζ. Κωδωνάτος.

ΚΟΥΚΙ, Σ. Σπειρί, Σ. Κουκί, Κουκίον καὶ Κουκκίον, Δ. Καρπὸς φυτοῦ ἐπιτήδειος νὰ σπαρῇ εἰς βλάστησιν νέου φυτοῦ. Τὸ Κουκί (grain), ἀπὸ τὸ Κοκκίον ὑποκορ.

τοῦ Κόκκος (Ζ. Σπυρί). Κοκκία, κατ' ἀντωνομασίαν, λέγομεν καὶ τοὺς Κυάμους Ἑλλ. (fèves) τῶν παλαιῶν.

Ὁ Δ. σημειώνει καὶ Γλυκοκούκκιον ὄνομα τοῦ Πίσου, Ἑλλ. (petit pois).

ΚΟΥΚΙΖΩ, Σ. (ἤγουν Κοκκίζω), καὶ τὸ σημειώνει ὡς ἀμετάβ. μὲ φράσιν, Κουκίζει ἡ πανοῦκλα (peste). Καὶ τοῦτο λέγεται περὶ τὰς ἀρχὰς μάλιστα, ὅταν πρωτοφανῆς ἀκόμη, διαδίδωται κατὰ μικρὸν ἀπὸ οἰκίαν εἰς οἰκίαν, ἕως νὰ κυριεύσῃ μέγα μέρος τῆς πόλεως. Ἀντὶ τοῦ Κοκκίζεται, μεταφορ. διασπείρεται ἐδῶ κ' ἐκεῖ, ὡς σπείρονται οἱ κόκκοι. 2) * Κουκίζω ἢ Κοκκίζω, ἐνεργ. συνώνυμον τοῦ Σκονίζω (saupoudrer).

ΚΟΥΚΛΙ. Ζ. Κλοκίον.

ΚΟΥΚΛΩΝΩ, Σ. Δ. ἀπὸ τὸ Κυκλόνω, Κυκλώω, Ἑλλ. (Ἰδ. Ἄτακτ. I, Πίνακ. λέξ. Κουκούλλα. σελ. 392).

ΚΟΥΚΟΥΒΑΓΙΑ, Σ. (chouette) «Κοκκοβάρη, γλαυξ» λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ΚΟΥΚΟΥΒΙΑ, Σ. Τὸ ἐξηγεῖ διςάζων ὡς συνών. τοῦ Καβάκι, Σ. (peuplier). Τῶν παλαιῶν ἡ Αἴγειρος (peuplier noir), ἢ ἡ Λεύκη (peuplier blanc). Σώζεται εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν ἡ Λεύκη, ΓΓ. Τὸ Κουκουβία ἐγεννήθη ἀπὸ τὰ ὡς κοκκία βλαστάνοντα εἰς τῆς Λεύκης τὰ ἄκρα, «Τὰ κατὰ τὴν ἐκβλάστησιν τῶν φύλλων σφαιρία» ὡς λέγει ὁ Διοσκορίδης (I, 109). Πιθανὸν ὅτι ἡ ΚΟΥΚΟΥΒΙΑ, εἶναι ἡ Κρητικὴ Αἴγειρος τῶν παλαιῶν, περὶ τῆς ὁποίας λέγει ὁ Θεόφραστος (Περὶ φυτ. ἱστορ. III, 3, § 4 σελ. 72 Schneider) «Ἐν Κρήτῃ δὲ καὶ Αἴγειροι κάρπιμοι πλείους εἰσὶ». Τούτου τὸν καρπὸν παραγγέλλει ὁ Ἱπποκράτης (Περὶ γυναικ. I, 108, σελ. 499, Lind.) εἰς γυναικειᾶ τινὰ πάθη, «Αἰ-» γείρου Κρητικῆς ΚΟΚΚΟΥΣ ἐννέα τρίψας ἐν οἴνῳ πινέτω».

Ἡ Κρητικὴ Αἴγειρος εἶν' ἡ αὐτὴ, νομίζω, καὶ ἡ ὀνομαζομένη Λιβυκὴ ἀπὸ τὸν Πλίνιον (XVI, 23) : *Populi tria genera : alba, ac nigra, et quæ libyca adpellatur.*

Τὸ Καθάκι εἶναι λέξις Τουρκικὴ, σημαίνουσα γενικῶς τὴν Αἴγειρον (Καθάκ), ὡς σημαίνουν τὴν Λεύκην, διὰ τοῦ Ἀκτσέ-Καθάκ.

ΚΟΥΚΟΥΔΙ, Σ. Σπειρὶ Σ. Κουκουῶδι, Δ. Φῦμα, καὶ Φλύκταινα, Ἑλλ. (*tumeur, pustule*), μεταφορ. ἀπὸ τὸ Κ ο κ κίδιον. Ζ. Κουκί.

Ὁ Δ. σημειώνει, ὅτι Κουκουῶδι ὀνομάζουσιν οἱ Γραικοὶ τῆς Ἡπείρου τὸ Θ α ν α τ ι κὸ ν (*peste*), συνεκδοχικῶς δηλαδὴ ἀπὸ τὰ συνήθη τῆς νόσου φύματα (*bubons*).

ΚΟΥΚΟΥΔΟΝ, Σ. Δ. Κουκούτζι, Σ. (*pépin*). Καὶ τοῦτο ἀπὸ τὸ Κοκκίδιον.

Ὁ Δ. (εἰς τὴν λέξιν Κουκούδιον, σελ. 726), φέρει παράδειγμα « Χόνδρος ἐστὶ τὸ κοινῶς λεγόμενον ΚΟΥΚΟΥΤΖΗΝ » τὸ ὅποιον δὲν ἐκατάλαβε, διὰ τὴν κακογραφίαν του. Γράφει ΚΟΥΡΚΟΥΤΙΝ (*bouillie*), καὶ μετατόπισέ το εἰς τὴν σελ. 739.

ΚΟΥΚΟΥΜΑΡΑ, οὔσ. Ξηλ. Σ. ΓΓ. (γρ. Κουκούμαρον, οὔσ. οὔδετ. *fraise*), καὶ Κουκουμαριά (*fraisier*), Σ. τὸ δένδρον. Ζ. Κουμάρι.

ΚΟΥΚΟΥΜΑΡΙ, Σ. (*cruche*). Ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων τὸ *Cucuma*, ὅθεν καὶ τοῦ Ἐπικτήτου τὸ Κ ο ὐ κ ο ὐ μ ι ο ν (Ἀρ-ρίαν. Διατρι. Ἐπικτ. III, 22 § 71, σελ. 204).

ΚΟΥΚΟΥΜΙ, Σ. τὸ ἐξηγεῖ *Brocca grande di metallo* (*broc*). Καὶ τοῦτο ἀπὸ τὸ *Cucuma* (*coquemar*). Ζ. Κουμάριον.

ΚΟΥΚΟΥΤΖΑ. Ζ. Στροφίλια.

ΚΟΥΪΔΙ, Κουλούκι, Κουλουκάκι, Σκυλάκι, Σ. Κουλουϊκι καὶ Κουλούκιον, Δ. Σκύλαξ, καὶ Κυνίδιον, Ἑλλ. Ἐκ τούτου συμπεραίνεται πιθανῶς ὅτι εἰς τὸ Σκύλαξ (*petit chien*) τῶν παλαιῶν, ὡς καὶ εἰς τὸ Σκύλος (*chien*) τῆς σημερινῆς γλώσσης, τὸ σ̄ ἐπροσέθηκε ἢ ἀπεβάλλετο, κατὰ τὰς διαφόρους διαλέκτους. Ἄν καὶ δὲν εὐρέθη ἀκόμη καὶ Σκύων ἀντὶ τοῦ Κύων), πιθανολογεῖται ὅμως ἀπὸ τοῦ Ἡσυχίου τὸ « Κύλ- » λας, Σκύλαξ· Ἡλείοι ».

Ὁ δεῦτερος σχηματισμὸς Κουλούκι, καὶ ὁ τρίτος Κουλουκάκι, ἐφθάρησαν ἀπὸ τὸ Κυλάκιον καὶ Κυλακάκιον.

ΚΟΥΛΚΑ, οὐσ. Σηλ. Ζ. Κουλούκιον.

* ΚΟΥΛΟΥΚΙΟΝ, οὐδετ. ἡ νυκτερινὴ φυλακὴ (*patrouille*), τὴν ὁποίαν, ἢ τῆς ὁποίας τί παρόμοιον, ὠνόμαζαν Σηλ. οἱ Γραικοί. Κούλκαν, Δ. καὶ Σκούλκαν, Δ. ἀπὸ τοῦ παρακμ. Λατινισμοῦ τὸ *Sculcæ* ἢ *Exculcæ*, ὅθεν ὁ *Exculcator*, ὁ κατάσκοπος (*batteur d'estrade*).

ΚΟΥΛΟΣ, Σ. Κουλλός, Δ. ἀπὸ τὸ Κυλλός, Ἑλλ. (*man-chot*), ἢ ἀπὸ τὸ Κόλος. Ζ. Κολοβός.

ΚΟΥΜΑΡΑΣ, Ζ. Κουμάριον.

ΚΟΥΜΑΡΙ καὶ Κούμαρον, Σ. Κούμαρον καὶ Κούμαρος, Δ. ὁ καρπὸς τῆς Κουμαρέας ἢ Κουμαρίας. Ταύτην ὠνόμαζαν οἱ Ἕλληνες Κόμαρον (*arbousier*), τὸν δὲ καρπὸν, Μιμαίκυλον, Ἑλλ. (*arbouse*). Κατὰ τὸν Σπόνιον (*SPON. Voyag. de la Grèce. tom. II, pag. 256.*), σώζεται σήμερον ἡ λέξις, ὀλίγον φθαρμένη, Mamakilo (Μαμάκιλο). Τὸ δὲ δένδρον ἤκουσεν ὀνομαζόμενον, Κόκκινος Κούμαρος, εἰς διάκρισιν ἄλλου ἀγρίου Κομάρου, ὀνομαζομένου Μαῦρος Κούμαρος. Ὁ Διοσκορίδης (*I, 175*) ὀνομάζει τὸν καρπὸν Μεμάκυλον, ὁ Ἡσύχιος Μιμαίκυλον.

* ΚΟΥΜΑΡΙΟΝ, πῆλινον ἢ ὑάλινον ἀγγεῖον νεροῦ (pot, carafe), τὸ καὶ Νεροκάνατον, καὶ Νερολάγηνον καὶ Παρδάκιον λεγόμενον. Καὶ τοῦτο ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν Cucuma, μὲ ἀφαίρεσιν τῆς πρώτης συλλαβῆς (Ζ. Κουκουμάρι). Ἰδε καὶ τὰς εἰς τὸν Ἀρρίαν. Διατρ. Ἐπικτ. σημ. σελ. 391. Ἴσως ὅμως καὶ ἀπὸ ἄχρηστον ὑποκορ. Κυμβάριον, τοῦ χρηστοῦ Κυμβίου· κατὰ τὸν Ἡσύχιον, « Κυμβίον, » εἶδος ποτηρίου, κ. τ. λ. ».

Ὄνομάζομεν δὲ ἀρσ. Κουμαράν (ἢ Κομαράν, Σ.) τὸ σφαιροειδὲς πῆλινον μικρὸν ἀγγεῖον, περίκλεισον ὁλόθεν, πλὴν μικρᾶς σχισμῆς, διὰ τῆς ὁποίας ἐμβαλλονται εἰς ἀπόθεσιν καὶ φυλακὴν λεπτὰ νομίσματα (tire-lire, tronc).

ΚΟΥΜΑΣ. ΚΟΥΜΑΣΙΟΝ. Ζ. Ὀρνιθαρεῖον.

ΚΟΥΜΠΟΥΡΙ, Φαρέτρα, Σ. « Κουμποῦρι, Pharetra, » Βελοθήκη, Γωρυτὸς » Δ. Ἀπὸ τὸ Κιβώριον (Ζ. Κιβώριον), ἢ ἴσως ἀπὸ τὸ Κυμβάριον. Ζ. Κουμάριον:

ΚΟΥΝΑΔΙ, Κουνέλι. Ζ. Λαγούμι.

ΚΟΥΝΙΑ. Ζ. Σανιδόκουνα.

* ΚΟΥΝΟΥΠΙΕΡΑ (cousinière) βαρβάρως ὀνομάζεται τὸ δικτυωτὸν περίφραγμα, μὲ τὸ ὁποῖον περισκεπάζομεν τὴν κλίνην, θέλοντες νὰ φυλαχθῶμεν ἀπὸ Κώνωπας. Ὁ Κώνωπας (Κούνουπας Σ.) σώζεται εἰς τὴν γλῶσσαν, ἀπὸ τῶν παλαιῶν τὸ Κώνωψ Ἑλλ. Ἡ δὲ Κουνουπιέρα ὠνομάζετο ἀπ' ἐκείνους Κωνωπεῖον, οὐδέτ. καὶ Κωνωπεῶν ἀρσ. Ἑλλ. Ἐμποροῦμεν λοιπὸν νὰ τὸ ὀνομάσωμεν Κωνωπεῖον, ἢ καὶ Κωνωπήριον, ὡς λέγομεν καὶ Μυιασῆριον.

ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΔΙ, Σ. Καρούμπι, Σ. Ξυλοκέρατον, Σ. Κεράτιον, Ἑλλ. Ἴσως καὶ Κερατώνιον, Ἑλλ. Ζ. Κερατσούνι.

Τὸ Καρούμπι παράγεται ἀπὸ τὸ ἐβραϊκὸν כַּרְבֵּן (Χαραβά), τὸ σημαῖνον Ξηρός.

ΚΟΥΝΤΩ, Σ. μεταφορ. Παρακινῶ, Σ. Πρόσθεσε εἰς τὰ σημειωμένα (Ἄτακτ. I, σελ. 288) τὰς μεταφορ. φράσεις, Ἡ ὀργή τοῦ Θεοῦ μ' ἐκούνητησε, παρομοία τοῦ (Σοφοκλ. Αἴαντ. 756),

Ἐλᾶ γὰρ αὐτὸν τῆδε Σ' ἡμέρα μόνη
Δίας Ἀθάνᾶς μῆνις —————

Ἰ Ποῖος δαίμονας σ' ἐκούνητησε; » ὡς τὸ (Σοφοκλ. Οἶδ. Τυρ. 1328), « Τίς σ' ἐπῆρε δαιμόνων ».

ΚΟΥΠΗΛΑΣΙΑ καὶ Κουπολασία, Σ. Κωπηλασία, Ἑλλ. (vogue).

ΚΟΥΠΙΖΩ, Δ. Κωπηλατῶ, Ἑλλ. Ἀπὸ τὸ * Κωπίζω (ramer), Ἑλλ. ἄχρησον, ἀλλ' ἄξιον νὰ καταχωρισθῇ εἰς τὰ Ἑλληνικά Λεξικά.

ΚΟΥΠΟΛΑΥΔΟΣ, Σ. (ἀπὸ χυδ. ἄλλην λέξιν Κουπό-
λαυνος, μὲ τροπὴν τοῦ ν̄ εἰς τὸ δ̄). Κώπην ἐλαύνων, Κω-
πηλάτης, Ἑλλ. (rameur).

ΚΟΥΡΑΔΙ, Σ. Ζ. Κοπάδι.

ΚΟΥΡΒΟΥΛΟΝ, οὐσ. οὐδέτ. Σ. Κουρβούλα, Θηλ. Δ. καὶ
Κουρμούλλα, Δ. καὶ Σκουρβούλα, Σ. (cep de vigne).
Ἀπὸ τὸ Κορμὸς, Ἑλλ. καὶ τὸ ἐκ τούτου ἄχρησον, Κορ-
μύλη, ὅθεν ἡ Κουρμούλα. Ζ. Δράνα.

ΚΟΥΡΕΜΕΝΗ, Θηλ. Σ. μετοχ. ὄνομα (ἀντὶ τοῦ Κου-
ρευμένη ἀπὸ τὸ Κουρεύω), Κεκαρμένη, Ἑλλ. (tondue). 2)
Κουρευμένη μεταφορ. ἡ ἀποπαρθενευμένη (dépuclée), Δια-
κεκορημένη ἢ Διακεκορευμένη, Ἑλλ. ἀπὸ τὸ Διακορέω ἢ
Διακορεύω Ἑλλ. Τὸ διὰ διφθόγγου εὐρίσκεται εἰς τὸν Ἀρι-
στοφάνην (Θεσμ. 480), « Ὅσπερ με διεκόρευσεν οὔσαν ἐπτέ-
» τιν ». Ἡ σημασία μαρτυρεῖται ἀπὸ τὴν χυδαίαν ἄσεων
παροιμίαν « Νὰ ἐξυπνήσῃ ἡ κουρεμένη κ. τ. λ. » ἢ Ἄρα ἐσήμαινε

καὶ εἰς τοὺς παλαιοὺς τὸ ἀπλοῦν Κορέω ὅ,τι καὶ τὸ Διακορέω (ὡς τὸ Φθείρω καὶ Διαφθείρω), καὶ δὲν ἔμεινεν ἵχνος τῆς σημασίας πλὴν εἰς τὴν σημερινὴν γλῶσσαν; Τοῦτο καὶ εἶναι βέβαιον, ὅτι τὸ Κορέω εἰς ἐκείνους ἐσήμαινε τὸ κοινῶς Σα-
ρόνω (balayer) καὶ μεταφορ. τὸ Φθείρω. Ὁ Τρυγαῖος παρα-
καλῶν τὸν Δία νὰ παύσῃ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, λέγει
πρὸς αὐτὸν (Ἀριστοφάν. Εἰρ. 58), « Κατάθου τὸ κόρημα·
» ΜΗ ΚΟΡΕΙ τὴν Ἑλλάδα ». Ὁ Σχολιαστὴς ἐξηγῶν τὸ
Κόρημα, Σάρον (balai), προσθέτει, « Τὸ δὲ Μὴ κόρει, ἀντι-
» τοῦ, ἔρημον οἰκητόρων μὴ ποιεῖ διὰ τὸν πόλεμον ». Εἰς τὸ
κείμενον τοῦ Κωμικοῦ ἐπρόβαλαν τινὲς διόρθωσιν ΜΗ 'ΚΚΟ-
ΡΕΙ, ἤγουν συνθέτως Μὴ ἐκ κόρει· ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀλλάσσει
τὴν σημασίαν, ἐπεὶ δὴ τὸ ῥηματικὸν Κόρημα παράγεται ἀπὸ
τὸ Κορέω, τὸ ὁποῖον ἐγνώρισαν καὶ οἱ γραμματικοί. « Κορεῖν,
» τὸ Σαίρειν καὶ φιλοκαλεῖν, παρὰ Ἀττικοῖς » (Ζωναρ. Λεξικ.
σελ. 1247). Λέγει καὶ ὁ Ἡσύχιος « Κορέσαι, διεργάσασθαι »
ἤγουν φθεῖραι, φονεῦσαι.

ΚΟΥΡΙΑΣ, Σ. Ευρισης, Σ. Κουρίσκος, Δ. Κουρεὺς Ἑλλ.
(barbier). Ἀπὸ τὴν αἰτιατ. πληθ. τοῦ Κουρεὺς, Κουρέας
καὶ Κουριάς, ὡς ἀπὸ τὸ Βασιλεὺς, ὁ Βασιλέας καὶ
Βασιλιάς.

ΚΟΥΡΚΟΥΤΙ, Ζ. Μακαρία, καὶ Παπάλα.

ΚΟΥΡΜΟΥΛΛΑ. Ζ. Κούρβουλον.

ΚΟΥΡΟΥΝΑ. Ζ. Κρώζω.

ΚΟΥΡΠΑΣ. Ζ. Χόνδρος.

ΚΟΥΡΣΑΡΟΣ. Ζ. Θαλασσοληψής.

ΚΟΥΣΒΑΡΑΣ, Σ. Λέξις Τουρκική, σημαίνουσα τὸ Κερίαν-
νον, ἢ Κόριον, Ἑλλ. (coriandre).

ΚΟΥΤΑΛΑΦΑΣ, με συνών. Ἀκριδά, Γρύλλος, Σ. Ἄλλου
(λέξ. Γρύλλος) διὰ τοῦ $\bar{\alpha}$ τὴν πρώτην καὶ προπαροξύτ. Κατά-

λαφας, Σ. Ὁ δὲ Δ. Κουτάλαφας, προπαροξυτ. μὲ ἐξήγησιν
 « Cicada, Ἐρπυλλίς, Κιζιὸς.... eruca, Κάμπη ». Ἐάν τὸ
 Κατάλαφας, διὰ τοῦ ᾱ, ἐμφαίνει τὸν Λόφον (Κατάλοφος),
 πιθανὸν ὅτι εἶναι ὁ *Gryllus cristatus* (criquet à crête)
 τῶν ζωολόγων. Πιθανώτερον, ὅτι ἀπὸ τὸ Κόττη, Ἑλλ. καὶ
 Λόφος, Ἑλλ. Ζ. Κουτρούλης.

ΚΟΥΤΙΚΑΣ. Ζ. Ζινίχιον.

ΚΟΥΤΟΥΛΩ, Σ. Κυρίττω ἢ Κυρίσσω, Ἑλλ. (frapper
 de la corne). Τῆς αὐτῆς γενεᾶς καὶ τὸ Κούτελον (Ἰδ.
 Ἄτακτ. I, σελ. 60-61, καὶ τὰς εἰς τὸν Πλούταρχ. σημ. τόμ.
 III, σελ. 431).

ΚΟΥΤΟΥΜΠΕΡΝΑΡΗΣ. Ζ. Ἀναστάτης.

ΚΟΥΤΟΥΝΙ. Ζ. Ζινίχιον.

ΚΟΥΤΡΟΥΛΗΣ, Σ. Δ. Ὁ Δ. τὸ ἐξηγεῖ, Κουρευμένος
 τὰς τρίχας (tondu). Ὁ δὲ Σ. καὶ μεταφορ. ἐπὶ ἀνθρώπου εὐ-
 τελοῦς καὶ ἀγοραίου, ὡς καὶ τὸ tondu τῶν Γάλλων. Δὲν
 γνωρίζω τὴν ἐτυμολογίαν. Ἰσως ἐγεννήθη ἀπὸ τὸ Κόττη. Κατὰ
 τὸν Ἡσύχιον, « Προκόττα, εἶδος κουράς, ἢ κεφαλῆς τρίχωμα »
 » ΚΟΤΤΗ γὰρ ἡ κεφαλὴ. Καὶ οἱ Ἀλεκτρούνες Κοττοί,
 » διὰ τὸν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν λόφον ». Παρόμοια ὁ Φώτιος·
 « Προκόττα, κουράς εἶδος. Προκότταν τὴν πρὸ τῆς κεφαλῆς
 » τρίχῳσιν· ΚΟΤΤΙΣ γὰρ παρὰ τοῖς Δωριεῦσιν ἡ κεφαλὴ
 » λέγεται ».

ΚΟΥΤΣΑ, Σ. Νινίον ἢ Νινάριον, Δ. Οἱ Ἕλληνες τὴν
 ὠνόμαζαν Δαγύδα, Κόρην, Κυσθοκορώνην, Νύμφην καὶ
 Πλαγγόνα (poupée). Ἰσως ἀπὸ τὸ Κύσθη, Δωρικ. Κύσθα,
 ἐχυδαίσθη τὸ Κούτσα (Ἰδε τὰς εἰς τὸν Ἰσοκράτ. Περὶ τῆς
 Ἀντιδοσ. σημ. σελ. 232). Ζ. Νινίου.

ΚΟΥΤΣΟΚΕΦΑΛΙΖΩ. ΚΟΥΤΣΟΜΥΤΗΣ. Ζ. Κορμάλι,
 καὶ Σιμόνω.

ΚΟΥΤΣΟΥΛΙΑ, Σ. Δ. ἡ κόπρος τῶν ὀρνέων (fiente).
 Ἰσως ἀπὸ τὴν Κότταν τὴν ὀρνίθα (Ἄτακτ. II, σελ. 207)
 Κοττυλία, Ξηλ. καὶ χυδ. Κουτσοουλία. Ὁ Ἡσύ-
 χιος ἔχει « Κόττος, ὄρνις » διὰ δύο τ, ἔπειτα, « Κότυνα
 » (ἴσ. Κόττυνα), σκύβαλα », τὴν δὲ τελευταίαν λέξιν ἐξηγεῖ
 « Σκύβαλα, κόπρος ».

ΚΟΥΤΣΟΥΡΟΝ. Ζ. Κορμάλι. Ἰδε καὶ Ἄτακτ. I, σελ.
 146.

ΚΟΥΦΑΡΙΟΝ (Ἄτακτ. II, σελ. 209). 2) Κουφάρια,
 πληθ. Δ. ὠνόμαζαν ἀκόμη καὶ τοὺς ὑπογείους σωλῆνας (con-
 duits souterrains).

ΚΟΥΦΟΔΡΟΜΙ, Σ. ἤγουν Κουφοδρόμιον, Ἐλκος ὑπό-
 νομον Ἑλλ. (ἴδ. Ἄτακτ. II, σελ. 208).

ΚΟΥΦΟΚΛΑΝΗ, Κουφὴ πορδὴ (vesse), ἀπὸ τὸ Κω-
 φὸς καὶ Κλαγγή. Καὶ τὸ ῥῆμα, Κουφοκλάνω Σ. Βδέω
 Ἑλλ. (vesser). Ἰδ. Ἄτακτ. I, σελ. 141.

ΚΟΥΦΟΞΥΛΕΑ, Δ. Κουφοξυλιά, Σ. Ἀκτὴ, Ἑλλ. (su-
 reau). Ζ. Χαμολιός.

ΚΟΦΤΗΣ. Ζ. Κόπτης.

ΚΟΧΗ. Ζ. Ἰσόκοχον.

ΚΟΧΛΑΚΙΟΝ. Ζ. Λιλάδι.

ΚΟΨΙΜΟΝ, Σ. Δ. Κοπή, Ἑλλ. (coupure). 2) Κόψι-
 μον, καὶ ἐξαιρέτως εἰς τὸ πληθ. Κοψίματα, τὴν ἀλλοῦ
 (Ἄτακτ. II, σελ. 382) σημειωθείσαν Χαραγὴν, οἷον Τὰ
 κοψίματα τοῦ προσώπου (les traits du visage).
 Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν μεταχειρίζεται ὁ Πολύβιος (VI, 53)
 τὸ Προκοπή.

ΚΡΑΒΑ καὶ ΚΡΑΒΡΑ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ Νόσον προβάτων.
 Εἶναι, νομίζω, ἡ Γαλλισί λεγομένη Clavelée.

ΚΡΑΖΩ. Ζ. Φωνάζω.

KPANÍON. Ζ. Κάκαρον.

KPΑΣÍZOMAI, καὶ KPΑΣÓNOMAI, Σ. (se griser), Οἰνοῦμαι, Ἑλλ. Ἡ μετοχὴ Κρασωμένος, καὶ Κρασισμένος, Οἰνωμένος, Ἑλλ. (grisé).

KPATŌ. Εἰς τὰ διεξοδικῶς προσημειωθέντα (Ἄτακτ. II, σελ. 210) πρόσθεσε *Κρατῶ συνών. τοῦ Κατάγομαι (descendre, être issu), ἡγουν γενεαλογοῦμαι ἀπὸ προπάτορας, πατρίδα, γένος, πόλιν, οἶον (Ἀπολλων. ὁ ἐν Τύρ.)

Γιὰ νὰ τεῦπῃ ἀπὸ ποῦ κρατεῖ, καὶ κεῖθες ποῦ γυρίζει.

Τὸ Κρατεῖ ἐδῶ εἶναι ἀμετάβ. ἀντὶ τοῦ Κρατεῖται (tenir à, appartenir).

* ΚΡΈΜΟΜΑΙ. Μεταφορ. οἶον, Κρέμομαι ἀπὸ ἐλπίδας ματαίας, ὥς ἔλεγαν οἱ παλαιοὶ « Ἀναρτωμένους ἐλπίσιν » ἐξ ἐλπίδων » (Δημοσθέν. Περὶ παραπρεσβ. σελ. 346). Λέγομεν ὅμως καὶ Αἰ ἐλπίδες μου κρέμονται ἀπὸ κ. τ. λ. ὥς εἶπεν ὁ Φίλων « Ὡναί τοῦ ἔθνους ἐλπίδες ἐκρέμαντο » (Φιλ. τόμ. II, σελ. 420, Manget).

* ΚΡΕΩΠΛΨΤΗΣ. Ζ. Σαρκάτον.

* ΚΡΗΜΝΨΖΩ (Κρημνῶ, ΓΓ.) Ζ. Ξεγκυλῶ.

KPḤTAMON. Ζ. Κρίταμα.

KPIATZOŨNI. Ζ. Κερατζούνι.

KPÍKA. Ζ. Κόκα.

KPIKÉLI, Κρουκέλι, καὶ Κουρκέλι, Σ. Κρικέλλιον, Δ. Κρικίον, Ἑλλ. Ἡ γέννησίς του εἶναι Ἑλληνικὴ ἀπὸ τὸ Κίρκος καὶ Κρίκος (cercle)· ὁ δὲ τύπος, τοῦ παρακμ. Ἑλλ. ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν ὑποκορ. Circellus (petit cercle, anneau).

Ἐκ τούτου σύνθετον τὸ *Ριζοκρίκελλον. Ὅπου οἱ Ἑβδ. (Ἑξόδ. λή, 29) λέγουν, « Καὶ Ἀγκύλας ἐποίησε τοῖς

» σύλοις ἀργυρᾶς » ἐν ἀπὸ τὰ ἀντίγραφα τῆς Παρισυνῆς βασιλικῆς βιβλιοθήκης (N^ο 3) ἐξηγεῖ τὰς Ἀγκύλας διὰ κοινῆς λέξεως, τοῦ Ριζοκρίκελλα. Λέγει ὁ Ἡσύχιος, « Κίρκοι, κρίκοι, ἄρπαγες. Πάντα τὰ ἐπικαμπῇ Κίρκοι » λέγονται ». Κρικέλλιον ὀνομάζομεν, τὸ ἀπὸ τοὺς παλαιούς λεγόμενον Ἐπίσπασρον, ἢ Ἐπίσπασῆρ, καὶ Κόραξ, καὶ Ρόπτρον, Ἑλλ. (marteau de porte). Ζ. Ροῦκλον. Ἴδε καὶ Ἄτακτ. II, σελ. 416.

KPIMA, Ἀμαρτία, καὶ Ἀμάρτημα, Σ. Τὸ Κρῖμα (ἀπὸ τὸ Κρίνω) εἶναι συνών. τοῦ Κρίσις (jugement). Ἀλλὰ σήμερον εἰς ἡμᾶς ἔλαβε μετωνυμικῶς τὴν σημασίαν τοῦ κρινομένου ἐγκλήματος ἢ ἀμαρτήματος, καὶ ταύτην πάλιν κατ' ἔννοιαν θρησκευτικὴν, ὡς ἀμαρτία (péché) καὶ παράβασις αὐτῶν τῆς θρησκείας τῶν παραγγελμάτων, καὶ κολαζομένη, ὅχι ἀπὸ πολιτικούς νόμους, ἀλλ' ἀπὸ κανόνας ἐκκλησιαστικούς. (Ζ. Ἐντελμα). Ἐκ τούτου ἔλαβαν καὶ οἱ Ῥωμαῖοι τὸ Crimen (crime), σημαίνοντες ὅμως τὸ πολιτικὸν καὶ πολιτικῶς κολαζόμενον ἀμάρτημα. Ἀπὸ τὸ κρῖμα, καὶ ῥῆμ. ἀμετάδ. Κριματίζω Σ. (pécher), καὶ μεταδ. Κριματίζω ἄλλον, Σ. (induire au péché).

Τὸ Κρῖμα ἐσήμαινεν εἰς τὸν παρακαμάζοντα ἐλληνισμόν καὶ τὸ Κατάκριμα, ἤγουν τὴν καταδίκην (condamnation), ἢ τὴν ἐπιβαλλομένην ζημίαν εἰς τὸν ἀποδειχθέντα ἔνοχον, ὁποῖον εἶναι τοῦ Ἀποστόλου (Πρὸς Ῥωμ. γ', 8) « Ὃν τὸ » κρῖμα ἐνδικόν ἐστι ». Ἐκ τούτου τὸ ἀπλοῦν Κρῖμα σημαίνει σήμερον καὶ τὸ Ζημία, Βλάβη, Δυσυχία, ὡς τῶν Γάλλων τὸ dommage (παράγωγον καὶ τοῦτο ἀπὸ τὸ Ῥωμ. Damnum, ζημία), καὶ ὡς μιᾶς ἀπὸ τὰς νοτιωτέρας Γαλλικὰς διαλέκτους τὸ Pécâire, ἀπὸ τὸ Pēca (péché). Πολλάκις συντάσσεται μὲ πρόθεσιν, οἶον (Ἀπολλων. ἐν Τύρ.),

Κρίμα ζονέον τὸν ἔμορφον νὰ κεῖται πνιμένος!

ἤγουν, ὦ δυστυχία εἰς τὸν νέον! Οὐαὶ εἰς τὸν νέον, ὅτι κεῖται πνιγμένος (Quel dommage qu'un si beau jeune homme soit étendu noyé sur le rivage!).

Τὸ μεταχειριζόμεθα καὶ ἀπολύτως ὡς ἐπιφώνημα σχετλιαστικὸν, δι' αὐτίαν πράγματος ποθητοῦ, οἷον πρὸς τὸν ἐλθόντα κατόπιν τοῦ καιροῦ, Κρίμα, νὰ μὴν ἔλθῃς ἀρχήτερα! πρὸς τὸν μὴ παρόντα ὅπου ἐσύμφερεν ἡ παρουσία του, Κρίμα νὰ μὴν εὗρεθῇς μαζῇ μου! Λέγομεν καὶ Κρίμα εἰς τοὺς κόπους μου! καὶ ἀπροσέτως, Κρίμα τοὺς κόπους μου! ὅταν δὲν ἀπολαύωμεν κέρδος ἐξ αὐτῶν.

Ἡ μετοχὴ Κριμένος, ὡς καὶ τὸ Κρίμα, σημαίνει ὅχι μόνον τὸν δικασθέντα, ἀλλὰ καὶ τὸν καταδικασθέντα, κολασθέντα, ζημιωθέντα, καὶ μεταφορ. τὸν ὁπωσοῦν θλιβόμενον ἢ βασανιζόμενον, οἷον (Ἀπολλων. ὁ ἐν Τύρ.),

Ἄλλον οὐδὲν μ' ἀπέμεινε παρά ζωὴ κριμένη,

ἤγουν ζωὴ δυσυχετάτη.

* KPINIÓN. Εἰς τὸν μεταφρασὴν τῆς Βυζαντίδος (τόμ. VI, σελ. 225) εὐρίσκω, « ὡς παροργίζουν τὸ Κρίνιον τῶν » σφηκῶν » εἰς σημασίαν τοῦ περιεκτικοῦ, Σφηκῶν ἢ Σφηκιὰ, καὶ Ἀθρήνιον, Ἑλλ. (guépier). Δὲν γνωρίζω τῆς λέξεως τὰ γενέθλια. Εἰς τὸν Ἡσύχιον εὐρίσκω « Κρίνη, κνίδη » (ortie). Ἰσως ἡ Κρίνη, ἢ ὁ Κρίνης, ἦτον εἰς τοὺς παλαιοὺς συνών. τοῦ Σφήξ. Ἰσως δὲ καὶ ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὸ Ἀνθρήνιον (τὸ καὶ Ἀθρήνιον, Ἑλλ.) Θρήνιον, Τρήνιον καὶ Κρίνιον. Ἡ μεταβολὴ εἰς τὸ τ τοῦ θ, καὶ τούτου εἰς τὸ κ, δὲν εἶναι σπάνιος.

KPÍTAMA, Σ. Τὸ γράφει οὐδετ. ἐνικ. (ὡς Τὸ πρᾶγμα), καὶ διὰ τοῦ ι, καὶ τὸ ἐξηγεῖ *Sassifraga* (*Saxifrage*). Ἀνωτέρω τὸ ὠνόμασε διὰ τοῦ ἡ Κρήταμα, καὶ Κρήταμον, οὐδετ.

ἐνικ Σ. Ὁ Δ. « Κρήταμα *crithmum*, Κρίθμον ». Εἶναι τὸ Κρήθμον τοῦ Ἴπποκράτους, ἢ Κρίθμον τοῦ Διοσκορίδου, *Crithmum maritimum* (bacile). Ἴδε καὶ τὸ Ἑλληνο-γερμανικὸν Λεξικὸν τοῦ Συνεϊδέρου, λέξ. Κρήθμον.

* ΚΡΟΚΪΔΙΑ, οὐσ. πληθ. τὰ ἀποσπάσματα τῶν μαλλίων (flocons). * Κροκίδιον ὑποκορ. τοῦ Κροκίς ἢ Κροκὺς, Ἑλλ. ἄξιον νὰ τοπισθῇ καὶ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ Λεξικά· « Κρόκυδες, » γνάφαλα » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ΚΡΟΣΙΑ, οὐδέτ. πληθ. Σ. Κροσσοὶ Ἑλλ. (franges).

ΚΡΟΥΩ ΤΗΝ ΠΟΡΤΑΝ, Σ. (frapper à la porte. Εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Φρυνίχου εἶχεν ἤδη λάθειν τὸ Κρούω τὸν τόπον τοῦ Κόπτω, « Κροῦσαι μὲν τὴν Θύραν, » ἴσως πού παραβεβίασαι ἢ χρῆσις· ἄμεινον δὲ τὸ, Κόπτειν » τὴν Θύραν ».

ΚΡΥΑΔΑ. Ζ. Κρυόν.

ΚΡΥΒΩ, Σ. Κρύπτω, Ἑλλ. (cacher). Τὸ διὰ τοῦ β πιθανὸν ὅτι εἶναι τὸ ἀρχαιότερον, ὡς καὶ τὸ Βλάβω, ἀντὶ τοῦ Βλάπτω, οἶον (Ἰλιάδ. τ', 82),

—— Βλάβεται δὲ λιγὺς περ ἐὼν ἀγορητής.

ΚΡΥΟΝ (γρ. Κρύον), μὲ συνών. Κρυότης, καὶ Κρυάδα, Σ. Τὸ Κρύον, οὐσ. οὐδέτ. παροξύτ. (froid), ἀπὸ τὸ Κρύος Ἑλλ. Τὸ δὲ Κρυὸν ὀξύτον. ἐπίθετ. εἶναι τὸ Κρυερόν, Ἑλλ.

Τὸ Κρυάδα εἶναι ἀπὸ ἄχρησον Θηλ. Κρυὰς ἀδος.

ΚΡΥΟΤΗΣ. Ζ. Κρυόν.

ΚΡΥΦΑ, ἐπίρρ. Σ. Κρύφα (παροξύτον.), Ἑλλ. Κρυφᾶ (περισπωμ.), Ἑλλ. Δωρ. Τὸ κοινὸν ὀξύτον. Κρυφά (secretement) εἶναι ἀπὸ τὸ ἐπίθετον Κρυφός (ὡς ἀπὸ τὸ Καλός, ἐπίρρ. Καλά)· τὸ Ἑλλ. παροξύτον. Κρύφα εἶναι καινισμός

Ἀττικὸς, ἀπὸ τὸ αὐτὸ Κρυφός, ἐπειδὴ ἔλεγον καὶ Κρυφῇ ἐπὶ ῥό. (ὡς τὸ Κομιθῇ).

Τὸ συντάσσομεν μὲ γενικὴν Κρυφά μου, σου, του (à mon, ton, son insu), ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ « Κρύφα » τῶν ἄλλων ». Καὶ ἀπτώτως, οἷον Ἐφυγε κρυφά (se dérober).

ΚΡΥΦΟΦΑΝΕΡΩΝΩ, Σ. Ὅσον συμπεραίνεται ἀπὸ τὴν ἐξήγησίν του, σημαίνει τὸ Γαλλικὸν Insinuer, ὕπνοειν παρέχω, ἔλλ.

Ἡ σύνθεσις τῆς λέξεως εἶναι σχῆμα τὸ λεγόμενον Ὁξύμωρον, κατὰ τὸ Θρασύδειλος, Κλαυσίγελως, καὶ τὰ τοιαῦτα.

ΚΡΩΖΩ, Σ. Ἑρμηνεία τῆς φωνῆς τοῦ κόρακος (croasser). Κρώζει ἔλεγον καὶ οἱ Ἕλληνες καὶ περὶ τοῦ κόρακος (corbeau), καὶ περὶ τῆς κορώνης (corneille ἢ corbine), οἷον (Ἀριστοφάν. Ὀρν. 23),

οὐδ' ἡ κορώνη τῆς ὁδοῦ τι λέγει πέρι;

οὐ· ταῦτά κρώζει, μὰ Δία, νῦν τε καὶ τότε.

Κορώνη εἶναι ἡ κοινῶς λεγομένη Κουρούνα (Ἄτακτ. I, σελ. 236).

ΚΡΩΣΜΑ, οὐδεν. καὶ Κρωσμὸς ἄρσ. Σ. ἡ φωνὴ τοῦ κόρακος, Κρωγμὸς, ἔλλ. (croassement).

ΚΤῆΜΑ, Δ. Κτήματα, πληθ. ὀνομάζομεν ὅσα ἔχομεν καὶ φυλάσσομεν ὡς ἴδια (propriétés, possessions) « Κτήματα, πάντα τὰ ὑπάρχοντα » λέγει ὁ Ἡσύχιος, καὶ « Κτήσις, πλοῦτος » ὅθεν ἐλέγετο καὶ Κτηματίτης (propriétaire), ὁ πλούσιος, κατὰ τὸν Φώτιον: « Κτηματίτην, » τὸν κτήματα πολλὰ ἔχοντα· οὕτως Λυκοῦργος ». Οἱ μεταγενέστεροι τὸν ὀνόμασαν καὶ Κτηματικόν (Πλουτάρχ. Σύλλ. § 7). 2) Κτῆμα, Σ. Δ. συνών. τοῦ Κτῆνος (bétail).

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Εὐσταθίου ἦτο κοινὴ ἡ χρῆσις τοῦ Κτήμα
εἰς σημασίαν τοῦ Κτήνος, « Ὅτι δὲ ἐπιμελῶς ἐκτηνοτρόφουν οἱ
» παλαιοί, καὶ ὡς ἐνταῦθα ἔκειτο αὐτοῖς τὸ περιουσιάζεσθαι,
» καὶ ὅτι παρώνυμον τῇ Κτήσει τὸ Κτήνος, καὶ ὡς μέχρι τοῦ
» νῦν παρὰ πολλοῖς ἡ ἐν ζώοις περιουσία ΚΤΗΜΑΤΑ λέ-
» γεται, δῆλόν ἐστι » (Εὐσταθ. Ἰλιάδ. ξ', σελ. 999). Σήμερον
εἶναι κοινὴ χρῆσις τῆς λέξεως εἰς τὴν Κρήτην, καὶ πιθανὸν ὅτι
καὶ εἰς ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδος. Ἡ ἄγνοια τῆς κοινῆς γλώσσης
ἔκαμε πολλοὺς ἐπισήμους κριτικοὺς τῆς περασμένης ἑκατον-
ταετηρίδος, νὰ προβάλῃσι διαφόρους ἀτύχους διορθώσεις εἰς
τοῦ Σοφοκλέους τὸ (Ἀντιγ. 781),

Ἔρως ἀνίκατ', ἀμάχαν'

Ἔρως, ὃς ἐν ΚΤΗΜΑΣΙ πίπτεις'

μὴ νοήσαντες ὅτι τὸ ΚΤΗΜΑΣΙ σημαίνει τὸ Κτήνεσι.

ΚΤΗΝΙΑΤΡΟΣ, ΓΓ. (qui exerce la médecine
vétérinaire). Τὰ Γλ. φέρουν « Veterinarius, κτηνία-
» τρος, ἱππίατρος ».

ΚΤΗΤΩΡ. Ζ. Κτίτωρ.

ΚΤΙΡΕΙΟΝ, Σ. Δ. μὲ συνών. Κτίσμα, (édifice), ἀπὸ τὸ
Κτίζω (bâtir). Γράφεται καὶ μονοφθόγγως, Κτίριον. Ἐδείχθη
ἀπὸ τοὺς νεωτέρους ἐτυμολογιστὰς, ὅτι τὸ Κτίζω, τὸ Κτάο-
μαι (ὅθεν τὸ σύνθετον τῆς κοιν. γλ. Ἀποκτῶ), τὸ Κτεατίζω,
τὸ Κταίνω ἢ Κτείνω, ἐβλάστησαν ἀπὸ τὴν αὐτὴν ρίζαν τὸ
Κτίω. Ἀπὸ τὸ Κτάομαι ἐγεννήθη τὸ Κτήμα καὶ τὸ Κτήνος,
ὡς ἀπὸ τὸ Κτίω ὁ Κτίλος « Ὁ προηγούμενος τῆς ποιμνης
» κριὸς » κατὰ τὸν Ἡσύχιον, ἤγουν τὸ προηγούμενον Κτήνος.
Ἄλλ' εἰς τὸν αὐτὸν Ἡσύχιον εὐρίσκομεν καὶ τὰς τρεῖς ταύτας
λέξεις, Κτέανον, Κτέαρ καὶ Κτέρας, ἐξηγουμένας
« Κτήμα », καὶ « Κτεατίσασθαι, κτήσασθαι » καὶ « Κτερίζω,

» κτῶμαι ». Τὸ κοινῶς λεγόμενον Κτίριον λοιπὸν παράγεται ἀμέσως ἀπὸ τὸ Κτέρας (τὸ ὁποῖον ἐνδέχεται νὰ ἐλέγετο καὶ Κτέρεον) ἢ ἀπὸ τὸ Κτήριον ὑποκορ. τοῦ συνηρημένου Κτῆρ, ἀπὸ τὸ Κτέαρ, ὡς ἀπὸ τὸ Κέαρ, Κῆρ, καὶ ἀπὸ τὸ Ἐαρ, Ἡρ.

ΚΤΙΣΤΩΡ. Ζ. Κτίτωρ.

ΚΤΙΤΩΡ ἢ ΚΤΗΤΩΡ. Τὸ πληθ. Κτήτορες, καὶ Κτίσορες, Δ. Ὁ Ἡσύχιος λέγει «Κτήτορες, οἰκοδεσπόται, κτίσαι». Συγγέεται δηλαδὴ ὁ Κτίσης, ἀπὸ τὸ Κτίζω (fonder), μὲ τὸν Κτήτορα, ἀπὸ τὸ Κτῶμαι (posséder), διὰ τὸ συχνὰ συμβαῖνον, νὰ ᾔναι ὁ αὐτὸς καὶ Κτίσης καὶ Κτήτωρ, ἢ Οἰκοδεσπότης, ὡς τὸ ἐξηγεῖ καὶ ὁ Σ. εἰς τὸ Ἰταλογραικὸν Λεξικὸν « Fondatore, κτίτωρας, ἀποκτίτωρας », Κτίτωρ (ἀπὸ τὸ Κτίω), ἢ Κτίσωρ (ἀπὸ τὸ Κτίζω), ὁ αὐτὸς καὶ ὁ Κτίσης τοῦ Ἡσυχίου. Κτίσορα τὸν ὀνομάζει ὁ Εὐριπίδης Ἴων 74),

Ἴωνα δ' αὐτὸν κτίσορ' Ἀσιάδος χθονὸς,

καὶ Κτίτην (Ὅρες. 1621)·

Ὡ γαῖα Δαναῶν, ἱππίου τ' Ἄργους κτίται.

Αὐτὸς ὁ Ἡσύχιος βεβαιώνει τὴν διὰ τοῦ τ γραφὴν (μὲ τὸ σ ἢ χωρὶς τὸ σ), λέγων, « Κτίσαι, ἰδρύσαι, οἰκῆσαι (γρ. οἰ- » κίσαι), ἄρξασθαι », καὶ « Κτίτηρ, κτίσης ».

ΚΤΥΠΗΜΑ. ΚΤΥΠΗΤΗΣ. ΚΤΥΠΟΣ. Ζ. Κτυπῶ.

ΚΤΥΠΩ, Σ. Δ. Κτυπέω, Τύπτω, Πλήπτω, Ψοφῶ, Ἑλλ. Ἄλλο δὲν διαφέρει ἀπὸ τὸ Κτυπέω, πλὴν ὅτι τὸ κλίνομεν εἰς τὴν δευτέραν, καὶ ὄχι εἰς τὴν πρώτην τῶν περισπωμένων, λέγοντες Κτυπᾶ ἀντὶ τοῦ Κτυπεῖ (frapper).

Ὅτι εἶναι τῆς αὐτῆς γενεᾶς μὲ τὸ Τύπτω ἢ Τυπέω, μὲ

προσλαβὴν τοῦ ἥ (ὡς Αὔχημα καὶ Καύχημα, καὶ ἄλλα τοιαῦτα) ἐπαρατηρήθη πρὸ πολλοῦ. Ὅθεν τὸ « Τύπτω τῇ » χειρὶ » Ἑλλ. ἐρμηνεύεται κοινῶς Κτυπῶ μετὸ χέριον· « Κτυπεῖ, τῇ χειρὶ κρούει » λέγει ὁ Ἡσύχιος, καὶ « Τυπείς, » πληγεῖς ἐκ χειρὸς, κ. τ. λ. ». Ἐκ τούτου καὶ ῥηματικὸν ὁ Κτυπητής, Σ. (frappeur), Πλήκτης καὶ Τύπης. Ἑλλ. (Ἄτακτ. III, σελ. 299), καὶ Κτύπημα, οὐδετ. Σ. (coup).

Σημαίνει καὶ τὸ Προσκόπτω (choquer, heurter), οἷον Ἐκτύπησε τὸν πόδα του εἰς τὴν πέτραν. Τὸ μέσ. Κτυποῦμαι μεταφορ. ἔρχομαι εἰς χεῖρας μετ' ἄλλον, πολεμῶν ἢ μαχόμενος, οἷον Ἐκτυπήθησαν τὰ δύο στρατεύματα. Τοῦτο ἐλέγετο Συρρήγνυμι, Ἑλλ. οἷον (Πλουτάρχ. Γαλβ. § 6) « Τὰ Οὐεργινίου καὶ Οὐνδίκος στρατεύματα... εἰς μάχην ἐξενεγκόντα μεγάλην συνέρραξαν ». Τὸ δὲ παθητ. Κτυποῦμαι μεταφορ. λαμβάνομαι ἀπὸ νόσοι (être attaqué), οἷον, Ἐκτυπήθη ἀπὸ τοῦ θανατικόν. Καὶ ἡ μετοχὴ Κτυπημένος, ὁ νοσῶν. Ζ. Βλάτα.

Κτυπᾶ, λέγεται περὶ λογισμοῦ, ἐννοίας ἢ βουλήσεως, ἥτις γεννᾶται αὐτομάτως εἰς τὴν ψυχὴν, καὶ τὴν κινεῖ νὰ εἴπῃ ἢ νὰ πράξῃ τί (passer par la tête), οἷον μεταβ. « Τί σ' ἐκτύπησε νὰ τὸ κάμῃς; » « Τί παθὼν » Ἑλλ. καὶ ἀμεταβ. Καθὼς τοῦ (ἢ τὸν) κτυπήσῃ, « ὥς ἂν αὐτῷ δόξῃ » Ἑλλ.

Κτυπῶ, τὸ ἡχῶ (sonner), οἷον Τὸ ὠρολόγιον ἐκτύπησε δέκα ὥρας, καὶ ἀναστροφῶς, Ἐκτύπησαν δέκα ὥραι. Ὅθεν καὶ « Κτύπος, φόφος, βροντὴ » κατὰ τὸν Ἡσύχιον. Μετὸ φόφος νοεῖ ἀπλῶς πάντα ἡχον (bruit), γεννώμενον ἀπὸ σύγκρουσιν δύο σωμάτων, ὡς τοῦ Ὀμήρου (Ἰλιάδ. κ', 535) τὸ,

Ἴππων μ' ὠκυπόδων ἀμφὶ κτύπος οὔατα βάλλει.

Μὲ τὸ Βροντῆ, ἰδιαιτέρως τὸν γινόμενον ψόφον ἀπὸ τὰς βροντὰς, ὡς λέγει πάλιν ὁ Ὅμηρος περὶ τοῦ βροντῶντος Διὸς (Ἰλιάδ. ἡ, 479),

Σμερδαλέα κτυπέων, —————

καὶ ὁ φιλομηρότατος Σοφοκλῆς (Οἰδ. Κολ. 1462), περὶ αὐτῆς τῆς βροντῆς,

Ἴδε μάλα μέγας ἐρείπεται
κτύπος ὁδ' ἄφαντος
Διόβολος. —————

Ἐσημειώθη ἄλλοῦ (Ἄτακτ. I, σελ. 145 καὶ 187), ὅτι μεταχειριζόμεθα τὸ Κτυπῶ εἰς χαρακτῆρα λόγου κωμικόν, ἀντὶ τοῦ ἐσθίω, ἢ μᾶλλον τοῦ Ἀδηφαγῶ (engloutir), ὡς οἱ παλαιοὶ κωμικοὶ τὸ συνών. Παίω. Πρόσθεσε καὶ τοῦ Ἡσυχίου τὴν ἐξήγησιν, « Παίει, τύπτει, πλήττει, κρούει, ὀρέει ἢ ἐσθίει ». ἔχει καὶ ὁ Σ. « Κτυπῶ, πίνω » τὸ ὅποιον δὲν σημαίνει ἀπλῶς τὸ πίνω, ἀλλὰ τὸ πίνω κατακόρως ὡς οἱ φιλοπόται, Καταβροχθίζω, ἔλλ.

ΚΥΑΡΑΣΕΛΕΝΗ, Κυεραζώνη, Δόξα τοῦ οὐρανοῦ, Δοξάρι, Ἴρις, Σ. Τόξον, Δ. Τὰ πέντε συνώνυμα ἐσυσώρευεν ὁ Σ. διὰ νὰ σημάνη τὴν ἑλλ. λεγομένην Ἴριδα, ἢ Ἴριν (arc-en-ciel). Ἀπὸ τὸ Δοξάρι, τῆς χυδ. συνηθείας, ἀντὶ τοῦ Τοξάριον (Ἄτακτ. II, σελ. 110) ἐπλάσθη καὶ ἡ Δόξα τοῦ οὐρανοῦ. Περὶ δὲ τῶν λοιπῶν, ἃς ἐξετάσωμεν πρῶτον τὰς περὶ τῆς Ἴριδος δόξας τῶν παλαιῶν.

Εἰς τὸ εἰς τὸν Ἀριστοτέλην ἀναφερόμενον Περὶ κόσμου (IV 20, σελ. 134, Kapp.) βιβλίον ὀρίζεται ἡ Ἴρις « Ἐμφασις ἡλίου τμήματος ἢ ΣΕΛΗΝΗΣ, ἐν νέφει νοτερῷ » καὶ κοίλῳ καὶ συνεχεῖ πρὸς φαντασίαν, ὡς ἐν κατόπτρῳ » θεωρουμένη κατὰ κύκλου περιφέρειαν ». Τὸν αὐτὸν

όρισμὸν δίδει καὶ ὁ Στωϊκὸς Ποσειδώνιος (Παρά Διογ. Λαερτ. VII 152). Ἐλέγετο Ἴρις καὶ Ἴρη καὶ Εἴρη· ὅθεν ὁ Ἡσύχιος « Εἴρη... τὸ καλούμενον ΤΟΞΟΝ » ἀπὸ μεταφορᾶς δηλαδὴ τοῦ γνωστοῦ πολεμικοῦ βέλους. Τοῦ Τόξου τούτου τὰ δύο ἅκρα ὠνομάζοντο Κέρρατα καὶ κατὰ συνεκδοχὴν ὅλον τὸ τόξον Κέρας· μάρτυς ὁ Ὅμηρος (Ἰλιάδ. λ', 385).

Τοξότα, λωβητήρ, κέρα ἀγλαῆ, ———

λέγει ὁ Διομήδης πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον, ἤγουν, ὕβρις ἀ τοξοφόρε, ὅσας ὑπερηφανεύεσαι εἰς τὸ Κέρας, ἤγουν τὸ τόξον σου. Ὁ Εὐριπίδης εἶπε (Ῥησ. 33) « Κερόδετα τόξα ».

Ἐκ τούτων συμπεραίνεται, ἂν δὲν ἀπατώμαι, ὅτι ἡ ὀρθὴ γραφὴ τῆς λέξεως εἶναι ΚΕΡΑΣΣΕΛΗΝΗ (καὶ ὅχι ΚΥΑΡΑΣΣΕΛΕΝΗ), ἤγουν Κέρας ἢ τόξον τῆς σελήνης, διότι δύο εἶδη Ἴριδος λέγονται, ἡ Ἴρις ἢ τὸ τόξον τοῦ ἡλίου, καὶ ἡ σπανιώτερον γινομένη κατὰ τὴν πανσέληνον Ἴρις ἢ τόξον τῆς σελήνης, τὴν ὁποίαν δις μόνον ἶδεν ὁ Ἀριστοτέλης εἰς πεντήκοντα ἔτων διάστημα· « Νύκτωρ δ' ἀπὸ σελήνης, ὡς μὲν οἱ ἀρχαῖοι ᾤοντο, » [Ἴρις] οὐκ ἐγίνετο· τοῦτο δὲ ἔπαθον διὰ τὸ σπάνιον· » ἐλάνθανε γὰρ αὐτούς.... Διόπερ ἐν ἔτεσιν ὑπὲρ τὰ πεντήκοντα » δις ἐνετύχομεν μόνον » (Ἀριστοτέλ. Μετεωρολογ. III, 2, σελ. 792). Ὡς σπάνιον ἐκρίθη καὶ ἡ φανεῖσα ἐσχάτως (7, Ἰουνίου, 1830) εἰς τοὺς κατοίκους τοῦ Διιδιώνος (Dijon) Σεληνιακὴ Ἴρις (Arc-en-ciel lunaire). Ἴδε τὰς Γαλλικὰς ἐφημερίδας (13 Ἰουλίου, 1830).

Ὁμοίως καὶ τὸ, Κυεραζώνη, εἶναι Κεραζώνη ἀπὸ δύο παράλληλα τὸ Κέρας καὶ Ζώνη, διότι τὸ ἡμικύκλιον τῆς Ἴριδος ὁμοιάζει καὶ ζώνην καὶ κέρατον· ὅθεν εἶπε καὶ ὁ Ὀππιανὸς (Κυνηγ. IV, 122),

Ὅσσην ἐπημύνει κέρας ἀρτιτόκοιο σελήνης.

Ὁ Ὀρφεὺς (Ὑμν. VIII, 2) ὀνομάζει τὴν σελήνην « Ταυ-
» ρόκερων Μήνην ». Εἶπε καὶ ὁ Ἄρατος (Διοσημ. 78ο),

Ἄλλοτε δ' ἄλλοιαι μορφαὶ κερώσι σελήνην ,

τὸ ὁποῖον ὁ σχολιαστὴς ἐξηγεῖ , « Κερώσι δὲ , κερατοποιοῦσι ,
» σχηματίζουσιν εἰς κεραίας ».

ΚΥΒΕΡΝΕΙΟΝ (ὁ Δ. Κυβέρνηιον). Οὕτως ὠνόμαζαν εἰς
τὸν παρακμ. Ἑλλ. τὸ gubernium τοῦ παρακμ. Λατινισμοῦ,
σημαίνοντες τὸ Οἶκημα τοῦ κυβερνῶντος ἢ τῶν κυβερνῶντων
τὴν πολιτείαν , ὡς ἔλεγαν Ἐπισκοπεῖτον (ἐνέché) τὸ
οἶκημα τοῦ ἐπισκόπου. Καὶ αἱ δύο λέξεις μᾶς εἶναι ἀναγκαῖαι.

ΚΥΒΕΡΝΗΜΕΝΟΣ , μετοχ. ἀπὸ τὸ ῥῆμα Κυβερνῶ.
Παρά τὴν συνήθη καὶ γνωστὴν σημασίαν, σχετικὴν τοῦ κυβερνω-
μένου (gouverné) πρὸς τὸν κυβερνῶντα , Κυβερνημένου
ὀνομάζομεν ἀκόμη καὶ τὸν ἔχοντα τὰ πρὸς ζῶν με αὐτάρκειαν,
(aisé). Καὶ Κυβέρνησιν τὴν τοιαύτην κατάστασιν (ai-
sance), οἷον ἔχει καλὴν κυβέρνησιν , ἢ εἶναι ἀρ-
κετὰ κυβερνημένος. Ἰσως διότι ὁ τοιοῦτος δὲν ἔχει χρεῖαν
νὰ κυβερνᾶται ἀπ' ἄλλους , ἀλλ' εἶναι καλὸς νὰ κυβερνᾷ αὐτὸς
ἑαυτόν. Ὁ Σ. φέρει καὶ ταύτην τὴν φράσιν « Ἐνας ὁποῦ κυβερ-
» νᾶται εἰς ξένον σπίτι με σιασμόν, Dozzinante » , ὁ Γαλ-
λιεὶς λεγόμενος , pensionnaire, ἡγουν ὅστις δὲν εἶν' ἀρκετὰ
κυβερνημένος, ὥς νὰ ἔχῃ ἰδίους ὑπηρέτας , ἴδιον μάγειρον,
ἀλλ' ἔχει χρεῖαν νὰ κυβερνᾶται ἀπ' ἄλλον.

ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ. Παρά τὴν ἀνωτέρω σημασίαν τῆς λέξεως
(Ζ. Κυβερνημένος) σημαίνει ἀκόμη ἡ Κυβέρνησις καὶ τὸν τρό-
πον ἢ τὸ μέσον (moyen), διὰ τοῦ ὁποίου κατορθόνεται τί-
οῖον (εἰς πράγματα δύσκολα) Ἄλλην κυβέρνησιν δὲν
βλέπω παρὰ νὰ κ. τ. λ.

ΚΥΒΕΡΝΙΟΝ. Ζ. Κυβερνεῖον.

* ΚΥΚΛΟΔΡΟΜΗΜΑ (révolution des années). Ἡ λέξις εἶναι τῶν ποιητῶν τῆς δεκάτης τρίτης καὶ δεκάτης τετάρτης ἑκατονταετηρίδος.

ΚΥΛΙΝΔΡΙΖΩ (Κυλιντρίζω, Σ.), ὁμαλίζω (herser) διὰ Κυλίνδρου τὴν γῆν μετὰ τὴν ἀρότρευσιν. Κυλινδρόν καὶ Ἐπικυλινδρόν, Ἑλλ. Ἰσως ἐκ τούτου καὶ τὸ Κολαντρίζω. Ζ. Κολαντρίζω.

ΚΥΜΙΝΟΣ, οὖσ. ἀρσ. Σ. Δὲν τὸ ἤκουσα ἀκόμη εἰς ἀρσενικὸν τύπον· τὸ Κύμινον (cumin) οὐδετέρ. λέγομεν, ὡς καὶ οἱ παλαιοί. Ἡ λέξις εἶναι Ἀσιανή· Ἑβραϊστί, קִמְצֵן (Καμμὸν).

ΚΥΝΗΓΑΡΗΣ, Σ. Κυνηγός, Σ. Πρόκρινε τὸ Κυνηγός (chasseur). Οἱ παλαιοὶ Τραγικοί, κατὰ τὴν παρατήρησιν τοῦ Φρυνίχου (σελ. 190), ἔλεγον θωρίζοντες Κυναγός, Ἑλλ. οἱ δὲ πεζογράφοι Κυνηγέτης, Ἑλλ.

ΚΥΝΗΓΙ, Σ. Κυνήγιον, Σ. Κυνήγιον, Ἑλλ. (chasse). Ἴδε Πλουτάρχ. Ἀλέξανδρ. § 40.

ΚΥΝΗΓΩ, Σ. ὄχι μόνον τὸ τρέχω εἰς θῆραν ζώων (chasser), ἀλλὰ καὶ Κυνηγῶ, Σ. ἀκολουθῶ τινὰ τρέχων νὰ τὸν φθάσω (poursuivre), ὡς ἐχθρὸς, οἶον (Πλάτων, Ἐπιστολ. VII, σελ. 146) « Ὁ μὲν ἐκυνήγει τὸν Ἡρακλείδην· Θεοδότης » δὲ ἀγγέλους πέμπων Ἡρακλείδῃ, φεύγειν διεκελεύετο ».

ΚΥΝΟΡΟΔΟΝ, Σ. Τὸ ἐξηγεῖ ballerino. Ἀλλὰ τοῦτο σημαίνει τὸν Κυνόσβατον, Ἑλλ. τοῦ Ἱπποκράτους καὶ τοῦ Διοσκορίδου (rubus caninus), τὸν ὁποῖον ἄλλοι κρίνουν τὸν αὐτὸν μὲ τὸ Κυνόρροδον rosa canina (églantier) τοῦ Πλινίου, καὶ ἄλλοι διάφορον. Ἴδ. τὰς εἰς τὸν Διοσκορίδην σημειώσεις τοῦ Sprengel (tom. II, pag. 399).

Κατωτέρω (εἰς τὸ Στοιχεῖον Σ.) τὸ ὀνομάζει καὶ Σκυλόρο-
δον, Σ.

* ΚΥΡΤΑΡΑ. * ΚΥΡΤΑΡΙΟΝ. Ζ. Κύρτος.

ΚΥΡΤΟΣ, οὐσ. ἄρσ. Σ. καὶ (εἰς τὸ Σ, στοιχεῖον) Σκύρτος,
Σ. Κύρτος, Ἑλλ. (Ἀτακτ. I, σελ. 269). Ὁ Σχολιαστὴς τοῦ
Ὀππιανοῦ (Ἀλ. III, 85) ἐξηγεῖ τὸ Κύρτοισι « Ζωγρεῖοις,
» κλωδίοις ». Ὁ δὲ τοῦ Ὀμήρου (Ἰλιάδ. β', 218) τὸ ὀνομά-
ζει καὶ ὑποκοριστικῶς Κυρτάριον (nasse). Ὁ ἔτυμολόγος
(σελ. 548) θηλ. Κυρτάραν· « Κύρτος δὲ βαρυτόνως, εἶδος
» δικτύου ὡς σπυρίδιον, τὸ λεγόμενον Κυρτάρα ».

ΚΥΨΕΛΙΟΝ, οὐδέτ. ὑποκορ. τοῦ θηλ. Κυψέλη Ἑλλ.
(ruche). Ὁ Ἀριστοτέλης μεταχειρίζεται καὶ τὸ Κυψέλιον,
καὶ ἄλλο ὑποκορ. θηλ. τὸ Κυψελίς· « Κυψέλη πλεκτὸν ἀγγεῖον
» μελισσῶν » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Τὸ ὠνόμαζαν καὶ Κύβε-
θρον, Ἑλλ. Καὶ τοῦτο καὶ τὸ Κυψέλιον (παράγωγα
τοῦ Κύπη) σημαίνουν ἀρχικῶς σκεύη βαθυλά καὶ ἀγγειώδη,
ὡς εἶναι κιθάρια, θηκάκια, θυλάκια, κουτία, σαμνία, καὶ τὰ
παρόμοια. Ὅτι ὠνόμαζαν καὶ Κυβέλιον, τῶν μελισσῶν τὸ
ἀγγεῖον ἢ ἄλλο τι σκεῦος παρόμοιον, τὸ μαρτυρεῖ τὸ « Κυβη-
» σίαν, πήραν » τοῦ Ἡσυχίου, τὸ Κύβηλις τοῦ Φωτίου,
καὶ προσέτι ἡ σημερινὴ γλῶσσα, Κουβέλιον ὀνομάζουσα
συνωνύμως τῶν μελισσῶν τὸ Κυψέλιον. Ζ. Κουβέλι.

ΚΥΨΕΛΛΟΣ, Σ. τὸ ἐξηγεῖ Ciscilla. Κύψελλος, Ἑλλ.
γένος τι χελιδόνος (martinet). Ἴσως τὸ αὐτὸ καὶ τὸ Πετροχε-
λιδόνον. Ζ. Πετροχελιδόνες.

ΚΩΒΙΟΣ. Ζ. Λιλιγκι.

ΚΩΔΩΝΑΤΟΣ, Δ. Κουδουνάτος, Σ. Δ. Κωδωνάτους
(masques) ὀνομάζομεν τοὺς φέροντας προσωπεῖα, ἀπὸ τὰ
Κωδῶνια (grelots), τὰ ὅποια εὐορίζονται ἢ κρατοῦν εἰς τὰς
χεῖρας συνήθως. Ὁ Κωδωνάτος δύναται νὰ ἐξελληνισθῇ Μόρ-
φων (Ἰδ. Συνεκδημ. Ἱερατ. σελ. 352).

* ΚΩΔΩΝΟΣΤΑΣΙΟΝ, τὸ κτίσμα ἢ ὕψωμα (clocher), ὅπου κρέματα ὁ κώδων.

ΚΩΛΟΒΟΛΙ, Σ. νοεῖ τὸ παλαιὰ εἰς χρήσιν γυναικῶν τῆς Γαλλίας φόρεμα, ὀνομαζόμενον Vertugal, Vertugadin, Panier, ἢ καὶ ἀπλῶς cul (κῶλος), σόλισμα γελοιότατον καὶ ἄξιον νὰ ὀνομάζεται Κωλοβόλιον, ἤγουν περιβόλαιον τοῦ κώλου. Ἐφευρέθη πρῶτον (λέγει ἡ ἱστορία) ἀπὸ τὰς ἐταίρας ἢ μοιχαλίδας, διὰ νὰ κρύπτωσι τὴν ἐγγάστρωσιν, ὅθεν τὸ ἐμιμήθησαν ἔπειτα καὶ αἱ μὴ ἔχουσαι χρεῖαν τοιαύτης κρύψεως (Ἰδε Satyr. menipp. tom. II, pag. 388, édit. de 1752).

Κατωτέρω τὸ ὀνομάζει καὶ Μπουστοκώλοβον, Σ. συνθέτως ἀπὸ τὸ Βοῦστος (buste) καὶ τὸ Κολόβιον, ἂν καὶ γράφῃ διὰ τοῦ ὦ τὴν τρίτην συλλαβὴν.

ΚΩΛΟΜΗΛΑ, οὔσ. πληθ. (Κωλόμυλα, μὲ συνών. Κωλομέρια, Σ. γρ. Κωλομήρια), Γλουτοί, Ἑλλ. (fesses). Μῆλα ὠνόμαζαν οἱ παλαιοὶ καὶ τὰ κοινῶς σήμερον λεγόμενα Μάγουλα (joues), διὰ τὴν πρὸς τὸ μῆλον, τὸν καρπὸν, ὁμοιότητα, ὅταν ἐρυθραίνωνται. Ὁ Ἀριστοφάνης (Λυσιστρ. 155) ὠνόμασε Μῆλα (δωρικ. Μᾶλα) καὶ τὰ βυζία (mamelles). Ἀπὸ τὰ Μῆλα (τὰ Μάγουλα) ἔπλασαν οἱ Ῥωμαῖοι τὸ πληθυντικὸν Ξηλυκὸν malæ, ὅθεν ἔλαβαν οἱ Ἴταλοι τὸ Vele, σημαίνοντες ὁμῶς ὅχι τοῦ προσώπου τὰ μῆλα, ἀλλὰ τὸ nates (fesses).

ΚΩΛΟΡΑΔΙ, μὲ συνών. Κωλοράρι, Πλεινάρι, Σ. Ὀρρόπύγιον καὶ Οὐροπύγιον, Ἑλλ. Ὡς οἱ παλαιοὶ ἀπὸ τὸ Ὀρρος καὶ Πυγὴ ἐσύνθεσαν τὸ Ὀρρόπύγιον (croupion), παρόμοια ἡνέα γλῶσσα ἀπὸ τὸ Ὀρράδιον (ὑποχοριστικὸν τοῦ Ὀρρος) καὶ τὸ Κῶλος ἔπλασε σύνθετον ἀνάστροφον ταυτόσημον τὸ Κολορράδιον (Ζ. Κῶλος).

Τὸ Πλεινάρι δὲν ἐξεύρω τί σημαίνει. Μήποτε καμμία διάλεκτος τῶν παλαιῶν ὠνόμαζε τὸν Κῶλον (cul) Πλύνον ἢ Πλυνόν;

Πλυνάριον ὑποκορ. τοῦ Πλυνός Ἑλλ. εὐλόγως δύναται νὰ ὀνομασθῇ ὁ πρωκτός, ὡς ἀποκαθαίρων τὰ περιττώματα τῆς κοιλίας· καὶ ἀκολούθως καὶ τὸ Ὀρρόπύγιον, ὡς γειτονεῦν τὸν Πλυνόν. Ζ. Πλύστρα.

ΚΩΛΟΣ, οὐσ. ἄρσ. Σ. Πρωκτός, Ἑλλ. ὅτι καὶ τὸ Κῶλος εἶναι ἑλληνικόν, μαρτυρεῖται ἀπὸ τὸ ἐκ τούτου σχηματισθὲν Ῥωμαϊκὸν *culus* (*cul*). Οὕτως ὠνομάσθη συνεκδοχικῶς ἀπὸ τὸ Κόλον, ἢ Κῶλον (*colum*), τὸ μεταξὺ τοῦ λεγομένου Τυφλοῦ ἐντέρου (*coecum*) καὶ τοῦ Ἀπευδυσμένου (*rectum*), ὅπου πρῶτον συναθροίζονται τὰ περιττώματα τῆς τροφῆς, τὰ ὁποῖα ἔπειτα καταβαίνουν διὰ τοῦ ἀπευδυσμένου εἰς τὸν κῶλον, ὅθεν ἐξέρχονται. Μαρτυρεῖται ἀκόμη ἀπὸ τὴν λέξιν Κολεός (*fourreau*). Τέλος τοῦ Ἀπευδυσμένου εἶναι ὁ Πρωκτός (Ἄτακτ. I, σελ. 308), ὅστις ὠνομάζετο καὶ Ἀρχός, Ἑλλ. ὅθεν καὶ τὸ σύνθετον (ἄσεμνον ἐπίθετον) ὁ Κολέαρχος. Πρὸ τῆς εὐρέσεως τοῦ ῶ, ὅλα τὰ τοιαῦτα ἐγράφοντο διὰ τοῦ σ. Ὁ Ἡσύχιος φέρει καὶ ἄλλο σύνθετον, « Κίναρχος, ἄψυχος » ὁ ἔχων δηλαδὴ εὐκίνητον ἀρχόν, ὁ κοινῶς λεγόμενος Χεσᾶς (χυδ. Χεσιάρης, Σ.), καὶ μεταφορ. ὁ ἄψυχος καὶ δειλός· διότι οἱ δειλοὶ πάσχουν πολλάκις τὸ πάθος τοῦτο.

ΚΩΛΟΣΥΡΝΩ, Σ. Δ. Κολοσύρνω, Δ. Σύρω τί ἢ τινα εἰς τὸ ἔδαφος (*trainer par terre*). Ἡ μετοχή, Κωλοσυρμένος, Σ. καὶ ἐπίθ. ὀξύτ. *Κωλοσυρτός, ὁ συρόμενος μὲ βίαν καταγῆς (*traîné*). 2) Ὁ συρόμενος ἐκουσίως δι' ἀσθένειαν ἢ βλάβην τῶν ποδῶν (*cul-de-jatte*). Τοῦτο εἰς τὸν Σουῖδαν γράφεται μὲ δίφθογγον καὶ προπαροξύτ. « Κοιλόσυρτος, Ὁ » ΧΩΛΟΣ » τοῦ ὁποίου διόρθωσιν ἐπρόβαλαν τινὲς ὉΧΛΟΣ, κινήθεντες ἀπὸ τοῦ Ἡσυχίου τὸ μονόφθογγον οὐσ. ὀξύτ. « Κωλο- » συρτός, θόρυβος, συρφετός, κοινορτός, ὄχλος, ἀναφορά ». Ἰσως τοῦ Σουῖδα ἡ πρώτη λέξις (Κοιλόσυρτος) ἔπρεπε νὰ

τρεφθῇ εἰς τὸ Κολόσυρτος, ὡς νὰ ἔλεγεν, ὁ ἐπὶ τῶν Κώλων, ἢ Κόλων φερόμενος, καὶ ἀκολούθως ὁ χολός· ἢ καὶ ὁ ἐπὶ τῆς κοιλίας φερόμενος, ἐπειδὴ φέρει ὁ αὐτὸς Σουΐδας καὶ « Κόλα, ἡ γαστήρ ». Καὶ τὸ Κόλα, καὶ τὸ Κοιλία τῆς αὐτῆς πηγῆς λέξεις εἶναι, ἀπὸ τὸ Κοῖλος (creux).

ΚΩΛΟΦΩΤΙΑ, μὲ συνών. Λαμπρινίτζα, καὶ Λαμπυρίδα. Λαμπυρίς, Πυγολαμπίς, Πυριλάμπη καὶ Πυριλαμπίς, Ἑλλ. (ver luisant).

Λ.

* ΛΑΒΗ, ἀφορμή, αἰτία, πρόφασις (prise), οἶον, Ζητεῖ νὰ εὕρῃ λαβὴν, Πρόσεχε, μὴ τὸν δώσης λαβὴν νὰ κ. τ. λ. « Λαβὴ, ἀφορμή, ὁρμὴ κ. τ. λ. » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Εἶπεν ὁ Ἀριστοφάνης περὶ τολμηρῶν γυναικαρίων (Λυσιςρ. 672),

Εἰ γὰρ ἐνδῶσει τις ἡμῶν ταύταις καὶ σμικρὰν λαβὴν,
Οὐδὲν ἐλλείψουσιν αὐταὶ λιπαροῦς χειρουργίας.

ΛΑΒΩΝΩ. Εἰς τὰ προλεγμένα (Ἄτακτ. II, σελ. 216) πρόσθεσε, ὅτι οἱ πρὸ ἡμῶν ἔλεγον ὅχι μόνον Λαβοματία (Δ. σελ. 778) ἀλλὰ καὶ Λοβοματία ἢ Λοβωματία, Δ. (σελ. 818), ὅθεν μαρτυρεῖται καὶ πάλιν ἡ παραγωγή του ἀπὸ τὸ Λωβάω, Ἑλλ.

ΛΑΒΡΑ, οὐσ. Θηλ. Σ. ὑπερβολικὴ Θέρμη ἢ καῦσις, ἐξαιρέτως τοῦ ἡλίου (chaleur ardente). Λάβρα ὠνόμαζαν οἱ παλαιοὶ οὐδετ. ἐπιθ. ὅλα τὰ σφοδρά, οἶον, ὅχι μόνον Λάβρον πῦρ, ἀλλὰ καὶ Λάβρος ὄμβρος, καὶ Λάβρον πνεῦμα· « Λάβρος, πολὺς, σφοδρὸς » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Παροξύνεται τὸ ἐπίθετον τοῦτο εἰς τὰ ἑλληνικὰ Λεξικά. Ἀπὸ τῆς κοινῆς γλώσσης ὅμως τὸ οὐσ. Λάβρα, πιθανὸν ὅτι ἔλεγον ὀξύτωνος

Λαβρός, Λαβρά, Λαβρόν. Ἐσχηματίσαμεν δηλαδή παροξύ-
τονον οὐς. Λάβρα, ἀπὸ τὸ ἐπίθ. Λαβρά, ὡς ἀπὸ τὸ
Ζεσὴ (chaude) λέγομεν οὐσιαστικῶς Ζέση (chaleur),
καὶ ἀπὸ τὸ συνώνυμον Θερμὴ, Θέρμη (fièvre).

Ἀντὶ τοῦ Λάβρος παλαιοῦ ἐπιθέτου, ἔχομεν νέον ἐπίθετον τὸ
Λαβρερός, Σ. παρόμοιον τοῦ σχεδὸν ταυτοσήμου Ὁτρη-
ρός Ἑλλ. καὶ ῥῆμα παράγωγον ἀμετάβ. τὸ Λαβρίζω, Σ.
(être ardent, brûler), τὸ ὁποῖον οἱ παλαιοὶ ἔλεγαν Λα-
βράζω καὶ Λαβρύσσω μεταφορ. (faire l'insolent).

ΛΑΒΡΕΡΟΣ. ΛΑΒΡΙΖΩ. Ζ. Λάβρα.

ΛΑΓΓΕΡΑΣ. Ζ. Δευτερία.

ΛΑΓΚΑΔΙ, Σ. Κοιλάδα, Σ. Ὁ δὲ Δ. ἔχει « Λαγγάς,
» Λαγκάδι, Vallis, φάραγξ, νάπη » καὶ φέρει μαρτυρίαν
ἀπὸ τὰ Γλ. « Ἄγκεα, κοίλους τόπους, Λαγκάδια, φαραγγία ».

Τὸ Κοιλάδα εἶναι ἀδισάκτως τὸ Κοιλὰς Ἑλλ. « Κοιλὰς,
» τὸ εὐδιον (ἴσ. εὐγεων), καὶ ἡ βαθεῖα γῆ » λέγει ὁ Ἡσύχιος,
καὶ « Κοιλάδες, πεδιά, λιβάδες ».

Τὸ Λαγκάδιον πιθανὸν ὅτι συγγενεῦει μὲ τὸ Ἄγκος.
« Ἄγκεα, κοίλους τόπους καὶ φαραγγώδεις » κατὰ τὸν Ἡσύ-
χιον. Ἰσως ἔλεγαν Ἄγκος καὶ Λάγκος (ὡς Αἰψηρός καὶ
Λαιψηρός). Ἄλλ' ὁ αὐτὸς Ἡσύχιος φέρει καὶ « Λάκας, φά-
» ραγγας » καὶ « Λαγόνες σχίσμα (γρ. σχίσματα) γῆς »,
τὰς ὁποίας ἡ φερομένη ἀπὸ τὸν Δ. (σελ. 788) μαρτυρία ὀνο-
μάζει Λαξίας (χυδ. Λαξιές). Ὅπως ἂν ἦναι, τὸ Λαγκά-
διον (vallée) δὲν βαρβαρίζει.

ΛΑΓΚΩΝΙ. Ζ. Λαγῶνι.

ΛΑΓΟΓΕΝΕΙΑ. Ζ. Σκορσονέρα.

ΛΑΓΟΚΛΕΪΔΙ, Σ. Τὸ ἐξηγεῖ buccinello (petit filet
pour prendre les perdrix).

ΛΑΓΟΥΪΜΙ, μέ συνών. Μίνα, Σ. Ὑπόνομος, Ἑλλ. Τὸ Μίνα, ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Mina (mine). Τὸ δὲ Λαγούμιον ὀνομάζεται καὶ ἀπὸ τοὺς Τούρκους Λαγούμ· ἀλλὰ δὲν εἶναι Τουρκικὴ λέξις. Τῶν Ῥωμαίων τὸ Cuniculus σημαίνει καὶ τὸν Ὑπόνομον, Ἑλλ. (mine), καὶ τὸν Λαγὸν (lièvre), ἡ γένος τὶ λαγοῦ, τὸν κατὰ τινὰς ὀνομαζόμενον Δασύποδα, Ἑλλ. τὸν ὁποῖον ὁ Στράβων (III, σελ. 144) ὀνομάζει Γαιωρύχον Λαγιδέα (ἡγουν λαγίδιον γεωσκάφον)· ἄλλοι δὲ, φυλάξαντες τὸν Ῥωμαϊσμόν, τὸν ὠνόμασαν Κόνικλον, Κούνικλον καὶ Κόνιλον (ἴδε τὰ Ἑλλην. Λεξικ. καὶ τὸν Ἀθην. σελ. 400). Τοῦτο τὸνομα ἐφύλαξε καὶ ἡ κοινὴ γλῶσσα ὀνομάζουσα Κουνέλι, Σ. ἡ Κουνάδι, Σ. τὸν Κόνιλον. Εἰς τοῦτο μόνον διαφέρονται οἱ γραμματικοὶ τῶν Ῥωμαίων, ἂν τὸ cuniculus ὄνομα ἐδόθη πρῶτον εἰς τὸν Ὑπόνομον (mine), ἔπειτα εἰς τὸ ζῶον τὸν Δασύποδα (lapin), ὡς φύσιν ἔχοντα νὰ σκάπηται καὶ νὰ ὑπονομεύῃ (miner), ἢ τὸ ἀνάπαλιν, ἂν τὸ ὄνομα τοῦ ζώου ὠρίσθῃ ἔπειτα νὰ σημαίνῃ καὶ τὰ ὑπόγαια σκάμματα. Τοῦτο φαίνεται πιθανώτερον, ἂν τὸ Λαγούμιον τῆς κοινῆς γλώσσης, ἦν, ὡς νομίζω, παραφθαρμένον ἀπὸ λέξ. Ἑλλ. ἄγνωστον ἔτι, τὸ Λαγοίμιον, σύνθετον ὄνομα ἀπὸ τὸ Λαγοῦ οἶμος, λαγοῦ ὁδός. Ἡ τροπὴ τῆς διφθόγγου οι εἰς τὴν ου, ἔχει παράδειγμα τὸ Προυκίον ἀπὸ τὸ Προικίον.

Τὸ ζῶον τοῦτο ὠνομάζετο ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας Μασσαλιώτας Λεβορίς καὶ ἀπὸ τοὺς Σικελιώτας Λέπορις, ὑποκορ. καὶ τὰ δύο τοῦ ἀγνώστου Λέβωρ ἢ Λέπωρ, Ἑλλ. γνωρισμένου ἀπὸ τὸ Ῥωμ. *lepus oris* (lièvre).

ΛΑΓΟΨΩΜΟΝ, Σ. Τὸ Κυκλάμινον ἢ τὴν Κυκλάμινον Ἑλλ. τῶν παλαιῶν ὀνομάζει Λαγόψωμον, ἡγουν Ἄρτον λαγοῦ. Ὁ λαὸς τῶν Γάλλων ἐξεναντίας τὸ ὀνομάζει Ἄρτον χοίρου (pain de pourceau). Εἶναι τῶν φυτολόγων τὸ

Cyclamen Europæum (Cyclame d'Europe). Ἐφυλάξαμεν ὁμῶς καὶ τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα χυδαῖσμένον **Τσυκλαμέα**, τὸ ὁποῖον μὴν ἀκούσαντες ὀρθὰ οἱ περιηγηταὶ Ἄγγλοι ἐμετάβαλαν εἰς τὸ **Τρικλάμεα** (Ἰδ. Θεόφρας. Περὶ ἰσορ. φυτ. ἔκδ. τοῦ STACKHOUSE *Οξον.* 1813, pag. ΙΧΚVΙΙΙ).

ΛΑΓΩΝΙ, Σ. **Λαγκῶνι**, Σ. **Λαγώνιον**, ὑποκορ. τοῦ Ἑλλην. **Λαγών** (flanc). Κατὰ τὸν Πολυδεύκην, « Τῷ δ' » ἐπιγαστρίῳ οἱ **Κενεῶνες** ὑπόκεινται, οὓς καὶ **Λαγόνες** καλοῦσι ». Ὀνομάζοντο, **Κενεῶνες**, διὰ τὸ κενὸν δηλαδῇ, τὸ μεταξὺ τῶν νόθων λεγομένων πλευρῶν (fausses côtes), καὶ τοῦ Ἰσχίου. Καὶ τὸ συνών. δὲ **Λαγόνες** (Ζ. **Λαγκάδι**), ὥς καὶ ἄλλο συνών. **Λαπάραι** (Ἄτακτ. II, σελ. 217) κενότητα σημαίνουν.

Ἀπὸ τὸ **Λαγών** παράγεται τὸ flanc τῶν Γάλλων καὶ τὸ flanke τῶν Γερμανῶν (προφερόμενον εἰς τὴν κάτω **Σαξονίαν** lanke).

ΛΑΔΙΚΟΝ. Ζ. **Ῥωγεῖον**.

ΛΑΖΑΝΙΑ, πληθ. οὐδετ. Σ. **Λασάνια**, Σ. (lazagnes). Ὁ **Μενάγιος** τὸ παράγει ἀπὸ τὸ **Λάγανα**, Ἑλλ. Εἶναι τὸ σήμερον ὀνομαζόμενον **Μάτσιον**, ἀπὸ τὸ **Μαζίον** ὑποκορ. τοῦ **Μάζα** Ἑλλ.

ΛΑΖΑΡΟΝΩ, Σ. Σημαίνει τὸ αὐτὸ καὶ τὸ **Σαθανόνω** (Ἄτακτ. II, σελ. 424). Ἀπροσφυσῆστη παρωδία τοῦ συμβάντος εἰς τὴν ἀνάστασιν τοῦ **Λαζάρου**, ὅς τις κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν (Ἰωάνν. ια', 44) ἐκβῆκεν ἀπὸ τὸ μνήμα « **Δεδεμένος** » τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας **κειρίαις** ». **Κεῖριαί** εἶναι τὰ **Σάβανα**.

Ἀπὸ τὸν **Λάζαρον** εἶναι καὶ τὸ λεγόμενον **Λαζαρέτον** (lazaret), οἶκος ὠρισμένος σήμερον μὲν εἰς καθαρισμὸν τῶν

ἀπὸ θανατικὸν μολυσμένων, παλαιὰ δὲ εἰς νοσοκομίαν τῶν
 λεπτῶν. Ὅχι ὁμῶς ἀπὸ τὸν ἀνωτέρω ὀνομασθέντα Λάζαρον,
 ἀλλ' ἀπ' ἄλλον ὁμώνυμον, τῆς παραβολῆς τὸν Λάζαρον· καὶ
 τοῦτο ἀκόμη κατὰ παρωδίαν, ἐπειδὴ κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν
 (Λουκ. ις', 21) ἔγεμεν ἀπὸ ἑλκῆ· « Καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι
 » ἀπέλειχον τὰ ἑλκῆ αὐτοῦ ».

ΛΑΖΟΥΡΙΟΝ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ « *Lapis cyaneus, seu*
 » *Lazuli* ». Κύανον ἢ Κυανὸν ὠνόμαζαν οἱ Ἕλληνες
 χρώμα τι παρόμοιον τοῦ ἔπειτα κατὰ τὸν μεσαιῶνα ὀνομασθέν-
 τος Λαζουρίου (Azur). Κατὰ τὸν Ἡσύχιον, « Κυανόν,
 » εἶδος χρώματος οὐρανοειδές ». Ἡ λέξις Λαζούριον
 εἶναι Περσικὴ, τὴν ὁποίαν ἐκεῖνοι προφέρουσιν Λαζουαρδδί,
 οἱ δὲ Ἄραβες Λαζουβερδδί (Ἰδ. BECKMANN, *Beytr.*
zur gesch. der Erfind. III, 2, § 2, pag. 190-191),
 ὡς τὸ μαρτυρεῖ καὶ τὸ χυθ. λεγόμενον ἔτι σήμερον Λαν-
 τζιβερτί.

ΛΑΘΑΙΝΩ, Σ. Ἀπὸ τὸ Λανθάνω, ὡς Μαθαίνω ἀπὸ τὸ
 Μανθάνω. Εἰς τὸν ἐνεργ. τύπον, φρασεολογεῖται ὡς καὶ εἰς
 τοὺς παλαιούς, οἶον, Δέν με, σε, τον λανθάνει κ. τ. λ.
 (ne pas ignorer), Οὐ με λέληθε κ. τ. λ. Ἑλλ. 2) Ἀντὶ τοῦ
 Σφάλλῳ, ἡγουν ἀπατῶ, οἶον Τοῦτο μ' ἐλάνθασε, ὡς καὶ
 κατὰ μέσ. διάθ. Τοῦτο μ' ἔκαμε νὰ λανθασθῶ.

Τὸ μέσον Λανθάνομαι εἰς τοὺς παλαιούς ἀντὶ τοῦ Λη-
 σμονῶ (oublier'), εἰς ἡμᾶς σημαίνει τὸ Σφάλλῳ ἀμετάβ.
 (se tromper), οἶον Ἐλανθάσθην εἰς τὸ μέτρον, εἰς
 τὸν λογαριασμὸν, καὶ ἡ μετοχὴ, Λανθασμένος, ση-
 μαίνουσα καὶ τὸ ἀπατημένος (trompé), καὶ τὸ ἀμαρτημένος
 (fauteur).

Ἔχομεν καὶ τύπον ἄλλον τοῦ ῥήματος Λαθεύω καὶ Λα-

θεύομαι μὲ τὰ αὐτὰ σημαίνόμενα. Καὶ οὐσ. οὐδέτ. ὄνομ.
 Λάθος, καὶ ῥηματικὸν συνών. ἄρσ. Λαθασμός, καλὰ
 ἐξηγημένον ἀπὸ τὸν Σ. (erreur, faute), κακὰ ἀπὸ τὸν Δ.
 (oubli) ὡς συνώνυμον τοῦ Λήθη, διότι δὲν ἐνόησε τὰ φερό-
 μενα παραδείγματα,

Καὶ χωρὶς λαθασμὸν θαρῶ εἰς τέλος νὰ τὸ φέρω·

καὶ πάλιν,

Χωρὶς κανέναν λαθασμὸν τὸ νίκος θέλω ἔχει.

ΛΑΘΑΣΜΟΣ. ΛΑΘΕΥΩ. Ζ. Λαθαίνω.

ΛΑΘΗΡΙ. Ζ. Λαθούριον.

ΛΑΘΟΣ. Ζ. Λαθαίνω.

ΛΑΘΟΥΡΙΟΝ, Δ. Λαθῆρι, Δ. Σ. Λάθυρος, Ἑλλ. (gesse
 cultivée). Τοῦ Φωτίου τὸ « Λαθύρους, ἀράκους » σημαίνει
 ἄλλο εἶδος Λαθύρου, τὸν ὁποῖον ὁ Θεόφραστος καὶ ὁ Γαληνὸς
 ὀνομάζουσι Ἄρακον. Ἀρακᾶς, περισπωμ. ὀνομάζεται σή-
 μερον εἰς ἡμᾶς ὀσπρίου τί εἶδος, τὸ αὐτὸ καὶ τὸ προπαροξυτ.
 Ἄρακας (ὡς ὁ Κόρακας καὶ ὁ Κόλακας), ἀπὸ τὴν Ἄραξ
 εὐθειᾶν, ὄνομα καὶ τοῦτο ὀσπρίου, παρόμοιον ἴσως μὲ τὸν
 Ἄρακον. « Ἄραξ, Αἰγύπτιον ὀσπριον » Δ.

ΛΑΚΑΝΙ, Σ. Λακανίδα, Σ. (cuvette). Τὸ γράφει καὶ
 διὰ τοῦ ε̄ Λεκάني, Λεκανίδα (bassin), ἤγουν Λακάνιον,
 Λακανίς, Λεκάνιον, Λεκανίς, ἀπὸ τὸ παλαιὸν Λεκάνη, Ἑλλ.
 Δωρικ. Λακάνη· « Λεκανίδες, κεράμια λοπάδες κ. τ. λ. »
 λέγει ὁ Ἡσύχιος. Ὁ Πολυδεύκης σημειώνει καὶ ἄλλο ὑποκορι-
 στικὸν Λεκάριον, Ἑλλ.

Οἱ χυδαῖοι ὀνομάζουσι ἐτι τὴν Λεκάνην καὶ Λεγένην, Δ.
 λαβόντες ἀπὸ τῶν Τούρκων τὸ Λεγιέν, τὸ ὁποῖον ἐξεναγτίας
 ἔλαβαν ἐκεῖνοι ἀπὸ τὸ Λεκάνη.

* ΛΑΚΕΡΔΑ, ὀψάριον τί πασόν, ἀπὸ τὸ Lacerta, διὰ τοῦ ὁποίου οἱ Ῥωμαῖοι ἐσήμαιναν καὶ τὸν χερσαῖον Σαῦρον ἢ Σαῦραν, Ἑλλ. τὴν κοινῶς ὀνομαζομένην ἀκόμη καὶ σήμερον Σαῦραν, καὶ κοινότερον Σαμιαμίδιον (lézard), καὶ ὁμώνυμον θαλάσσιον ζῶον τὴν Λακέρδαν (lézard de mer). Ἴδε τὰς εἰς τὸν Ξενοκρ. σημ. σελ. 60.

ΛΑΚΤΑΡΑ. Ζ. Ὑπερεπιθυμία.

* ΛΑΚΧΑΝ. Ζ. Ῥιζάριον.

* ΛΑΚΩ, « Λακεῖν, ἀντὶ τοῦ φθέγγεσθαι » λέγει ὁ Φώτιος. Ζ. Λαλῶ.

ΛΑΛΟΣ. Ζ. Λαλῶ.

ΛΑΛΩ, ὁμιλῶ, Σ. (parler). — 2) Φλυαρῶ (bavarder), οἷον Λαλεῖ ὅ, τι φθάσῃ· ὅθεν καὶ Ἀλάρος, ὁ φλύαρος· « Λαλεῖν τοῦ Λέγειν διαφέρει· τὸ μὲν ἐπὶ τοῦ φλυαρεῖν, » τὸ δὲ Λέγειν ἐπὶ τοῦ ἱκανοῦ (ἴσ. ἐπὶ τοῦ τὰ ἱκανὰ) λέγειν » (BEKKER, *Anecd. Græc.* pag. 51). — 3) Ἡχῶ, σημαίνω (sonner), οἷον Λαλοῦν τὰ ὄργανα, τὰ μουσικὰ δηλαδὴ. — 4) Προφέρω φωνὰς ἀσήμους, διὰ τὰ ταχύνω τὴν βᾶδισιν ἀλόγου τινὸς ζώου, οἷον Ἀλάει τὸν γάδαρον, Σ. ἀπὸ τὸ σύνθετον τούτου, Ἐπιλαλεῖ, ἐγεννήθη τὸ χυδαῖκ. Πιλαλῶ (ὅχι Πηλαλῶ, Σ. Δ.) τὸ σημαῖνον ἀμεταβάτως Τρέχω (courir), ὅχι μόνον ἱππότης, ὡς ἐνόμισαν, ἀλλὰ καὶ πεζός. Ὡσαύτως λέγομεν, Λακῶ καὶ μὲ τὸ δίγαμμα Γλακῶ (κατὰ τὸ Γλάρος ἀπὸ τὸ Λάρος) εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν τοῦ Τρέχω (Ζ. Γλακῶ), ἀπὸ τῶν παλαιῶν τὸ Λακῶ· « Λακεῖν, » ψοφῆσαι » λέγει ὁ Ἡσύχιος, σημαίνων ἐνταυτῷ καὶ ὅτι ἐνόει τοὺς ἀσήμους ἤχους καὶ τὰς φωνὰς, « Λάκε, ἰδίωμα » ἤχου κ. τ. λ. » ὡς εἶναι οἱ ψόφοι τῶν σχιζομένων ἢ συντριβομένων (craquer). Τοιαύτας ἀσήμους φωνὰς ἐμεταχειρί-

ζοντο οἱ παλαιοὶ διαφοροὺς εἰς παρόρμησιν τῶν ζώων, οἷον διὰ τὰ αἰγίδια τὸ Σίττα· « Σίττα, ἐπιφώνημα αἰξίν » λέγει ὁ Ἡσύχιος, τὸ ὁποῖον ἐλέγετο καὶ Ψίττα καὶ Φίττα, ὅθεν καὶ ῥῆμα σημαντικὸν τὸ Ψιττάζω· « Ψιττάζων, τὸ Ψίττα » ἐπιφθεγγόμενος· ὅπερ ἐστὶ ποιμαντικὸν ἐπίφθεγμα » κατὰ τὸν Ἡσύχιον, ὡς ἀπὸ τὸ Σίττα, τὸ Ἐπισιττώ· « Ἐπισιττώ » τεῖν κυνηγετικῶς παρορμαῖν » κατὰ τὸν αὐτὸν Ἡσύχιον. Ὅσους ἐπιθυμεῖ πλείοντα περὶ τῶν τοιούτων, ἄς ἀναγνώσῃ τὸν Εὐστάθιον (Ἰλιάδ. λ', σελ. 855). Καὶ ἐπειδὴ αἱ τοιαῦται παρορμητικαὶ φωναί, συνοδεύονται πολλάκις μὲ τὸ ξυλοκόπημα τοῦ ζώου, ἐδῶθεν ἐξηγεῖται τοῦ Ἡσύχιου τὸ « Λακῆσαι, » πατάξαι ».

Τὸ ὄνομα Λάλος σημαίνει τὸν πολλὰ λαλοῦντα (parleur), καὶ ὅχι τὸν ὀνομαζόμενον συνθέτως Διαλαλητῆν (crieur public), ὡς ἐνόμισεν ὁ Δ. (σελ. 784), ἀπατηθεὶς ἀπὸ κακὴν γραφὴν τὴν ἐξῆς,

ΔΙΑ ΛΑΛΗΤΑΔΕΣ ὄρισαν ναυγοῦν νὰ διαλαλήσουν,

ἀντὶ τοῦ ΔΙΑΛΑΛΗΤΑΔΕΣ, ἀπὸ τὸ Διαλαλητής.

ΛΑΜΙΑ, Σ. γένος ὀψαρίου (Lamie). 2) Λάμιαν, Σ. ἔτι ὀνομάζομεν τὴν Πλατεῖαν Ἐλμινθα, Ἑλλ. (Ver cucurbitain, ἢ solitaire, Τένια), τὴν γεννωμένην εἰς τῶν παιδίων τὰ ἔντερα. Ἀπὸ τὴν μυθευομένην δηλαδὴ παιδοφάγον Λάμιαν.

ΛΑΜΝΪ. ΛΑΜΝΪΟΝ. ΛΑΜΝΟΚΟΠῶ. Ζ. Λάμνω.

ΛΑΜΝΩ, Σ. Δ. ἀπὸ τὸ Ἑλλ. Ἐλαύνω, μὲ ἀφαίρεσιν τοῦ ἀρχικοῦ σοιχείου, καὶ τροπὴν τῆς διφθόγγου εἰς τὸ $\overline{\alpha\mu}$ ὡς τὸ Ἀχαμνὸς ἀπὸ τὸ Χαῦνος (Ἄτακτ. I, σελ. 255. II, σελ. 76). Σημαίνει κυρίως, Ἄγω, διώκω, κινῶ τί εἰς τὰ ἔμπροσθεν, ὡς τὸ Ἐλαύνειν κώπην, Ἑλλ. Λαμνοκωπῶ, Σ. ἢ Σύρω τὸ κουπί, Σ. (ramer), ὅθεν τὸ σύνθετον Κωπηλασία,

Ἑλλ. Ἐλαύνω ἱππον, Ἑλλ. ὄθεν τὸ Ἰππηλασία, Ἑλλ. Ὁ δὲ Ὀμηρος καὶ « Ἀμφὶ δὲ τάφρον ἤλασαν » (Ἰλιάδ. μ', 5), περὶ τοῦ τείχους τῶν Ἀχαιῶν· τὸ ὁποῖον ἐξηγοῦν Ἔσκαψαν, ἀληθῶς τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ὄχι ἀκριβῶς τὴν σημασίαν, ἥτις εἶναι Ἐπερικύκλωσαν τὸ τεῖχος μὲ τάφρον, Ἐσυραν τάφρον γύρω τοῦ τείχους. Καὶ εἰς τοῦτο ἀποβλέπει ἡ κακῶς γραμμένη τοῦ Ἡσυχίου ἐξήγησις, « Ἐλαύνει, ποιεῖ, ΠΑΡΑΒΑΛΛΕΙ » ἀντὶ τοῦ ΠΕΡΙΒΑΛΛΕΙ, τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται εἰς τὸ Ἐλαύνειν τάφρον, ὡς τὸ πρῶτον (Ποιεῖ) εἰς τὸ « Κολωνῶν » ἐλαύνετον » (Ἰλιάδ. α', 575), ἡγοῦν Κάμνετε Θόρυβον, ὡς λέγομεν κοινῶς μὲ παρομοίαν μεταφορὰν Ἐσυρε φωνήν, ἡγοῦν ἤλασε φωνήν, ἀπὸ τοῦ κυρίου « Ἐλαύνειν » χρυσὸν, ἄργυρον » Ἑλλ. (laminer), ἐπειδὴ σύρεται καὶ ἐκτείνεται εἰς διάφορα πλατύσματα τὸ μέταλλον. Ζ. καὶ Σύρω.

Τοῦ Ἐλαύνω συγγενὲς ὄνομα σημειώνει ὁ Σ. τὸ ΛΑΜΝΙ οὐδέτ. καὶ τὸ ἐξηγεῖ Βαμβάκιον περιτυλιγμένον εἰς τὴν ἡλακᾶτην, διὰ τὰ νεσθῆ. Πιθανὸν ὅτι καὶ τοῦτο ἐφθάρη ἀπὸ παλαιὸν ἄχρηστον οὐδέτ. Ἐλαύνιον. Ὁ Ποιητὴς ὀνομάζει οὐδέτ. καὶ πληθ. Ἠλάκατα, τὸ περίγυρα τῆς Ἠλακάτης τυλισσόμενον μαλλίον, « Ἠλάκατα σρωφᾶν » (Ὀδυσσ. ζ', 53) τὸ ἀπ' ἄλλον ποιητὴν ἐκφρασθὲν, « Ἠλάκατα ἐλίσσεσθαι » τὸ αὐτὸ καὶ ἂν ἤθελαν εἰπεῖν « Ἠλάκατα ἐλαύνειν » ἐπειδὴ τὰ ῥήματα Εἰλῶ, Εἰλίσσω, Ἐλάω, Ἐλαύνω ἑρρέυσαν ἀπὸ τὴν αὐτὴν πηγὴν· « Εἰλίσσω, περιδάλω (γρ. περιβάλλω) » λέγει ὁ Ἡσύχιος, καὶ « Εἰλῶν, συσρέφων ». Αὐτὴ ἡ Ἠλακάτη, παράγεται ἀπὸ ῥῆμα συγγενὲς τοῦ Ἐλαύνω τὸ Ἠλάσκω, κατὰ τὸν Ἐτυμολόγον, « Ἠλακάτη τὸ γυναικεῖον ἐργαλεῖον, ὄργανον » περὶ ὃ εἰλοῦσιν αἱ γυναῖκες τὸ νῆμα... Ἠλάσκω ση- » μαίνει τὸ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τόπου εἰλεῖσθαι » (Ἐτυμολογ. σελ. 424). Τοῦτο μόνον ἴσως λανθάνεται ὁ γραμματικὸς, ὅτι

τὸ νομίζει, ὡς τὸ νομίζουν καὶ οἱ νεώτεροι κριτικοὶ, ἀπλοῦν ὄνομα. Ἄν δὲν ἀπατῶμαι, τὰ Ἡλάνκατα εἶναι λέξεις σύνθετος ἀπὸ τὸ Ἐλάω (Ἐλαύνω) ἢ Ἡλάνω, καὶ τὸ ἐπίρρημα Κάτω, σημαίνουσα τὰ ἐλαυνόμενα, συρόμενα, ἢ ἐλκόμενα κάτω, τὰ καὶ, Ἑλλ. ἰδίως διὰ τοῦτο ὀνομασθέντα Κατάγματα (Κάτω Ἄγω), καὶ Μηρύγματα, Ἑλλ. (ἀπὸ τὸ Ἐρύω τὸ Σύρω). Τὰ κατάγματα τοῦτα ἢ σύρματα εἶναι τὰ Ῥωμ. λεγόμενα tractus (traits), ἀπὸ τὸ Traho, τὸ σύρω, ὅθεν τὸ χυδαῖον τῆς γλώσσης μας Τρά, Σ. καὶ Ὁ τρά, Σ. (fil).

* Λαμνίον ὀνομάζουσι τινὲς καὶ τοῦ ἵππου τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ σώματος τὸ ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ αὐχένος εἰς τὴν ἀρχὴν ἢ ῥίζαν τῆς οὐρᾶς ἐκτενόμενον. Ἰσως οἱ ὀνοματοθετήσαντες δὲν ἐνόησαν πλὴν τοῦ διασθήματος τούτου τὸ μέσον, τὸ βαθυνόμενον, ὅπου ζέτεται καὶ τὸ ἐφίππειον (κοιν. Σέλλα)· διότι τοῦτο εὐλόγως ἐμπορεῖ νὰ ὀνομασθῇ λαμνίον, ἢ γουν Ἐλαύνιον, ἐπειδὴ εἰς τοῦτο καθεζόμενος μὲ κρεμαστοὺς τοὺς πόδας, ὡς κωπία, ἐλαύνει τὸν ἵππον.

Ὁ Σ. φέρει ἀπὸ τὸ Λάμνω καὶ τὸ « Ἄνθρωπος ὅπου Λάμνεται τῆς σαρκικῆς ἀγάπης » φράσιν μεταφορ. καλὴν νὰ φυλαχθῇ εἰς τὴν γλῶσσαν, καὶ νὰ προσαρμοσθῇ εἰς ὅλα τὰ σφοδρὰ πάθη τῆς ψυχῆς, ὅσα δουλόνουν καὶ ἐλαύνουν ὡς κτηνὸς τὸν ἄνθρωπον. Οὕτως ἤθελ' εἰπεῖν τίς χυδαῖζων περὶ τινος ἐμπαθεστάτου ὅτι ΛΑΜΝΕΤΑΙ (être entraîné) ἀπὸ φθόγον, φιλοχρηματίαν, ἔρωτα, ὡς εἶπεν ὁ Αἰλιανὸς (Περὶ ζ. ἰδιότ. XIV, 18) « Ἐλαύνεται τὴν ψυχὴν ἐρωτικῇ » μανίᾳ ».

Λάμνει ἢ Λάμνεται ὁ ἵππος λέγουσι ἀκόμη, σημαίνοντες τὴν κίνησιν τοῦ μὲ τὴν φοράδα συνουσιασμοῦ. Ἰσως καὶ διὰ τὴν ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς μίξιν, ὡς τὸ ἐμεταχειρίζοντο

καὶ οἱ κωμικοὶ τῶν Ἀθηναίων. Εἰς τὸν Ἀριστοφάνην (Ἐκκλ. 39)
μὴ ἀπὸ τὰς Ἐκκλησιαζούσας κυρὰς λέγει, χωρὶς περιπλοκάς,
περὶ τοῦ ἰδίου ἀνδρός,

Τὴν νύχθ' ὅλην ἤλαυνέ μ' ἐν τοῖς σρώμασιν.

ΛΑΜΠΡΑ ἢ ΛΑΜΠΡΗ. Ζ. Πάσχα.

ΛΑΜΠΡΥΝΙΤΖΑ. Ζ. Κωλοφωτία.

ΛΑΜΠΡΥΝΟΜΑΙ, Σ. Ἀποκτίζω ὄνομα, Σ. Ἐλλάμπομαι,
καὶ Ἀπολαμπρύνομαι Ἑλλ. (s'illustrer, briller), καὶ τὰ
δύο εὐρισκόμενα εἰς τὸν Ἡρόδοτον (I, 41 καὶ 80).

ΛΑΜΠΥΡΙΔΑ. Ζ. Κωλοφωτία.

ΛΑΝΤΖΑ, Σ. Κοντάρι, Σ. ἀπὸ τὸ Ἑλλ. Λόγχη, κατὰ τινὰς·
κατ' ἄλλους δὲ, ἀπὸ τὸ Ῥωμ. lancea (lance). Ἄλλοι τὴν
ἐνόμισαν τῶν Κελτῶν ἢ Κελτιβήρων λέξιν· ὅθεν καὶ Διόδωρος ὁ
Σικελιώτης (V, 30) τὴν ἐξελληνίζει, Λαγκία, ὡς ξένον ὄνομα,
« Προβάλλονται δὲ [οἱ Γαλάται] λόγχας, ἃς ἐκεῖνοι λαγκίας
» καλοῦσι ». Ἐκ τούτου παράγεται καὶ τὸ Λαντζοῦνι, Σ.
(dard, javelot).

* ΛΑΝΤΖΙΒΕΡΤΙ. Ζ. Λαζούριον.

ΛΑΝΤΖΟΥΝΙ, Σ. Ζ. Λάντζα.

ΛΑΞΙΕΣ. Ζ. Λαγκάδι.

ΛΑΡΝΑΚΙ, Σ. καὶ τὸ ἐξηγεῖ stufa, fornello (étuve,
fourneau). Τὸ Λαρνάκιον εἶναι ὑποχοριστικὸν τοῦ
Λάρναξ, Ἑλλ. Ἄλλ' ἢ Λάρναξ, ἢ ὁ Λάρναξ, ὡς καὶ ἡ Σορὸς,
ἐσήμαινε θήκην νεκροῦ (bière), ὡς τὸ ἐξηγοῦν καὶ τὰ Γλ.
« Λάρναξ, Arca funebris » καὶ « Σορὸς, Arca fune-
» bris ». Φέρει καὶ ὁ Ἡσύχιος, « Λάρναξ, κιβωτός, σορός,
» ΚΑΜΠΤΡΑ ». Οἱ κριτικοὶ ἐξήγησαν τὸ Κάμπτρα, διὰ
τοῦ Κάψα (caisse). Δὲν εἶχε χρεῖαν, νομίζω, ὁ Ἡσύχιος τῆς

λέξεως ταύτης, ἀφοῦ τὸ ἐσήμανε διὰ τοῦ Κιβωτός, ἡ καὶ ἤθελε γράφειν τὸ γνωστὸν καὶ σύνθηες Κάψα, ἀντὶ τοῦ σπανι-
ωτάτου ΚΑΜΠΤΡΑ. Πιθανώτερον ὅτι ἔγραψε ΚΑΨΣΤΡΑ,
ἥγουν Πυρά (bûcher). Ὅτι δὲ ἡ Καύστρα ἐσήμαινε καὶ
τὴν Πυράν, ὅπου ἔκαιαν τοὺς νεκροὺς, μαρτυρεῖται ἀπὸ τὸν
Στράβωνα (V, σελ. 236), ὅστις λαλῶν περὶ τοῦ Μαυσωλείου
τοῦ Αὐγούσου Καίσαρος, λέγει « Χῶμα μέγα... ἐν μέσῳ δὲ
» τῷ πεδίῳ ὁ τῆς καύστρας αὐτοῦ περίβολος, καὶ οὗτος λίθου
» λευκοῦ, κύκλῳ μὲν ἔχων σιδηροῦν περίφραγμα, κ. τ. λ. ».
Πιθανολογεῖται ἔτι ἡ διόρθωσις ἀπὸ τῆς κοινῆς γλώσσης τὸ
Λαρνάκιον. Τοῦτο, ἂν καὶ δὲν ἔχη τὴν αὐτὴν τῆς Καύ-
στρας σημασίαν, σημαίνει ὁμῶς, ὡς ἴδαμεν, πρᾶγμα συγγενὲς
αὐτῆς, διὰ πυρὸς ἐνεργοῦν· εἶναι δηλαδὴ συνώνυμον τοῦ
Πνιγεὺς, Ἑλλ. (étuve). Ὁ Ἀριστοφάνης παρομοιάζει βωμο-
λοχικῶς τὸν οὐρανὸν μὲ πνιγέα, περιέχοντα τοὺς ἀνθρώπους
ὡς ἄνθρακας (Νεφ. 95),

————— Οἱ τὸν οὐρανὸν
Λέγοντες ἀναπεῖθουσιν ὡς ἔστιν ΠΝΙΓΕΥΣ,
Κᾶστιν περὶ ἡμᾶς οὗτος· ἡμεῖς δ' ἌΝΘΡΑΚΕΣ·

ὅπου ὁ σχολιαστὴς λέγει, « Πνιγεὺς ἡ τῶν ἀνθρώκων κάμινος,
» διὸ ἐπιλέγει, Ἡμεῖς δ' ἄνθρακες, διὰ τὸ ὑπὸ τοῦ ἡλίου
» θερμαίνεσθαι. Κυρίως δὲ, Πνιγεὺς, ἔνθα οἱ ἄνθρακες
» ἔχονται (ἴσ. ἄγχονται) καὶ πνίγονται ». Ὁ Φώτιος
ἐξηγεῖ τὴν λέξιν « Πνιγεὺς, ὁ φοῦρνος ». Ἐκ τούτου καὶ
μαγειρικὴ λέξις τὸ Πνίγω (étuver), ὡς τὸ ἐξηγεῖ ὁ Ἡσύ-
χιος, « Πνίζαντες, ὀπτήσαντες· ἔστι δὲ εἶδος ὀπτήσεως,
» πνικτόν ».

Ἄς σημειωθῇ ἐμπαρόδῳ καὶ ἡ εἰς τοὺς παλαιοὺς εὐρισκομένη
ἄλλη λέξις, παρομοία τὴν φωνὴν καὶ τὸ ἔργον, ὁ ΛΑΡΚΟΣ,

εἶδος κοφίνου χωροῦντος ἄνθρακας, ἀπύρους ὁμως, ὅχι ἀναμμένους. Λέγει ὁ Ἀρποκρατίων « Λάρκος ἐστὶ φορμὸς, » εἰς ὃν ἄνθρακας ἐνέβαλον, κ. τ. λ. ». Ἡ λέξις εὐρίσκεται εἰς τὸν Ἀριστοφάνην (Ἀχαρν. 332),

Εἴσομαι δ' ὑμῶν τάχ' ὅσις ἀνθράκων τι κήσεται.

————— ὁ λάρκος δημότης ὁδ' ἔς' ἐμὸς,

τὴν ὁποίαν ὁ σχολιαστὴς ἐξηγεῖ, « Πλέγμα τι κοφινῶδες ἢ » ψιαθῶδες, ἐν ᾧ φέρουσι τοὺς ἄνθρακας ». Πιθανὸν ὅτι ἀπὸ τὴν γενικὴν Λάρνακος ἐγεννήθη νέα εὐθεῖα Ὁ Λάρνακος, καὶ κατὰ συγχοπὴν Λάρκος.

ΛΑΣΑΝΙΑ. Ζ. Λαζάνια.

ΛΑΣΠΗ, Σ. Δ. Λέξις γνωστὴ εἰς ὅλους (boue, fange), τὴν ὁποίαν ἤθελ' ἴσως νομίσειν τις ἀναγραμματισμὸν τοῦ Πηλός, ὡς τὸ Ἐδῶ ἀπὸ τὸ Ὡδε. Ἀλλ' ὁ Ἡσύχιος λέγει « ΛΑΠΤΗΣ. ΛΑΠΤΗΝ ἔλεγον τὸν παχὺν ἀφρόν τὸν ἐπι- » πολάζοντα τῷ οἴνῳ, πηλώδη. Ἄλλοι, βόρβορον, ἰλύν. Ἄλλοι, » τὸν ἐπὶ τῇ ἄλμῃ ἐφισάμενον καὶ ταῖς λίμναις· οἱ δὲ, τὸν ἐπὶ » τοῦ γάλακτος ὑμενώδη ΠΗΛΟΝ ». Οἱ κριτικοὶ ἐπρόβαλαν διόρθωσιν ΛΑΠΗ· ΛΑΠΗΝ, κινούμενοι ἀπὸ τὸ εὐρισκόμενον εἰς τὸν Ἱπποκράτην ὄνομα τοῦτο· δὲν εὐτύχησαν εἰς τὴν τελευταίαν λέξιν, ἀντὶ τῆς ὁποίας γράφε ΠΑΓΟΝ. Πάγον ἔλεγαν τὴν τζίπαν τοῦ γάλακτος. Ζ. Τζίπα.

Εἰς τοῦ Ἱπποκράτους τὰ συγγράμματα ἀπαντᾷται συχνὰ ἢ Λάπη, Ἐμέει σιέλα καὶ λάπην, Λάπην καὶ χολήν, Λάπην ὀξεῖν, ἄλμυρὴν ὑπόσαπρον, (Foes. OEconom. pag. 375), τὴν ὁποίαν οἱ μεταφρασταὶ ἡρμήνευσαν ὡς συνώνυμον τοῦ Φλέγμα (pituite). Ἀλλ' ἡ αὐτὴ λέξις γράφεται κάποτε καὶ μὲ προσθήκην τοῦ μ Λάμπη, ὡς καὶ τὸ παράγωγον αὐτῆς Λαμπηρός, κατὰ τὴν ἐξήγησιν τοῦ Γαληνοῦ « Λαμπηρά, τὰ ἀφρώδη· Λάμπη γὰρ ὁ ἀφρός ».

καὶ ἄλλο παράγωγον Λαμπῶδες, τὸ ὁποῖον ἐξηγῶν ὁ Ἑρωτιανὸς, λέγει « Λάμπη γὰρ λέγεται τὸ ἐφιστάμενον τῆς δεδο-
 » λωμένης οἴνης ἐν τῷ (γρ. τοῖς δεθολωμένοις οἴνοις καὶ τῷ)
 » ὄξει, ἔτι κολυμβάσιν ἐλαίαις, οἷόν τι λίπος κολλῶδες. Ἐνθεν
 » οὖν Λαμπῶδη ρητέον τὰ ἔχοντα τινὰ ἐφιστάμενα ὅμοια
 » Λάμπη ». Τὸ παράξενον εἶναι, ὅτι ὁ Γαληνὸς ἐνόμισε καὶ
 τὴν Λάμπην παράγωγον τοῦ Λάμπω (luire) ρήματος·
 ἐπειδὴ ἐξηγῶν τὸ εἰς τὰ οὖρα ἐπιπλέον Λαμπῶδες τοῦ Ἱππο-
 κράτους, διὰ τοῦ Ἀφρῶδες, προσθέτει, « Εἶγε λάμπειν ἴσμεν
 » τὸ τοῖς οὖροις ἐποχούμενον λευκόν » (Foes. ibid. pag.
 373).

* ΛΑΤΡΟΝΙ. Εἶναι τῶν παλαιῶν τὸ Νίτρον, Ἑλλ. (natre),
 διάφορον ὅμως ἀπὸ τὸ ὀνομαζόμενον σήμερον εἰς τὴν Εὐρώπην
 Nitre (Νίτρον). Λατρόνι λέγομεν ἀντὶ τοῦ Νατρόνι,
 ἀττικίσαντες τὴν βάρβαρον λέξιν, ὡς καὶ τὸ παλαιὸν Νίτρον,
 ὠνομάζετο ἀπὸ τοὺς Ἀττικούς Λίτρον.

ΛΑΥΚΪ. Ζ. Καβούτσι.

ΛΑΦΆΖΩ, Σ. Συχαναπνιάζω, Σ. Ἀσθμαίνω, Ἑλλ. (ha-
 leter). Ἀπὸ τὸ Ἀλλοφάσσῳ τοῦ Ἱπποκράτους, τὸ ὁποῖον
 διαφόρως ἐξηγούμενον ἀπὸ τοὺς παλαιούς ὡς καὶ τὸ Λάπη
 (Ζ. Λάσπη), σαφηνίζεται τρόπον τινὰ ἀπὸ τὴν σημερινὴν
 γλῶσσαν.

Ἐκθέτω πρῶτον τὸ κείμενον τοῦ Ἱπποκράτους (Προγνῳς.
 XXI, σελ. 465, Lind.), « Οἱ δὲ ἀπολλύμενοι (γρ.
 » ἀπολούμενοι) ΔΥΣΠΝΟΟΙ γίνονται, ἈΛΛΟΦΑΣΣΟΝ-
 » ΤΕΣ, ἀγρυπνέοντες, τά τε ἄλλα σημεῖα κάκις ἔχοντες ».
 Ὁ Γαληνὸς εἰς μὲν τὴν ἐξήγησιν τῶν Ἱπποκρατικῶν γλωσσῶν,
 ἐρμηνεύει τὴν λέξιν, « Ἀλλοφάσσοντες, παραπαίοντες, παρα-
 » φρονοῦντες ». Εἰς δὲ τὸ εἰς τὸ Προγνῳσικὸν ὑπόμνημα,

λέγει, « Τὸ δὲ Ἀλλοφάσσοντες... οὐ πάνυ τι σύνηθες ὄν ,
 » ἤτοι τοὺς μεταρρίπτουντας ἑαυτοὺς , ὅπερ ἐστὶν ἀσωμένους ,
 » ἐνδείκνυται. Βέλτιον δ' , ὅσον ἐξ αὐτῆς τῆς φωνῆς οἶόν τε
 » τεκμαίρεσθαι , τὸ πρότερον , ἢ ἡ γεγεννημένον τοῦνομα τὸ
 » Ἀλλοφάσσοντες , ἐκ τοῦ ἄλλοτε φάσκων ἄλλα. Τινὲς δὲ ἀπὸ
 » τοῦ μεταβάλλειν ἄλλοτε εἰς ἄλλο σχῆμα τὰ Φάη , τουτέστι
 » τοὺς ὀφθαλμοὺς , γεγονέναι φασι τὴν προσηγορίαν ». Τοῦ
 » δὲ Ἐρωτιανοῦ ἡ ἐξήγησις εἶναι « Ἀλλοφάσσοντες , ἀπορούμε-
 » μενοι καὶ τεθορυβημένοι , ὥς φησι Βακχεῖος. Ξενόκριτος δὲ
 » ὁ Κῶος φησὶ παρὰ τοῖς Ἰώσι λέγεσθαι τὸ Ἀλλοφάσσειν ἐπὶ
 » τοῦ τῆς διανοίας παραφόρου , πιθανῶς ἰσορῶν παρὰ τὸ
 » Ἄλλο φάσσειν καὶ ἄλλο φωνεῖν ». Δὲν ἡμέλησε τὴν λέξιν
 » οὐδ' ὁ Εὐστάθιος (Εἰς τὸ Ἰλιάδ. ψ' , σελ. 1324) , « Οἱ δὲ
 » παρὰ τοῖς ἰατρικῶς ἰωνίζουσιν Ἀλλοφάσσοντες.....
 » σημαίνουσι τοὺς ἄλλοτε ἄλλα φράζοντας , καὶ μηδὲν ὁλως
 » διασαφούντας ». Τοῦ Ἡσυχίου ἡ γλῶσσα δὲν συμφωνεῖ
 » κατὰ πάντα , « Ἀλλοφάσσειν , ἑτεροφρονεῖν , ἢ οὐχ ὑποφέρειν
 » βάρος » ἀφοῦ πρότερον ἐσημείωσε καὶ τὸνομα « Ἀλλό-
 » φασις , θόρυβος ταραχώδης ». Ὁ δὲ Ἐτυμολόγος (σελ. 69)
 » Ἀλλοφάσσειν , θορυβεῖσθαι , ἀλλαχοῦ τὰ φάη περιφέρειν » .
 » Ὁ Σουΐδας , « Ἀλοφάζω (γρ. Ἀλλοφάζω ἢ Ἀλλοφάσσω) ,
 » σκιρτῶ , παροινῶ » .

ΛΑΦΡΟΠΕΤΡΑ. Ζ. Κισσάρι.

ΛΑΦΡΟΣΤΟΙΧΟΣ. Ζ. Ἐλαφρία.

ΛΑΦΡΥΣ. Ζ. Ἐλαφρύς.

ΛΑΧΑΝ. ΛΑΧΙΟΝ. Ζ. Ῥιζάριον.

ΛΑΧΑΝΟΒΛΑΣΤΟΙ , μὲ συνών. Κραμπόβλακραις , καὶ
 Κραμποζίμουλαις , Σ. οἱ νέοι καὶ τρυφεροὶ βλαστοὶ (brocoli)
 τῶν Κραμβίων , τῶν κοιν. λεγομένων Λαχάνων. Τὸ δεύτερον

ὄνομα, Κραμπόβλακραις, εἶναι βαρβαροσύνθετον ἀπὸ τὸ Κράμβη, βλασὸς καὶ Ἄκρα (Κράμβης βλαστοὶ ἄκραι). Τὸ τρίτον, Κραμποζίμουλαις, ἔτι βαρβαρώτερον, ἀπὸ τὸ Κράμβη καὶ τὸ ὑποκοριστικὸν τοῦ Ἰταλικοῦ Cima, ἤγουν κορυφή (cime).

ΛΑΧΝΟΣ (Ἰδ. Ἄτακτ. II, σελ. 416). Ζ. Σκαρφία.

ΛΑΧΤΕΝΔΟΝ. Ζ. Μουκτερόν.

ΛΑΧΩΤΗΣ. Ζ. Ριζάριον.

* ΛΕΒΕΤΙ ὀνομάζουν τινὲς σκευὸς τι μάγειρικὸν, ἐπιτήδειον εἰς θερμασίαν νεροῦ, ἢ φαγητῶν ἔψησιν, ἀπὸ τὸ Λεβήτιον ὑποκοριστικὸν τοῦ Λέβης ^{ἡτος} (chaudière). Ὁ Δ. ἐσημείωσεν ἄλλο ὑποκοριστικὸν Λεβητάριον.

ΛΕΒΗΤΑΡΙΟΝ. Ζ. Λεβέτι.

* ΛΕΒΙΘΟΧΟΡΤΟΝ, οὕτως ὠνομασμένον, ὡς διωκτικὸν τῶν εἰς τὰ ἔντερα γεννωμένων ἐλμίνθων ἢ σκωλήκων, τὸ Tanacetum vulgare (Tanaisie) τῶν νεωτέρων φυτολόγων. Λέξις φθαρμένη ἀπὸ τὸ Ἐλμινθόχορτον, μὲ σοιχείων μεταθέσειν καὶ τροπὴν τοῦ μ̄ εἰς τὸ β. Λέγει καὶ ὁ Ἡσύχιος « Λίμινθες, ἔλμινθες ».

ΛΕΓΕΝΗ. Ζ. Λακόνη.

ΛΕΓΝΟΣ (Λιγνός, Σ. Δ. Ληγνός, Δ.), Ἰσχνός Ἑλλ. (maigre, fluet). Ἡ λέξις εἶναι ἐλληνικὴ· Λεγνὸν ἐπιθετικῶς ὠνόμαζαν, τὸ ἀμέσωτον σιτάριον· « Λεγνός, ἄνανδρος » σῖτος, ὁ μὴ ἀδρὸς » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ΛΕΙΒΑΔΙ. Ζ. Λιβάδι.

ΛΕΙΟΝΩ, Σ. Ἐξαλείφω τὰ γραμμένα (effacer), ἢ σύρων ἐπάνω των μέλαινα γραμμὴν (rayer), ἢ ξύων αὐτὰ μὲ ἐργαλεῖον τί (raturer). Ἀπὸ τὰ Ἑλληνικὰ Λειόω, καὶ Λεαίνω καὶ Λειαίνω, σημαίνοντα κυρίως τὸ ὀμαλίζω, καὶ μεταφο-

ρικῶς τὸ ἐξαλείφω, ὡς ἐπακολούθημα τῆς ὀμαλίσεως, ἥτις ἀφανίζει τὰς ἐξεχούσας ἀνισότητας. Ὅσιν λειόνει τί γραμμένον ὀμαλίζει τρόπον τινὰ τὸ χάρτιον, καὶ μάλιστα ὁ ξύων, ὡς ἔκαμναν, ὅτ' ἔγραφαν εἰς δέρματα. Αἱ γλῶσσαι τοῦ Ἡσυχίου εἶναι « Λεαίνεται, λειοῦται, ἐξαλείφεται », καὶ « Λειανῶ, λείαν καὶ ὀμαλὴν ποιήσω ». Ὁ αὐτὸς φέρει καὶ τρίτην ἄλλην σημασίαν τὸ διαιρῶ εἰς λεπτὰ διὰ τρίψεως ἢ κοπανίσεως (triturer), « Λεανῶ, λεπτυνῶ » τὴν ὁποίαν ὁ Σουίδαῖος προσαρμόζει εἰς τὸ Λειῶ, « Λειῶσας, διακόψας ». Ἐκ τούτου ἐσχηματίσθη καὶ ἄλλου τύπου ῥῆμα τὸ διὰ τοῦ Ἰ Λιᾶίνω καταχωρισμένου ἐσχάτως εἰς τὴν νέαν ἐκδοσιν τοῦ Ὑψαυροῦ τοῦ Στεφάνου (σελ. 5711). Τούτου τὸ ῥηματικὸν, Λιανὸς, Σ. ὁ λεπτὸς (mince), ἐφύλαξεν ἡ γλῶσσά μας (κατὰ τὸ Φαίνω, Φανός). Λιανὰ, Σ. ὀνομάζομεν τὰ λεπτὰ νομίσματα ἢ κέρματα (monnaie), καὶ συνθέτως * Λιανοπώλιον (commerce en détail), καὶ * Λιανοπωλητῆς (détaillier). Ἀπὸ τὸ Λιανὸς ἐσχηματίσαμεν καὶ δεύτερον ἄλλο ῥῆμα τὸ ἐξῆς : * ΛΙΑΝΙΖΩ, διαιρῶ εἰς μικρὰ μέρη (morceler), ἢ λεπτύνω (amincir).

* ΛΕΙΧΗΝΟΧΟΡΤΟΝ. Ζ. Προδρόμου βότανον.

ΛΕΚΑΝΗ. Ζ. Λακάνη.

ΛΕΚΑΤΗ, καὶ Ἀλεκάτη Δ. Ἀλεκάτη Σ. (quenouille), Ἡλεκάτη, Ἑλλ. Ζ. Λάμνω, καὶ Ῥόκα.

ΛΕΛΕΚΑΣ, Σ. τῶν παλαιῶν ὁ Πελαργός, Ἑλλ. Τὸ Λέλεκας εἶναι Τουρκικὴ λέξις (Λεκλέκ) ὀνοματοποιημένη, ὡς καὶ τῶν Ῥωμαίων τὸ Ciconia (cigogne).

ΛΕΠΙΔΙ, Σ. Μελάνθι, Σ. Λεπίδιον καὶ Μελάνθιον, Ἑλλ. ὀνόματα βοτάνης τῆς Nigella sativa τῶν φυτολόγων. Ὁ Διοσκορίδης ὁμοῦς (II, 205, III, 93) διακρίνει τὸ Λεπί-

διον ἀπὸ τὸ Μελάνθιον. Τοῦ Μελανθίου τούτου τὰ μέλανα σπέρματα (λέγει) κατεπλάσσοντο συνήθως καὶ εἰς τοὺς ἄρτους, διὰ τὴν εὐωδίαν των. Εἶναι λοιπὸν τὸ σήμερον ὀνομαζόμενον Μαυροκόκκιον (Nielle) χυδ. Μαυροκούκι. Τὸ Λεπίδιον, οὕτω καὶ σήμερον ὀνομαζόμενον, εὐρίσκεται εἰς τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (Stackouse, Ixxxι) με συνών. Κάρδαμον, *Lepidium sativum* (ἴσ. τὸ Γαλλισί *passerage*). Εἰς Κατάλογον τινῶν βοτάνων, χειρογραμμένον κατ' ἀλφάβητον, τὸ εὐρίσκω ἀκόμη ὀνομαζόμενον Μαυρομυρωδία, ἤγουν Μαύρη μυρωδία (Ἰδ. Ἄτακτ. II, σελ. 297).

ΛΕΠΤΟΥΡΓΟΣ (Λεπτουργός, Σ.) Λεπτουργός, Ἑλλ. ὁ λεπτὰ ἐργαζόμενος ξυλουργός (*menuisier*).

ΛΕΥΘΕΡΟΜΙΛΩ. Ζ. Ἐλευθερομιλῶ.

ΛΕΥΚΗ. Ζ. Κουκουβία.

ΛΕΧΟΨΑ. Ζ. Λοχοῦσα.

ΛΗΒΑΔΙ. Ζ. Λιβάδι.

ΛΗΓΝΟΣ. Ζ. Λεγνός.

ΛΗΣΤΟΣΥΝΗ, οὐσ. θηλ. Σ. ἡ πράξις τοῦ ληστοῦ (*rapine, brigandage*). Λέξις ἀξία νὰ τοπισθῇ καὶ εἰς τὰ Ἑλληνικά λεξικά ἡ Ληστοσύνη, ὡς ἔλεξαν καὶ Δρησοσύνη, Ἑλλ. ἀπὸ τὸ Δρησῆς ἢ Δρησήρ. Ὁ δὲ Βάβριος (Μύθ. Αἰσωπ. συναγωγ. σελ. 406) ἔνωσε καὶ τὰ δύο ἐπίθετα,

Δρησήρα λησὴν, καὶ λύκον διωκτῆρα.

ΛΙΑΝΑ. * ΛΙΑΝΙΖΩ. * ΛΙΑΝΟΠΩΛΗΤΗΣ. ΛΙΑΝΟΠΩΛΙΟΝ. ΛΙΑΝΟΣ. Ζ. Λειόνω.

ΛΙΒΑΔΙ, Λιβάδιον, Δ. Ληβάδι, Σ. Γράφεται καὶ διὰ διφθόγγου, Λειβάδι. Λιβάδιον, ὑποκορ. τοῦ Λιβᾶς ἀδὲς

(prairie)· « Λιβάδιον, χωρίον βοτανῶδες » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Ἀρχαιότερα ἐλέγετο Λειμῶν, Ἑλλ. Ὁ Ἡσύχιος μὲ διπλὴν γραφὴν Λειμῶν καὶ Λιμῶν « Ἀνθοφόρον πεδίον, εὐανθές » τόπος, ἀνθηρός ».

* ΛΙΒΑΔΟΠΕΡΔΙΚΑ (ἤγουν Πέρδιξ ἀγαπῶσα νὰ βόσκειται τὰ Λιβάδια), Ἄτταγῆν καὶ Ἄτταγᾶς, Ἑλλ. (francolin), ὅθεν τὸ κολοδωμένον ὑποκορ. Ταγηνάριον (Ταγινάριον καὶ Ταγινάρι, Δ.) συνών. τοῦ Λιβαδοπέρδικα. Λέγει ὁ Ἀριστοφάνης (Ὅρν. 245-249),

— Ὅσα τ' εὐδρόσους τε
Γῆς τόπους ἔχετε, καὶ λειμῶ-
να τὸν ἐρόεντα Μικραθῶνος·
Ὅρνις τε πτεροποίκιλος,
Ἄτταγᾶς, Ἄτταγᾶς.

Δίς ὀνομάζει τὸν Ἄτταγᾶν ὁ Κωμικός, διότι ἦτο φαγητὸν τόσον εὐάρεστον εἰς τοὺς Ἀθηναίους, ὥστε ἄλλος κωμικός τὸν ἐπαράβαλε μὲ τὰ Προπύλαια (παρ' Ἀθην. XIV, σελ. 652). Ἀφοῦ ἐπαίνεσε τὸ μέλι, τὰ σῦκα, καὶ τὰ Προπύλαια τῶν Ἀθηνῶν, συμπεραίνει, λέγων,

Κοῦδὲν ἦν τούτων ὅλως
Πρὸς ἄτταγῆνα συμβαλεῖν τῶν βρωμάτων.

Πτεροποίκilon ὀνομάζει τὸν Ἄτταγᾶν ὁ Ἀριστοφάνης, διότι καὶ τοιαύτη εἶναι ἡ Λιβαδοπέρδικα, « Μικρῷ μὲν μείζων πέρδικος, » ὅλος δὲ κατάγραφος τὰ περὶ τὸν νῶτον, κεραμεοῦς τὴν χροάν, » ὑποπυρρίζων μᾶλλον κ. τ. λ. » (Ἀλεξανδρ. Μύνδ. παρ' Ἀθην. IX, σελ. 388).

Ὁ Σ. δὲν ἐγνώρισεν οὔτε τὸ Λιβαδοπέρδικα οὔτε τὸ Ταγηνάριον· ἀλλ' ἀντ' αὐτῶν ὀνομάζει, Ἀρτιχιονάρι, μὲ ἐξήγησιν σημαίνουσας τὸ αὐτὸ πτηνὸν (francolin). Ἡ ἤκουσε κακὰ, ἢ εἶναι καὶ αὐτὸ χυδαῖσμός τοῦ Ἀτταγηνάριον.

ΛΙΒΑΝΙ, Σ. Λιβάνη, Δ. Λιβήνη, Δ. Λιβανωτός, Ἑλλ.
Τὸ Λιβήνη φέρει ὁ Δ. ἀπὸ μαρτυρίαν ποιητοῦ,

Τότε ΛΙΒΗΝΗ βάλασι γιανχυρίζη στία·

ἀλλ' εἶναι γραφικὸν σφάλμα, ἀντὶ τοῦ ΛΙΒΑΝΙ. Τὸ νόημα εἶναι, Τότε ἔβαλαν εἰς τὸ θυμιατήριον λιβάνιον, διὰ τὰ μυρίζη ἢ ἐσία (la chambre).

Τὸ Λιβάνιον εἶναι ὑποκορ. τοῦ Λίβανος, μὲ τὸ ὁποῖον ὁ παρακμ. ἑλλ. ὠνόμαζε τὸ Λιβάνιον· οἱ παλαιοὶ ἐξεναντίας Λίβανον ὠνόμαζαν τὸ δένδρον, καὶ Λιβανωτὸν, τὸ δάκρυον τοῦ δένδρου, τὸ σήμερον λεγόμενον Λιβάνιον (encens).

Ὅπως ἂν ἦναι, τὸνομα ὡς καὶ ἡ ὕλη τοῦ Λιβάνου ἦλθεν ἀπὸ τὴν Ἀσίαν εἰς τοὺς Ἕλληνας. Τῶν Ἑβραίων τὸ כִּנְזָה (Λεβωνά) ἐμετάφρασαν οἱ Ἑβρ. Λίβανον. Τὰς παρανομίας τῶν Ἰουδαίων ὀνειδίζων ὁ Θεὸς, λέγει πρὸς αὐτοὺς διὰ τοῦ Ἰερεμίου (ς', 20) « Ἰνατί μοι λιβανον ἐκ Σαβὰ φέρετε; ... τὰ » ὀλοκαυτώματα ὑμῶν οὐκ εἰσὶ δεκτὰ, καὶ αἱ θυσαίαι ὑμῶν » οὐχ ἡδυνάν μοι ». Ὡς ἀπατοῦν καὶ περιπαίζουσιν οἱ κόλακες τοὺς τυράννους μὲ τὰς ἀνδραποδώδεις εὐφημίας, παρόμοια ἐλπίζουν καὶ πολλοί, ἐπαγγελλούμενοι χριστιανοί, ν' ἀπατήσωσι τὸν ἐτάζοντα καρδίας καὶ νεφροὺς μὲ τὰ πολλάτων θυμιάματα.

ΛΙΓΓΙΟΝ. Ζ. Λίγκιον.

* ΛΙΓΔΑ, Ἰδ. Ἄτακτ. I, σελ. 264.

* ΛΙΓΔΟΝΩ (ὄχι Λυγδόνω), ἀπὸ ἄχρηστον Λιγδώω (poisser), Ἑλλ. οἶον « Βρομοῦσι λυγδωμένοι (γρ. λιγδωμένοι) » ἀπὸ τὰ ξύσματα τῶν δερμάτων » εἶπεν ὁ μεταφράσης τῆς Βυζαντιδος (III, σελ. 29).

ΛΙΓΚΙ, καὶ πληθ. Τὰ Λίγκια, Σ. Τὸ ἐξηγεῖ, Τὰ δύο μέρη τοῦ λαιμοῦ, δεξιὸν καὶ ἀριστερόν· ὅθεν καὶ ῥῆμα σύνθετον

Στραβολιγκιάζω, Σ. (avoir un torticolis). Λίγκια λοιπὸν εἶναι τὰ πλάγια μέρη τοῦ λαιμοῦ, ἀπὸ τὸ Λίγξ· « Λίγξ, πλάγιος κ. τ. λ. » λέγει ὁ Ἡσύχιος, ὅθεν καὶ « Λίγδην... πλαγίως, ἄκρως, ἐπιλίγδην ».

ΛΙΓΚΙΟΝ, ἢ ΛΙΓΓΙΟΝ, Δ. Ψαλίδα, Σ. Ἐλιξ, Ἑλλ. Ψαλίδες σήμερον ὀνομάζονται τὰ λεπτὰ βοσρυχώδη βλαστήματα (vrilles, cirrhes), τὰ ἀπὸ τοὺς παλαιούς ὀνομαζόμενα Ἐλικες, τοῦ ὁποίου τὸ ὑποκορ. Ἐλίκιον ἐμεταμορφώθη εἰς τὸ Λίκιον, καὶ χυδ. Λίγκιον. Ζ. Στουράκιον.

ΛΙΓΝΟΣ. Ζ. Λεγνός.

ΛΙΓΟΝΟΜΑΙ. Ζ. Τρωγίζομαι.

* ΛΙΖΑΡΙΟΝ. Ζ. Ριζάριον.

ΛΙΘΑΡΓΥΡΟΣ. Ζ. Μουρτσάγκι.

ΛΙΘΡΙΑΖΩ. Ζ. Λυθριάζω.

* ΛΙΚΙΟΝ. Ζ. Λίγκιον καὶ Στουράκιον.

ΛΙΚΟΥΤΖΙΝΕΪΩ. Ζ. Συνεκρατίζω.

ΛΙΛΑΔΙ, οὐσ. οὐθ. με συνών. Χοχλάκι, Χαλίκι, Σ. τὸ δὲ πληθ. Λιλάδια με συνών. Λιθάρια, Σ. λίθοι μικροὶ (cailloux, gravier).

Ἀπὸ τὸ Λᾶς Ἑλλ. (pierre), ὑποκορ. Λαδίον (ὡς ἀπὸ τὸ Δᾶς Δαδίον), καὶ με διπλασιασμὸν τῆς ἀρχικῆς συλλαβῆς Λιλάδιον. Τοῦ διπλασιασμοῦ ἔχνη σώζονται εἰς τὸν Ἡσύχιον· « Λάλλαι· Λάλλας λέγουσι τὰς παραθαλασσίους καὶ παραποταμίους ψήφους ».

Τὸ Χοχλάκι εἶναι Κοχλάκιον, ὑποκορ. τοῦ Κόχλαξ, Ἑλλ. ὡς τὸ Χαλίκιον τοῦ Χάλιξ, Ἑλλ.

Ὁ Ὅμηρος ὀνομάζει Λαίγγας τὰ μικρὰ τῆς θαλάσσης λιθάρια (Ὀδυσσ. ζ', 95),

Λαίγγας ποτὶ χέρσιν ἀποπλύνεσκε θάλασσαν,

τὸ ὁποῖον ἐξηγῶν ὁ Ἡσύχιος, λέγει, « Λαΐγγες, λίθοι ὑπὸ » ὕδατος λελιασμένοι... Ἄλλοι, χάλικες, μικροὶ λίθοι ». 2) Λιλάδι μὲ συνών. Ἀκόνι, Σ. Ἀκόνιον, ὑποκορ. τοῦ Σηλ. Ἀκόνη, Ἑλλ. καὶ σήμερον ἀκόμη Ἀκόνη (pierre à aiguiser).

*ΛΙΛΑΔΙΑΖΩ καὶ *ΛΙΛΑΔΟΝΩ, λιθοσρόνω μὲ λιλάδια (paver de cailloux).

ΛΙΛΙΓΚΙ, μὲ συνών. Κωδιός, Γοῦπα, Σ. Λίλιγγα, καὶ Λικορίνι (γρ. Λυκορίνι), Δ. Ὁ Κωδιός ἔσωσε τὸ παλαιόν του ὄνομα Κωδιός, Ἑλλ. (goujon). Ἡ Γοῦπα λέγεται καὶ Βοῦπα, Σ. ἀπὸ τὸ Βόωψ, Ἑλλ. Ἴδε τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτην σημειώσεις, σελ. 59 καὶ 89. Ζ. καὶ Λυκορίνι.

ΛΙΛΙΚΑΣ, οὐσ. ἀρσ. Σ. Τὸ ἐξηγεῖ Μικράν σφῆκα, Σφηκίον Ἑλλ. (petite guêpe).

ΛΙΜΑ, Σ. Δ. ἀπὸ τὸ Ρῶμ. lima (lime), Ρίνη, Ἑλλ. Τὸ ὑποκορ. Ρινίον, καὶ Ρινάριον, Δ. σώζονται εἰς τὴν γλῶσσαν.

*ΛΙΜΑ ὀνομάζεται Σηλ. τὸ ἀπὸ τοὺς Ἀττικοὺς ὀνομαζόμενον ἀρσεν. Ὁ λιμός, Ἑλλ. καὶ ἀπὸ τοὺς Δωριεῖς, Σηλ. Ἡ λιμός (faim). Πιθανὸν ὅτι εὕρισκετο εἰς κῆμμίαν διάλεκτον καὶ Ἡ Λίμα.

ΛΙΜΑΖΩ. Οἱ παλαιοὶ ἔλεγον Λιμώσσω, καὶ Λιμαίνω. Ἑλλ. Ἀπὸ τοῦτο ἐσχηματίσαμεν τὸ Λιμάζω (être tourmenté par la faim), ὡς ἔλεγον κ' ἐκεῖνοι Θαυμαζώ καὶ Θαυμαίνω, Ὑγράζω, καὶ Ὑγραίνω. Οἱ λοιποὶ χρόνοι εἶναι Λιμάζω, Ἐλίμαξα, καὶ μετοχ. Λιμασμένος (affamé). ἔλεγον καὶ Λαιμάζω, κατὰ τὸν Ἡσύχιον, « Λαιμάζουσιν, ἐσθίουσιν » ἀμέτρως ».

ΛΙΜΠΑΣ. Ζ. Μαγανοπήγαδον.

ΛΙΞΙΑ, Σ. Δ. Λειξουρία, Δ. Λέγεται καὶ Λειξοῦρα (gloutonnerie), Λιχνεία, Ἑλλ. Ὁ Ἡσύχιος λέγει « Λειξοῦρα, » τὸ δῶρον, ἐκ τοῦ Λείχω ». Ἄλλα Γλ. « Λειξουρία, ἡ λαιμαργία,

» ἡ πλεονεξία » καὶ « Λεῖξουρος, ὁ πλεονέκτης » (Ζώναρ. Λεξικ. σελ. 1294, καὶ 1296).

ΛΙΠΑΡΟΣ. Ζ. Σαρκάτος.

ΛΙΤΖΑ, Σ. Τὸ ἐξηγεῖ, Lizza (lice), μὲ ὑπόληψιν ἴσως ὅτι οἱ Γραικοὶ τὸ ἔλαβαν ἀπὸ τοὺς Ἰταλοὺς. Ὁ Μενάγιος ἠπατήθη, ἐτυμολογῶν τὸ Ἰταλ. Lizza ἀπὸ τὸ Ἑλλήν. Λισσὸς, καὶ τὸ Γαλλικὸν lice ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν Licium. Εἶναι καὶ τὰ δύο τῆς αὐτῆς γενεᾶς ὀνόματα, τοῦ Νύσσα, Ἑλλ. χυδαῖσθέντος εἰς Λύτσα· « Νύσσα, καμπτήρ, τέρμα, βαθμὶς » λέγει ὁ Φώτιος.

ΛΙΤΡΑ, Σ. (livre), Λίτρα Ἑλλ. Ἡ λέξις εἶναι τῶν Ἑλλήνων τῆς Σικελίας, κατὰ τὸν Ἡσύχιον: « Λίτρα, ὁδολός· αἱ » δὲ, Νόμισμα παρὰ Σικελοῖς· οἱ δὲ, ἐπὶ σταθμῶν κ. τ. λ. ».

ΛΙΧΝΙΖΩ, Σ. Λικνίζω, Ἑλλ. (vanner).

ΛΟΓΓΟΣ, Σ. Λόχμη, ὕλη, καὶ Δρυμὸς, (forêt) Ἑλλ. « Λόχμη... σύμφυτος τόπος, ἢ κρύφιος, δασεῖαν ὕλην ἔχων » κ. τ. λ. » λέγει ὁ Ἡσύχιος· ὅθεν διορθόνηται ἄλλα ὄνομα τοῦ αὐτοῦ λεξικογράφου, « Λόγγη, ΤΑΦΟΣ » μεταβαλλόμενον εἰς τὸ ΤΑΦΡΟΣ, ἢ ΤΑΡΦΟΣ (Ζ. Τράφος). Λέγει καὶ ἄλλου, « Ὑλη... σύμφυτος τόπος » καὶ « Ὑλιγγες, ΛΟΓΧΑΙ » τὸ ὅποιον ἴσως ἦτο ΛΟΧΜΑΙ, ἢ καὶ ΛΟΓΓΑΙ.

ΛΟΓΗ. Εἰς τὰ προσημειωθέντα (Ἄτακτ. II, σελ. 221) πρόσθεσε τὸ Ἐπιλογῆς ἐπὶ ῥήμα. Ζ. Ἐπιλογῆς, καὶ Τιλογῆς.

ΛΟΓΙΑ. Εἰς τὰ προλεγμένα (Ἄτακτ. II, σελ. 221) πρόσθεσε τὴν φράσιν: Ἄλλα λόγια (parlons d'autre chose), συνήθως λέγομεν, θέλοντες νὰ παύσωμεν τὴν περί τινος λόγον, ὡς ἄτοπον, ἄκαιρον, ἢ ὅπωςδήποτε μάταιον. Παρόμοια εἰς τὸν Αἰσχύλον (Προμ. δεσμ. 522) ὁ Προμηθεύς, μὴ

Θέλων νὰ φανερώσῃ εἰς τὸν Χορὸν τὸ ζητούμενον ἀπόκρυφον, λέγει,

Ἄλλου λόγου μέμνησθε, τόνδε δ' οὐδαμῶς
Καιρὸς γεγωνεῖν, ἀλλὰ συγκαλυπτέος.

Οὕτω καὶ ὁ Εὐριπίδης (Ἐλεν. 119),

Ἄλλου λόγου μέμνηστο, μὴ κείνης ἔτι.

Καὶ πάλιν (Ἠλέκτρ. 962),

Ἐπίσχεσ' ἐμβάλωμεν εἰς ἄλλον λόγον.

Ἦλθαν εἰς λόγια, εἰς ἡμᾶς, ἀντὶ τοῦ Ἐλογόφεραν, ἐφιλονείκησαν· εἰς δὲ τοὺς παλαιούς, τὸ « Εἰς λόγους ἦλθε τινὶ » σημαίνει, Ἐσυνωμίλησε μὲ τινά.

ΛΟΓΙΚΑ, οὐδ. πληθ. Σ. (*raison, bon sens*), οἷον Ἐχασε τὰ λογικὰ του, ἔλλειπτ. τοῦ Νοήματα ἢ Φρονήματα.

ΛΟΓΟΣ. Εἰς τὰ προλεγμένα (Ἄτακτ. II, σελ. 221 καὶ 297) πρόσθεσε, Καλὸς νὰ δώσῃ καὶ νὰ ἐπάρῃ λόγον, ὡς εἶπεν ὁ Πλάτων (Πρωταγ. σελ. 336) « Ἐπίστασθαι λόγον » τε δοῦναι καὶ δεῖξασθαι ».

Λόγου χάριν (*par exemple*), φράσις τοῦ παρακμ. ἑλλ. Εἰς δὲ τοὺς ἀρχαιοτέρους τὸ « Λόγου χάριν » ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ « Ἀφοσιώσεως ἔνεκα » ἡγοῦν κοιν. Ὅσον διὰ νὰ λογαῖται (*pour la forme, par manière d'acquit*). Τούτου φράσιν συνώνυμον ἔχομεν καὶ τὸ, Διὰ τὸν τύπον. Ζ. Τύπος.

Λόγον πρὸς λόγον, λέγομεν περὶ τολμῶντος νὰ ἀντιλέγῃ εἰς ὅλα τὰ λεγόμενα, φιλονεικῶν ἢ ὑβρίζων, ὡς εἶπεν ὁ Ἀριστοφάνης (Νεφ. 1374),

————— Κατ' ἐντεῦθεν, οἷον εἰκὸς,

ΕΠΟΣ ΠΡὸς ἘΠΟΣ ἡρειδόμεσθ'· εἶθ' οὗτος ἐπαναπηδᾷ,
Κᾶπειτ' ἔφλαμε, κατὰ πόδει, κᾶπνιγε, καπέτριβεν.

ΛΟΓΧΙΤΙΣΑ, Σ. βοτάνης ὄνομα. Τὸ ἐξηγεῖ *Piantagine minore* (*petit plantain*). Εἶναι ὅμως ἡ *Λογχιτίς* τοῦ *Διοσκορίδου* (III, 151). Ἴδε τὰς εἰς τοῦτον σημειώσεις τοῦ *Σπρεγγέλου* (*Sprengel*, *Διοσκορίδ.* τόμ. II, σελ. 564).

ΛΟΠΑΖΩ, Σ. καὶ τὸ ἐξηγεῖ « Πέφτω χάμω διὰ νὰ κρύβ-
» γομαι » (*se tapir, se blotir*). Λέγεται καὶ *Λωφάζω* (Ἄτακτ. I, σελ. 258), ἀπὸ τὸ *Λωφάω*, Ἑλλ. « *Λωφῆσαι... παῦσαι,*
» *λῆξαι, ἀναπαῦσαι, ἡσυχάσαι* » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Ὁ δὲ *Φώτιος*, « *Λωφᾶν, τὸ ἡρεμεῖν καὶ τὸ ἐνδεδωκέναι δημοῖ, οὐ τὸ*
» *πεπαῦσθαι παντελῶς* » καὶ « *Λώφησις, παῦσις, πτώσις* ».

ΛΟΣΤΑΡΙ, *Γαμπάς*, Σ. μὲ ἐξήγησιν *gabbano* (*Capote, Gaban*)· « *Λοσάρι, penula gausape, φαινόλιον, ἀμφί-*
» *μαλλον* » Δ. *Δισάζω* περὶ τῆς γραφῆς. Ἄν ἐγράφετο *Λοπάρι*, ἤθελ' εἶσθαι *Λωπάριον* ὑποκορ. τοῦ *Λώπη*, Ἑλλ. ἐξηγουμένου ἀπὸ τὸν *Φώτιον*, « *Λώπη, ἱμάτιον, περίβλημα* ». Ἰσως τὸ *Εἰλητάριον* τῶν *Γρῆκων*. ἐχυδαίσθη εἰς τὸ *Εἰλω-*
τάριον καὶ ἐβαρβαρίσθη εἰς τὸ *Λοστάρι*. « *Εἰλημα,*
» *ἐνεῖλημα, περίβλημα, σκέπασμα* » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ΛΟΥΒΙ, Σ. τὸ περικάρπιον τῶν ὀσπρίων, *Λοδίον*, ὑποκορ. τοῦ *Λοδός*, Ἑλλ. (*cosse*).

ΛΟΥΒΙΟΝ, Δ. οὕτως ὠνόμαζαν, τὸν *Δόλιχον*, Ἑλλ. Τὰ *Γλ.* φέρουν, « *Δολιχὸν* (γρ. *Δόλιχον*) *λουδίον, φασούλιν* ». Ὁ *Δόλιχος* τοῦ *Θεοφράστου*, εἶναι τὰ σήμερον λεγόμενα *Φασώλια* (*haricots*). Ἄλλα *Γλ.* φέρουν, « *Λόβια, fasiolia, fasioli* ». *Λόβια* ἐλέγοντο, κατὰ συνεκδοχὴν, εἰδός τι λεπτῶν *φασωλίων*, ὡς *τρωγόμενα* μὲ τοὺς *λοβοὺς*, ὡς ὄντα ὅλως *λοβοί*. Ζ. *Λουβί*.

ΛΟΥΚΤΟΥΚΙΟΝ, Σ. *Λυγμός*, Ἑλλ. (*sanglot*), φθαρμένον ἀπὸ τὸ *Λυκτικόν*· τοῦτο δὲ ἀπὸ τὸ *Λύζω* (*sangloter*).

ΛΟΥΛΟΪΔΙ. Ζ. *Πούλουδον*.

ΛΟΥΠΑ, Δ. Ζ. Λούφα.

ΛΟΥΠΙΣ, Σ. Λούπης, Δ. Άρπης, Δ. Ίκτιν και Ίκτινος, Έλλ. Ο Έτυμολόγος (σελ. 470) λέγει, « Ίκτίνα σημαίνει την » λεγομένην Λούπην » Τò λούπης ὄνομα (ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν *lupus*, ὁ Λύκος) ἐδόθη εἰς τὸ ὄρνεον, διὰ τὸ ἀρπακτικὸν καὶ σαρκοφάγον. Κατὰ τὸν Βελόνιον (*Observat.* I, 11, σελ. 30), εἰς τὴν Κρήτην ὀνομάζεται ὁ Ίκτινος, *Λυκαδοῦρος*.

ΛΟΥΤΡΕΥΩ. Ζ. Γαλιφίζω.

ΛΟΥΤΤΑ, οὐς. Θηλ. Σ. Πλυνοί, ἀρσ. πληθ. Έλλ. (*lavoir*): « Πλυνοί, πύελοι, ἐν αἷς τὰς ἐσθῆτας ἔπλυνον, ἢ βόθροι, » ἔπου πλύνουσι » λέγει ὁ Ησύχιος. Εἶναι λοιπὸν ἀπὸ τὴν Θηλ. μετοχ. Έλλ. Λούουσα, κατὰ συγκοπὴν Λοῦσα, καὶ χυδ. Λοῦτσα.

ΛΟΥΦΑ, Σ. (*vieille décrépite*), ἀπὸ τὸ *Lupa* τῶν Ῥωμαίων, τὸ σημαῖνον Λύκαινα (*louve*), μὲ τὸ ὁποῖον ὠνόμαζαν σκωπτικῶς τὰς πόρνας. Εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Εὐσταθίου ἐπροφέρετο διὰ τοῦ π « Λούπα, ὅπερ ἐστὶν Ἰταλικῶς Λύκαινα, διὰ τὸ ἀρπακτικόν... Ὁ δὲ ὄνομα μετήνεκται » ἀστείως εἰς ἐταιριδίων προσηγορίαν » (*Εὐσταθ.* παρὰ τῷ *Δουκαγγ.* σελ. 828).

ΛΟΥΦΟΣ, Σ. ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν *lupus* (*loup*). Καὶ τοῦτο εἰς σημασίαν τοῦ Ἐσχατόγηρος (*vieux décrépit*).

ΛΟΥΧΟΪΝΑ. Ζ. Λοχοῦσα.

ΛΟΧΟΪΣΑ. Ὁ Σ. τὸ γράφει Λοχοῦνα καὶ Λεχοῦσα. Τὸ δεύτερον εἶναι σήμερον τὸ συνηθέστερον ἀπὸ τὸ Έλλ. Λεχῶ *ους* (*accouchée*), Ἄτακτ. II, σελ. 220 καὶ 289. Εὐλογώτερον ἴσως εἶναι τὸ διὰ τοῦ ο Λοχοῦσα μετοχὴ τοῦ Λοχέω (Λοχεύω), μεταβαλθεῖσα εἰς ὄνομα (κατὰ τὸ *Βρωμοῦσα* καὶ *Πατοῦσα*).

* ΛΥΓΔΑ. Ζ. Λίγδα.

* ΛΥΓΕΡΟΣ. Ζ. Λυγίζω.

ΛΥΓΙΖΩ, μεταβ. Σ. κλίνω, διπλόνω (plier), Λυγίζω, Ἑλλ. Ἀπό τὴν Λύγον (Ἄτακτ. I, σελ. 236), οἶον (Σοφοκλ. Τραχ. 779),

Μάρψας ποδὸς νιν, ἄρθρον ἧ λυγίζεται.

Ἐκ τούτου ἐπίθετον * Λυγερός (flexible, souple), Λυγηρός, Ἑλλ. καὶ μεταφορ. εὐκίνητος (leste), οἶον (Ἀπολλ. ἐν Τύρ.),

ὡς εἶδε ἡ κόρη ἡ λυγερή, τὴν ὥραν ἐσηκώθη,

Καὶ διάθηκε μετὴν χαρὰν σ' ἐκτεῖνον ὀποπόθῃ,

ἤγουν ὀποῦ ἑπόθει (ὃν ἐπόθει).

ΛΥΓΚΑ, οὐσ. Θηλ. Σ. Λύγξ, Ἑλλ. (Lynx), Θηρίον σαρκοβόρον.

ΛΥΓΚΙΑΖΩ. ΛΥΓΚΙΟΝ. Ζ. Κλοξάρω.

ΛΥΘΡΙΑΖΩ, Σ. Ἀνωτέρω τὸ ἔγραφε κακὰ Λιθριάζω. Τὸ ἐξηγεῖ ὡς συνώνυμον τοῦ Μουχλιάζω (se moisir). Πιθανὸν ὅτι εἶναι ἀπὸ τὸ ἄχρηστον Λυθρίζω (Λυθρώ, Ἑλλ.) ἀπὸ τὸ Λύθρος. Λέγει ὁ Φώτιος : « Λύθρος... μολυσμὸς, » συνιστάμενος δι' ἰδρωτὸς καὶ κόνεως καὶ αἵματος μετὰ » ἰχώρος ».

* ΛΥΚΑΔΟΥΡΟΣ. Ζ. Λούπης.

ΛΥΚΟΡΙΝΙ (Λικορίνι, Δ.) εἶδος ὀψαρίου· Λυκορίνια, πληθ., ὀνομαζόμενα καὶ Λυκουρίνια, ἀπὸ τὸ Λευκορίνια, διότι ἔχουν λευκὴν τὴν μέτυν. Ἴσως οἱ Λευκίσκοι Ἑλλ. τῶν παλαιῶν. Ζ. Λιλίγκι.

ΛΥΚΟΣ, Σ. Σώζει τὴν παλαιάν του σημασίαν ὁ Λύκος (loup). Τὸν Θηλυκὸν ὀνομάζομεν Λύκαιναν (louve), ὡς

καὶ οἱ παλαιοί. Γνωστὴ εἶναι ἡ παροιμία, Λύκος εἰς δέρμα
προβάτου, λεγομένη περὶ τῶν ὑποκριτῶν. Ἀλλ' ἔχομεν καὶ
ἄλλας δύο τὴν μίαν περὶ τῶν ἀμεταβλήτως κακῶν ἀνθρώπων,
οἶον,

Ὁ λύκος, κἂν ἐγήρασε, κ' ἥλλαξε τὸ μαλλὶν του,
οὔτε τὴν γνώμην του ἥλλαξ', οὔτε τὴν κεφαλὴν του.

Ἡ ἄλλη λέγεται περὶ τῶν ἀχαρίστων, ἢ μάλλον τῶν κακοποιούν-
των τοὺς εὐεργέτας των, οἶον Θρέψε λύκον, νὰ σὲ φάγῃ,
ὡς εἶπε καὶ ὁ Θεόκριτος (V, 38),

Θρέψαι καὶ λυκιδεῖς, θρέψαι κύνας, ὥς τυ φάγωντι.

ΛΥΜΠΑΣ, Σ. (γρ. Λιμπάς). Ζ. Μαγχανοπήγαδον.

ΛΥΞΙΓΚΑΣ. Ζ. Κλόξος.

* ΛΥΠΟΥΜΑΙ. Εἰς τὰ προλεγμένα (Ἄτακτ. II, σελ. 35)
περὶ τῆς μεταφορ. σημασίας τοῦ Λυποῦμαι, πρόσθεσε καὶ τοῦ
Αἰσχύλου τὸ (παρὰ τῷ Ἀθην. IX, σελ. 375).

———— Καλῶς ἠφρευμένος

Ὁ χοῖρος. ἘΨΕ, μὴδὲ λυπηθῆς πυρὶ,

ὅπου ἐπρόβαλα ὡς διόρθωσιν τὸ ἘΨΕ, ἀντὶ τοῦ ἘΨΟΥ (Ἰδ.
τάς σημ. εἰς τὸν Ἀθην. τοῦ τελευτ. ἐκδότ. τόμ. V, σελ. 57).

ΛΥΤΣΑ. Ζ. Λίτζα.

ΛΩΦΑΖΩ. Ζ. Λοπάζω.

Μ.

ΜΑΓΑΡΙΖΩ. Ζ. Μευρόνω.

ΜΑΓΓΑΝΟΠΗΓΑΔΟΝ, Σ. Τὸ γράφει Μαγχανοπήγαδον.
Ἐσημειώθη (Ἄτακτ. II, σελ. 228), ὅτι ὁ Πλούταρχος τὸ ὠνό-
μασε Περιεκτὸν ἀντλημα. Πηγάδιον, ἐκ τοῦ ὁποίου
ἀνασύρεται τὸ νερὸν ὅχι δι' ἐνὸς, ἀλλὰ διὰ πολλῶν κάδων
κρεμασμένων εἰς μέγαν τροχόν, ὅσους κινεῖται ἀπὸ ὑποζύγιον
περιστρεφόμενον γύρω. Οἱ κρατοῦντες τοὺς κάδους δεσμοί, ἢ

μᾶλλον αὐτοὶ οἱ κάδοι (seaux de cuir, ὀνομάζονται Λυμπάδες (γρ. Λιμπάδες) πληθ. ἀπὸ τὸ Λιβάδες, Ἑλλ. (μετὴν συνήθη καὶ παλαιὰ καὶ σήμερον προσθήκην τοῦ μ πρὸ τοῦ β ἢ π), ἤγουν πηγαὶ σάζουσαι· διότι ἀπὸ τοὺς κάδους, ὅταν ὁ γῦρος τοὺς ἀναφέρῃ, ἐκχύνεται τὸ νερὸν εἰς τὴν ποτίσραν· « Λιβάς, πηγὴ, σαγών » λέγει ὁ Ἡσύχιος, καὶ « Λιβάσαν, σάξαν ».

ΜΑΓΕΙΡΑΣ, Σ. Μάγειρος, Ἑλλ. Ἰσ. τὸ Μάγειρας ἐγεννήθη ἀπὸ ἄχρηστον περιττοσυλλάβου κλίσεως τὸ Μάγειρ, Τοὺς Μάγειρας πληθ. ὅθεν Ὁ Μάγειρας.

ΜΑΓΕΙΡΕΪΟΝ, Σ. Δ. Ὁ Φρύνιχος (σελ. 120) τὸ κατὰ κρίνει, ὡς τοῦ παρακμ. Ἑλλ. λέξιν, παραγγέλλων ἀντ' αὐτῆς τὸ Ὀπτάνιον (cuisine), μ' ὅλον ὅτι ἐγκρίνει τὸ Μάγειρος.

ΜΑΓΕΪΡΙΣΣΑ. Ἡ κατ' ἐπάγγελμα μαγειρεύουσα (cuisinière), Μαγεύραινα, Ἑλλ. Τὸ δὲ Μαγεύρισσα εἶναι τοῦ παρακμ. Ἑλλ. οἶον οἱ Ἑβδ. « Τὰς θυγατέρας ὑμῶν λήψεται » εἰς μυρεψοὺς, καὶ εἰς μαγευρίσσας » (Α', Βασιλ. η', 13). Οἱ Ἀττικοὶ ἔλεγον Μαγεύραινα, οἶον ὁ κωμικὸς Φερεκράτης (παρ' Ἀθην. XIII, σελ. 612),

Αὐτίκ' οὐδεὶς οὔτε μαγεύραιναν εἶδε πώποτε,
Οὐ μὲν οὐδ' ἐχθυοπώλαιναν. —————

ΜΑΓΕΙΡΟΣ. Ζ. Μάγειρας.

ΜΑΓΚΑΛΙ. Ζ. Τανός.

ΜΑΖΑ, Σ. Πλίνθος (γρ. Πλίνθος), Σ. Μάζα, Βῶλος, Δ. βῶλος γῆς (motte de terre)· « Βωλίνας, καλιὰς, ἢ πλινθίνας » οἰκίας » λέγει ὁ Ἡσύχιος· καὶ « Βῶλαξ, βῶλος γῆς », καὶ « Βωλάκιον, χωρίον βῶλους ἔχον ». Τὸ Βωλάκιον ὠνομάσθη ἀπὸ τὸν παρακμ. Λατινισμὸν motarium (ὅθεν τὸ Γαλλικὸν

motte). Ο βῶλος τῆς γῆς δὲν διαφέρει ἀπὸ τὸν πλίνθον, πλὴν ὅτι ὁ μὲν βῶλος εἶναι Μάζα αὐτοφυῆς, ὁ δὲ Πλίνθος, αὐτὸς ὁ Βῶλος πλασμένος εἰς σχῆμα τετράγωνον (carreau), ὀνομαζόμενος ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς Σηλ. Ὡμὴ π λ ί ν θ ο ς, Ἑλλ. Ὅτε δὲ καὶ τὸν ἔψαιναν εἰς τὸ πῦρ, τὸν ὠνόμαζαν Ὁ π τ ῆ ν π λ ί ν θ ο ν, Ἑλλ. ἥτις εἶναι τὸ ἀπὸ ἡμᾶς κοιν. ὀνομαζόμενον Τοῦδλον (brique) ἀπὸ τὸ Ῥωμ. tubulus.

Ὅταν ἡ ἀνασπασμένη Μάζα σώζῃ τὰ χορτάριά της, ὀνομάζεται Χορτόπλινθος ἢ οὐδετ. Χορτόπλινθον (gazon).

MAZEΪΩ. Ζ. Μαζόνω.

MAZÍON, Δ. ὑποκορ. τοῦ Μάζα. Λέξις τῶν Γραικορωμαίων καὶ ἀναγκαία εἰς ἡμᾶς, νὰ ἐρμηνεύωμεν ὄγκον μετάλλου ἀκατέργαστον (lingot). Φέρει ὁ Δ. μαρτύριον «Μαζίον σιδήρου». Καὶ τοῦτο εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ τὸ ὀνομασθὲν ἀπὸ τὸν Σειράχ (ιβ', 15) « Βῶλος σιδήρου ». Τοῦ Θουκυδίδου (II, 13) τὸ « Χρυσίου ἀσήμου καὶ ἀργυρίου » (ὅθεν εἰσεχώρησεν εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν τὸ σημαῖνον τὸν ἄργυρον Ἀ σ ἡ μ ι ο ν) ἐξηγεῖται ἀπὸ τὸν σχολιαστὴν « Μὴ ἔχόντων σημείον ὅσον μαζία τινά ».

MAZÓNΩ, Σ. Δ. Μαζεύω. Εἰς τὰ προλεγμένα (Ἄτακτ. I, σελ. 175, II, σελ. 230) πρόσθεσε ὅτι Μαζεύω ἢ Περιμαζεύω σημαίνει ἔτι μεταφορ. Δέχομαι εἰς τὸν οἶκον τινὰ, ἢ διὰ φιλίαν, ἢ διὰ συμπάθειαν, ὡς ἄπορον. Οἱ Ἑβδ. (Β', Βασιλ. ια', 27) εἶπαν περὶ τοῦ Δαυὶδ, ὅτ' ἐκάλεσε τὴν Βηρσαβεὲ, « Καὶ συνήγαγεν αὐτὴν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἐγεννήθη αὐτῇ » εἰς γυναῖκα ». Λέγομεν δὲ περὶ ἀπόρου, Δὲν εἶχε ποῦ νὰ ὑπάγῃ· Τὸν ἐμάζευσα, ἢ Τὸν ἐπεριμάζευσα, εἰς τὸν οἶκόν μου (recueillir). ἔτι καὶ ἀντὶ τοῦ συσέλλω, σωφρονίζω, οἷον Δὲν ἔχω πῶς νὰ τὸν μαζεύσω, ἢ νὰ τὸν περιμαζεύσω (réduire), καὶ Μαζωμὸν δὲν ἔχει, Σ. (être rétif).

ΜΑΚΑΡΙ, Σ. Δ. Εἰς τὰ προλεγμένα (Ἄτακτ. I, σελ. 270, II, σελ. 232) πρόσθεσε καὶ τοῦ Ἡσυχίου τὸ « Αἶδε, εἶδε, μακάρι ».

* ΜΑΚΑΡΙΑ. Δὲν εἶναι ὅστις δὲν ἐγνώρισεν ἢ δὲν ἔφαγε ποτὲ τὴν συνήθως μοιραζομένην, μετὰ τὴν ταφὴν, εἰς τοὺς συνοδεύσαντας τὸν νεκρὸν, Μακαρίαν, ἢ τὴν λεγομένην Ψυχόπιτταν, Δ. (Ζ. Ψυχόπιττα), τὴν ὁποίαν οἱ λαμβάνοντες ἀναφωνοῦν, εὐχόμενοι τὸν νεκρὸν, Ὁ Θεὸς μακαρίσῃ τον! Σ. Εἶναι λείψανον παλαιοῦ ἑλληνισμοῦ. Ἐπειδὴ ὠνόμαζαν τοὺς ἀποθανόντας Μακαρίτας, Ἑλλ. ὡς τοὺς ὀνομαζόμεν ἀκόμη καὶ σήμερον, καὶ τὴν εἰς τὸν ἄλλον κόσμον κατοικίαν αὐτῶν, Μακάρων νήσους, Ἑλλ. ἀκόλουθον ἦτο, καὶ τὸ σκευαζόμενον δι' αὐτοὺς βρῶμα ἢ ποτὸν νὰ ὀνομασθῇ Μακαρία, ὡς νὰ ἔλεγε « Βρῶσις ἐπὶ μακαρίτῃ ». Ὁ Ἡσύχιος λέγει, « Μακαρία, βρῶμα ἐκ ζωμοῦ καὶ ἀλφίτων ». Ὁ δὲ Ἀρποκρατίων διεξοδικώτερον· « Νεήλατα... κατ' ἑλλειψιν, ἀντὶ τοῦ Νεήλατα » ἄλφριτα, τὰ νεωστὶ ἀληλεσμένα, ἃ δὴ μέλιτι ἀναθεύοντες, » ἀσαφίδας τε καὶ χλωραὺς ἐρεδίνθους ἐπεμβάλλοντες τοῖς » τὰ ἱερά τελοῦσιν ἔνεμον. Ἐκάλουν δὲ αὐτὰ οἱ μὲν Ἀμβροσίαν, οἱ δὲ Μακαρίαν ». Ἡ Μακαρία, κατὰ διαφόρους πόλεις τῆς Ἑλλάδος, διαφόρως καὶ ἐσκευάζετο καὶ ὠνομάζετο. Τοῦ Ἀρποκρατίωνος ἡ Μακαρία εἶναι ὁ σήμερον εἰς τὴν Χίον ἰδιωνύμως λεγόμενος Χυλὸς (jus), ἀπὸ βρασμένου σιτάριον, ὅστις, ἀφοῦ προσλάβῃ μέλι, σταφίδας, λεπισμένα κοκκωνάρια, ἐρεδίνδια, μεταβράζεται, καὶ μοιράζεται εἰς τοὺς πτωχοὺς, τὴν τεσσαρακονταήμερον, τὴν τριμηνίαν, ἑξαμηνίαν, ἑννεαμηνίαν, καὶ τὴν πλήρωσιν τοῦ ἔτους, μετὰ τὴν ταφὴν τοῦ νεκροῦ. Στέλλεται δὲ καὶ εἰς τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους μέρος τοῦ Χυλοῦ τούτου. Μακαρίας εἶδος εἶναι καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ Περίδειπνον, Ἑλλ. ἔτι καὶ σήμερον σύνηθες (repas funèbre), τὸ ὀνομαζόμενον ἀπ' ἄλλους Νεκρόδειπνον, Ἑλλ. (ὡς τὸ

ὀνομάζομεν καὶ ἡμεῖς). Ὁ Ὀμηρος τὸ ὀνομάζει **Τάφον** (Ιλιάδ. ψ', 29),

— Αὐτὰρ ὁ τοῖσι τάφον μενοεικέα δαίνυ.

Ἐκ τούτου ἐξηγεῖται καὶ ἡ παροιμιακὴ τῶν παλαιῶν κατάρα « Βάλλ' ἐς μακαρίαν! » ὅχι, ὡς ἐνόησαν τινές, ἀπὸ τὴν θυγατέρα τοῦ Ἡρακλέους Μακαρίαν, ἀλλ' ὡς τὸ ἐξήγησαν ἄλλοι, κατ' εὐφημισμὸν, ἀντὶ δηλαδὴ νὰ εἴπῃ τις εἰς τινὰ σκώπτων ἢ μὲ τὰ σωσά του, τὴν συνήθη κατάραν, « Βάλλ' ἐς κόρακας! » ἢ ἄλλο τι παρόμοιον, ἔλεγε, « Βάλλ' ἐς μακαρίαν! » ἤγουν, γενοῦ μακαρίτης, ἀπόθανε. Ἀπὸ τὸν Φώτιον (σελ. 21) μανθάνομεν, ὅτι τὸ αὐτὸ ἐσήμαινε καὶ τὸ « Βάλλ' ἐς ὀλβίαν! » κατ' ἑλλειψιν τοῦ ζῶην, οἴκησιν, διαγωγῇ, ἢ λήξιν.

Εἰς ἡμᾶς ἡ Μακαρία ἔγινε καὶ ὄρκος, οἷον Εἰς τὴν μακαρίαν τοῦ πατρὸς, τῆς μητρός μου! ὡς λέγομεν καὶ Εἰς τὸν Θεόν μου! Εἰς τὴν πίσιν μου! Τὸ αὐτὸ σημαίνει καὶ τὸ Μὰ τὴν μακαρίαν, κ. τ. λ.

ΜΑΚΑΡΙΖΩ. Ζ. Μακαρίτης.

ΜΑΚΑΡΙΤΗΣ, Σ. ἐπίθ. ἀποθανόντος, Μακαρίτης Ἕλλ. ὡς τῶν Γάλλων τὸ Feu, ἂν καὶ τοῦτο σημαίνει ἀπλῶς τὸ Ἀποθανών (ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν fuit). Τὸ Μακαρίτης, εἶναι ταυτόσημον μὲ τὸ Γερμανικὸν selig (μακάριος), τὸ ὅποῖον συνάπτουν κ' ἐκεῖνοι, ὡς ἡμεῖς, μὲ τὸ κύριον ἢ ἐπωνυμικὸν τοῦ ἀποθανόντος ὄνομα.

Ἐξηγῶν τὴν λέξιν ὁ Τίμαιος λέγει « Βάλλ' εἰς μακαρίαν, » ἀντὶ τοῦ, Βάλλ' εἰς ἄδου· ὅθεν τοὺς ἀποθανόντας, » Μακαρίτας ἔθος καλεῖν ». Λέγει καὶ ὁ Φώτιος: « Μακαρίτας τοὺς τεθνηκότας· οὕτως Μένανδρος ». Οἱ Δωριεῖς τοὺς ὀνόμαζαν Ζαμερίτας, κατὰ τὸν αὐτὸν Φώτιον: « Μακαρίτας τοὺς τεθνεῶτας, εὐφήμως, ὡς μακαρίων ὄντων » τῶν τελευτησάντων, ὅτι οὐκέτι αἰσθάνονται τινας. Δωριέων

» τινὲς αὐτοὺς ΖΑΜΕΡΙΤΑΣ καλοῦσιν, οἷον τῆς μείζονος
» μερίδος ἤδη κεκοινωνηκότας· τὸ γὰρ Ζα ἐπὶ τοῦ μεγάλου τί-
» θεται, ὡς Ζάπλουτος ».

Εἰς τὸ Περίδειπνον μάλιστα ἦτον ἡ πολλὴ χρῆσις τοῦ ὀνό-
ματος· τὸ ὁποῖον δὲν ἡμέλησε νὰ περιπαίξῃ ὁ σκώπτης Λου-
κιανὸς (Περὶ πένθ. § 24) : « Ἐπὶ πᾶσι τούτοις τὸ Περίδειπνον,
» καὶ πάρεισιν οἱ προσήκοντες, καὶ τοὺς γονέας παραμυθοῦν-
» ται τοῦ τετελευτηκότος, καὶ πείθουσι γεύσασθαι. . . Ταῦτα
» καὶ πολὺ τούτων γελοιότερα εὖροι τις ἂν ἐπιτηρῶν ἐν τοῖς
» πένθεσι γιγνόμενα ».

Ἐκ τοῦ ἔθους τούτου ἐγεννήθη καὶ ἡ παροιμία « Οὐκ ἐπαι-
» νηθήσεται οὐδ' ἐν περιδείπνῳ » Δὲν θέλει ἐπαινεθῇ ν
οὐδ' εἰς τὸ Νεκρὸ δειπνῶν, ἡγουν εἶναι τόσον ἀχρεῖος
καὶ οὐδαμινός, ὥςτε οὐδ' ἀποθανὼν θέλει ὀνομασθῇν Μακαρίτης.

Τὸ ῥῆμα Μακαρίζω (ὅθεν ὁ Μακαρίτης) σημαίνει,
Μακάριον κρίνω ἢ λέγω (féliciter), ἢ μακάριον κάμνω
(rendre heureux). Καὶ εἰς ταύτην τὴν σημασίαν, εὐχό-
μενοι νεκρὸν, λέγομεν, Ὁ Θεὸς νὰ τὸν μακαρίσῃ!
ἡγουν, νὰ τὸν τάξῃ εἰς τὸν χορὸν τῶν μακαρίων. Ἡ διαφορὰ
τοῦ Μακαρίτης (défunt) ἀπὸ τοῦ Μακάριος (heureux)
φαίνεται μάλιστα εἰς τοῦτο τὸ σκῶμμα (Ἀθην. ΙΙΙ, σελ. 113),
ὅπου περιπαίζων τίς μαθητὰς διδασκομένους ἀπὸ σοφιστὴν
γόητα λέγει « Μακαρίους οὖν αὐτοὺς, μᾶλλον δὲ Μακαρίτας
» εἶναί φημι » ἡγουν Μᾶλλον δὲ νεκροὺς, ἐπειδὴ δὲν
αἰσθάνοντο τὴν ἀμαθίαν τοῦ διδασκάλου των.

ΜΑΚΟΝΩ. Ζ. Μάκος.

ΜΑΚΟΣ, οὐς. ἄρσ. Σ. Παιωνία, Ἑλλ. (pivoine). Τὴν ὀνό-
μαζαν καὶ Γλυκυσίδην, Ἑλλ. καὶ Πεντόροβον. Τὸ πρῶτον
ὄνομα ἐδόθη εἰς αὐτὴν ἀπὸ τὸν Παίωνα, Θεὸν καὶ Θεῶν ἱατρὸν
εἰς τὸν Ὀλυμπον (Ἰλιάδ. ε', 401 καὶ 900). Πεντόροβον,

διὰ τοὺς πέντε κόκκους, περικλεισμένους εἰς λοβίον, διὰ τина, ὡς φαίνεται, ὁμοιότητα πρὸς τὸν ὄροβον (ers), ἂν καὶ ὁ Διοσκορίδης (III, 157) τοὺς παρομοιάζῃ μὲ τοὺς κόκκους τῆς ροιάς (grenade): « Ἐμφερεῖς τοῖς τῆς ροιάς, ἐν μέσῳ δὲ » μέλανες ». Γλυκυ σίδη, εἶναι ἡ Γλυκεῖα ροιά, Ἑλλ. διότι Σίδην ὠνόμαζαν οἱ Βοιωτοὶ τὴν ροιάν. Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἱπποκράτης Σίδην τὴν ὀνομάζει (Φοεσ. Οἰκονομ. σελ. 565). Τὸ ὑποκορ. Σίδιον Ἑλλ. ἐσήμαινε τὸ λέπος ἢ φλούδιον τοῦ καρποῦ τῆς ροιάς (écorce de grenade).

Μάκον, διὰ τοῦ κ, ὠνόμασα (Ἄτακτ. II, σελ. 417) τὴν Παιωνίαν, ἀκολουθήσας τὸν Σ. Εἰς δὲ τὴν ἐν Ἀγγλίᾳ ἐκδοσιν τοῦ Θεοφράστου (STACKHOUSE, I, pag. Ixxxi), γράφεται Μάχος, διὰ τοῦ χ. Ἡ διὰ τοῦ κ γραφὴ ὁμῶς εἶναι ἡ ὀρθή. Ζ. Ψιφιδίλη.

ΜΑΚΟΣ. Ὁ αὐτὸς Σ. φέρει καὶ Μάκος, ἐπίθ. συνών. τοῦ Μελανὸς (livide). Ἀξιοσημεῖωτον εἶναι ὅτι καὶ ὁ Ἱπποκράτης μὲ τὸ μέλαν χρῶμα συνάπτει, τὸ Σιδιοειδὲς, ὅμοιον δηλαδὴ τοῦ χρώματος τοῦ φλουδίου τῶν ῥωδίων· « Ἡ δὲ χροὴ » τρέπεται, καὶ ὁράται μέλας, ἔπωχρος, σιδιοειδής » (Περὶ τῶν ἐντ. παθ. § 34, σελ. 239, Lind.). Ὅπως ἂν ᾔται, πισεύω ὅτι τὸ Μάκος ἢ μάλλον ὀξύτόνως, Μακὸς εἶναι λείψανον ἀρχαίας τινὸς Ἑλληνικῆς διαλέκτου, πιθανολογούμενον ἔτι καὶ ἀπὸ τὸ Ῥωμ. Macula (macule, tache), σημαντικὸν τῆς Κηλίδος, ἀλλ' ὅχι γενημένον, ὡς ἐνόμισαν τινὲς, ἀπὸ τὸ Κηλὶς.

Μακόνω. Ὁ Σ. σημειώνει καὶ ῥῆμα ἀμετάδ' παράγωγον τοῦ Μάκος, τὸ Μακώνω, ὡς συνών. τοῦ Μελανιάζω (devenir livide).

ΜΑΚΡΑΪΝΩ. Ζ. Μακρύνω.

ΜΑΚΡΟΛΑΙΜΟΣ, Σ. ὁ ἔχων μακρὸν λαιμόν, Μακράυχην, καὶ Μακροτράχηλος, Ἑλλ. Ἐκ τούτου ἴσως καὶ τοῦ Δ. (σελ.

455 καὶ 855) τὸ ΜΑΚΡΌΛΑΜΝΟΣ πρέπει νὰ μεταβαλθῇ εἰς τὸ ΜΑΚΡΌΛΑΙΜΟΣ.

* ΜΑΚΡΌΠΤΥΣΤΟΣ. Ζ. Πτύω.

ΜΑΚΡΟΥΛΌΣ (longuet), ὑποκορ. τοῦ Μακρὺς (long), ὡς Παχουλός (grasset) τοῦ Παχὺς (gras), βαθουλός, τοῦ Βαθὺς (creux, profond). Οἱ παλαιοὶ τὸ ἐπρόφεραν διὰ τοῦ ὡλος, οἶον Παχυλός, Βαθύλος ἢ Βάθυλλος (ὄν. κύρ.), Θρασύλος ἢ Θράσυλλος (ὄν. κύρ.).

Ἀπὸ τὸ Μακρουλός καὶ Μακρὺς τῆς κοινῆς γλώσσης πιθανολογεῖται ὅτι ἐσώζετο εἰς κάμμίαν ἀπὸ τὰς παλαιὰς ἐλληνικὰς διαλέκτους καὶ τὸ Μακρὺς (συγγενὲς τοῦ Μακρός), ἀκόμη ἴσως καὶ τὸ Μακρύλος. Πιθανότερον ἔτι γίνεται ἀπὸ τὸ ἐναντίον Μικρὸς, κατὰ τοὺς Δωριεῖς, Μικκός, ἢ Μίκκος, ὡς εἶναι τοῦ Καλλιμάχου (Λεῖψαν. 179) τὸ,

Δίει τοῖς μίκκοις μίκκα διδοῦσι θεοὶ,

ἀπὸ τὸ ὁποῖον παράγεται τῶν αὐτῶν Δωριέων τὸ ὑποκορ. Μικκύλος (τῆς κοιν. γλώσσης τὸ Μικρούλης, ἢ Μικρουλός). Διόρθονε ἐμπαρόδῳ καὶ τὸν Ἡσύχιον « ΠΙΚΌΝ, » πικρόν· ΧΑΛΔΑΪΟΙ » γράφων ἀντὶ τῆς τελευταίας λέξεως ΧΑΛΚΙΔΕΪΣ, ὡς τὸ ὑπωπτεύθησαν καὶ ἄλλοι πρὸ ἐμοῦ, καὶ ἀντὶ τῆς πρώτης (εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἔδωκαν προσοχὴν) ΠΙΚ-ΚΌΝ, μὲ διπλοῦν ῆ. Ὡσαύτως, ἀντ' ἄλλης γλώσσης τοῦ αὐτοῦ Ἡσυχίου, τῆς « ΠΙΚΡΆΣΙ, ΠΙΚΡΑΪΣ » τὸ σωζόμενον παλαιὸν ἀντίγραφον φέρει, « ΠΙΚΆΣΙ, πικροῖς ». Ἡ ὀρθὴ γραφὴ, νομίζω, ἦτο « ΠΙΚΚΟΪΣΙ, ΠΙΚΡΟΪΣ ».

ΜΑΚΡΥΝΆΡΙ. Ζ. Μακρύνω.

ΜΑΚΡΥΝΩ. Ο Ὁ Σ. σημειώνει μόνον τὸν τύπον τοῦ Μακρύνω. Μακρύνω, μεταβ. ἐκτείνω, αὐξάνω τὸ μέγεθος (al-

longer). 2) Μεταφορ. ἀντὶ τοῦ πληθύνω, οἶον (Ψαλμ., ρκή, 3) « Ἐμάκρυναν τὴν ἀνομίαν αὐτῶν », καὶ Μακρύνω τὸν λόγον, καὶ ἔλλειπτ. Μακρύνω, ἀντὶ τοῦ πολυλογῶ, ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ (Ἀριστοφ. Λυσιστρ. 1131),

Πόσους

Εἵποιμ' ἂν ἄλλους, εἴ με μακύνειν δέοι.

3) Μακρύνω, βραδύνω, ἀναβάλλω (retarder, différer), οἶον (Ψαλμ. κ', 19), « Σὺ δὲ, κύριε, μὴ μακρύνῃς τὴν βουή- » Θεῖάν σου ». 4) Μακρύνω, θέτω μακρὰν ἐν ἀπὸ τᾶλλο πρόσωπον, ἢ πρᾶγμα (éloigner), οἶον (Ψαλμ. πζ', 8) « Ἐμάκρυνας τοὺς γνωστούς μου ἀπ' ἐμοῦ ». 4) Μακρύνω, ἀμεταβ. καὶ Μακρύνομαι, μέσ. ἢ μὲ τὴν πρόθεσιν Ἀπομακρύνω καὶ Ἀπομακρύνομαι (s'éloigner), οἶον (Κριτ. ιη', 22), « Αὐτοὶ ἐμάκρυναν ἀπὸ οἴκου Μιχαία » καὶ (Ψαλμ. ρή, 150) « Ἀπὸ δὲ τοῦ νόμου σου ἐμακρύνθησαν ».

Ἀπὸ τὸ Μακρύνω ἔχομεν οὐσ. οὐδέτ. τὸ Μακρυνάριον (corridor) Μακρυνάρι, Σ.

ΜΑΚΡὺς ΠΛΑΤὺς, μὲ συνών. Ὀλοξαπλωμένος, Σ. (tout de son long), οἶον, Ἔπεσε μακρὺς πλατύς. Φράσεις ὁμοίαι τῆς Ὀμηρικῆς (Ϊλιάδ. σ', 26),

Αὐτὸς δ' ἐν κονίῃσι ΜΕΓΑΣ ΜΕΓΑΛΩΣΤὶ τανυσθεὶς
Κεῖτο.

ΜΑΛΑΘΡΪΤΗΣ, μὲ συνών. Μαλατρίτης καὶ Τρυποκαρύ-
δης, Σ. Εἰς τὸν Ἀριστοτέλην (Περὶ ζ. ἴσορ. VIII, 5, IX, 2,
7 καὶ 12) τὸ ἀπὸ τοὺς Γάλλους ὀνομαζόμενον Roitelet
ὄρνειον φέρει τέσσαρα ὀνόματα, Τροχίλος, Πρέσβυς, Βασι-
λεὺς καὶ Τύραννος, ἔλλ.

Τὸ Μαλαθρίτης, ἀπὸ τὸ κοινῶς λεγόμενον Μάλα-

θρον ἀντὶ τοῦ Μάραθρον Ἑλλ. (fenouil), διὰ τὴν κλί-
σιν ἴσως τοῦ ὀρνιθίου νὰ βόσκεται τὰς κορυφὰς τοῦ Μαρά-
θρου. Τὸ Τρυποκαρύδης ἤθελ' εἶσθαι τὸ casse-noix τῶν
Γάλλων· ἀλλὰ τοῦτο σημαίνει ἄλλο εἶδος ὀρνέου. Τὸν Μαλα-
θρίτην ὁ Σ. ὀνομάζει ἰταλισί καὶ Reatino ἢ Regolo (roi-
telet) καὶ Forasiepe, τὸ κατὰ λέξιν σημαῖνον τὸν Τρυ-
πῶντα ἢ διαβαίνοντα τράφους ἢ φράκτας, ὄνομα ἀρμόζον
τρόπον τινὰ εἰς ἐκεῖνο τὸ εἶδος τοῦ Μαλαθρίτου τοῦ ἐπονομα-
ζομένου Λοφωτοῦ (roitelet huppé), ὅστις δὲν τρυπᾷ κα-
ρύδια, ἀλλὰ, διὰ τὴν μικρότητα καὶ λεπτότητα τοῦ σώματος,
διαβαίνει καὶ τὰς σκευοτάτας τρύπας, ὥστε διαφεύγει εὐκόλα καὶ
τὰ δίκτυα τοῦ κυνηγοῦ, καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ κλωβίον, ὡς ἰσο-
ροῦν οἱ ὀρνιθολόγοι.

ΜΑΛΛΑΚΟΚΙΣΣΟΣ. Ζ. Περιπλοκάδα.

ΜΑΛΪ. Ζ. Μαλλίον.

ΜΑΛΙΣΤΑ, Σ. Τὸ μεταχειριζόμεθα, ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ,
εἰς ἐπίτασιν τοῦ πολλοῦ (surtout)· « Μάλισα, λίαν, πάνυ,
» πλέον, σφόδρα; μᾶλλον » Ἡσύχ. 2) Πολλάκις ὅμως εἰς
τὰς ἀπλᾶς ἀποκρίσεις ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ καταφατικὸν Ν α ἰ,
οἶον, ὅτε πρὸς ἐρωτῶντα, Ὑπῆγες εἰς τοῦ θείνου;
ἀποκρίνεται ὁ ἐρωτώμενος, Μάλισα. Εἰς τὸν Εὐριπίδην (Ὀρ.
234) ὁ Ὁρέσης πρὸς τὴν ἀδελφὴν του λέγουσαν,

————— Μεταβολὴ πάντων γλυκὺ,

ἀποκρίνεται,

Μάλιστα. —————

τὸ ὁποῖον ἐξηγεῖ ὁ σχολιαστὴς διὰ τοῦ ΝΑΪ.

ΜΑΛΛΪΟΝ (Μαλί, Σ.), ὑποκορ. τοῦ Μαλλός, Ἑλλ. λέγε-
ται κυρίως τὸ κουρευόμενον ἀπὸ τὰ μαλλοφόρα ζῶα, ὅποια εἶναι

τὰ πρόδατα, ὡς καὶ ὁ Μαλλός, Ἑλλ. (laine) τῶν παλαιῶν. Ἡ κοινὴ γλῶσσα ὁμῶς τὸ μεταχειρίζεται καὶ ὡς συνών. τῶν τριχῶν, Μαλλία (cheveux), πληθ. ὀνομάζουσα τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς. « Μαλλός, τὸ ἔριον, καὶ ἡ καθειμένη κόμη, κ. τ. λ. » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Τοῦτο εἶναι σπανιώτερον εἰς τοὺς ἀρχαίους, οἷον (Εὐριπίδ. Βάκχ. 112),

Στέφετε λευκοτρίχων πλοκάμων

Μαλλοῖς. —————

* ΜΑΜΑΚΥΛΟΝ. Ζ. Κουμάρι.

ΜΑΜΜΗ. Ζ. Ἰάτραινα.

ΜΑΝΔΑΛΟΝ, οὐδετ. Δ. Μάνταλον, Σ. Μάνδαλος, ἀρσ. Ἑλλ. Τύλαρος, Ἑλλ. καὶ Λύκος, Ἑλλ. ὅθεν τὸ Γάλλ. Loquet. Ἡ λέξις δὲν φαίνεται πλὴν εἰς τὸν παρακμ. Ἑλλ. συμπεραίνεται ὁμῶς ἀρχαιοτέρα ἀπὸ τὸ ἐπίθ. Μανδαλωτὸν (Ἀριστοφ. Θεσμ. 132), ἐξηγούμενον ἀπὸ τὸν Φώτιον « Μανδαλωτὸν, μήποτε κλεισόν· Μάνδαλος γὰρ ὁ θύραν » κλείων », ἀπὸ δὲ τὸν Ἡσύχιον : « Λύκος... ὁ τῆς θύρας » μάνδαλος » καὶ « Τύλαρος, μάνδαλος ».

ΜΑΝΔΡΑΓΟΡΑ, οὐσ. θηλ. Σ. Ματραγούρα, Δ. Μανδραγόρας, ἀρσ. Ἑλλ. Εἶναι τῶν φυτολόγων ἡ Atropa Mandragora (mandragore). Οἱ παλαιοὶ ἰατροὶ τὸν ἐμεταχειρίζοντο συχνὰ καὶ εἰς ποτὰ καὶ εἰς ἔμπλασρα, καὶ μάλιστα ὡς τῶν ὑπνωτικῶν φαρμάκων τὸ δρασικώτατον· ὅθεν ἰδιάσθη καὶ τὸ κοινὸν τῶν τοιούτων ἐπίθ. ὡς προσηγορικόν· « Ὑπνωτικόν, ὁ Μανδραγόρας » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Ἐκ τούτου καὶ ἡ πολυθρύλητος παροιμία « Ἐκ μανδραγόρου καθεύδειν » ἢ « Μανδραγόραν πεπωκέναι ». Διὰ ταύτην τοῦ Μανδραγόρου τὴν δύναμιν, τὸν ἐμεταχειρίσθησαν ἔπειτα οἱ ψευδιатροὶ καὶ γόητες εἰς πολλὰς καὶ διαφορὰς γοητείας (ὅθεν τὸν ἐπωνόμασαν

καὶ Κιρκαίαν, Ἑλλ. ἀπὸ τὴν μάγισσαν Κίρκην, καὶ Μώριον, Ἑλλ.), καὶ ἐξαιρέτως εἰς φίλτρα (philtres), ὥς νά γενῇ καὶ ἐπώνυμον τῆς Ἀφροδίτης, κατὰ τὸν Ἡσύχιον «Μανθραγορίτις, » Ἀφροδίτη ».

MANIÁKI, Σ. Μανιάκιον, Δ. τροχίσκος ἀπὸ μέταλλον ἢ ἄλλην ὕλην, περιβαλλόμενος συνήθως εἰς τὸν τράχηλον (collier), ὑποκορ. τοῦ Μανιάκης· « Μανιάκης, ὁ περι- » τραχήλιος κόσμος » λέγει ὁ Σουΐδας. Τοῦτο σημαίνει εἰς τοὺς Ἑβδ. ὁ Μανιάκης· « Καὶ τὸν μανιάκην τὸν χρυσοῦν » περιέθηκαν περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ » (Δαν. ε, 29). Ἀλλ' ἐκεῖ μεταφράζουν τὴν χαλδαϊκὴν λέξιν, כֶּרֶן־מָנִי (Ἀμμε- νιχά), ὥς ἀπορεῖται εὐλόγως, ἂν ἡ λέξις ᾦναι Ἑλληνικῇ. Ἀλλοῦ (Κριτ. ή, 21), ἐρμηνεύοντες ἄλλην λέξιν Ἑβραϊκὴν, τὸν ὀνομάζουν Μηνίσκον. Ὁ Πολύβιος μόνος (II, 31, § 5) ἐμεταχειρίσθη τὸνομα, ἀλλ' εἰς τρόπον ἀμφίβολον, ἂν τὸ ἐνόμιζε λέξιν Ἑλληνικὴν, ἢ Γαλατικὴν· « Τοῖς μανιάκαις » τοῦτο δ' ἐστὶ χρυσοῦν ψέλλιον, ὃ φοροῦσι περὶ τὰς χεῖρας » καὶ τὸν τράχηλον οἱ Γαλάται ». Ὡς οἱ Ἑβδ. ἔκριναν συνών. τὸν Μανιάκην καὶ τὸν Μηνίσκον, οὕτω λέγει καὶ ὁ Ἡσύχιος « Μηνίσκοι... περιτραχήλια, μανιάκια, » περιθέραια » καὶ ὁ Φώτιος « Μηνίς... περιτραχήλια » κόσμια ». Ὁ δὲ Πολυδεύκης, ἀφοῦ ἀπαρίθμησε διάφορα περιτραχήλια (colliers) γυναικεῖα, προσθέτει, « ὀνομάζετο » δέ τι καὶ Μάνος ἢ Μόνος, μάλιστα παρὰ τοῖς » Δωριεῦσι ». Ἀπὸ τὸ Μάνος ἐγεννήθη τὸ ὑποκορ. Μανίσκος Δωρικ. καὶ Μηνίσκος Ἀττικ. ἀπὸ δὲ τὸ Μόνον τὸ Monile τῶν Ῥωμαίων.

MÁNITA. Ζ. Ἄργιτα καὶ Κάκιτα.

MANÓAI, Σ. ὄψαριον γένος, ὅμοιον τοῦ Θύννου, ὡς τὸ ἐξηγεῖ. Ἀλλὰ δὲν ἔχει τί κοινὸν μὲ τὸν θύννον· ὁμοιάζει πλέον

τὴν σμαρίδα, διὰ τοῦτο καὶ ἐσυγχύθη πολλάκις μ' ἐκείνην. Εἶναι τῶν παλαιῶν ἡ Μαΐνη ἢ Μαινίς (mandole). Κατὰ τὸν Μεσαιῶνα ὠνόμαζαν τὰς Μαινίδας, καὶ Μαινομαΐνας καὶ Μαινομαΐνια. Ὀνομάζεται σήμερον Σέρουλα, χυδ. ἡ Μαινίς (Ἰδ. τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτ. σημ. μου, σελ. 83-84).

ΜΑΝΤΑΛΟΝ. Ζ. Μάνδαλον.

ΜΑΝΤΖΟΥΝΙ, Σ. Λέξις τουρκικὴ (Μεντζούν). Ὁ Δ. τὸ γράφει ἐδῶ μὲν Μαντζοῦνι, μὲ ὅχι ἀκριβῆ ἐξήγησιν· ἀνωτέρω δὲ (σελ. 851) Μαζοῦμ, ὅπου ἴσως οὐδὲ τὸ ἐκατάλαβεν ὁλως, ἐπειδὴ τοῦ προσκολᾶ συνών. τὸ Παινίδην. Τὸ Παινίδην (γρ. Πινίδιν ἢ Πινίδιον) εἶναι κοκκωνάριον τριμμένον καὶ πλασμένον μὲ ζάχαρην εἰς εἶδος ἀρτίσκου ἢ κολλυρίου (pastille). Καὶ ἐπειδὴ ἡ κοκκωναρέα (Πίτυς Ἑλλ.) ὀνομάζεται Ῥώμ. Pinus, οἱ Γραικορ. ὠνόμασαν ὑποκορ. Πινίδια (pignons), καὶ τὸν καρπὸν αὐτῆς, καὶ τὴν ἐκ τοῦ καρποῦ σύνθεσιν. Οἱ ἀρχαιότεροι ἰατροὶ ὠνόμαζαν μὲ γενικὸν ὄνομα τοὺς ἀπὸ κοκκωνάρια, ἢ ἀπ' ἄλλους καρποὺς ἢ βοτάνας συνθεμένους ἀρτίσκους, Ἑκλείγματα ἢ Ἑκλείκτα, Ἑλλ. ὡς ὠρισμένα νὰ κρατῶνται εἰς τὸ σόμα, καὶ νὰ ἐκλείχωνται ἕως νὰ διαλυθῶσιν· οἱ μεταγενέστεροι ἔδωκαν καταχρηστικῶς τὸνομα τοῦ Ἑκλείκτου, καὶ εἰς τὰ πολυσύνθετα, ἤγουν εἰς τὰ Μαντζοῦνια, ὀνομάσαντες αὐτὰ βαρβάρως καὶ Ἑκλείκτάρια, ὅθεν ἐπλάσαν οἱ Ῥώμ. τοῦ μεσαιῶνος τὸ electuarium (électuaire). Εἰς Λεξικὸν χειρόγραφον, ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ μακαρίτου πάππου μου, Ἀδαμαντίου Ῥυσίου, εὕρισκω « Πινίδια, Τουρκισί, Σεκέρ πινέρ, » Γραικισί, Ζαχαροκούλλουρα ».

Ἀπὸ τὸ Μεντζούν ὀνομάζουν οἱ Τοῦρκοι καὶ Μεντζουζοῦ τὸν φαρμακοπώλην.

ΜΑΝΤΟΣΪΝΗ, Σ. (divination). Λέξ. Ὀμηρικὴ
(Ἰλιάδ. α, 72),

Ἦν διὰ μαντοσύνην, τὴν οἱ πόρε Φοῖβος Ἀπόλλων.

ΜΑΝΤΡΑ. ΜΑΝΤΡΪ. Ζ. Κοπάδι.

* ΜΑΡΆΓΔΙΟΝ. Ζ. Σμαράγδι.

ΜΑΡΑΪΝΟΜΑΙ. Ζ. Φλογομαραίνομαι.

* ΜΑΡΓΑΡΟΚΡΙΘΉ. Ζ. Γυμνοκριθή.

ΜΑΡΓΌΝΩ, Σ. (engourdir). Τὸ ῥηματικόν, οὐς.
οὐδέτ. Μάργωμα, Σ. καὶ Μάργωσις, Ξηλ. Σ. (engour-
dissement). Ἰσως ἀπὸ ἄχρηστον Μοργάω, ἤγουν βραδύνω,
παύω τὴν κίνησιν. Ζ. Μοργάρω.

ΜΑΡΓΟΤΉΡΑ, Σ. ὀψάριον τὸ καὶ Μουδιάσρα (γρ. Μου-
διάσρια) λεγόμενον, ἀπὸ τὸ Μαργόνω. Ζ. Μουδιάσρια.

ΜΑΡΓΟΤΪΔΕΣ, ΓΓ. τὰ Χίμετλα Ἑλλ. (engelures). Ἰδ.
τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτ. σημειώσ. μου, σελ. 197.

ΜΑΡΤΟΠΌΥΛΟΥΔΟΝ. Ζ. Χαμόμηλα.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ, Σ. καὶ Μαρτύροι (γρ. Μάρτυροι), Σ. Ὁ
δεύτερος τύπος εἶναι τοῦ Ὀμήρου (Ἰλιάδ. α, 338),

———— Τὼ δ' αὐτὼ μάρτυροι ἔστων

Πρὸς τε θεῶν μακάρων, πρὸς τε θνητῶν ἀνθρώπων !

* ΜΑΣΑΛΆΣ. Ζ. Φακούρα.

ΜΑΣΙΑ, μέ συνών. Πυράγρα, Σ. Πυράγρα, Πυρολαβίς, καὶ
Καρκῖνος, Ἑλλ. (pincettes). Εἰς τὸν παρακμ. ἑλλ. ἐλέγετο
καὶ Διλάβιον, Δ. Ζ. Πυράγρα.

ΜΑΣΟΪΡΙ, Σ. Τουρκικὴ λέξις, τὸ κοινῶς Σωληνάριον
(tuyau), ὑποκορ. τοῦ Σωλὴν, Ἑλλ.

ΜΑΣΤΪΧΗ. Ζ. Χαμολιός.

ΜΑΤΡΑΓΌΪΡΑ. Ζ. Μανδραγόρα.

* ΜΑΤΣΙΟΝ. Ζ. Λαζάνια.

ΜΑΥΡΙΔΑ. ΜΑΥΡΙΔΕΡΟΣ. ΜΑΥΡΙΖΩ. * ΜΑΥΡΙΚΟΣ.
Ζ. Μαῦρος.

* ΜΑΥΡΟΓΑΛΛΑΝΟΣ. Ζ. Γαλανός.

ΜΑΥΡΟΚΟΥΚΙ. ΜΑΥΡΟΜΥΡΩΔΙΑ. Ζ. Λεπίδι.

* ΜΑΥΡΟΝΩ. Ζ. Μαυρίζω.

ΜΑΥΡΟΠΟΥΔΙ. Ζ. Ψαρόνι.

ΜΑΥΡΟΣ, Σ. Δ. Μέλας, Ἑλλ. (noir). Ἐσχηματίσθη
κατ' ἀφαίρεσιν ἀπὸ τὸ Ἄμαυρός· « Ἄμαυρὸν, σκοτεινὸν » λέγει
ὁ Ἡσύχιος. Τὸ μαρτυρεῖ καὶ ὁ Ἡσίοδος (Ἔργ. Ἡμ. 325),
φέρων τὸ ῥῆμα μὲ τὴν ἀφαίρεσιν·

Ῥεῖά τέ μιν μαυροῦσι θεοί, —————

μεταφορικ. ἀντὶ τοῦ Ἀφανίζουσι, ὡς τὰ σκοτιζόμενα γίνονται
ἀφανῆ. Εἶπε καὶ ὁ Θεόγνις (193),

Οὕτω μὴ θαύμαζε γένος, Πολυπαῖδῃ, ἀστῶν
Μαυροῦσθαι. —————

Καὶ ὁ Αἰσχύλος (Ἀγαμ. 306),

Σθένουσα λαμπάς δ' οὐδέπω μαυρουμένη.

Μαύρους ὀνομάζομεν καὶ τοὺς ἑλληνιστὶ ὀνομαζομένους
Αἰθίοπας (Nègres), διὰ τὸ μαῦρον δηλαδὴ χρῶμα, ὡς ὠνό-
μαζον οἱ παλαιοὶ Μαυρουσίους (Maures ἢ Mores) τοὺς κα-
τοικοῦντας τὴν καταντικρὺ τῆς Ἰσπανίας Λιβυκὴν παραλίαν, διὰ
τὸ μελάγχροινον (brun) χρῶμα. Τούτους ὀνομάζομεν σήμερον
Βαρβαρέσους ἢ Βαρβαρίσκους (Barbaresques).

Μαῦρος, Σ. ὀνομάζεται οὖς. καὶ ὁ Διάβολος (diable).
* Μαῦρος ἔτι καὶ ὁ Γάδαρος. Ζ. Τρίφυλλον.

Μαῦρος, Σ. μεταφορ. σημαίνει, Δυστυχής, ἄθλιος, λυπηρὸς, ἢ θλιμμένος, οἶον: Τί νὰ κάμη ὁ Μαῦρος; ἤγουν ὁ δυστυχής. Παρόμοια λέγομεν, καὶ Μαύρη ὥρα, Μαύρη ἡμέρα, ὡς ἐξεναντίας ἔλεγαν οἱ παλαιοὶ Λευκὴν ἡμέραν, Ἑλλ. τὴν ἀγαθὴν (BEKKER, *Anecd. græc.* pag. 106). Ὁ Ὅμηρος μεταχειρίζεται συχνὰ τὸ « Μελαινέων ὀδυνάων » (Ἰλιάδ. δ', 117), Μαύρων πόνων, ἤγουν ὑπερβολὴ θλιβερῶν. Οὕτω λέγομεν καὶ Μαύρην καρδίαν, τὴν θλιμμένην, ὡς εἶπεν ὁ Πίνδαρος (σκολ., II, σελ. 22 Schneider) « Μέ- » λαιναν καρδίαν », καὶ ὁ Αἰσχύλος (Ἄγαμ. 557), « Ἄμαυ- » ράν φρένα ».

Ὡς πόλλ' ἀμαυρᾶς ἐκ φρενός μ' ἀναστένειν.

Ἀπὸ τὸ Μαῦρος παράγωγα: Μαυρίδα, Σ. ὡς συνών. τοῦ Μαυρία (noirceur), Μελανία, Ἑλλ. Τοῦτο ἀνακαλύπτει τύπον παλαιὸν Μαυρίς, ἰδὸς, ἐπίθετον μεταβαλθὲν εἰς οὐσιαστικόν. — Μαυριδερός, Σ. παράγωγον τοῦ Μαυρίδα ἢ Μαυρίς, ὁ ὀλίγον τι μαῦρος (noirâtre), Ὑπόμελας, Ἑλλ. Λέγεται ἀκόμη καὶ * Μαυρίκος ὑποκορ. (πιθανὸν ὅτι ἀπὸ τὸ Μαυρίσκος) κατὰ τὸ Moricaud τῶν Γάλλων. Ὁ Σ. σημειώνει καὶ τὸ Μαυροούτζικος. Ἐκ τούτου καὶ ὁ ΜΑΥΡΪΚΙΟΣ, κύρ. ὄν. ἐνὸς τῶν Γραικορωμ. αὐτοκρατόρων. — Μαυρίζω, Σ. ῥῆμ. μεταβ. (noircir), ἀπὸ τὸ Μαῦρος. Καὶ συνών. Μαυρόνω, ἀπὸ τὸ παλαιὸν Ἀμαυρόω, (ὡς ἔλεγαν ἐκεῖνοι κατὰ διπλοῦν τύπον Σκοτόω καὶ Σκοτίζω). « Ἀμαυρούμενοι, σκοτιζόμενοι » καὶ « Ἀμαυρώσας, σκοτώ- » σας » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Καὶ ἀμεταβ. Μαυρίζω (devenir noir). — Μαυρισμένος, Σ. μετοχὴ τοῦ Μαυρίζω, κυρίως ὁ μαῦρον χρῶμα ἀλειμμένος (noirci), καὶ μεταφορ. (ὡς τὸ Μαῦρος) ὁ δυσυχῶς ζῶν, Ἀμαυρόβιος, Ἑλλ.

ΜΑΥΡΟΤΗΓΑΝΟΝ. Ζ. Θανατουλήδα.

ΜΑΥΡΟΥΤΖΙΚΟΣ. Ζ. Μαῦρος.

ΜΑΧΗ, Σ. πόλεμος (combat). Τοῦτο δὲν ἔχει χρεῖαν μαρτυρίας. Ἀλλὰ Μάχην, Σ. ὀνομάζομεν καὶ τὴν ἐκ φιλονεικίας γεννωμένην ἔχθραν καὶ ἀποστροφὴν συνομιλίας (brouillerie, bouderie). Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν τὸ μεταχειρίζεται ὁ Ἀπολλόδωρος (Βιβλιοθ. III, 15, § 4), « Τὴν πρὸς αὐτὸν » μάχην διαλυσάμενος ».

Ὅθεν καὶ ῥῆμα Μαχιώνω συνών. τοῦ Κακίωνω. Ζ. Κακίωνω.

ΜΑΧΟΜΑΙ, Σ. Πολεμῶ, Μάχομαι, Ἑλλ. Καὶ * Μάχομαι, ἐθρεύομαι, ἀποστρέφομαι, οἶον, Τὸν Μάχεται ἡ ψυχὴ μου. Λέγομεν καὶ Μαχεύομαι (ἀπὸ τὸ Ἰωνικὸν Μαχέομαι) καὶ ἡ μετοχ. Μαχευμένος, χυδ. Μαχιωμένος (Ζ. Μάχη), ὁ ἔχθραν ἔχων ἢ φυλάσσω (brouillé).

ΜΕΓΑΛΑΪΝΩ, Σ. Μεγαλεύω, Σ. Μεγαλύνω, Σ. Μεγαλώνω (γρ. Μεγαλόνω), Σ. Μεγαλίζω, Σ. καὶ * Μεγαλειόνω. Δύο τύπους ἐγνώριζαν οἱ παλαιοὶ, τὸ Μεγαλύνω καὶ τὸ Μεγαλίζω· οἱ λοιποὶ εἶναι τοῦ παρακμ. ἑλλ.

Τὸ Μεγαλαίνω εἶναι ἀνωμαλία τοῦ Μεγαλύνω, (κατὰ τὸ παλαιὸν Εὐραίνω ἀντὶ τοῦ Εὐρύνω, Ἑλλ.). Τὸ Μεγαλεύω εἶναι δεύτερος τύπος τοῦ Μεγαλίζω (κατὰ τὸ Ὑστερεύω καὶ Ὑστερίζω, Ἑλλ. Ὀρθρεύω καὶ Ὀρθρίζω, Ἑλλ.), ἡ τοῦ Μεγαλόνω, ἀπὸ τὸ Μεγαλόω, (κατὰ τὸ Ὀρκῶ καὶ Ὀρκίζω). Τὸ Μεγαλειόνω ἐγεννήθη ἀπὸ τὸ ἄχρηστον Μεγαλειόω βεβαιούμενον ἀπὸ τὸ παράγωγον Μεγαλείωμα τῶν Ἑβδ.

Σημαίνουν ἀμεταβ. τὸ γίνομαι μέγας, αὐξάνομαι τὸ μέγεθος (grandir, s'agrandir), οἶον, Τὰ μικρὰ μεγαλαίνουσι,

μεγαλεύουν, μεγαλύνουν ἢ μεγαλόνουν, Μεγεθύνονται Ἑλλ. οἷον Ὅσον ἐμεγάληνεν (ἐμεγάλευσεν, ἐμεγάλυνεν, ἐμεγάλωσε) τὸ σῶμά του, τόσου ἐμίκρανεν ὁ νοῦς του, συμφορὰ κοινὴ εἰς ὅλα τὰ κακῶς ἀναθραμμένα τέκνα, καὶ μάλιστα τὰ λεγόμενα εὐγενῆ ἢ ἀρχοντόπουλα. 2) Μεταβ. αὐξάνω τὸ μέγεθος (agrandir), πλατύνω, ὑψώνω, οἷον Μεγαλαίνω (Μεγαλεύω, Μεγαλύνω, Μεγαλόνω), ὡς τοῦ εὐαγγελιστοῦ (Ματθ. κγ', 5) τὸ « Μεγαλύνουσι τὰ κράσπεδα τῶν ἱματίων αὐτῶν »· καὶ μεταφορ. Δοξάζω ὑπὲρ τὸ μέτρον (exalter), δι' ἀκρισίαν, ἢ κολακείαν, ἢ Δοξάζω κατὰ τὸ πρέπον (magnifier), ὡς εἶναι τὸ « Μεγαλύνειν τὸν Θεόν » συχνὰ εἰς τοὺς συγγραφεῖς τῆς Παλ. καὶ τῆς Ν. διαθ.

Μεγαλύνομαι, μέσ. σημαίνει τὸ Ἐπαίρομαι ἢ δοξάζομαι (se glorifier) εἰς χαρίσματα τῆς τύχης, ἢ ἀποκτήματα τῆς ἀδικίας, οἷον Μεγαλαίνεται (Μεγαλεύεται, Μεγαλύνεται, Μεγαλόνεται, καὶ Μεγαλειόνηται) εἰς πλοῦτον, ἀξίαν ἢ εὐγένειαν, ὡς κάμνουν ὅσοι σερεῦνται τὸν πλοῦτον, τὴν ἀξίαν καὶ τὴν ἀληθινὴν εὐγένειαν τῆς ἀρετῆς. Τοιοῦτον μεγαλωμὸν νὰ φεύγῃ ἐσυμβούλευε τὸν Μενέλαον ὁ Ἀγαμέμνων (Ἰλιάδ. κ', 69),

Πάντας κυδαίνων· μηδὲ μεγαλίζεο θυμῷ.

ΜΕΓΑΛΗΤΕΡΟΣ. Ζ. Μεγάλος.

ΜΕΓΑΛΟΣ, Σ. Μέγας, Σ. Εἰς τὰ προλεγμένα (Ἄτακτ. II, σελ. 241-242) πρόσθεσε τὰ ἐξῆς: Μεγάλος, πρεσβύτερος τὴν ἡλικίαν, σχετικῶς πρὸς τὸν νεώτερον, οἷον Τῶρα εἶσαι μέγας, δέν σε πρέπουσιν πλέον τῶν μικρῶν τὰ παιγνίδια. Οὕτω λέγει ὁ Τηλέμαχος περὶ ἑαυτοῦ (Ὀδυσσ. β', 313),

————— Ἐγὼ δ' ἔτι νήπιος ἦα·

Νῦν δ' ὅτε μέγας εἰμὶ κ. τ. λ. ———

Καὶ πάλιν ἡ μήτηρ πρὸς αὐτὸν (Ὀδυσσ. σ', 216),

Παῖς ἔτ' ἐὼν —————

Νῦν δ' ὅτε μέγας ἐσσί, καὶ ἤθης μέτρον ἱκάνεις.

Παρόμοια ὁ Αἰσχύλος (Ἄγαμ. 368),

————— ὧς μήτε ΜΕΓΑΝ,

Μήτ' οὖν ΝΕΑΡῶΝ τιν' ὑπερτελέσαι.

Τὸ συγκρ. ἔπρεπε νὰ ᾔῃαι Μεγαλώτερος, Μείζων, Ἑλλ. Μειζότερος, παρακμ. Ἑλλ. (Ἰωαν. ἐπιστολ. Γ', γ', 4). Ἀλλ' ἡ συνήθεια τὸ ὥρισε Μεγαλήτερος, Σ. ἢ ἀπὸ ἄχρηστον παλαιὸν Μεγαλαίτερος, Μεγαλήτερος, ἢ κατὰ συγκοπὴν τοῦ Μεγαλειότερος, Μεγαλείτερος. Λαμβάνεται καὶ τοῦτο, ὡς τὸ Ξετ. εἰς σημασίαν τοῦ πρεσβύτερος (aîné), οἶον, Ὁ μεγαλήτερός μου υἱός, Ἡ μεγαλητέρα μου θυγάτηρ. Οὕτως εἶπαν οἱ Ἑβδ. (Γενέσ. κθ', 16) « Τῷ δὲ » Λάβαν ἦσαν δύο θυγατέρες· ὄνομα τῇ ΜΕΪΖΟΝΙ, Λεία, » καὶ ὄνομα τῇ ΝΕΩΤΕΡΑ, Ραχήλ ».

ΜΕΓΙΣΤΑΝΟΙ, Δ. Μεγισᾶνες, παρακμ. Ἑλλ. Οἱ μετὰ τὸν βασιλέα ἢ ἡγεμόνα πρωτεύοντες, οἱ μεγάλοι, οἱ ἀξιωματικοί· « Μεγισᾶνες, οἱ ἐν ὑπεροχῇ ὄντες » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Magnats σημαντικῶς τοὺς ὠνόμαζεν ἡ πολιτεία τῶν Πολωνῶν πρὶν ὑποπέσῃ εἰς τὸν ζυγὸν τῶν Ρώσων. Ἡ λέξις εἶναι τοῦ παρακμ. Ἑλλ. σχηματισθεῖσα ἀπὸ τὸ ὑπερθ. Μέγιςος. Κατὰ τὸν Φρύνιχον, πρῶτος ὁ Μένανδρος τὴν ἐμεταχειρίσθη. Δὲν ἤργησεν ὁμῶς νὰ κοινωθῇ. Οἱ Ἑβδ. τὴν μεταχειρίζονται συχνὰ σημαίνοντες τοὺς σατράπας ἢ ὑπάρχους τῶν Ἀσιανῶν δεσποτῶν· διότι εἰς τὰς εὐνομουμένας πολιτείας δὲν ἔχουν

χώραν Μεγισᾶνες, ἀλλ' ἄρχοντες πρόσκαιροι, ἐκλεγόμενοι με-
κοινήν τῶν πολιτῶν ψῆφον. Εὐθύς ὅταν εἰσχωρήσωσιν οἱ Με-
γισᾶνες, πρῶτον ἔργον αὐτῶν εἶναι νὰ χαλκεύωσιν ἀλυσίδας
τῆς κοινῆς ἐλευθερίας, ἕως νὰ καταδουλώσωσι τὸ ἔθνος καὶ νὰ
συναπολεσθῶσι μ' αὐτὸ, ὡς ἀπώλεσαν πάντοτε καὶ τοὺς βασι-
λεῖς των συναπολεσθέντες μ' αὐτούς. Ὁ προφήτης Ἡσαΐας,
ἀφοῦ ἐκήρυξε τὸν « Θυμὸν κυρίου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη τῆς
» γῆς » διὰ τὰς ἀνομίας τῶν δυνατῶν κατὰ τῶν ἀδυνάτων,
λέγει, « Οἱ γὰρ βασιλεῖς καὶ οἱ Μεγισᾶνες αὐτῆς ἔσονται εἰς
» ἀπώλειαν » (Ἡσαΐ. λδ', 2-12).

ΜΕΛΑΓΧΟΛΙΚΟΣ. Ζ. Στούδιος.

ΜΕΛΑΝΑΔΑ, Σ. Δ. Μελανία, Σ. Δ. Πελιθνότης, καὶ
Πελίωσις, Ἑλλ. (lividité) « Πελιθνός, μελανός... μο-
λύβδῳ ἐοικὼς κατὰ τὴν χροάν » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Ὁ Ἱπποκρά-
της (Προγνωσ. § 2, σελ. 448) ἔνωσε τὰ χρώματα, λέγων
« Τὸ χρῶμα τοῦ ξύμπαντος προσώπου μελανεὸν (ΔΓ. μελά-
» νεον) καὶ πέλιον, ἢ μολιβδῶδες ». Τὸ Μελανάδα, φανερόν
ὀνομαστικῇ, Μελανάς, ἀδός, ἴσως παλαιᾶς διαλέκτου λείψανον,
ὡς ἔλεγον Ἀμαρτία καὶ Ἀμαρτάς, Μαῖα καὶ Μαιάς,
Πέλεια καὶ Πελειάς, οὕτω καὶ Μελανία καὶ Μελανάς·
« Μελανίαν νέφους » εἶπεν ὁ Πλούταρχος (Περὶ τῶν ἀρεσκ.
τοῖς φιλοσόφ. III, 3), καὶ « Μελανὸν νέφος » ὁ αὐτὸς (Περὶ
Περιεργ. § 4).

ΜΕΛΑΝΘΙΟΝ. Ζ. Λεπίδι.

* ΜΕΛΑΝΟΥΡΙΟΝ, οὐσ. οὐδέτ. γένος ὀψαρίου, Μελά-
νουρος, ἄρσ. Ἑλλ. (Ἰδ. τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτ. σημειώσ.
σελ. 75).

ΜΕΛΑΧΡΙΝΟΣ, Σ. Δ. ὁ χρῶμα ἔχων ὑπόμαυρον
(brun). Εἰς τοὺς παλαιοὺς σώζονται οἱ ἐξῆς τύποι, Μελάγ-

————— Ἐγὼ δ' ἔτι νήπιος ἦα·

Νῦν δ' ὅτε μέγας εἰμὶ κ. τ. λ. —

Καὶ πάλιν ἡ μήτηρ πρὸς αὐτὸν (Ὀδυσσ. σ', 216),

Παῖς ἔτ' ἐὼν —————

Νῦν δ' ὅτε μέγας ἐσσί, καὶ ἤθης μέτρον ἱκάνεις.

Παρόμοια ὁ Αἰσχύλος (Ἀγαμ. 368),

————— ὧς μήτε ΜΕΓΑΝ,

Μήτ' οὖν ΝΕΑΡῶΝ τιν' ὑπερτελέσαι.

Τὸ συγκρ. ἔπρεπε νὰ ᾖναι Μεγαλώτερος, Μείζων, Ἑλλ. Μειζότερος, παρακμ. Ἑλλ. (Ἰωαν. ἐπιστολ. Γ', γ', 4). Ἀλλ' ἡ συνήθεια τὸ ὥρισε Μεγαλήτερος, Σ. ἢ ἀπὸ ἄχρηστον παλαιὸν Μεγαλαίτερος, Μεγαλήτερος, ἢ κατὰ συγκοπὴν τοῦ Μεγαλειότερος, Μεγαλείτερος. Λαμβάνεται καὶ τοῦτο, ὡς τὸ Δετ. εἰς σημασίαν τοῦ πρεσβύτερος (aîné), οἶον, Ὁ μεγαλήτερός μου υἱός, Ἡ μεγαλητέρα μου θυγάτηρ. Οὕτως εἶπαν οἱ Ἑβδ. (Γενέσ. κθ', 16) « Τῷ δὲ » Λάβαν ἦσαν δύο θυγατέρες· ὄνομα τῇ ΜΕΙΖΟΝΙ, Λεία, » καὶ ὄνομα τῇ ΝΕΩΤΕΡᾷ, Ραχήλ ».

ΜΕΓΙΣΤΑΝΟΙ, Δ. Μεγισᾶνες, παρακμ. Ἑλλ. Οἱ μετὰ τὸν βασιλέα ἢ ἡγεμόνα πρωτεύοντες, οἱ μεγάλοι, οἱ ἀξιωματικοί· « Μεγισᾶνες, οἱ ἐν ὑπεροχῇ ὄντες » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Magnats σημαντικῶς τοὺς ὠνόμαζεν ἡ πολιτεία τῶν Πολωνῶν πρὶν ὑποπέσῃ εἰς τὸν ζυγὸν τῶν Ρώσων. Ἡ λέξις εἶναι τοῦ παρακμ. Ἑλλ. σχηματισθεῖσα ἀπὸ τὸ ὑπερβ. Μέγιστος. Κατὰ τὸν Φρύνιχον, πρῶτος ὁ Μένανδρος τὴν ἐμεταχειρίσθη. Δὲν ἤργησεν ὁμῶς νὰ κοινωθῇ. Οἱ Ἑβδ. τὴν μεταχειρίζονται συχνὰ σημαίνοντες τοὺς σατράπας ἢ ὑπάρχους τῶν Ἀσιανῶν δεσποτῶν· διότι εἰς τὰς εὐνομουμένας πολιτείας δὲν ἔχουν

χώραν Μεγισᾶνες, ἀλλ' ἄρχοντες πρόσκαιροι, ἐκλεγόμενοι με
κοινὴν τῶν πολιτῶν ψῆφον. Εὐθύς ὅταν εἰσχωρήσωσιν οἱ Με-
γισᾶνες, πρῶτον ἔργον αὐτῶν εἶναι νὰ χαλκεύωσιν ἀλυσίδας
τῆς κοινῆς ἐλευθερίας, ἕως νὰ καταδουλώσωσι τὸ ἔθνος καὶ νὰ
συναπολεσθῶσι μ' αὐτὸ, ὡς ἀπώλεσαν πάντοτε καὶ τοὺς βασι-
λεῖς των συναπολεσθέντες μ' αὐτούς. Ὁ προφήτης Ἡσαΐας,
ἀφοῦ ἐκήρυξε τὸν « Θυμὸν κυρίου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη τῆς
» γῆς » διὰ τὰς ἀνομίας τῶν δυνατῶν κατὰ τῶν ἀδυνάτων,
λέγει, « Οἱ γὰρ βασιλεῖς καὶ οἱ Μεγισᾶνες αὐτῆς ἔσονται εἰς
» ἀπώλειαν » (Ἡσαΐ. λδ', 2-12).

ΜΕΛΑΓΧΟΛΙΚΟΣ. Ζ. Στούβιος.

ΜΕΛΑΝΑΔΑ, Σ. Δ. Μελανία, Σ. Δ. Πελιθνότης, καὶ
Πελίωσις, Ἑλλ. (lividité)· « Πελιθνός, μελανός... μο-
λυβδῶ ἐοικώς κατὰ τὴν χροάν » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Ὁ Ἱπποκρά-
της (Προγνωσ. § 2, σελ. 448) ἔνωσε τὰ χρώματα, λέγων
« Τὸ χρῶμα τοῦ ξύμπαντος προσώπου μελανεὸν (ΔΓ. μελά-
» νεον) καὶ πέλιον, ἢ μολιβδῶδες ». Τὸ Μελανάδα, φανερώνει
ὀνομαστικὴν, Μελανάς, *αδός*, ἴσως παλαιᾶς διαλέκτου λείψανον,
ὡς ἔλεγαν Ἀμαρτία καὶ Ἀμαρτάς, Μαῖα καὶ Μαιάς,
Πέλεια καὶ Πελειάς, οὕτω καὶ Μελανία καὶ Μελανάς·
« Μελανίαν νέφους » εἶπεν ὁ Πλούταρχος (Περὶ τῶν ἀρεσκ.
τοῖς φιλοσόφ. III, 3), καὶ « Μελανὸν νέφος » ὁ αὐτὸς (Περὶ
Περιεργ. § 4).

ΜΕΛΑΝΘΙΟΝ. Ζ. Λεπίδι.

* ΜΕΛΑΝΟΥΡΙΟΝ, οὐσ. οὐδέτ. γένος ὀφarioύ, Μελά-
νουρος, ἄρσ. Ἑλλ. (Ἰδ. τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτ. σημειώσ.
σελ. 75).

ΜΕΛΑΧΡΙΝΟΣ, Σ. Δ. ὁ χρῶμα ἔχων ὑπόμαυρον
(brun). Εἰς τοὺς παλαιοὺς σώζονται οἱ ἐξῆς τύποι, Μελάγ-

χροος, Μελαγχρής, Μελαγχροίης, Μελάγχρωσ, Ἑλλ. Ὁ δὲ τῆς γλώσσης μας εἶναι, Μελάγχρσινος, διὰ διφθόγγου, ἀπὸ τὸ ἄχρησον Μελαγχρόϊνος.

* ΜΕΛΑΨΟΣ, ἐπίθ. Μελάγχροος, Ἑλλ. Λεῖπει εἰς τὸν Σ. ἢ λέξις. Ὁ δὲ Δ. φέρει οὐσ. οὐδέτ. προπαροξύτ. Μέλᾶψον, ὡς συνών. τοῦ Σινωπίδιον. Ζ. Σιναπίδι.

ΜΕΛΕΡΗ, Σ. σιτοφάγον ἢ ἀλευροφάγον ζωῦφιον. Τὸ ἐξηγεῖ tonchio (cosson), παράγων ἐξ αὐτοῦ καὶ ῥῆμ. ἀμετάβ. Μελεριάζω, καὶ μετοχ. Μελερισμένος.

Τοῦ Νικάνδρου (Θηριακ. 417) τὸν σίχον τοῦτον,

Ἀγρώσων λειμῶσι μολουρίδας ἢ βατραχίδας,

ἐξηγῶν ὁ σχολιαστὴς, λέγει « Μολουρίς ζῶν ἐσιν ὅμοιον » ἀκρίδι· ἄλλοι δὲ σίλφῃ εἶναι ὅμοιον φασι ». Εἰς τὸν Σουΐδαν γράφεται μονοφθόγγως· « Μολουρίδας τὰς ἀκρίδας φασι ». Ὁ Ἐτυμολόγος (σελ. 474) διὰ τοῦ ε̄ τὴν πρώτην « Μελουρίς » σημαίνει τὴν σιτοφάγον ἀκρίδα » τὸ ὅποιον οἱ κριτικοὶ ἐνόμισαν σφάλμα γραφικόν. Σφαλμένον βέβαια· ἀλλὰ πιθανὸν ὅτι ὁ Σουΐδας (ὅχι ὁ ἀντιγραφεὺς) συνέσφαλε μὲ τὸν σύγχρονόν του χυδαῖον λαόν, ὅστις ἐπρόφερε τὴν λέξιν οὕτως. Οὐδ' εἶναι βέβαιον, ἂν ἡ διὰ τοῦ ο̄ γραφὴ ἦτον ἢ αὐτὴ εἰς ὅλας τὰς διαλέκτους· ὁ Πολυδεύκης λαλῶν περὶ τῆς μύλης (moulin) λέγει, « Μύλη... καὶ ζῶον τὸ ἔνδον τρε- » φόμενον, μυλακρίς καὶ μυλαγρίς ». Τὸ ζῶον εἶναι τὸ ἀπὸ τὸν σχολιαστὴν τοῦ Νικάνδρου ὀνομαζόμενον Σίλφῃ, ἢ καὶ Τίλφῃ (mite), κατοικοῦσα συνήθως τοὺς μύλους, καὶ τρεφομένη ἀπ' ἄλευρον, κατὰ τὸν Ἡσύχιον· « Μυλακρίς, ἢ » μυλικὴ σίλφῃ... ἀπὸ τῶν μύλων καὶ τῶν ἀλεύρων. Ἕνιοι » δὲ τὰς τρωξαλλίδας ἐν τοῖς ἀλεύροις εὕρισκεσθαι φασι· ἢ

» ἀκρίς σιτοφάγος ». Ἀπὸ τὰ τελευταῖα τοῦ Ἡσυχίου λόγια, βλέπεις ὅτι οὔτε εἰς τὸ εἶδος οὔτ' εἰς τὸν ὄνομα τοῦ ζωῦφίου ἐσυμφωνοῦσαν οἱ παλαιοί· καὶ τοῦτο δὲν εἶναι παράδοξον, ἐπειδὴ καὶ τῶν πολὺ ἀκριδεσέρων νεωτέρων ἐντομολόγων τὰ συγγράμματα, δὲν ἔφθασαν ἀκόμη εἰς τὴν περὶ τούτων ἀδίσακτον ἀκρίθειαν (Ζ. Βωτρίδα, καὶ Σίλφνι). Μέλερην ὀνομάζομεν σήμερον τὴν Ἐρυσίθην, Ἑλλ. Ζ. Συρίκι.

ΜΕΛΙΓΚΑΣ. Ζ. Μήλιγγας.

ΜΕΛΙΛΩΤΟΝ, οὐδέτ. Σ. (mélilot), Νυχάκην, Δ. Μελιλωτος, ἀρσ. Ἑλλ. κατὰ τὸν Διοσκορίδην (III, 48). Τὸ Νυχάκην (γρ. Νυχάκιον) ἤγουν Νυχάκιον, ὑποκορ. βάρβαρον ἄλλου βαρβάρου ὑποκορ. Νύχιον, ἀπὸ τὸ Ὀνυξ, Ἑλλ.

ΜΕΛΙΠΑΣΤΗ, Σ. τὸ ἐξηγεῖ «Τυρὸς γλυκὺς ὡς μέλι» ἤγουν τυρὸς ἀνάλατος. Ζ. Μουζήθρα.

ΜΕΛΙΣΣΟΦΑΓΟΝ, οὐδέτ. Σ. Ὀρθότερον Μελισσοφάγος, ἀρσ. καὶ παροξυτ. ὄρνεον φθειρόν τὰς μελίσσας, Μέροψ, Ἑλλ. (guêpier). Ἰδ. Ἀριστοτέλ. Περὶ ζ. ἱσop. IX, 27, § 16, σελ. 466, Schneider.

ΜΕΛΛΩ, Σ. Οἱ παλαιοὶ τὸ ἐσύντασσαν μὲ ἀπαρέμφατον, σημαίνοντες τὴν θέλησιν, ἢ τὸν σκοπὸν τοῦ σπουδάζοντος νὰ πράξῃ τί, εἶον « Μέλλω γράφειν, ἢ γράψειν » τὸ ὁποῖον ἢ κοινὴ γλῶσσα ἐρμηνεύει διττῶς, ἢ βάλλουσα εἰς τόπον τοῦ Μέλλω τὸ Θέλω, οἶον, Θέλω γράφειν, Θέλω γράψειν, ἢ φυλάσσουσα τὸ Μέλλω, καὶ μεταβάλλουσα τὸ ἀπαρέμφατον εἰς ὑποτακτικόν, οἶον, Μέλλω νὰ γράφω, ἢ νὰ γράψω. — 2) Τὸ τρίτον πρόσωπον, Μέλλει ἰσοδυναμεῖ κάποτε μὲ τῶν παλαιῶν τὸ Εἵμαρται ἢ Πέπρωται, Ἑλλ. οἶον, Ὁ Θεὸς μόνος ἐξεύρει τί μου μέλλει, καὶ, Μοῦ, σοῦ, τοῦ ἔμελλε, οἶον, (Ἀπολλ. ὁ ἐν Τύρ.),

Καὶ ἔμελλέ του τοῦ πτωχοῦ καὶ ἄλλο κακὸν νὰ πάθῃ.

Τὴν παλαιὰν μετοχ. ἐφυλάξαμεν ὁμοίως, λέγοντες τὸ Μέλ λον καὶ τὰ Μέλλοντα (ἐλλειπτ. ἀπαρεμφ. τοῦ Συμβῆναι, ἢ Νὰ συμβῶσι). — 3) Ἄλλ' ἔχομεν καὶ μετοχ. μέσ. Τὸ Μελλοῦμενον (ἀντὶ τοῦ Πεπρωμένον ἢ Εἰμαρμένον Ἑλλ.), ἄχρηστον εἰς τοὺς παλαιούς, ἀλλ' ὄχι βάρβαρον, ἐπειδὴ παράγεται ἀπὸ τὸν περισπώμενον τύπον Μελλέω, τοῦ ὁποίου ὁ μέλλων Μελλήσω ἦτο χρηστὸς εἰς ἐκείνους. Οὕτω λέγομεν Μοῦ ἔμελλέ, καὶ Μελλοῦμεν ὁμοῦ ἢ τὸ.

ΜΕΛΟΠΙΤΤΑ. Ζ. Κηρήθρα.

ΜΕΛΧΙΣΕΔΕΚΪΤΑΙ. Ζ. Ἀτζίγγανος.

ΜΕΝΕΞΕΣ, Σ. Μενεψά, Δ. Μενεφαί, Δ. Βιόλα, Δ. Βιολέτα. Δ. Σ. Χαμοβιολέτα, Δ. Σ. Ἰον, Ἑλλ.

Ἡ λέξις εἶναι τῶν Τούρκων, οἱ ὅποιοι τὴν προφέρουν Μηνεφσέ. Τὸ Βιόλα καὶ Βιολέτα, ἀπὸ τὸ Ῥωμ. Viola (violette). Ἡ Χαμοβιολέτα ἴσως εἶναι ἄλλο εἶδος βιολέτας, ἢ ὀνομαζομένη Ἀγριοβιολέτα. Ζ. Χαμαΐιον.

ΜΕΝΪΣΚΩ, Δ. ὡς ταυτόσημον τοῦ Μένω (rester), κατὰ τὸ Εὐρω, Εὐρίσκω, Στερω, Στερίσκω. Λέγομεν κατὰ συγκοπήν καὶ Μνίσκω· ἔτι δὲ καὶ Μνέσκω ἢ Μναίσκω (Ἑτυμολογ. σελ. 272). Ὁ Ὅμηρος ἔλεγε Μίμνω καὶ Μιμνάζω.

ΜΕΝΤΖΟΥΒΪ, Σ. ῥητὴν δένδρου ὀνομαζομένου Γαλλ. benjoin, Θυμίαμα, ὡς ὁ Στύραξ, Ἑλλ. τὸ κοινῶς Στουράκιον, Σ. ἀλλ' εὐωδέστερον τοῦ Στουρακίου (Ζ. Στουράκι). Ὁ Στύραξ τῆς Πισιδίας περιγράφεται ἀκριβέστατα ἀπὸ τὸν Στράβωνα (ΧΙΙ, σελ. 570-571). Τὸ Μεντζουβὶ ἢ Βεντζουβὶ (λέξις πιθανὸν ὅτι Ἰνδική) φέρεται ἀπὸ τὴν

νησον Σουμάτραν, τὸ αὐτὸ, νομίζω, καὶ ὁ μνημονευόμενος ἀπὸ τὸν Στράβωνα ἄλλος ὁμώνυμος Στύραξ (XVI, σελ. 773), ὁ παλαιὰ μετακομιζόμενος ἀπὸ τὴν Ἰνδίαν διὰ τοῦ ἐμπορίου εἰς τὴν Ἀραβίαν.

ΜΕΡΜΗΓΚΑΣ. ΜΕΡΜΗΓΚΙΑ. ΜΕΡΜΗΓΚΟΒΟΤΑ-
NON. Ζ. Μύρμηκας.

ΜΕΡΜΙΔΙΖΩ. Ζ. Μυρμηδίζω.

ΜΕΣΗ, Σ. τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος τὸ μέσον μέρος, ὅπου λυγίζεται τὸ κορμίον, κλῖνον πρὸς τοὺς πόδας, Διαζώμα, Ἑλλ. οἶον Τὸν ἔπιασεν, ἢ τὸν ἐσήκωσεν, ἀπὸ τὴν μέσην (*il le prit à fois de corps*). Ὁ δοθεὶς εἰς τοὺς Ἀθηναίους χρησμός, ὅτε ὁ Ξέρξης ἐκατάβαινεν εἰς τὴν Ἑλλάδα (Ἡροδοτ. VII, 140), ἔλεγε σιμὰ τῶν ἄλλων,

Οὔτε γὰρ ἡ κεφαλὴ μένει ἔμπεδον, οὔτε τὸ σῶμα,
Οὔτε πόδες νέατοι, οὔτ' ὦν χεῖρες, οὔτε τι ΜΕΣΣΗΣ
Λεῖπεται.

Ὁ Ὅμηρος τὴν ὀνομάζει Ζώνην (Ἰλιάδ. β', 478),

Ὄμματα καὶ κεφαλὴν ἔκελος Διὶ τερπικεραύνῳ,
Ἄρει δὲ ζώνην, σέρνον δὲ Ποσειδάονι.

ΜΕΣΙΑ, Σ. Νίγλα, Σ. Λωρίον (*sangle*) χρήσιμον νὰ δένη τὸ ἐφίππειον εἰς ῥάχιν ἵππου ἢ ἄλλου ὑποζυγίου, Ὑποζώνη, καὶ Ὑπόζωμα, Ἑλλ. κατὰ τὰ Γλ. « Ὑπόζωμα » *subcinctum, succinctum, semicinctum*. Ὑποζώνη, « *Cingula* ». Τὸ Μεσιὰ εἶναι ἀπὸ τὸ Μεσσαία, διότι δένει τὴν μέσην (Ζ. Μέση), ὡς Γριὰ ἀπὸ τὸ Γραῖα, Παλιὰ ἀπὸ τὸ Παλαιὰ, καὶ πολλὰ ἄλλα παρόμοια. Τὸ Νίγλα ἐσυγκόπη ἀπὸ τὸ Ῥωμ. *Ligula*, μὲ τροπὴν τοῦ ἀρχικοῦ λ εἰς τὸ ν : *Ligula, parva fascia, vel corriiga* (*DUCANG. Glossar. med. in inf. latinis. V. Ligula*).

ΜΕΣΟΠΑΤΟΝ. Ζ. Παραπάτιον.

ΜΕΣΟΧΑΛΙΚΑ. Ζ. Χαλίκια.

ΜΕΤΑΛΙΑ, με συνών. Πεντάϊα, οὐς Θηλ. Σ. Μετάϊα, ΓΓ. Νόμισμα χαραγμένον εἰς μνημόσυνον ἐπισήμου συμβά-
ματος, πράξεως, ἢ ἄλλης τινὸς περιπετείας (médaille).
2) Οὕτως ὀνομάζονται ἀκόμη καὶ ὅλα τὰ παλαιὰ νομί-
σματα, τὰ φυλασσόμενα εἰς τὰς νομισματοθήκας ἀπὸ τοὺς
ἀρχαιολόγους.

Ἐπειδὴ τῶν ἐτυμολόγων γνώμη εἶναι, ὅτι τὸ Γαλλικὸν
Médaille παράγεται ἀπὸ τὸ Μέταλλον, Ἑλλ. χρήσιμος λέξις
εἰς ἡμᾶς εἶναι ἡ Μετάλια, γραφόμενον ὅμως Μετάλλεια ἢ
Μεταλλία (διὰ τὰ μὴ συγχυθῇ μετὰ τὸ Μεταλλεία Ἑλλ.
fouille) εἰς ἐρμηνείαν τοῦ Médaille.

ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ ἢ ΜΕΤΑΛΙΑ. Ζ. Μετάλια.

* ΜΕΤΑΠΡΑΤΗΣ. ΜΕΤΑΠΩΛΗΤΗΣ. Ζ. Πράτης.

ΜΕΤΡΙΑΖΩ. Πρόσθεσε εἰς τὰ προσημειωθέντα (Ἄτακτ.
II, σελ. 247), ὅτι σημαίνει καὶ τὸ Ἀστετεύομαι, εἰρωνεύομαι
(plaisanter, railler), ὡς κάμνουν οἱ λεγόμενοι Εὐφυεῖς, Ἑλλ.
ὑποκρινόμενοι τὰ μεγάλα, μικρὰ ἢ μέτρια, ἢ τὰ πολλά, ὀλίγα. Καὶ
τοῦτο νοεῖ ὁ Ἡσύχιος, ὅτε λέγει, « Εὐφυῆς, ὁ ἐξ ἐτοίμου
» λέγων καὶ σκώπτων, μέτριος κ. τ. λ. ». Συνών. τοῦ Μετρι-
άζω ἔχομεν τὸ Μετεωρίζομαι, κοιν. Μετωρίζομαι, ἀπὸ
τὸν παρακμ. Ἑλλ. (Ἱεροκλ. Ἀστ. 28. Ἰδε καὶ Ἀθην. XV, σελ.
698 καὶ σχολιαστ. Θουκυδίδ. Β. 37).

ΜΕΤΡΩ. Ζ. Κακομετρῶ.

ΜΕΤΩΠΙΟΝ. Ζ. Περιθόρι.

* ΜΕΤΩΡΙΖΟΜΑΙ. Ζ. Μετριάζω.

ΜΗΔΙΚΑΡΙΟΝ. Ζ. Τρίφυλλον.

ΜΗΔΙΓΓΑΣ, ἀρσ. (tempe), χυδ. Μέληγκας, Μίληγκας

καὶ Σμίλιγκας, Σ. Μέλινγος, Δ. Τὸ Μήλιγγας (ὀρθότερον, Μήνινγας) εἶναι ἀπὸ τῶν παλαιῶν τὸ Μήνινγξ (méninge), Ἑλλ. τὸ σημαῖνον τὸν ὑμένα (membrane) τὸν περισκεπάζοντα τὸν ἐγκέφαλον, ὅστις εἶναι διπλοῦς, ὁ ἓνας λεπτότερος, καλύπτων ἀμέσως τὸν ἐγκέφαλον, ὁ δεύτερος ἐπάνω τούτου, παχύτερος. Ὁ παρακμ. Ἑλλ. ἔδωκε καταχρηστικῶς τὸνομα τῶν Μηνίγγων καὶ εἰς τοὺς Κροτάφους διότι ἔως εἰς τούτους καταβαίνουν αἱ Μήνινγκες τοῦ ἐγκεφάλου· « Κρόταφος (γρ. Κρόταφοι), αἱ μνήνινγκες » (Ἀωνιύμ. εἰσαγ. ἀνατομ. σελ. 144, ἐκδ. Bernard). Ὀνομάζομεν ἀκόμη καὶ οὐδετ. πληθ. Μηνίγγια (Μηνίγκια Ἑλλ.), τὰ μεταξὺ τῶν ὁμμάτων καὶ τῶν αὐτίων διαστήματα, δεξιὰ καὶ ἀριστερά. Ὁ Ἱπποκράτης ὠνόμαζε Μήνινγας ἀκόμη καὶ τοὺς δύο χιτῶνας τῶν ὀφθαλμῶν τὸν κερατοειδῆ (cornée), Ἑλλ. καὶ τὸν Ῥαγοειδῆ (uvée), Ἑλλ.

Τοῦ Δ. τὸ Μέλινγος ἐξηγήθη κακὰ ὡς συνών. τοῦ Μέλους (membre). Ἡ φερομένη ἀπ' αὐτὸν μαρτυρία ἀρκεῖ νὰ διορίσῃ τὴν σημασίαν : « Ἀστραγάλους ἐπὶ τοὺς μελίγγους ἡμῶν Ψέντες ». Ὁ λόγος εἶναι περὶ εἰδους βασάνου τυραννικῆς, ἣτις ἐπερίσφιγγε μὲ ἀστραγάλους τοὺς κροτάφους τοῦ βασανιζομένου, ἔως νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι ἐπεθύμει ὁ τύραννος, ἢ ν' ἀποπνεύσῃ τὴν ψυχὴν του.

* ΜΗΛΟΠΙΤΤΑ. Ζ. Εἶδος.

ΜΗΤΡΥΙΑ. ΜΗΤΡΥΙΟΣ. Ζ. Προγονός.

ΜΙΑ. Εἰς τὰ προλεγμένα (Ἄτακτ. II, σελ. 247) πρόσθεσε, ὅτι λέγομεν συντάσσοντες μὲ τὴν πρόθεσιν Ἀπὸ μιᾶς, καὶ ὀρθότερον (εἰς τὴν κοινὴν κᾶν γλῶσσαν) ἐπιρρήματικῶς, Ἀπομιᾶς, εἰς σημασίαν τοῦ ὁμοφώνως (d'une commune voix), καὶ μεταφορ. τοῦ βεβαίως, ἀναντιρρήτως, ἀδιστακτικῶς (incontestablement), οἶον, Εἶναι ἀπομιᾶς τρελός. Ἡ φράσις μᾶς ἦλθεν ἀπὸ τοὺς εὐαγγελιστάς « Καὶ ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς παραιτεῖσθαι » (Λουκ. ιδ', 18),

ἐλλειπτ. δηλαδή, ἀντί τοῦ « Ἀπό μιᾶς φωνῆς ». Οἱ παλαιοὶ ἄρσ. καὶ ἀνελλιπ. (Ἀριστοφ. Πλουτ. 760),

Ἀλλ' εἴ' ἀπαξάπαντες ἔξ ἑνὸς λόγου
ὄρχεῖσθε, καὶ σκιρτᾶτε, καὶ χορεύετε.

Καὶ (Λυσιστρ. 1005),

— Πρὶν γ' ἄπκντας ἔξ ἑνὸς λόγῳ
Σπονδὰς ποιησώμεσθα ποττὰν Ἑλλάδα.

ΜΙΑ ΜΙΑ. Ζ. Ενας ἕνας.

ΜΙΛΗΓΚΑΣ. Ζ. Μήλιγγας.

ΜΙΣΕΡΟΣ. Ζ. Ἡμισερός.

ΜΙΤΟΛΙΝΟΝ (tissu de lin). Ζ. Μίτος.

ΜΙΤΟΣ, Σ. Δ. Μιτάριον, Δ. Φάδι, Σ. Μιτόλινον Δ. Τὸ Φάδι (trame) παρεφθάρη ἀπὸ τὸ Ὑ φάδιον.

ΜΝΑΪΣΚΩ. Ζ. Μενίσκω.

ΜΝΗΜΟΝΙΚΟΝ. Εἰς τὰ προλεγμένα (Ἄτακτ. II, σελ. 411) πρόσθεσε, ὅτι τὸ Μνημονικόν, ἢ Ἐνθυμητικόν, δὲν εἶναι τὸ αὐτὸ ἀκριβῶς καὶ ἡ Μνήμη, ἀλλ' ἡ εὐκολία τοῦ μνημονεύειν (*mémoire heureuse*). Ὅταν ὁ σοφιστῆς Ἰππίας καυχᾶται εἰς αὐτὴν, τὸν ἀποκρίνεται εἰρωνικῶς ὁ Σωκράτης (Πλάτ. Ἰππ. μείζ. σελ. 285) « Ἀληθῆ λέγεις : » ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἐνενόησα ὅτι τὸ μνημονικὸν ἔχεις ».

ΜΝΗΜΟΥΡΙΟΝ. Εἰς τὰ προλεγμένα (Ἄτακτ. II, σελ. 251) πρόσθεσε καὶ τὴν ἔρευναν τοῦ ΜΝΗΜΟΥΡΙΟΝ. Ἄρα εἶναι ἐπέκτασις τῆς λέξεως Μνημα, ἢ ὑποκορ. Μνημάριον, χυδαῖσμένον εἰς τὸ Μνημούριον, ἢ σύνθετον ὄνομα, καὶ ποίας συνθέσεως; Ἄν δὲν ἀπατῶμαι, ἐφθάρη ἀπὸ ἀρχαίαν ἐλληνικὴν λέξιν, Μνημήριον, σύνθετον ἀπὸ τὸ Μνημα καὶ τὸ Ἡρίον, σκοτισθεῖσαν ἀπὸ τὴν χυδ. τροπὴν τοῦ ἡ εἰς τὴν ου

δίφθογγον (ὡς ἐμεταμόρφωσε καὶ τὸ Ζηλεύω εἰς τὸ Ζουλεύω, καὶ τὸ Σηπία εἰς τὸ Σουπία καὶ ἄλλα πολλὰ τὸν αὐτὸν τρόπον). Ἡ σύνθεσις ἀπὸ δύο συνων. ἔχει παράδειγμα τὸ Ἐριχθόνιος ἀπὸ τὸ Ἔρα καὶ Χθών (terre), ἢ μᾶλλον εἶναι καὶ εὐλογωτέρα· ἐπειδὴ τὸ Ἡρίον (ὡσαύτως ἀπὸ τὸ Ἔρα) σημαίνει μόνον τάφον (sépulcre), ἤγουν λάκκον σκαμμένον εἰς ὑποδοχὴν νεκροῦ, ἀφανιζόμενον μετὰ τὴν ταφὴν, ἀπὸ τὴν συνεχῇ καταπάτησιν, ἢ καὶ τὴν ἀπὸ χορτάρια κάλυψιν, ὥς μὴδὲ νὰ γνωρίζεται πλέον ἂν ἐδέχθη ποτὲ νεκρόν· τότε μόνον ὀνομάζεται Μνημα (tombeau), ὅταν σκεπασθῇ μὲ πλάκα, σῆλην, ἢ ἄλλο τι οἰκοδόμημα, ἱκανὸν νὰ σώξῃ τὴν μνήμην τοῦ ἀποθανόντος. Λέγει ὁ Ἄρποκρατίων
 » Ἡρία εἰσὶν οἱ τάφοι... Φασὶ δὲ τινες κοινότερον μὲν πάντας
 » τοὺς τάφους ὀνομάζεσθαι, κατ' ἐξαίρετον δὲ τοὺς μὴ ἐν
 » ὕψει τὰ οἰκοδομήματα ἔχοντας, ἀλλ' ὅταν τὰ σώματα εἰς
 » γῆν κατατεθῇ. Ὀνομάσθη δὲ παρὰ τὴν ἔραν ». Πρῶτα
 ἤρχισαν οἱ ἄνθρωποι νὰ θάπτωσι τοὺς νεκροὺς εἰς αὐτόματα
 ἢ ὀρυκτὰ κοιλώματα τῆς γῆς· ἔπειτα καθόσον ηὔξανεν ἡ γνῶσις
 των, καὶ ἡ πρὸς ἀλλήλους συμπάθεια, ἐπενόησαν νὰ διακρίνωσι
 καὶ μὲ σημεῖον τοὺς τόπους τῆς γῆς, μεταβάλλοντες τὰ Ἡρία
 εἰς Μνημήρια, ὡς τὸ ἐξήγησε καὶ ὁ Ἐτυμολόγος (σελ. 437).
 « Ἡρία... τοὺς τάφους, παρὰ τὴν ἔραν· τὸ γὰρ παλαιὸν ἐν
 » τοῖς κοιλώμασι τῆς γῆς ἔθαπτον, μῆτε σιδήρῳ μῆτε χαλκῷ
 » κεχρημένοι ».

ΜΝΙΣΚΩ. Ζ. Μενίσκω.

ΜΟΪΡΑ, Σ. (sort, fortune, destin), οἷον Τῆς μοίρας μου ἦτο νὰ πράξω ἢ νὰ πάθω τί, ἤγουν ἴδιον τῆς τύχης, ἢ ὠρισμένον εἰς τὴν τύχην μου ἦτο, κ. τ. λ. ὡς εἶπεν ὁ Σοφοκλῆς (Αἴαντ. 534),

Πρέπον γέ τ' ἦν ἂν δαίμονος τοῦ 'μοῦ τότε,

τῆς μοίρας μου (δηλαδῆ) ἤθελ' εἶσθαι καὶ τοῦτο.

Τὸ μεταχειριζόμεθα πολλάκις, ὥς καὶ τὸ Θεός (Ἄτακτ. II, σελ. 154) ἔλλειπτ. οἷον Ἡ μοῖρά του καὶ δὲν εὑρέθη εἰς τὸν οἶκον, ὅτ' ἔπescεν ἀπὸ τὸν σεῖσμον. Οὕτως ἔλεγεν ὁ Ἀσυάγης πρὸς τὸν Κῦρον (Ἡροδοτ. I, 121) « Τῇ σεωυτοῦ δὲ μοίρῃ περιεῖς », Ἡ μοῖρά σου καὶ δὲν σ' ἐθανάτωσα, Ἡ καλή σου μοῖρα σ' ἐλύτρωσ' ἀπὸ τὸν Θάνατον.

ΜΟΙΡΟΛΟΓΩ. Ζ. Μυρολογῶ.

* ΜΟΛΙΤΣΑ. Ζ. Βωτρίδα.

ΜΟΛΟΧΑ καὶ ἈΜΟΛΟΧΑ. Μαλάχη καὶ Μολόχη, Ἑλλ. Ζ. Δενδρομελόχας.

ΜΟΛΥΒΙΔΑ. ΜΟΛΥΒΙΔΙ. Ζ. Φιτρί.

ΜΟΝΑΓΡΟΣ, Δ. Τὸ ἐξηγεῖ Γαλλισι hameau. Ἀπὸ τὸ Μόνος καὶ Ἀγρός, ἡγουν Ἀγρός χωριστός, μακρυσμένος ἀπ' ἄλλους ἀγρούς.

ΜΟΝΑΞΙΑ, Σ. Δ. Μοναξά, Δ. ἀντὶ τοῦ Μοναχία (solitude). Ὁ Εὐστάθιος (Ἠλ. α', σελ. 22) σπουδάζει νὰ δικαιολογήσῃ τὸ σπάνιον τῆς λέξεως μὲ τὸ ἐξῆς παράδειγμα: « Διξά γοῦν φασὶ καὶ Τριξά, καὶ Πενταξά· ἐκ » τούτου δὲ ἰδιωτικώτερον καὶ ἡ Μοναξία ἔοικε λέγεσθαι », μὲ τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει οὐδεμίαν σχέσιν. Συντομώτερον καὶ ἀληθέστερον ἤθελε τὴν γενεαλογήσῃν ἀπὸ τοῦ Μονάζω ῥήματος τὸν μέλλοντα Μονάξω. Ὅτι δὲ ἐλέγετο καὶ τοιοῦτος μέλλων ποῦποτε τῆς Ἑλλάδος, τὸ μαρτυρεῖ τὸ ἐξ αὐτοῦ Ὀμηρικὸν ἐπὶ ῥημα Μονάξ (Ὀδυσσ. Σ', 371),

Μοναξ ὀρχήσασθαι, ἐπεὶ σφισιν οὔτις ἔριζεν,

ὡς ἀπὸ τὸ Ἀλλάξω τὸ Ἀλλάξ (καὶ Ἐναλλάξ), ἀπὸ τὸ Πατάξω τὸ Πατάξ, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Τὸ Μοναξία λοιπὸν εἶναι τόσον καλὸν, ὅσον καὶ τὸ ἀνάλογόν του ἄλλο θηλ. ἡ Ἀλλαξία (Ἄτακτ. I, σελ. 51). Ὁ Δ. φέρει καὶ ἐπίθετον Μοναξὸς, ἀντὶ τοῦ Μοναχὸς (solitaire, désert), οἶον,

Ἦτον ὁ τόπος μοναξὸς, θάλασσα τᾶμπροσθέν μας.

ΜΟΝΑΞΙΟΣ. Ζ. Μοναξία.

ΜΟΝΑΠΛΟΣ, Σ. Δ. Ἀπλοῦς, Ἑλλ. Ἀπὸ τοῦτο καὶ τὸ Μόνος ἐπλασαν οἱ Γραικοί. τὸ Μοναπλὸς (simple), ἐναντίον τοῦ Διπλὸς, Διπλοῦς Ἑλλ. (double). Ὁ Δ. φέρει καὶ παροιμίαν ἀσειάν « Οἱ πτωχοὶ κατέδειξαν τὰ μοναπλά »· διότι φυσικὰ οἱ πλούσιοι μόνοι δύνανται νὰ ἔχωσι τὰ διπλά, τριπλά καὶ πολλαπλά.

ΜΟΝΑΪΤΑ. ΜΟΝΕΡΗΣ. Ζ. Εὐθύς.

* ΜΟΝΟΠΑΤΑ. Ζ. Μονόπατος.

ΜΟΝΟΠΑΤΙΟΝ, Δ. Ἀτραπὸς, Ἑλλ. (sentier).

* ΜΟΝΟΠΑΤΟΣ, ἐπίθ. Μονόπατος οἶκος (maison d'un seul étage). 2) Καὶ Μονόπατα, πληθ. οὐδετ. ἔλλειπτ. εἶδος ὑποδημάτων (Ἄτακτ. II, σελ. 288, 289).

ΜΟΝΟΣ, παροξύτ. (seul). Τὴν ὑπέρβεισιν ἐκφράζομεν Μονώτατος (tout seul), ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ (Ἀριστοφάν. Πλούτ. 182),

Μονώτατος γὰρ εἶ σὺ πάντων αἷτιος.

Τὴν ἐκφράζομεν ἔτι καὶ μὲ διπλασιασμόν, Μόνος καὶ μόνος. 2) Μόνος μου, σου, του, Αὐτὸς Ἑλλ. ἤγουν Αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ μου, σου, του, χωρὶς ἄλλου βουλήν ἢ παρακίνησιν, οἶον Μόνος του τὸ ἔκαμε, δὲν ἐσυμβου-

λεύθη κά νένα· ὡς ἐξεναντίας οἱ παλαιοὶ τὸ **Αὐτὸς ἀντί** τοῦ **Μόνος**, οἶον « **Αὐτός** περ ἐὼν, προμάχοισιν ἐμίχθη » (*Ἰλιάδ.* θ', 99), καὶ « **Αὐτοὶ** γὰρ ἐσμέν, κοῦπω ξένοι πάρε-
» σιν » (*Ἀριστοφάν.* Ἀχαρν. 504). Διὰ τοῦτο καὶ τὰ ἐνόουν πολλάκις ὡς παράλληλα, οἶον « **Αὐτὸς μόνος** » καὶ παραγώγως « **Αὐτίτης καὶ μονώτης** » (*Θησαυρ.* Στεφ. ἐκδ. Ἀγγλ. σελ. 6220), τοῦ ὁποίου παράδειγμα ἔχομεν εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν, τὸ σύνθετον ἐπίρρ. **Μοναῦτα** (*Ζ.* Εὐθύς), **Αὐτίκα** καὶ **Ἐξαυτῆς Ἑλλ.** (*sur l'heure*). Καὶ ὡς ἐπλασαν ὑπέρ-
θεσιν τοῦ **Αὐτός** τὸ **Αὐτότατος**, παρόμοια εἶπαν συνων. καὶ **Μονώτατος**. Τὴν αὐτὴν συνωνυμίαν ἐφύλαξαν καὶ εἰς τινὰ σύνθετα μὲ ἄλλας λέξεις, ὁποῖον εἶναι τὸ **Μονόξυλος** ταυτόσημον τοῦ **Αὐτόξυλος**.

Καὶ ἐδῶ ἴσως ἀρμόζει νὰ σημειωθῇ ὅ,τι δὲν ἐξεύρω ἂν ἐπαρτηρήθῃ ἀκόμη ἀπὸ κάνένα, ἢ κατάληξις λέγω ὄλων τῶν ὑπερθετικῶν εἰς ατος, ὅτι τὸ ατος τοῦτο δὲν εἶναι πλὴν αὐτῆς ἂντωνυμίας, **Αὐτός**, ἀλλοιωμένη καὶ συγκραμένη μὲ τὰ θετικά, ὡς τὸ μαρτυρεῖ τῆς κοινῆς γλώσσης τὸ **Αὐτός μου** (*Ἄτακτ.* I, σελ. 116 καὶ 319). Ὅταν λοιπὸν, παραβάλλοντες ἓνα μὲ πολλοὺς, λέγωμεν, παραδείγματος χάριν « **Ἀριστοτέλης ὁ ΣΟΦΩΤΑΤΟΣ** » τῶν φιλοσόφων » ἢ « **Δημοσθένης ὁ ΔΕΙΝΟΤΑΤΟΣ** τῶν ῥητόρων » ἢ ἀνάλυσιν τῆς ὑπερθέσεως εἶναι **ΣΟΦὸς Αὐτός, ΔΕΙΝὸς Αὐτός**, ἡγοῦν **Μόνος**, ἐπειδὴ ὅσιν ὑπερβαίνει τοὺς ὁμοτέχνους ἢ ὁμοσόφους του τόσο πολὺ, μονώνεται τρόπον τινὰ καὶ χωρίζεται ἀπὸ τοὺς λοιποὺς. Ἀλλὰ τὸ συγκριτικὸν, ἥθελέ τις εἰπεῖν, ἔπῳς ἔχει νὰ ἐξηγηθῇ; οἶον « **Ἀριστοτέλης ΣΟΦΩΤΕΡΟΣ Πλάτωνος** » ἢ « **Δημοσθένης ΔΕΙΝΟΤΕΡΟΣ Αἰσχίνου**; » Ἡ κατάληξις, νομίζω, τερος, κρύπτει τὴν ἀντωνυμίαν ἕτερος. Ἐπειδὴ ἡ σύγκρισις γίνεται μεταξὺ δύο (καὶ ὄχι πολλῶν), ἀναλύεται εἰς τὸ

ΣΟΦΟΣ ἜΤΕΡΟΣ καὶ ΔΕΙΝΟΣ ἜΤΕΡΟΣ, ἡγουν ἀπὸ τοὺς συγκρινομένους δύο « Σοφός ἐστιν ἕτερος παρὰ τὸν ἕτερον » ὡς καὶ νὰ ἔλεγε πλεον τοῦ ἐτέρου.

ΜΟΝΟΣ, ὁξυτ. Σ. συνών. τοῦ Ἀπλοῦς Ἑλλ. (simple), ἡγουν ὁ μὴ διπλοῦς, ἢ καθολικώτερον, μὴ σύνθετος. 2) Μονός, ὁ μὴ διαιρετός εἰς δύο, ὡς εἰς τοὺς ἀριθμοὺς τὸ πληθ. οὐδέτ. Μονά (impairs). Ζ. Ζυγά.

ΜΟΝΟΤΑΡΟΥ. Ζ. Εὐθύς.

ΜΟΝΟΪΧΟΣ. Ζ. Μονοῦχος.

* ΜΟΝΟΧΕΥΤΟΣ. Ζ. Μονοχεύω.

ΜΟΝΟΧΕΪΩ, Σ. Τοῦτο μόνον τὸ ῥῆμα σημειώνει μὲ ἐξήγησιν fare il primo vino (tirer le vin de goutte, ἢ mère goutte). Ἡ λέξις εἶναι ἐλληνικὴ, σύνθετος ἀπὸ τὸ Μόνος καὶ Χέω ἢ Χεύω. Τὸν πρῶτον τοῦτον οἶνον οἱ παλαιοὶ ὠνόμαζαν Πρότροπον, αὐτομάτως ῥέοντα ἀπὸ τὰ σαφύλια πρὶν τραπῶσιν, ἡγουν πατηθῶσιν, κατὰ τὸ (Ὀδυσσ. ή, 126),

————— Ἐτέρας δ' ἄρα τε τρυγώσιν,

Ἄλλας δὲ τραπέουσιν. —————

Οὕτως ἐξηγεῖ τὸν Πρότροπον ὁ Ἀπολλώνιος : « Ὁ πρὸ τοῦ » πατηθῆναι τῶν βοτρυῶν ἀπορρέων [οἶνος], Πρότροπος » καλεῖται, οἶονεϊ Πρότροπος ». Ἰσως τὸν ἔλεγαν καὶ Μονόχυτον ἢ Μονόχευτον, ἡγουν μόνον χεόμενον, χωρὶς θλίψιν, ὡς ὠνόμαζαν ἐν ἄλλο εἶδος οἶνου Διάχυτον, Diachytum, κατὰ τὸν Πλίνιον (XIV, 9). Ὅπως ἂν ᾦναι, τοῦ Μονοχεύω τὸ ῥηματικόν, * Μονόχευτος ἢ * Μονόχυτος, μᾶς εἶναι χρήσιμον, ὡς συνών. τοῦ Πρόρος, ὅθεν πάλιν φαίνεται ἢ ἀνωτέρω (Ζ. Μόνος) σημειωθείσα συνωνυμία τοῦ Αὐτὸς καὶ τοῦ Μόνος, ἐπειδὴ Ἀὐτόχυτον, Ἑλλ. (répandu spontanément) λέγεται πᾶν ὅ,τι χύνεται

αὐτομάτως ἡγουν μόνον ἀφ' ἑαυτοῦ χωρὶς ἄλλοτρίαν κίνησιν.

Κατωτέρω φέρει *Θηλυκ. ὄν. Μουνουῖχα, Σ. με ἐξήγησιν* *tagliamento delle prime uve (première vendange ἢ l'ouverture des vendanges)*, ἴσως διότι καὶ ἀπὸ τὸν πρῶτον τρυγητὸν γίνεται ὁ Πρότροπος οἶνος. *Ζ. Πρόρος.*

* *ΜΟΝΟΧΝΩΤΟΣ. Ζ. Χυότος.*

* *ΜΟΝΟΧΥΤΟΣ, Αὐτόχυτος, Ἑλλ. Ζ. Μονοχεύω.*

ΜΟΝΩΡΙΣ. Ζ. Εὐθύς.

* *ΜΟΡΓΑΡΩ. ἤκουσα Πελοποννησίους λέγοντας Μοργάρω, τὸ Βραδύνω (tarder)· πιθανὸν ὅτι ἀπὸ ἄχρηστον παλαιὸν ῥήμα Μοργαίρω, τοῦ ὁποίου ὁ Ἡσύχιος μᾶς ἐφύλαξεν ἄλλον τύπον, « Μοργυλλεῖ, χρονουлкеῖ ». Μετὰ τοῦτο ἀμέσως λέγει καὶ « Μοργᾶται, ΠΑΡΩΠΤΑΙ » τὸ ὅποιον ἴσως πρέπει νὰ διορθωθῇ ΠΕΡΙΣΠᾶΤΑΙ. Ὁ αὐτὸς Ἡσύχιος φέρει καὶ « Μαρηγηλλᾶ, ἀμφιπονεῖ, σραγγεύεται ». Τὸ Στραγγεύομαι (temporiser) εἶναι συνών. τοῦ Βραδύνω, ἴσως καὶ τοῦ Ῥωμ. Moror. Ζ. καὶ Μαργόνω.*

ΜΟΡΩΝΑ Ζ. Μουρούνα.

ΜΟΣΧΑΓΚΑΘΟΝ (Μουσκάγκαθον, Σ.) τὸ αὐτὸ καὶ ἡ ὀνομαζομένη ἀπ' ἄλλους Ἀτραξύλα, κοιν. Ἀτρακτυλὶς, Ἑλλ. (Θεοφράστ. VI, 4, § 3-6), ἣτις ὀνομάζετο καὶ Φόνος, διὰ τὸν ἀπορρέοντα ἐξ αὐτῆς αἱματώδη ὀπόν. Εἶναι τῶν φυτολόγων ὁ Carthamus lanatus (chardon benit). Κατ' ἄλλους ὁμως, ὁ Cartamus Creticus, ὀνομαζόμενος ἀπὸ τοὺς Γραικοὺς Σταυράγκαθον· Καὶ κατ' ἄλλους πάλιν, ἡ Carlina corymbosa ὀνομαζομένη καὶ αὕτη ἀπὸ τοὺς αὐτοὺς Ἀτρακτυλίδι (ἄλλο παρὰ τὴν Ἀτραξύλαν.) Ἴδε τὰς εἰς τὸν Διοσκορίδην σημ. τοῦ Sprengel, τόμ. II, σελ. 537, καὶ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου Stackhouse, σελ. Ixxvii.

* ΜΟΣΧΟΚΤΑΠΟΔΟΝ, γένος ὀκταποδίου (polype), ὀνομαζόμενον ἀπὸ τοὺς παλαιούς, Ὅσμύλος, καὶ Ξηλ. Ὅσμύλη, Ὁξαινα καὶ Ὁξολις, Ἑλλ. διὰ τινὰ ὁσμὴν ἰδίαν τοῦ ζώου, τὴν ὁποίαν οἱ νεώτεροι ἐπαρωμοίασαν μὲ τὸν Μόσχον (musc). Ἰδε BELLON. *de aquatil.* pag. 333.

ΜΟΣΧΟΠΟΝΤΙΚΟΣ. Ζ. Ἀτζίδα.

ΜΟΣΧΟΣΪΤΑΡΟΝ, Δ. τὸ ἐρμηνεύει ὡς συνών. τοῦ παλαιοῦ Αἰγόκερος Ἑλλ. (fenugrec).

ΜΟΤΑΡΙ, Σ. Μοτάριον Δ. ὑποκορ. τοῦ Μοτὸς Ἑλλ. (charpie).

ΜΟΥΓΓΡΪΟΝ, Μουγκρί, οὐδ. Σ. Μυγγρίνος, ἀρσ. Δ. ἀντὶ τοῦ Γουγγρίον ἢ Γογγρίον, ὑποκορ. τοῦ Γόγγρος Ἑλλ. (congre).

ΜΟΥΓΚΟΡΘΟΥΝΟΣ, Σ. ὁ λαλῶν διὰ τῆς μύτης καὶ τῶν ῥωθωνίων (nasillard). εἶναι λοιπὸν σύνθετον ἀπὸ ἄχρησον Μουγκῶμαι, ἐκ τοῦ Μυκῶμαι Ἑλλ. (mugir), καὶ τοῦ Ῥώθων (narine). Συγχωρεῖται νὰ ἐξελληνισθῇ Μυτακίς ἢ Σ. Μυτακισμὸν ὠνόμαζαν οἱ παλαιοὶ τὴν συχνὴν τοῦ ῥωθίου προφορὰν ἢ ἀπήχησιν καὶ τοῦτο συμβαίνει εἰς τοὺς λαλοῦντας διὰ τῆς μύτης. Ὁ δὲ Ἡσύχιος φέρει, Ξηλ. « Νανο- » κάκα, διὰ ῥινῶν λαλοῦσα » (nasillarde).

ΜΟΥΓΚΡΙΖΩ, Σ. Δ. Μουγρίζω, Μουγαρίζω, καὶ Μουγκαρίζω, Δ. (mugir). Ἰδ. Ἄτακτ. I, σελ. 212.

ΜΟΥΓΚΡΪΟΝ. Ζ. Μουγγρίον.

ΜΟΥΓΚΡΟΣ, Σ. Ὁγρὸς, Σ. Ὑγρὸς, Σ. τὸ ἐξηγεῖ ὡς ταυτόσημον τοῦ Ὑγρὸς (humide). Ἴσως ἀπὸ τὸ μὲ προσθήκην τοῦ ῥωθίου ἄχρησον Μυγρὸς, συνώνυμον τοῦ Μυθαλέος, Ἑλλ. ἐπειδὴ καὶ αὐτὸ τὸ Μυθαλέος (pourri par l'humidité) ἀπὸ τὸ Ὑθαλέος φαίνεται πλασμένον μὲ τὴν προσθήκην τοῦ ῥωθίου.

(Ἑτυμολογ. σελ. 593). Ὁ Φώτιος φέρει « Μυδαλέας, δια-
» βρόχους » καὶ « Μυδιᾶν (γρ. Μυδᾶν), νοτιᾶν, δίνυρον
» εἶναι καὶ σήπεσθαι ».

ΜΟΥΔΙΑΪΩ, Σ. σημαίνει τὴν γινομένην ἀπὸ γεῦσιν
ὀξύνων νάρκην εἰς τοὺς ὀδόντας. Ἀπὸ τὸ Αἰμωδέω καὶ Αἰμω-
διάω, Ἑλλ. ὅθεν καὶ Αἰμωδία, Ἑλλ. τὸ πάθος (agacement
des dents) τὸ κοιν. Μούδιασμα· οἷον Αἰμουδιάσαν τὰ
ὀδόντιά μου, ὡς εἶπε καὶ ὁ προφήτης (Ἱερεμ. λᾳ, 29)
« Οἱ πατέρες ἔφαγον ὄμφακα, καὶ οἱ ὀδόντες τῶν τέκνων
» ἡμωδιάσαν » σημαίνων μὲ ωραίαν παραβολὴν τὰ συμβαί-
νοντα δεινὰ εἰς τοὺς ἀπογόνους ἀπὸ τὰς μωρίας ἢ κακίας τῶν
προγόνων.

Μεταχειριζόμεθα καὶ μεταβ. τὸ Αἰμωδιάζω (agacer),
οἷον Τὰ ἄγουρα αἰμωδιάζουν τὰ ὀδόντια.

* ΜΟΥΔΙΑΪΣΤΡΙΑ οὐσ. Ξηλ. γένος ὀψαρίου ὀνομαζόμενον
καὶ Μαργωτήρα (torpille), Νάρκη, Ἑλλ. Ἴδε καὶ τὰς
εἰς τὸν Αἴλιανόν (Περὶ ζ. ιδιότ. IX, 14) σημειώσεις τοῦ
Συνεϊδέρου. Ζ. καὶ Μαργωτήρα.

ΜΟΥΖΙΘΡΑ, Σ. Δ. Μυζίθρα, Σ. Ὁ Δ. προσθίεται καὶ
συνώνυμον Ἀνθότυρον ἢ Ἀΐότυρον (Ἄτακτ. I, σελ. 261),
καὶ τὸ ἐξηγεῖ caseus laconicus, τυρὸς Λακωνικὸς, διότι
(λέγει) Μυζηθρᾶς ἢ Μυσρᾶς ὀνομάζεται σήμερον ἡ
χώρα. Τὸ Ἀνθότυρον μαρτυρεῖται ἀπὸ τὸν Ἡσύχιον « Ἀν-
» θίνας, ὁ προσφάτως συντεθειμένος τυρὸς ». Ὄνομάζετο
ἀκόμη καὶ Τροφαλλίς (Αἰολικῶς Τρυφαλλίς) καὶ Τραφαλλίς
καὶ Τράφαλλος, Ἑλλ. (caillé) « Τράφαλλος, ὁ χλωρὸς τυρὸς »
» οἱ δὲ, Τραφαλλίδα καὶ Τροφαλλίδα » κατὰ τὸν αὐτὸν
Ἡσύχιον, ὅθεν διόρθονε ἄλλην γλῶσσαν τοῦ Ἡσυχίου, « Τρο-
φαλλίς, τυρὸς ΜΑΚΡΟΣ » γράφων ΜΑΛΑΚΟΣ. Ὁ Παυ-

σανίας (VI, 7) τὸν ὀνομάζει « Τυρὸν ἐκ τῶν ταλά-
 « ρων ». Ταλάρους ἰδίως ἔλεγαν τὰ πλεκτὰ καλάθια, ὅπου
 ἔπησσαν τὸ τυρίον· διὰ τοῦτο λέγει ὁ Ἡσύχιος, « Τυροκο-
 » μεῖον, τάλαρος, ἐν ᾧ ὁ τυρὸς τῆς ἐπιμελείας τυγχάνει »,
 καὶ ὁ Πολυδεύκης (σελ. 367), « Τάλαρον, ἐν ᾧ ὁ χλωρὸς
 » τυρὸς ἐμπήγνυται ». Ὅταν ὁ Κύκλωψ ἤμελγε τὰ πρόβατά
 του, τὸ ἥμισυ τοῦ γάλακτος ἔπησεν, ὡς λέγει ὁ Ὀμηρος,
 καὶ τὸ ἔβαλλεν εἰς τοὺς ταλάρους, καὶ τὸ λοιπὸν ἥμισυ
 ἐφύλασσε νὰ πίνη (Ὀδυσσ. ι', 246),

— Ἡμισυ μὲν θρέψας λευκοῖο γάλακτος,
 Πλεκτοῖς ἐν ταλάροισιν ἀμυσάμενος κατέθηκεν·
 Ἡμισυ δ' αὖτ' ἔσῃσεν ἐν ἄγγεσιν, ὅφρα οἱ εἴη
 Πίνειν αἰνυμένῳ, καὶ οἱ ποτιδῶρπιον εἴη.

Εἰς τὰ πλεκτὰ ταῦτα καλαθίσκια τὸ ἔβαλλαν, διὰ νὰ ἀποσάξῃ ὁλος
 ὁ ὀρρός (petit-lait), ὁ κοιν. λεγόμενος Τυρόγαλα, οὐδ. Δ.
 καὶ Τζίρος, ἀρσ. Σ. (ἀπὸ τὸ Ἑλλ. Κίρρος). Οὐδ' ἤρκοῦντο εἰς
 τοῦτο, ἀλλ' ἐπέβαλαν καὶ βάρη εἰς τὸν τυρὸν, διὰ νὰ ἐκθλίβῃ
 καὶ ν' ἀποσραγγισθῇ ταχύτερα ἢ ὑγρασία, ὡς λέγει ὁ Κο-
 λουμέλλας (De re rustic. VII, 8), *Pondera super-*
ponent, quibus exprimatur serum. Ἡ τοιαύτη
 ἐκθλιψις (expression), ἡ σράγγισις, ὠνομάζετο ἀπὸ τοὺς
 Ἕλληνας, Μύζησις ἢ Ἐκμύζησις· « Μύζει... πιέζει »
 λέγει ὁ Ἡσύχιος, καὶ « Μύζοντες, ἐκπιέζοντες » ὁ Φώτιος,
 καὶ « Ἐκμυζήσας, ἐκπιέσας, ἐκθλίψας » ὁ Ἐτυμολόγος (σελ.
 323). Ἐκ τούτων, νομίζω, συμπεραίνεται, ὅτι ἡ Μυζή-
 θρα, ἀπὸ τὸ Μυζάω, ἐσήμαινε πρῶτως καὶ κυρίως τὸ σκεῦος,
 (ἀναλόγως κατὰ τὸ Δακτυλήθρα, Ἑλλ.), τὸν τάλαρον δηλαδὴ,
 ὅπου ἐγίνετο ἡ μύζησις, ἔπειτα, μετώνομικῶς, καὶ αὐτὸ τὸ
 ἐκμυζηθὲν καὶ πηχθὲν γάλα· οὐδ' ἔχει τι κοινὸν μὲ τὴν σημερι-
 νὴν πόλιν τῶν Λακωνίων. Ἡ πόλις γράφεται ἀπὸ μὲν τὸν Ὀρτέλιον

Μιζιθράς (Misithra), καὶ ἀπ' ἄλλους Μιζιτράς (Misi-tra), ἀπὸ δὲ τὸν ἡμέτερον Μελέτιον (Γεωγραφ. σελ. 370) Μισράς, ὄνομα δοσμένον εἰς αὐτὴν ἀπὸ τοὺς τελευταίους Αὐτοκράτορας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, κατὰ τὸν Γυλλετιέρον. Ὁ περιηγητὴς οὗτος ἰσορεῖ προσέτι, ὅτι καὶ τὸ πλησίον ὄρος, καὶ τὸ πλησίον ποτάμιον, ἀκόμη καὶ τὸ κατασκευαζόμενον ἀπὸ γάλα αἰγίδινον τυρίον, ὀνομάζονται τὸ αὐτὸ ὄνομα Μιζίτρα, καὶ περιπαίζει τοὺς κατοίκους, νομίζοντας, ὅτι ἀπὸ τὸ τυρίον ἔλαβεν ἡ πόλις τὸνομα (GUILLETIERE, *Lacédém. anc. et nouv.* pag. 370 et 380). Ζ. Μελίπαση, καὶ Χλωροτύριον.

ΜΟΥΖΟΜΥΤΑΙ. Ζ. Πλατώνιον.

ΜΟΥΚΙΖΩ, Δ. Μωκῶμαι καὶ Μωκίζω, Ἑλλ. (se moquer). Φέρει ὁ Ἡσύχιος : « Μωκᾶται, χλευάζει » καὶ « Μῶκος, μωρὸς, χλευασῆς, σκώπτῆς » (moqueur). Ὁ Σουΐδας φέρει καὶ « Μωκίζω, ἐμπαίζω ».

ΜΟΥΚΤΕΡΟΝ, Σ. Μύχτυρον Λαχτένδον, Σ. Γουρουνάκι, Σ. Χοῖρος γαλαθηνός, Ἑλλ. (cochon de lait). Ζ. Ἀγριομέχθηρον. Τὸ Λάχτένδον ἐξηγήθη καὶ αὐτὸ πρότερον (Ἄτακτ. αὐτόθ. σελ. 256).

ΜΟΥΔΙΑΖΩ, Σ. Διαβρέχω, καὶ Καθυγραίνω, Ἑλλ. Συγγενεὺς μὲ τὸ Γαλλικὸν mouiller, καὶ μὲ τὸ Ρῶμ. Mollio, τὸ μαλακύνω (amollir). Τοῦτο δὲ μεταφορ. ἡθικῶς σημαίνει καὶ τῶν παλαιῶν τὸ Μωλύω, Ἑλλ. τὸ πραῦνω. Ὁ Ἐτυμολόγος (σελ. 592) « Μωλύειν τὸ πραῖναι καὶ κατασέλλειν... » Μωλύνειν δὲ ἐστὶ τὸ ἀμβλύναι καὶ κωλύσαι, κ. τ. λ. » καὶ « Μωλύτερον, τὸ ἀμβλύτερον καὶ ἀσθενέστερον, καὶ ἄνθος » ἘΧΟΝ » ἔπου πιθανὸν ὅτι ἐγράφετο μὲ τὴν ἄρνησιν, ΟὔΚ ἘΧΟΝ, μεταφορ. δηλαδὴ τὸ παρακμασμένον καὶ

ἀσθενημένον, ὡς φαίνεται ἀπὸ τοῦ Ἡσυχίου τὸ « Μωλύεται ,
» γηράσκει » καὶ τοῦ Φωτίου (μεταφορ. καὶ τοῦτο) τὸ
« Μωλύτερον, ἀμβλύτερον... ἤχον οὐκ ἔχον » καὶ τοῦ Γα-
ληνοῦ (Ἐξήγ.) τὸ « Μωλυόμενα, κατὰ βραχὺ ἀπομαραινό-
» μενα ».

ΜΟΥΛΩΝΩ, Σ. Μουλώνω, Σ. Δ. καὶ Μουλλώνω, Δ.
σιωπῶ ἐπίτηδες, κάμνω τὸν κωφόν. Ἀπὸ τὸ ἄχρησον Μυλ-
λόω, τοῦ ὁποίου σώζεται ὁ τύπος Μυλλάω καὶ Μυλ-
λαίνω, Ἑλλ. ἀπὸ τὸ Μύω (κλείω τὰ χεῖλη). Εἰς τὸ ῥημα-
τικὸν Μουλλωτὸς (Μουλωτῆς καὶ Μουλὸς, Σ.) φέρει μαρτυ-
ρίαν ὁ Δ. ἐξηγητικὴν τοῦ Ἑλλ. Ἀβάκης, ταύτην : « Ἀβάκης...
» Δίδεται τοῦτο τὸνομα εἰς τοὺς ὑποκριτὰς καὶ ὑπερηφάνους,
» καὶ μουλλωτοὺς ἢ σιγανούς ». Ὁ Ἡσύχιος λέγει « Μυλλόν...
» καὶ παροιμία ἐπὶ τῶν ἀκουόντων καὶ κωφότητα προσ-
» ποιουμένων ». Τὰ αὐτὰ καὶ ὁ Φώτιος « Μύλος ἀκούει,
» ἐπὶ τῶν ἀκουόντων μὲν, μὴ προσποιουμένων δὲ ἀκούειν »
πλὴν ὅτι τὸ γράφει δι' ἐνὸς ᾠ, ὡς καὶ ὁ Σουΐδας καὶ οἱ
παροιμιογράφοι.

Ἐπειδὴ οἱ Γραικοὶ ἐξηγοῦσαν τὸ Μουλλωτὸς, ὡς
συνών. τοῦ Ἑλλ. Ἀβάκης, ὅς ἐρευνήσωμεν καὶ τὸν Ἡσύχιον :
« Ἀβακήμων, ἄλαλος, ἀσύνετος »· « Ἀβάκης, Ἄβαξ, ἄφωνος,
» σιωπηρὸς, κ. τ. λ. » ὅθεν διόρθονε ἄλλην τοῦ Ἡσυχίου
γλῶσσαν : « Ἀφῆς, ἀδύνατος, ἌΛΛΟΣ, κ. τ. λ. » γράφων
ἌΛΛΟΣ. Τὸ Ἀφῆς εἶναι ἀπὸ τὸ Φημί καὶ τὸ σερητικόν
α. Ἀνωτέρω εἶπεν « Ἄφεος, ἄφωνος » καὶ « Ἀφεὺς, ἀδύνα-
» τος ».

ΜΟΥΛΩΤΗΣ. ΜΟΥΛΟΣ. ΜΟΥΛΛΩΤΟΣ. Ζ. Μου-
λόνω.

ΜΟΥΜΙΑ, Σ. σῶμα νεκροῦ ταριχευμένον, κατὰ τὸ ἔθος
τῶν παλαιῶν Αἰγυπτίων (Mumie ἢ Momie). Τὸ ὄνομα

ἔπρεπε νὰ ᾔῃναι Αἰγυπτιακόν· πιθανώτερον ὁμως παράγεται ἀπὸ τὸ Ἀραβικὸν Μοῦμ, τὸ κηρίον, (cire), διότι εἶχαν οἱ παλαιοὶ πολλοὺς τρόπους ταριχεύσεως, διὰ νὰ φυλάσσωσιν ἀπὸ τὴν σήψιν τὰ νεκρά, ἐκ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ἡ κήρωσις, ἡ περίπλασις δηλαδὴ τοῦ κηροῦ, ἡ καὶ ἡ εἰς αὐτὸ τὸ μέλι κατάδυσις. Οὕτως ἐκήρωσαν τὸν ἀποθανόντα εἰς τὴν Αἴγυπτον Ἀγησίλαον (ἤγουν τὸν ἔκαμαν Μουμίαν), διὰ νὰ τὸν μετακομίσωσιν εἰς τὴν Σπάρτην· « Οἱ παρόντες Σπαρτιάται, κηρὸν ἐπιτήξαντες » τῷ νεκρῷ, μέλιτος οὐ παρόντος, ἀπήγαγον εἰς Σπάρτην » (Πλουτάρχ. Ἀγησιλ. § 40). Παρόμοια εἰς ἡμᾶς σήμερον περικηρόνουνται ἔξωθεν τὰ αὐγοτάριχα (boutargues), εἰς μακροτέραν φύλαξιν. Ἐκ τούτου πιθανόν, ὅτι ὠνομάσθησαν Κηρίαι ἢ Κηρείαι καὶ τὰ σάβανα. Εἰς τοῦ εὐαγγελιστοῦ (Ἰωανν. ια', 44) τὸ « Ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκὼς δεδεμένος τοὺς πόδας » καὶ τὰς χεῖρας ΚΕΙΡΙΑΙΣ » πιθανὸν ὅτι ἦτο καὶ διάφορος ἄλλη γραφὴ ΚΗΡΙΑΙΣ, ἢ ΚΗΡΕΙΑΙΣ· ἐπειδὴ τοῦτο ἐξηγῶν ὁ Ἡσύχιος γράφει, « Κηρείαις, ἐπιθανάτια ἐντετυλιγμένα ».

ΜΟΥΝΟΥΧΑ. Ζ. Μονοχεύω.

ΜΟΥΝΟΥΧΟΣ, Σ. Μονοῦχος, Δ. Εὐνοῦχος Ἑλλ. (chatré). Ἀπὸ τὸ Μοναχὸς, ὡς τὸ ἐξηγοῦν τὰ Γλ. « Singularis, μοναχὸς, ἀπόκοπος » κατὰ τὴν διόρθωσιν τῶν κριτικῶν (Ἴδε τὰς εἰς τὸν Ἡσύχ. σημ. λέξ. Θαλάμαι). Ἀπὸ τοὺς Μοναχοὺς (moines), ἤγουν τοὺς ἐκουσίως ἀγάμους, ὠνομάσθησαν καὶ οἱ εὐνουχισμένοι, οἱ ἀκουσίως δηλαδὴ ἄγαμοι, Μοναχοὶ καὶ Μονοῦχοι· « Μονουχία, ὁ μόνος » βίος χωρὶς γάμου » λέγει ὁ Φώτιος.

ΜΟΥΡΔΟΝΩ, Ἀτξαλένω, Μαγαρίζω, Κασόνω, Βρομίζω, Σ. τὰ πέντε ταῦτα συνών. ἐξηγεῖ ὡς ταυτόσημα τοῦ Μολύνω, Ἑλλ. (salir). Συγγενεῦει μὲ τὸ Ἑλλ. Ἀρδαλόω (συνών. τοῦ Μολύνω), μὲ τὴν προσθήκην τοῦ μ, (ὡς τὸ

Μάρπω, Ἄρπω, Ἑλλ. καὶ τὸ ἀνωτέρω Μουγκρός, ἀπὸ τὸ Ἰγρός). Τούτου θεματικώτερον ἔπρεπε νὰ ᾔηται τὸ Ἀρδῶ, ἀπὸ τὴν Ἀρδαν· « Ἀρδα, μολυσμός » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Ὁ Γαληνὸς « Ἀρδας (γρ. Ἄρδα), ρύπος τίς καὶ ἀκαθαρσία. Καὶ » Ἀρδαλῶσαι, τὸ ρυπάναι ». Ὁ δὲ Ἑρωτιανὸς πλατύτερον, « Ἀρδαλον, ρύπον ἢ μολυσμόν· καὶ γὰρ τὸ μολῦναι ἢ ρυ- » πάναι, Ἀρδαλῶσαι λέγεται, καὶ Ἀρδαλος ἄνθρωπος, » ὁ μὴ καθαρῶς ζῶν κ. τ. λ. ».

Περὶ δὲ τοῦ Ἀτζαλεύω, Μαγαρίζω, καὶ Κασόνω, ἴδε Ἄτακτ. I, πύνακ. λέξ. Ἄτσαλα, καὶ Κασσόνω, καὶ Ἄτακτ. II, σελ. 227.

ΜΟΥΡΟΥΝΑ, Μορώνα, Σμύραινα, Σ. Μύραινα, καὶ Σμύραινα, Ἑλλ. (murène). Καὶ ἀρσ. κατὰ τὸν Ἡσύχιον « Μύραινος, ἢ μύραινα, ἀρσενικῶς κ. τ. λ. ». Τὸ ἐμσταχειρίζοντο καὶ ὡς ὑβριστικὴν λέξιν, κατὰ τὸν αὐτὸν Ἡσύχιον· « Μύραινα, ἐπὶ τοῦ κακοῦ λέγεται, ὡς Ἐχιδνα ». Καὶ τοῦτο νοεῖ καὶ ὁ Φώτιος εἰς τὴν σφαλμένην γλῶσσαν ταύτην : « Μύραινα, καταφερὴς, ἀπὸ τοῦ ζώου· ὧς ΠΡΟΔΟΤΙ » ΠΑΡΑΓΩΓΑΪ καὶ μύραινα σύ ». Εἶναι σίχος τινὸς κωμικοῦ, πιθανὸν ὅτι γραμμένος οὕτως,

ὦ ΠΡΟΔΟΤΙ ΚΑὶ ΠΑΡΑΝΟΜΕ, καὶ μύραινα σύ.

Ἡ ὕβρις ἐλέγετο πρὸς γυναῖκα.

ΜΟΥΡΤΑΣΆΓΚΙ, Μορταςάγκι, Λιθάργυρος, Σ. Μορ-
τουσάγκην καὶ Μαρταςάγγιν, Δ. Λιθάργυρος, Ἑλλ. Ὁ Δ. τὸ
ἐξηγεῖ « Κεκαυμένος μόλιθος ». Ἡ λέξις εἶναι Περσικὴ,
Murtaseng (Litharge).

ΜΟΥΣΑΪΟΝ. ΜΟΥΣΕΪΟΝ. ΜΟΥΣΙΟΝ. ΜΩΣΙΟΝ
(Mosaïque). Ζ. Ψήφαις.

ΜΟΥΣΚΆΓΚΑΘΟΝ. Ζ. Μοσχάγκαθον.

ΜΟΥΨΜΟΥΝΑΣ, Σ. Τὸ ἐξηγεῖ *muletto nano* (*mulet nain*). Μούσμων, Ἑλλ. κατὰ τὸν Στράβωνα, ὠνομάζετο τὸ ἄγριον πρόβατον (*mouflon*), τὸ εὕρισκόμενον εἰς τὴν νῆσον Κόρσικαν : « Γίνονται δ' ἐνταῦθα οἱ τρίχα φύοντες » αἰγείαν ἀντ' ἐρέας κριοὶ, καλούμενοι δὲ Μούσμονες ὧν ταῖς » δοραῖς θωρακίζονται » (Στράβ. Γεωγρ. V, σελ. 225).

ΜΟΥΣΤΟΠΙΤΤΑ. Ζ. Σουζούκι.

ΜΟΥΣΤΡΙ, Σ. Μοῦστρι, Δ. Μυστρίον, Δ. Ὑπαγωγεὺς, Ἑλλ. (*truelle*), ὑποκορ. τοῦ Μύστρον, Ἑλλ. δι' ὁμοιότητα τινὰ πρὸς τὸ Μύστρον, τὸ κοχλιάριον (*cuiller*).

ΜΟΥΤΤΑ, Σ. Δ. τόπος ὅπου περικλείονται κυνηγετικὰ ζῶα (Ἰδ. Ἄτακτ. I, σελ. 300).

ΜΟΥΤΣΟΥΝΑΡΙΑ. Ζ. Προσωπίδα.

ΜΟΥΤΣΟΥΝΟΝ. Ἐξηγήθη ἄλλοῦ (Ἄτακτ. I, σελ. 45), ὡς καὶ ἡ Μούζα ἢ Μούντζα (Αὐτόθ. II, σελ. 253). Ζ. Σκυλομούτσουνος.

ΜΟΥΧΛΑ ΤΟῦ ΔΕΝΔΡΟΥ. Ζ. Σπλάγχχνον.

ΜΟΥΧΛΙΑΖΩ. Ζ. Λυθριάζω.

ΜΟΥΧΡΟΝΩ. (Μουχρώνω, Σ.). Τὸ ἀπρόσωπον μόνον, Μουχρόνει (*il se fait nuit*), εἶναι εἰς χρῆσιν, σημαῖνον τὴν κλίσιν καὶ πλησίασιν τῆς ἡμέρας εἰς τὴν νύκτα· « Ὄψέ ἐστιν, » ἢ γίγνεται τῆς ἡμέρας »· « Περὶ δειλὴν ὀψίαν ἐστὶ »· « Ὄψίζει, » ἢ Κνεφάζει » Ἑλλ. Πιθανὸν ὅτι ἐμεταμορφώθη ἀπὸ τὸ Ὀμίχλω, Ἑλλ. Τοῦ λ ἢ τροπὴ εἰς τὸ ρ εἶναι συχνή· τοῦ δὲ ι εἰς τὴν δίφθογγον $\sigma\upsilon$ μαρτυρεῖται ἀπὸ τὸ Κρικέλλιον, Κρουκέλλιον, καὶ ἡ ἀφαίρεσις τοῦ ἀρχικοῦ ἔχει παράδειγμα τὰ Δόντια καὶ τὰ Φρύδια.

Τὸ ῥηματικὸν Μούχρωμα (Δεῖλη ὀψία, Ἀμφιλύκη, ἢ Κνέφας Ἑλλ.) εἶναι ἀκολούθως παραφθορὰ τοῦ Ὀμίχλωμα. Τὸ ἄχρηστον τοῦτο, ὡς καὶ τὸ χρῆστον Ὀμίχλη, Ἑλλ. σημαίνει

κυρίως σκιάσιν ἡλίου ἀπὸ νέφη, ἢ καταχνίαν· ἀλλὰ δύναται νὰ σημαίνη καὶ τὴν ὑπὸ τὸν ὀρίζοντα κατὰβασιν αὐτοῦ, ὅτε ἀρχίζει ἡ νύξ, ὡς τὸ ἐμεταχειρίσθησαν καὶ οἱ Ἑβδ. μεταφράζοντες τὸν προφήτην Ἀμὼς (δ', 13), « Ποιῶν ὄρθρον καὶ ὀμίχλην » ὅπου ἀδιστάκτως ἡ Ὀμίχλη σημαίνει τὸ Μοῦχρωμα (crépuscule du soir), ὡς ὁ Ὄρθρος τὸ μικρὸν πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου σκιῶδες φῶς (crépuscule du matin). Ζ. Νυκτιάζω.

ΜΟΥΧΤΕΡΟΝ. Ζ. Ἀγριομόχθηρον, καὶ Μουκτερόν.

ΜΠΑΜΠΑΚΙ. Ζ. Βαμβάκιον.

ΜΠΑΜΠΟΥΝΑ. ΜΠΑΜΠΟΥΝΙΑΖΩ. Ζ. Μπουμπούνα.

ΜΠΑΤΙΚΙ. Ζ. Ἐμβατίκιον.

ΜΠΌΓΟΣ, Μπῆγος, Δ. ἀθροισμὸς διαφόρων πραγμάτων, ὡς ἐπιπολὺ πανικῶν, συνδεμένων, ἢ σοιδασμένων εἰς ἓν δοχεῖον ἢ περικάλυμμα (paquet). Ἡ γραφή (Μπῆγος) φανερόναι τὴν παραγωγὴν τοῦ ἀπὸ τὸ Πήγω, ὅθεν παράγεται καὶ τὸ paquet τῶν Γάλλων, ὡς ἀπὸ τὸ σύνθετον Ἐμπήγω, τὸ empaqueter, καὶ τὸ ἡμέτερον, Μπόγος ἢ Μπῆγος, ἤγουν Ἐμπηγος.

Ἀπὸ τὴν αὐτὴν πηγὴν εἶναι καὶ τοῦ παρακμ. λατιν. ἢ Punga ἢ Punga (sac), καὶ τῆς κοιν. ἡμῶν γλώσσης τὸ Πογγίον (bourse), οὐδετ. Σ. καὶ ἡ Μπουζοῦ, Σ. (ἢ Τζέπη), Σ. Σηλ. (poche), καὶ αὐτὴ τῶν Γάλλων ἢ poche ἢ pochette, καὶ ἡ ἐκ τούτου bougette (σάκκος δερμάτινος), ὅθεν ἔλαβαν οἱ Ἄγγλοι τὸ Budget, σημαῖνον τὸ αὐτὸ, γενικῶς, καὶ ἡ Bougette, καὶ ἰδιαιτέρον, τὸν ἐτήσιον λογαριασμὸν τῶν δημοσίων χρημάτων, καὶ ὅχι ἀπὸ τοῦ παρακμ. λατιν. τὸ Bulga, ὡς ἐτυμολόγησαν ἐσχάτως τινὲς τὸ Budget (ἴδ. τὴν ἐφημερίδ. Courrier des Électeurs, 27 janvier 1832.). Ἐκ τῆς αὐτῆς πηγῆς ἔτι εἶναι καὶ τὸ Bagage, Ἀποσκευὴ, Ἑλλ.

ΜΠΌΛΙ. Ζ. Δέλος.

ΜΠΟΥΔΟΥΡΗΣ. Ζ. Σίσκος.

ΜΠΟΥΖΟΥ. Ζ. Μπόγος.

ΜΠΟΥΜΠΑΡΔΑ. Ζ. Χωνεία.

ΜΠΟΥΜΠΟΥΪΝΑ, Ξηλ. (Μπαμπούνα, ΓΓ.) Βουδῶνας, ἄρσ. Σ. Βουδῶν Ἑλλ. (bubon). Ἐλέγετο Βουδῶν, καὶ Βομβῶν, Ἑλλ. τὸ γεννώμενον ἀπόσχημα εἰς τὸ μεταξύ τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ καὶ τοῦ ἰσχίου μέρος, ὁμωνύμως καὶ τοῦτο λεγόμενον Βουδῶν, Ἑλλ. (aine), καὶ κοιν. Ρίζομήριον.

Ἐκ τούτου καὶ ῥῆμα, Μπουμπουνιάζω (Μπαμπουνιάζω, ΓΓ.) ἀπὸ τὸ Βουδωνιάζω, Ἑλλ. ἀλλ' ὅχι εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν· ἐκεῖνοι ἔλεγαν τὸν ἔχοντα βουδῶνας εἰς τὸν ὁμωνύμων βουδῶνα, ἢ καὶ ἄλλο τοῦ σώματος μέρος, ὅτι Βουδωνιάζω Ἑλλ. εἰς ἡμᾶς δὲ πλατύτερον τὸ Μπουμπουνιάζω, σημαίνει τὴν νοσηρὰν φούσκωσιν τοῦ σώματος, καὶ κατεξάιρετον τοῦ προσώπου, τὸ κοινῶς Μπουμπουνιάσμα (bouffissure)· καὶ Μπουμπουνιασμένος (bouffi) λέγεται ὁ οὕτω φουσκωμένος. Καὶ σημείωσε τὸ καὶ ἀπὸ ἄλλους σημειωμένον, ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ bouffir τῶν Γάλλων συγγενεῖ μετὰ τὸ Βουδῶν καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ. Ζ. Ρίζομέρι.

ΜΠΟΥΡΑΝΤΖΑ, Σ. Ἀρμπέτα, Σ. Βούγλωσσον, Ἑλλ. Ἀπὸ τοῦ παρακμ. λατινισμ. τὸ borrago (bourrache). Τὸ Ἀρμπέτα, ὄνομα συνηθέστερον, πιθανὸν ὅτι ἐγεννήθη ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν erbetta, ὑποκορ. τοῦ erba (herbe), διότι τοῦ Βουγλώσσου τὰ ἄνθη ἢ τὰ φύλλα κατακομμένα, ὥς καὶ πολλῶν ἄλλων φυτῶν, ἐπιβάλλονται εἰς τὰ φαγητά, ὥς ἀρτύματα. Τὰ τοιαῦτα ἀρτύματα ὠνομάζοντο ἀπὸ τοὺς παλαιούς, ὑποκορ. Φύλλια, Ἑλλ. (fines herbes). Ὁ Γαληνὸς εἰς τὴν ἐξήγησιν λέγει, « Φύλλια, ἡδύσματα κηπαῖα, ἃ τοῖς » ὠνούμενοις τὰ λάχανα προσεπιτιθέασιν, οἷον κορίαννον, » ἡδύοσμον, πῆγανον, σέλινον ».

ΜΠΟΥΡΑΤΖΟ, Σ. Χρυσοκόλλα, Σ. Δ. Μπουράκη, Δ. Βοράχιν, Δ. (Borax). Τὸ Βοράχιν εἶναι Ἀραβικὴ λέξις (Βαουράχ). Οἱ Γραικοὶ τὸ ὠνόμαζαν καὶ Χρυσοκόλλαν, ἂν καὶ δὲν τὸ ἐμεταχειρίζοντο εἰς τοῦ χρυσοῦ τὴν κόλλησιν. Σήμερον ἡ Χρυσοκόλλα ἐμπορεῖ νὰ κριθῇ συνών. τοῦ Βο-
ρακίου, ἐπειδὴ τὸ μεταχειρίζονται οἱ χρυσοχόοι εἰς τοῦ χρυ-
σοῦ τὴν κόλλησιν, ὥς οἱ παλαιοὶ τὴν Χρυσοκόλλαν, περὶ τῆς
ὁποίας ἴδε τὸν Θεόφραστον (περὶ λίθ. σελ. 693, Schneider)
καὶ τὸν Διοσκορίδην (V, 104).

ΜΠΟΥΡΝΙΑ, Σ. ἀγγεῖον πῆλινον, χρήσιμον μάλιστα εἰς
ὑποδοχὴν γλυκυσμάτων (pot de faïence), ὠμαλισμένον
ἐξωθεν. Ἀπὸ τὸ ῥῆμ. Μπουρνίρω, Δ. ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ
Brunir (Ἀγγλισί, To Burnish).

ΜΠΟΥΡΝΙΡΩ. Ζ. Μπουρνία.

ΜΠΟΥΣΤΟΚΩΛΟΒΟΝ. Ζ. Κωλοβόλι.

ΜΠΟΥΤΖΟΝΩ, Σ. κινῶ μὲ βίαν διὰ νὰ κοιλώσω τί, ἢ νὰ
τὸ ἐμβάσω εἰς κοῖλον (enfonce). Ἡ κυρ. καὶ πρώτη του
σημασία εἶναι τὸ Ἐμπώθω (Ἄτακτ. II, σελ. 122). ὅθεν συμ-
περαίνεται ὅτι τὸ Μπουτσόνω, ἐσχηματίσθη βαρβάρως ἀπὸ
τὸ Boucher, τὸ Φράσσω (Φράζω, Σ.), Βύω καὶ Πωμάζω,
Ἑλλ. Ἐπειτα ἐξαπλώθη καὶ εἰς τὴν σημασίαν παντὸς ἄλλου
ἐμπηγομένου μὲ βίαν.

ΜΠΡΙΛΛΑ. Ζ. Πετάλι.

ΜΥΑΛΟΣ, Σ. Διαφέρομεν ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς κατὰ δύο
ταῦτα· πρῶτον, ὅτι ἐπρόφεραν διὰ τοῦ ἑ Μυελός. Τὸ Μυαλός
εἶναι τοῦ παρακμ. Ἑλλ. ὅτε ἔλεγαν καὶ Ὑαλος ἀντὶ τοῦ Ὑελος.
(Φρυνιχ. σελ. 136). Δεύτερον, ὅτι εἰς ἐκείνους ἐσήμαινε τὸ παχὺ
καὶ ἐλαϊῶδες σῶμα (moelle), τὸ περιεχόμενον εἰς τὰ μακρὰ κόκ-
καλα, ἡμεῖς δὲ σημαίνομεν καὶ τοῦτο, καὶ τὸν ἐγκέφαλον (cer-

veau). Δὲν λείπουν ὁμῶς παραδείγματα (ἀν καὶ σπάνια) καὶ ταύτης τῆς σημασίας οὐδ' εἰς τοὺς παλαιούς. Ὁ Σοφοκλῆς λέγει περὶ τοῦ Λίχα τοῦ κρημνισθέντος ἀπὸ τὸν Ἡρακλέα, ὅτι ἀπὸ τὴν συντριμμένην του κεφαλὴν ἐξεχύθη ὁ μυαλὸς, ἥγουν ὁ ἐγκέφαλος (Τραχ. 781),

Κρατὸς δὲ λευκὸν μυελὸν ἐκραίνει μέσου.

Οἱ Δειπνοσοφισταὶ τοῦ Ἀθηναίου (II, σελ. 65), καὶ ἄλλοι ἀρχαιότεροι γραμματικοὶ ἐπαρατήρησαν, ὅτι ὅχι μόνον ὁ Σοφοκλῆς, ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ ἀρχαῖοι εὐλαβοῦντο θεισιδαιμόνως τὸ ὄνομα Ἐγκέφαλος, ὡς σημαντικὸν ἱεροῦ τινὸς πράγματος. Ἐνδεχόμενον νὰ ἀληθεύῃ ἡ παρατήρησις, ὅχι ὁμῶς γενικῶς, ἐπειδὴ (διὰ νὰ μὴν ἀναφέρω πολλοὺς ἄλλους καὶ ποιητὰς καὶ λογογράφους) ὁ ἀρχαιότατος ὄλων Ὅμηρος εἶπε (Ἰλιάδ. γ', 300),

Ὡδέ σφ' ἐγκέφαλος χαμάδις ρέει, ὡς ὅδε οἶνος,

Αὐτῶν, καὶ τεκέων.

ΜΥΓΓΡΙΝΟΣ. Ζ. Μουγγρίον.

ΜΥΓΙΑΣΤΗΡΙ. Ζ. Μυιαστήριον.

ΜΥΖΕΙ. Ζ. Τριζιμύζει.

ΜΥΖΗΘΡΑ. Ζ. Μουζίθρα.

* ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ. Οὕτως ὠνόμασα ἄλλοτε τὸ ἀπὸ τοὺς Γάλλους ὀνομαζόμενον roman.

ΜΥΙΑΣΤΗΡΙΟΝ (χυδ. Μυγιαστήρι, Σ.) σκεῦος χρησιμον εἰς ἀποδίωξιν μυιῶν (émouchoir), Μυιοσόβη, Ἑλλ. Ζ. καὶ Ριπίδιον.

* ΜΥΛΟΚΟΠΙΟΝ ἢ Μυλλοκόπιον, εἶδος ὀψαρίου, ὁ Μύλος ἢ Μύλλος, Ἑλλ. τῶν παλαιῶν, ὡς μαρτυρεῖ ὁ σχολιαστὴς τοῦ Ὁππιανοῦ (Ἄλ. I, 130) λέγων αὖ Μύλοι, μυ-

» λοκόπια, μυλοκόποι » (Ἴδε τὰς εἰς τὴν Ξενοκρατ. σημ. μου σελ. 201-202).

ΜΥΡΙΚΙΑ, Σ. Μυριχία, Δ. Μυρίγκας ἢ Μύριγγος, ἄρσ. Δ. Μυρίκη, Ἑλλ. Σήμερον ὀνομάζεται Μυρίκα, Δωρικ. ἀπὸ πολλοῦς. Οἱ Ἄγγλοι περιηγηταὶ (Stackhouse, Ixxxvi) τὴν ἤκουσαν ἀπὸ Γραικοῦς προφερομένην Μουρήκια, κακῶς, νομίζω, ἀντὶ τοῦ Μουρήκια. Εἶναι τῶν φυτολόγων ἡ Tamarix Gallica (Tamarisc.). Ἐκ τούτου δυνατόν νὰ ἐξηγηθῶσι καὶ οἱ ἄλλοι (Ἄτακτ. III, σελ. 401) ὀνομασθέντες Μοίριχες, ὅθεν ἐκρεμάσθη ὁ προδότης Ἰούδας. Ἦσαν δηλαδὴ Μυρίκαι, ὁποῖαι γεννῶνται, κατὰ τὸν Διοσκορίδην (I, 116), εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ εἰς τὴν Συρίαν. Σημειώσεως ἄξιον εἶναι τὸ ἰσορούμενον ἀπὸ τὸν Πλίνιον (XIII, 21, xxiv, 9), ὅτι ἡ Μυρίκη ὀνομάζετο κοινῶς Δυσυχές δένδρον, διότι οὔτε καρπὸν ἔφερε, οὔτ' ἐσπείρετο ποτέ : *Vulgus infelicem arborem eam adpellat, quoniam nihil ferat, nec seratur unquam*. Τί παράδοξον ἂν οἱ πρῶτοι μυθολογῶσαντες, ὅτι ἀπὸ Μυρίκην ἐκρεμάσθη ὁ Ἰούδας, ἔλαδαν ἢ ἔδωκαν ἀφορμὴν τῆς ἐπωνυμίας τοῦ Δυστυχοῦς.

ΜΥΡΜΗΚΑΣ. Ὁ Σ. τὸ γράφει Μέρμηγκας (fourmi). Ἡ αἰτιατικὴ πληθ. τοῦ Μύρμηξ, Ἑλλ. ἐμεταβάλλθη εἰς ὀνομαστικὴν, ὥς καὶ ἄλλα τῶν Περιπτοσυλλάβων.

Παράγωγα τούτου ἡ Μυρμηκία (Μερμηγκία Σ.), σημαίνουσα τὴν φωλέαν τῶν Μυρμήκων (fourmilière). 2) Μυρμηκία, παροξυτ. ὥς καὶ εἰς τοὺς παλαιούς Μυρμηκία, Ἑλλ. πάθος τί σωματικὸν τοῦ δέρματος (Myrmécie), παρόμοιον τῆς Ἀκροχορδόνος « Ἐκφυσις σφραῖ καὶ τραχεία, τυ- » λώδης, ἔναιμος, περὶ τὰ ἄκρα καὶ τὰ ἔσω τῆς χειρὸς » κατὰ τὸν Πολυδεύκην, τοῦτο διαφέρουσα ἀπὸ τὴν ἀκροχορδόναν, ὥς λέγει Παῦλος ὁ Αἰγινίτης (IV, 15), ὅτι « Ἡ μὲν

» Μυρμηκία πλατείαν ἔχει τὴν βάσιν, καὶ πρὸς τὰς ἀποσφίγγεις
 » ὁμοίαν αἰσθῆσιν ἐμποιεῖ δῆγμασι μυρμηκῶν· ἡ δὲ Ἀκροχορ-
 » δῶν σενὴν ἔχει τὴν βάσιν, ὡς δοκεῖν ἐκκρέμασθαι ἄκρω
 » χορδῆς ὁμοιουμένη ».

Ὁ Σ. φέρει καὶ Θηλ. οὐσ. Μερμηγκά, (grosse fourmi). Πιθανὸν ὅτι ὁ ἀπὸ τὸν Ἀριστοτέλην (Περὶ ζ. ἰσop. VIII, 28) ὀνομαζόμενος Ἰππομύρμηξ, ἡ ὁ ἀπὸ τὸν σχολιαστὴν τοῦ Νικάνδρου (Θηριακ. 747) λεγόμενος Μύρμηξ Ἡρακλεωτικός.

Ῥῆμα ἀπὸ τὸ Μύρμηξ σημειώνει ὁ Σ. τὸ Μερμηγκιάζω ἀμετάβ. (γρ. Μυρμηκιάζω), αἰσθάνομαι δηλαδὴ κεντήματα ὡς μυρμηκῶν δαγκάματα (fourmiller). 2) Μυρμηκιάζω ἔπρεπε νὰ σημαίνει ἔτι καὶ τὸ πληθύνομαι ὡς οἱ μύρμηκες (fourmiller), ὡς συμπεραίνεται ἀπὸ τὸ διαλυμένον τοῦ Θεοκρίτου (XV, 44),

Ω θεοί, ὅσος ὄχλος· πῶς καὶ πόκα τοῦτο περάσαι
 Χρὴ τὸ κακόν; Μύρμακες ἀνήριθμοι καὶ ἄμετροι.

Φέρει καὶ ἄλλο ῥῆμα ἀμετάβ. Μερμηδίζω (γρ. Μυρμηδίζω) ὁ Σ. συνηθέστατον εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν, καὶ σημαίνει τὸ αὐτὸ μὲ τὸ ἀνωτέρω Μυρμηκιάζω (fourmiller), οἷον Τὰ χέριά μου ἢ τὰ ποδάρια μου μυρμηδίζου. Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι εἶναι λείψανον τῆς παλαιᾶς γλώσσης τὸ Μυρμηδίζω (ἄξιον νὰ καταχωρισθῇ εἰς τὰ Ἑλληνικά Λεξικά), παραγόμενον ὅμως ὄχι ἀμέσως ἀπὸ τὸ Μύρμηξ, ἀλλὰ ἀπὸ διάφορον τύπον, Μύρμος ἢ Μύρμις, ὅθεν καὶ ὁ Μυρμηδὼν ἢ Μυρμιδὼν, ἑθνικόν, « Μυρμηδόνες, » οἱ Μύρμηκες ὑπὸ Δωριέων » λέγει ὁ Ἡσύχιος, διὰ τοῦ ἥ, καὶ περιεκτικόν « Μυρμηδὼν, ξυνοικία τῶν Μυρμηκῶν » καὶ « Μύρμοι, μύρμηκες ». Τὸνοματῶν στρατιωτῶν τοῦ Ἀχιλλέως

(Μυρμιδόνες), ὡς καὶ τῶν κατοίκων τῆς Αἰγίνης, ἔλαβεν ἀφορμὴν ἀπὸ τὸν μῦθον τῆς μεταμορφώσεως τῶν μυρμηκῶν εἰς ἀνθρώπους.

Ἐσημείωσε καὶ τὸ σύνθετον, Μερμηγκοδότανον (γρ. Μυρμηκοδότανον) ὁ Σ. βοτάνη χρήσιμος εἰς ἐξώθησιν σκωλήκων τῆς κοιλίας, οἱ ὅποιοι παραβολικῶς ὠνομάσθησαν Μύρμηκες. Πιθανόν ὅτι τὸ Μυρμηκοδότανον εἶναι τὸ Ἀψίνθιον Σαντόνιον (santoline) τοῦ Διοσκορίδου (III, 28).

ΜΥΡΟΛΟΓΩ, Δ. Μοιρολογῶ, Σ. Δ. Ἀπὸ τὰ φερόμενα εἰς τὸν Δ. σιχηρὰ παραδείγματα φαίνεται ἡ ὀρθὴ διὰ τοῦ ὕ γραφῇ. Ἡ σύνθεσις εἶναι ὅχι ἀπὸ τὸ Μοῖρα καὶ Λόγος, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ ἄχρηστον Μύρος (ὁ Θρήνος) ἐκ τοῦ χρηστοῦ ῥήματος Μύρω (καὶ Μυρέω, καὶ μέσ. Μύρομαι) καὶ τοῦ Λέγω. Μυρολογῶ λοιπὸν εἶναι Μύρους λέγω· «Μυρεῖν...» κλαίειν, Θρηνεῖν, κ. τ. λ. » λέγει ὁ Ἡσύχιος, καὶ συνθέτως, «Μυρωδεῖ, Θρηνώδεῖ».

Σημαίνει κυρίως, ἄδω Θρηνητικὸν ᾄσμα, τὸ κοινῶς ὀνομαζόμενον Μυρολόγιον, Δ. (Μοιρολόγιον Σ.), καὶ μυρολογοῦμενον εἰς τὴν κηδείαν τῶν νεκρῶν ἀπὸ γυναίκας μισθωτάς, τὰς κοινῶς ὀνομαζομένας Μυρολογητρίας (pleureuses), ἀπὸ δὲ τοὺς παλαιούς, Θρηνωδοὺς, Ἑλλ. καὶ ἰδιαίτέρως Καρίνας, Ἑλλ. κατὰ τὸν Ἡσύχιον : «Καρίναι, Θρηνωδοὶ μουσικαί, αἱ » τοὺς νεκροὺς τῷ Θρήνῳ παραπέμπουσαι πρὸς τὰς ταφάς » καὶ τὰ κήδη. Παρελαμβάνοντο δὲ αἱ ἀπὸ Καρίας γυναῖκες ». Φέρει καὶ ὁ Φώτιος : «Καρικῇ μούσῃ, τῇ Θρηνώδει δοκοῦσι » γὰρ οἱ Κᾶρες Θρηνωδοὶ τινες εἶναι, καὶ ἄλλοτρίους νεκροὺς » ἐπὶ μισθῷ Θρηνεῖν, κ. τ. λ. ».

ΜΥΣΤΟΓΡΑΦΟΣ, Δ. ὁ ἄλλως λεγόμενος ὁ Ἐξ ἀπορήτων ἢ Ἐξαπορήτων (secrétaire).

ΜΥΣΤΡΙΟΝ. Ζ. Μουσρί.

ΜΥΧΤΥΡΟΝ. Ζ. Μουκτερόν.

* ΜΩΡΑΪΝΩ. Ζ. Ἀπομωραίνω.

ΜΩΡΟΝ. Ζ. Νινίον.

* ΜΩΡΟΣΪΤΑΡΟΝ (Maïs ή Blé de Turquie), ἀπὸ τοὺς Μαύρους (Mores). Λέγεται καὶ Ἀραποσίταρον, ἀπὸ τοὺς Ἀραβας (Arabes), καὶ συνηθέστερον, Καλαμοσίταρον. Ζ. Καλαμοσίταρον.

ΜΩΣΪΟΝ. Ζ. Μουσεῖον.

N.

ΝΑΓΚΑΡΙΖΩ. Ζ. Ναναρίζω.

ΝΑΪΣΚΕ. Ζ. Τίς.

ΝΑΝΑΡΙΖΩ, Σ. Ναγκαρίζω, Δ. Ναναρίζουν (ἤγουν τραγωδοῦν) αἱ παραμάναι κινουσαι τὰ νήπια, διὰ τὰ τὰ κοιμίσωσι· λέξις ὀνοματοποιημένη, συγκειμένη ἀπὸ τὴν ἐπανάληψιν ἀσήμεων συλλαβῶν Να, Να. Τοιοῦτον εἶναι τοῦ Ἡσυχίου τὸ « Νηνυρίζοντα, θρηνοῦντα, λαλοῦντα ». Εἰς τὸν αὐτὸν Λεξικογράφον εὐρίσκονται καὶ « Νινήατος, » νομὸς παιδαριώδης, καὶ Φρύγιον μέλος » καὶ Νύννιον· ἐπὶ » τοῖς παιδίοις καταξανακαλουμένοις φασὶ λέγεσθαι. Ὁμοίως » καὶ τὸ Νύννιος ». Τὸ Νύννιον ἢ ὁ Νύννιος εἶναι τῶν Ῥωμαίων ἢ Nenia, τῆς κοινῆς ἡμῶν γλώσσης τὸ Νανάρισμα (chanson à bercer les enfans). Ζ. Νινίον.

Τὸ Ναγκαρίζω τοῦ Δ. ὑποπτεύομαι μὴν ἦναι γραφικὸν σφάλμα. Τὸ ἐξηγεῖ ἡχον μουσικῶν ὀργάνων, καὶ φέρει μαρτυρίαν ταύτην, « Ὑπάρχουν θανατήσιμα ξῶα ἐν τῇ θαλάσῃ, » μοῦσαις φωναῖς γὰρ ἔχουσιν, γλυκαῖα ναγκαρίζουν, δισύν- » ρινα κράζονται, ὁμορφα τραγωδοῦσιν » χωρὶς τὰ προσέξῃ ὅτι εἶναι περὶ Σειρήνων ὁ λόγος, καὶ ὅτι ἡ μαρτυρία του δὲν εἶναι πεζογραφημένη, ἀλλὰ σιχηρά, οὕτως·

Υπάρχουν θανάτσημα ζωα ἐν τῇ θαλάσῃ ,
Μοῦσαις φωναῖς γὰρ ἔχουσιν , γλυκέα ΝΑΓΚΑΡΙΖΟΥΝ.
— ΔΙΣΥΡΙΝΑ κρίζονται , ὁμορφα τραγωδοῦσιν.

Τοῦ δευτέρου σίχου τὸ Μοῦσαις φωναῖς σημαίνει Μουσικὰς φωνὰς. Ἡ τελευταία λέξις ἦτον ἴσως ΝΑΝΑΡΙΖΟΥΝ. Τοῦ τρίτου ἡ ἀρχὴ ἐκολοβώθη, φανερόναι ὁμῶς τὰς Σειρῆνας. Ἰσως ἐγράφετο ,

ΗΛΥΣΕΪΡΗΝΑ κρίζονται , ὁμορφα τραγωδοῦσιν.

ΝΑΠΟΣ, οὐσ. ἀρσ. Σ. Κυψέλιον Ἑλλ. (ruche). Εἰς τοὺς παλαιοὺς ὁμῶς, Νάπος, οὐδετ. καὶ Νάπη, Θηλ. ἐσήμαινε τοὺς « Κοίλους καὶ φαραγγώδεις τόπους » κατὰ τὸν Ἡσύχιον. Φέρει δὲ ὁ αὐτὸς Ἡσύχιος καὶ « Νάπαι, οἱ φαραγγώδεις τόποι, καὶ ἐν τοῖς ὄρεσι τῶν ΠΕΤΡῶΝ ΚΟΪΛΟΙ (ἴσ. αἰ » κοῖλαι), κ. τ. λ ». Ἐκ τούτου συμπεραίνεται ὅτι μὲ τὸ Νάπος ἐσήμαιναν οἱ παλαιοὶ καὶ τὸ κυψέλιον τῶν μελισσῶν, ὃχι ὁμῶς τὸ χειροποίητον, ἀλλὰ τὸ φυσικόν, ἥγουν σχισμὴν ὄρους ἢ πέτρας, ὅπου αὐταὶ αἱ μέλισσαι συναθροισζόμεναι ἐργάζονται τὸ μέλι. Ἀν ἀμφιδόλης περὶ τούτου, ἅς σὲ πειρώσῃ ὁ Ὅμηρος (Ἰλιάδ. β', 87),

Ἡὐτε ἔθνεα εἰσι μελισσῶν ἀδινάων ,

ΠΕΤΡΗΣ ἐκ ΓΛΑΦΥΡΗΣ αἰεὶ νέον ἐρχομενάων.

Ἡ Γλαφυρὴ πέτρα εἶναι ἡ Κοίλη πέτρα τοῦ Ἡσυχίου, ὡς τὸ ἐξηγεῖ πάλιν αὐτὸς, « Γλαφυραὶ, κοῖλαι, βα » θεῖται ». Ταύτην τὴν κοίλην πέτραν, τὴν Νάπην ἢ τὸ Νάπος, ἐνοοῦσε καὶ ὁ Δαυΐδ (Ψαλμ. πά, 16) λέγων, « Ἐκ » πέτρας μέλι ἐχόρτασεν αὐτούς ».

ΝΑΥΚΛΑ, Σ. τὴν ἐξηγεῖ Ποτίστραν ζώων (Auge), τὴν συνήθως σιμὰ τῶν πηγαδίων τοπισμένην. Παράγεται, κατὰ συγκοπὴν, ἀπὸ τὸ Ῥωμ. Navicula (Nacelle).

* ΝΕΚΡΟΔΕΙΠΝΟΝ. Ζ. Μακαρία.

NEKPOΔΟΥΛΟΥΔΟΝ. Ζ. Φουγγέτα.

ΝΕΝΑ. Ζ. Έννατα.

NEPOΓΥΡΙΣΙΑ, Σ. συσροφή ύδάτων θαλάσσης ή ποταμού επικίνδυνος (Tournant, ή Remole).

NEPOΔΥΟΣΜΟΣ, Σ. ό δέ Δ. Νεροκάρδαμον μέ κακήν εξήγησιν, Νερόν τοῦ καρδάμου (suc de cresson). Είναι τοῦ Διοσκορίδου (II, 156) τὸ δεύτερον Σισύμβριον, τὸ καὶ Καρδαμίνη ἐπονομασθέν, διὰ τὴν ὁμοίαν τοῦ καρδάμου γεῦσιν, τῶν φυτολόγων τὸ *Sisymbrium nasturtium* (ἴσ. Cresson de fontaine ή menthe aquatique).

NEPOKÁNATON, Σ. Νερολάινον (γρ. Νερολάχηνον), Δ. σύνθ. ἀπὸ τὸ Νερὸν καὶ τὸ Κανάτιον (Ἄτακτ. I, 339), ἀγγεῖον χρήσιμον νὰ κρατῇ τὸ εἰς πόσιν νερόν, Ὑδρία, Ἑλλ. (pot à boire). Ζ. Κουμάριον.

NEPOΛÁΓHNON. Ζ. Νεροκάνατον.

NEPOΛÓΓION, Δ. Κλεψύδρα, Ἑλλ. (Clepsydre). Ἴσως ἐπλάσθη, κατὰ συγκοπὴν, ἀπὸ τὸ Νερωρολόγιον.

NEPOMAZΩΞΙΑ, Σ. Νεροῦ συνάθροισις, δι' ἀπορίαν ἐκροῆς, Ἑλος ή Τέλμα, Ἑλλ. (marécage). Ἐμπορεῖ νὰ ὀνομασθῇ καὶ Νερομάζευμα ή Νερομάζωμα (Ἄτακτ. I, σελ. 175). Οἱ παλαιοὶ τὸ ὠνόμαζαν καὶ Ὑδροδόκος (lagune)· « Ὑδροδόκοι, Λάκκοι » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

NEPÓMYTLOS, Σ. Δ. Ὑδρόμυλος, Ὑδρομύλη, Ὑδρομύλιον, Δ. Μύλος γυριζόμενος ἀπὸ κίνησιν νεροῦ, Ὑδρόμυλος ή Ὑδραλέτης, Ἑλλ. Πρῶτον μύλον ἐμεταχειρίσθησαν οἱ ἄνθρωποι τὸν Χερόμυλον (moulin à bras)· ἔπειτα ἐπενόησαν τὸν * Ἀλογόμυλον, καὶ τρίτον (μικρὸν πρὸ Χριστοῦ) τὸν Νερόμυλον (moulin à eau), καὶ τελευταῖον (περὶ τὴν τρίτην, ή κατ' ἄλλους, περὶ τὴν ἐνδεκάτην ἑκατον-

ταετηρίδα ἀπὸ Χριστοῦ) τὸν Ἀνεμόμυλον (moulin à vent).
 Ἰδε τὰς εἰς τὴν Γαλλ. μετάφρ. τοῦ Στράδωνος σημ. μου, XII,
 τόμ. IV, σελ. 61.

NEPÒN, οὐς. οὐδέτ. Σ. (eau), ἀπὸ τὸ Νηρόν ἢ Να-
 ρόν, Ἑλλ. Τοῦτο δὲ, ἢ ὡς ῥηματικὸν τοῦ Νάω, τὸ ῥέω, ἢ
 κατὰ σύγκρασιν ἢ συγκοπὴν, τοῦ Νεαρὸν, παραγώγου τοῦ
 Νέον (récent, frais), ἢ, κατ' ἄλλους, συνθέτου ἀπὸ τὸ Νεωσι
 ἀρυσθέν (nouvellement puisé). Ὅπως ἂν ἐτυμολο-
 γηθῇ, τὸ Ναρὸν ἢ Νηρόν ἦτο καταρχὰς ἐπίθετον, ὡς
 φαίνεται ἀπὸ τὸν Φρύνιχον, « Νηρόν ὕδωρ, μὴ εἵπης, ἀλλὰ
 » πρόσφατον, ἀκραιφνές ». Λέγει καὶ ὁ Ἡσύχιος « Ναρὸν...
 » ὑγρόν » ὁ δὲ Φώτιος « Ναράς... ῥευσιτικῆς· Αἰσχύλος ».
 Ὡς ἐπίθετον τὸ ἐμεταχειρίσθη καὶ ὁ Σοφοκλῆς (παρὰ τῷ
 Ἐτυμολόγ. σελ. 597),

Πρὸς ναρά δὲ κρηναῖα χωροῦμεν ποτά.

Ἦκουσα Θεσσαλὸν νὰ τὸ προφέρῃ, ἀκόμη σήμερον, Νηρόν.

Νερόν ἀπλῶς, ἢ Ψιλὸν νερόν, ὀνομάζομεν τὸ κάτουρον
 (urine), οἶον Ἰππῆγα νὰ χύσω τὸ νερόν μου, ἢ
 τὸ ψιλόν μου νερόν· « Ἰγρίην, τὸ οὔρον » λέγει ὁ
 Ἡσύχιος. Καὶ ἐξεναντίας Χονδρόν νερόν, τὴν κένωσιν τῆς
 κοιλίας. Σύνθετα ἀπὸ τὸ Νερόν ἔχομεν πολλά. Παρὰ τὸ ἈΣΗ-
 ΜΟΝΕΡΟΝ (eau-forte), οὕτως ὀνομασθὲν διὰ τὴν
 ὁποῖαν ἔχει δύναμιν νὰ χωρίζῃ τὸ Ἀσήμιον ἀπὸ τὸ Χρυ-
 σίον, καὶ τὰ ἀνωτέρω (σελ. 348) σημειωμένα, εἶναι καὶ
 τὰ ἐξῆς :

ΝΕΡΟΠΗΔΗΜΑ. Ζ. Ἀνάδρυσμα.

ΝΕΡΟΠΟΝΤΙΑ, Σ. Δ. ἔκχυσις καὶ κλυσμός νεροῦ
 (inondation), σύνθετον ἀπὸ τὸ Νερόν καὶ τὸ ῥῆμα Πον-
 τώ ἢ Ποντίζω, Ἑλλ.

ΝΕΡΟΣΞΕΔΙΝΟΝ, Δ. Τὸ αὐτὸ, νομίζω, καὶ τὸ ἀνωτέρω Νεροδύσμος. Ζ. Νεροδύσμος.

ΝΕΡΟΦΙΔΙΟΝ, Δ. Νερόφιδον, Σ. Ὑδρος, Ἑλλ. (serpent d'eau). Ὁ Βελλώνιος ὁμῶς (De aquatib. II, pag. 446), Νεροφίδιον ἤκουσ' ὀνομαζόμενον ἀπὸ τοὺς Γραικοὺς τῶν παλαιῶν τὸν Τυφλίνον ἢ τὴν Τυφλίνην, Ἑλλ.

ΝΗΣΤΕΙΚΑΔΑ. Ζ. Νηστικός.

ΝΗΣΤΙΚΟΣ, Σ. Τούτου παράγωγον ἡ Νησεικάδα (γρ. Νησικάδα), Σ. ἐξηγουμένη Σάλιον ἀνθρώπου νηστικοῦ. Καὶ οἱ παλαιοὶ, ὡς ἡμεῖς σήμερον, ἐμεταχειρίζοντο τὸ ἀνθρώπινον σάλιον ἀλείφοντές το εἰς πάθη τοῦ δέρματος, καὶ τὸ ὠνόμαζαν μὲ παρόμοιον ὄνομα Νησεῖαν. Ὁ Διοσκορίδης παραγγέλλει εἰς θαγκάματα σκύλου λυσσασμένου, κόκκους σίτου μασσημένους ἀπὸ νηστικόν· « Τινὲς δὲ οἴονται » τοὺς μεμασσημένους ἀντιπαθῆς τι ἔχειν ἀπὸ τῆς τῶν μεμασσηκότων ΝΗΣΤΕΙΑΣ » (Διοσκορίδ. Θηριακ. σελ 425). Ὁ Πλίνιος τὴν ὀνομάζει Saliva jejuna (Νηστικὸν σάλιον), καὶ τὴν παραγγέλλει καὶ εἰς ἄλλα τοπικὰ ἱατρικὰ (Plin. XXVII, 11. V XVIII, 4 et 7).

ΝΙΓΛΑ. Ζ. Μεσιά.

ΝΙΝΙΔΙΑΖΩ. Ζ. Νυνιδιάζω.

ΝΙΝΙΟΝ. Ὁ Δ. τὸ σημειώνει προπαροξυτ. Νίνιον, προσθέτων καὶ ἄλλο ὑποκορ. Νινάριον. Σημαίνει τὸ βρέφος, τὸ καὶ Μωρόν, Σ. (bambin) ὀνομαζόμενον, ὡς ἀκόμη σερημένον λογισμοῦ· καὶ μετωνυμικῶς, Σπάργανον, ὡς τυλιγμένον εἰς τὰ σπάργανα. Νενούς καὶ Νινούς ὠνόμαζαν, Ἑλλ. τοὺς ἀνοήτους. Ὁ Ἡσύχιος φέρει, « Νενός, εὐήθης » καὶ « Νενήλος, τυφλός, ἀπόπληκτος, ἀνόητος » καὶ « Νηνῖται...

» νέοι » καὶ « Νινητὸς, ἀνόητος· οἱ δὲ, Νίνηκλος, καὶ Νινη-
» ςῆς ». Ἡ ποικιλία τῆς γραφῆς δὲν ἔχει τί παράδοξον· οὕτω
ποικίλλονται συνήθως τὰ ὀνοματοποιημένα, ὡς καὶ τὰ ἀνωτέρω
συγγενῇ τούτων Νύννιον καὶ Νηνυρίζω (Ζ. Ναναρίζω). 2)
Νινίον ἢ Νίνιον, Δ. μεταφορ. λέγεται, καὶ τὸ εἰς σχῆμα καὶ
μορφὴν παιδίου κατασκευαστὸν εἶδωλον (poupée) εἰς παί-
γνιον τῶν μικρῶν παιδίων. Ζ. Κούτσα.

ΝΙΨΪΔΙΟΝ. Ζ. Προσωπίδι·

ΝΟΪΖΩ, Σ. Νοῶ, Σ. Ἐφύλαξε λοιπὸν ἢ γλῶσσα καὶ
τύπον ἄλλον, τὸ Νοΐζω (penser), ἄξιον νὰ ἐγχωρισθῇ καὶ
εἰς τὰ Ἑλληνικὰ Λεξικά, ἐπειδὴ ἐγεννήθη ἀπὸ τὸ Νόος, ἀναλό-
γως μὲ τὸ Πλόος, Πλοΐζω, Ρόος, Ροΐζω, Χρόος, Χροΐζω.

ΝΟΜΟΚΑΝΩΝΑΣ, Σ. Νομοκάνων, ἄρσ. Δ. καὶ Νομο-
κανόνιον ἢ Νομοκάνονον, οὐδετ. Δ. Κώδηξ περιέχων νόμους
πολιτικοὺς καὶ κανόνας συνοδικούς. Πρῶτος ὁ Αὐτοκράτωρ
Ἰουστινιανὸς ἐπενόησε τὴν τοιαύτην συνάθροισιν καὶ συγκόλλη-
σιν· καὶ τὴν ἐσύνταξεν εἰς βιβλίον ὁ σύγχρονός του Πατριάρ-
χης Ἰωάννης ὁ Σχολαστικός, διαιρεμένον εἰς πεντήκοντα τμή-
ματα ἢ τίτλους (FABRIC. Biblioth. Græc. tom. XI,
pag. 48, 599). Μετὰ τὸν πρῶτον τοῦτον Νομοκάνονα,
ἐσύνταξαν ἄλλοι ἄλλας παρομοίας συναγωγὰς, μεταξὺ τῶν
ὁποίων μόνος ἐπεκράτησεν ὁ Νομοκάνων τοῦ Πατριάρχου
Φωτίου, διαιρεμένος εἰς δεκατέσσαρας τίτλους, καὶ σχολιασμένος
ἀπὸ τὸν Βαλσαμῶνα. Νομοκάνονας ἔπειτα καταχρηστικῶς
ὠνόμασαν καὶ ἄλλας συλλογὰς, περιεχοῦσας μόνους τοὺς
ἐκκλησιαστικοὺς κανόνας χωρὶς παράθεσιν πολιτικῶν νόμων.

Μὲ τοὺς Νομοκάνονας τούτους δὲν πρέπει νὰ συγχυθῇ ὁ
Νομοκάνων τῆς Δυτικῆς ἐκκλησίας· διότι Νομοκάνονα
(Droit canonique ἢ Droit canon) ὀνομάζουν καὶ οὗτοι

τὴν ἀπὸ Γρατιανὸν τινὰ συναχθεῖσαν ἀνάμιξιν ἀληθῶν μὲ πολλὰ πλασὰ καὶ μυθώδη, χρήσιμα εἰς τὴν αὐξησιν τῆς παπικῆς δυναστείας (Ἰδ. Συμβουλ. τρ. ἐπισκόπ. σελ. 53, σημ. 44).

ΝΟΠΟΣ. Ζ. Νωπός.

ΝΤΑΝΤΟΥΛΙΖΩ. Ζ. Ταντανίζω.

ΝΤΖΙΡΙΤΗΣ, ἄρσ. Σ. καὶ Ντζερίτι, οὐδετέρ. Σ. ὄνομα τουρκικὸν (*gérít*) γυμνάσματος τουρκικοῦ.

ΝΥΚΤΙΑΖΩ, Νυκτόνω, Βραδυάζω, Σ. Τὸ ἀπρόσωπον εἶναι εἰς χρῆσιν, Ἐνύκτιασε, Ἐνύκτωσε, Ἐβράδυσσε, σημαῖνον σχεδὸν ὅτι καὶ τὸ Ἐμούχρωσε. Ζ. Μουχρόνω.

ΝΥΚΤΟΝΩ. Ζ. Νυκτιάζω.

ΝΥΜΦΗ. Ζ. Γαμβρός.

ΝΥΜΦΙΤΖΑ. Ζ. Γαλίδα.

ΝΥΝΙΔΙΑΖΩ, Σ. τὸ ἐξηγεῖ ὡς συνών. τοῦ Χυοτῶ καὶ τὸ προσαρμόζει εἰς τὸ κρέας, οἶον Τὸ κρέας ἐνυνίδιασεν, ἤγουν ἤρχισε νὰ βρωμῇ. Ἰδαμεν ἀνωτέρω (Ζ. Ναναρίζω καὶ Νινίον), ὅτι τὸ Νινίον ἢ Νυνίον, σημαίνει καὶ τὸ βρέφος τὸ κοιν. λεγόμενον Μωρόν ἢ Σπάργανον. Νυνιδιάζω λοιπὸν κυρίως σημαίνει τὸ Μωραίνομαι. Τοῦτο δὲ μεταφορ. χάνω τὴν οἰκίαν ποιότητα, ὡς τὴν χάνει τὸ κρέας, ὅταν τραπῇ εἰς σῆψιν. Παρομοίαν μεταφορ. ἐμεταχειρίσθη ὁ εὐαγγελιστῆς (Ματθ. έ, 13) λέγων « Ἐάν τὸ ἄλλας ΜΩΡΑΝΘῆ »· τὸ ὁποῖον ἄλλος εὐαγγελιστῆς (Μαρκ. 9, 5) εἶπε χωρὶς μεταφοράν « Ἐάν τὸ ἄλλας » ἌΝΑΛΟΝ γένηται » ἤγουν ἐάν νυνιδιάσῃ, χάσῃ δηλαδὴ τὴν ἰδίαν ποιότητα.

ΝΥΝΝΙΟΝ. Ζ. Νινίον.

ΝΥΣΤΑΓΓΡΑ, μὲ συνών. Νύσαξις, καὶ Ὑπνιά, Σ. Καλὴ λέξις ἢ Νυσάγρα, σημαίνουσα τὴν εἰς ὕπνον σφοδράν

καταφοράν (somnolence), κατὰ τὸν τύπον τοῦ παλαιοῦ Ποδάγρα, καὶ τῶν νέων Ἀμελάγρα καὶ Σκοτεινάγρα (Ζ. Ἀμελάγρα), καὶ ἀξία νὰ τοπισθῇ καὶ εἰς τὰ Ἑλληνικά Λεξικά, ὅπου ἐτοπίσθη πρὸ μικροῦ τὸ Νύσαξις. Ἑλληνικὸν εἶναι καὶ τὸ Ὑπνία ἀπὸ τὸ Ὑπνος, κατὰ τὸ Οἶκος καὶ Οἰκία, καὶ Σκότος καὶ Σκοτία, καὶ ἄλλα πολλὰ διφορούμενα.

ΝΥΦΪΤΣΑ. Ζ. Γαλῖδα.

ΝΥΧΑΚΙΟΝ. Ζ. Μελίλωτον.

* ΝΥΧΑΣ. Ζ. Ὀνυχέα.

ΝΩΠΟΣ, Δ. Νοπός, Δ. Σ. νεαρός ἢ χλωρός, οἶον, καρπὸς νεωστὶ κομμένος, κρέας νεοσφάκτου ζώου, γάλα, τυρίον καὶ ἄλλα τοιαῦτα. « Νεωπούς... νέας » λέγει ὁ Ἡσύχιος· τὸ ὁποῖον ἐσυγκόψαμεν εἰς τὸ Νωπός (κατὰ τὸ Θωρῶ καὶ Χρωσῶ, ἀπὸ τὸ Θεωρῶ καὶ Χρεωσῶ).

Ξ.

ΞΑΘΟΡΙ. Ζ. Σταθόρι.

ΞΑΝΑΚΟΙΑΩ. Ζ. Ἐξανακυλίω.

ΞΑΝΑΛΟΓΙΑΖΩ. Ζ. Ἐξαναλογιάζω.

ΞΑΝΑΡΕΜΑΤΑ τῆς θαλάσσης. Ζ. Ἀναρρόυσα.

ΞΑΝΑΡΡΩΣΤΩ. Ζ. Ἐξαναρρώσω.

ΞΑΝΑΣΤΡΕΦΑ. Ζ. Ἐξανάστροφα.

ΞΑΝΑΨΥΧΑΪΝΩ. Ζ. Ξεφαντόνω.

ΞΑΝΤΟΝ. Ζ. Ἄχνη, καὶ Ξεφτύζω.

ΞΑΡΑΘΥΜΙΖΩ. Ζ. Ξεφαντόνω.

ΞΑΡΓΟΥ. Ζ. Ἐξάργου.

ΞΑΡΡΩΣΤΩ. Ζ. Ἐξαρρώσω.

ΞΑΡΤΙΑ. Ζ. Ἐξάρτια.

ΞΕΓΚΥΛΙΖΩ, μὲ συνών. Ξεγκρεμνῶ, Ξεγκρεμνίζω, Ξεγκυλίζω, Ξεγκυλῶ, Ξελυγκῶ. Ζ. Ξεγκυλῶ.

ΞΕΓΚΥΛΩ, καὶ Ξελυγκῶ, Σ. Ἐσύγχυσσε δύο διαφόρου παραγωγῆς ῥήματα, προσθέσας καὶ δύο ἄλλα συνώνυμα Ξεγκυλίζω, Ξεγκρεμνίζω ἢ Ξεγκρεμνῶ, Σ. Κρημνίζω, ΓΓ. (précipiter, jeter du haut en bas). Τὴν αὐτὴν σύγχυσιν ἔκαμε καὶ ὁ Δ. δίδων τὴν αὐτὴν ἐξήγησιν εἰς τὸ Ξεγκυλοῦμαι.

Τοῦ Ξελυγκῶ ἡ γραφὴ εἶναι Ξελιγκῶ ἢ Ξελιγκίζω, ἀπὸ ἄχρησον Ἐκλιγκίζω συνών. τοῦ χρησοῦ Ἐκτραχηλίζω, κρημνίζω τινὰ μὲ βίαν, ὥστε νὰ σπάσῃ τὰ λῖγγιά του (se casser le cou). Ζ. Λίγκι.

Τὸ δὲ Ξεγκυλῶ ἢ Ξεγκυλίζω εἶναι φθορὰ τοῦ παλαιοῦ Ἐκκυλίω (faire rouler de haut en bas)· καὶ τὸ παθ. ἢ καὶ τὸ μέσ. Ξεγκυλοῦμαι, τοῦ Δ. εἶναι Ῥήκτομαι ὑψηλόθεν, ὡς αὐτὸς τὸ ἐξηγεῖ, ex alto cadere (tomber, ἢ se jeter du haut en bas), ὡς εἶπε καὶ ὁ Ποιητὴς (Ἰλ. ζ', 42),

Αὐτὸς δ' ἐκ δίφροιο παρὰ τροχὸν ἘΞΕΚΥΛΙΣΘΗ
Πρηνὴς ἐν κονίῃσιν ἐπὶ σόμα. —————

Λέγει καὶ ὁ Κωμικὸς, διηγούμενος τὸν μῦθον τοῦ Κανθάρου, ὅς τις ἐξεκύλισεν ἀπὸ τὸν κόλπον τοῦ Διὸς τὰ αὐγά τοῦ ἀετοῦ (Ἀριστοφάν Εἰρ. 133),

Ὡς ἄκκυλίνδων κἀντιτιμωρούμενες.

Τοῦ δὲ Ἐκτραχηλίζω (Ἐκλιγκίζω) παράδειγμα ἔχει πάλιν ὁ αὐτὸς Κωμικὸς (Πλούτ. 69),

Ἀναθεὶς γάρ ἐπὶ κρημνόν τινα, κᾶτ' αὐτὸν λιπών,
Ἄπειμ', ἐν' ἐκεῖθεν ἘΚΤΡΑΧΗΛΙΣΘῆ πεσών,

ἤγουν, χυθ'. Διὰ νὰ πέσῃ ἐκεῖθεν, νὰ ΞΕΛΙΓΚΙΣΘῆ.

* ΞΕΔΟΥΛΕΥΩ (ἔγουν Ἐκδουλεύω) σημαίνει πληρόνω διὰ τῆς δουλεύσεως ἢ ἐργασίας, τὰ προδοθέντα ἢ δαπανηθέντα εἰς ἐμέ, καὶ οὕτως διαλύω τὸ χρέος μου (rembourser par le travail les avances qu'on a faites pour moi), οἷον, ὁ ποιητὴς Ἀπολλωνίου τοῦ ἐν Τύρῳ, λαλῶν περὶ δεσπότου, ὅστις ἔβαλεν ἀνόμως τὴν ἀγορασθεῖσαν δούλην εἰς πορνοσάσιον, διὰ τὰ πληρωθῆ τῆς ἀγορᾶς τὴν τιμὴν,

Καὶ βάνει τὴν εἰς τὸ σκολιὸν, γὰρ τοῦ τὰ ξεδουλέψει.

ΞΕΘΥΜΑΙΝΩ, Σ. ἀπὸ τὸ Ἐκθυμαίνω, Ἑλλ. τὸ ὁποῖον ἐσήμαινεν εἰς τοὺς παλαιούς, ὡς καὶ εἰς ἡμᾶς, τὸ Ξεθυμαίνω, σφοδρύνω τὸν θυμόν μου (exhaler sa colère). — 2) Ξεθυμαίνω, χάνω τὴν φυσικὴν ποιότητα διὰ τῆς ἐξατμίσεως, οἷον Τὸ ῥοδόσαγμα ἢ τὸ ἀνθόνερον ἐξεθύμανε (s'évaporer), Ἐξατμίζομαι, Ἑλλ. — 3) Ἀπλῶς τὸ εἰσπνέω καὶ ἀποπνέω τοὺς ἀτμούς, ὅθεν ῥηματικὸν ΞΕΘΥΜΑΤΗΡΙΟΝ, Σ. (sourirail).

* ΞΕΚΟΠΤΩ, Σ. Τὴν μετοχὴν μόνην Ξεκομμένος (enfui), καὶ τὸ ῥηματικὸν Ξεκομμός (fuite) ἐσημείωσε. Ξεκόπτω (ἀπὸ τὸ Ἐκκόπτω) σημαίνει κυρίως, Ἀποκόπτω, χωρίζω (séparer, découper). 2) Ἀμεταβ. καὶ μεταφορ. Φεύγω σπουδαίως, διὰ φόβον ἢ ἄλλην τινὰ αἰτίαν (s'évader, s'esquiver), οἷον, Ἐξέκοψεν, ὡς μὲ εἶδεν, Ἐξέκοψε, πρὶν τελειώσῃ ἡ συνέλευσις. Ἀναλογεῖ μὲ τὸ Προκόπτω. Ὡς τοῦτο σημαίνει τὸ προχωρῶ, οἷον « Ἡ » νύξ προέκοψεν, ἢ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν » (Πρὸς Ῥωμ. ιγ', 12), παρόμοια καὶ τὸ Ἐκκόπτω ἔλαβε τὴν σημασίαν τοῦ Ἀναχωρῶ. Τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ εἰς τὸ Τύπτω, Ἑλλ. συνών. τοῦ Κόπτω » Προέτυψαν, προεχώρησαν » καὶ « Διαιτύψαι, διὰ σενοῦ » διελθεῖν » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ΞΕΚΟΥΜΠΙΖΩ, Σ. Τὸ ἐναντίον τοῦ ἀμεταβ. Ἀκουμ-
βίζω (Ἄτακτ. II, σελ. 24), ἀλλὰ μεταβ. καὶ μεταφορ. εἰς
σημασίαν τοῦ Ἀποδιώκω ὑδριστικῶς (*mettre dehors*), οἷον
Ἐξεκούμβισα τὸν ὑπηρέτην μου, διότι μ' ἐκλεπτε.
2) Ἀντὶ τοῦ φθείρω τὴν οὐσίαν ἀσωτεύων, οἷον, Ἐκληρο-
νόμησε πολλὰ, ἀλλὰ τὰ ἐξεκούμβισεν ὅλα. Ἀπὸ
τὸ Ῥωμ. *Excubo*, σημαῖνον εἰς ἐκείνους τὸ Κοιμῶμαι ἔξω τοῦ
οἴκου (*découcher*). Ἐκ τούτου καὶ τὸ, *Excubiæ*, οἱ φύ-
λακες (*la sentinelle*), ὡς κοιμώμενοι πρὸ τῆς οἰκίας, τοὺς
ὁποίους οἱ Γραικοὶ. ὠνόμαζαν Ἐξκουμβίτορας, κατὰ τὰ
Γλ. « Ἐξκουμβίτορες, τῶν παρεξόδων τοῦ παλατίου ὑπάρχον-
» τες φύλακες ».

ΞΕΛΙΓΚΙΖΩ. **ΞΕΛΙΓΚΩ**. **ΞΕΛΥΓΚΩ**. Ζ. *Ξεγκυλῶ*.

ΞΕΛΙΓΟΘΥΜΩ. Ζ. *Συνέρχομαι*.

ΞΕΜΑΤΙΖΩ. Ζ. *Ξετυφλόνω*.

ΞΕΝΟΥΡΑ. Ζ. *ΟΥΡΑ*.

ΞΕΡΟΜΑΤΗΣ, Σ. (γρ. *Ξηρομάτης*), ὅσους δύσκολα
καταφέρεται εἰς δάκρυα, ἢ ὅσους κρατεῖ ἐκουσίως τὰ δάκρυά
του, ὡς ἔκαμεν ὁ Ὀδυσσεύς, τοῦ ὁποίου τοὺς ὀφθαλμοὺς παρα-
βάλλει ὁ Ποιητὴς (Ὀδυσσ. τ', 211) μὲ κέρατα,

Ὀφθαλμοὶ δ' ὥσπερ κέρα ἔσασσαν, ἢ σίδηρος,
Ἀτρέμας ἐν βλεφάροισι· δόλῳ δ' ὅγε δάκρυα κεῦθεν.

ΞΕΡΟΤΡΟΧΑΛΟΣ, Σ. Τοῖχος κατασκευασμένος ἀπὸ
τροχάλας ἤγουν πέτρας ξηράς, χωρὶς πηλὸν ἢ ἄσβεσον (*mu-
raille de pierres sèches*). Τρόχαλος, Τρόχμαλος,
καὶ κάποτε Αἵμασιὰ, Ἑλλ. Κατὰ τὸν Ἑτυμολόγον (σελ. 770)
« Τρόχμαλος, ἡ ἐκ λίθων στρογγύλων αἵμασιὰ, ἡ περιωκοδο-
» μημένη τοῖς χωρίοις. Τρόχμαλα γὰρ κυρίως λέγονται
» οἱ μικροὶ λίθοι, οἱ κάχληκες, παρὰ Λυκόφρονι » καὶ

(σελ. 35) « Αίμασιὰ τὸ ἐκ χαλίκων ὠκοδομημένον τειχίον,
» ἤγουν φραγμὸς κ. τ. λ. ». Ὅθεν ὀνομάζομεν καὶ Φράκτην
τὸν Ξεροτρόχαλον. Ζ. Τροχάλα.

ΞΕΡΟΧΟΡΤΑΡΟΝ, οὐσ. οὐδέτ. μὲ συνών. Σανόν, Σ.
Ξεροχόρταρον μὲ συνών. ἄρσεν. Σαρμὸς, Δ. Χόρτος Φερι-
σμένος καὶ ξηρὸς, ἀποθεμένος εἰς τροφήν κτηνῶν (foin). Τὸ
Σαρμὸς τοῦ Δ. εἶναι Ἑλληνικὴ λέξις ἀπὸ τοῦ Σαίρω ῥῆμα·
« Σαρμὸς, σωρὸς γῆς... Ἄλλοι, χόρτον » λέγει ὁ Ἡσύ-
χιος. Ἰσως τὸ Σανόν Σ. οὐδέτ. ἢ Σανὸς, ἄρσ. ἐπαραφθάρη ἀπὸ
τοῦ Σαρμὸς, Ἑλλ. ἢ ἔπαθε μόνην τροπὴν τοῦ ῥ εἰς τὸ ν ἀπὸ
τὸ συνών. Σαρὸς, Ἑλλ.

ΞΕΣΚΑΛΟΝΩ. Ζ. Σκάλα.

ΞΕΣΤΡΙΖΩ. Ζ. Ξύσρα.

ΞΕΣΎΡΝΩ, Σ. ἀπὸ τὸ Ἐκσύρω, Ἑλλ. σημαίνει τὸ ἀπλῶς
Σύρω (tirer, traîner). 2) Μεταφορ. Σύρω ἀπὸ τὰς χεῖ-
ρας τινὸς, ἀντὶ τοῦ ἀναλαμβάνω (retirer, reprendre).
3) Σύρω, Ἐκτείνω ὑπὲρ τὴν χρεῖαν, οἷον Ἐξέσυρες τὸ
σχοινίον, καὶ μεταφορ. πρὸς τὸν πράσσοντα ἢ λέγοντα ὑπὲρ
τὴν χρεῖαν, ἢ ὑπὲρ τὸ πρέπον, Τὸ ἐξέσυρες, ἢ Πολλά
τὸ ἐξέσυρες (sortir des bornes).

ΞΕΤΕΛΕΪΩ, Σ. Δ. Ξετελιώνω, Σ. Τελειώνω πληρέστατα
(achever). 2) Μεταφορ. Θανατόνω τινά, ἤγουν τοῦ τελειώνω
τὴν ζωὴν, οἷον Τὸν εὗρηκεν ἀκόμη ἀναπνέοντα,
ἀλλὰ τὸν ἐξετέλευσε. Τοιοῦτον εἶναι εἰς τοὺς παλαιούς
τὸ Ἐξανύω, καὶ τὸ Ἐξεργάζομαι, συνών. τοῦ Ἐκτελέω,
οἷον (Ἰλιάδ. λ'. 365) τὸ

Ἢ θὴν σ' ἐξανύω γε, καὶ ὕστερον ἀντιβολήσας.

καὶ τὸ (Εὐριπιδ. Ἰππολ. 607),

Ὡ πρὸς σὲ γονάτων, μηδαμῶς μ' ἐξεργάσῃ.

ΞΕΤΖΙΠΩΜΕΝΟΣ. ΞΕΤΖΙΠΟΝΟΜΑΙ. ΞΕΤΖΙΠΩ-
ΤΟΣ. Ζ. Τζίπα.

ΞΕΤΟΠΙΖΩ, ενεργ. Σ. Ἐκβάλλω τί ἀπὸ τὸν τόπον του (déplacer). 2) Χαλῶ τὴν συναρμογὴν καὶ κλείδωσιν τῶν ἄρθρων (disloquer, luxer). 3) Ξετοπιζῶ, οὐδετ. καὶ Ξετοπιζομαι, μέσ. ἀφίνω τὸν τόπον τῆς γενέσεώς μου (s'expatrier), ἢ τῆς παρουσίας οἰκῆσεως καὶ διατριβῆς (déloger). Οὕτως εἶπεν ὁ Πλούταρχος (Δημητρ. § 46) « Δι' » ὑποψίας ἦν ὡς ἐπ' Ἀρμενίαν καὶ Μηδίαν ἐκτοπιζων ».

ΞΕΤΡΥΠΟΝΩ, Σ. μεταβ. ἐκβάλλω ἀπὸ τρύπαν. 2) Μεταφορ. ἀνακαλύπτω, φανερόνω. 3) Ἀμεταβ. μεταφορ. ἐξέρχομαι ἀπὸ τόπον στενὸν εἰς πλατύτερον (déboucher), οἷον τοῦ Ἀριστοφάνους (Ἐκκλ. 335) τὸ

————— Οὐ γὰρ ἔνδον οὔσα τυγχάνει,
Ἄλλ' ἐκτετρύπηκεν λαθοῦσά μ' ἔνδοθεν·

ἀπὸ τοῦ χρησὸν Ἐκτρυπάω Ἑλλ. ἐγεννήθη τὸ ἄχρηστον Ἐκτρυπόω ἐκχυδαῖσθαι εἰς τὸ Ἐκτρυπόνω. 4) Φαίνομαι ἀπροσδόκητα (survenir à l'improviste), οἷον Ἐπὶθεν ἐξετρύπωσες;

ΞΕΤΥΦΛΟΝΩ, ἰατρεύω τυφλὸν, προξενῶν εἰς αὐτὸν τὴν δύναμιν τοῦ βλέπειν. Ἀπὸ τοῦ Ἑλληνικόν, χωρὶς ἀμφιβολίαν, Ἐκ τυφλόω, ἂν καὶ τοῦτο ἐσήμαινεν εἰς ἐκείνους ὅλον τὸ ἐναντίον, ἤγουν Τυφλόνω (rendre aveugle), οἷον τοῦ Ἀριστοφάνους (Πλουτ. 296-301) τὸ,

————— Τὸν Κύκλωπα,
Μέγαν λαβόντες ἡμέμενον σφηκίσκον, ἐκτυφλώσαι.

Τὸ δὲ τῆς κοινῆς γλώσσης Ξετυφλόνω (guérir un aveugle) ἐσήμαιναν ἐκεῖνοι διὰ τοῦ Ἐξομματόω, ὡς πάλιν ὁ αὐτὸς Κωμικὸς (Αὐτόθ. 634),

————— Ἀντί γὰρ τυφλοῦ,
Ἐξομματῶνται καὶ λελάμπρυνται κόρας.

Ἀλλὰ καὶ τοῦτο εἰς τὸν παρακμ. ἑλλ. κατήντησε νὰ σημαίνει τὸ Τυφλόνω (Ἰδ. Πρόδρ. Ἑλληνικ. Βιβλιοθ. σελ. 309), καθὼς καὶ σήμερον εἰς ἡμᾶς τὸ συγγενὲς ῥῆμα Ἐξοματίζω (χυθ. Ξεματίζω, Σ.) σημαίνει μεταφορ. καθαρίζω κοκκία (fèves), ἀποχωρίζων τὸ φαινόμενον εἰς αὐτὰ μαῦρον ὡς ὀμμάτιον.

ΞΕΦΑΝΤΌΝΩ, Σ. Δ. Ξεφανδῶ, Δ. Ξεφαντῶ, Δ. Ξεραθυμίζω (γρ. Ξεραθυμίζω), Σ. Ξαναψυχαινῶ, Σ. Παραδιαβάζω, Σ.

Ἐσμειωθή ἄλλοῦ (Ἄτακτ. II, σελ. 266) τὸ Ξεφαντόνω, ἀλλὰ δὲν ἐτυμολογήθη. Ἀναφέρω ἐδῶ τὰ εἰς τὸν Ἡλίουδωρον σμειωθέντα μὲ ὀλίγας προσθήκας. Ἡ ἀναλογία μᾶς ὁδηγεῖ νὰ τὸ γενεαλογήσωμεν ἀπὸ τὸ ἄχρησον Ἐκφαντώ, τὸ ὁποῖον παράγεται ἀναμφιδόλως ἀπὸ τὸ χρησὸν ἐπίθ. Ἐκφαντος Ἑλλ., ἥγουν φανερός, διαφανής, λαμπρός, διάσημος· καὶ τοιοῦτοι γίνονται συνήθως εἰς τὰς συνευωχίας οἱ ξεφαντόνοντες, ὅχι μόνον διότι ἐκφαίνονται καὶ συνέρχονται πολλοί, ἀλλ' ὅτι καὶ λαμπροφοροῦν, ὡς συμβαίνει εἰς τὰς δημοσίους ἐορτὰς καὶ πανηγύρεις. Ὁ Στράβων (XIV, σελ. 640), ἰσορῶν τὴν γινομένην εἰς τὴν Ὀρτυγίαν πανήγυριν, λέγει « Πανήγυρις δ' ἐν- » ταῦθα συντελεῖται κατ' ἔτος· ἔθει δέ τινι οἱ νέοι φιλοκαλοῦσι, » μάλιστα περὶ τὰς ἐνταῦθα εὐωχίας λαμπρυνόμενοι ». Τὰς λαμπρὰς ταύτας εὐωχίας νοεῖ καὶ ὁ Αἰσχύλος (Προμ. 537), λέγων,

Τὸν μακρὸν τείνειν βίον

Ἐλπίσι, ΦΑΝΑΪΣ

Θυμὸν ἀλδαίνουσας ἐν Εὐφροσύναις.

Τὸ Ξεραθυμίζω (Ἀπορράθυμῶ, Ἑλλ.) λέγεται καὶ τετρασλλαδῶς Ξεραθυμῶ ἀπὸ τὸ ἄχρησον Ἐκραθυμῶ τὸ σημαῖνον, ὡς καὶ τὸ ἀπλοῦν Ῥαθυμῶ, εὐθυμῶ, οἷον Σήμερον εἶναι ἐορτή, πρέπει νὰ ξεραθυμήσωμεν, ἢ νὰ ξεφαντώ-

σωμεν· « Ῥαθυμεῖν. . . ἀπλῶς τὸ ἀργεῖν καὶ τρυφᾶν, παρὰ
» τὸ ῥᾶστα τῷ θυμῷ διδόναι » λέγει ὁ Φώτιος.

Τὸ Ξαναψυχαίνω εἶναι τοῦ παρακμ. ἑλλ. τὸ διπλοπρό-
θετον Ἐξανασύχω· οἱ ἀρχαιότεροι ἔλεγον Ἀνασύχω. Ὁ
Ἡσύχιος, « Ἀνέψυξα, ἀνεπαυσάμην » καὶ « Ἀνάψυξις,
» ἀνάπauσις » καὶ « Ἀναψυχὴν, παραμυθίαν ».

Τὸ Παραδιαβάζω, Παραδιβάζω, Παράγω καὶ Διάγω,
ἑλλ. Τὰ δύο τελευταῖα ἐσήμαιναν εἰς τὸν παρακμ. ἑλλ. καὶ τὸ
Τέρπω (*divertir, amuser*), οἷον (Πλούταρχ. Σολ. § 3),
« Τῇ δὲ ποιήσει. . . παίζων πως ἔοικε προσχρήσασθαι, καὶ
» ΠΑΡΑΓΩΝ ἑαυτὸν ἐν τῷ σχολάζειν » καὶ (Φίλοστράτ. Β'.
Βίοις σοφιστ. I, VIII, 3, σελ. 490), « Ἦν δὲ οὗτος Ἰνδὸς...
» ἄθυρμα δὲ Ἡρώδου καὶ Φαβωρίνου· ξυμπίνοντας γὰρ αὐ-
» τοὺς ΔΙΗΓΕΝ, ἐγκαταμινύς Ἰνδικαῖς Ἀττικαῖς κ. τ. λ. ». Ὅθεν καὶ Διαγωγὴν ὠνόμαζαν τὴν κοινῶς λεγομένην Πα-
ραδιάβασιν (*passe-temps*), οἷον (Στράβ. Γεωγραφ. I,
σελ. 15), « ΠΑΡΑΒΑΣΙΝ τινα ταύτην ἀπὸ τῶν ἄλλων τῶν
» ἐγκυκλίων πεπορισμένου πρὸς ΔΙΑΓΩΓΗΝ ἢ καὶ παιδίαν ».

ΞΕΦΤΥΖΩ. Σ. Ἀπὸ τὸ Ἐκπτύω, ἑλλ. συνών. τοῦ
Ἀποπτύω, ἑλλ. καὶ τοῦ ἀπλοῦ Πτύω, ἑλλ. (*cracher*).
Τὸ σύνθετον ἐλέγετο καὶ μεταφορ. οἷον « Ἐξέπτυσσε τὰ ἀπόρ-
» ρητα » (Αἰλιαν. Περί ζ. ἰδιότ. IV, 44), ἐφάνέρωσε δηλαδὴ
τὰ ἐμπιστευθέντα κρυφά· καὶ « Ἐκπτύονται τὰ ἔμβρυα » (ὁ
αὐτ. αὐτόθ. XII, 17), ὅταν ἀποβάλλωνται ἀπὸ τὴν μήτραν πρὸ
τοῦ ὀρισμένου καιροῦ.

Ἄλλα ταῦτα δὲν ἔχουν τί κοινὸν μὲ τὸ ἐδῶ Ξεφτύζω.
Τοῦτο σημαίνει, μεταβ. καὶ μεταφορ. διαλύω τί ὕφασμα, ἢ ἀπο-
σύρων κατὰ μικρὸν τὰς κλωσάς του (*effiler*), ἢ ξαίνων αὐτὸ
καὶ σύρων τὸ χνούδιον (*duvet*), τὸ κοινῶς λεγόμενον, οὐδετ.

Ξαντὸν (*charpie*), ἀπὸ δὲ τοὺς παλαιοὺς ἰατροὺς, ἄρσ. *Ευς* ὁς μοτὸς. Τὸ χνούδιον τοῦτο ὀνομάζεται ἀπὸ τὸν Ἱπποκράτην Ἄχνη ὀθονίου (*Μοχλίκ.* σελ. 851 *Lind*). Τὸ ὁποῖον ἐξηγῶν ὁ Ἑρωτιανὸς, λέγει « Ἄχνη ὀθονίου, τὸ παρ' ἡμῖν » λεγόμενον *Εὐσμα*· ἐξ οὗ γίνεται μοτὸς, ὁ λεγόμενος *Ευ-* » *σός* ». Οὕτως ὠνόμασεν ὁ Ὀμηρος Ἄχνην ἀλὸς τὸν ἀφρὸν τὸν γεννώμενον ἀπὸ τὴν προσβολὴν τοῦ κύματος πρὸς τὴν γῆν (*écume des flots*), καὶ τὸν παραβάλλει κ' ἐκεῖνος μὲ τὸ πτύσμα (*crachat*), ὡς καὶ τὸ κῦμα μὲ τὸν πτύοντα (*Ιλιάδ.* δ', 425),

Χέρσῳ ῥηγνύμενον μεγάλα βρέμει, ἀμφὶ δὲ τ' ἄκρας
Κυρτὸν ἐὼν κορυφοῦται, ἈΠΟΠΤΕΙ δ' ἄλως Ἀχνην.

2) Ξεφτύζω, ἀμεταβ. οἶον Τὸ πανίον ἐξέπτυσεν (ἢ μᾶλλον ἐλλειπτ. ἀντὶ τοῦ Ἐξέπτυσε τὴν ἄχνην του, ὅταν διὰ μακρὰν τριβὴν καὶ παλαιότητα διαλύεται. 3) Καὶ κατὰ δευτέραν μεταφορ. ὅχι ὀλιγώτερον κομφήν, Ἐξέπτυσεν, ἀντὶ τοῦ ἀπέθανε, ἤγουν ἀπέπτυσε τὴν ἄχνην (*Ἄτακτ.* I, σελ. 258), τὴν πνοὴν του δηλαδὴ. *Z.* Χνώτος.

ΞΕΦΥΛΙΖΩ, Σ. Ἀπὸ τὸ ἄχρηστον Ἐκφυλίζω παράγωγον τοῦ ἐπιθ. Ἐκφυλος, Ἑλλ. (*qui n'est pas de la nation ἢ du pays*). Ἐξεφύλισε λέγομεν περὶ τοῦ, ὅστις ἢ ὅ,τι ἀλλοιόνηται ἀπὸ τὴν ἰδίαν του φύσιν, καὶ γίνεται ἀνόμοιον τῶν γεννησάντων (*dégénérer*). « Ἐκφυλον, τὸ μὴ συγγενές, ἀλ- » λόφυλον » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ΞΕΦΥΛΛΙΖΩ, Σ. ἀποσπῶ φύλλα (*effeuiller*). Ἀπὸ τὸ παλαιὸν Ἐκφυλλίζω, Ἑλλ. συνών. τοῦ, Ἀποφυλλίζω, Ἑλλ. Τοῦ Ἡσύχιου τὸ « ἘΚΦΥΛΛΑΣΑΙ ἐκσπᾶσαι » πιθανὸν ὅτι πρέπει νὰ γραφῇ ἘΚΦΥΛΛΑΣΑΙ, εἰς σημασίαν κυρίαν τοῦ καθαρίζω τὸ δένδρον ἀπὸ τὰ ξηρά του φύλλα ἢ κλωνία (*émonder*),

καὶ μεταφορ. τοῦ ἀπλῶς ἀποσπῶ (arracher), παραγόμενον ὅχι ἀμέσως ἀπὸ τὸ ΦΥΛΛΟΝ, ἀλλ' ἀπὸ τὸ ΦΥΛΛΑΣ· « Φυλλάδες, οἱ ξηροὶ κράδοι (γρ. κλάδοι) καὶ φύλλα ἔχοντες » λέγει πάλιν ὁ Ἡσύχιος.

ΞΕΦΥΣΙΣΤΟΝ. Ζ Ροκέτο, καὶ Φυσέγγιον.

* ΞΕΦΩΤΙΖΩ. Ἀπὸ τὸ Ἐκ φωτίζω Ἑλλ. Τὸ μεταχειριζόμεθα ἀπροσώπως, οἷον Ἐξεφώτισε (il est jour), ὡς συνών. τοῦ Ἐξημέρωσε. Τὸ ῥηματικὸν Ξεφώτισμα (Ξηφώτισμα, Δ.) συνωνυμεῖ μὲ τὸ Ἐξημέρωμα (Ἄτακτ. II, σελ. 267).

ΞΕΧΑΝΩ, Σ. Δ. σύνθ. ἀπὸ τὸ Χάνω (perdre), ἐξηγημένον ἄλλοῦ (Ἄτακτ. I, 267. II, 381), σημαίνει κυρίως Χάνω τὴν μνήμην (perdre la mémoire), δὲν ἐνθυμοῦμαι (oublier), ἐπειδὴ ἡ λήθη (ἤγουν ἡ Ἐέχασις) ὀρίζεται (Ἀριστοτέλ. Τοπικ. VII, 2), « Ἀποβολὴ ἐπισήμης ». Ὁ Σοφοκλῆς εἶπεν ἀπλῶς Διόλλυμι (perdre), ἀντὶ τοῦ Ἐπελαθόμην Ἑλλ. (Οἶδ. Τυρ. 317),

———— Ταῦτα γὰρ καλῶς ἐγὼ

Εἰδὼς διώλεσα —————,

ὡς ἐξεναντίας Σώζω (conserver), ἀντὶ τοῦ Μέμνημαι, ὁ αὐτὸς (Τραχ. 682),

Παρῆκα θεσμῶν οὐδὲν, ἀλλ' ἐσωζόμεν,

Χαλκῆς ὅπως δύσνιπτον ἐκ δέλτου γραφήν.

ΞΕΧΩΣΙΑΖΩ. Ζ. Ἐγκρυμμα.

ΞΗΜΕΡΟΒΡΑΔΙΑΖΩ, Σ. Διημερεύω, Ἑλλ. Περῶ τὴν ἡμέραν ὅλην ἀπὸ τὸ ἐξημέρωμα ἕως τὸ βραδὺ (passer toute la journée).

ΞΗΜΕΡΩΜΑ. ΞΗΜΕΡΟΝΩ. Ζ. Ξεφωτίζω.

ΞΗΡΟΜΜΑΤΗΣ. Ζ. Ξερομάτης.

ΕΙΔΑΚΙΑ, Σ. τὸ ἄγριον πῆγανον (Rue Sauvage, ἡ Harmale). Τὸ **Εἰθακία** εἶναι Ὀξιδακία ἀπὸ τὸ Ὄξος (χυδ. **Εἶθι**), διότι ἔβαλλαν πολλάκις τὴν βοτάνην εἰς ὄξος, καὶ τὴν ἐφύλασσαν εἰς βοηθήματα **θηριακά**. Οἱ Ἕλληνες, ὡς ὁ Διοσκορίδης, ὁ Γαληνὸς καὶ ἄλλοι, τὸ ὠνόμαζαν καὶ Ἀρμαλα μὲ Ἀραβικὸν ἢ Συριακὸν ὄνομα, σωζόμενον καὶ εἰς τοὺς Γάλλους (Ἰδ. Διοσκορίδ. II, σελ. 516, ἔκδ. Sprengel).

ΕΘΑΝΟΝ, μὲ συνών. Ἄγαλμα, Εἶδωλον, Σ. Ἄγαλμα, Ἀνδριάς, Βρέτας, Εἶδωλον, **Εθάνον**, Ἑλλ. (Statue). 2) * **Εθάνον**, μεταφορ. ἄνθρωπος μωραλαζῶν (fat impertinent).

* **Εθάνα** ὠνόμαζαν οἱ παλαιοὶ ἰδιαίτερος τοὺς ξυλίνους ἀνδριάντας (Statues de bois).

ΕΘΜΠΛΙ. Ζ. Προκέντημα.

ΕΥΛΗ, Σ. Δ. συνάθροισις ὕλης εἰς οἰκοδομὴν ἐπιτηδεΐας (bois de charpente). Ἀπὸ τὸ **Ευλεία**, Ἑλλ. **Ευλέα** καὶ **Ευλῆ**, Ἰωνικ. ὡς ἀπὸ τὸ **Συκέα**, **Συκῆ**.

ΕΥΛΟΓΑΤΑ. Ζ. Ποντικός.

* **ΕΥΛΟΔΙΣΚΟΣ**. Ζ. Τριγké.

ΕΥΛΟΚΑΛΙΓΟΝ. Ζ. Τζόκαρον.

ΕΥΛΟΚΑΤΑ. Ζ. Ποντικός.

ΕΥΛΟΚΕΡΑΤΟΝ. Ζ. Κερατζούνι.

* **ΕΥΛΟΚΕΦΑΛΟΣ**. Οὕτως ὀνομάζομεν τὸν βραδὺν τὴν κατάληψιν (qui a la tête dure), **Λιθοκέφαλος**, Ἑλλ.

ΕΥΛΟΚΟΤΑ, οὐσ. **θηλ.** Σ. **Ευλόρνια**, Δ. **Ευλόρνιον**, οὐδετ. Σ. **Ὀρνιθοσκαλίδα**, **θηλ.** Σ. **Ἀσκολόπακας**, ἀρσ. Σ. Δ. **Εἰς** τὸ τελευταῖον μόνον ἔμειναν ἴχνη τῆς παλαιᾶς ὀνομασίας, **Ἀσκολόπαξ** καὶ **Σκολόπαξ** Ἑλλ. (bécasse). Ὄνομάσθη

οὕτως διὰ τὸ μακρόν του ῥύγχος (bec) παρόμοιον σκόλοπος (pieu). Διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν πιθανόν ὅτι καὶ Εὐλόκοττα καὶ Εὐλόρνιθα, ἤγουν Ὀρνιθα ἢ Κόττα ξύλον φέρουσα. Τὸ Ὀρνιθοσκαλίδα, διότι σκαλίζει βαθύτερον τὴν γῆν, ἐμπήγνουσα τὸ ῥύγχος.

ΕΥΛΟΣΤΑΣΙΟΝ, Δ. Ἀποθήκη ξύλων καυσίμων (bûcher).

ΕΥΛΟΧΑΡΤΙΟΝ, Δ. Χαρτίον ἀπὸ πάπυρον (papyrus) τῆς Αἰγύπτου, εἰς διάκρισιν τοῦ ἀπὸ βαμβάκιον ἢ λινάριον κατασκευαζομένου χαρτίου.

ΕΥΝΙΔΑ. ΕΥΝΙΤΡΑ. Ζ. Ὀξυνήθρα.

ΕΥΡΥΧΙ. Ζ. Σιρίφι.

* ΕΥΨΑ. Ζ. Ευσμάρα.

ΕΥΣΜΑΡΑ, Σ. Δ. Ξεισμάρα, Σ. Δ. Κνησμός, καὶ Εὐσμῆ, Ἑλλ. αἰσθησις τοῦ δέρματος ὀχληρὰ (prurit, démangeaison) ἀναγκάζουσα τὸν αἰσθανόμενον νὰ ξύεται συχνά. Ὀνομάζεται καὶ ΕὐΨα, πιθανόν ὅτι κατὰ συγκοπὴν ἀπὸ τὴν μετοχὴν Εὐΐουσα.

Τὸ Εὐσμάρα, ὀρθότερον ἴσως ἤθελε λέγεσθαι Εὐσμάρα, ὡς ἐπιτατικὸν τοῦ Εὐσμῆ, Ἑλλ. (Ζ. Ἀμελάγρα)· ἢ Εὐσμούρα, ὡς καὶ τὸ συνώνυμόν του Φαγοῦρα Σ. Δ. (démangeaison), κατὰ τὰ ἄλλου σημειωθέντα ἐπιτατικά εἰς οὐρα (Ἰδ. Ἄτακτ. II, σελ. 291). Εὐσμῆν Ξηλ. καὶ Εὐσμὸν ἄρσ. ὀνομάζει ὁ Ἱπποκράτης τὴν Εὐσμάραν, ὡς τὸ ἐξηγοῦν ὁ Ἑρωτιανός, « Εὐσμῶ, κνησμῶ κ. τ. λ. » καὶ ὁ Γαληνός, « Εὐσμῆ, » ὃ καλεῖται κνησμός». Τὴν ὀνομάζει ἀκόμη καὶ Κνησμὸν, καὶ Κνίδωσιν (Προρρήτ. II, § 36, 37, σελ. 516-517, Lind), τὸ πρῶτον ἀπὸ τὸ Κνήθω (κοιν. Εὐώ), τὸ δεύτερον ἀπὸ τὴν Κνίδην, χυδ. Τσικνίδα (ortie), τὸ φυτὸν, κατὰ τὴν ἐξήγησιν

τοῦ Γαληνοῦ « Κνιδώσιες, νύξεις τινές κνησμώδεις, οἶαι καὶ » (ἴσ. οἶαι αἱ) ἀπὸ κνίδος γίνονται ».

ΕΥΣΠΪΑΖΩ. Ζ. Σκαμπάζω.

* ΕΥΨΤΡΑ, Κνήσις, Ἑλλ. γνωστὸν ἐργαλεῖον σιδηροῦν τοῦ μαγειρείου (râpe), ἐπιτήδειον νὰ ξύη καὶ νὰ συντρίβῃ εἰς λεπτά. 2) Εὐψτραν, Σ. ΓΓ. (Ψήκτραν, Ἑλλ.) ἀκόμη ὀνομάζομεν καὶ τὸ ἐργαλεῖον μὲ τὸ ὁποῖον ξύομεν τὰ ἄλογα (étrille), καὶ ῥῆμα ἐκ τούτου Εὐστρίζω (étriller, panser), Ψήχω, Ἑλλ. γραφόμενον καὶ Ξεστρίζω, Σ. ἀπὸ τὸ ἄχρηστον δηλαδὴ Ξέσρα, ἐκ τοῦ Ξέω, ὡς τὸ Ξύσρα, ἀπὸ τὸ Ξύω.

* ΕΥΨΤΡΑΣ, ἐπίθ. ἄρσ. Εὐψτραν ὀνομάζομεν τὸν φυλάσσοντα σημεία τῆς ἐξανθηματικῆς νόσου, τὸν ἄλλως λεγόμενον Εὐλογοκομμένον (marqué de petite vérole), διὰ τὰς μενούσας ἀνωμαλίας τοῦ δερματος, ὁμοίας τῶν τραχυτήτων τῆς Ξύσρας.

* ΕΥΨΤΡΙΖΩ. Ζ. Ξύσρα.

Ο.

ὍΓΕΣΚΕ. Ζ. Τίς.

ΟΕΙΔΗΣ (εἰς) λήγοντα ὀνόματα. Ζ. Θρομβώδης.

ΟΙ. Ζ. ΟΥ.

ΟΪΑΚΙΟΝ, Δ. Ζ. Διάκι.

ΟΪΜΕ! ΟΪΜΕΝΑ! Ζ. Ὠϊμέ.

ΟΪΚΟΣΚΕΥΗ, Δ. (mobilier).

ΟΚΙΟΡΟΝ. ΟΚΝΙΟΡΟΝ. Ζ. Ἐγκατηρά.

ΟΚΡΙΑΚΟΣ, Σ. φθαρμένον ἀπὸ τὸ Ὠχριακός, παράγωγον τοῦ Ὠχρα (ochre), ἀλλ' ἐδῶ τὸ ἐξηγεῖ εἰς σημασίαν χρωματισμένου χροῖαν ὁμοιάζουσιν δεψημένον δέρμα (de couleur de tan, ἢ Tanné).

ὌΚΡΙΝΟΣ, Σ. συνών. Θύννος, Σ. Κατὰ μεταβολὴν καὶ μετάθεσιν σιοιχείων, ἀπὸ τὸ Ὄρκυνος, Ἑλλ. τὸ ὁποῖον σημαίνει

ὁμως ὄχι ἀπλῶς τὸν Θύννον (thon), ἀλλὰ τὸν μέγιστον θύννον ὀνομαζόμενον Ὅρκυνον καὶ Ὅρκυνα, Ἑλλ. (orcyn). Ἰδε τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτην σημειώσεις μου (σελ. 65 καὶ 165).

ΟΛΑΪΚΑΙΡΟΣ. Ζ. Γερός.

ΟΛΙΓΟΘΥΜΩ. Ζ. Ὀλιγόνομαι.

ΟΛΙΓΟΝΟΜΑΙ (Ζ. Τρωγίζομαι). 2) Συνών. τοῦ Ὀλιγοθυμῶ (se pâmer), αἶον, ὧ λιγώθην νὰ γελῶ.

* Ὀλιγόνους, ὅστις ἔχει ὀλίγον νοῦν (d'un petit esprit). Λέγεται καὶ διαλυτῶς, οἶον, Ὁ δεῖνα εἶν' ὀλίγος νοῦς, ἢ Ὀλίγον νοῦν ἔχει, ὡς εἶπε καὶ ὁ Ἀριστοφάνης (Ἑκκλ. 746),

————— Κακοδαίμων ἄρχ
 Ἀνὴρ ἔσομαι, καὶ νοῦν ὀλίγον κεκτημένος.

ΟΛΟΕΝΑ. Ζ. Ὀλονέν.

ΟΛΟΝΕΝ (Ὀλοένα, Σ.) ἐπίρρ. σημαῖνον ἀδιάκοπα, Διηνεκῶς, Ἀδιαλείπτως, Ἑλλην. Ἐπειδὴ ἡ διακοπτομένη πράξις ἢ ἐργασία, μερίζεται εἰς πολλὰς ἐπαναλήψεις, τὸ ἀδιάκοπον λοιπὸν ἔργον γίνεται ὀλονέν (Ὀλον ἐν).

ΟΛΟΞΑΠΛΩΜΕΝΟΣ. Ζ. Μακρὺς πλατύς.

ΟΛΟΣΒΕΣΤΟΣ. Ζ. Σβειῶ.

* ΟΛΟΦΕΓΓΟΣ, ὡς εἶπεν ὁ ποιητὴς ΒΧ,

Ἦτον ἡ νύκτα ὀλόφεγγος, χαριτωμένη νύκτα.

Ὀλόφεγγον νύκτα (nuit claire et sereine) ὀνομάζων τὴν ἐξάστερον καὶ χωρὶς σύννεφα νύκτα.

ΟΜΜΑΤΙΟΝ, Δ. Εἰς τὰ προλεγμένα (Ἄτακτ. I, σελ. 86. II, σελ. 396) πρόσθεσε τὰ ἑξῆς :

Ἐπειδὴ ἡ ὄψις εἶναι ἀγαπητὴ μάλις α ὅλων τῶν αἰσθήσεων, ἐκ τούτου καὶ αἱ σημαίνουσαι ἀγάπης ἢ φιλίας ὑπερβολὴν

φράσεις, οἷον Τὸν ἀγαπῶ ὥς τὰ ὀμμάτιά μου, ὡς εἶπε καὶ ὁ Μόσχος (IV, 9),

Τὸν μὲν ἐγὼ τίεσκον ἴσον φάεσιν ἐμοῖσιν.

Ὁ Αἰσχύλος εἶπε καὶ ὑπὲρ τὰ ὀμμάτια (Ἐπτ. ἐπὶ Θήβ. 532),

Σέβειν πεποιθώς, ὀμμάτων θ' ὑπέρτερον.

Καὶ ἐπειδὴ ἡ ἐντροπή εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς πρώτους φαίνεται, ἐκ τούτου λέγομεν φεύγοντες τὴν ὄψιν τινὸς : Μὲ ποῖα ὀμμάτια νὰ τὸν ἴδω; Οὕτως εἶπεν ὁ Δημοσθένης (Περὶ Στεφάν. σελ. 295) « Τίσι δ' ὀφθαλμοῖς, πρὸς Διὸς, ἐρωῶμεν » ἂν τοὺς εἰς τὴν πόλιν ἀνθρώπους ἀφικνουμένους ». Παρόμοια καὶ ὁ Σοφοκλῆς περὶ τοῦ Αἴαντος ἐντρεπομένου νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν πατέρα του (Αἴ. 462),

Καὶ ποῖον ὄμμα πατρὶ δηλώσω φανείς

Τελαμῶνι; Πῶς με τλήσεται ποτ' εἰσιδεῖν;

2) Καλὸν καὶ Κακὸν ὀμμάτιον λέγουν πολλοί, πιστεύοντες θεισிடαιμόνως, ὅτι ἔχουν δύναμιν τινὲς νὰ ὠφελήσωσι, ἢ νὰ βλάψωσι μὲ μόνον τὸ βλέμμα. Καὶ ὅταν ἀρρώσῃ τις ἡ θυς-
χὴς, ἀντὶ νὰ ἐρευνήσῃ τὰς ἀληθεῖς αἰτίας τῶν παθημάτων (γεννημένας πολλάκις ἀπὸ τὴν ἀπαιδευσίαν του), τὰς ζητεῖ ὅπου δὲν εἶναι δυνατόν νὰ τὰς εὔρῃ, λέγων ὡς τὰ μωρὰ γραῖ-
δια, Ὅ δεῖνα μὲ ὠμματίασεν, ἢ μὲ ὠφθάλμισε (fasciner). 3) Ὅσον διὰ τὰ ὀμμάτια (par manière d'acquit), φράσις σημαίνουσα τὸ ὅχι ἀπὸ καρδίας, ἀλλὰ δι' ἄλλας διαφόρους αἰτίας, πολλάκις ὅχι ἐπαινετὰς, γινόμενον. 4) Μὲ στραβὸν ὀμμάτιον, ἢ Μὲ στραβὰ ὀμμάτια μὲ βλέπει, ἤγουν, δὲν με βλέπει εὐχαρίστως (regarder de travers). Οὕτως εἶπεν ὁ Σόλων περὶ τῶν ἀπαρεσκομένων εἰς τὴν νομοθεσίαν του (BRUNCK. *Analect.* I, σελ. 73),

————— Νῦν δέ μοι χολούμενοι
 Λοξὸν ὀφθαλμοῖς ὁρῶσι πάντες, ὥστε δῆϊον,
 καὶ ὁ Ἀνακρέων (61),

————— Τί δή με
 Λοξὸν ὄμμασι βλέπουσα
 Νηλεῶς φεύγεις; —

Τὰ σύνθ. Ὄμματόκλαδον, καὶ Ὄμματόφυλλον,
 σημαίνουν τὸ Βλέφαρον Ἑλλ. (paupière).

* ὍΜΟΙΟΠΛΕΥΡΟΝ. Ζ. Χρυσόξυλον.

ὍΜΟΛΟΓΙΑ, Σ. Ἐγγραφὸς δῆλσις τοῦ χρέους διδομένη
 ἀπὸ τὸν δανειζόμενον εἰς τὸν δανείζοντα (obligation). Ἡ
 λέξις εἶναι παλαιὰ (Δημοσθέν. Κατὰ Διονυσιοδώρ. σελ. 1283).
 « Ὁ μὲν δανειζόμενος... ἐν γραμματιδίῳ δυοῖν χαλκοῖν
 » ἐωνημένῳ, καὶ βιβλιδίῳ, μικρῷ πάνυ, τὴν ὍΜΟΛΟΓΙΑΝ
 » κατατέλλοιπε τοῦ ποιήσιν τὰ δίκαια ».

ΟΝ. Ζ. ΟΣ.

ὈΝΟΜΑ, Σ. εἰς σημασίαν τοῦ φήμη (renommée, re-
 nom), οἷον Ἐκβῆκε (χυθ. Ἐβγῆκε) τὸ νομά του εἰς
 ὄλον τον κόσμον. Ἡ φράσις εἶναι τῶν Ἑβδ' (Ἰεζεκ. ις',
 14), « Καὶ ἐξῆλθέ σου ὄνομα ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἐν τῷ κάλλει
 » σου κ. τ. λ. ». Ὅθεν καὶ ἐπίθετον Ὀνομασῶς καὶ Ὀνο-
 ματισμένος (renommé), Ὀνομασὸς καὶ ποιητικ. Ὀνο-
 μακλυτὸς, Ἑλλ. (Ζ. καὶ Εὐγάζω).

Διὰ ὄνομα, ἐξ αἰτίας, διὰ χάριν (Ἐνεκεν, Χάριν, Ἑλλ.)
 οἷον (Ἀπολλ. ἐν Τυρ.)

Διὰ ὄνομα τῆς Τάρσιας, χάνομεν τὸ παιδί μας.

Καὶ πάλιν.

Γιὰ ὄνομα τάφεντη της ὕλοι τους τὴν ἐκλέγαν.

Ἐκ τούτου ἐπλάσθη καὶ χυθ. ἐπίρρ. ταυτόσημον, καὶ σχεδὸν συνώνυμον τοῦ Ἐπιλογῆς, τὸ Ἐπινομή (ἀντὶ τοῦ Ἐπωνυμῆς) ἡγούν, Ἐπ' ὀνόματι. Ζ. Ἐπιλογῆς.

ΟΝΟΜΑΣΤΟΣ. ΟΝΟΜΑΤΙΣΜΕΝΟΣ. Ζ. Ὄνομα.

ΟΝΥΧΕΑ, Θηλ. Δ. Σήμερον ὀνομάζεται *Νυχᾶς, ἀρσ. (onglée), νάρκη εἰς τὰ ἄκρα τῶν δακτύλων ἀπὸ σφοδρὸν κρύος. Ἀπὸ τὸ Ὀνυχία (πάθος ὀνυχος), κατὰ τὸ Κεφαλαία (πάθος κεφαλῆς), ἢ τὸ Ὀνυχία, κατὰ τὸ Ὀφθαλμία (πάθος ὀφθαλμῶν).

ΟΞΥ, Σ. Δ. Ὄξυ ὀνομάζομεν τὸ ἰάνθινον χρώμα (violet foncé). Ὁ Εὐστάθιος (Ὀδυσσ. κ', σελ. 1658) μᾶς ἐξηγήσε τὰ γενέθλια τῆς λέξεως· « Χαιρήμων... κοινῶς μὲν » τὰ ἄνθη, Ἐαρος τέκνα ἐκάλεσεν, ἰδίως δὲ τὰ ῥόδα, » Ὄξυφεγγῇ καὶ Ἐαρος τιθηνήματα. Ἐνθα ὅρα τὸ » Ὄξυφεγγῇ χρήσιμον ὃν εἰς τὸ νοῆσαι τοῦνομα τῆς » Ὄξεϊας βαφῆς ».

ΟΞΥΑ, Σ. Ὄξυα ἔτι καὶ σήμερον λέγεται τὸ δένδρον τὸ ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς ὀνομαζόμενον, Ὄξυα καὶ Ὄξυη, Ἑλλ. (hêtre).

ΟΞΥΝΗΘΡΑ. Ὁ Σ. Ξυνίδα καὶ Ξυνίτρα. Ὁ Δ. Ὄξυνίδα. Ὁ Ἄγγλος ἐκδότης τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. Ixxxv), Ξυνίτρα καὶ Ὄξυλίδα. Τὸ τελευταῖον ὄνομα σιμόνει πλέον εἰς τὸ παλαιὸν Ὄξαλις Ἑλλ. (oseille).

* ὈΠΙΣΘΟΚΩΛΑ, ἐπίρρ. Παλιμπυγηδὸν Ἑλλ. (à reculons). « Παλιμπυγηδὸν, τὸ εἰς τοῦπίσω ἀναποδίζειν » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ὈΠΙΣΘΟΛΑΚΚΟΣ (κακὰ γραμμένον εἰς τὸν Δ. Ὀπισθόλακρος). Ὀπισθόλακκον (occiput) ὠνόμαζαν οἱ Γραικοί. τὸ Ἰνίον, Ἑλλ. Ἴδε καὶ Ἄτακτ. I, σελ. 61.

ΟΡΓΟΝ (Ζ. Ἀνεψητάριον). Ἐκ τούτου πιθανὸν ὅτι παρ-

ἀγεται τῶν Γάλλων τὸ Organsin, ἀν καὶ τοῦτο λέγεται ἰδίως περὶ χορδῆς συσπρεμμένης ἀπὸ δύο ἢ τρεῖς κλωσὰς μεταξίου ἀνεργάσου.

ΟΡΓΟΝΩ, Σ. σχίζω τὴν γῆν εἰς αὐλάκια (sillonner), Ὀργάω καὶ Αὐλακίζω, Ἑλλ. Ἀπὸ τὸ ἄχρηστον Ὀργόω. Καὶ ἡ τοιαύτη γῆ ὠνομάζετο Ὀργάς, Ἑλλ. κατὰ τὸν Ἡσύχιον : « Ὀργάδες, οἱ γεγεωργημένοι τόποι ».

ὍΡΕΞΙΣ. Καλὴν ὄρεξιν! (bon appétit) εὐχόμεθα εἰς τοὺς μέλλοντας νὰ γευθῶσιν. Οἱ παλαιοὶ, κατὰ τὸν Ἀθήναιον (IV, σελ. 149), ἔλεγαν, « Εὖ δειπνήσεις! »

ὍΡΘΑΓΙΑ καὶ Ὀρταγιά, Σ. Τὸ ἐξηγεῖ Δίκαιον, πρέπον, εὐλογον (ce qui est juste, convenable, raisonnable). Ἴσως ἀπὸ τὸ Ὄρθῃ ἀγυιὰ (chemin droit), μεταφορ. ὡς ἐρμηνεύουν συχνὰ οἱ Ἑβδ. τὴν Δικαιοσύνην διὰ τοῦ, Ὄρθαι ὁδοί, τρίβοι, τροχιαί.

ὍΡΘΟΚΑΤΗΒΑΤΟΣ, Σ. ἡ Ὄρθοκαταίβχτος, ὁ μακρὸς τὸ σῶμα χωρὶς χάριν (d'une taille effilée). Ἴσως εἶναι ὁ ἀπὸ τὸν Ἰπποκράτην ὀνομαζόμενος Κανονίας, τὸ ὁποῖον ἐξηγῶν ὁ Γαληνὸς λέγει « Κανονίαί, ὀρθοὶ καὶ προσεσαλμένοι τὰς » γαστέρας »· ὁ δὲ Ἑρωτιανὸς, « Ὄρθιοι καὶ λεπτοί ».

ὍΡΘΩΜΑ. Ζ. Ὄρθωσις.

ὍΡΘΟΝΩ, Σ. ἀντὶ τοῦ Κατορθόνω, Κατορθόω, Ἑλλ. φέρω εἰς καλὴν ἔκδοσιν, εἰς τὸ ποθοῦμενον τέλος. 2) Παθ. ἡ μέσ. Ὄρθόνομαι (réussir), Ὄρθόομαι Ἑλλ. οἶον (Ἡροδότ. I, 120) « Ἦν ἡ διάβασις ἡ ἐπὶ Μασσαγέτας μὴ ὀρθωθῇ ». Τὸ ῥηματικὸν, * Ὄρθωσις (réussite)· ὅθεν ἐξηγεῖται τοῦ Πλουτάρχου (Περὶ δεισιδαιμόν. σελ. 635, τόμ. VI, Reisk.) τὸ « Παρ' ὧν [Θεῶν] αἰτούμεθα... ὁμόνοιαν, εἰρήνην, ὍΡΘΩ- » ΣΙΝ λόγων καὶ ἔργων τῶν ἀρίστων » ὅπου ὁ Ρεῖσκιος ἐπεθύμει, χωρὶς λόγον, νὰ διορθώσῃ ΚΑΤΟΡΘΩΣΙΝ.

* ΟΡΘΩΣΙΑ. Ζ. Ὄρθωσις.

* ΟΡΘΩΣΙΣ. Προκρίνω τούτο, ἢ καὶ τὸ * Ὄρθωσία, παρὰ τὸ Ὄρθωμα, Σ. « Ὄρθωσία, ἢ ὄρθωσις » λέγει ὁ Σουΐδας. Ζ. Ὄρθόνω.

ΟΡΙΖΩ, Σ. Ἐσήμαινε πρώτως καὶ κυρίως Βάλλω ἢ πῆγω ὄρους· καὶ ἐπειδὴ ἡ πῆξις τῶν ὄρων γίνεται διὰ νὰ μὴν ὑπερβαίνωνται, ἔλαβε τὸ ῥῆμα τὴν ἔννοιαν τῆς συμβουλῆς, διαταγῆς, προσαγῆς, καὶ ἐμεταφέρθη φυσικὰ εἰς πᾶσαν ἐντολήν, ἀνωτέρου πρὸς κατώτερον, σοφωτέρου πρὸς ἀπαίδευτον. Οὕτως οἱ Ἀθηναῖοι ἰσχυρίζοντο, ὅτι ἔπρεπε νὰ ὀρίζωσιν, ἤγουν νὰ ὀδηγῶσι καὶ νὰ συμβουλεύωσιν, ὡς ἐμπειρότεροι, τοὺς λοιποὺς Ἕλληνας, ὡς λέγει ὁ Δημοσθένης πρὸς αὐτοὺς (Περὶ συντάξεως. 168) « Νυνὶ δὲ, πρωτεύειν μὲν ἀξιούτε, καὶ τὰ δίκαια » ὀρίζειν τοῖς ἄλλοις κ. τ. λ. ». Καὶ τοῦτο ἔκαμναν καταρχὰς, ὠρίζαν κ' ἐσυμβούλευαν τὰ δίκαια καὶ συμφέροντα εἰς ὅλους· ἀλλ' ἔπειτα καὶ τὰ ἐπρόστασσαν, ὡς δεσπόται, ἕως ἐκατήντησαν νὰ προστάσσωσι καὶ τὰ ἄδικα, ὡς τύραννοι.

Σήμερον εἰς ἡμᾶς τὸ Ὄρίζω σημαίνει προστάσσω (ordonner), οἷον Μὴ τὸ ὀρίσῃ ὁ Θεὸς! à Dieu ne plaise!), ὤρισεν ὁ βασιλεὺς, καὶ Βασιλικὸς ὀρισμός. 2) Φιλοφρονητικῶς, προσκαλοῦντες τινὰ, Ὄρισε εἰς τὸν οἶκόν μου (faites-moi l'honneur de venir chez moi). 3) Ὑπηρέτης προσκαλούμενος ἀπ' αὐθέντην, ἢ φίλος ἀπὸ φίλου λέγει, Ὄρισε, ἢ καὶ κατὰ συγκοπὴν, Ὄρσε (plait-il?).

ΟΡΚΑ, Σ. ἴσως ὁ Ὄρυξ Ἑλλ. κῆτος ὀνομαζόμενον ἀπὸ τὸν Πλίνιον Orca (orque ἢ épaulard). Ὁ Οὐόσσιος ἰσχυρίζεται, ὅτι εἶναι ὁ Ὄρυξ τοῦ Στράβωνος (Γεωγραφ. III, σελ. 145), ὅς τις λαλῶν περὶ τῆς Τουρδοτανίας, λέγει· « Ὡς δ'

» αὐτως ἔχει καὶ περὶ τῶν κητείων ἀπάντων, Ὀρύγων τε καὶ
» φαλαινῶν, καὶ φυσητήρων ».

ὈΡΚΥΝΟΣ. Ζ. Ὀκρινος.

ὈΡΜΙΖΩ, Σ. συνών. τοῦ Ὀρμῶ, Ἑλλ. καὶ κοιν. καὶ τοῦ
Χυμίζω ἢ Χύνομαι, κοιν. (Ἄτακτ. II, σελ. 390).

ὈΡΜΙΝΙ, Σ. Ὀρμίνιον, ὑποκορ. τοῦ Ὀρμινον, Ἑλλ. τῶν
φυτολόγων τὸ *Salvia horminum* (Ormin). Ἀπὸ τὸ Ὀρμῶ,
διότι ἐπισεύετο διεγερτικὸν εἰς ἀφροδίσια, ὡς λέγει ὁ Διοσκο-
ρίδης (III, 145) « Δοκεῖ δὲ καὶ τοῦτο, σὺν οἴνῳ πινόμενον
» [εἰς] συνουσίαν παρορμαῖν ». Οἱ περιηγηταὶ (ἴδ. τὸν Θεό-
φρας. ἐκδ. τοῦ Stackhouse, σελ. Ixxxv) τὸ ἤκουσαν ὀνο-
μαζόμενον καὶ Σαρκόθροφι, ἤγουν Σαρκοτρόφιον, ἢ
Σαρκότροφον, διὰ δύναμιν ἴσως σαρκωτικὴν (sarcoti-
que), ἢ διεγερτικὴν τῆς σαρκός. Ζ. Σάρκα.

ὈΡΝΕΟΝ. Ζ. Ὀρνιον.

ὈΡΝΙΘΑ, Σ. Δ. Τὸ Ὀρνις Ἑλλ. (ὅθεν τὸ Ὀρνιθα) εἰς
τοὺς παλαιοὺς ἐσήμαινε γενικῶς τὰ πετεινὰ (oiseaux). Ἄλλ'
ἔπειτα εἰδικώτερον ἐσήμανε καὶ τὴν Κότταν (poule),
Ἀλεκτορίδα Ἑλλ. Εἰς τοῦ Μενάνδρου τοὺς χρόνους καὶ
αὐτοὶ οἱ Ἀττικοὶ τὴν ὠνόμαζαν Ὀρνιθα καὶ Ὀρνίθιον
(Ἀθην. IX, σελ. 373).

ὈΡΝΙΘΑΡΕΪΟΝ, Σ. Δ. Ὀρνιθῶν, Ἑλλ. τόπος ὅπου κοι-
τάζονται αἱ ὀρνιθες (poulailler). Ὁ Δ. προσθέτει καὶ συνών.
ὈΡΝΙΘΟΪΤΟΝ, σφαλμένον, νομίζω, ἀντὶ τοῦ ὈΡΝΙΘΟΪ-
ΚΟΙΤΟΝ. Ὀνομάζεται ἔτι καὶ Κουμάσιον οὐδετέρ. ἂν καὶ
ὁ Σ. τὸ ἐσημειώσεν ἄρσεν. Κουμάς, ὡς τὸ προφέρουν σήμε-
ρον οἱ Τοῦρκοι, καὶ ὡς πιστεύεται κοινῶς, ὅτι ἀπὸ τοὺς Τοῦρ-
κούς ἐπέρασεν εἰς ἡμᾶς ἡ λέξις. Ἐξεναντίας οἱ Τοῦρκοι τὴν
ἔλαβαν ἀπὸ ἡμᾶς, ἐπειδὴ λέγει ρητῶς ὁ μὴ γνωρίσας ποτὲ

Τούρκους Ἡσύχιος « Κουμάσιον , τὸ τῶν ὀρνίθων οἶκημα » ἐξηγημένον διαφόρως ἀπὸ τοὺς κριτικούς. Εἶναι, ἀνθὲν ἀπατῶμαι, κατὰ τροπὴν διφθόγγου, ἀντὶ τοῦ Κοιμάσιον, ἀπὸ τὸ Κοιμῶμαι. Κατ' ὁμοίαν τροπὴν, λέγομεν Προυκίον ἀντὶ τοῦ Προικίον, καὶ Φλούδιον ἀντὶ τοῦ ἀχρήσου Φλοίδιον, ὑποκορ. τοῦ Φλοιός.

ΟΡΝΙΘΟΣΚΑΛΙΔΑ. Ζ. Ξυλόκοτα.

ΟΡΝΙΘΟΥΦΛΟΤΗΣ, Σηλ. καὶ Ὀρνιθοτύφλωμα, οὐδετ. Δ. λέγεται καὶ Ὀρνιθοτυφλία, Νυκτάλωψ καὶ Νυκταλωπίαισις, Ἑλλ. Nyctalopie, Γαλλισί, ὅχι ὁμως, ὡς τὸ ἐξηγοῦν τὰ Γαλλικὰ Λεξικά: *Maladie des yeux, qui fait qu'on n'y voit pas si bien le jour que la nuit.* Ἐπρεπεν ἐξεναντίας νὰ ἐξηγηθῇ: *Maladie des yeux, qui fait qu'on n'y voit pas si bien la nuit que le jour,* ὡς τὴν ὀρίζει ὁ Ὀρειβάσιος· « Νυκταλωπίαισις δὲ ἐστίν, ὅταν » τὴν ἡμέραν ἀμέμπτως βλέπωσι, τῆς δὲ νυκτὸς προσαγοῦσης, χειρόν » (Ὀρειδασ. πρὸς Εὐνάπ. IV, 17), καὶ τὴν βιβαιόνην ἢ ἐξήγησις τοῦ Γαληνοῦ « Νυκτάλωπες, οἱ τῆς » νυκτὸς ἀλαοί ». Ἡ πλάνη ἐγεννήθη ἀπὸ ἄλλους ἰατροὺς Ἑλλήνας, πλανηθέντας κ' ἐκείνους ἀπὸ παλαιὰν γραφὴν εὐρισκομένην εἰς τοῦτο τὸ ῥητὸν τοῦ Ἱπποκράτους (Προῖρητ. II, § 40, σελ. 517), « Οἱ δὲ νυκτὸς ὀρῶντες, οὓς δὴ Νυκτάλωπας καλέομεν κ. τ. λ. » τὸ ὁποῖον ἀνεγινώσκετο κακὰ εἰς ὅλας τὰς ἐκδόσεις χωρὶς ἄρνησιν, ἀντὶ τοῦ « Οἱ δὲ νυκτὸς » ΟΥΧ ὀρῶντες κ. τ. λ. » ἑωσοῦ ἀνεκαλύφθη τὸ σφάλμα (κατὰ τὸ 1800 ἔτος) εἰς τὴν ἐκδόσιν καὶ μετάφρασιν τοῦ Περὶ ἀέρων, ὑδάτων, τόπων (II, σελ. 46) τοῦ Ἱπποκράτους.

ΟΡΝΙΟΝ, Σ. τὸ ἐξηγεῖ εἰς τὴν σημασίαν τοῦ παλαιοῦ ὄρνεον, Ἑλλ. (oiseau). 2) Ἡ μεταφορ. του σημασία ἐσημειώθη ἄλλοῦ (Ἄτακτ. II, σελ. 207), ὅπου πρόσθεσε, ὅτι οἱ

τοιούτοι Ὀρνέωδεις ὠνομάζοντο καὶ Χηνώδεις, Ἑλλ. καὶ Βοσκηματώδεις, Ἑλλ.

ὍΡΣΕ. Ζ. Ὁρίζω.

ὍΡΤΑΓΙΑ. Ζ. Ὁρθαγιά.

ὍΡΥΖΟΓΑΛΟΝ, οὐσ. οὐδέτ. (Ῥιζόγαλον, Σ.) ἀπὸ τὸ Ὄρυζα, Ἑλλ. (χυδ. Ῥίξι) καὶ τὸ Γάλα· Ὄρύζιον ἐψημένον με γάλα (riz au lait).

ΟΣ (εἰς) οὐδέτετρα ἀπὸ τῶν εἰς ΟΝ. Ζ. Ἔργον. — ἀρσενικά ἀπὸ τῶν εἰς ΩΝ. Ζ. Ψαρόνι.

ὍΣΤΙΣ, καὶ Ὅτις, ἀρσ. καὶ Ὅ,τι οὐδέτ. Ζ. Ὅτις.

ὍΤΙΣ, Σ. Ὅσις, Σ. Καὶ τὰ δύο εἶναι εἰς χρῆσιν, ἀντὶ τοῦ Ὅς ἢ Ὅσις Ἑλλ. ποιητικ. Ὅτις (qui, quiconque). Τὸ πρῶτον εἶναι Ὀμηρικόν (Ἰλιάδ. τ', 260),

Ἀνθρώπους τίνυνται, ὅτις κ' ἐπίορκον ὁμόσση.

Τὴν γενικὴν σχηματίζομεν Ὅτινος, ἀντὶ τῆς ὁποίας οἱ πεζογράφοι ἔλεγαν Οὔτινος, καὶ ὁ Ὄμηρος (Ὀδυσσ. α', 124) Ὅττεο. Τὴν αἰτιατικὴν Ὅτινα, ὡς πάλιν ὁ Ὄμηρος (Ὀδυσσ. δ', 204),

Τῶν δ' ἄλλων ὅτινα κραδίη θυμός τε κελεύει·

καὶ τὸ πληθυντικὸν Ὅτινας (Ἰλιάδ. ο', 492),

Ἦδ' ὅτινας μινύθη τε, καὶ οὐκ ἐθέλησιν ἀμύνειν.

« Ὅτινας, οὓς τινας » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

Τὸ Ὅ,τι, με διασολὴν γραμμένην ἢ νοουμένην, εἶναι τὸ οὐδέτ. τοῦ Ὅτις. Χωρὶς διασολὴν Ὅτι, γίνεται σύνδεσμος ἀφηγηματικὸς ἢ αἰτιολογικὸς· ἀφηγηματικὸς (que), οἷον, Μὲ εἶπεν, ὅτι θέλει ἐλθεῖν αὔριον· αἰτιολογικὸς (parce que), οἷον, Ἐθύμωσεν, ὅτι δὲν ἠθέλησεν ἀτὸν ἀκολουθήσω.

Ἀλλὰ τοῦτο τὸ Ὅτι λαμβάνει κάποτε καὶ τὴν χρονικὴν ση-

μασίαν τοῦ ἐπιρρήματος Ὅτε, ὡς, ὅταν ὁ λόγος ᾗναι περὶ νεωστὶ συμβάντος ἔργου ἢ λόγου, Τώρα ὅτι ἦλθα, καὶ συντομώτερον, Ὅτι καὶ ἦλθα, τὴν σιγμὴν δηλαδὴ ταύτην ἦλθα, Τώρα ὅτι τὸ ἤκουσα, ἤγουν πρὸ τῆς σιγμῆς ταύτης δὲν εἶχα τὸ ἀκούσειν, δὲν τὸ ἤξευρα. Ἰσως δὲ καὶ ἐχυδαίσθη ἀπὸ πλάνην τῆς ἀμφιδόλου γραφῆς μὲ ἀπόστροφον τοῦ Τώρα ὅτ' ἦλθα, ἥτις ἐπιδέχεται καὶ τοῦ Ὅτι καὶ τοῦ Ὅτε τὴν ἀναπλήρωσιν. Πιθανώτερον ὁμως ὅτι ἡ διὰ τοῦ Ὅτι γραφὴ εἶναι ἐλλειπτικὴ, Τώρα [Παρὸν εἶναι τὸ διάστημα τοῦ χρόνου καθ'] ὅτι ἦλθα, ὡς εἰς τὰ πρῶτα παραδείγματα, Μὲ εἶπε [τοῦτο] ὅτι θέλει ἐλθεῖν, καὶ Ἐθ' ὑμῶσε [διὰ τοῦτο] ὅτι δὲν ἦθ' ἐλησα. Πρόσθεσε, ὅτι οἱ παλαιοὶ ἐξεναντίας ἐμεταχειρίσθησαν κάποτε τὸ χρονικὸν Ὅτε, εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν τοῦ Ὅτι, οἶον, « Τῶν μὲν οὖν ὑμετέρων προγόνων καλὸν λέγεται, » Ὅτε τοὺς Ἀργείων τελευτήσαντας ἐπὶ τῇ Καθμεῖα οὐκ εἶσαν ἀτάφους γενέσθαι » (Ξενοφ. Ἑλλ. ἱστορ. VI, § 5, 46). Τὸ ἐξῆς τοῦ Πλάτωνος « Ἀκούομεν ἘΝ ἌΛΛΟΙΣ, ὍΤΕ » οὐδὲ βοὸς ἘΤΟΛΜΩΜΕΝ γεύεσθαι » (Πλάτ. Περὶ νομ. VI, σελ. 782) δὲν εἶναι τόσον βέβαιον, ἐπειδὴ, παρὰ τὸ ἐπιρρήμα, ἔχει χρεῖαν ἴσως ἄλλης διορθώσεως « Ἀκούομεν ἌΛΛΟΥΣ, » ὍΤΕ οὐδὲ βοὸς ἘΤΟΛΜΩΝ γεύεσθαι ». Πρὸ τούτων εἶπε καὶ ὁ Ὅμηρος (Ἰλιάδ. ρ', 626),

οὐδ' ἔλαθ' Αἴαντα μεγάλητορα καὶ Μενέλαον
Ζεὺς, ὍΤΕ δὴ Τρώεσσι δίδου ἑτεραλχέα νίκηην.

Ἐσημειώθη ἄλλοι (Ἄτακτ. I, 162-164), ὅτι οἱ βάρβαροι ποιηταὶ Γραικοί. ἐμεταχειρίζοντο ἀντὶ τοῦ ἀναφορικοῦ Ὅ, τὸ Τὸ, καὶ τοῦτο πάλιν (Αὐτόθ. σελ. 101, καὶ II, σελ. 315) ἀντὶ τοῦ χρονικοῦ Τότε.

ΟΤΡΑ καὶ Τρά, Σ. Τὸ ἐξηγεῖ ὡς συνών. τοῦ Βελονία

(aiguillée). Κλωσῆς μέρος, ὅσον ἀρκεῖ εἰς τὴν διὰ βελόνης ῥάψιν.

Ἀπὸ τὸ Tractus τῶν Ῥωμ. κατὰ τὰ Γλ. « Tracta... » ἐλκύσματα, μηρύματα » καὶ « Tractæ, κατάγματα ἐρίου, » ἐλκύσματα, μηρύματα ». Ὅθεν καὶ Trama (Trame) τὸ ὑφάδιον (Ζ. Λάμνω). Ὅταν ὁ λόγος ᾗναι περὶ μεταλλικῆς κλωσῆς τὴν ὀνομάζομεν Σύρμα. Ζ. Σύρμα.

ΟΥ δίφθογγος, ἀντὶ τῆς ΟΙ. Ζ. Ὀρνιθαρεῖον.

ΟΥΔΑ (εἰς) ὀνόματα. Ζ. Πλεξούδα καὶ Ψυχαρούδα.

* ΟΥΔΕΝ. Δύο φράσεις συνήθεις ἔχομεν ἐκ τούτου· λέγομεν, Εἶναι ἐν καὶ τὸ οὐδέν, Τὸ (ἢ Τὸν) κρίνω ἐν καὶ τὸ οὐδέν, σημαίνοντες πρᾶγμα ἢ πρόσωπον οὐθενὸς ἄξιον (Nul, ἢ qui n'importe en rien). Ἡ ἄλλη εἶναι, Ἀπὸ τὸ οὐδέν (De rien), οἶον, Ἀπὸ τὸ οὐδέν αὐξήθη, ἐπλούτησεν, ἔγινε μέγας καὶ πολὺς (Ζ. Οὐτιδανός), ὡς εἶπεν ὁ Κωμικός (Ὅρν. 799),

Ἡρέθη φύλαρχος, εἴθ' Ἱππαρχος, εἴτ' ἐξ οὐθενὸς
Μεγάλα πράττει.

ΟΥΔΕΤΙΠΟΤΕ. Ζ. Τίποτε.

ΟΥΛΑΚΗΣ. Ζ. Γλακῶ.

ΟΥΡΑ (εἰς) ὀνόματα. Εἰς τὰ προσημειωθέντα (Ἄτακτ. II, σελ. 291) περὶ τῶν τελευτώντων εἰς ουρα ἐπιτατικῶν ἢ περιεκτικῶν ὀνομάτων τούτων πρόσθεσε, ὅτι παρεφθάρησαν ἀπὸ τῶν παλαιῶν τὰ καταλήγοντα εἰς ωρα ἢ ωρη. Οὕτως ἔλεγον Πληθώραν, Ἑλλ. τὸ πολὺ πληθός, Ληθώραν τὴν παντελεῖ λήθην, Ἐλπώραν (καὶ Ἐλπωρὴν) τὴν μεγάλην ἐλπίδα, καὶ Θαλπώραν (ἢ Θαλπωρὴν) τὴν μετ' ἡδονὴν θάλψιν. Ἰδ. Ἀρχαδ. Περὶ τέν· σελ. 101. Ζ. καὶ Ξυσμάρα.

* ΟΥΡΑΝΙΑ (feu Saint-Elme). Ζ. Σίφουνας.

* ΟΥΣΙΑ (substance) ὀνομάζεται εἰς τὰ φαγησερά,

ὅ,τι ὠνομάζετο ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς Νόσιος, Ἑλλ. ὅθεν καὶ τὸ Νόσιμον καὶ τὸ Ἄνοσον· οἷον Τὸ κρέας τοῦτο δὲν ἔχει οὐσίαν, ἤγουν τοῦ λείπει ὅλον ἐκεῖνο τὸ μέρος, ὅ,τι τὸ κατασένει καὶ νόσιμον εἰς τὴν γεῦσιν, καὶ ἱκανὸν νὰ θρέψῃ. Καὶ τοῦτο μόνον ὠνόμαζεν ὁ Ἱπποκράτης (Περὶ τροφ. § 2, σελ. 593) Τροφήν· « Τροφῆς δὲ τὸ τρέφον τοῦτο τροφή, καὶ » Οἶον τροφή » ὅπου γράφε ψιλῶς Οἶον, ἤγουν μόνον.

ΟΥΤΙΔΑΝΟΣ, Σ. Οὐτιδανὸν ἄνθρωπον λέγομεν, τὸν οὐδενὸς ἄξιον (un homme de rien), τὸν λογιζόμενον Ἐν καὶ τὸ οὐδέν. Ζ. Οὐδέν.

ΟΦΘΑΛΜΟΦΑΝΙΑ. Ζ. Παροφθαλμιστής, καὶ Ψηφᾶς.

ΟΦΘΑΛΜΙΖΩ (χυδ. Φθαρμίζω, Σ.), συνών. τοῦ Ὀμμα-
τιάω. Ζ. Ὀμματίον.

ΟΦΙΔΟΓΛΩΣΣΟΝ (χυδ. Φιδόγλωσσον, Σ.), φυτὸν συγγενὲς τῆς Πτερίδος (fougère), ὀνομαζόμενον ἀπὸ τοὺς νέους φυτολόγους Ophioglossum (Ophioglosse ἢ langue de serpent).

Ἑλληνισί ἔπρεπε νὰ ὀνομάζεται, Ὁφιόγλωσσον· ἀλλὰ φυτὸν οὕτως ὀνομαζόμενον δὲν εὐρίσκεται εἰς τοὺς παλαιοὺς.

ΟΦΙΔΟΤΡΥΠΑ (Φιδότρυπα, Σ.) τρύπα ἢ φωλεὰ ὀφειδίου, (trou de serpent), Χειὰ, Ἑλλ.

* ὍΧΕΣΚΕ. Ζ. Τίς.

ΟΨΑΡΕΪΩ (χυδ. ψαρεύω, Σ. Δ.), Ἀλιεύω, Ἑλλ. (pêcher). Σπανιώτερον λέγομεν Ἀλιεύω· σώζεται ὅμως εἰς τὴν γλῶσσαν καὶ τοῦτο, οἷον (Ἀπολλ. ἐν Τύρ.),

Ὁ ΓΙΑΝΑΔΙΕΨΗ ὁ ψαράς, ἤλθεν ἐκεῖ νὰ φθάσῃ,
ἤγουν Ὁ ΔΙΑ ΝΑ ἈΛΙΕΨῃ.

ΟΨΙΜΟΣ. Ζ. Ἐψές.

Π.

ΠΑΓΑΪΝΩ. Ζ. Ὑπάγω.

ΠΑΓΙΑΪΔΙΟΝ. Ζ. Καλαμοπλαγίαυλον.

ΠΑΓΪΔΑ, οὐσ. Θηλ. Σ. Βρόχια, οὐδέτ. πληθ. Σ. Πάγη καὶ Παγίς, Ἑλλ. Παγίς (ρίεγε) ἢ Βρόχιον (lacet) λέγεται ἢ χρησίμος εἰς ζωγρείαν μηχανή· « Πάγη, παγίς, ποδάγρα, » βρόχος » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Στένω παγίδα (dresser un riége), ὡς ἔλεγαν καὶ οἱ παλαιοὶ « Πάγας σῆσαι » (Ἡρόδοτ. II, 121. § 2). Ἐπεσεν εἰς τὴν παγίδα ἢ εἰς τὰ βρόχια, ἤγουν ἐζωγρήθη· καὶ μεταφορ. ἐκρατήθη ἀπὸ ἀπάτην κακῆς ἐπιθυμίας· φράσις συχνὴ καὶ εἰς τὴν Π. καὶ εἰς τὴν Ν. Διαθήκην, οἷον « Ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ παγίδα » (Α', πρὸς Τιμόθ. 5', 9).

ΠΑΓΪΔΕΣ. Τὸ παράξενον εἶναι, ὅτι Παγίδας, Θηλ. καὶ Παγίδια οὐδέτ. ὀνομάζομεν καὶ τὰς πλευράς (côtes), ἤγουν τὰ περιέχοντα τὸν θώρακα κόκκαλα τοῦ σώματος. Ἡ λέξις, κακὰ ἐτυμολογημένη ἄλλου (Πρόδρομ. Ἑλλην. Βιβλιοθήκ. σελ. 284), ἐμεταμορφώθη ἀπὸ τὸ Πλαγίδες, εἰς τὸ Παγίδες, μὲ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ δευτέρου στοιχείου· καὶ μαρτύριον τούτου τὸ κοινὸν Παγιαύλιον ἀντὶ τοῦ Πλαγιαύλιον (flûte traversière). Πλαγίδας τὰς ὀνόμασαν οἱ Γραικοί. διότι ἀρχίζουν ἀπὸ τὰ πλάγια (côtés) τοῦ σώματος μέρη δεξιὰ καὶ ἀριστερά. Οὕτως ὀνομάζομεν Πλάγια, Σ. καὶ Βουνόπλαγα, Δ. οὐδέτ. πληθ. καὶ τὰς κλίσεις τῶν ὀρῶν (côtes), καὶ ἀπλῶς τὰ ὑψώματα τῆς γῆς (coteaux). Ἀπὸ τὸ πλάγιον παράγεται τὸ Πλαγιαῖζω ἀμετάβ. (se mettre sur le côté), καὶ μεταβ. (mettre sur le côté).

Ὁ χυδαῖσμός τῆς λέξεως δὲν εἶναι νέος· ἀπὸ τὴν ἐβδόμην

ἤδη ἑκατονταετηρίδα, ἔλεγον Παγίδες ἀντὶ τοῦ Πλαγίδες.

ΠΑΓΌΝΩ, ῥημ. ἐνεργ. Σ. Πήσσω τί ὑγρὸν (glacer)— 2)
Μεταφ. λυκῶ, θλίβω, οἶον Μοῦ ἐπάγωσε τὴν ψυχὴν
ἢ τὴν καρδίαν, ὥς καὶ οἱ παλαιοὶ (Ἡσιόδ. Ἔργ. καὶ ἡμ.
360),

———— Τό τ' ἐπάχνωσεν φίλον ἦτορ·

καὶ παθητικῶς (Εὐριπιδ. Ἴππολ. 803).

Λύπη παχνωθείς, ἢ πὸ συμφορᾶς τινος;

3) Παγόνω ἀμεταβ. συσέλλομαι ἀπὸ τὴν ψύχραν, πήσσομαι
(se geler, se glacer) Πήγνυμαι, Ἑλλ. καὶ μεταφορ.
οἶον Ἐπάγωσα, ὥς τὸ ἤκουσα, Κατεπλάγην, Ἑλλ.
(s'étonner, demeurer stupéfait). Ζ. καὶ Ψυχραίνω

ΠΑΓΟΣ, οὐδέτ. Σ. Παγετὸς ἢ Πάγος, ἄρσ. Ἑλλ. (gelée).
Εἰς τοὺς Ἑβδ. εὐρίσκεται καὶ ὁ οὐδέτερος σχηματισμὸς
(Ναοῦμ, γ', 17) « Ἐν ἡμέρᾳ πάγους » μὲ διάφορον ὁμῶς
γραφὴν Πάγου.

ΠΑΓΩ. Ζ. Ὑπάγω.

ΠΑΖΑΡΙΣΙΟΝ. Ζ. Πρατικόν.

ΠΑΘΑΪΝΩ, Σ. αἰσθάνομαι ἀδούλητον τί καὶ δυσάρεστον
(souffrir). Τούτου ἐπίτασις εἶναι τὸ Πάσχω (pâtir).
Εἰς τὰ προλεγμένα (Ἄτακτ. II, σελ. 281) πρόσθεσε τὰς
ἐξῆς φράσεις, Ἡ θελές τα κ' ἔπαθές τα, λέγομεν πρὸς
τὸν πάσχοντα ἐξ ἰδίας ἀδουλίας ἢ ἀπροσεξίας. Πρὸς τὸν
τοιούτον ἀκόμη λέγεται καὶ τὸ, Καλὰ νὰ πάθης! τὸ ὁποῖον
ἄλλως νὰ ἐξηγηθῇ δὲν ἔμπορεῖ πλὴν κατὰ σχῆμα τὸ λεγόμενον
Εὐφημισμὸς, ἡγουν Κακὰ ἔπαθες. Θέλεις πάθειν
(ἢ σ' εὐχομαι νὰ πάθης) καλὰ εἰς τὸ ἐξῆς (Ζ.
Ἰχίτας).

Τοιούτων εὐφημισμῶν παραδείγματα εἰς τοὺς παλαιούς εὐρίσκονται πολλά· τὸ μάλιστα ἀξιοσημεῖωτον εἶναι τοῦ Δημοσθένους. Ὁ φιλόπατρις οὗτος ῥήτωρ, θέλων νὰ παρ-
στήσῃ εἰς τοὺς ἀνοήτους συμπολίτας του, ἀπὸ πόσῃν εὐπορίαν
εἰς πόσῃν ἀπορίαν εἶχαν καταστήσειν, λέγει (Πρὸς Λεπτίν. σελ.
492) « Τότε μὲν γὰρ ἡ πόλις ἡμῶν καὶ γῆς εὐπόρει καὶ
» χρημάτων, νῦν δὲ εὐπορήσει· δεῖ γὰρ οὕτω λέγειν, καὶ μὴ
» βλασφημεῖν ». Ἀντὶ νὰ εἴπῃ, « Νῦν δὲ ἈΠΟΡΕῖ » διὰ
νὰ φύγῃ τὸ δύσφημον, εἶπε « Νῦν δὲ ΕὐΠΟΡΗΣΕΙ » ἤγουν,
Τότε ἡ πόλις εἶχε καὶ γῆν καὶ χρήματα πολλά, τώρα δὲ, θέλει
τὰ ἀποκτήσειν.

Καλὴν τὴν ἐπάθαμεν, (ἐλλειπτ. τοῦ Τύχην) λέ-
γομεν εἰρωνικῶς παθόντες τὶ ἀπροσδόκητον, καὶ Καλὴν Θέ-
λομεν τὴν πάθειν, κινδυνεύοντες νὰ τὸ πάθωμεν. Οὕτως
εἶπεν ὁ Ἀριστοφάνης Ἐκκλ. 95),

Οὐκοῦν καλὰ γ' ἂν πάθοιμεν, εἰ πλήρης τύχοι
Ὁ δῆμος ὦν, κ. τ. λ. —————

Ἄν πάθῃ τίποτε, ἤγουν Ἄν ἀποθάνῃ· ὥς καὶ οἱ παλαιοί. Ὁ
Δημοσθένης (Κατὰ Φιλίππ. Ι, σελ. 43) λέγει περὶ τοῦ Φιλίπ-
που, πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, « Ἄν οὗτός τι πάθῃ, ταχέως ὑμεῖς
» ἕτερον Φίλλιππον ποιήσετε ». Οἱ παλαιοὶ ἐσυνήθιζαν ν'
ἀρχίζωσι τὰς διαθήκας των μὲ τοῦτα τὰ λόγια : « Ἔσται μὲν
» εὖ· ἢν δέ τι πάθῃ, ταῦτα διατίθεμαι ». Τί ἔπαθε,
ἤγουν τί τὸν συνέδη, διὰ ποίαν αἰτίαν, οἷον προσμένοντες
τινὰ βραδύνοντα λέγομεν, ἴ Τί ἔπαθε καὶ δὲν ἔρχεται ;
ὥς εἶπεν ὁ ἀνωτέρω Κωμικὸς (Σφ. 266),

Τί χρῆμ' ἄρ' οὐκ τῆς οἰκίας τῆσδε συνδικαστῆς
Πέπονθεν, ὥς οὐ φαίνεται δεῦρο πρὸς τὸ πλήθος ;

τὸ ὁποῖον ἐλέγετο καὶ διὰ μετοχῆς οἷον, κοιν. ἴ Τί ἔπαθες

καὶ γελαῖς; « Τί παθὼν γελαῖς »; Ἐλλ. Ἑπίπαθες
» καὶ σιωπᾶς; « Τί παθὼν σιγᾶς; » Ἐλλ.

ΠΛΩΘΗΜΑ. Τὰ παθήματα γίνονται μαθήματα,
Παροιμία φρονιμωτάτη, ἀλλ' ἥτις δὲν ὠφέλησε ποτὲ πλὴν τοὺς
φρονίμους.

ΠΑΘΗ. Ζ. Παχὺ.

ΠΑΙΓΝΪΔΙΑ, οὐσ. πληθ. Ζ. Παίζω.

ΠΑΙΔΟΓΡΑΦΪΑ, Δ. Παιδογραφίαν καὶ Παιδιο-
γραφίαν (νομικὰς λέξεις ἀναγκαίως εἰς ἡμᾶς) ἔλεξαν οἱ
Γραικοί. τὴν εἰς τὸ δημόσιον γραμματεῖον τῶν γεννωμένων
παιδίων καταγραφὴν.

ΠΑΪΩ, Σ. Λέγεται καὶ περὶ παίξεως μουσικῶν ὀργάνων
(jouer), οἷον Παίζει τὴν λύραν, τὴν κιθάραν,
ὥς εἶπεν ὁ Πίνδαρος (Ὀλυμπ. I, 23),

Μουσικᾶς ἐν αὐτῷ,
Οἷαν παίζομεν φίλαν,
Ἄνδρες ἀμφὶ θαμὰ
Τράπεζαν————

Καὶ αὐτὰ τὰ ὄργανα, Παιγνίδια, εἶτι δὲ καὶ Σημάματα
χυδ. ἀντὶ τοῦ Σημάματα ἢ Σημάσματα, ἀπὸ τοῦ
Σημαίνω (sonner). Εἰς τὸν ἀόριστον λέγομεν Ἑπαιξα.

ΠΑΪΡΝΩ. Ζ. Πέρνω.

ΠΑΚΤΩΤΗΣ. Ζ. Ἀνασάτης.

ΠΑΛΑΜΑΡΙΟΝ. Ζ. Παλάμη.

ΠΑΛΑΜΗ, Σ. τῆς χειρὸς τὸ ἔσω κοῖλον μέρος (paume).
Τὸ ὑποκορ. Παλάμιον, οἷον Τοῦ ἔπαιξαν τὰ παλά-
μια, ἡτὰ παλαμάκια, ἤγουν τὸν ἐκρότησαν περιπαίζοντες.
Ἐκ τούτου καὶ Παλαμάριον τὸ χονδρὸν σχοινίον (cable)
ἐκ τοῦ ὁποίου κρέμεται ἡ ἄγκυρα (câble). 2) ἐκ τοῦ ὁποίου

ἀμέσως προσδένονται τὰ πλοῖα εἰς τὴν γῆν, Ἀπόγειον καὶ Πρυμνήσιον, Ἑλλ. (amarre).

Πιθανὸν ὅτι Παλαμάριον ὠνομάσθη διὰ τὸ πάχος, ὥς ἐν γερμίζῃ τὴν παλάμην· τὸ ὀνομάζουσι ἔτι καὶ Γούμεναν Σ. ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν gumena (gomène), τὸ ὁποῖον ἐτυμολογήθη ἀπιθάνως ἀπὸ τὸ Κάμιλος, Ἑλλ. (σχοινίον χονδρόν). Ἴσως κατὰ χυθ. γελοῖαν μεταφορ. ἀπὸ τὸ Ἠγουμένη (Abesse).

ΠΑΛΑΜΙΖΩ, Σ. Παλαμίζει τὸ πλοῖον ὅστις φράσσει τὰ σχίσματα ἢ τὰς τρύπας τοῦ πλοίου ἐπαλείφων μὲ πίσσαν, ῥητίνην καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἀπὸ τὸ Παλάμη, ὡς ἐτυμολόγησαν τινὲς καὶ τὸ Spalmare (espalmer) τῶν Ἰταλῶν. Τὰ Γλ. φέρουν « Palmo συνδέω ».

ΠΑΛΙΝΔΡΟΜΙΑ ΘΑΛΛΑΣΣΗΣ. Ζ. Ἀναρρόυσα.

ΠΑΛΙΡΕΑ, Δ. Τὸ ἐξηγεῖ διὰ τοῦ Παλίουρος, Ἑλλ. (Διοσκορίδ. I, 121). Εἶναι, ἂν δὲν λαθάνωμαι, ἐκεῖνο τὸ εἶδος τοῦ Παλιούρου, χρήσιμον εἰς βαφήν (nerprun des teinturiers), τὸ τουρκοχυδαῖσι ὀνομαζόμενον Ἀσφούρ ἢ ὡς ἄλλοῦ τὸ ὀνομάζει ὁ Δ. Οὔσφουρ, μὲ συνών. Κνίκος. Ὁ Κνίκος (γρ. Κνήκος) ὅμως εἶναι ὁ Cartamus tinctorius (safran bâtard) τῶν φυτολόγων, χρήσιμος ὁμοίως εἰς βαφήν. Ὁ αὐτὸς Δ. φέρει καὶ Ἀσφη, θηλ. ὡς συνών. τοῦ Ἄλιμος, Ἑλλ. Ὁ Διοσκορίδης (I, 120) ἱστορεῖ ἀμέσως πρὸ τοῦ Παλιούρου τὸν Ἄλιμον. Κατὰ τὸν Ἀγγλον Ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (pag. Ixii), Παλίουρο ἠκούσθη προφερόμενος ὁ Παλίουρος.

ΠΑΛΙΣΤΡΟΝ, Σ. ἐργαλεῖον χρήσιμον εἰς ξέσιν καὶ ὀμάλισιν τῶν τραχέων, Λίστρον, Ἑλλ. (doloire, rabot). Ἴσως ἡ ὀρθὴ γραφὴ ἐπρεπε νὰ ᾔηται Πάλλιστρον, ἀπὸ τὸ Πᾶν καὶ Λίστρον· « Λίστρον, ξυστήρ... ὀμάλιστρον, κ. τ. λ. » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Ἴσως δὲ καὶ ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὸ Ὀμάλιστρον, Ἑλλ.

μέ ἀφαίρεσιν τοῦ ἀρχικοῦ, καὶ τροπὴν τοῦ μ , Μάλιςρον καὶ Πάλιςρον. Τὸ Λίςρον τοῦ Ὀμήρου (Ὀδυσσ. χ', 455) ἐξηγεῖται ἀπὸ τὸν Εὐστάθιον « Πτύον σεσιδηρωμένον » (bêche).

ΠΑΛΟΥΚΙ. Ζ. Ρούμπαλον.

ΠΑΝΙΣΤΡΩΝ, Σ. Πανίον προσδεμένον εἰς ἄκραν ξύλου, χρήσιμον νὰ σαρόνη τὸν φούρνον μετὰ τὴν πύρωσιν (écouvillon). Ὅσις ἀγαπᾷ νὰ τὸ ἐξελληνίσῃ, ἐμπορεῖ νὰ τὸ ὀνομάσῃ * Ἰπνόμακτρον.

ΠΑΝΤΕΛΑΚΑΪΚΑΛΟΣ. Ζ. Κάκαρον.

ΠΑΝΤΑΡΦΑΝΟΣ. Ζ. Παντόρφανος.

ΠΑΝΤΟΠΩΛΗΣ. Ζ. Εἶδος.

ΠΑΝΤΟΡΦΑΝΟΣ, Σ. Ὀρφανὸς ἀπὸ μητέρα καὶ πατέρα (orphelin de père et de mère).

ΠΑΠΑΔΙΑ. Ζ. Σκορδαλός.

ΠΑΠΑΔΑ, Ζ. τὸ Κουρκούτιον (Ἄτακτ. II, σελ. 207). Ἀπὸ τὸ Ἑλλ. Παιπάλη· « Παιπάλη, ἄλευρον λεπτὸν τὸ » ἀπὸ κριθῆς, ἢ κέγχρου, ἢ τὸ τυχόν » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ΠΑΠΑΛΗΘΡΑ, οὐσ. θηλ. Δ. αἱ μένουσαι ἀπὸ τὴν περιξύρησιν τῆς κεφαλῆς εἰς σχῆμα σφαῖρας εἰς τὴν κορυφὴν τρίχες τῶν ἱερωμένων (tonsure). Οὕτω τὴν ὠνόμαζαν οἱ Γραικοί. Τὴν ἔλεγον ἔτι καὶ Γάρῤῥαρον ἢ Γαράραν, Δ. σφαλλογραφημένην ἴσως ἀντὶ τοῦ, Καράραν, ἀπὸ τὸ Κάρα, ἢ κεφαλὴ.

ΠΑΠΑΠΑΠΑΝΑ, Σ. Παπαί, Ἑλλ. ἐπιφώνημα θαυμασμοῦ. Σώζεται λοιπὸν εἰς τὴν γλῶσσαν τὸ Παπαί, πολυσυλλαβισμένον κωμικῶς, κατὰ τὸ Παπαπαπαπάξ, Ἑλλ. τοῦ Κωμικοῦ (Νεφ. 391).

ΠΑΠΙΑ, Σ. Δ. Νῆσσα, Ἑλλ. (canard). Πιθανὸν ὅτι εἶναι ὁ Πάππος τοῦ Αἰλιανοῦ (Περίξ. ἰδιότ. III, 30, μέ

τάς σημ. τοῦ Σνεϊδέρ. σελ. 95), ἐπειδὴ ὁ Πολυδεύκης σημαίνει τὴν φωνὴν τῆς χηνὸς ὅχι πολὺ διάφορον ἀπὸ τὴν φωνὴν τῆς Παπίας διὰ τοῦ Παππάζω.

ΠΑΠΟΥΔΙΑ, οὐδέτ. πληθ. Σ. Κοκκία (fèves) ἢ Φασώλια (haricots) βρασμένα, ἀποσπαραγμένα καὶ ὀλίγον ἀλατισμένα, τρωγόμενα, ὡς κόλυβα. Κατὰ τροπὴν τοῦ ᾱ εἰς τὸ δ, ἀντὶ τοῦ Παπούλια. Οἱ φυτολόγοι ὠνόμασαν Pappules de Crète (Παπούλια τῆς Κρήτης) ὅσπριον τὶ παρόμοιον τοῦ Ὠχροῦ.

ΠΑΠΥΛΕΩΝ καὶ Παπυλαιών, Δ. Λέξις τῶν Γραικορ. σημαίνουσα σκηνὴν (tente), ὅθεν ἐγεννήθη τὸ Γαλλιστὶ λεγόμενον Pavillon. Παράγεται ἀπὸ τὸ Ῥωμ. papilio τὸ σημαίνει τὴν κοινῶς λεγομένην Πεταλούδαν (papillon), καθ' ὁμοιότητα τῆς ὁποίας ὠνόμασαν καὶ τὴν σκηνὴν μετ' αὐτὸ ὄνομα. Τὰ Γλ. φέρουν : « Papilio, σκηνώμα, ψύχη, ἙΣΠΙΝΊΗ ». Ψύχην νοοῦν τὴν Πεταλούδαν· τὸ τελευταῖον ἙΣΠΙΝΗ δὲν εἶναι οὔτε Ὅσπίτιον, οὔτε Κορτίνη, ὡς εἶκασαν οἱ κριτικοί. Ἰσως ἐγράφετο ἩΠΙΟΔΗ. Ὁ Ἀριστοτέλης (Περὶ ζ. ἰσop. VIII, 27) λαλῶν περὶ γένους τινὸς πεταλούδας λέγει, « Οἷον ὁ Ἡπίολος ὁ περὶ τὸν λύχρον πετόμενος » τὸ ὁποῖον ὁ Πλίνιος μεταφράζει papilio. Ὁ δὲ Οὐόσσιος εἰκάζει ὅτι καὶ τὸ Ῥωμαϊκὸν Papilio παράγεται ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Ἡπίολος.

ΠΑΡΑΓΆΔΙΟΝ, οὐσ. οὐδέτ. (Παρχαδάης, ἀρσ. Δ.) εἶδος δικτύου (filet), ἴσως ἀπὸ τὸ « Παρά γῆν » τὸ ριπτόμενον δηλαδὴ εἰς τὰ παράγεια, καὶ ὅχι εἰς τὸ πέλαγος.

ΠΑΡΑΓΙΆΛΙ. Ζ. Παραιγιαλίον.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ, λέξ. νομ. Δ. (prescription).

ΠΑΡΑΓΥΌΣ. Ζ. Θρεπτός.

ΠΑΡΑΓΩΓΗ, Δ. λέξις νομική (production des témoins).

ΠΑΡΆΔΑΡΜΌΣ. ΠΑΡΑΔΆΡΤΗΣ. Ζ. Παραδέρων.

ΠΑΡΆΔΕΙΓΜΑ. Ζ. Ἐξόμπλιον.

ΠΑΡΑΔΈΡΝΩ, ἀμετάβ. Σ. Δ. Κοπιάζω ὑπὲρ δύναμιν, θλίβομαι, ταλαιπωροῦμαι, οἷον (Ἀπολλ. ἐν Τύρ.),

ὅπου παράδειρε πολλά καὶ γλυσε τὴν ζωὴν του.

Ἀδιάφορον εἶτ' ἀπὸ τὸ Δαίρω, τὸ ραβδίζω (bâtonner), εἶτ' ἀπὸ τὸ Δέρω, τὸ ἐκδέρω (écorcher), κριθῇ ἡ μεταφορά. Τὸ ῥηματικὸν οὖσ. Παραδαρμός, Σ. (peine excessive), καὶ τὸ ἄχρηστον ἐπίθ. Παραδαρτάδης, Δ. Ὑπέρκοπος, Ἕλλην. (excédé de travail).

ΠΑΡΑΔΗΓΩ. Ζ. Παροδηγῶ.

ΠΑΡΑΔΙΑΒΆΖΩ. Ζ. Ξεφαντόνω.

* ΠΑΡΑΔΪΔΩ, διδάσκω τέχνην ἢ ἐπισήμην τινά, Παραδίδωμι, Ἕλλ. (enseigner). Λέξις ἀρχαία, οἷον (Πλάτ. Θεαιτ. σελ. 198), « Ταύτη δὴ οἶμαι τῇ τέχνῃ αὐτός τε » ὑποχειρίους τὰς ἐπισήμας τῶν ἀριθμῶν ἔχει, καὶ ἄλλω » παραδίδωσιν ὁ παραδιδούς... Καὶ καλοῦμέν γε, παραδίδοντα » μὲν, διδάσκειν, παραλαμβάνοντα δὲ, μαθάνειν ».

ΠΑΡΆΔΙΚΑ, Σ. ἐπιόρ. ἀπὸ τὴν Παρά καὶ τὸ Δίκη, Παρά δίκην, Ἕλλ. (à tort).

ΠΑΡΆΔΡΟΜΑ ἐπιόρ. Ζ. Δρόμος.

ΠΑΡΑΘΈΚΩ, Σ. (déposer), Παρατίθηναι καὶ Παρακατατίθηναι, Ἕλλ.

ΠΑΡΑΘΈΤΩ, ΓΓ. Παρατίθηναι, Ἕλλ. (placer à côté).

ΠΑΡΑΘΗΚΆΡΗΣ, μὲ συνών. Παρακαταθηκάρης καὶ Σημαδοφυλακτής, Σ. Σημαδοφύλακας, Σ. Παραθηκάριος, Δ. ὁ φυλάσσων τὴν παραθήκην (depositaire).

ΠΑΡΑΘΗΚΗ καὶ Παρακαταθήκη, Σ. τὸ πρὸς καιρὸν ἐγχειριζόμενον εἰς τινά, νὰ τὸ φυλάξῃ (*dépôt*). Καὶ τὰ δύο Ἑλλ. ἂν καὶ ὁ Φρύνιχος (σελ. 138) καταδικάζῃ τὸ μονοπρόθετον.

ΠΑΡΑΘΥΡΙ, Σ. Παραθύριον Δ. (*fenêtre*) τὸ λεγόμενον καὶ Παράθυρον. Ὁ Πλούταρχος (Συμποσιακ. II, 2) θηλ. « Μὴ δοκῶμεν, τῇ αὐλείῳ τὸν τύφον ἀποκλείοντες εἰσ- » ἄγειν τῇ παραθύρῳ ». Τὸ ὠνόμαζαν καὶ Φεγγίτην, Ζ. Σπεγγέτια.

ΠΑΡΆΘΥΡΟΝ, Σ. Παράθυρα νοεῖ ἐδῶ, τὰ διαστήματα τῶν ἐπάλξεων, Ἰταλισί *merlo* (ἵσ. *porte crénelée*).

ΠΑΡΑΙΓΙΑΛΙΟΝ (Παρχιάλι καὶ Περιγιάλι, Σ. Παραγιάλιον Δ.) οἶον (Ἀπολλ. ἐν Τύρ.),

Καὶ βγαίνει τὴν ἡ θάλασσα ἔξω εἰς τὸ περιγιάλι,
Σὰν νάχε πάγει ξεργατοῦ τινὰς νὰ τὴν ἐβάλει,

ἤγουν, Καὶ ἡ θάλασσα τὴν ἐκβάλλει ἔξω εἰς τὸ παραιγιάλιον, ὡς νὰ εἶχε τίς ἐξεπίτηδες [ἐκεῖ] τὴν βάλειν.

Τὸ ἀπλοῦν Αἰγιάλος, Ἑλλ. ἐσήμαινε τὸν ἐγγίζοντα εἰς τὴν θάλασσαν τόπον τῆς γῆς (*rivage*) καὶ κτυπούμενον ἀπὸ τὰ κύματα. Τὸ σύνθ. Παραιγίαλος καὶ Παραιγιάλιον εἶναι τοῦ παρακμ. ἑλλ.

ΠΑΡΑΚΑΘΪΖΩ, Δ. σημαίνει ὅχι μόνον τὸ Πολιορκῶ Ἑλλ. (*assiéger*), ἀλλὰ καὶ τὸ Ἐνεδρεύω ἢ Ὑποκαθίζω, Ἑλλ. ἤγουν κρύπτομαι προσμένων τὸν ἐχθρὸν, νὰ τὸν κτυπήσω ἀπροσδοκῆτως (*s'embusquer*), οἶον (Ἀπολλ. ὁ ἐν Τύρ.),

Καὶ τὴν αὐγὴν πρὸς τὸν γιὰλὸν πάγει παρακαθίζει.

Τὸ ῥηματικὸν Παρακαθισμός, καὶ οὐδεν. Παρακάθισμα, Ἐνέδρα, Ἑλλ. (*embuscade*), οἶον (ΣΣ.),

Τὴν νύκτα ὁποῦ περπατῇ, γυρίζει ἀρματωμένος,
Καὶ πᾶ εἰς τοὺς παρακαθισμοὺς, σὺν ἑνὲ μαθημένῳ.

ἤγουν, Τὴν νύκτα περιέρχεται ὥπλισμένος, καὶ ὑπάγει [νὰ κρύπτεται] εἰς τὰς ἐνέδρας, ὡς εἶναι συνειθισμένος. Ζ. Παραμονεύω, καὶ ἔγκρυμμα.

ΠΑΡΆΚΑΙΡΑ. Ζ. Πάρωρα.

ΠΑΡΑΚΆΜΩΜΑ. Ζ. Παρασάδι.

ΠΑΡΑΚΈΛΙ, Σ. Παρακέλλιον, Δ. Ἀφεδρῶν, Ἑλλ. (garde-robe). Ζ. Ἀνάπαυσις.

ΠΑΡΆΚΕΛΟΝ, Σ. (γρ. Παράκελλον), Τὸ ἐξηγεῖ Anti-chambre.

ΠΑΡΑΚΛΆΔΙΟΝ (branche, ἢ bras de rivière), Δ. Εἰς τὰ προσημειωμένα (Ἄτακτ. II, σελ. 284) πρόσθεσε, ὅτι εἰς τὸν Ὅμηρον (Ἰλιάδ. β', 755) ὁ Τιταρήσιος ποταμὸς λέγεται « Στυγὸς ὕδατος ἀπορρώξ » ἤγουν Παρακλάδιον, ὅπου οἱ εἰς Βενετίαν ἐκδοθέντες σχολιασαὶ (σελ. 82) σημειοῦν καὶ διάφορον τάσιν καὶ σημασίαν τῆς λέξεως, « Ἀπορρώξ δὲ ὀξυτόνως μὲν, Ἀπορρόη, βαρυτόνως δὲ, » [Ἀπορρώξ] Ἀπορρύμα (γρ. Ἀπορρήγμα) ».

ΠΑΡΑΜΆΧΑΙΡΟΝ, Δ. Παραξιφίς (poignard), Ἑλλ. Παραμάχαιρον λέγει ὁ Εὐσταθίος (Ἰλιάδ. γ', σελ. 413) ὅτι ὠνόμαζαν τὴν Παραξιφίδα εἰς τοὺς χρόνους του.

ΠΑΡΑΜΟΝΑΪ, πληθ. καὶ Παραμονή, ἐνικ. Δ. ἐλέγετο ἡ φυλακὴ τοῦ Αὐτοκράτορος (garde impériale), καὶ Παραμόνιμον, Δ. ὁ τόπος ὅπου ἐκατοικοῦσαν ἢ ἐσέκοντο.

ΠΑΡΑΜΟΝΕΪΩ, Σ. Δ. σχεδὸν τὸ αὐτὸ καὶ τὸ Παρακαθίζω (Ζ. ἔγκρυμμα καὶ Παρακαθίζω), πλην ὅτι λαμβάνεται μεταφορ. εἰς σημασίαν εἰδικωτέραν τοῦ Παρατηρῶ νὰ εὕρῃ τινὰ μόνον, διὰ νὰ τὸν βλάψῃ (guetter).

ΠΑΡΑΜΌΝΙΜΟΝ. Ζ. Παραμοναί.

ΠΑΡΆΞΕΝΟΣ. Ζ. Στράνιος.

* ΠΑΡΑΠΑΤΙΟΝ, τὸ αὐτὸ ἴσως καὶ τὸ Μεσόπατον Δ. (entre-sol).

ΠΑΡΑΠΕΨΤΩ, Σ. Παραπέπτω, Παραπίπτω. Ἐπ' ἀρά-
πεσε τί (s'égarer), μεταφορ. λέγομεν, ὅτι ζητούμενον δὲν
εὐρίσκεται πρόχειρον εἰς τὴν χρεῖαν. Τοῦτο ἐσήμαιναν καὶ οἱ
Ἕλληνες διὰ τοῦ Παραπίπτω, οἶον, « Εἶναι δὲ τὸ σανδάλιον,
ἔφασκε παραπεσὸν ὑπὸ τῇ κιβωτῷ » (Λουκιαν. Φιλοφ. τόμ.
VII, σελ. 279. Ed. Bip.).

ΠΑΡΑΠΛΑΣΜΑ, Σ. Παρασούσουμον, Σ. Παράσημον
πρᾶγμα, Σ. (monstre). Οὕτως ὀνομάζεται, ὅτινος ἢ θέσις,
ἢ τάξις, ἢ ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τοῦ σώματος σχηματίζεται
παρὰ φύσιν.

Τὸ Παράσημον εἶναι Ἑλληνικὴ λέξις, ἀποχυδαῖσθεῖσα
εἰς τὸ Παρασούσουμον, ἀπὸ τὸ ἄχρηστον Παρασύσ-
σημον.

ΠΑΡΑΠΟΛΙΟΝ, τὸ πλήσιον τῆς πόλεως, τὸ συνεχές με-
τὴν πόλιν μέρος (faubourg). Ζ. Ζευγαλατεῖον.

ΠΑΡΑΠΟΛΥ΄, Ἐπίρρ. Σ. Παραπολλά, Δ. Γράφεται καὶ
διαιρετῶς, Παρά πολὺ, Σ. Ἡ ἐπίρρηματικὴ γραφή εἶναι ἡ
ὀρθή, Παραπολὺ Ἑλλ. (plus qu'il ne faut, trop),
οἶον (Ἀριστοφάν. Πλούτ. 445),

Καὶ μὴν λέγω, θεινότατον ἔργον παραπολὺ
ἔργων ἀπάντων ἐργασόμεθ', εἰ κ. τ. λ.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ, Δ. σημεῖον ἔξω τοῦ κειμένου, πέμπον τὸν
ἀναγνώστην εἰς ἄλλο βιβλίον, ἢ μέρος βιβλίου (renvoi).

ΠΑΡΑΠΟΡΤΙ, Σ. Παραπόρτιον, Παραπυλῖς, ἢ Παρα-
πύλιον, Δ. Μικρὴ θύρα, πλησίον τῆς μεγάλης. Ἀφίνοντες τὴν
Πόρταν καὶ τὸ Παραπόρτιον, ἀκόμη καὶ τὸν Ἐτυμολό-

γον (σελ. 683), ὅστις τὸ ἐτυμολογεῖ « Πόρτα, παρὰ τὸν » πόρον τηρεῖν!! » εὐαρεστούμεθα εἰς τὸ Παπαύλιον.

* ΠΑΡΑΠΟΤΑΜΙΟΣ. Ζ. Παραπόταμον.

ΠΑΡΑΠΟΤΑΜΟΝ, Σ. Δ. Ὁχθη ποταμοῦ (rive) Ἑλλ. Καὶ οἱ κατοικοῦντες τὰς ὀχθὰς Παραποτάμιοι, Ἑλλ. καὶ κοιν. (riverains).

ΠΑΡΑΠΡΟΪΚΙΑ, Σ. τὰ ἀπὸ τοῦς Γραικορ. νομικοὺς ὀνομαζόμενα ἑλληνικώτερον Παράφερνα (paraphernaux). Ζ. Ἐξώπρουκα.

ΠΑΡΑΠΡΟΣΩΠΪΖΩ, Σ. Φτιάνω, Σ. Βάνω φτιασίδι, Σ. Λέξις ώραία τὸ Παραπροσωπίζω (se farder), σημαίνουσα τὴν ἀτοπίαν τῶν, ὅσαι μὲν ἀρκοῦμεναι εἰς τὴν φυσικὴν ὄψιν παραπροσωπίζονται, ἢ γοῦν ἀσχημίζονται τὸ πρόσωπον, ἀνῆναι ώραῖται, ἢ, ἀν ἡ φύσις τὰς ἐπλασεν ἀσχήμους, γίνονται ἀσχημότεραι, καὶ ὡς ἔλεγεν ὁ Κωμικὸς (Ἀριστοφάν. Ἑκκλ. 1072), ἀληθινοὶ

———— Πίθηκοι, ἀνάπλεω ψιμυθίου.

Τὰ γραῖδια μάλισα ἔχουν τὴν μανίαν νὰ παραπροσωπίζωνται, φανταζόμεναι δυνατόν νὰ μεταβάλωσιν εἰς νεότητα τὸ γῆρας.

———— Νῦν μὲν καπηλικῶς ἔχει.

Εἰ δ' ἐκπλυνεῖται τοῦτο τὸ ψιμύθιον,

Ὅφει κατάδηλα τοῦ προσώπου τὰ ῥάκη.

(Ὁ αὐτ. Πλούτ. 1063).

ΠΑΡΑΠΥΡΙ, Σ. Παραπύριον ἢ καὶ Παράπυρον, τὸ εἰς προφύλαξιν πυρὸς ἀσφάλισμα (garde-feu).

ΠΑΡΑΡΑΨΤΩ, Σ. προετοιμάζω δι' ἀραιᾶς προσκαίρου ῥαφῆς (faufiler, bâtir), τὸ μέλλον ἔπειτα νὰ ῥαφθῇ τελείως. Ἡ μετοχὴ οὐδεν. Παραρράμενον (bâti).

Κατωτέρω φέρει συνών. τὸ Τροπόνω καὶ Τροποράνω, Σ.

Τοῦτο ἴσως εἶναι ἀντί τοῦ Τρυποραύγω (ὡς λέγουν καὶ Ὅγρὸς ἀντί τοῦ Ὑγρὸς), ἢ σημαίνει τὸ Ψευδοράπτω, ὡς καὶ τῶν Γάλλων τὸ faufiler, ἤγουν τρόπον τινὰ ράπτω. Δηλοῖ καὶ τοῦτο ὁ Τρόπος, ὅθεν Τροπικὸς, Δ. ὁ μὴ ἀληθής, καὶ Τροποθεμένος, Δ. ὁ πανοῦργος.

ΠΑΡΑΡΡΙΖΙΤΗΣ, Σ. ἄρσ. οὐσ. ἢ μάλλον ἐπίθ. ἐλλειπτικὸν τοῦ Κλάδος. Κλάδος φυόμενος εἰς τὴν ρίζαν τοῦ δένδρου (rejeton), Παραφυὰς, Ἑλλ.

ΠΑΡΑΣΗΜΟΝ. Ζ. Παράπλασμα.

ΠΑΡΑΣΙΤΕΜΑ (γρ. Παρασίτευμα ἢ Παρασίτημα), Σ. Τὸ ἐξηγεῖ, σφετερισμὸν τῶν ἀλλοτρίων γινόμενον μὲ ἀπάτην (escroquerie). Δὲν εἶναι κακὴ τοιαύτη χρῆσις τῆς λέξεως, μεταφορ. δηλαδὴ ἀπὸ τὸν Παρασίτον (parasite).

ΠΑΡΑΣΟΥΣΟΥΜΟΝ. Ζ. Παράπλασμα.

ΠΑΡΑΣΤΑΘΙ, Σ. Ἀνωτέρω τὸ ὠνόμασε Παρακάμωμα, Σ. καὶ τὸ ἐξηγεῖ ἐργασίαν παννύχιον, ἢ πολλοῦ μέρους τῆς νυκτός (veillée passée au travail).

ΠΑΡΑΣΤΗΘΙ, Δ. Παραστήθιον, μὲ ἐξήγησιν Ἑπαλξίς Ἑλλ. (rempart).

ΠΑΡΑΣΤΙΑ. Ζ. Στία.

ΠΑΡΑΣΤΡΑΤΑ, Δ. ἐπίρρ. βαρβαροσύνθετον (ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν πρόθεσιν (Παρά) καὶ τὸ Ῥωμ. strata (στρωτὴ ὁδός). Σημαίνει, Παρὰ τὸ πρέπον, ἀτόπως, ἀλόγως, οἷον Ἑκαμες, ἢ ἐφέρθης παράστρατα. Λέγεται καὶ διαλυτῶς, Τοῦτο εἶν' ἔξω τῆς στράτας, ἢ Δὲν εἶναι τῆς στράτας. Ζ. Δρόμος.

* ΠΑΡΑΣΥΝΕΙΚΑΖΩ, κακῶς εἰκάζω ἢ συνεικάζω (se tromper dans ses conjectures).

ΠΑΡΑΤΕΡΙ, Σ. Δ. Παρατέριον (ἀπὸ τὴν Παρά, καὶ τὸ Ἕτερος), ἢ Παραταίριον (ἀπὸ τὴν Παρά, καὶ τὸ Ἑταῖρος), τὸ χωρισμένον ἀπὸ τὸ ἴσον ἢ ὁμοίον του, καὶ συζευγμένον μὲ ἄλλο ἄνισον ἢ ἀνόμοιον, Ἐτερόζυγον, Ἑλλ. (déparié, dépareillé), ὡς εἶπαν οἱ Ἑβδ. (Λευϊτικ. ιθ', 19) « Τὰ » κτήνη σου οὐ κατοχεύσεις ἑτεροζύγῳ » (Ἴδε καὶ Ἄτακτ. II, σελ. 346). 2) Καὶ ἀπλῶς τὸ μετὰ τὰ συζευγμένα λειπόμενον μόνον (dépareillé) * Παράζυγον Ἑλλ. ἀπὸ τὸ Παράζυξ, Ἑλλ. (Ἀριστοτέλ. Πολιτικ. Β', 3, § 6, σελ. 40).

Οὕτως οἱ φυτολόγοι Γάλλοι ὀνομάζουν Impaire (παράζυγον) τὸ εἰς τὰ σύζυγα φύλλα (feuilles pinnées) ἀνώτατον μόνον φυλλίον.

ΠΑΡΑΤΖΟΥΚΛΙΑΖΩ. Ζ. Παρατζούκλιον.

ΠΑΡΑΤΖΟΥΚΛΙΟΝ, Δ. Παρωνύμιον, ὃχι γενεαλογικὸν (surnom), ἀλλ' ὕστερον ἐπιβαλλόμενον (sobriquet) σκωπτικῶς, ψεκτικῶς, ἢ καὶ δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν ἄψογον. Ἀπὸ τὸ ἄχρηστον Κί κ λ ι ο ν ῥηματικὸν τοῦ χρηστοῦ Κι κ λ ή σ κ ω, Ἑλλ. καλῶ, ὀνομάζω, μὲ τὴν πρόθεσιν Παρα κί κ λ ι ο ν καὶ Παρα τ σ ού κ λ ι ο ν. Ζ. Ἐπίκλιον.

Παρατσουκλιάζω, ῥῆμα (ἀπὸ τὸ Παρατσούκλιον) σημειωμένον ἀπὸ τὸν Δ. μὲ τὴν ἐξῆς μαρτυρίαν· « Ἄν ἐπαράπαιξες » (ἴσ. ἐπερίπαιξες) τοὺς ἄλλους... ἢ τοὺς ἐπαρατζούκλιασες, » εἰς τόσον ὅτι ἀπέμειναν ἐντροπιασμένοι κ. τ. λ. ».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΙΣ. ΠΑΡΑΤΗΡΩ. Ζ. Συντηρῶ.

* ΠΑΡΑΤΡΕΧΑΜΕΝΟΙ (suite, cortége) λέγονται οἱ παρασέκοντες, καὶ παρακολουθοῦντες, ἡγεμόνα ἢ ἀξιωματικὸν τινά. Οἱ Ἑβδ. τοὺς ὠνόμασαν Παρατρέχοντας, οἷον (Α', Βασιλ. κβ', 17) « Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς παρατρέχουσι » τοῖς ἐφεσηκόσι κ. τ. λ. ». Ὀνομάζοντο καὶ περιεκτικῶς Περι-

δρομή, οὐσ. Ξηλ. ἐνικ. Ὁ Ποσειδώνιος (παρ' Ἀθην. XII, σελ. 542),
 ἰσορῶν τὸν ἀσελγέστατον βίον τοῦ Σικελιώτου Δαμοφίλου, λέγει
 « Τρυφῆς οὖν δοῦλος ἦν καὶ κακουργίας, διὰ μὲν τῆς χώρας
 » τετρακύκλους ἀπήνας περιαγόμενος, καὶ ἵππους, καὶ θεράπον-
 » τας ὠραίους καὶ ΠΕΡΙΔΡΟΜῆΝ κολάκων τε καὶ παιδῶν
 » στρατιωτικῶν. Ὑστερον δὲ πανοικί ἐφυβρίσως κατέσρεψε τὸν
 » βίον, ὑπὸ τῶν οἰκετῶν περιυβρισθείς ». Μαρτυρία μακρά, ἀλλ'
 ὠφέλιμος εἰς τοὺς δυνατοὺς νὰ ὠφελῶνται ἀπὸ παραδείγματα.
 Τοιοῦτοι ὡσεπιπολὺ γίνονται οἱ περικυκλούμενοι καὶ κολακευ-
 ὄμενοι ἀπὸ πολλοὺς αὐλικοὺς καὶ παρατρέχοντας· καὶ τοιοῦτον
 τέλος, ὅποιον ὁ Δαμόφιλος, ἔλαβαν τινὲς ἐξ αὐτῶν.

* ΠΑΡΑΤΡΕΧΩ. Τοῦτο σημαίνει ἔτι εἰς ἡμᾶς καὶ ὅ,τι ἐσή-
 μαιναν οἱ παλαιοὶ μὲ τὸ Διατρέχω ἢ Διαθέω, Ἑλλ. ἤγουν διαγω-
 νίζομαι πρὸς τινὰ εἰς τὸν δρόμον (disputer le prix de la
 course), οἶον (Πλουταρχ. Πῶς ἂν τις διακρ. τὸν κόλ. τοῦ
 φιλ. σελ. 216 Reisk) « Κρίσσων ὁ Ἱμεραῖος ἀπελείφθη διαθέων
 » πρὸς Ἀλέξανδρον ».

ΠΑΡΑΥΚΡΟῦΜΑΙ, Σ. Παραφικροῦμαι, Σ. Ἀκροάζομαι
 περιέργως ὅ,τι δὲν θέλουν οἱ λαλοῦντες νὰ ἐξεύρω (être aux
 écoutes), Παρακούω, Ἑλλ.

Σύνθετον ἀπὸ τὴν πρόθεσιν (Παρά) καὶ ἄλλο σύνθ. μὲ
 ἄλλην πρόθεσιν τὸ Αὐ κ ρ ο ὕ μ α ι, ἐξηγημένον ἄλλοῦ (Ἄτακτ. II,
 σελ. 72).

Ἡ πονηρὰ ἔξις ν' ἀκούη τις τὰ μὴ ἀνήκοντα εἰς αὐτὸν ἐση-
 μειώθη ἀπὸ τὸν Ἀριστοφάνην, ὡς ἔξις ἀνελεύθερος, καὶ πρέπουσα
 εἰς μόνους τοὺς δούλους. Δοῦλος πρὸς ἐρωτῶντα δοῦλον ἄλλον
 ὁμοίον του, ἂν καταγίνεται εἰς τὸ αἰσχρὸν ἔργον τοῦτο (Ἀριστο-
 φάν. Βατρ. 750),

————— Παρακούων δεσποτῶν

Ἄττ' ἂν λαλῶσι, —————

ἀποκρίνεται,

————— Καὶ μάλα πλεῖν, ἢ μαίνομαι.

(j'en raffole).

ΠΑΡΑΥΤΑ, Δ. εὐθύς, χωρὶς ἀναβολὴν (sur le champ). Παρ' αὐτὰ, καὶ (ἐπιρρήματικῶς) Πάραυτα, Ἑλλ. « Πάραυτα, » παραχρῆμα, εὐθέως, παραυτίκα » λέγει ὁ Ἡσύχιος (Ἰδ. Ἄτακτ. II, σελ. 419). Τὰ συνών. τοῦ Πάραυτα ἐσημειώθησαν ἀνωτέρω (Ζ. Εὐθύς), ὅπου πρόσθεσε, ὅτι τὸ Μονερῆς ἢ Μόνωρις, ἀναλύεται εἰς τὸ Μόνη τῇ ὥρᾳ, ὡς καὶ τὸ Μονοτάρου, εἰς τὸ Μόνον τῶρα (ἤγουν, πάλιν, Μόνη τῇ ὥρᾳ) Αὐθωρόν, Ἑλλ.

ΠΑΡΑΦΕΡΝΑ. Ζ. Ἐξώπρουκα.

ΠΑΡΑΦΕΡΝΩ (γρ. Παραφέρω) Σ. καὶ Συμφέρνω (γρ. Συμφέρω) Σ. ἀμεταβ. εἶμαι παρόμοιος, πάρομοιάζω (ressembler). Τὰ Ἑλληνικὰ Λεξικά δὲν γνωρίζουν πλὴν τὸ σπάνιον, Ἐμφέρω, τὸ οὐσ. Ἐμφέρεια, καὶ τὸ συνηθέστερον, ἐπίθ. Ἐμφερῆς ἢ Προσεμφερῆς. Ἄλλ' ὅτι εἶπαν καὶ * Παραφέρω εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν, πιθανολογεῖται ἀπὸ τοῦ Ἡσυχίου τὸ « Παράφορος, παραφερόμενος, ὅμοιος » κ. τ. λ. ».

* ΠΑΡΑΦΡΟΝΙΜΟΣ. Παραφρόνιμον (d'une prudence consommée) λέγομεν τὸν ἄκρως φρόνιμον, τὸν φρονιμώτατον, μεταχειριζόμενοι τὴν πρόθεσιν εἰς ὑπερθετικὴν σημασίαν, ὡς εἰς τὸ Παραμεγάλος, Παραπλοῦσιος, Παρατρελός, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Οἱ Γραικοί. ἔλεγον καὶ Παμφρόνιμος, Δ. (σελ. 1009). Ὁ Σοφοκλῆς (Οἰδ. Τύρ. 691) ἐξεναντίας Παραφρόνιμον εἶπε τὸν ἄφρονα.

* ΠΑΡΑΧΡΗΣΙΣ, τὸ αὐτὸ καὶ Κατάχρησις.

ΠΑΡΆΧΩΜΑ, Δ. ἀνάστημα γῆς, εἰς ὅχθας ποταμοῦ ἢ θαλάσσης ἀκτάς, φυσικόν, ἐπισωρευμένον ἀπὸ τὴν πρόσκλυσιν τοῦ νεροῦ (alluvion), ἢ τεχνητόν, εἰς ἀποκράτησιν ἐπικλυσμοῦ (digue, chaussée). Λέγεται καὶ Πρόσχωμα, Δ. καὶ Ἀναχωματισμός, Δ. (levée).

ΠΑΡΔΆΚΙΟΝ (Ζ. Κουμάριον). Ἀπὸ τὸ Παρδακός, ἐπίθ. Ἑλλ. « Παρδακόν, δύνγρον » κατὰ τοὺς σχολιαστάς τοῦ Ἀριστοφάνους (Εἰρ. 1148).

* **ΠΑΡΔΑΛΟΣ**, ποικίλος τὸ χρῶμα, ὡς τὸ δέρμα τῆς παρδάλεως (bigarré). Οἱ Γάλλοι εἰς ἀνάλογον σημασίαν λέγουν tigré, ἀπὸ τὸν Τίγριν. Τὸ Παρδαλός ἐσυναιρέθη ἀπὸ τὸ Παρδάλεος, ὅθεν ἔπρεπε νὰ ᾔηται Παρδαλοῦς· ἀλλ' ἀφηρέθη τὸ ὤως καὶ εἰς τὸ Χρυσός ἀντὶ τοῦ Χρυσοῦς καὶ ἄλλα.

Ὁ Σ. φέρει ἀντὶ τούτου Παρδαλωτός τὸ ὅποιον ἐμεταχειρίσθη καὶ ὁ Λουκιανός (Δίς κατηγορουμ. § 8), λαλῶν περὶ τῶν ἐπιπολαίως βαμμένων τὴν βαφὴν τῆς φιλοσοφίας « Ἄτε » λεῖς δὲ ὅμως, καὶ μιζόλευκοι καὶ κατεσυγμένοι, καὶ Παρδαλωτοὶ τὴν χρόαν ».

* **ΠΑΡΈΓΙΑ**. Λέξεις τῶν Χίων, σημαίνουσα τῶν παλαιῶν τὸν Ἑρανον, Ἑλλ. Πιθανόν ὅτι παράγεται ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Pareggiare, τὸ Ἰσάζω, ἐπειδὴ ἐξίσου συνεισφέρουν εἰς τὰ τοιαῦτα γεύματα οἱ συμποσιασταί. Τὸ ὠνόμαζαν ἰδίως οἱ Ἕλληνες Συμφορητὸν δεῖπνον (pique-nique), καὶ Ἀποσυμβολῆς δεῖπνον. Οἱ Γραικοὶ τὸ ἔλεγαν καὶ Φιλικὸν συμπόσιον, Δ. εὐλόγως, διότι ἡ ἐξίσου συνεισφορὰ ὑποθέτει φιλίαν. **ΙΣΌΤΗΣ ΦΙΛΌΤΗΣ**.

* **ΠΑΡΕΚΤΌΣ**, ἔξω, πλὴν (excepté, hormis). Ἡ λέξις ἐπέρασεν ἀπὸ τὴν Ν. Διαθ. (Ματθ. ε', 32) εἰς τὴν γλῶσσαν.

ΠΑΡΕΛΠΪΔΑ, Σ. ἐπίρρ. ἀνελπίστως (inespérément).

ΠΑΡΟΔΗΓΩ, ΓΓ. Παραδηγῶ, Σ. Παραδήγω, Δ.

Σημαίνει τὸ κακῶς ὁδηγῶ (fourvoyer). 2) Παροδηγῶ, ἀπατῶ, πλανῶ (séduire), Παράγω, Ἑλλ. « Παραγωγαί, ἀπάται » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ΠΑΡΟΛΙΓΟΝ, ἐπίρρ. Σ. Δ. Παρὰ μικρόν, ἢ Παρ' ὀλίγον, Ἑλλ. (à peu près, presque). Ἰδ. Ἄτακτ. II, σελ. 270.

ΠΑΡΟΦΘΑΛΜΙΣΤΗΣ, Δ. ὅσις παίζων παρασένει εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν βλέπόντων τὰ μὴ ὄντα (jongleur). Ζ. Ὀφθαλμοφανία.

ΠΑΡΡΗΣΙΑ, ἐπίρρ. Σ. εἰς ἐπήκοον πάντων. 2) Ἐλευθέρως, οἶον Λαλῶ παρρησίᾳ, ὥς νὰ μ' ἀκούωσιν ὅλοι, κατὰ τὸ « Παρρησία ἐλάλει » τοῦ εὐαγγελιστοῦ (Ἰωάνν. ζ', 13).

ΠΑΡΥΙΟΣ. Ζ. Θρεπτός.

ΠΑΡΩΝ, Παροῦσα, Παρὸν, Σ. ὡς καὶ οἱ παλαιοί. Κατὰ τὸ παρὸν (à présent), Εἰς τὸ παρὸν, καὶ Ἐν τῷ παρόντι, Ἑλλ. Ζ. καὶ Τρέχω.

* ΠΑΡΩΡΑ, ἐπίρρ. παρὰ τὴν ὠρισμένην ἢ πρέπουσαν ὥραν (trop tard). 2) Παράκαιρα (hors de saison).

* ΠΑΡΩΡΟΣ, παρὰ καιρὸν ἢ παρὰ τὸ πρέπον γινόμενος (intempestif).

* ΠΑΣΑΔΕΪΦΩ. Ζ. Πισσαλείφω.

ΠΑΣΟΪΛΙ, Σ. Πίρος, Σ. Πασούλιον, ἢ μᾶλλον Πασσούλιον, φθαρμένον ἀπὸ τὸ Πασσάλιον (cheville), ὑποκορ. τοῦ Πάσσαλος, Ἑλλ. Ὁ Πίρος πιθανὸν ὅτι Πεῖρος, ἀπὸ τὸ Πείρω, Ἑλλ. (κεντῶ, τρυπῶ), ὡς ἀπὸ τὸ Σπείρω τὸ Σπεῖρος, ὅθεν τῆς κοινῆς γλώσσης τὸ Σπειρίον (grain). Ἀπὸ τὸ Πεῖρος παράγεται καὶ τὸ Πειρούνιον (fourchette), τραπεζικὸν σκεῦος, ἢ ἀπὸ τὸ Περόνη, Ἑλλ. ὅθεν ἄλλο θέμα, συνών. τοῦ Πείρω τὸ Περονάω (percer), κατὰ τὸ (Ἰλιάδ. ή, 145) « Δουρὶ μέσον » περόνησεν ».

ΠΑΣΠΑΛΗ, Σ. (fleur de farine), Πασπάλη, Ἑλλ. Ἰδε Ἄτακτ. I, σελ. 244.

ΠΑΣΠΑΡΟΣ, Σ. Πόρος, Σ. Καϊάς, Σ. Τὸ Καϊάς εἶναι Τουρκικὴ λέξις σημαίνουσα σκόπελον (рос). Ὁ Πόρος, συχνότερα γραφόμενος διὰ τοῦ ω, Πῶρος, γένος λίθου. Τὸ Πάσπαρος (ὡς γράφεται μὲ διπλοῦν α), ἡ ἐσυντέθη ἀπὸ τοῦ Πᾶς Πόρος, δηλαδὴ, Ὁλόπορος, πέτρα (roche) ὁλό-τελα γυμνή ἀπὸ χῶμα, ἡ εἶναι συλλαβικὴ ἐπαναδίπλωσις, κατὰ τὸ ἀνωτέρω Πασπάλη.

Διςάζω ὅμως ἂν ὁ Σ. ἐξήγησεν ὀρθὰ τὸν Πάσπαρον ἢ Πόρον διὰ τοῦ Tufo (tuf). Δύο λογῶν Πῶρον ὠνόμαζαν οἱ παλαιοί, τὸν κοινὸν Πῶρον (tuf), παρόμοιον σχεδὸν μὲ τὴν Κίσσηριν (Ζ. Κισσάρι), εὗρισκόμενον εἰς πολλὰς νήσους τῆς Μεσογείου θαλάσσης, καὶ γεννώμενον ὡσεπιπολὺ ἀπὸ Ἡφαίσεια πυρὰ (volcans)· καὶ ἄλλον Πῶρον, συχνότερα ὀνομαζόμενον Πῶρινον λίθον, ὅστις κατὰ τὸν Θεόφραστον δὲν ἐδιάφερεν ἀπὸ τὸν περίφημον Πάριον λίθον (Marbre de Paros), πλὴν ὅτι ἦτο κουφότερος (Θεόφραστ. περὶ λίθ. § 7, σελ. 688, ἔκδ. Schneider). « Καὶ ὁ πόρος ὅμοιος τῷ χρώματι καὶ τῇ » πυκνότητι τῷ Παρίῳ, τὴν δὲ κουφότητα μόνον ἔχων τοῦ πόρου». Τὸν πῶρινον λίθον, ὡς πολύτιμον, ἐδιάλεξαν οἱ Ἀλκμαιωνίδαι εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ τῶν Δελφῶν, « Οἷα δὲ χρημάτων εὖ » ἤκοντες... καὶ συγκειμένον σφι Πῶρινου λίθου ποιεῖν τὸν » νηὸν, Παρίου τὰ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐξεποίησαν» (Ἡροδότ. V, 62). « Λίθου πωρίνου κρηπίδα » ὀνομάζει καὶ ὁ Παυσανίας (VI, 19) τὴν βᾶσιν τῶν λεγομένων Ξησαυρῶν εἰς τὴν Ὀλυμπίαν. Τὸν Πῶρινον λίθον τοῦτον σημαίνει ἐδῶ ὁ Πάσπαρος ἢ Πόρος, τὸν ὁποῖον κατωτέρω, ὀνομάζει οὐδετέρως Πορί (Πορίον), καὶ τὸ ἐξηγεῖ ὀρθότερα Πέτραν εἰς οἰκοδομὰς χρήσιμον (pierre à bâtir), ἐπειδὴ ὁ κοινὸς πῶρος

εἶναι ἄχρηστος εἰς τοιαύτην ἐργασίαν. Οἱ Γραικοὶ τὸν ὠνόμαζαν καὶ Πωρίτην, καὶ ὅχι ὡς γράφεται κακὰ εἰς τὸν Δ. (λέξ. Πῶρος) Ψωρίτην.

Δεύτερος ἄλλος διαγμὸς γεννᾶται ἀπὸ τὴν διὰ τοῦ ᾧ γραφὴν ΠΑΣΠΑΡΟΣ, τὴν ὁποίαν ἤθελα κρίνειν τυπογράφου σφάλμα, ἂν τὸ ἐσυγχωροῦσεν ἡ τάξις τῶν στοιχείων, καὶ ἂν δὲν εὕρισκται εἰς τὸν Ἡσύχιον παρομοίαν λέξιν τὸ ΠΑΣΠΑΡΙΟΣ· « Πασπάριος, ὁ Ἀπόλλων παρὰ Παρίοις καὶ Περγαμηνοῖς ». Μεταξὺ μυρίων ἐπωνυμίων τοῦ Ἀπόλλωνος, εὕρισκομένων εἰς ποιητὰς καὶ πεζογράφους, δὲν εὗρέθη ἀκόμη τὸ ἐπωνύμιον Πασπάριος. Μόνος ὁ Ἡσύχιος μᾶς τὸ ἐφύλαξε, καὶ οἱ κριτικοὶ τὸ παρέδραμαν μὲ παντελεῖ σιωπῇ. Τὰ ἀγάλματα τοῦ Ἀπόλλωνος, ὡς καὶ τῶν λοιπῶν Θεῶν ἐγλύφοντο συνήθως καὶ ἀπὸ Πάριον λίθον, καὶ ἀπὸ Πώρινον λίθον. Ἄρα ὠνόμασαν οἱ Πάριοι τὸν ἴδιον Ἀπόλλωνα Πασπάριον ὡς Ὀλον Πάριον, γλυμμένον δηλαδὴ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Πάρον, καὶ ἀπὸ λίθον Πάριον; Ἄν οἱ Περγαμηνοὶ ἐφύλαξαν τὸ αὐτὸ ἐπωνύμιον, τοῦτο ἐσυνέδῃ καταχρηστικῶς, ἢ καὶ διότι τῆς Περγάμου ὁ Ἀπόλλων ἦτον ὅχι μόνον ἀπὸ λίθον Πάριον, ἀλλὰ καὶ γλυμμένος κατὰ μίμησιν τοῦ Παρίου Ἀπόλλωνος. Αἱ τοιαῦται μιμήσεις ὠνομάζοντο Ἀφιδρύματα (Ἰδ. Στράβων. Γεωγραφ. IV, σελ. 179).

Εἰς τοῦ Κεφαλαῖ τὸν ὑδρογραφικὸν πίνακα, εὕρισκω μεταξὺ τῆς Χίου πρὸς νότον, καὶ τῆς ἠπείρου, ἀνωτέρω τοῦ ἀκρωτηρίου Ἀργέννου (Caro-bianco) σκόπελον μὲ ὄνομα Πάσπαργος. Πιθανὸν ὅτι εἶναι κακογραφὴ τοῦ Πάσπαρος.

ΠΑΣΠΑΤΕΨΩ, Σ. Δ. Πασπατῶ, Σ. Ψηλαφῶ, Ἑλλ. (palper, tâtonner). Ἀπὸ τὸ Πασπατῶ (Πασπατέω) ἐγεννήθη δεύτερος τύπος, μὲ τὴν προσθήκην τοῦ ὤ, τὸ Πασπατεύω, κατὰ τὸ Στερεύω καὶ Τυραννεύω. Ἡ πρώτη συλλαβὴ (Πας)

ἢ εἶναι ἐπαναδίπλωσις, ὁμοία τοῦ Πασπάλη, ἢ ἐπίτασις τῆς ἐνέργειας τοῦ Πατῶ, ἐπειδὴ ὁ Πασπατεύων παντοῦ πατεῖ καὶ παντοῦ φέρει τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας (*Marcher, ou chercher à tâtons*) δι' ἀσφάλειαν, ὡς συμβαίνει μάλιστα εἰς τὸ σκοτός.

Συνώνυμον τοῦ Πασπατεύω ἔχομεν τὸ Ψάχω Σ. Ψάχῳ, Δ. ἀπὸ τὸ Ψήχῳ, Ἑλλ. (Ψάχῳ, Δωρικ.), παράγωγον τοῦ Ψάῳ καὶ Ψαύῳ, καὶ συγγενὲς ἀκόμη τοῦ Ψάλῳ, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὸ Ψηλαφῶ, σύνθετον τοῦ Ψάλῳ καὶ τοῦ Ἀφάῳ, τὸ ὁποῖον ὁ Ὅμηρος εἶπεν Ἀφώ (*Ἰλιάδ. ζ', 322*),

Ἀσπίδα καὶ Θώρηκα καὶ ἀγκύλα τόξ' ἀφόωντα,
καὶ συνθέτως, Ἀμφαφώ (*Ὀδυσσ. ε', 195*),

Καί κ' ἀλαός τοι, ξεῖνε, διακρίνειε τὸ σῆμα
Ἀμφαφών. —————

Ὅθεν ὠνόμαζαν ὄχι μόνον Μυτύνδαν (*Πολυδ. σελ. 443*), ἀλλὰ καὶ Ψηλαφίνδαν, τὸ παιγνίδιον, τὸ σήμερον ὀνομαζόμενον * Τυφλομύα (*Colin-Maillard*)· « Ψηλαφίνδαν, » παιδιὰ τίς ἐστιν, ἐνός τινος δεδεμένου τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ » τοὺς ἐν κύκλῳ ψηλαφῶντος, καὶ λέγοντος ἐκάστου τοῦνομα » (*BEKKER, Anecd. Græc. pag. 73*). Λέγει καὶ ὁ Ἡσύχιος: « Ψαλάσσει, τινάσσει, ψηλαφᾷ, κινεῖ, φαύει, ψάλλει· ἀφοῦ » καὶ Ἀψάλακτος ὁ ἄψαυτος » καὶ: « Ψήχει, καταμάσσει » κ. τ. λ. ».

Ἐκ τούτου ἐξηγήθη καὶ τοῦ Ἡσυχίου τὸ μὲ τὸ σερητικὸν ᾱ καὶ διὰ τοῦ π « Ἀψακεῖν, ἀποτυχεῖν ».

ΠΑΣΤΑΒΙ, Σ. Κομμάτιον μέγα ὑφάσματος τυλιγμένον (*pièce de drap*), Ἰσὸς Ἑλλ.

Μὲ λανθάνει ἡ ἐτυμολογία τοῦ Πασάδιον ἢ Πασαύιον. Σημαίνει ὅμως ὁλόκληρον ὑφασμα, ὅσον κατὰ φοράν σύρεται

τέλειον ἀπὸ τὸν Ἰσὸν. Ἰσὸν ὠνόμαζαν οἱ Ἕλληνες ὄχι μόνον τὸ ὑφαντικὸν ὄργανον (mélier), ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ ὕφασμα (tissu)· Παραδείγματος Χάριν, Τὸ « Ὁσονίων ἰσοῦς τρισχι- » λίους » τοῦ Πολυβίου (V, § 89, σελ. 406), εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν ἤθελ' ἐρμηνευθῆν, Τρισχίλια πασάβια (ἢ κυμμάτια) πανίων. Παρόμοια εἰς ναυτικὴν σημασίαν, Ἰσὸς ἐλέγετο, ὄχι μόνον τὸ κατάρτιον (mât), ἀλλὰ καὶ τὸ εἰς αὐτὸ προσδεμένον πανίον (voile).

ΠΑΣΤΈΛΙ, Σ. Παστέλιν, Δ. Παστέλιον, Δ. Παστίλος καὶ Πάστιλλος, Δ. Ἀπο τὸ Ῥωμ. Pastillus (pastille), ὑποκορ. τοῦ Pasta, τὸ ὁποῖον εἰς τὸν παρακμ. λατινισμὸν ἐσήμαινε τὸ αὐτὸ καὶ Μάζα, ἢ Ζύμη (pâte), ἤγουν ἀλεύρου φύραμα, πρὶν βαλθῇ εἰς τὸν φοῦρνον. Παράγεται ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸν Πάση (pâté). Φέρει ὁ Ἡσύχιος: « Πάση, βρῶμα ἐκ τυροῦ » ἀνάλου μετὰ σεμιθάλως καὶ σησαμίου σκευαζόμενον· οἱ » δὲ, ἔτνος ἀλφίτοις μεμιγμένον ». Καὶ πάλιν, ὁ αὐτὸς, « Ἐμπασήρια, μελίπηκτα ». Τὸ πρῶτον σημαίνει τὴν κοινῶς λεγομένην Τυρόπιτταν (raton), ἢ ἄλλο τι εἶδος πίττας παραγεμιστόν· τὸ δεύτερον, γενικῶς καθὲν εἶδος ζυμαρικοῦ (pâtisserie).

Ὁ Σ. ἐξηγεῖ τὸ Πασέλλιον, τὸ δι' ἀμυγδαλῶν μελίπηκτον, περιτυλιγμένον μὲ πέταλα ἀζύμου, τὸ κοινῶς λεγόμενον Χαλθαδόπιττα (Noga ἢ Nuga), ὄνομα συνθ. ἀπὸ τὸ Πίττα καὶ τὴν Τουρκικὴν λέξιν Χαλθά ἢ Ἐλθά. Ἐξηγήθη ἄλλοῦ (Ἄτακτ. I, σελ. 192), τί σημαίνει σήμερον εἰς ἡμᾶς τὸ Πασέλλιον.

Ἐκ τούτου καὶ ῥῆμ. Πασελόνω, ἀπὸ τὸ Πασελόω, Δ. (ὄχι ἀπὸ τὸ Πασελέω) λέξις ἱατρικὴ τοῦ μεσαιῶνος, οἷον (Ἀλεξανδρ. Τραλλ. V, 12, σελ. 259), « Σινήπεως, πιπέρεως » κοινοῦ, ἀνά γρ. ζ', μέλιτος ξές. τὸ δ', κόπτε ταῦτα· εἶτα τὸ

» μέλι πασελώσας ένωσον, καί ποιήσας κοκκία, δίδου κ.τ.λ.». Τὸ Πασελώσας ἐδῶ σημαίνει τὴν ἔψησιν τοῦ μέλιτος ἕως νὰ λάβῃ σύσασιν νὰ ένωθῇ μὲ τὰ κατακομμένα, καί νὰ γένη Πασέλλιον (pâte), τὸ ὁποῖον ἔπειτα διαιρεῖται εἰς κοκκία (pastilles ἢ pilules).

ΠΑΣΤΕΛΛΟΣ ἢ οὐδετ. ΠΑΣΤΕΛΛΟΝ, Δ. Ἰσάτη, Δ. Ἰσατις, Ἑλλ. φυτὸν χρήσιμον εἰς βαφὴν, guède ἢ pastel ὀνομαζόμενον ἀπὸ τοὺς Γάλλους. Pastel τὴν ὠνόμασαν, διότι πρὶν μεταχειρισθῶσι τὰ φύλλα τῆς, τὰ ἀλέθουν καὶ τὰ ζυμῶνουν εἰς μάζας.

ΠΑΣΤΙΤΖΙΕΡΗΣ, Σ. Πασιλλᾶς, Δ. Ὁ αὐτὸς σχεδὸν καὶ ὁ Πασελοπούλης τοῦ Πτωχοπροδρόμου (Ἄτακτ. I, σελ. 192), πλὴν ὅτι οὗτος ἐπῶλει ἰδίως τὸ Πασέλλιον· ὁ δὲ Πασιλλᾶς ἢ Πασιτισιέρης σημαίνει τὸν Ἑλλ. Πλακουντοπιόν, καὶ κατὰ τὸν παρακμ. Ἑλλ. Πλακουντάριον (pâtissier)· « Placentarius Πλακουντάριος » λέγουν τὰ Γλ.

ΠΑΣΤΟΚΥΔΩΝΟΝ, Σ. Λέξις χρήσιμος εἰς ἐρμηνείαν τοῦ διὰ κυδωνίων πασελλίου (pâte de coings).

ΠΑΣΤΡΙΚΟΣ, Δ. ὁ καθάριος τὸ σῶμα, τὴν σολὴν, καὶ τὰ περὶ αὐτὸν, ὁ φιλόκαλος (propre). Ἀρκετὰ ἐξηγήθη καὶ τοῦτο καὶ τὰ συγγενῆ του ὀνόματα (Ἄτακτ. I, σελ. 289-290. II, σελ. 332). Ἐδῶ σημειώνεται εἰς διόρθωσιν τοῦ Δ. ὅστις ἐκατάλαβε μὲν τὴν σημασίαν τῆς λέξεως, ἀλλὰ φέρει μαρτυρίαν ἀπὸ τὸ συναξάριον Ἀνδρέου τοῦ διὰ Χριστὸν σαλοῦ ταύτην, « Αἱ λεγόμεναι ΠΑΤΡΙΑΙ, πιπράσκουσαι πολυτελεῖ κόσμον » καὶ τὸ διορθώνει ἀτυχέστατα Πασρικαὶ ἢ Πασρίαι. Γράφε ΠΡΑΤΡΙΑΙ, ἤγουν πωλήτραι (vendeuses). Ζ. Πράτης. Δὲν εἶν' ὀλιγώτερον σφαλμένη καὶ ἄλλη λέξις τοῦ Δ. ἀπὸ τὸ αὐτὸ συναξάριον ΨΥΧΟΑΝΑΠΑΣΤΡΙΑ, τὴν ὁποίαν ἐμετά-

φρασε (με δισαγμὸν ὁμως) ψυχῆς καθάρτιαν, animæ expurgatrix. Γράφε : ΨΥΧΟΑΝΑΠΑΪΤΡΙΑ.

ΠΑΣΧΑ, Σ. Δ. Πασχαλία, Σ. Δ. Λαμπρά καὶ Λαμπρὴ, Σ. Δ. Ὅλα ταῦτα σημαίνουν τὴν ἑορτὴν τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ (Pâques). Τὸ Πασχαλία παράγεται ἀπὸ τὸ Πάσχα, λέξιν ὅχι ἀπὸ τὸ Πάσχω, ὡς κακῶς ἐνόμισαν τινές (διὰ τὸ πάθος τοῦ Χριστοῦ), ἀλλ' ἀπὸ τὸ Ἑβραϊκὸν Πесаχ, σημαῖνον ΔΙΑΒΑΣΙΝ, καὶ τροπικῶς τὸ Ἰουδαϊκὸν Πάσχα, διότι τὸ ἐώρταζαν εἰς ἀνάμνησιν τῆς φυλακῆς τῶν ἰδίων τέκνων, ὅτε ὁ πατάξας ἄγγελος τὰ πρωτότοκα τῶν Αἰγυπτίων, ΔΙΕΒΑΙΝΕ τὰς οἰκίας τῶν Ἑβραίων σημειωμένας με τοῦ πασχαλείου ἀρνίου τὸ αἷμα, ἀφίνων (Ἐξόδ. ιβ', 7-27) τὰ τέκνα των σῶα. Διάβασιν τὸ ἐξηγοῦσε καὶ ὁ περιδότης Θεολόγος καὶ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Θεσσαλονίκης, Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, ἀλλὰ διαβάσιν τῶν Ἑβραίων ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον εἰς τὴν Παλαιστίνην· καὶ τοῦτο δὲν εἶναι παράξενον. Ἡ ἐξήγησις ἦτο τῆς δεκάτης τετάρτης ἑκατονταετηρίδος· εἰς ἐκείνην τοῦ χρόνου τὴν περίοδον οὕτως ἐξηγοῦντο αἱ Γραφαί.

Ἀπὸ τὸ Ἰουδαϊκὸν Πάσχα μᾶς ἔμεινε τὸ ἀρνίον· ὅλοι σχεδὸν οἱ δυνάμενοι νὰ τ' ἀγοράσωσι, τὸ ἀγοράζουν καὶ σφάζοντες τὸ εὐωχοῦνται τὴν Λαμπράν, τοῦτο μόνον διαφέροντες ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, ὅτι ἀντὶ ν' ἀλείψωσι τὰς θύρας με τὸ αἷμα τοῦ ἀρνίου, βάθουν φυτικὸν χρῶμα κόκκινον αὐγὰ, καὶ τὰ τρώγουν ἐψημένα, ἢ μᾶλλον ἀπολιθωμένα ἀπὸ τὴν ὑπερέψησιν. Καὶ τοῦτο μὲν τὸ κακὸν περιορίζεται εἰς ὀλίγα ἀσθενῆ σωμαχία· τὸ χειρότερον εἶναι, ὅτι καὶ προσάπτουν τινές εἰς τὰ αὐγὰ τῆς Λαμπράς (καὶ ἐξαιρέτως εἰς τὸ αὐγὸν τῆς μεγάλης πέμπτης) κάποιαν ἀγιότητα. Οἱ Τοῦρκοι ὀνομάζουν τῶν χριστιανῶν τὸ Πάσχα Κιζιλγιουμουρτά, τὸ ὁποῖον κατὰ λέξιν σημαίνει, Ἡ Κοκκίναυγος.

Τὸ Λαμπρά, ἐπίθ. διὰ τὸ ἐπισημότατον τῆς ἐορτῆς· τὸ Πασχαλία εἶναι τύπου κτητικοῦ. Πασχάλιον ἡμέραν, καὶ ἀπλῶς Πασχαλίαν τὴν ὠνόμαζαν οἱ Γραικοί. 2) Πασχαλίαν ἀκόμη ὀνομάζομεν καταχρηστικῶς καὶ τὸ εὐ-ανθέστατον φυτὸν, τὸ ἀπὸ τοὺς φυτολόγους ὀνομαζόμενον *Syringa vulgaris* (*Lilas*), διότι ἀνθεῖ περὶ τὴν ἐορτὴν τοῦ Πάσχα. Σύριγγα τὴν ὠνόμασαν ἴσως, διότι τρυπῶντες τινὲς τοὺς κλάδους τῆς, κάμνουν ἐξ αὐτῶν τοὺς Καπνοπόρους σωλήνας (*pipes à fumer*). Τὸ δὲ Γαλλικὸν ὄνομα *Lilas* ἐτυμολογήθη ἀπὸ τὸ Ῥωμ. *Lilium*, Λεῖριον, Ἑλλ. (*Lis*).

ΠΑΣΧΙΚΟΣ, Δ. ὠνομάζετο ἀπὸ τοὺς Γραικοί. ὁ σεληνιαζόμενος ἢ θαιμονιζόμενος, διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν τὸν ὠνόμαζαν καὶ Ἐνεργούμενον (*Énergumène*).

ΠΑΣΧΩ. Ζ. Παθαίνω καὶ Προσπαθῶ.

ΠΑΤΕΛΙΔΑ, Σ. Πατελῖς, Δ. Λεπάς, Ἑλλ. (*patelle*), εἶδος ὀσρακοδέρμου. Ἀπὸ τὸ Πετάομαι, τὸ ἐξαπλόνομαι. Λέγεται καὶ Πεταλίδα, ὡς ἔλεγον καὶ οἱ παλαιοί, Πάταχνον καὶ Πέταχνον, Ἑλλ. τὸ τρυβλίον. Ζ. Πεταλλίνα.

ΠΑΤΕΡΙΤΣΑ. Ζ. Δεκανίκι.

ΠΑΤΗΘΥΡΑ, Δ. συνώνυμον τοῦ Κατώφλιον, Σ. (*seuil*), Φλιά, Οὐδὸς, Ἑλλ.

ΠΑΤΗΤΡΑ. Ζ. Σκάλα.

ΠΑΤΡΟΘΕΙΟΣ, Δ. ὁ πρὸς πατρός Θεῖος (*oncle du côté paternel*), Πατράδελφος, Ἑλλ.

ΠΑΤΡΟΣΥΝΗ, Δ. Πατρότης, Σ. (*paternité*).

ΠΑΤΩ, Σ. Δ. Προσβάλλω τὸ ποδάριον εἰς τὸ ἔδαφος, ἢ θλίβω τί δι' αὐτοῦ (*fouler*), οἷον Πατῶ τὰ σ' α' φύλια, Σ.

τὸ ὁποῖον καὶ διὰ μιᾶς συνθ. καλῆς λέξεως λέγεται Τρυγο-
πατῶ, Σ. (fouler la vendange). 2) Μεταφορ. Πατῶ,
ἐμβαίνω εἰς τόπον, οἶκον, ἢ πόλιν ὡς ἐχθρὸς ἢ ὡς ληστὴς
(faire une descente), οἶον, Οἱ Τοῦρκοι ἐπάτησαν
τὴν χώραν. Παράδειγμα τούτου εὐρίσκω εἰς τὸν Ἡλιό-
δωρον (Αἰθιοπικ IV, 19, σελ. 168) « Χορευταὶ παῖδες
» εὐαρίθμητοι... πόλιν οἰχονται τῶν Ἑλληνίδων τὴν πρώτην
» πατήσαντες, κ. τ. λ. 3) Καὶ ἔτι μεταφορικώτερον Πατῶ,
καὶ συνθ. Καταπατῶ, καταφρονῶ, ἀτιμάζω, ἀθετῶ,
οἶον Ἐπάτησε τὸν ὄρκον του, Ἐπάτησεν, ἢ Κα-
τεπάτησε τοὺς νόμους, ἤγουν ἐπιώρκησεν ἢ ἐπαρα-
νόμησε, κατὰ τὸ (Ἰλιάδ. δ', 157),

———— Κατὰ δ' ὄρκια πικρὰ πάτησαν·

καὶ τὸ (Σοφοκλ. Ἀντιγ. 745),

Οὐ γὰρ σέβεις, τιμάς γε τὰς θεῶν πατῶν·

καὶ πάλιν (Αἴαντ. 1334),

Μηδ' ἡ βία σε μηδαμῶς νικησάτω

Τοσόνδε μισεῖν, ὥς τὴν δίκην πατεῖν.

Εἶπε καὶ ὁ Πλάτων περὶ τοῦ τυραννικῶς κυβερνῶντος (Περὶ
νόμ. IV, σελ. 714) « Ἄρξει δὴ πόλεως... καταπατήσας ὁ
» τοιοῦτος τοὺς νόμους ».

ΠΑΥΩ, Σ. ἀφίνω διόλου, ἢ καὶ διαλείπω νὰ ἐνεργῶ ἢ
νὰ ἤμῃ τι (cesser), οἶον Ἐπαύσα νὰ τρώγω, νὰ
λαλῶ, καὶ Ἐπαύσα τὸ γεῦμα, ἢ τὸν λόγον. 2)
Μεταφορ. Παύω τὸν θυμόν μου, ἤγουν Δὲν ὀργίζομαι
πλέον, ὡς εἶπε καὶ ὁ Ποιητὴς (Ἰλιάδ. τ', 67),

Νῦν δ' ἥτοι μὲν ἐγὼ παύω χόλον· ———

καὶ πάλιν (Ίλιάδ. ι, 260),

Παῦε', ἔα δὲ χόλον θυμολγέα. — —

ΠΑΧΝΙ, Σ. Παχνίον (crèche), ἀπὸ τὸ Παθνίον ὑποκορ. τοῦ Πάθνη ἢ Φάτνη, Ἑλλ. Μόνοι οἱ Ἀττικοὶ τὴν ὠνόμαζαν Πάθνην· οἱ λοιποὶ Ἕλληνες Φάτνην. Ἡ κοινὴ γλῶσσα ἔλαβεν ἀπὸ τοὺς Ἀττικούς τὸ π, κ' ἔτρεψε τὸ θ εἰς τὸ χ. Ὁ Ἀττικισμὸς οὗτος ἐσώζετο εἰς τῶν χυδαίων τὰ σώματα καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Εὐσταθίου (Ὀδυσσ. ό, σελ. 1784) « Ἔτι δὲ ἐκ τοῦ φαγεῖν καὶ ἡ Φάτνη, τροπῇ τοῦ γ εἰς τ, » ἦν ἀντιστοιχία ἰδιωτικῇ Πάθνην καλεῖ.

ΠΑΧΥΣ. Ζ. Σαρκάτος.

ΠΕΖΕΥΩ, ὅχι μόνον τὸ ὁδεύω πεζός (aller à pied), ὡς τὸ ἐξηγεῖ ὁ Σ. ἀλλὰ καὶ τὸ καταβαίνω ἀπὸ τὸ ἄλογον (descendre de cheval), ἤγουν ἀντὶ ἰππέως γίνεσθαι πεζός (Ίδ. Ἄτακτ. II, σελ. 291). Ὅθεν καὶ ἡ Πεζούλα, Σ. καὶ τὸ Πέζευμα, Δ. ὄνομα τόπου εἰς τὸ παλάτιον, ὅπου ἐπέζευεν ὁ Αὐτοκράτωρ. Ἐκ τούτου καὶ τὸ Πεζούλιον Δ. (Ἄτακτ. I, σελ. 310), τὸ ὁποῖον εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Εὐσταθίου ὠνομάζετο Πεσσούλιον, Δ.

ΠΕΖΟΒΟΛΟΣ, Σ. Δ. Ἀμφίβλητρον, καὶ Πέζα, Ἑλλ. εἶδος δικτύου σρογγύλου (épervier). Ἡ ἐτυμολογία του εἶναι Βόλος Πέζας, ἐπειδὴ πέζαν ὠνόμαζαν εἶδος τῆ δικτύου (πιθανὸν ὅτι τὸν Πεζόβολον τοῦτον), ὡς φαίνεται ἀπὸ τοῦ Ὀππιανοῦ (Ἄλ. III, 80-83) τὴν ἀπαρίθμησην,

Τῶν τὰ μὲν ἀμφίβλητρα, τὰ δὲ γρίφοι καλεόνται,
Γάγγαμά τ', ἡδ' ὑποχαὶ περιηγέες, ἡδὲ σαγήναι·
Ἄλλα δὲ κικλήσκουσι καλύμματα· σὺν δὲ σαγήναις
Πέζας καὶ σφαιρῶνας ὁμοῦ, σκολιὸν τε πάναγμον.

ΠΕΖΟΥΛΑ. ΠΕΖΟΥΛΙΟΝ. Ζ. Πεξεύω.

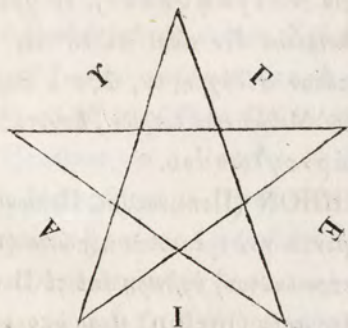
ΠΕΙΡΑΤΗΣ (Πιράτης, Σ.). Ζ. Ποντίζω.

* ΠΕΛΤΣΕΣ. Ζ. Σκουλί.

ΠΕΝΤΑΪΑ Ζ. Μετάλια.

ΠΕΝΤΑΛΦΑ, οὐσ. Θηλ. Σ. Τὸ ἐξηγεῖ, Nodo di Salome (Nœud de Salomon), ἤγουν Θηλεία τοῦ Σαλομώντος, ἴσως διότι τὸ μεταχειρίζονται ἀκόμη οἱ λαοπλάνοι εἰς μαγικάς πράξεις καὶ προρρήσεις, ὡς τὸ ἐμεταχειρίζοντο παλαιὰ οἱ Ἰουδαῖοι μετὰ τὴν τελευταίαν διασποράν. Τούτους ἐμιμήθησαν καὶ πολλοὶ χριστιανοί, καὶ τούτων εἶναι καὶ τὸ ψευδῶς ἀναφερόμενον εἰς τὸν Σαλομῶντα περιδότηον μαγικὸν βιβλίον, ἡ ὀνομαζομένη Σολομωνική. Ζ. Σολομωνική.

Ἡ Πεντάλφα, ἡ ὡς τὸ ὀνομάζει οὐδὲτ. ὁ σχολιαστὴς τοῦ Λουκιανοῦ, Τὸ Πεντάλφα, σχηματισμένον οὕτως, ὡς ἐξῆς φαίνεται,

ἦτο σύμβολον τῶν Πυθαγορικῶν, καὶ ὠνομάζετο καὶ Ὑγεία, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Λουκιανὸς (Ὑπὲρ τοῦ ἐν τῇ προσηγορ. πταισμ. § 5), « Καὶ τότε τριπλοῦν αὐτοῖς [τοῖς Πυθαγορικοῖς] τρίγωνον τὸ δι' ἀλλήλων, τὸ πεντάγραμμον, ᾧ συμβόλω πρὸς τοὺς ὁμοδόξους ἐχρῶντο, ὙΓΕΙΑ πρὸς αὐτῶν ὠνομάζετο ». Ὅπου ὁ σχολιαστὴς τοῦ λέγει, « Τὸ ἐν τῇ συνθηεῖα λεγόμενον

» Πεντάλφα σύμβολον ἦν πρὸς ἀλλήλους Πυθαγορείων ἀνα-
 » γνωσικόν, καὶ τοῦτο ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς ἐχρῶντο, ὃ ἐστὶ τοῦτο »
 καὶ καταγράφει καθεξῆς τὴν ἀνωτέρω σχηματισμένην Πεντάλ-
 φαν, χωρὶς τὰ προσθεμένα γράμματα, Ὑ γεία, τὰ ὁποῖα πι-
 θανὸν ὅτι ἐπενοήθησαν ἀπὸ τοῦς ἔπειτα γόητας, διὰ τὰ τὸ
 μεταχειρίζονται εἰς ἐπιδόξας ἢ φυλακτήρια.

PENTÁNEYPON, Σ. φυτὸν γνωστὸν, Ἀρνόγλωσσον,
 Ἑλλ. (plantain). Ὁ Διοσκορίδης (II, 153) διακρίνει
 Μικρὸν, καὶ Μεῖζον Ἀρνόγλωσσον. Τὸ μεῖζον
 ὠνομάσθη καὶ Πολύνευρον καὶ Ἐπτάπλευρον (plan-
 tain commun, ἢ grand plantain), διότι ἀληθῶς
 φέρει φύλλα χαραγμένα μὲ ἐπτὰ νευροειδεῖς χαραγὰς (ner-
 vures). Τὸ μικρὸν Ἀρνόγλωσσον (plantain lancéolé, ἢ
 petit plantain) ἐλέχθη Πεντάνευρον, διότι ἀντὶ τῶν ἐπτὰ
 ἔχει πέντε χαραγὰς. Οἱ Τοῦρκοι τὸ ὀνομάζουσι Σενὶρ γι-
 πράκ (κατὰ λέξιν Νευρόφυλλον). Ἡ χρῆσις τοῦ Πεντα-
 νεύρου εἰς τὴν Ἱατρικὴν δὲν εἶναι πολλή· εἰς τοὺς παλαιοὺς
 ἐξεναντίας ἦτο τόσον πολύχρηστον, ὥστε ὁ Θεμίσων, ἀρχηγὸς
 τῆς αἰρέσεως τῶν Μεθοδικῶν ἱατρῶν, ἐσύνηταξε βιβλίον ὀλό-
 κληρον, Περὶ ἀρνογλώσσου.

ΠΕΠΟΝΟΚΗΠΟΝ (Πεπωνοκύπι, Πεπωνόκυτον, Σ. ΓΓ.)
 κῆπος ὅπου σπεύρονται καὶ τρέφονται πεπόνια (melonnière).
 Τὸ διὰ τοῦ τ (Πεπωνόκυτον) ἐφθάρη ἀπὸ τὸ Πεπονόκοιτον (Πε-
 πόνων κοίτη). Πεπόνιον (melon) εἶναι ὑποκορ. τοῦ ἐπιθέτου
 Πέπων, σημαίνοντος τὸ Πεπανὸς, ὥριμος. Τὸ τριπλοῦν
 ὄνομα Σίκυς, Σικυὸς (ἢ Σίκυος) καὶ Σικύας, Ἑλλ.
 ἐσήμαινε γενικῶς τὰ Πεπόνια (melons), τὰ ἀγγούρια
 (concombres) καὶ τὰ κολοκύνθια (citrouilles et
 courges). Ὁ Ἱπποκράτης ὀνομάζει τὸ Πεπόνιον Σίκυον
 πέποννα, τὸ ὁποῖον ἄλλοι μετ' ἐκείνου ὠνόμασαν συνθέτως

Σικυοπέποννα (Γαλην. Περί τροφ. δυναμ. II, σελ. 320), ἡ Σίκυον ἡμερον (Διοσκορίδ. II, σελ. 163), καὶ μεταγενεσέρως, Μηλοπέποννα. Ἄλλ' ὁ Μηλοπέπων φαίνεται ἴδιον ὄνομα τῶν σρεγγύλων πεπονίων, διὰ τὴν πρὸς τὰ μῆλα ἢ τὰ κυθῶνια ὁμοιότητα, ὡς συμπεραίνεται ἀπὸ τὸν Πλίνιον (PLIN. *Histoir. nat.* XIX, 5) Nova forma eorum in Campania provenit MALI COTONEI effigie... MELOPEPONAS vocant. Ὀνομάζει τὸν Μηλοπέποννα καὶ ὁ Γαληνός (Περί τροφ. δυναμ. II, σελ. 320), ἀλλ' ὡς εὐχυμότερον καὶ εὐσμοαχώτερον τῶν ἀπλῶς Πεπόνων. Πιθανὸν ὅτι ἀπὸ τῶν Μηλοπεπόνων τὸ γένος εἶναι ὁ ἀπὸ τοὺς Γάλλους ὀνομαζόμενος Πέπων Cantaloup.

Ὁ Φρύνιχος (σελ. 108) κατακρίνει τὸ ὄνομα, ὡς καταχρηστικόν, ἐπεὶ δὲ ὅλοι οἱ καρποὶ ὀνομάζονται Πέπονες, ὅταν ᾖναι ὥριμοι· « Πέπων. Τοῦτο καθ' αὐτὸ οὐκ ὀρθῶς τιθέμενον » ὁρῶ· σημαίνει γὰρ τὸ ὄνομα πᾶν τὸ ἐν πεπάνσει ὄν. Τιθέασι δὲ αὐτὸ οἰκειῶς ἐπὶ τῶν σικύων. Χρὴ οὖν οὕτω λέγειν, ὡς Κρατῖνος, Σίκυον σπερματίαν, ἢ, εἰ ἐθέλεις, Πέποννα σίκυον· καθ' αὐτὸ δὲ τὸ Πέπων ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ μὴ τίθει ». Παρόμοια καὶ ὁ Ἡσύχιος, « Σικυὸς σπερματίας, ὃν ἡμεῖς Μηλοπέποννα ». Σπερματίαν τὸν ἐπωνόμαζαν, ὡς ὁ κωμικὸς Κρατῖνος (παρ Ἀθην II, σελ. 68),

Σικυὸν μέγιστον σπερματικὸν ὠνούμενον,
εἰς διάκρισιν, ὡς φαίνεται, τοῦ Εὐνουχίου σικύου, ὡς εἶπεν ἄλλος κωμικὸς (παρὰ τῷ Αὐτ. αὐτόθ.),

————— Ἡλίθιος περιέρχεται,

Σικυοῦ πέποντος εὐνουχίου κνήμας ἔχων·

διότι οἱ περίεργοι γαστρολάτραι ἐπενόησαν, διὰ τῆς φυτείας, νὰ εὐνουχίζωσι καὶ τὰ πεπόνια, ὥς νὰ αὐξάνωσι χωρὶς τὸν οἰκεῖτον ἔσω σπόρον (Ἰδε Γεωπονικ. XII, 19-20).

ΠΕΠΟΝΟΚΟΙΤΟΝ. Ζ. Πεπονόκηπον.

ΠΕΡΑΣΤΙΚΟΝ! Ζ. Περαιικός.

ΠΕΡΑΣΤΙΚΟΣ, Σ. ὁ περῶν τι καὶ ἐμβαίνων (*pénétrant*). 2) Προσωρινός, προσκαιρινός (*passager, transitoire*). 3) Διαβάτης (*passager*) Παρεπίδημος, ἡ Παροδίτης, Ἑλλ.

Περαιικόν, οὐδέτ. τοῦ Περαιικός, ἀλλ' ἰδίως σημαῖνον εὐχὴν ὑγείας, προφερόμενον μόνον, οἶον, ὅτε ἀποχαιρετίζοντες ἄρρώστον, τὸν λέγομεν, Περαιικόν! (*que votre maladie passe!*) ἔλλειπτ. δηλαδὴ, ἀντὶ τοῦ Εἴθε εἶναι περαιικόν τὸ πάθος σου!

ΠΕΡΔΙΚΑΚΙ. Ζ. Ἐλξίνι.

ΠΕΡΙΓΙΛΔΙ. Ζ. Παραιγιάλιον.

ΠΕΡΙΔΙΑΒΑΣΙΣ, καὶ ΠΕΡΙΔΙΑΒΑΣΜΑ. Ζ. Περίπατος.

ΠΕΡΙΔΡΟΜΟΣ, Σ. Τὸ ἐξηγεῖ Παρωνυχία (*panaris*), ἵσως ἐκεῖνο τῆς παρωνυχίας τὸ εἶδος, τὸ ἀπὸ τοὺς Γάλλους ὀνομαζόμενον μὲ λέξιν ταυτόσημον *Tourniolle*. Ἐνδέχεται δὲ καὶ νὰ ἦναι χυδαῖσμός τοῦ Περίδερμος (περὶ τὸ δέριμα).

Συνηθέσερον σήμερον ὁ Περίδρομος ἔγνωεν ὑδρισικὴ λέξις, οἶον Περίδρομος, φωνάζουν εἰς τὸν πολυλόγον καὶ φλύαρον (ἔλλειπτ. τοῦ Νὰ σ' εὖρη!) Περίδρομον νὰ φάγῃς! καὶ Φάγε τὸν περίδρομον! εἰς τὸν ἀναισχύντως πολυφαγοῦντα. Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν ὁ Περίδρομος δηλοῖ ἵσως μεταφορ. Ζάλην, Ἰλιγγον, ἀρρώστημα τί θεινότερον τῆς παρωνυχίας, τὸν συνωνύμως λεγόμενον Περίτροπον, Ἑλλ. « Περιτρόπου, Ἰλιγγος » καὶ « Περιτρέπεται, ἰλιγγιᾷ » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

Ἐνδέχεται ἀκόμη ὁ Περίδρομος καὶ νὰ ἐμεταφέρθῃ ἀπὸ τοὺς θηρευτικούς Περίδρόμους. Κατὰ τὸν Ἡσύχιον: « Περίδρομος, » τοῦ δικτύου τὸ διειρόμενον σχοινίον, διὰ τὸ καὶ κάτω βρό-

» χοις καὶ πάντα περιέχεσθαι κ. τ. λ. ». Ὁ δὲ Φώτιος καὶ ἐπιθετικῶς, « Περίδρομος, πάντα περιέχεσθαι δυνάμενος ».

ΠΕΡΙΕΡΓΑΖΟΜΑΙ, Σ. Ἀναγογυρεύω, Σ. Δ. Τὸ Περι-εργάζομαι, διὰ τὴν δύναμιν τῆς προθέσεως, σημαίνει Πολλὰ (λίαν) ἐργάζομαι· ἐκ τούτου, καὶ ὑπέρπολλα, ἢ περιττά (ἄγαν) ἐργάζομαι· « Περιεργάζεται, πράξει περισσά » λέγει ὁ Ἡσύχιος· ὅθεν διόρθωνε ἄλλο μέρος τοῦ αὐτοῦ Λεξικογράφου, « Περιερίγασμαι, ΠΟΙΗΤὸΝ ἐποίησα » γράφων ΠΕΡΙΤ-ΤὸΝ, καὶ ἐμπαρόδω καὶ τὴν ἀμέσως πρὸ ταύτης γλῶσσαν, « Περιεῖναι, ἔτι ΜΕΛΛΕΙΝ » γράφων ΜΕΝΕΙΝ.

Ἔως ἐδῶ, ἡ Περιεργία γεννᾶται ὡσεπιπολὺ ἀπὸ ἐλαφρίαν ἢ ματαιότητα τοῦ νοῦ, ὡς ἔλεγεν ὁ Σωκράτης περὶ τῶν ὑπέρμετρα εὐσεβούντων, ὀνομάζων αὐτοὺς « Περιέργους καὶ ματαίους » (Ξενοφ. Ἀπομν. I, 3, 1, σελ. 20). Ἄλλ' ὁ Περιέργος (curieux) δὲν ᾤκει μέχρι τούτου· ἀφοῦ μάθη νὰ περιεργάζεται τὰ ἴδια, μεταβαίνει καὶ εἰς τὴν περιεργίαν τῶν ἄλλοτρίων, τὴν λεγομένην Πολυπραγμοσύνην, Ἑλλ. πάθος ψυχῆς αἰσχρὸν, καὶ τῶντι δουλικὸν, περὶ τοῦ ὁποίου ἔγραψεν ὁ καλὸς Πλούταρχος τὸ Περὶ πολυπραγμοσύνης ὥραϊον συγγραμμάτιον· « Περιεργάζεσθαι ἀντὶ τοῦ Πολυπραγμονεῖν » λέγει ὁ Φώτιος, καὶ « Περιεργαζόμενος, πονηρευόμενος » ἄλλος Λεξικογράφος (Ζωναρ. σελ. 1542), καὶ « Περιέργον, » περιττὸν, ἢ σρεβλὸν » ὁ Ἡσύχιος. Τὸν τοιοῦτον πονηρὸν καὶ σρεβλὸν ἀνθρωπίσκον ὠνόμαζαν οἱ Ἕλληνες ἀκόμη καὶ Φιλοπραγματίαν (intrigant)· « Ἄνθρωπος φιλοπραγμα- » τίας δηλοῖ τὸν φιλοῦντα καὶ σπουδάζοντα πάντα τρόπον » πράγματα μεταχειρίζεσθαι » (BEKKER, *Anecd. Græc.* pag. 3). Καὶ ἐπειδὴ ἀπὸ τὴν τοσαύτην περιεργίαν, ὡς ἀπὸ πηγὴν, ἀναβλύζουν παντὸς εἶδους κακίαι, ἐκ τούτου ὁ παρακμ. ἑλλ. ἐμεταχειρίσθη τὴν λέξιν καὶ εἰς ἄλλας δύο σημασίας, τὰς ἐξῆς.

Πρῶτον, Περιέργους ὠνόμαζαν τοὺς γόητας, τοὺς μάγους, τοὺς ἐπαγγελλομένους Θεραπείας νοσημάτων, μὲ ἐπωδᾶς, φυλακτήρια, καὶ πάσης ἄλλης λογῆς Θαυματουργήματα. Τοιοῦτοι ἦσαν πολλοὶ λαοκλάνοι ἱερεῖς τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος, τοὺς ὁποίους ὁ Λουκάς ὀνομάζει (Πράξ. ιθ', 19) « Περιέργα » πράξαντας ».

Δεύτερον, οἱ Γραικοὶ ἡρμήνευσαν Περιεργίαν τὸ *Stellionatus* (*Stellionat*) τῶν Ῥώμ. ἤγουν πάντα δόλον τολμώμενον εἰς τὰ συναλλάγματα, καὶ τὰς λοιπὰς ὁμολογίας ἢ συνθήκας, κατὰ τὰ Γλ. « Περιέργοι *Stelliones*. » Περιέργων ἔγκλημα, *Stellionatus crimen* ».

Τὸ Ἀναγογυρεύω, εἶναι ἀποχυδαῖσμός τοῦ χυδαίου ὀνόματος Ἀναγυρεύω, Δ. (σελ. 269), ἤγουν Ἀναζητῶ ἢ ἐξετάζω τί μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν.

ΠΕΡΙΘΟΡΙ, Σ. (γρ. Περιθῶρι), Περιθώριον κατὰ συγκοπὴν ἀπὸ τὸ Περιθεώριον (*marge*), ὁ γυμνὸς ἀπὸ γράμματα γύρω τῆς σελίδος τόπος, ὡς ἂν ἔλεγε τις Περιθεώρητον, Περιέθλεπτον. Οἱ Γραικοὶ τὸ ὠνόμαζαν καὶ Μετώπιον Δ. (λέξ. Κατάβατον, σελ. 606).

ΠΕΡΙΚΗ. Ζ. Προδρόμου βέτανον.

ΠΕΡΙΚΟΠΤΩ. Ζ. Ἀποκόπτω.

ΠΕΡΙΜΑΖΕΥΩ. Ζ. Μαζόνω.

* ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ (*promenade*), (Περιδιάβασμα καὶ Περιδιάδασις ΓΓ.) Περίπατον, Δ. οἱ Γραικοὶ ὠνόμαζαν ἔτι καὶ τὸν ἕξω τοῦ τείχους τόπον (*boulevard*), ὅπου ἐγίνετο ἡ περιδιάδασις.

ΠΕΡΙΠΛΟΚΑΔΑ καὶ Μαλακόκισσος, Δ. Σμιλαξ, Ἑλλ. Τὸ πρῶτον, αἰτιατικὴ τοῦ Περιπλοκάς, μετασχηματισθεῖσα εἰς ὀνομασικὴν. Σῶζεται ὁμως καὶ τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα. (Ζ.

Σμιλακία). Είναι ἡ *Smilax aspera* (Liseron ἢ Salsepareille épineuse) τῶν φυτολόγων.

ΠΕΡΙΣΣΑ, Σ. Δ. ἐπὶ ῥῶ. Λέγεται καὶ Περιττά, με ταύτην ὁμῶς τὴν διαφορὰν, ὅτι μετὰ τοῦ σ (συνών. τοῦ Πολλά) ἐκφράζομεν τὸ Λίαν Ἑλλ. (bien, beaucoup) τῶν παλαιῶν, οἶον (Ἀπολλων. ἐν Τύρ.)

Εἰσέφεν ἀποδεκεῖ περίσσα πικραμένος,

τὸ ὁποῖον εἶναι σπανιώτερον εἰς τοὺς παλαιούς, οἶον (Εὐριπίδ. Ἑκάβ. 579),

Οὐκ εἴ τι δώσων τῇ περισσ' εὐκαρδίῳ;

ἤγουν: Δὲν ὑπάγεις νῦν δώσης τί ποτε εἰς τὴν περισσὰ μεγαλόφυχον κόρην; Τὸ δὲ διὰ τοῦ τ (συνών. τοῦ ὑπέρπολλα) εἶναι τὸ Ἄγαν Ἑλλ. (trop), τὸ ἀπὸ τοὺς παλαιούς καὶ Περισσὰ καὶ Περιττά λεγόμενον.

Λέγεται καὶ Περίσσια, Σ. Δ. ὅπου τὸ παρατελευταῖον ἰ δὲν εἶναι πλεονασμός, ἀλλ' ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὴν ἐπιρρήματικὴν δοτικὴν Περισσεῖα κατὰ τὸ Παρρῆσεία, Δημοσία, Ἰδία, καὶ ἄλλα παρόμοια ἐπὶ ῥῶ. ὀνόματα. Χυδαιότατον ὁμῶς εἶναι τὸ ἐπίθετον Περίσσιος, Σ. Δ. ἀντὶ τοῦ Περισσός.

ΠΕΡΙΣΣΟΠΡΑΞΙΑ, Δ. λέξις νομικὴ, σημαίνουσα τὴν ὑπὲρ τὸ χρεωσούμενον ἄδικον ἀπαίτησιν τῶν φόρων (exaction). Ὁ Περισσοπράκτης (exacteur) ἐκολάζετο μετὰ τοῦ διπλοῦ τὴν ἀπόδοσιν. Τὴν Περισσοπραξίαν ταύτην ἀπαγορεύει καὶ ὁ Πρόδρομος, ὅταν λέγῃ εἰς τοὺς Τελώνας « Μὴδὲν πλεόν » παρὰ τὸ διατεταγμένον ὑμῖν πράσσετε » (Λουκ. γ', 13). Ἐλέγετο καὶ Ὑπεραπαίτησις, Δ.

ΠΕΡΙΣΣΟΣ, Σ. καὶ ΠΕΡΙΤΤΟΣ ἐπὶ θ. Ἡ αὐτὴ διαφορὰ ὡς ἀνωτέρω (Ζ. Περισσὰ), οἶον Ἄφες τὰ περισσὰ (ἢ τὰ

περιττά) λόγια ἤγουν, Μὴ πολυλογῆς, ὡς εἶπεν ὁ Σοφοκλῆς (Ἠλέκτρ. 1288) διὰ τοῦ σ̄,

Τὰ μὲν περισσεύοντα τῶν λόγων ἄφες,

ἤγουν τὰ ὑπὲρ τὴν χρεῖαν (superflues) λόγια.

Περισσότερος, ἐπίθ. συγκρ. πλειότερος (plus copieux), συχνὸν εἰς τὸν παρακμ. ἑλλ. Πλείων, Ἑλλ. 2) Τὸ οὐδ. Περισσότερον, ὡς ἐπὶ ῥῥ. ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ Μᾶλλον ἢ Πλείον ἢ Πλέον, Ἑλλ. οἶον « Περισσότερον αὐτῶν πάντων » ἐκοπίασα » (Α', Πρὸς Κορινθ. ιε', 10). Περισσότερον βλέπουν τὰ τέσσαρα παρὰ τὰ δύ' ὁμμάτια, παροίμια ὅχι κακῇ, διδάσκουσα νὰ μὴν ἐμπιστευώμεθα πάντοτε εἰς τὴν ἰδίαν μας γνῶσιν, ἀλλὰ νὰ συμβουλευώμεθα καὶ κἀνένα φίλον πιστόν. Οὕτως εἶπε καὶ ὁ Λουκιανὸς περὶ τοῦ Φειδίου, ὅστις πλάττων τὸν Δία, ἐξέταξε, πρὶν τὸν τελειώσῃ, τὰς κρίσεις τῶν θεατῶν « Ἀναγκαῖον ὑπάρχειν τοὺς πολλοὺς περισσότερον » ὁρᾶν τοῦ ἐνὸς » (Λουκιαν. Περὶ τῶν εἰκόν. § 14).

Ἀπὸ τὸ Περισσὸς καὶ ῥῥμ. ἀμετάβ. Περισεύω, Περί-ειμι, Ἑλλ. (rester, être de reste)· καὶ μέσ. Περισεύομαι, οἶον Τὰ ἐξόθουσα ὅλα, δέν μου περισσεύει τίποτε, καὶ Μόλις κερδαίνω τὰ ἀναγκαῖα, δέν περισσεύομαι, ἤγουν Μετὰ τὴν εἰς τὰ ἀναγκαῖα δαπάνην δέν μου μένει τίποτε· ὡς εἶπεν ὁ Εὐαγγελιστῆς (Ματθ. ιγ', 12) « Ὅστις » γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ, καὶ περισσευθήσεται » ὅπου κακῶς τινὲς ἐξηγηταὶ ἐνόμισαν τὸ Περισευθήσεται παθητικὸν, ἀναφέροντές το, ὡς φαίνεται, εἰς τὸ διδόμενον (δοθήσεται), ἐνῷ ἀναφέρεται εἰς τὸν ἔχοντα (ὅστις γὰρ ἔχει)· ὁ ἔχων περισσευθήσεται.

Τελευταῖον ἄς σημειωθῇ καὶ ἡ χυδαία συγκοπὴ τοῦ ῑ εἰς τὸ ὄνομα τοῦτο, οἶον Περσὸς, Περσά, Περσότερον, κ. τ. λ.

συγκοπή συνήθης ὡσεπιπολὺ μετὰ τὸ $\bar{\rho}$ σοιχείον, ὅποια εἶναι Ἐσπερνός, Περβόλι, Περπατῶ, Σημερνός, Χοιρνὸν καὶ ἄλλα.

ΠΕΡΙΣΣΟΧΟΡΗΓΙΑ, Δ. δόσις ἢ πρᾶξις ἐκούσιος ὑπὲρ τὸ χρεωσούμενον (surérogation).

ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ, παροξυτ. Σ. Περισερά, ὄξυτ. Δ. Τὸ ἐξηγοῦν καὶ οἱ δύο, Οὐράν ἢ ἄκρον τοῦ ἐπανωκαμηλαύκου τῶν ἱερέων. Ἰσως καὶ ὅλον τὸ Ἐπανωκαμηλαυκον.

ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ, Σ. Περισέριν, Δ. Περισερά, Σ. Δ. (colombe), Περισερά, Ἑλλ. Καὶ τὰ δύο ἐλέγοντο καὶ τὸ Περισερά καὶ τὸ ὑποκορ. (ἀνυποκορίζως) Περισερίον Ἑλλ. (Ἰδ. Ἀθην. IX, σελ 395 καὶ XIV, σελ. 654). Ζ. Φάσσα.

* ΠΕΡΙΤΤΟΥ. Ἐπίρρ. περιπλέον (de plus, d'ailleurs), γραμμένον εἰς τοὺς ἐξῆς σίχους (Ἀπολλ. ἐν Τύρ.)

Περίττου ἡ γυναικὰ του ὡσάν τὸ λέγει ἡ ῥήμα,
Ἐχει πολλὴν κρυφὴν χαρὰν, γατίθι τὸ πεθύμα.

Εἶναι τῶν παλαιῶν τὸ ἐπιρρήματικόν, Ἐκ περιττοῦ, χωρὶς τὴν πρόθεσιν, Περιττοῦ, ὡς ἔλεγον κ' ἐκεῖνοι ἀπροθέτως ἄλλα ἐπιρρήματικά, Μικροῦ, Ὀλίγου.

ΠΕΡΙΦΟΡΑΡΙΟΣ. Ζ. Γυρισής.

* ΠΕΡΙΦΡΟΝΩ*, συνών. τοῦ Καταφρονῶ (mépriser), οἶον (Ἀπολλ. ἐν Τύρ.)

Μὰ θέλουν τὴν περιφρονᾶ, ὅπου καὶ ἀνεγυρεύη.

Τὸ τελευταῖον « Ὅπου καὶ ἀνεγυρεύη » σημαίνει, Ὅπου καὶ ἀναγυρίζη (ὑπάγη ἢ ἔρχεται), κατὰ τὴν ἀλλοῦ (Ἄτακτ. I, σελ. 79) σημειωθείσαν σημασίαν τοῦ Γυρεύω.

ΠΕΡΛΟΓΗ, Σ. Δ. ἀσκός (outre), κατὰ τὴν ἀνωτέρω (Ζ. Περισσός) σημειωθείσαν συγκοπήν, ἀντὶ τοῦ Περιλογῇ (Ἰδ. Ἄτακτ. I, σελ. 144).

ΠΕΡΝΩ, Σ. Δ. Παίρνω, Δ. Εἰς τὰ προσημειωθέντα (Ἄτακτ. I, σελ. 223. II, σελ. 295) πρόσθεσε τὰ ἐξῆς : Μ' ἐπῆρεν ὁ ὕπνος, ὡς καὶ ὁ Θεόφραστος (Χαρακτ. VII) « Ὅπως ἂν ἡμᾶς ὕπνος λάβῃ » καὶ ὁ κωμικὸς Ἀλέξις (παρ' Ἀθην. I, σελ. 23),

Οὔτε γὰρ ὕπνος δῆπουθεν οὐδέν' ἂν λάβοι.

2) Μ' ἐπῆρεν ὁ ἔρωτας, ὡς καὶ ὁ Ἀριστοφάνης Θεσμ. I 117),

————— Ἐμὲ δὲ καὐτὸν τῆς κόρης

Ταύτης ἔρωσ ἐΐληφεν. —————

3) Μοῦ ἐπῆρε τὸν νοῦν (Ἄτακτ. II, σελ. 260). 4) Ἀμεταβ. Ἐπῆρεν ἐπάνω του, ἀνέλαβεν ἐξ ἀρρώστιας (se rétablir) ἔλλειπτ. τοῦ Δύναμιν, ὡς καὶ τὰ ταυτόσημα ἑλληνικά, Ἀνακομίζομαι, Ἀνακτῶμαι καὶ Ἀναλαμβάνω, ἱατρικά ὀνόματα. 5) Μὲ τὸ ἄρθρον δὲ, Τὸν, Τὴν, Τὸ ἐπῆρεν ἐπάνω του, σημαίνει μεταβ. Ἀνεδέχθη τινὰ ἢ τί (prendre sur soi), ἢ μὲ συνθήκην νὰ τὸ κατορθώσῃ, ἢ μὲ ἐγγύησιν ὅτι μέλλει νὰ κατορθωθῇ.

Ὁ Δ. σημικίονει καὶ παροιμίαν ἀσειάν λεγομένην περὶ πλεονεκτῶν ἱερέων ,

Δέσποτα παπᾶ πρεσβύτα ,

Ἐπαιρνε, καὶ πάντα ζῆτα.

ΠΕΡΝΩ (περισπ. τὸ ὁποῖον ὁ Δ. ἐσύγχυσε μὲ τὸ Πέρνω, παροξύτ.), Σ. Δ. ἀπὸ τὸ Περάω καὶ Περνάω, Ἑλλ. κατὰ τὸ Κεράω καὶ Κιρνάω (σήμερ. Κερνώ). Περνώ ἀμεταβ. διαβαίνω, διέρχομαι (passer). Μεταφορ. παύω (cesser), οἶον Μοῦ ἐπέρασεν ὁ θυμὸς, ἤγουν ἔπαυσα νὰ ὀργίζωμαι. Παρόμοιον εἶναι τοῦ Σοφοκλέους (Οἰδ. Τύρ. 673) τὸ

Στυγνὸς μὲν εἶκων δῆλος εἶ· βαρὺς δ' ὅταν
Θυμοῦ περάσῃς. —————

Ὅπου ὁ σχολιαστὴς λέγει, « Δῆλος εἶ ἀηδῶς εἶκων · ὅταν δὲ » ἐπὶ τὸ πέρας ἔλθῃς τῆς ὀργῆς, τότε βαρέως οἴσεις τὸ » πρᾶγμα κ. τ. λ. ». 2) Περνᾶ τρίτ. προσώπ. εἰς τὰς πωλήσεις, ἀγοράς, καὶ ἀπλῶς τὰς συναλλακτικὰς πράξεις, σημαίνει Χρήσιμον, δόκιμον, ἄδολον εἶναι, οἶον, Τὸ φλωρίον τοῦτο περνᾶ, ἤγουν τὸ δέχονται ὅλοι ὡς ἄξιον· ἢ Δὲν περνᾶ, ἀποβάλλεται δηλαδὴ, ἢ ὡς κίβδηλον, ἢ ὡς ἀπαγορευμένον. 3) Περνῶ μεταβ. πωλῶ (vendre), οἶον Μοῦ τὸ ἐπέραςε δέκα γρόσια, καὶ κατ' ἄλλην ἔννοιαν (ἂν θέν τὸ πληρώσω πάραυτα), Τὸ ἐπέραςεν εἰς τὸν λογαριασμόν μου, ἤγουν Μὲ τὸ ἐπώλησε μὲ διορίαν, σημειώσας μόνον ὡς χρεώτην εἰς τὸ κατάστιχόν του.

Εἰς τὸν Ὅμηρον τὸ Περᾶω σημαίνει πολλάκις τὸ Περνάω, ἤγουν Πωλῶ, καὶ τὸ αἴτιον εἶναι, διότι οἱ Ἕλληνες ἐπωλοῦσαν τοὺς αἰχμαλωτιζομένους Τρωαδίτας εἰς τὰ νησία τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ὅπου ἔπρεπε πρῶτον νὰ τοὺς περάσωσι διὰ θαλάσσης.

— Καὶ πολλοὺς ζωοὺς ἔλον, ἡδ' ἐΠΕΡΑΣΣΑ,

λέγει ὁ Ἀχιλλεὺς (Ίλιάδ. φ', 102), ἤγουν Αἰχμαλώτισα κ' ἐπώλησα. Ἄλλου δὲ (Ίλιάδ. ω', 751) ἡ ταλαίπωρος Ἑκάβη, περὶ αὐτοῦ τοῦ Ἀχιλλέως,

Ἄλλους μὲν γὰρ παῖδας ἐμοὺς πόδας ὥκυσ Ἀχιλλεὺς
ΠΕΡΝΑΣΧ', ὄντιν' ἔλεσσε, ΠΕΡΗΝ ἄλῃς ἀτρυγέτοιο,
Εἰς Σάμον, ἔς τ' Ἴμβρον καὶ Λῆμνον ἀμιχθαλόετσαν.

ΠΕΡΟΥΝΙ, Σ. Πηρούνι, Σ. Πηρούνιον, Δ. Περόνιον ἀπὸ τὸ Περώνη, Ἑλλ. ἢ Πειρόνιον ἀπὸ τὸ ἄχρησον Πεῖρος. Ζ. Πασοῦλι.

ΠΕΡΣΑ, Σ. Δ. Μαντζουράνα, Σ. Δ. Σιάψυχον, Σ. Σιάψυχον, Δ. Τὸ τελευταῖον εἶναι Σάμψυχον, Ἑλλ. ὡς τὸ ὀνομάζει καὶ ὁ Διοσκορίδης (III, 47) μ' ὄνομα Αἰγυπτιακόν· τῆς Κυζίκου καὶ τῆς Σικελίας οἱ Ἕλληνες τὸ ὀνόμαζαν Ἀμάρακον, Ἑλλ. Τοῦτο ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὸν παρακμ. Λατιν. εἰς τὸ Maioraca, ὅθεν ἐγεννήθη ἡ κοινῶς σήμερον ὀνομαζομένη Μαντζουράνα (Marjolaine).

Τριγενῶς προφέρεται τὸνομα ἀπὸ τοὺς παλαιούς, Ὁ, Ἡ Ἀμάρακος, καὶ τὸ Ἀμάρακον. ὀνομάζετο καὶ Ἀνθέμη, κατὰ τὸν Ἡσύχιον, « Ἀνθέμη, ἡ ὑπ' ἐνίων Ἀμάρακος » πῶα ». Τὸ ἀπὸ Ἀμάρακον σκευαζόμενον μύρον ἐλέγετο Ἀμαράκινον· τὸ κάλλισον ἐσκευάζετο εἰς τὴν Κύζικον, κατὰ τὸν Διοσκορίδην (I, 68), διότι εἰς τὴν Κύζικον (ὡς καὶ εἰς τὴν Κύπρον) ἐγεννᾶτο καὶ τὸ κάλλισον Σάμψυχον, τοῦ ὁποίου δευτερεῦον ἐλογίζετο τὸ Αἰγύπτιον (Διοσκορίδ. III, 47). Λέγει καὶ ὁ Ἡσύχιος « (Ἀμάρακος (ἴσ. Ἀμαράκινον), γένος μύρου, » ἀπὸ φυτοῦ Ἀμάρακος καλουμένου »· καὶ « Σαμψούχος· » πλείστη γίνεται ἐν Αἰγύπτῳ· ἄλλοι δὲ ἈΜΑΡΑΚΟΝ καλοῦσιν » αὐτὴν » ὡς τὸ ἐδιώρθωσαν οἱ κριτικοί, ἀντὶ τοῦ ΜΑΡΑΘΟΝ.

Ἐμεινεν ἡ ἔρευνα πόθεν μᾶς ἦλθε τὸνομα Πέρσα· ὅθεν φαίνεται καὶ τὸ χρήσιμον τῆς κοινῆς ἡμῶν γλώσσης εἰς τὴν κατάληψιν καὶ ἐξήγησιν τῆς παλαιᾶς. Εἰς τὸν Ἀθήναιον (XIII, σελ. 608) ὁ τραγικός Χαιρήμων ἐπονομάζει Πέρσην τὸν Ἀμάρακον·

Πέρσης δὲ θαλερὸς ἐκτραφεὶς ἀμάρακος
Λειμῶσι μαλακοῖς ἐξετείνειν αὐχένος.

Ἄν ὁ σοφὸς ἐκδότης τοῦ Ἀθηναίου ἐγνώριζεν τῶν νέων Ἑλλήνων τὴν γλώσσαν, ἤθελ' ἐλευθερωθῆν ἀπὸ τὸν περὶ τῆς γραφῆς (Πέρσης) διςαγμὸν, καὶ τὴν μακρὰν περὶ αὐτῆς σημείωσιν.

Πέρσην ἐπωνόμασε τὸν Ἀμάρακον ὁ τραγικός, ὅχι μόνον διότι ἡ Αἴγυπτος ἦτον ὑπὸ τοὺς Πέρσας, ἀλλὰ καὶ διότι εἰς τὴν Περσικὴν αὐλὴν μάλιχα ἐσπουδάζοντο τὰ μύρα. Εἰς τὴν ἀποσκευὴν τοῦ Δαρείου εὑρηκεν ὁ Παρμενίων τεσσαράκοντα μυροποιούς (parfumeurs), καὶ τεσσαράκοντα σεφανοπλόκους (Ἀθῆν. αὐτόθ.). διότι ἐπλεκαν καὶ σεφάνους ἀπὸ τὸν ἀμάρακον, ὡς καὶ ἀπὸ ἄλλα διάφορα ἄνθη. Ἐνας ἀπὸ τοὺς σεφάνους τούτους ἐπωνομάζετο καὶ Ναυκρατίτης, ἀπὸ τὴν Ναύκρατιν, πόλιν τῆς Αἰγύπτου, Ἑλληνικὴν ἀποικίαν· « Ναυκρατίτης » σέφανος, ἀπὸ τῆς Αἰγυπτίας Ναυκράτεως... ἢ ὁ Σαμφύχιος » λέγει ὁ Ἡσύχιος (Ἰδ. καὶ Ἀθῆν. XV, σελ. 676).

ΠΕΡΣΙΚΑΡΙΑ. Ζ. Ὑδροπίπερον.

ΠΕΡΣΟΣ. Ζ. Περισσός.

ΠΕΣΣΟΥΔΙΟΝ. Ζ. Πεζούλα.

ΠΕΣΤΕΜΑΛΙ, Σ. Τὸ Πεσεμάλι (tablier) εἶναι λέξις Τυρκικὴ (Ἰδε Ἄτακτ. II, σελ. 422), σημαίνουσα, ὅ,τι σημαίνομεν καὶ σήμερον δι' αὐτῆς, τὸ σύνηθες τῶν λουόντων καὶ τῶν λουομένων ζωῶμα, εἰς κάλυψιν τῶν αἰδούνων, τὸ ἀπὸ τοὺς παλαιούς ὀνομαζόμενον Περίζωμα, Ἑλλ. ἢ Ὡα λουτρίς, Ἑλλ. ὡς τὴν ὠνόμασεν ὁ Κωμικός Θεόπομπος, κατὰ τὸν Πολυδεύκην (σελ. 341).

ΠΕΤΑΛΑΣ. Ζ. Πέταλον.

ΠΕΤΑΛΙ, Σ. Πετάλιον, Δ. ὑποκορ. τοῦ Πέταλον, Ἑλλ. (feuille, lame). Τὸ Πετάλιον σημαίνει σήμερον πλάτυσμα χαλκοῦ ἢ ἄλλου μεταλλοῦ λεπτὸν, ὡς φύλλον, μιμούμενον τὸν χρυσὸν (oripeau), τὸ ὀνομαζόμενον καὶ Μπρίλλα, Σ. ξενικῶς, ἀπὸ τὸ Γαλλικὸν briller, διὰ τὴν λαμπρότητα, καὶ Τρέμουσα Σ. διὰ τὸ εὐκίνητον (Ζ. Τρέμουλα).

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Εὐσταθίου (Ἰλιάδ. β', 312, σελ.

228), Πετάλια ἢ Πετήλια ὠνομάζοντο ἀκόμη τὰ φύλλα τῶν δένδρων, « Τὰ δὲ Πέταλα, ὃ ἐστὶ τὰ ἀναπεπταμένα καὶ » πλατέα φύλλα, ὅτι καὶ Πέτηλα λέγεται, δηλόν ἐστι. Οἱ » γοῦν περὶ Λυκίαν Πετήλια μέχρι καὶ ἐς ἄρτι καιροῦ ταῦ- » τα φασίν ».

ΠΕΤΑΛΙΔΑ, Σ. γένος ὀψαρίου (lamproie). Ἴδε τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτην σημειώσεις (σελ. 189), ἵτως ἢ « Πετηνίς, » κόρις » τοῦ Ἡσυχίου, ἐπειδὴ ἄλλου λέγει, « Κόρις, ἰχθύς » ποιός ».

ΠΕΤΑΛΛΙΝΑ (ἴσ. Πεταλίδα), Δ. Πατελίδα, Σ. Δ. ὄσπρα- κόδερμον μονόθυρον, Λεπάς, Ἑλλ. Ἴδε τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτην σημειώσεις (σελ. 136). Συνηθεστέρα εἶναι ἢ διὰ τοῦ α̃ εἰς τὴν πρώτην συλλαβὴν γραφὴ Πατελίδα (patelle). Οἱ Μασσα- λιῶται ἐφύλαξαν τῶν προγόνων αὐτῶν Φωκαέων τὴν λέξιν, ὀνο- μάζοντες τὸ ὄσπρεον Λεπάδα (Lepada). « Λεπάδες, τὰ » πρὸς ταῖς πέτραις κεκολλημένα κογχύλια, ὄσρέων ἐλάττω » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ΠΕΤΑΛΟΝ, Σ. Δ. τὸ σιδήρινον ἡμικυκλικὸν πλάτυσμα, τὸ προσκαρφωμένον εἰς τοὺς πόδας τῶν ἵππων (fer de cheval). Ὄθεν καὶ ῥῆμα Πεταλόνω, Σ. τὸ προσκαρφόνν πετάλα (ferrer un cheval), καὶ ὄνομα Πετσλᾶς, Σ. (maréchal ferrant) ὁ τέχνην ἔχων νὰ τὰ προσκαρφόνῃ. Ζ. Σελιναῖα.

Πέταλα ὠνόμαζαν οἱ Ἕλληνες τὰ φύλλα τῶν δένδρων, διὰ τὴν ἐξάπλωσίν των, ἀπὸ τὸ Πετάω, τὸ ἀπ' ἐκείνους σχη- ματισθὲν Πετάζω, Ἑλλ. τὸ ἐξαπλόνω (déployer, étendre), καὶ ἀπὸ μᾶς συναιρεθὲν εἰς τὸ Πετῶ (voler), Πέ- τομαι, Ἑλλ. ἤγουν ὀδεύω εἰς τὸν ἀέρα μὲ τὰ πτερὰ ἐξαπλω- μένα, ὡς φύλλα. « Πετάσας, ἀπλώσας, τανύσας » λέγει ὁ Ἡσύχιος, καὶ « Πέταλα, οὐδετέρως, τὰ φύλλα ».

Ἀπὸ τὰ φύλλα μετεφέρθη ἡ λέξις, ὅχι μόνον εἰς τὰ πτερὰ τῶν πετενῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλα τὰ πλατυσμένα φυσικῶς ἢ τεχνικῶς, οἷον Πέταλον χρυσοῦ, ἀργύρου, χαλκοῦ, σιδήρου. Ἀπὸ τὸ Πετάζω, καὶ Πέτασος, τὸ σκέπασμα τῆς κεφαλῆς, διὰ τὴν ἀπλωσίν του, (chapeau), τὸ κοιν. Σκιάδιον, Σ. διὰ τὴν ἀπ' αὐτὸ σκιάν, ὅθεν νοεῖται τοῦ Ἡσυχίου τὸ « Πετάζει, ἀπλοῖ, » σκεπάζει ». Πετηλίδα, Ἑλλ. ὠνόμαζαν καὶ τὴν ἀκρίδα (sauterelle), κατὰ τὸν αὐτὸν Ἡσύχιον « Πετηλὶς, ἀκρίς » ἢ γένος τι ἀκρίδος (ἴσ. τὸ criquet) καὶ ἀπὸ τὸν Δωρικὸν τύπον, Πεταλὶς, ὠνομάσαμεν ἡμεῖς Πεταλοῦθον, Σ. (papillon) τὸ γνωστὸν ὠραῖον ζωῦφιον, ἐπίσημον καὶ διὰ τὰ λεπιδοτὰ πτερὰ, προσόμοια τῶν φύλλων ἢ πετάλων, καὶ διὰ τὸ ἀεικίνητον τοῦ πετασμοῦ. Ζ. Ψυχαροῦδα.

ΠΕΤΑΛΟΝΩ. ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ. Ζ. Πέταλον.

ΠΕΤΑΥΡΟΝ, Σ. Πέταυρα ἢ Πέτευρα, Ἑλλ. λέγονται τὰ ὑπὸ τὴν ὀροφὴν μικρὰ σανίδια (lattes). Κατὰ τὸν Φώτιον, « Πέτευρον, πᾶν τὸ μακρὸν καὶ ὑπόπλου καὶ μετέωρον » ξύλον ». Πέταυρα ἢ Πέτευρα, καὶ τὰ μικρὰ δοκίδια ἢ σανίδια (chevrons) ἀρμοζόμενα πρὸς ἀλλήλα εἰς σχῆμα τοῦ Λ σιγείου, εἰς τὸ ἀνώτατον τῆς οἰκοδομῆς, ἐπάνω τῶν ὁποίων ἀπλώνονται τὰ κεραμίδια, ἢ ἄλλη τις ὀροφή. 2) Πέταυρα ἔτι ἔλεγον καὶ τὰ ράβδια ἢ σανίδια, ἐπὶ τῶν ὁποίων κοιμῶνται αἱ ὄρνιθες. 3) Εἶδος τι παγίδος (piège), κατὰ τὸν Σχολιαστὴν τοῦ Θεοκρίτου (XIII, 13), « Σανίδιον λεπτὸν καὶ τεταμένον, ᾧ » καὶ εἰς τοὺς ὀρόφους ἀντὶ κεραμίων πολλοὶ χρῶνται ». Τοῦτο νοοῦν καὶ ὁ Φώτιος καὶ ὁ Ἡσύχιος, ἐξηγουντες τὸ νομα διὰ Ῥωμ. λέξεως « Πέταυρα, τίγνα ». Τὸ Τίγνον, tignum, σημαίνει τὴν δοκὸν (poutre) ἢ Διαδοκίδα (soliveau) τοῦ Ἡσυχίου, « Διαδοκίς. . . οἱ μὲν, ἢ τὰς ἄλλας δοκοὺς ἀναδεχο- » μένη· οἱ δὲ, δοκῶν πλάγιον ὑπόθημα ». Τοῦτο ἐλέγετο καὶ

Στρωτήρ κατὰ τὸν Φώτιον, « Στρωτήρ, τὰ μικρὰ δοκίδια, τὰ ἐπάνω » τῶν δοκῶν τιθεμένα, Στρωτήρας ἔλεγον ». (Ζ. Ζευτόν).

Περὶ τῆς δευτέρας σημασίας λέγει πάλιν ὁ Ἡσύχιος, « Πέ-
» τευρον, σανὶς ἐφ' ἧς αἱ ὄρνεις κοιμῶνται κ. τ. λ. » περὶ δὲ
τῆς τρίτης « Πέταυρον, εἶδος παγίδος » πιθανὸν ὅτι ἐκείνο τῆς
παγίδος τὸ εἶδος τὸ σκευαζόμενον μὲ λάκκον ἢ βόθρον, σκε-
πασμένον ἄνωθεν μὲ λεπτήν ὕλην ἢ σανίδιαν· διότι καὶ διὰ ταύ-
της τῆς λέξεως ἡρμήνευσαν οἱ Ἑβδ. τὸ Ἑβραϊκόν (Ἄμεκ) רמץ
σημαντικὸν τοῦ Βάθος (Παροιμ. θ', 18) « Καὶ ἐπὶ πέταυρον
» ἄθου συναντᾷ ». Καὶ τοῦτο ἐνόησε καὶ ὁ Φώτιος, λέγων,
« Πέτευρον, παγίς, βάθος ».

Εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν συνειθίζεται ἡ πρώτη σημασία· μὲ
λανθάνει, ἂν ἦναι συνήθεις καὶ αἱ λοιπαί.

PETZÌ, Σ. Πετζίον, Δ. (peau). Ἐξηγήθη ἄλλοῦ
(Ἄτακτ. I, σελ. 94) ἡ λέξις. Πρόσθεσε τὴν φράσιν Κακὸν
πετσίου. Σ. διὰ τῆς ὁποίας σημαίνομεν τὸν κακὸν ἄνθρωπον·
ὄθεν καὶ ἄλλη φράσις, περὶ τοῦ πολυπείρου ἢ πανούργου,
Πολλὰ ἐξεύρει τὸ πετσίν του. Καὶ ἐξεναντίας, Χον-
δρὸν πετσίου ὀνομάζομεν τὸν ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς ὀνομαζό-
μενον Παχύνοον (esprit épais)· « Παχύνοοι, παχύνοες,
» ἀνόητοι » λέγει ὁ Φώτιος.

Ἀπὸ τὸ Πετσίου σχηματίζεται ῥῆμ. ἀμετάδ. τὸ Πετσιαῶω,
Σ. Δ. σημαῖνον τὴν πύκνωσιν καὶ νέκρωσιν τοῦ δέρματος,
Πωροῦμαι ἢ Τυλοῦμαι, Ἑλλ. (devenir calleux), καὶ ῥη-
ματικὸν ὄνομα Πέτσιασμα, Σ. Δ. (callus, durillon),
Τύλος καὶ Πῶρος Ἑλλ. « Πωρωθῆναι, παχυνθῆναι καὶ πα-
» γῆναι » λέγει ὁ Ἑρωτιανός· ὁ δὲ Φώτιος « Τυλοῦται, τραυ-
» ματίζεται, παχύνεται » καὶ ὄνομα οὖς. « Τύλος, νενεκρω-
» μένη σὰρξ » καὶ « Πῶρωσις... πῶρος, καὶ ἀναισθησία »
κατὰ τὸν Ἡσύχιον.

ΠΕΤΖΙΑΪΩ. ΠΕΤΖΙΑΣΜΑ. Ζ. Πετζί.

ΠΕΤΖΟΦΛΟΥΪΔΑ, καὶ Πετζαφλούδα, Σ. Τὸ ἐξηγεῖ Φλούδιον δένδρου, ἐπιτήδειον εἰς γραφήν (*écorce d'arbre à écrire*).

* ΠΕΤΗΛΙΟΝ. Ζ. Πετάλι.

ΠΕΤΙΜΕΖΙ, ἢ ΠΕΤΟΥΜΕΖΙ. Ζ. Θυμαρί καὶ Σίρι.

* ΠΕΤΡΙΝΟΣ. Πετρίνην καρδίαν μεταφορ. λέγομεν ὅτι ἔχει ὁ σκληρὸς καὶ ἀσυμπαθὴς ἄνθρωπος, ὡς εἶπεν ὁ Μόσχος (*BRUNCK, Analect. tom. I, pag. 407*),

———— Πέτρης ὁ γ' ἔχων νόον ἢ σιδήρου
Καρτερὸν ἐν σῆθεσι. —————

Εἶπαν καὶ οἱ Ἑβδ. (Ἰεζεκ. ια', 19) « Ἐκσπάσω τὴν καρδίαν » τὴν λιθίνην ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτῶν, καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν » σαρκίνην ».

ΠΕΤΡΙΤΗΣ, Σ. Δ. Ὁ πρῶτος τὸ ἐξηγεῖ μικρὸν ὀρνίθιον ὀνομαζόμενον *Pettiroso* (*rouge - gorge*). Ὁ δὲ Δ. τὸ συγκαταριθμεῖ μὲ τὰ κυνηγετικὰ ὄρνεα, φέρων καὶ μαρτυρίαν ποιητοῦ,

Εἶχαν γεράκια καὶ σκυλία, πετρίτας, ὅσους θέλουν.

Καὶ Πετριτάριον, Δ. ὀνομάζει τὸν φυλάσσοντα καὶ τρέφοντα τοὺς Πετρίτας. Ἐνδεχόμενον δύο διάφορα ὄρνεα νὰ ἐλέγοντο ὁμωνύμως Πετριταί.

Ὅπως ἂν ᾔναι, ὁ Πετρίτης τοῦ Σ. ἐπειδὴ ἐξηγεῖται *rouge-gorge*, τοῦτο δὲ κατὰ τοὺς ὀρνιθολόγους, εἶναι τοῦ αὐτοῦ γένους ὀρνιθάριον, μὲ τὴν λεγομένην *fauvette*, ὁ Πετρίτης λέγω, πιθανὸν ὅτι εἶναι ἡ Ὑπολαῖς τοῦ Ἀριστοτέλους (*Περὶ ζ. ἴσop. VI, 7. καὶ IX, 29*), ὄνομα συνώνυμον τοῦ

Πετρίτου (Εἰς τὰς [ἢ Ὑπὸ] τὰς πέτρας « Ὑπὸ λάεσι »)
 Ζ. Ποταμίδα.

ΠΕΤΡΟΒΟΛΙΣΤΑΪΣ, Δ. ὠνόμαζαν οἱ Γραικοὶ τοὺς
 Σφενδονήτας Ἑλλ. (frondeurs).

ΠΕΤΡΟΚΟΣΣΥΦΟΣ, Δ. (χυδ. Πετροκότσυφας) ὁ Κύανος, Ἑλλ. τοῦ Ἀριστοτέλους (Περὶ ζ. ἴσop IX, 21), διὰ τὸ Κυάνεον (bleu) χρωμὰ του, « Ἔστι δὲ τις πετραῖος ὧ »
 » ὄνομα Κύανος. Οὗτος ὁ ὄρνις ἐν Σκύρῳ μάλιστ' ἐστὶ· ποιεῖται
 » δὲ ἐπὶ τῶν πετρῶν τὰς διατριβάς. Τὸ δὲ μέγεθος, κοττύφου
 » μὲν ἐλάττων, σπίζης δὲ μείζων μικρῷ κ. τ. λ. ».

ΠΕΤΡΟΧΕΛΙΔΟΝΕΣ, Δ. Σηλ. πληθ. καὶ Πετροχελιδόνα, οὐδέτ. πληθ. Ἐσημείωσε τὴν λέξιν ὁ Εὐστάθιος (Ὀδυσσ. δ', σελ. 1502), ὡς σωζομένην ἀκόμη εἰς τοὺς χρόνους του :
 « Οἱ Λύκιοι χελιδόνας τινάς, ἅς οἱ ἰδιῶται Πετροχελιδό-
 » νας φασίν, ἐκείνοι καλοῦσιν Ἄποδας, οὐ διὰ παντελεῖ
 » σέρησιν ποδὸς, ἀλλὰ διὰ.... σμικρότητα ». Ὁ Εὐστάθιος, ὀνομάζων Ἄποδας τὰς Πετροχελιδόνας, δὲν ἐνθυμήθη ὅτι τὸ αὐτὸ ὄνομα (Ἄποδας) τὰς ὠνόμαζε καὶ ὁ Ἀριστοτέλης (Περὶ ζ. ἴσop I, 1, καὶ IX, 30), προσεπονομάζων αὐτάς καὶ Κυψέλλους (ἴσ. Martinet), διότι πλάσσουν τὴν φωλεάντων εἰς σχῆμα κυψελίου. Ζ. Κύψελλος.

ΠΕΤΩ (Ζ. Πέταλον). Μεταφορ. Πετῶ ἀπὸ τὴν χαράν μου (sauter de joie). Ὁ Σοφοκλῆς (Οἰδ. Τυρ. 487) εἶπε, « Πέτομαι δ' ἐλπίσιν ». 2). Πετῶ, κινουμαι μὲ ὀρμὴν (voler), οἶον, Ἐπέταξα ἔξω, ὡς τὸ ἤκουσα, καὶ κατὰ μέσσην διάθεσιν Ἐπετάσθην ἔξω, ὡς εἶπε καὶ ὁ Στράβων (Γεωγρ. IX σελ. 421), « Σεισμῶν γενομένων μεγάλων, »
 » ἔξω τοῦ ναοῦ πετέσθαι ». Ἐκ τούτου καὶ ἐπίθετον Πετα-
 σὸς, (Ἄτακτ. II, σελ. 296) ὁ γρηγοροκίνητος (alerte).

ΠΕΥΚΙ. Ζ. Ἐπεύχιον.

ΠΕΦΤΩ. Εἰς τὰ προσημειωμένα (Ἄτακτ. II, σελ. 297) πρόσθεσε τοῦ Πλάτωνος (Εὐθύδ. σελ. 14) τὸ « Προσέχω » τὸν νοῦν αὐτῇ • ὥς οὐ χαμαὶ πεσεῖται ὅ,τι ἂν εἴποις ». Παρόμοια εἶπαν οἱ Ἐβδ. (Α', Βασιλ. γ', 19) « Οὐκ ἔπεσε » [τί] ἀπὸ πάντων τῶν λόγων αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν ». 2) Ἐπεσε γυμνός, οἶον (Α', Βασιλ. ιθ', 24) « Ἐξεδύσατο τὰ » ἱμάτια αὐτοῦ.... καὶ ἔπεσε γυμνός ». 3) Ἐπεσεν εἰς τὸν οἶνον, εἰς τὸ παιγνίδιον, εἰς διάφορα πάθη, ἡγουν ἐδόθη ὅλος διόλου εἰς αὐτὰ (se livrer à, tomber dans). Τοιοῦτον εἶναι τοῦ Εὐριπίδου (Φοιν. 21) τὸ

Ὁ δ' ἠδονῇ θοὺς, εἷς τε βακχεῖον πεσών.

Παρόμοια καὶ ὁ βάρβαρος ποιητῆς (Ἀπολλ. ἐν Τύρ.),

Ἄν ἐν καὶ πέσῃ σ' ἀμαρτίαν, τί θεὸς γενῇ σ' ἐμένα;

4) Ἐπεσεν ἡ τιμὴ τῶν πωλουμένων, λέγομεν, ὅταν πωλῶνται εὐθηνότερα, ὡς εἶπε καὶ ὁ Πλούταρχος (Πομπ. § 26) « Αἱ δὲ τιμαὶ τῶν ὀνίων πεσοῦσαι ». 5) Ἐπεσεν ὁ ἄνεμος (tomber), ὅταν παύσῃ νὰ πνέῃ σφοδρὰ, ὡς εἶπεν ὁ Ὀμηρος (Ὀδυσσ. τ', 202),

Τῇ τρισκαιδεκάτῃ δ' ἄνεμος πέσε· τοὶ δ' ἀνάγοντο.

6) Βαρὺς μοῦ ἔπεσεν ὁ λόγος, ἡγουν, μ' ἐβάρυνε (peser), μ' ἐλύπησε. 7) Εἰς τῶν κύβων τὸ παιγνίδιον, Κακὰ ἢ Καλὰ ἔπεσαν τὰ ζάρια, κατὰ τὸ παροιμιακόν,

Ἀεὶ γὰρ εὖ πίπτουσιν οἱ Διὸς κύβοι.

8) Ἐπεσεν ὁ λαχνὸς ἢ ὁ κληρὸς (le sort est tombé), ὅταν ὁ λόγος ᾗναι περὶ ψηφοφορίας. Ζ. Σκαρφία.

ΠΗΓΆΔΙ, Σ. Δ. Πηγάδιον (puits), Φρέαρ, Δ. Ἑλλ. Ὑποκορ. τοῦ Πηγῇ (source). Κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν περιηγητῶν (SPON. *Voyag. de Grec.* tom. II, pag. 254), Φρέαρ ἀκόμη ὀνομάζεται εἰς τινὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος τὸ Πηγάδιον.

ΠΗΓΑΝΟΝ ἢ ΠΗΓΑΝΟΣ. Ζ. Ρούδα.

ΠΗΓΈΛΑΙΟΝ. Λέξις ἀξία καὶ τῶν ἑλληνικῶν λεξικῶν, καὶ ἀναγκαία εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν, νὰ ἐρμηνεύωμεν γένος τι ἀσφάλτου φλογώδους πηγάζοντος ἀπὸ τὰς πέτρας, καὶ διὰ τοῦτο ὀνομαζόμενον Πηγέλαιον (pétrole), ὅχι Πηγέλ-βιον, ὡς τὸ γράφει ἀπατηθεὶς ὁ Δ.

ΠΗΓΈΛΒΙΟΝ. Ζ. Πηγέλαιον.

ΠΗΔῶ. Πηδῶ ἀπὸ τὴν χαράν μου, Σ. Εἰς τὰ προσημειωμένα (Ἄτακτ. II, σελ. 298) πρόσθεσε ὅτι Πηδᾶ ἡ καρδία μου (Πάλλεται, Ἑλλ.) λέγομεν, ὅταν διὰ πάθος τι σωματικὸν ἢ ψυχικὸν, κινῆται παρὰ φύσιν. Οὕτω λέγει ὁ Πλάτων (Ἰων. σελ. 535) « Ὅταν τε φοβερὸν ἢ δεινὸν [τι » λέγω], ὀρθαὶ αἱ τρίχες ἴστανται ὑπὸ τοῦ φόβου, καὶ ἡ καρ- » δία πηδᾶ »· καὶ πάλιν (Συμποσ. σελ. 215) « Ὅταν γάρ » ἀκούω, πολὺ μοι μᾶλλον ἢ τῶν κορυθαντιῶντων ἦτε καρδία » πηδᾶ, καὶ δάκρυα ἐκχεῖται ὑπὸ τῶν λόγων τῶν τούτου ». Εἶπε καὶ ὁ σύγχρονος καὶ φίλος τοῦ Πλάτωνος Ἀριστοφάνης (Νεφ. 1591),

Οἶμαί γε τῶν νεωτέρων τὰς καρδίας

————— πηδᾶν, ὅ,τι λέξει,

ἐλλειπτ. τοῦ « Προσδοκῶντων ἀκούσαι ».

ΠΗΡΟΥΝΙ. Ζ. Περούνη.

ΠΙΑΝΩ, Σ. Δ. Εἰς τὰ προσημειωμένα (Ἄτακτ. I, σελ.

140-143, καὶ Π, σελ. 299) πρόσθεσε, * Πιάνω μὲ τὸ καλὸν, καὶ συνθ. * Καλοπιάνω (traiter avec douceur), καὶ * Πιάνω μὲ τὸ κακὸν (traiter durement), ἴσως καὶ συνθ. Κακοπιάνω. 2) Μὲ πιάνει ἡ Θάλασσα (éprouver le mal de mer), λέγει ὅστις πάσχει ναυτίαςιν πλέων τὴν Θάλασσαν. Καὶ Ὁ ἥλιος μ' ἐπίασε (être hâlé), ὅτινος τὸ πρόσωπον ἐμαυρίσθη ἀπὸ μακρὰν ἡλίαςιν.

* ΠΙΖΟΥΛΟΣ. Ζ. Ἐπίζηλος.

ΠΙΚΝΑΔΑ. Ζ. Φάσκελα.

ΠΙΚΡΑ, Πικρία, Πικράδα, Πικρότης, Σ. Δ. ἐναντία τῆς γλυκύτητος ποιότητος (amertume). 2) Μεταφορ. Πίκρα ἢ Πικράδα, ἡ λύπη (chagrin, amertume). 3) Πίκραν ὀνομάζουν κατὰ τὸν Βελώνιον (Observat. I, 18) οἱ Κρητικοὶ τὸ Κιχώριον (chicorée), διὰ τὴν ποιότητα. Ἴσως τὸ αὐτὸ καὶ ἡ Πικρίς τῶν Ἑβδ. Ἐξόδ' 16', 8. « Ἄζυμα ἐπὶ » πικρίδων ἔδονται » τὸ ὅποιον οἱ ἐξηγηταὶ ἐπαράβαλιν μὲ τὴν ἀγρίαν Σέριν τοῦ Διοσκορίδου (Π, 160) « Σέρις διττή, » ἡ μὲν ἀγρία, πικρίς, ἡ καὶ κιχώριον καλουμένη κ. τ. λ. ». Εἶναι τὸ κοινῶς ὀνομαζόμενον Ραδίκιον (chicorée sauvage), ἡ Πικρομάρουλον, κατὰ τὴν φερομένην γλῶσσαν ἀπὸ τὸν Δ. (σελ. 881), « Σέρις τὸ Κιχώριον, ἥτοι τὸ » ἄγριον μαρούλιον, ὃ καὶ Πικρομάρουλον λέγεται καὶ Πικρίς ». Φέρεται καὶ εἰς ἄλλο Λεξικὸν ἱατρικὸν (Anecd. Boissonad. tom. II, pag. 399) « Κίχωρα (γρ. » Κιχώρια) τὰ πικρά ἔντυθα, ἢ τὰ πικρομάρουλα ». Τὸ αὐτὸ λέγεται καὶ Πικραλίδα, Σ. Δ.

Τὸ Κιχώριον εἶναι Αἰγυπτιακὴ ἢ Ἀραβικὴ λέξις (SPRENGEL, in Dioscorid. tom. II, pag. 466). Καὶ ἐπειδὴ

κατεχωρίσθη τοῦτο εἰς τὰ Ἑλληνικά Λεξικά, εὐλογον ἦτο νὰ καταχωρισθῇ καὶ τὸ Ἴντυβον, λέξεις τοῦ μεσαιῶνος, τὸ κοινῶς Ἀντίδιον, Σ. (endive), ἀπὸ τὸ Ῥωμ. Intubus ἢ Intybus, καὶ μάλιστα ἐπειδὴ οὐδ' ἐδείχθη ἀκόμη, ἀν οἱ Ἕλληνες τὸ ἐδανείσθησαν ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους, ἢ μάλλον οὗτοι ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας. Τὰ Γλ. διὰ τοῦ ε Ἐντύβιον καὶ Ἐντυβον, καὶ τὸ ἐξηγοῦν Intubus, τὰ δὲ Λατινελληνικά, Γλ. « Intu- bus, σέρις, ἐντύβιον ».

ΠΙΚΡΑΔΑ, οὐσ. Θηλ. Δ. Πικρίς, Ἑλλ. (Ζ. Πίκρα). 2) Πικράδα ὀνομάζεται ἀκόμη καὶ τὸ Ἀνδρόσακες τοῦ Διοσκορίδου (III, 150, σελ. 234 καὶ 460). Ἀλλὰ τὸ Ἀνδρόσακες τοῦτο δὲν ἐξηγήθη ἀκόμη καθαρά ἀπὸ τοὺς φυτολόγους. Πιθανώτερον ἐκρίθη ὅτι εἶναι εἶδος τι φυτοῦ ἢ ζωοφύτου, σκωληκοκτόνου (vermifuge), ἴσως αὐτὸ τὸ Θαλάσσιον Ἐλμινθοδότανον (coralline ἢ mousse de Corse).

ΠΙΚΡΑΪΝΟΜΑΙ, Σ. Δ. λυποῦμαι, θλίβομαι (se chagriner). Εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν τὸ ἐμεταχειρίσθη ὁ κωμικὸς Ἀντιφάνης (παρὰ τῷ Ἀθην. σελ. 258),

Ὁ ζωγράφος πονεῖ τε καὶ ΠΙΚΡΑΪΝΕΤΑΙ·

Ὁ γεωργὸς ἐν ὅσοις ἐστὶ κινδύνους πάλιν!

Πρόσεσι πᾶσιν ἐπιμέλεια καὶ πόνος·

Ἡμῖν δὲ μετὰ ΓΕΛΩΤΟΣ ὁ βίος καὶ τρυφῆς.

Ἡ μετοχὴ Πικραμένος, ὁ λυπημένος (affligé), ὡς εἶπεν ὁ Ἱπποκράτης (Περὶ διαίτ. ὁξ. § 21, σελ. 285) συνωνύμως διὰ τοὺς κακοπαθοῦντας ἐξ ἀγρυπνίας ἀρρώστους, « Περίλυποί » τε καὶ πικροὶ γίνονται ». Καὶ ῥηματικὸν Πικραμὸς, Σ. Πικρία, Ἑλλ. ἡ λύπη (chagrin).

ΠΙΚΡΑΔΙΔΑ. οὐσ. Θηλ. μὲ συνώνυμον Ἀγριομάρουλον, Σ. (laitue sauvage). Ἰσως συνών. τοῦ Πικρίς (Ζ. Πί-

κρα, 3) ἀπὸ ἀτόπισον ἀκόμη εἰς τὰ Ἑλληνικὰ Λεξικὰ Πικραλλίς
ιδος, κατὰ τὸ Ἀκανθίς καὶ Ἀκανθυλλίς.

ΠΙΚΡΑΜΕΝΟΣ. ΠΙΚΡΑΜΟΣ. Ζ. Πικραίνομαι.

ΠΙΚΡΑΝΤΕΡΟΣ (γρ. Πικρέντερος), Σ. ὁ ἔχων πικρὰ
ἔντερα, μεταφορ. δηλαδὴ, ὁ ἀσυμπαθὴς καὶ ἀσπλαγχνος
(de mauvais cœur), Μελανοκάρδιος, Ἑλλ.

Ὁ Πικράντερος ὀνομάζεται ἔτι καὶ * Φαρμακάντερος (γρ.
Φαρμακέντερος).

ΠΙΚΡΙΆΡΗΣ. Ζ. Στούδιος.

* ΠΙΚΡΟΔΆΦΝΗ. Ζ. Ῥοδοδάφνη.

* ΠΙΚΡΟΜΆΡΟΥΔΟΝ. Ζ. Πίκρα, 3.

ΠΙΛΑΛΩ. Ζ. Λαλῶ.

ΠΙΛΆΤΕΜΑ. Ζ. Πιλατεύω.

ΠΙΛΑΤΕΪΩ καὶ ΠΙΛΗΤΕΪΩ, Σ. βασανίζω (tour-
menter). Πιθανὸν ἦτο νὰ ἐτυμολογηθῇ ἀπὸ τὸν Πιλάτον,
τὸν κριτὴν τοῦ Χριστοῦ. Ἄλλ' ἐπειδὴ τὸ γράφει καὶ διὰ τοῦ ἡ
Πιλητεύω (τὸ ὁποῖον ἐνδεχόμενον νὰ ἐμεταμορφώθῃ θωρι-
κῶς εἰς τὸ Πιλατεύω), δισάζεται εὐλόγως μήπως ἀπὸ τὸ
Πιλητὸς ῥηματικὸν τοῦ Πιλέω, Ἑλλ. θλίβω (fouler, κυρ.
καὶ μεταφορ.) ἔπλασεν ὁ βαρβαρισμὸς τὸ Πιλητεύω καὶ
Πιλατεύω.

Τὸ ῥηματικὸν Πιλάτεμα (γρ. Πιλάτευμα), Σ. Δ. ἐξ-
ηγεῖται ἀπὸ τὸν Δ. « Βασάνισμα, σρέβλωσις ».

Τὸ Πιλέω ἐσχηματίζετο καὶ κατὰ τὸν τύπον τῆς τρίτης
συζυγίας Πιλόω, ὅθεν εἶναι τὸ ἐξῆς Πιλόνω.

ΠΙΛΟΝΩ, Σ. Δ. συνών. Στιβάρω, Σ. (Στιβάζω, Δ.) Μὲ ἐξήγ.
ἑλλην. « Παρεμβύειν, ἐπισάττειν » Δ. Πιλόω Ἑλλ. Τοῦτο
ἐσήμαινεν εἰς τοὺς παλαιούς ὅ,τι καὶ τὸ συγγενὲς Πιλέω Ἑλλ.
(Ζ. Πιλατεύω). 2) Πιλόνω τὸ Στιβάζω ἢ Στειβάζω,

Σ. ΓΓ. διότι καὶ τὰ σιβαζόμενα θλίβονται (être foulé), εἰς ἐλάττωσιν τοῦ πλήθους ἢ τοῦ ὄγκου. 3) Πιλόνω, σφίγγω, ὠθῶ, πυκνόνω, καὶ ὁπωςδήποτε θλίβω.

Πιλητὰ καὶ Πιλωτὰ (feutres, feutrés) ἐλέγοντο εἰς διάκρισιν τῶν ὑφαντῶν, τὰ διὰ τῆς πιλώσεως σκευαζόμενα ἐνδύματα ἢ σκεπάσματα. Ἐκ τούτου ὠνόμαζαν οἱ Γραικοὶ καὶ Πιλωτοποιὸν (κατὰ τὰ Γλ.) τὸν τεχνίτην τῶν τοιούτων (feutrier).

Τοῦ Πιλόω τὸ ῥηματικὸν Πίλωμα, σημαίνει σφίγγειν, ὠθησιν, πύκνωσιν, καὶ ἀπλῶς ὅποιανδήποτε θλίψιν ἢ σένωσιν. 2) Τὸ δὲ πληθ. Πιλώματα, ἰδίως καὶ τὴν νόσον τὴν ἀπὸ τοὺς ἰατροὺς ὀνομαζομένην Τεινισμόν, Ἑλλ. (ténesme)· διὰ τὴν συνεχῆ τάσιν καὶ θλίψιν τοῦ πάτου.

* ΠΙΛΩΜΑΤΑ. Ζ. Πιλόνω.

* ΠΙΛΩΤΟΠΟΙΟΣ. Ζ. Πιλόνω.

ΠΙΜΠΆΛΛΩ, Σ. Τὸ ἐξηγεῖ εἰς τὴν αὐτὴν σχεδὸν σημασίαν τοῦ Πιλόνω (Παρεμβύω ἢ Ἐπισάττω, Ἑλλ.). Ἄρα εἶναι ἀπὸ τὸ Πιμπλάω, ἢ ἀπὸ τὸ Ἐπεμβάλλω;

ΠΙΜΠΙΝΈΛΛΑ, Σ. μὲ συνών. Χερήτης, Σ. Σιδηρίτις, Ἑλλ. (Διοσκορίδ. IV, 34). Τὸ Πιμπινέλλα εἶναι τοῦ παρακμ. Λατιν. Pimpinella, ὅθεν καὶ τὸ Pimprenelle τῶν Γάλλων. Οἱ φυτολόγοι τὸ ὀνομάζουσιν Sanguisorba officinalis (Sanguisorbe).

Τὸ δὲ Χερήτης δὲν ἐξεύρω πόθεν. Ὑποπεύομαι μὴν ἐσυγχύθῃ μὲ τὸ Σιδερίτης, Σ. ὡς τὸ ὠνόμασεν ἀνωτέρω (Ζ. Ἐλξίνι) ὁ Σ. διότι ἐσύγχυσαν καὶ ἄλλοι τὴν Ἐλξίνην μὲ τὴν Σιδηρίτιν.

* ΠΙΝΊΔΙΑ, οὐσ. οὐδ. πληθ. Ζ. Μαντζούνη.

ΠΊΝΩ, Σ. Σημειόνηται διὰ τινος χυδ. κατάρας ἢ αἰσχρο-

λογίας τῶν ἀπαιδευτῶν· ὁποῖαι εἶναι, Ν ἂ πῖη τὸν περὶ-
δρομον L (Ζ. Περίδρομος). Καὶ Ν ἂ πῖη τὴν πορδὴν
του! προσκαλεῖ βρωμολόγος βρωμολόγον.

Ἐνδεχόμενον νὰ ἐσώζετο καὶ εἰς αὐτάς τὰς σοφὰς Ἀθήνας
μεταξὺ τῶν χυδαίων ἢ χυδαία ὕβρις (ἢ πόσις λέγω τῆς πορδῆς),
ἂν ἦναι πῖς ἅσα μᾶς ἐπαράδοσαν οἱ σχολιασταὶ τοῦ Ἀριστο-
φάνους. Εἰς τὸν Κωμικὸν τοῦτον (Πλούτ. 1133) ὁ γαστρί-
μαργος Ἑρμῆς, ἐλεεινολογούμενος καὶ καταριθμῶν ὅσα φαγητὰ
καὶ ποτὰ ἐσερήθη, ἀφοῦ ἀνέβλεψεν ὁ Πλούτος, μνημονεύει
τελευταῖον καὶ τὸν οἶνον·

Οἷμοι δὲ κύλικος ἴσον ἴσῳ κεκραμένης!

Πρὸς ταῦτα ὁ δοῦλος Καρίων ἀποκρίνεται,

Ταύτην ἐπιπιὼν, ἀποτρέχων οὐκ ἂν φθάνοις.

Κατὰ τοὺς σχολιασὰς, ὁ Καρίων, τὸν τελευταῖον τοῦτον
εἶχον προφέρων ἔκλασε, « Τοῦτο λέγων ἀπέπαρδε » καὶ ἀκο-
λούθως ἐξηγοῦν τὸ Ταύτην, « Ταύτην τὴν πορδὴν, ἣν ἔπαρ-
» δον ἐπιπιὼν ». Ἡ ἐξήγησις πιθανολογεῖται ἀπὸ τὴν δεικτικὴν
ἀντωνυμίαν, ἥτις, χωρὶς τούτου, δὲν ἔχει τί νὰ δείξῃ, ἐπειδὴ ἡ
ποθουμένη ἀπὸ τὸν Ἑρμῆν κύλιξ δὲν ἦτο παροῦσα.

ΠΙΠΙΑΪΖΩ, Σ. Δ. Πιπιλλίζω, μὲ ἐξήγησιν Ἑλληνικὴν
« Ἀθέλγειν, μυζεῖν, θηλάζειν » Δ. Ὁ παρακμ. Ἑλλ. ἔλεγε
τρισυλλάβως Πιπίζω (sucer), ἄλλο παρὰ τὸ Ἑλλ. Πιπίζω
(faire boire). Ἰδε Ἄτακτ. II, σελ. 87.

ΠΙΠΙΝΪΖΩ. Ζ. Πιπίνιον.

ΠΙΠΙΝΙΟΝ, Σ. ὑποκορ. ἀχρήστου ὀνόματος τοῦ Πιπίνος,
καὶ τοῦτο καθ' ὑποκορ. ἀπὸ τὸ Πίπος (ἢ Πίππος). Πίπους
ὠνόμαζαν ἐπιθετικῶς ὅλα τὰ νεογνά ὄρνεα, ὡς καὶ τὸ ἐξηγοῦν
τὰ Λεξικά, μὲ μαρτυρίαν τοῦ Ἀθηναίου (IX, σελ. 368),

« Ὀρνίθων πλῆθος ἦν καὶ χηνῶν, ἔτι δὲ τῶν νεοσσῶν ὀρνίθων,
 » οὗς ΠΙΠΟΥΣ τινὲς καλοῦσι » ὅπου ὁμῶς πιθανώτερον ὅτι
 ὁ συγγραφεὺς Πίπους λέγει τὰ νεογνά τῶν περισσεῶν τὰ
 κοινῶς λεγόμενα Πιπίνια (pigeons). Ἀπὸ τοῦς Ῥώμ. τὸ Πι-
 πίνιον ὀνομάζεται Pīpio, ἀπὸ ἄχρηστον Ἑλλ. ὑποκορ. τὸ Πι-
 πίων (κατὰ τὸ Ἡφαισίῳ).

Ὅπως ἂν ἦναι, δὲν χυδαίζομεν ὀνομάζοντες Πιπίνια τὰ
 περισσερόπῳλα. Ἡ φωνή των σημαίνεται διὰ τῆς λέξεως Πιπι-
 νίζω, Σ. Πιππίζω Ἑλλ. « Πιππίζειν καὶ Τιτίζειν, μίμησις
 » ὀρνέων φωνῶν » λέγει ὁ Φώτιος (Ἰδ. Ἄτακτ. II, σελ. 87-
 88).

Πίπον Ἑλλ. προσηγορικῶς ὀνομάζει ὁ Ἀριστοτέλης γένος
 ὀρνέων, τὸ ὁποῖον δὲν ἴσχυσαν ἀκόμη οἱ ζωολόγοι νὰ διορίσωσι.

ΠΙΡΟΣ. Ζ. Πασοῦλι.

ΠΙΡΟΥΝΙ, Σ. μὲ συνών. Καρφούκλα, Σ. Τὸ ἐξηγεῖ Μέγα
 καρφίον (gros clou).

* ΠΙΣΣΑΛΕΪΦΩ, (κακὰ προφερόμενον Πασαλειφῶ), κυρίως
 Ἀλειφῶ μὲ πίσσαν (poisser), Πισσαλιφῶ, Ἑλλ. 2) Μεταφορ.
 μολύνω μέ τι κολλῶδες, ὡς ἡ πίσσα (poisser), οἷον Ἐπισ-
 σάλειψα τὰ χέριά μου. Ἡ μετοχή Πισσαλειμμένος,
 καὶ ὅχι Πασαλειμμένος. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἤθελε τίς
 ἴσως νομίσαι, ὅτι ἐπλάσθη χυδαιέστατα ἀπὸ τοῦ Ποιητοῦ τὸ
 (Ὀδυσσ. μ', 177),

Ἐξείης δ' ἐτάροισιν ἐπ' οὔατα Πᾶσιν Ἀλειψα·

ἀλλὰ τόσος χυδαῖσμός μὲ φαίνεται ἀπίθανος.

ΠΙΣΣΙΑΡΗΣ, Σ. μὲ ἐξήγησιν Κολασμένος, Σ. (damné).
 Ἀπὸ τὴν δεισιδαίμονα δηλαδὴ ὑπόληψιν, ὅτι οἱ κολαζόμενοι
 ἐβάλλοντο εἰς πίσσαν βράζουσαν, ἢ καὶ ἀλειμμένοι πίσσαν ἐρ-
 ρίπτοντο εἰς τὸ πῦρ, κατὰ τὸν « Πισσοκώνητον μόρον »
 τῶν ποιητῶν (Ἰδ. Ησυχ. λέξ. Κωνῆσαι).

Δὲν ἐσημειώσα τὴν ἄλογον λέξιν ταύτην πλὴν ὡς συνεργούσαν ἴσως εἰς ἐξήγησιν ἄλλης ὅχι λογικωτέρας φράσεως ὑβριστικῆς. Οἱ ἀπαίδευτοι, βλασφημοῦντες τινά, λέγουσι, Ὁ πισὸς καὶ διξὸς. Τὸ Πισὸς (γρ. Πισσὸς) πιθανὸν ὅτι εἶναι ὁ Πισσιάρης τοῦ Σ. Τὸ Διξὸς τί σημαίνει δὲν ἐξεύρω.

* ΠΙΣΣΟΣ. Ζ. Πισσιάρης.

ΠΙΣΤΟΛΑ, οὐσ. θηλ. καὶ ΠΙΣΤΟΛΙΟΝ, οὐδέτ. ΓΓ. Ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Pistola (pistolet). Ζ. Χειροσίφωνον.

ΠΙΤΕΡΑ. ΠΙΤΕΡΙΔΑ. Ζ. Πίτυρα.

ΠΙΤΙΜΗ, Σ. οὐσ. θηλ. βάρβαρον, τὸ ὁποῖον ἐξηγεῖ Pit-tima. Οὕτως τρώντι ὀνομάζουσι οἱ Ἰταλοί, Pittima, φθείραντες τὸ Ῥωμ. Epithema, ἀπὸ τὸ Ἑλλ. Ἐπιθεμα (épi-thème), λέξιν τῶν ἱατρῶν, σημαίνουσαν ἱατρικὸν τοπικὸν ἐπιτιθέμενον εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ σώματος, ὡς καὶ τὸ ἔμπλαστρον.

ΠΙΤΥΡΑ, πληθ. οὐδέτ. Πίτερρα χυδ. Σ. ὡς τὸ Ἄχερα ἀπὸ τὸ Ἄχυρα, καὶ Μέρμηκας ἀπὸ τὸ Μύρμηξ. Πίτυρα, κυρ. (du son) 2) Μεταφορ. τῆς κεφαλῆς τὰ ἀποψήγματα, ὅθεν Πιτυρίδα (χυδ. Πιτερίδα, Σ.) ἀπὸ ἄχρησον Ἑλλ. τὸ Πιτυρίς, ἀντὶ τοῦ ὁποίου ἔλεγον οἱ Ἕλληνες ἱατροὶ Πιτυρίαισις (teigne porriginieuse), « Ἡ πιτυρίαισις... » κνηθομένων τὴν κεφαλὴν, ἀποπίπτει ὥσπερ λεπτάτινα πίτυρα, » ἀφ' ὧν δὴ καὶ τοῦνομα εἴληφεν » (Ἄκτουαρ. Περὶ διαγν. παθ. II, 5). Ὁ Ἱπποκράτης (Περὶ τροφ. σελ. 594, Lind) τὴν ὀνομάζει ἀπλῶς Πίτυρον, Ἑλλ. Ὀνομάζεται κοιν. καὶ Ψαχνίδα. Ζ. Ψαχνίδα.

ΠΙΦΑΡΑ. Ζ. Συραύλιον.

ΠΛΑΓΙ, Σ. Δ. Πλάγιον, οὐσ. (ἡ μᾶλλον ἑλλειπτ. τοῦ Μέρους), τὸ δεξιὸν ἢ ἀριστερὸν μέρος τοῦ στήθους, τὸ ὄνομα.

ζόμενον Πλευρόν (côté). 2) Καὶ κάθε ἄλλου σώματος ἀψύχου μέρη, περικλείοντα μέσον τι, λέγονται Πλάγια, οἷον Πλάγια βουνοῦ, καὶ συνθέτως Βουνόπλαγα. Πλάγια ἢ Πλευρά καραβίου, τὰ ὁποῖα οἱ παλαιοὶ ὠνόμαζαν Τοίχους (Ἀριστοφάν. Βατρ. 537). 3) Εἰς τὸ πλάγιον ἢ Εἰς τὰ πλάγια (à côté), ὡς καὶ οἱ Ἑβδ. (Ρούθ, β', 14) « Καὶ ἐκάθισε Ρούθ ἐκ πλαγίων τῶν Φεριζόντων ». 4) Μεταφορ. Πάντοτε εἰς τὰ πλάγια ἢ Εἰς τὸ πλευρόν μου τὸν ἔχω, λέγομεν περὶ ἀνθρώπου, τοῦ ὁποίου ἡ παρουσία μᾶς ἐνοχλεῖ.

Ἀπὸ τὴν συνωνυμίαν ταύτην τοῦ Πλαγίου καὶ τοῦ Πλευροῦ κινηθέντες οἱ Γραικοὶ ὠνόμασαν καὶ τὰς πλευράς ἡγουν αὐτὰ τὰ περιέχοντα τὸν θώρακα κόκκαλα Πλαγίδας, τὰς χυδ. Παγίδας ἢ Παγίδια (côtes) λεγομένας. Ζ. Παγίδες.

ΠΛΑΓΙΑ, καὶ ΠΛΑΓΙΑΣΤΑ, Σ. ἐπὶ ῥρ. (de côté, de travers). Καὶ μεταφορ. εἰς ἡθικὴν σημασίαν, ὅτι λέγεται ἢ ἐνεργεῖται, διὰ δόλον (en suggérant), ἢ καὶ διὰ πρόνοιαν (en insinuant), σκεπασά, οἷον Τὸν ἔδωκα νὰ καταλάβῃ τὴν γνώμην μου πλάγια, καὶ Τοῦ τὸ εἶπα πλάγια, ἡγουν αἰνιγματωδῶς « Πλαγίως, δολίως, μὴ φανερώς, ἄσυμ- » φανῶς, αἰνιγματωδῶς » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ΠΛΑΓΙΑΪΔΙΟΝ (καὶ ὅχι Παγιαύλιον, Σ. Δ.) ὑποκορ. τοῦ Πλαγιάυλος Ἑλλ. Ζ. Παγίδες.

* ΠΛΑΓΙΔΕΣ (Ζ. Παγίδες). Ἐκ τοῦ Πλαγίδες ἴσως ἐσχηματίσθη καταχρηστικῶς τὸ Γαλλικὸν Flancs.

ΠΛΑΓΙΝΟΣ, Σ. ὁ πλησίον, ἡγουν ὁ εἰς τὸ πλάγιον τινὸς θεμένος (tout proche, attenant), οἷον Πλαγινὸς γείτονας, Σ.

ΠΛΑΓΙΟΣ, Σ. ὁ θεμένος μὴ κατὰ κάθετον, ὁ παρακλίνων

ἀπὸ τὴν κάθετον, Λοξὸς ἢ Ἐγκάρσιος, Ἑλλ. (oblique ἢ posé de travers). 2) Πλάγιον ἄνθρωπον συγχωρεῖται νὰ ὀνομάζωμεν μεταφορ. τὸν δόλιον, κατὰ τὸ « Πλαγίαις φρέ- » νεσσι » τοῦ Πινδάρου (Ἰσθμ. III, 8).

ΠΛΑΔΕΝΙ. Ζ. Ἀπλαδάνι.

ΠΛΑΚΑ, Σ. ὁποιοιδήποτε σῶμα πλατὺ, ἀλλ' ἐξαιρέτως ὁ φυσικῶς ἢ τεχνικῶς πλατυσμένος λίθος (dalle), ὁποῖος εἶναι ὁ σκεπάζων τὰ μνήματα (tombe de marbre ἢ de pierre) (Ἰδε Ἄτακτ. II, σελ. 114). Ἐκ τούτου καὶ ἡ χυδ. κατάρα, ἡ πλάκα νὰ σὲ σκεπάσῃ! Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν εἶπεν ὁ Ψευδορφεύς (Ἀργοναυτ. 568-569) περὶ τοῦ μνήματος τοῦ Κυζίκου,

Ἄλλ' οἱ μὲν βασιλῆα, περισσὰδ' ἀμφιχυθέντες,
Κυζίκον εὐξέσσοισιν ὑπὸ ΠΛΑΚΕΕΣΣΙΝ ἔθηκαν.

2) Πλάκα, πλάτυσμα μετάλλου, οἷον Πλάκα χρυσοῦ, ἀργύρου καὶ τῶν ὁμοίων. 3) Πλάκαν ἀκόμη ὀνομάζει, μὲ συνών. Φάγουσαν, Σ. τὸν Καρκῖνον Ἑλλ. (chancre). Ἄλλ' ἡ Φάγουσα, Σ. Δ. εἶναι μᾶλλον ἡ Φαγέδαινα ἢ Γάγγραινα τῶν παλαιῶν, Ἑλλ. « Φάγαινα, φαγέδαινα, » νόσος (γρ. νόσημα) ἐλκῶδες νεμόμενον » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Διακρίνει τὴν Φαγέδαιναν ἀπὸ τὸν Καρκῖνον καὶ ὁ Δημοσθένης (Κατὰ Ἀριστογείτ. Α', σελ. 798), παρομοιάζων τὸν ἐξωλέσματον Ἀριστογείτονα μὲ τὰ τοιαῦτα πάθη· « Δεῖ δὴ πάντας, ὥσπερ οἱ » ἱατροί, ὅταν καρκῖνον, ἢ φαγέδαιναν. . . ἴδωσιν, ἀπέκασ- » σαν, ἢ ὅλως ἀπέκοψαν· οὕτω τοῦτο τὸ θηρίον ὑμᾶς ἐξορίσαι, » ρίψαι ἐκ τῆς πόλεως, ἀνελεῖν, μὴ περιμεῖναντάς τι παθεῖν » κ. τ. λ. ». Ἄλλ' ὁμως καὶ οἱ ἱατροὶ ἐσύγχυσαν πολλάκις τὰ ὀνόματα τῶν παθῶν τούτων, ὥς μαρτυρεῖ πάλιν ὁ Ἡσύχιος· « Γάγγραινα, φαγέδαινα· οἱ δὲ, καρκίνος, πολυθιάχυτον ἐν

» τῷ σώματι πάθος ». Διὰ τὸ πολυδιάχυτον, ἤγουν ἐξαπλω-
τικὸν τοῦτο, τὸ ὠνόμασεν ἡ κοινὴ γλῶσσα καὶ Πλάκαν.
Παρόμοια λέγομεν διὰ τὰς Εὐλογίας (*petite vérole*), ὅτι
Ἐγιναν ὅλαι μία πλάκα, ὅταν ἐξαπλωθῶσι τόσον, ὥστε
νὰ μὴ διακρίνονται μί' ἀπὸ τὴν ἄλλην.

ΠΛΑΚΟΝΩ, Σ. Δ. κυρίως ἔπρεπε νὰ σημαίη, Πλάσσω
εἰς σχῆμα πλάκας, ἢ Ἐπιθέτω πλάκα ἐπάνω τινός. Ἀλλὰ συν-
ηθέσερον λέγεται μεταφορ. περὶ παντός βάρους ὅ,τι πιέζει ἢ
καὶ φθείρει (*presser, écraser*), οἷον Ἐπесσεν ὁ οἶκος
καὶ τὸν ἐπλάκωσε. 2) Πλακόνω, θλίβω, λυπῶ (*accabler,*
opprimer), οἷον, Μ' ἐπλάκωσαν τόσαι δυσυχίαι.
3) Πλακόνω, φθάνω τρέχων (*atteindre*), οἷον, Δράμε νὰ
τὸν πλακώσης (Ζ. Ζυγόνω). 4) Καὶ ἀμεταβ. Πλακόνω,
φαίνομαι ἀπροσδοκῆτως, οἷον, Ἐπλάκωσε, πρὶν τελειώσω
τὸν λόγον.

* ΠΛΑΚΟΥΝΤΆΡΙΟΣ. Ζ. Πασιτζιέρης.

ΠΛΑΝΤΆΖΩ (Ἰδ. Ἄτακτ. II, σελ. 302). Εἰς τὸν Δ.
γράφεται Πλαντάσσω, καὶ Πλαντῶ.

ΠΛΆΣΗ, Σ. Δ. Πλάσι, Δ. Πλάσις, τὸ λεπτότατον τοῦ
ἀλεύρου (*fleur de farine*).

ΠΛΑΣΪΔΙ, Σ. Εἰκὼν, Ἑλλ. (*image, figure*), Πλασί-
διον, ὑποκορ. τοῦ Πλάσις, Πλάσρον, Ἑλλ. « Πλάσρα, Ψεῶν
» τύποι » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ΠΛΆΣΙΣ. Ζ. Πλάση.

ΠΛΑΣΣΌΚΟΛΛΑ (γρ. Πλασόκολλα), Σ. Δ. σύνθετον
ἀπὸ τὸ Πλάσις καὶ Κόλλα (*colle de farine*). Ὁ Δ. προσ-
θέτει καὶ τὸ συνών. Ἀλευρόκολλα.

ΠΛΆΣΣΩ, Σ. μεταφορ. τὸ Ψεύδομαι, λέγων τὰ μὴ ὄντα,
ἢ μεταποιῶν τὰ ὄντα (*inventer, forger*), ὅθεν καὶ Πλά-

σμα, τὸ ψεῦσμα, καὶ Πλασ οἱ λόγοι, αἱ ψευδολογίαι. «Πλά-
» σμα, σχηματισμός, ψεῦσμα, ἡ κτίσμα » κατὰ τὸν Ἡσύχιον.
Πρὸς τὴν ἐρωτῶσαν δέσποιναν (Λουκιαν. τόμ. VIII, σελ.
204) « Λέγε ἅπερ ἀκήκοας, εἴ γε μὴ ἙΠΛΑΣΩ αὐτὰ » ἀπο-
κρίνεται ἡ Σεράπαινα, « Ἄλλ' ἐπιτριδεῖν, ὦ δέσποινα, εἴ τι
» ἘΨΕΥΣΑΜΗΝ ».

ΠΛΑΣΤΑΡΙΑ, Σ. πλατὺ σανίδιον, ἐπάνω τοῦ ὁποίου
πλάσσονται οἱ ἄρτοι· « Πλασαρεύοντες, πλάσσοντες » λέγει ὁ
Ἡσύχιος. Πλάθανος, Πλαθάνη καὶ Πλάθανον, Ἑλλ. ὠνομάζετο
ἀπὸ τοὺς παλαιούς ἡ Πλασταρία· ὅθεν ἐσχηματίσθη καὶ τὸ
Ἀπλαθάνιον, σημαῖνον ὁμῶς τὴν σκάφην (Ζ. Ἀπλαθάνι).
Ἀπὸ τοῦ Ἡσυχίου τὸ Πλασαρεύω (τὸ ὁποῖον ὁ Σνείδερὸς ἔταξεν
ἀδίκως εἰς τὰ διςαζόμενα) πιθανολογεῖται, ὅτι καὶ ὄνομα χρῆσθον
εἶχαν οἱ παλαιοὶ τὴν Πλασαρίαν, ἡ Πλασηρίαν, Ἑλλ.

ΠΛΑΣΤΗΣ, Σ. πᾶς ὅστις πλάσσει, σχηματίζει τί, ἀπὸ
ζύμην, ὡς ὁ φουρνάριος (boulangier), ἡ πηλὸν, ὡς ὁ
κατασκευαστὴς πηλίνων ἀγγείων (potier). 2) Μεταφορ. αὐτὸς
ὁ δημιουργὸς Θεός.

Ὁ Βλάχος ἐσημείωσε καὶ Σηλυκὸν τὸ Πλάσσησσα, ὅχι
κακὴν λέξιν, ἐπειδὴ ἀναλογεῖ μὲ τὸ Πένης, Πένησσα. Ἀπὸ τοὺς
παλαιούς ὠνομάζετο Πλάσις καὶ Πλάσειρα, Ἑλλ.

ΠΛΑΣΤΟΓΡΑΦΟΣ, Δ. λέξις νομικὴ, σημαίνουσα τὸν
κακούργως πλάσσοντα γραφάς, οἷον ἐπισολάς, ὁμολογίας,
διαθήκας, καὶ ἄλλα τοιαῦτα (faussaire)· καὶ ἡ κακία, Πλα-
σογραφία, καὶ Πλασογραφίας ἔγκλημα (crime
de faux).

ΠΛΑΤΑΜΩΝ. Εἰς δύο τόπους σημειώνει τὴν λέξιν ὁ Δ.
σφαλμένους καὶ τοὺς δύο· πρῶτον, « Πλατανῶν (γρ. Πλα-
» ταμῶν) » καὶ δεύτερον, « Πλατανῶν καὶ πλατοκόπος (γρ.

» Πλαταμὼν καὶ Πλατότοπος), ἡ ἐπίπεδος ἄκρα τοῦ ποταμοῦ ». Ὁ Πλαταμὼν, Ἑλλ. τῶν παλαιῶν ἐξηγήθη ἀπὸ τοὺς γραμματικούς (BEKKER, *Anecd. pag.* 1313). « Ὅπερ » ἐπὶ θαλάσσης Αἰγυιαλός, ὁ ἐπίπεδος δηλαδὴ καὶ ὁμαλός » [τόπος], τοῦτο ἐπὶ τῶν ποταμῶν Πλαταμῶν ». Ἄλλοι ὁμῶς ἐπροσάρμοσαν τὴν λέξιν καὶ εἰς τὴν θάλασσαν, ὡς ὁ Φώτιος· « Πλαταμῶν, πλατὺς ποταμὸς (γρ. τόπος), καὶ τὸ » παραθαλάσσιον πλατὺ χωρίον ». Ὁ δὲ Ἡσύχιος εἰς μόνην τὴν θάλασσαν « Πλαταμῶν, τόπος πλατὺς καὶ μέγας ἘΠΙ- » ΘΑΛΑΤΤΙΟΣ· οἱ δὲ, Λεωπετρία, οἱ δὲ, Ὀλισθηρὰ » πέτρα ». Γράφει (ὡς ἔλεγα καὶ ἄλλοτε) ὙΠΟΘΑΛΑΤΤΙΟΣ, ὁδηγούμενος ἀπὸ τὸν Γαληνόν, « Πλαταμῶν ὙΦΑΛΟΣ » πέτρα λεία, ταπεινὴ, περὶ ἣν πλατύνεται τὰ κύματα ». Ἡ λέξις μᾶς εἶναι ἀναγκαία, ὡς ἱκανὴ νὰ ἐρμηνεύῃ καὶ τὸ Plage τῶν Γάλλων, γεννημένον καὶ τοῦτο ἀπὸ τὸ Ῥωμ. Plaga, τὸ σημαῖνον Πλάκα, « Πλάκας δὲ φασὶ πάντα τὰ » πλατεῖα » (Εὐςάθ. Ἰλιάδ. ζ', σελ. 649).

ΠΛΑΤΗ, Σ. ὡς ἔλεγον καὶ οἱ παλαιοὶ ὄχι μόνον συνθέτως Ὠμοπλάτην, ἀλλὰ καὶ ἀπλῶς Πλάτην (épaule), « Πλάτας, τὰς ὠμοπλάτας » λέγει ὁ Ἑρωτιανός (Ἰδ. Ἄτακτ. I, σελ. 61). 2) Πλάτη, πᾶσα πλατεῖα ἐπιφάνεια, οἷον Ἡ πλάτη τοῦ σπαθίου (le plat d'une épée). Φέρει ὁ Ἡσύχιος : « Πλάται, τῶν σπαθῶν τὰ πλατεῖα ».

ΠΛΑΤΩΝΙΟΝ, Δ. Τὸ ἐξηγεῖ Marmor in tabulas dissectum, Μάρμαρον διακομμένον εἰς πλάκας, ἡγοῦν πλάκαν τεχνητὴν (dalle), χωρισμένην ἀπὸ μεγάλῃν πέτραν (bloc) μὲ τὸ πριόνιον. Ἄλλου δὲ (Glossar. med. et infim. latinit. V. Platonæ) τὸ γράφει Πλατώνιον, Δ. 2) Πλατώνιον, Δ. ἔτι ὀνομάζει καὶ γένος δορκάδος

τῆς ὀνομαζομένης Πλατύκερως ἢ Εὐρύκερως, Ἑλλ.
φέρων καὶ μαρτυρίαν ποιητοῦ,

Ἀγρίμια, λάφια καὶ λαγούς, πλατόνια, μουζομύτες.

Κατὰ τὸν Βελλώνιον (Observat. I, 54, σελ. 119) τὸ
Πλατώνιον (Πλατύκερως, Ἑλλ.) εἶναι τὸ Daim τῶν
Γάλλων· τὸ δὲ Ἀγρίμιον, τὸ Bouquetin. Τὸ Μου-
ζομύτης, κατὰ τὸν Δ. εἶναι τὸ Ἀγριογούρουνον· περὶ
τοῦ ὁποίου δις-άζω. Τὰ Γλ. φέρουν: « Πλατύκερως, Gam-
» mus » ὅπου τὸ Gammus (ἀπὸ τὸ Κεμάς Ἑλλ.) δηλοῖ
τὸ Γαλλικὸν Chamois.

ΠΛΕΓΜΑΤΙΟΝ. Ζ. Πλεμάτι.

ΠΛΕΙΝΑΡΙ. Ζ. Κωλοράδι.

ΠΛΕΚΩ, Σ. Τὸ κυρίως σημαίνόμενον (tresser) εἶναι γνω-
στόν. 2) Μεταφορ. τὸ ἀφανῶς μηχανῶμαι τί εἰς βλάβην τινός
(ourdir, tramer), οἷον Πλέκω ἐπιβουλάς, Σ.
ἤγουν ἐπιβουλεύομαι· Μοῦ τὴν ἔπλεξε, καὶ Κακὴν ἢ
(εἰρωνικῶς) Καλὴν μου τὴν ἔπλεξε, ἤγουν Μὲ ἀπάτησε,
μ' ἐδολεῖσθη (Ἰδ. Ἄτακτ. II, σελ. 305). Συχνότατα μετα-
χειρίζονται τὴν φράσιν ταύτην οἱ παλαιοί. Εἰς τὴν Εὐριπίδην
(Ἀνδρομ. 66) λέγει ἡ Ἀνδρομάχη,

Τί θρῶσι; ποίας μηχανάς πλέκουσι νῦν,
Κτεῖναι θελοντες τὴν παναθλίαν ἐμέ;

Καὶ ὁ Ἴων (Ὁ αὐτ. Ἴων. 1279),

Ἴδεσθε τὴν πανοῦργον, ἐκ τέχνης τέχνην
Οἶκον ἔπλεξε. —————

Ὁ αὐτὸς τραγωδὸς εἶπε καὶ ἔλλειπτ. (Αὐτόθ. 1410),

Παῦσαι πλέκουσα. Λήψομαι δ' ἐγὼ καλῶς,

ἀντί τοῦ Παῦσε νὰ πλέκῃς δόλους, παῦσε νὰ μηχανεύεσαι (machiner)· καὶ εἰς τοῦτο ἴσως ἀποβλέπει τοῦ Ἡσυχίου τὸ « Πλέκει, μηχανᾶται ». Εἰς δὲ τὸ ἐξῆς τοῦ αὐτοῦ Λεξικογράφου, « Πλέκεται, Μασιγοῦται, συκοφαντεῖται » ματαίως οἱ κριτικοὶ ὑπωπτεύθησαν τὸ τελευταῖον ῥῆμα (Συκοφαντεῖται). Ὡς τὸ Πλέκω μεταφ. δύναται νὰ σημάνῃ τὸ συκοφαντῶ, ἀκολούθως τὸ Πλέκομαι ἐρμηνεύει τὸ συκοφαντοῦμαι· εἰς τὴν συκοφαντίαν μάλιστα ἔχουν τόπον αἱ πλοκαὶ καὶ μηχαναὶ (Ζ. Πολύπλοκος). Τὸ ἄλλο ῥῆμα τῆς ἐξηγήσεως (Μασιγοῦται) σημαίνει Δέρεται μὲ πλεκτῆν, τὸν κοινῶς λεγόμενον σρόπον (escourgée). « Πλεκτὴ, σειρὰ ἢ ἐξ ἱμάτων » λέγει πάλιν ὁ Ἡσύχιος.

Σημείωσε, ὅτι χυδαῖζοντες τινὲς συγχέουν κάποτε τὸ Πλέκω μὲ τὸ Πλέω, τὸ κολυμβῶ (nager), ὡς οἱ λέγοντες, παραδείγματος χάριν, Ἐπνίγη, διότι δὲν ἤξευρε νὰ πλέξῃ, ἀντί τοῦ Πλεύσῃ. Ὁ χυδαῖσμός εἶναι ἀσυγχώρητος.

ΠΑΕΜΆΤΙ, Σ. μὲ συνών. Δίκτυον, Σ. (filet). Γράφε Πλεγμάτιον, ἀπὸ τὸ Πλέκω.

ΠΛΕΞΟΫΔΑ. Ζ. Ψυχαροῦδα.

* ΠΛΕΟΫΜΕΝΑ. ΠΛΕΟΥΣΑ. Ζ. Πλέω.

ΠΛΕΩ. Σπάνιος εἶναι σήμερον ἢ ἀρχαία σημασία τοῦ Πλέω, Ἑλλ. (naviguer). Συνηθέστερον λέγεται τὸ Πλέω (Πλέγω, Σ.) ἀντί τοῦ συνθέτου Ἐπιπλέω, Ἑλλ. (surnager), ἢ τοῦ Κολυμβῶ, Ἑλλ. (nager).

Τὸ Πλέγω εἶναι διγαμματισμένον (ὡς ἀπὸ τὸ Φλέω, τὸ Φλέγω) ἐκ τοῦ ὁποίου ἐκακοπλάσθη καὶ τὸ Πλέκω. Ζ. Πλέκω.

Δὲν πλέω εἰς τοῦτο, Σ. μεταφ. ἀντί τοῦ Δὲν μετέχω ἀπὸ τοῦτο, δὲν ἀνακατόνομαι εἰς τοῦτο (ne point s'en mêler). Ἡ φράσις συνωνυμῇ μὲ τὴν Ἑλληνικὴν φράσιν « Οὐκ ἐπὶ

» τῆς αὐτῆς ὁρμεῖ τοῖς πολλοῖς » ὡς ἔλεγεν ὁ Δημοσθένης (Περὶ
σεφ. σελ. 319) ὀνειδίζων τὸν Αἰσχίνην, τὸ ὁποῖον ἐξηγῶν ὁ
Ἀρποκρατίων λέγει, « Οὐκ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὁρμεῖ τοῖς πολλοῖς...
» Παροιμία ἐστὶν ἐλλειπῶς λεγομένη. Προσυπακουσέον οὖν
» ἔξωθεν τὸ Ἀγκύρας » ἤγουν δὲν σπριζέται εἰς τὴν αὐτὴν
ἄγκυραν, ἀκολουθῶς δὲν πλέει εἰς τὸ αὐτὸ πλοῖον, καὶ μετα-
φορικῶς, δὲν συμφωνεῖ μὲ τοὺς πολλοὺς.

Π λ ε ο ύ μ ε ν α, μετοχή πληθ. οὐδετ. Π λ ε ο ύ μ ε ν α συν-
ήθως λέγομεν σημαίνοντες τὰ Πλοῖα, Ἐλλ.

* Π λ έ ο υ σ α, Δ. μετοχ. 3ηλ. μεταβαλθεῖσα εἰς οὐσ. ὄν.
Κατὰ τὸν Εὐστάθιον (Ὀδυσσ. ε', σελ. 1512), Πλέουσα ὠνο-
μάζετο εἰς τοὺς χρόνους τοῦ κατώτατον μέρος τοῦ πλοίου
(sentine) « Ἐδαφος δὲ νηὸς, τὸ κατωτάτω περὶ αὐτὴν [τὴν]
» γῆν, ὅπερ ἰδιωτικῶς Π λ έ ο υ σ α λέγεται, καὶ Γ ά ς ρ α· περὶ
» ἦν καὶ τὸ ἄντλον συρρέει ».

ΠΛΗΓΟΝΩ, Σ. Δ. ἀπὸ τὸ Π λ η γ ό ω (blesser), λέξιν
τοῦ παρακμ. ἑλλ. 3ησαυρισθεῖσαν πρὸ μικροῦ καὶ εἰς τὰ ἑλλη-
νικά λεξικά. 2) Πληγόνω, μεταφορ. τὸ λυπῶ, προξενῶ ψυχῆς
πόνον σφοδρὸν, οἶον, Μ ο ὕ ἐ π λ ή γ ω σ ε ς τὴν καρδίαν,
καὶ Ε ἱ μ α ι π λ η γ ω μ έ ν ο ς τὴν καρδίαν, ὡς εἶπεν ὁ Ὀμη-
ρος (Ἰλιάδ. ι', 9),

Ἀτρεΐδης δ' ἄχεϊ μεγάλῃ βεβολημένος ἦτορ.

* ΠΛΗΓΟΥΡΙ ὀνομάζομεν τὸ χόνδραλεσμένον σιτάριον
(gruau de froment). Λέξις Τουρκικὴ (Μπουλγούρ)·
ἀντ' αὐτῆς συγχωρεῖται νὰ λέγωμεν τὸ σωζόμενον καὶ εἰς τὴν
κοινὴν γλῶσσαν Χ ό ν δ ρ ο ς. Ζ. Χόνδρος.

ΠΛΗΜΜΙΖΩ, Πλημμώνω, Πλημμύρω, Πλημμυρίζω,
Σ. (inonder, déborder). Τοὺς τέσσαρας τούτους τύπους

καταγράφει. Οἱ τελευταῖοι δύο ἐθησαυρίσθησαν εἰς τὰ Ἑλληνικά λεξικά αὐτοὶ καὶ τὸ Πλημάω, Ἑλλ. Ὁ πρῶτος ἀξίζει νὰ θησαυρισθῇ, ἐπεὶδὴ παράγεται ἀπὸ τὸ συνών. τοῦ Πλημ-
μύρα (inondation) Πλήμμη, Ἑλλ. Πλημμίζω, ὡς ἀπὸ
τὸ Φήμη τὸ Φημίζω.

Τὸ Πλημμώ (Πλημμώνω) τῆς τρίτης συζυγίας εἶναι λεί-
ψανον τινὸς διαλέκτου.

ΠΛΗΣΙΟΣ, Σ. Πλήσος, Δ. (surabondant), οἶον
(Ἀπολλ. ἐν Τύρ.),

Μὲ πλήσους ἀναστεναγμούς καὶ κλάμην ἀρχνίζει.

Τὸ Πλήσος ἐσυγκόπη ἀπὸ τὸ Πλήσιος (ὡς λέγουν τινὲς
καὶ Πλοῦσος ἀντὶ τοῦ Πλούσιος). Τὸ δὲ Πλήσιος
(συνών. τοῦ Πλήσιμος, Ἑλλ.) εἶναι λέξις ἀρχαία ἀκαταχώριστος
ἀκόμη εἰς τὰ ἑλληνικά Λεξικά, ἀπὸ τὸ Πλήθω, ὡς τὸ κα-
ταχωρισμένον Ἀλήσιος, ἀπὸ τὸ Ἀλήθω.

ΠΛΙΝΘΟΣ. Ζ. ΜΑΖΑ.

ΠΛΙΣΚΩ ΑΠΟ ΘΥΜΟΝ, Σ. (crever de colere).
Ὁ Δ. τὸ γράφει Πλίσσω, ἀλλὰ τὸ ἐξηγεῖ ὅχι ἀκριβῶς διὰ
τοῦ λυποῦμαι, θλίβομαι, ὡς τὸ μαρτυρεῖ καὶ τὸ πρῶτόν του
παράδειγμα « Μακάρι νὰ θέλαμεν πλῆξιν! » κατάρρα σημαί-
νουσα, Εἴθε εἴχαμεν σχάσειν!

Ἡ ὀρθὴ γραφή, Πλήσσω Ἑλλ. ἀμεταβ. ἀντὶ τοῦ μέσ.
Πλήσσομαι (Ἰδ. Ἄτακ I, σελ. 310 καὶ 338).

* ΠΛΟΥΣΙΟΠΑΡΟΧΑ, ἐπίρρ. Δαψιλῶς, Ἀφθόνως, Ἑλλ.
(copieusement, largement).

ΠΛΟΥΪΣΟΣ. Ζ. Πλήσιος.

ΠΛΥΣΤΡΑ, Σ. Πλύστρια, (blanchisseuse). Τὸ δεύ-
τερον εἶναι τὸ ὀρθόν Πλύστρια, ἀπὸ τὸ Πλύσσης, ὡς Ψάλ-
τρια ἀπὸ τὸ Ψάλτης. 2) ΠΛΥΣΤΡΙΑ λέγεται ἀκόμη καὶ ἡ
πλάκα, ἐπάνω τῆς ὁποίας πλύνουν αἱ πλύστριαι. Γράφε τοῦτο

ἐξεναντίας δισυλλάβως, ΠΛΪΣΤΡΑ (ὡς Εὐστρία, γυνὴ
 ξέουσα, καὶ Εὐστρα, τὸ ὄργανον, διὰ τοῦ ὁποίου ξέει), Πλυνός,
 Ἑλλ. ὡς τὸ ἐξηγοῦν τὰ ἀπὸ τὸν Βυτράννον ἐκδοθέντα σχόλια
 εἰς τὴν Ὀδύσσειαν (ζ', 40) « Πλυνοί, οἱ λίθοι ἐν οἷς πλύ-
 » νουσιν... αἱ Πληγαί (ἴσ. Πηγαί, ἢ Πύελοι), οἱ τόποι ἐν οἷς
 » πλύνουσι τὰ ἱμάτια ». Φέρει καὶ ὁ Ἡσύχιος : « Πλυνοί,
 » πύελοι ἐν αἷς τὰς ἐσθῆτας ἔπλυνον· ἢ βόθρον (γρ. βόθροι)
 » ἔπου πλύνουσι ».

ΠΑΩΤΗ, Δ. Ἀπὸ τὴν ὁποίαν φέρει μαρτυρίαν φαίνεται
 ὅτι σημαίνει Σχεδία, Ἑλλ. (radeau). Ζ. Σκυβία. Τῶν
 Ὀλλανδῶν ἡ γλῶσσα τὴν ὀνομάζει μετ' συγγενῇ λέξιν, Vlot.
 Ἐκ τούτου καὶ τῶν Γάλλων ἡ flotte, ἡ σημαίνουσα τὸν Στό-
 λον, Ἑλλ. καὶ κοιν. ἢ Ἀπόστολον, Ἑλλ.

ΠΟΔΑΡΟΥΔΙΟΝ. Ζ. Ζεσασήρι.

ΠΟΔΟΓΥΡΙ, Σ. Δ. Ποδογύριον (frange, falbala).
 Ἴδε Ἄτακτ. I, σελ. 314. Ὁ Δ. τὸ ἐξηγεῖ διὰ τοῦ Κράσπεδον,
 Ἑλλ. « Κράσπεδα, τὰ ἐν τῷ ἄκρῳ τοῦ ἱματίου κεκλωσμένα
 » ῥάμματα· καὶ τὸ ἄκρον αὐτοῦ » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ΠΟΘΟΣ. Ζ. Ὑπερεπιθυμία.

ΠΟΚΑΡΙ, Σ. Ποκάριον, Δ. Πόκος, Ἑλλ. (toison).

ΠΟΛΕΜΙ, Σ. Τὸ ἤκουσα καὶ Πολῆμι, καὶ ὀλιγώτερον
 φθαρμένον, Πολῆνι (Ἄτακτ I, σελ. 221), Ὑπολήνιον,
 Ἑλλ. (cuve sous le pressoir). Ζ. Διαπέταλον.

ΠΟΛΕΜΩ. Ζ. Προσπαθῶ, καὶ Σπουδάζω.

ΠΟΛΙΔΙΟΝ. Κακὰ γράφεται εἰς τὸν Δ. καὶ ἄλλους, διὰ τοῦ,
 Πολύδιον· ἐξηγεῖται ὁμοῦς ὀρθά, Municipium (muni-
 cipalité), μετ' μαρτυρίαν ἀπὸ Κωνσταντίνου τὸν Πορφυρογέν-
 νητον, « Καὶ ἀπέρχονται εἰς τὰ πολύδια (γρ. πολίδια), ἃ

» λέγεται Γυρά ». Πολίδια, Πολίδρια καὶ Πολίχνια ὠνόμαζαν οἱ Γραικοί. τὰ ἀπὸ τὸν Ῥωμ. ὀνομαζόμενα **Municipia**, ἤγουν τὰς μικρὰς πόλεις ἢ νώμας, κατοικουμένας ἀπὸ ὑποτελεῖς μὲν τοῦ Ῥωμαίου πολιτεύματος, συγχωρουμένας ὅμως νὰ ἔχωσιν ἰδίους διοικητάς, καὶ ὄμιμα τινὰ χωριστά. Οἱ διοικηταὶ ἢ κυβερνῆται ὠνομάζοντο **Duumviri** (Δύανδροι ἢ Δύαρχοι), διότι ἦσαν δύο τὸν ἀριθμόν. Τὰ Γλ. φέρουν : « **Municipium**, πολίχνιον, πολύδριον (γρ. πολίδριον) ». Καὶ « **Municipalis**, πολιτικός ὁ ἀπὸ πολίχνιου ».

Τὸ Γυρά τοῦ Κωνσταντίνου πιθανὸν ὅτι σημαίνει τὸ λεγόμενον ἀπὸ τὸν Γάλλον **Arrondissement municipal**, ἢ **communal**.

* ΠΟΛΙΟΡΚΩ. Ζ. Ἀποκλείω.

* ΠΟΛΥΒΕΡΓΙΑ, πληθ. οὐδέτ. σύνθ. ἀπὸ τὸ Πολὺς καὶ τὸ Ῥωμ. *virga* (verge). Ζ. Σταλίκια.

ΠΟΛΥΓΩΝΑΤΟΝ, Δ. Τοῦτο νομίζει ὁ Δ. ὅτι εἶναι τὸ « Πολύγονον ἄρρεν » τοῦ Διοσκορίδου. Ὁ Διοσκορίδης ὅμως δὲν τὸ ἐσύγχυσε μὲ τὸ Πολύγονον· ἀφοῦ ἰσόρησε τὰ δύο Πολύγονα, ἀρσενικὸν καὶ θηλυκὸν (IV, 4-5), ἐκθέτει καθεξῆς (IV, 6) τὸ Πολυγόνατον, ὄνομα τῆς αὐτῆς ἐτυμολογικῆς σημασίας (διὰ τὰ πολλὰ γόνατα), ἀλλ' ἔχει καὶ τὸ αὐτὸ μὲ τὸ Πολύγονον.

Κατὰ τινες φυτολόγους, τὸ Πολυγόνατον εἶναι ἡ **Convallaria multiflora** (muguet à plusieurs fleurs). Πολυγόνατον ἔτι καὶ σήμερον ὀνομαζόμενον εἰς τὴν Λακωνίαν κατ' ἄλλους, ἡ **Convallaria latifolia** (muguet à larges feuilles).

ΠΟΛΥΓΟΝΟΝ (Πολύγονον Σ.). Τὸ Πολύγονον ἄρρεν

τοῦ Διοσκορίδου (IV, 4.), τῶν δὲ φυτολόγων τὸ Polygonum aviculare (renouée commune). Ζ. Πολυγόνατον.

Πολύγονον τὸ ὠνόμασαν διὰ τὰ πολλὰ γόνατα, τοὺς κόμβους δηλαδὴ τοῦ φυτοῦ, ὡς λέγει ὁ Διοσκορίδης, « Κλῶνας » ἔχουσα.... πολλοὺς, γόνασι περιειλημένους ». Κατωτέρω δὲ, ὅπου λέγει ὁ αὐτὸς περὶ τῆς διουρητικῆς δυνάμεως τοῦ πολυγόνου « Ἄγει γὰρ οὖρα ΕΝΑΡΓΩΣ » (manifestement), γράφει ΕΝΕΡΓΩΣ (efficacement).

ΠΟΛΥΤΕΛΕΟΣ. ΠΟΛΥΚΑΝΔΗΛΟΝ. Ζ. Φανός.

ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ. Ζ. Χρυσόξυλον.

ΠΟΛΥΚΟΜΠΙ, Δ. καὶ τὸ ἐξηγεῖ Ἱππουρις, Ἑλλ. (presle), περὶ τῆς ὁποίας λέγει ὁ Διοσκορίδης (IV, 46) « Ἱππουρις » φύεται ἐν τόποις ἐφύδροις καὶ τάφροις, καυλὶα ἔχει κενά... » γόνασι διειλημμένα... καὶ κατακρημνᾶται περικεχυμένη » κόμαις πολλαῖς, καθάπερ Ἱππου οὖρά ». Οἱ νέοι Ἕλληνες τὴν ὠνόμασαν Πολυκόμβιον (Πολυκόμπι, Δ.), διὰ τὰ γόνατα. Εὐλόγως ἤθελ' ὀνομασθῆν καὶ Πολυκόμιοι, διὰ τὸ « Κόμαις πολλαῖς » τοῦ Διοσκορίδου.

ὠνομάζετο ἀκόμη καὶ Σαλπύγγιον, διὰ τὴν κενότητα δηλαδὴ τοῦ καυλοῦ, « Ἐκ δὲ τοῦ ΕἶΝΑΙ, αὐτὸ, Σαλπύγγιον » προσαγορεύεται » (Γεωπονικ. II, 6, σελ. 101), ὅπου γράφει, ΕἶΝΑΙ ΚΕΝΟΝ.

ΠΟΛΥΚΟΜΠΙΑ, οὐσ. οὐδέτ. πληθ. Σ. ἤγουν Πολυκόμβια. Τὸ ἐξηγεῖ cordelle (cordelettes).

* ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΣ (Ἰδ. Ἄτακτ. II, σελ. 308), ὁ καὶ Πολύτροπος Σ. Φέρει ὁ Ἡσύχιος: « Πολύπλοκος, πολύτροπος » καὶ « Πολύτροπος, ὁ ἐπὶ πολλὰ τρέπόμενος, ἢ τρέπων τὴν » ἑαυτοῦ διάνοιαν ὑφ' ἓνα καιρόν ». Τὸν Πολύπλοκον τοῦτου

ἐνόει ὁ Θεόγνις (Παραιν. 215), ὅτε ἐσυμβούλευε τὸν φίλον του Κύρνον συμβουλὴν κακόδουλον, λέγων,

Παυλίπου ὀργὴν ἴσχε πολυπλόκου, ὃς ποτὶ πέτρῃ,
Τῇ προσομιλήσῃ, τοῖος ἰδεῖν ἐφάνη.

Z. Πλέκω.

ΠΟΛΥΠΟΔΙ, Σ. Πολυπόδιον, Ἑλλ. (polypode vulgaire). Ὁ Διοσκορίδης (IV, 188) μᾶς διδάσκει τὴν αἰτίαν τοῦ ὀνόματος· « Ῥίζα δ' ὕπεσι δασεῖα, πλεκτάνας ὥσπερὶ ΠΟΛΥ- » ΠΟΥΣ ἔχουσα ».

ΠΟΛΥΠΡΑΓΜΑΤΩ, Σ. τὸ ἐξηγεῖ facendare. Πιθανὸν ὅτι εἶναι συνών. τοῦ ἐξῆς Πολυπραγμονῶ.

ΠΟΛΥΠΡΑΓΜΟΝΩ, Σ. μὲ συνών. Περιεργάζομαι (intriguer). Πολυπραγμονέω καὶ Φιλοπραγμονέω, Ἑλλ. Z. Περιεργάζομαι.

ΠΟΛΥΣ, ἄρσ. Πολλή, θηλ. Πολύ, οὐδέτ. Σ. Μέγας καὶ πολὺς (Ἰδ. Ἄτακτ. II, σελ. 241). 2) Πολὺς, ὁ Δεινός, Ἑλλ. οἶον Πολὺς ἄνθρωπος, ἤγουν νοημονέστατος, καὶ ἐπιτήδειος νὰ κρίνῃ πράγματα (doué d'une rare capacité). Καὶ ἐπειδὴ ἡ τοιαύτη φυσικὴ τῆς ψυχῆς διάθεσις συνορεύει μὲ τὴν πανουργίαν, καὶ καταντᾷ πολλάκις εἰς ἐκείνην, διὰ τοῦτο εἰς τοὺς παλαιοὺς ἐσήμαινεν (ὥς καὶ ὁ Δεινός) καὶ τὸν πανούργον. Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν εἶπε περὶ τινος ὁ Δημοσθένης (Πρὸς Βοιωτ. σελ. 1024), « Πολὺς γάρ, πολὺς, καὶ τολ- » μηρός ἐστὶν ἄνθρωπος, καὶ οὕτω κακοῦργος κ. τ. λ. ».

Ἀπὸ πολλοῦ, Σ. [ἔλλειπτ. Χρόνου] (depuis long-temps). Ἀπὸ πολλῆς Σ. [ἔλλειπτ. Ὥρας], τὰ ὅποια κάλλιον ἴσως ἤθελαν γράφεσθαι ὡς ἐπιρρήματα, Ἀποπολλοῦ, Ἀποπολλῆς. 2) Ἀπὸ πολὺ ὡς ὀλίγον, Σ. ἤγουν Σχεδόν, ἢ κοινότερον Ἐπάνω κάτω (plus ou moins). Καὶ ἐδῶ ἀξίου

σημειώσεως εἶναι, ὅτι ἔσωσεν ἡ κοινὴ γλῶσσα τὴν παλαιὰν χρῆσιν τοῦ μορίου ὩΣ ἀντὶ τοῦ προθετικοῦ ἘΣ ἢ ΕἶΣ. Ὡς ἔλεγαν ἐκεῖνοι « Ὡς τὸν ὁμοῖον » (Ὀδύσσ. ρ', 218) ἀντὶ τοῦ Εἶς τὸν ὁμοῖον, καὶ « Ὡς τὸν Δία » (Ἀριστοφάν. Εἰρ. 104), ἀντὶ τοῦ Εἶς τὸν Δία, παρόμοια λέγομεν ἡμεῖς ὄχι μόνον, Ἀπὸ πολὺ ὡς ὀλίγον, ἀλλὰ καὶ Ἀπεθῶ ὡς ἐκεῖ, Ἀπὸ τὸ ταχὺ ὡς τὸ βραδύ. Καὶ ἐπειδὴ εἰς τὰ παραδείγματα ταῦτα εἰς τόπον τοῦ ὩΣ, ἐμβαίνει τὸ ἘΩΣ, χωρὶς ἀλλοίωσιν τῆς σημασίας, πιθανὸν ὅτι τὸ ὩΣ τοῦτο δὲν εἶναι πλὴν συναίρεσις τοῦ ἘΩΣ (κατὰ τὸ Ποιέω, Πιοῶ). Ἀντὶ τοῦ ὩΣ οἱ Αἰολεῖς ἔλεγαν ἌΣ (Ἀριστοφάν. Λυσιστρ. 173). Καὶ ὡς ἀπὸ τὴν συναίρεσιν τοῦ Ἐὼς ἐγεννήθη τὸ Ὡς, ὁμοίως ἢ συγκοπὴ του ἐσχημάτισε τὸ φαινόμενον Ἐς εἰς τὸ χρονικὸν ἐπὶ ῥῆμα Ἐςσε καὶ Ἐς' ἄν, σημαντικὸν τοῦ Ἐὼς ἄν (jusqu'à). 3) Τὸ πολὺ πολὺ (Au plus, Tout au plus).

ΠΟΛΥΣΑΡΚΟΣ. Ζ. Σαρκάτος.

ΠΟΛΥΤΡΙΧΟΝ, μέ συνών. Μαλοχόρταρον (γρ. Μαλ-λοχόρταρον), Σ. Ἀδιάντον καὶ Πολύτριχον, Ἑλλ. (capillaire).

ΠΟΛΥΤΡΟΠΟΣ, Σ. (Ζ. Πολύπλοκος). 2) Πολύτροπος, ὁ κατὰ πολλοὺς τρόπους γινόμενος ἢ λεγόμενος (multi-forme), καὶ Πολυτρόπως, Σ. ἐπὶ ῥ. τὸ κατὰ πολλοὺς τρόπους (en diverses manières).

ΠΟΛΥΧΡΟΝΟΣ, Σ. Ἄς εἶσαι πολὺ χρόνος! εὐχὴ σημαίνουσα, Εἴθε νὰ ζήσης πολλοὺς χρόνους!

ΠΌΜΠΑ, Σ. Πομπή, Δ. Τὸ παροξύτονον, Πόμπα, εἶναι ῥωμαϊσμός Pompa, ἀπὸ τὸ Δωρικὸν ὀξύτονον Πομπά. Τοῦτο, ὡς καὶ τὸ Ἄττικόν Πομπή, ἐσήμαινε τὴν κατὰ σοῖχον

πορείαν πολλῶν ἀνθρώπων (Rompre) εἰς δημοσίαν τινὰ θέαν, ἑορτήν, κηδείαν, ἢ ἔξοδον βασιλικήν. 2) Πομπή, ἡ ἄτιμος τοῦ καταδικασμένου πρόοδος εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, διὰ τὴν γινομένην συνήθως συνδρομὴν τοῦ λαοῦ εἰς τὴν θέαν του. 2) Μεταφορ. πᾶσα ἄλλη φανερά ἀτιμία.

ΠΟΜΠΕΥΩ. Ζ. Γεθεντίζω.

* ΠΟΝΟΚΕΦΑΛΟΣ. Ζ. Πόνος. 2) Μεταφορ. ἡ προξενουμένη ἀηδία καὶ ἐνόχλησις ἀπὸ πολυλογίαν τινός· ὅθεν καὶ ῥῆμ. μεταβ. Πονοκεφαλίζω (Πονοκεφαλιάζω, Σ.) τὸ ἐνοχλῶ πολυλογῶν ἢ θορυβῶν (rompre la tête), οἷον Μ' ἐπονοκεφάλισε μετὰς φλυαρίας του.

ΠΟΝΟΜΜΑΤΟΣ. Ζ. Πόνος.

ΠΟΝΟΣ, Σ. αἴσθημα σωματικὸν λυπηρὸν (douleur), οἷον Πόνος τῆς κεφαλῆς, τῆς χειρὸς, τῶν ποδῶν, Πόνος ὀξὺς, σφοδρὸς, ἀνυπόφορος. 2) Αἴσθημα ψυχῆς πρόξενον λύπης, οἷον Πόνος ψυχῆς, ἢ Πόνος καρδίας, ὡς αἱ Ἐβδ. (Ἡσαΐ. ξέ, 14) « Ὑμεῖς δὲ κεκράξεσθε » διὰ τὸν πόνον τῆς καρδίας ὑμῶν ». 3) Ταλαιπωρία, οἷον Ἐπέρασας τὴν ζωὴν μου ὅλην μετὰ πόνους καὶ κόπους.

Ἐκ τούτου σύνθετα τὸ Πονόμματος (Πονόματος, ΓΓ.), πάθος ὀμμάτων (mal d'yeux), * Πονοκέφαλος (mal de tête).

ΠΟΝΤΙΖΩ, Δ. Ποντῶ, Σ. Δ. Κυρίως σημαίνει τὸ βυθίζω εἰς τὸν πόντον, ἡγουν εἰς τὴν θάλασσαν, πνίγω· τοῦ ὁποίου συνηθέστερον εἶναι τὸ σύνθ. Καταποντίζω (submerger), Καταποντίζω καὶ Καταποντόω, Ἑλλ. ὅθεν καὶ τὸ Καταποντισῆς, συνών. τοῦ Πειρατῆς, Σ. (pirate) « Πειραταί, οἱ » κατὰ θάλασσαν λησταὶ καὶ καταποντισταί » (Ἑτυμολόγ. σελ.

667). 2) Μεταφορ. Κατακλύζω, ἤγουν ἐξολοθρεύω μὲ νεροῦ πλημμύραν. 3) Ἀφανίζω κατ' ὅποιονδήποτε τρόπον ἄλλον· ὅθεν ἀσειά παροιμοία, φερομένη ἀπὸ τὸν Δ. « Ὁ κόσμος ἐποντίζετο, » καὶ ἡ ἐμὴ γυνὴ ἐςολίζετο » ἀρμόζουσα εἰς τοὺς ἀσυμπαθεῖς καὶ ἀναισθήτους τῶν κοινῶν συμφορῶν ἀνθρώπους.

PONTIKÓS, Σ. Δ. Εἰς τοὺς παλαιούς ἦτον ἐπίθετον κτητικόν, ἢ καὶ ἐθνικόν, ἀπὸ τὸν Πόντον, τὸν πληρέσερα λεγόμενον Εὐξείνου πόντου, σήμερον δὲ ὀνομαζόμενον, Μαύρη θάλασσα (mer noire). Ὅθεν ὠνόμαζαν Μῦν ποντικόν, Ἑλλ. (Ἀριστοτέλ. Περί ζ', ἰσop. VIII, 19. IX, 37, σελ. 380 καὶ 492, Schneider) ζῶον τί πολύτιμον διὰ τὸ δέρμα του, χρήσιμον εἰς ἀνθρώπων σολήν, τὸ σήμερον ὀνομαζόμενον τουρκοχυδαῖσι, Κ ακούμιον (hermine). (Ἴδε τὰς εἰς τὴν α. Ράψωδ. τῆς Ἰλιάδ. σημ. σελ. 131 ἐκδ. Βολισ.). 2) Μύας ποντικούς ὠνόμασεν ἔτι ὁ κωμικὸς Ἀντιφάνης (παρὰ τῷ Ἀθην. VII, σελ. 295) καὶ τὰ Μύδια (moules), ὅσρακόδερμα γνωστὰ τῆς Μαύρης θαλάσσης, ὡς ἐξαίρετα τὴν γεῦσιν παρὰ τὰ λοιπὰ Μύδια.

Εἰς ἡμᾶς δὲ σήμερον ὁ Ποντικός, οὗσ. σημαίνει πρῶτον τὸ γνωστὸν κατοικίδιον ὀχληρὸν ζῶον (souris, rat), Μῦς Ἑλλ. ἀπὸ τὸ ὅποιον μᾶς ἐλευθερόνουν αἱ Κάται (chats)· ὅθεν ἐγεννήθη καὶ ἡ παροιμία : « Ποντικοῦ βουλᾶς κόψει κάτα » Δ. 2) Δεύτερον, Ποντικούς ὀνομάζομεν, ὡς τοὺς ὠνόμαζαν καὶ οἱ Γραικοί. τοὺς παλαιὰ λεγομένους Μύας (muscles), ἤγουν τὰ ψαχνὰ μέρη τοῦ σώματος ἢ τοῦ κρέατος, διὰ τινὰ δηλαδὴ ὁμοιότητα πρὸς τὸν ἐκδαρμένον ποντικόν, τὸ ζῶον, ἢ κατὰ μετάληψιν ἀπὸ τοῦ Εὐξείνου πόντου τὰ ζῶα, ὡς κρίνει ὁ Εὐστάθιος (εἰς τὴν Ἰλιάδ. π', σελ. 1061) « Μῦες δὲ, σάρκες συνεσραμμέναι καὶ νευρώδεις, ἃς οἱ κοινολεκτοῦντες » Ποντικούς φασί, μεταληπτικῶ τιτι τρόπῳ· Μύας γάρ

» ἰσθρομένους ἀκούσαντες Ποντικούς, ἐκεῖθεν τοὺς ἐπὶ
 » σαρκῶν μύας οὕτως ὀνομάζειν διακρίνουσι ». Ἀπὸ τὸ
 Ποντικός, τὸ ζῶον, ἔχομεν σύνθετα, τὰ ἐξῆς :

PONTIKOKOYRADON, Σ. Ποντικόπριον (γρ. Ποντι-
 κοκόπριον), Δ. Λέγεται καὶ * Ποντικόσκατον (crotte de
 souris). Οἱ παλαιοὶ τὸ ὠνόμαζαν, Μυόχοδον, οὐδετ. ὁ δὲ
 Ἰπποκράτης καὶ « Μυόχοδον » καὶ « Μυῶν ἀπόπατον ».
 Ὁ δὲ Μυόχοδος, ἐπίθ. ἄρσ. ἦτον ὄνομα ὑβριστικόν (vieux
 penard), κατὰ τὸν Φώτιον : « Μυόχοδον, οὐδενὸς ἄξιον .
 » Μένανδρος Ῥαπιζομένη .

» Ὁ μύχοδος γέρων λεληθέναι σφόδρα

» Οἰόμενος » —————

Ἐλέγετο καὶ Μυσκέλενδρον, κατὰ τὸν Ἡσύχιον : « Μυσκέ-
 » λενδρα, ἃ ἡμεῖς Μυόχοδα ».

PONTIKONTYFITSΑ. Ζ. Γαλίδα.

PONTIKOPAGIDA, Δ. Ποντικοπιάσρα, Σ. ἡ καὶ Ξυλό-
 κατα ἢ Ξυλόγατα, Σ. Δ. (souricière) λεγομένη, Μυά-
 γρα, Ἑλλ. Εἰς τοῦ Ἡσυχίου τὸ « ΜΥΣΤΑΠΑΓΗ, παγίς
 » μυῶν » ἡ πρώτη λέξις πιθανὸν ὅτι ἐγράφετο * ΜΥΣΠΑΓΗ .
 ὅθεν διόρθωσε καὶ τὸ ἀνωτέρω τοῦ αὐτοῦ Ἡσυχίου « ΜΥΣΠΑ-
 » ΛΑ, μυάγρα, παγίς » γράφων * ΜΥΣΠΑΓΑ, δωρικῶς.
 Λεῖπουν ἀκόμη καὶ αἱ δύο λέξεις ἀπὸ τὰ Ἑλληνικὰ Λεξικά .
 τὴν δευτέραν (Μυσπάλα) ἐσημείωσαν ἀδιόρθωτον οἱ Ἄγγλοι
 ἐκδότης τοῦ Θησαυροῦ τοῦ Στεφάνου.

* **PONTIKÓSKATON**. Ζ. Ποντικοκούραδον.

* **PONTIKÓTRYPA** καὶ Ποντικοφωλέα, ἡ φωλεὰ τῶν
 ποντικῶν (trou de souris), Μυωπία, Ἑλλ. Τούτου συν-
 ὄνυμα ὀριθμοῦν οἱ Λεξικογράφοι τὸ Μυωξία καὶ Μυωνία.
 Τὸ πρῶτον (Μυωξία) σημαίνει « Τοὺς τῶν μυῶν χηρα-
 » μούς » κατὰ τὸν Φώτιον, καὶ παράγεται ἀπὸ τὸ Μύωξος,

γένος μυός (ἴσ. hamster). Τὸ δὲ Μυωνία εἶναι μᾶλλον τύπου περιεκτικοῦ, Μυωνιά, σημαῖνον πλῆθος, συνάθροισμα, κατοικίαν ποντικῶν (κατὰ τὸ Ἰωνιὰ καὶ Ῥοδωνιά).

ΠΟΝΤΙΚΟΦΑΡΜΑΚΟΝ, Δ. ἤγουν φαρμάκιον χρήσιμον εἰς φόνον ποντικῶν · τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει τι κοινὸν μὲ τὸ « Μύσφο-
» νον, παγίς » τοῦ Ἡσυχίου. Τοῦτο συνωνυμεῖ μὲ τὸ Μυσπάγη·
τὸ δὲ Ποντικοφάρμακον σημαίνει ἴσως τὸ Ἀρσενικὸν (ar-
senic), ὡς συμπεραίνεται ἀπὸ τὴν μαρτυρίαν « Ποντικοφάρ-
» μακον κίτρινον » Δ. ἢ ἴσως τὴν βοτάνην τὴν ὀνομαζομένην
ἀπὸ τὸν Θεόφραστον (Περὶ Φυτ. ἱστορ. VI, 2) Μυοφόνον.

ΠΟΝΤΙΚΩΤΗΣ (ὅχι Ποντικόπτης, Δ.), βοτάνη
ὀνομαζομένη ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς Μυόσωτον, Μυοσωτίς, ἢ
Μυὸς ὡτίς (Διοσκορίδ. II, 214), ἤγουν Ποντικοῦ αὐτίον.
Δὲν ὠρίσθη ἀκόμη καθαρὰ ἀπὸ τοὺς φυτολόγους.

ΠΟΝΤΟΓΕΦΥΡΑ, Δ. τὸ ἀπὸ συνδεμένα καὶ κατασρω-
μένα μὲ σανίδας πλοῖα γεφύριον, ὡς τὸ ἐξηγεῖ (ponton ἢ bac).
Ἡ σύνθεσις εἶναι βάρβαρος, ὡς νὰ ἔλεγε Γεφυρογέφυρα,
ἐπειδὴ ἐσχηματίσθη ἀπὸ τὸ Γέφυρα, Ἑλλ. καὶ τὸ Ῥωμ.
Pons (πάλιν Γέφυρα). Ἰσως οἱ πρῶτοι ὀνοματοθετήσαντες,
τὸ ἐνόουν ἀπὸ τὸ Πόντος, Ἑλλ. Ἰσως ἀκόμη ἐφθάρη καὶ ἀπὸ τὸ
Πεντεγέφυρα, ἐπειδὴ φέρεται καὶ τοιαύτη γραφή εἰς τὸν Δ.

ΠΟΝΩ, Σ. ἀμεταβ. αἰσθάνομαι πόνον, οἷον οἱ Ἑβδ.
(Ἰερεμ. ε', 3), « Ἐμασίγωσας αὐτοὺς καὶ οὐκ ἐπόνεσαν ». 2)
Ἡ λύπην τῆς ψυχῆς, ὡς πάλιν οἱ αὐτοὶ (Ἀ, Βασιλ. κβ', 8),
« Καὶ οὐκ ἔσι πονῶν περὶ ἐμοῦ ἐξ ὑμῶν ». Ζ. Πόνος.

Μεταβ. ἀντὶ τοῦ σπλαγχνίζομαι τινά, οἷον Τὸν πονεῖ
ἡ ψυχὴ μου, ὡς τὸ (Ἀπολλ. Τυρ.),

Ἐπόνεσέ τους πολλὰ, κ' ἔκλεγεν ὁ καϊμένος.

Τοιοῦτον εἶναι καὶ τοῦ Πινδάρου (Πυθ. IV, 268) τὸ,

Κοῦ με πονεῖ τεὸν οἶ-
κον ταῦτα προσύνουντ' ἄγαν,

ἤγουν « Οὐκ ἀλγύνει με ταῦτα τὸν σὸν οἶκον αὖξοντα » ὡς τὸ ἐξηγεῖ ὁ σχολιαστής.

ΠΟΡΆΛΕΥΡΟΝ, Δ. καὶ τὸ ἐξηγεῖ *Farina ex vinaceis*, ἤγουν ἄλευρον ἀπὸ τσίπουρα. Ἰσως φθαρμένον ἀπὸ τὸ Ὀπω-
ράλευρον, διότι Ὀπώραν, Ἑλλ. ἐξαιρέτως ὠνόμαζαν τὴν
σαφυλὴν, κατὰ τὸν Ἡσύχιον, « Ὀπώρα... κυρίως δὲ, ἡ σαφυλή,
» καταχρηστικῶς δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀκροδρύων ». Ὅτι ἐμετα-
χειρίζοντο οἱ ἱατροὶ τῆς σαφυλῆς τὰ τσίπουρα ἀλεσμένα, τὸ
μαρτυρεῖ ὁ Διοσκορίδης (V, 3) « Τὰ δὲ ἐξ αὐτῶν γίγαρτα...
» φρυγέντα, ἀντὶ ἀλφίτου ἐπιπασσόμενα λεία, ἀρμόζει δυσ-
» εντερικοῖς, κ. τ. λ. ».

ΠΟΡΔΟΚΟΠΩ, Δ. Τὸ ἐξηγεῖ ὡς ταυτόσημον τοῦ Πέρδω,
Ἑλλ. (peter), ἢ Κλάνω, Σ. Σημαίνει ὅμως τί πλέον παρὰ τὸ
Κλάνω. Πορδοκοπεῖ, ὅσις συχνοκλάνει, κατὰ τὸν τύπον
ἄλλων προσημειωμένων (Ἄτακτ. I, σελ. 96-97) συνθέτων
παρομοίων.

ΠΟΡΕΥΣΙΣ. Ζ. Σώδιον.

ΠΟΡΙ. **ΠΟΡΟΣ**. Ζ. Πάσπαρος.

* **ΠΟΡΦΥΡΙΟΝ**. Ζ. Προφύλιον.

ΠΟΤΑΜΗΔΟΝ, Σ. Σώζεται τὸ ἐπίρρ. σημαῖνον τὸ κοινό-
τερον, ὡς ποταμός (en guise de rivière), οἶον
ἔχυνε δάκρυα ποταμηδόν.

* **ΠΟΤΑΜΙΔΑ**. Ὁ Βελλώνιος (*Observat.* I, 10) ἤκουσε
τοὺς Κρήτας ὀνομάζοντας Ποταμίδαν, τὸ ὀρνίθιον τὸ ἀπὸ
τοὺς Γάλλους ὀνομαζόμενον Fauvette. Ζ. Πετρίτης.

ΠΟΤΑΜΙΖΩ, Σ. ῥῆμ. ἀμετάδ. Ρέω ὡς ποταμός.

ΠΟΤΑΜΟΔΕΤΗΣ, Σ. τὸ ἐξηγεῖ, Μάγος ποταμοῦ, ἤγουν

ὁ δυνάμενος νὰ γήσῃ τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ διὰ μαγίας. Καὶ τὸ
 Ξηλ. Ποταμοδέτρα (γρ. Ποταμοδέτρια), Σ.

*ΠΟΤΑΠΟΣ. Τὸ Ποταπὸς εἰς τὸν παρακμ. ἑλλην. ἐσυγχύθη
 μὲ τὸ διὰ τοῦ δ Ποδαπὸς, Ἑλλ. κ' ἐσήμαινεν ἐρωτηματικῶς
 Ἰὸ ποῖον τόπον; (de quel pays?), ἔπειτα ἐκατά-
 νησε νὰ σημαίνῃ Ποῖος ἢ Πόσος· καὶ εἰς ταύτην τὴν σημα-
 σίαν εὐρίσκεται πολλάκις εἰς τοὺς συγγραφεῖς τῆς Ν. Διαθ.
 οἷον « Τίς καὶ ποταπὴ ἡ γυνὴ » (Λουκ. ζ', 39), ἤγουν Τίς
 καὶ ποῖα· « Ἴδετε ποταπὴν ἀγάπην δέδωκεν ἡμῖν ὁ πατήρ »
 (Ἀ, Ἰωάνν. γ', 1), ἤγουν Πόσην. Ἀφοῦ μίαν φορὰν ἐσήμανε
 τὸ Ποῖον καὶ τὸ Ποσόν, εὐκόλα οἱ ἰδιῶται ἔδωκαν εἰς αὐτὸ
 σημασίαν ἀναξιολόγου ποιότητος, ἢ ποσότητος, ὡς τὸ μετα-
 χειριζόμεθα σήμερον, λέγοντες Ποταπὸς ἄνθρωπος,
 Πολλοσὸς, Ἑλλ. (vulgaire, commun), ἤγουν ἕνας ἀπὸ
 τοὺς πολλοὺς· Ποταπὸν δῶρον (cadeau de peu de va-
 leur). Ποταπὰ δῶρα εἶναι πολλάκις τὰ δῶρα τῶν πλεο-
 νεκτῶν, τῶν φιλαργύρων. Εἰν' ὅμως ἄλλα τούτων χειρότερα
 δῶρα, ὅσα χαρίζονται διὰ νὰ ὑποτάξωσι τοῦ λαμβάνοντος τὴν
 θέλησιν εἰς τὰ θελήματα τοῦ χαριστοῦ. Ἀπὸ τοιαῦτα δῶρα
 ἀποκτώμενα, ἢ ἐλπιζόμενα γεννῶνται οἱ προδόται τῆς πα-
 τρίδος, οἱ παράσιτοι καὶ κόλακες τῶν τυράννων, αὐτοὶ οἱ
 τύραννοι. Τοιαῦτα δῶρα καταστένουν ἀληθῶς ποταπὸν τὸν δω-
 ρητὴν, καὶ τῶν ποταπῶν ποταπώτατον τὸν λαμβάνοντα.

ΠΟΤΗΡΟΘΗΚΗ, οὐσ. Ξηλ. Σ. (γρ. Ποτηριοθήκη),
 τόπος ὅπου θέτονται τὰ ποτήρια, εἰς τὰ συμπόσια, Κυλι-
 κεῖον, Ἑλλ. (buffet). Τὸν ὠνόμαζαν καὶ Ποτηροπλύτην
 (γρ. Ποτηριοπλύτην) ἀρσ. ὡς μαρτυρεῖ ὁ σχολιαστὴς τοῦ
 Λουκιανοῦ (Λεξιφαν. § 7, σελ. 187).

ΠΟΤΗΡΟΠΛΥΤΗΣ, οὐσ. ἀρσ. μὲ συνών. Σιθερίτης

καὶ Ἐλξίνι Σ. Ἐλξίνη καὶ Σιδηρῆτις, Ἑλλ. (pariétaire).
εὐρισκόμενα εἰς τὸν Διοσκορίδην. Ἐλξίνην τὴν ὠνόμασαν οἱ
παλαιοὶ διὰ τὰς τραχύτητας τῶν καυλῶν, διὰ τὰς ὁποίας ἔΔΕΚΕΙ
ἐμπλεκόμενη τὰ ἐνδύματα· « Περὶ δὲ τοὺς καυλοὺς οἰοῦναι
» σπερμάτια τραχέα, ἀντιλαμβανόμενα τῶν ἱματίων » (Διοσ-
κορίδ. IV, 86). Διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἐκρίθη καὶ χρήσιμος
εἰς ἐκπλυσιν ποτηρίων· ὅθεν ἔλαβε καὶ τὸ Γραικικὸν ὄνομα,
Ποτηριοπλύτης. Ζ. Ἐλξίνι.

ΠΟΤΙΣΤΗΡΙΟΝ. Ζ. Τζοννίζω.

ΠΟΥΓΓΙΟΝ. Ζ. Μπόγος.

ΠΟΥΛΑ, Σ. Δ. Κορώνη, Ἑλλ. Ὁ Σ. προσγράφει καὶ
συνών. Γοραντζίνα, καὶ ἐξήγησιν Cornacchia (Cor-
neille). Ὀνομάζεται ἔτι καὶ Κουρούνα (Ἄτακτ. I, σελ.
236)· ὅθεν καὶ ἡ παροιμία « Τὰ καλῆτερα σῦκα αἱ Κουρού-
» ναι τὰ τρώγουν ».

Τὸ Ποῦλα εἶναι ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν, Pola, συνών. τοῦ
Cornacchia. Τὸ Γοραντζίνα (τὸ ὁποῖον ἄλλοι γράφει
Κοραντζίνα, Σ.), πιθανὸν ὅτι ἐπλάσθη καὶ αὐτὸ ἀπὸ Ἰταλικὸν
ὑποκορ. Cornacchina, ἢ ἴσως εἶναι ἀπὸ τὸ Κορακίας,
Ἑλλ. ὄνομα εἵδους Κολοιοῦ, κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην (Περὶ
ζ. ἰσorp. XI, 24), ὅμοιον τῆς Κορώνης, ὠνομασμένον ἀπὸ
τοὺς Ρωμ. Cornicula (choucas). Ὁ δὲ Δ. ἐξηγεῖ τὸ
Ποῦλα μὲ τὸ Ρωμ. Ficedula, καὶ μὲ Ἑλλ. συνών. Σικαλὶς
(γρ. Συκαλὶς), καὶ Μελαγκόρυφος, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουν τί κοινὸν
μὲ τὴν Κορώνην, ἀν καὶ φιλοῦσαν, ὡς ἡ Συκαλὶς, τὰ σῦκα.
Ἐνδεχόμενον νὰ ἐδόθη καὶ εἰς τὴν Συκαλίδα τὸ ὄνομα Ποῦλα·
ἀλλ' ἡ Συκαλὶς, ἢ ὁ Μελαγκόρυφος, ὡς τὴν ὀνομάζει
μὲ δύο ὀνόματα ὁ Ἀριστοτέλης (Περὶ ζ. ἰσorp. IX, 49. Ἰδ.
καὶ Ἀθῆν. II, σελ. 65), εἶναι ὁ κοινῶς ὀνομαζόμενος Συκο-
φᾶς (bec-figure).

ΠΟΥΛΙ, Σ. Δ. Πουλίον. Ἀπὸ τὸ Πώλιον (κακὰ γραμ-
 μένον Πωλίον, Δ.) ὑποκορ. τοῦ Πῶλος. Ἰδε τὰ σημειωθέντα
 ἄλλου (Ἄτακτ. I, σελ. 172)· ὅπου πρόσθεσε καὶ τὸ παρ-
 οimiῶδες, Τοῦ πουλίου τὸ γάλα, σημαῖνον ὡς καὶ τῶν
 παλαιῶν τὸ « Ὀρνίθων γάλα » τόσῃν πλησμονὴν ἀγαθῶν, ὥς
 νὰ περιέχῃσι καὶ τὰ ἀδύνατα, ὅποιον εἶναι τὸ γάλα τῶν ὀρni-
 θίων, οἶον (Ἀριστοφάν. Σφ. 508),

————— Ἐγὼ γὰρ οὐδ' ἂν ὀρνίθων γάλα
 Ἀντὶ τοῦ βίου λάθοιμ' ἂν, οὔ με νῦν ἀποστρεφείς.

Καὶ πάλιν (Ὁ αὐτ. Ὀρν. 1672),

Ἀλλ' ἦν μεθ' ἡμῶν σῆς, καταστήσω σ' ἐγὼ
 Τύραννον, ὀρνίθων παρέξω σοι γάλα,

Ὀρνίθων γάλα, ὡς φαίνεται, νομίζων καὶ λέγων τοὺς τυραν-
 νικῶς ἐκθλιβομένους αἱμακτηροὺς ἰδρωτάς τοῦ λαοῦ.

Ἡ παροιμία « Φέρει καὶ ὀρνίθων γάλα » ἐλέχθη καὶ περὶ
 τῆς Σάμου, διὰ τὸ πολύφορον τῆς νήσου, ὡς λέγει ὁ Στράβων
 (Γεωγραφ. XIV, σελ. 637).

ΠΟΥΛΙΑ. Ζ. Τριώνυ.

ΠΟΥΛΟΚΥΝΗΓΟΣ, Σ. Πουλολόγος, Σ. Δ. Πουλοπιά-
 στης, Σ. Ὀρνιθοθήρας καὶ Ὀρνιθευτῆς, Ἑλλ. (oiseleur).

ΠΟΥΛΟΔΟΓΟΣ. Ζ. Πουλοκυνηγός.

ΠΟΥΛΟΠΙΑΣΤΗΣ (Ζ. Πουλοκυνηγός). Καὶ παροιμία
 ἐκ τούτου : « Πουλοπιάσσης καὶ ψαρᾶς, ἔρημον τ' ὀσπίτι των »
 σημαίνουσα τὸ ὀλίγισον κέρδος ἀπὸ τὰ δύο ταῦτα ἐπιτηδεύματα,
 τοῦ Πουλοπιάστου καὶ τοῦ Ψαρᾶ.

ΠΟΥΛΟΥΔΟΝ, Σ. Δ. μὲ συνών. Δουλούδι, Σ. Δ.
 Δούλουδον, Δουλούδιον, Δ. Ἄνθος, Ἑλλ. (fleur). Τὸ
 Δουλούδιον ἐξηγήθη ἄλλου (Ἄτακτ. II, σελ. 225).

Ἐπὶ τὸ δὲ Πούλουδον πόθεν; Λέγει ὁ Ἡσύχιος « Πυλῶν, » σέφανος », ὁ δὲ Πολυδεύκης φέρει μάρτυρα τὸν Καλλίμαχον, ὅστις ὠνόμασε Πυλεῶνας τοὺς σεφάνους. Κατὰ τὸν Ἀθήναιον (XV, σελ. 678), τὸνομα ἦτο Λακωνικόν, « Πυλεῶν καλεῖται ὁ σέφανος, ὃν τῇ Ἑρᾷ περιτιθέασιν οἱ Λάκωνες ». Οἱ σέφανοι πλέκονται συνήθως ἀπὸ ἄνθη, καὶ τοῦτο ἀρκεῖ νὰ πιθανολογήσῃ τὴν συγγένειαν τοῦ Πούλουδον μετὰ τὸν Πυλεῶνα ἢ Πυλεῶνα. Ἀλλ' ἔχομεν τῆς αὐτῆς γενεᾶς ὄνομα καὶ τὸ Ῥωμ. Pullulo (pulluler), ἐξηγούμενον ἀπὸ τὰ Γλ. « Pullulo, βλασάνω, ἐξανθῶ ».

ΠΟΥΛΩ, Σ. Δ. Πωλῶ, Ἑλλ. (vendre). 2) Μεταφορ. Ἀπατῶ (vendre, fourber), οἷον Ματαιίως ἐλπίζει νὰ μὲ πωλήσῃ, ὡς ἔλεγεν ὁ Κρέων πρὸς τὸν μάντιν Τειρεσίαν (Σοφοκλ. Ἀντιγ. 1063),

ὣς μὴ ἔμπολήσω ἴσθι τὴν ἐμὴν φρένα,

καὶ ὁ Φιλοκτήτης περὶ τοῦ ἐμπόρου (Ὁ αὐτ. Φιλοκτ. 578),

τί φησιν, ὦ παῖ; τί με κατὰ σκότον ποτὲ

διεμπολᾷ λόγους πρὸς σ' ὁ ναυάτης;

ΠΟΥΠΟΛΑ. οὐσ. οὐδέτ. πληθ. Σ. (duvet), ὠκύπτερα, Ἑλλ. Ἰσως φθαρμένον ἀπὸ τὸ Ῥωμ. ὑποκορ. Plumulae.

ΠΟΥΡΚΙ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ κακὰ, Facultates, bona, reditus, διότι δὲν ἐκατάλαβεν, ὅτι εἶναι κατὰ μετὰθεσιν σοιχείων ἀπὸ τὸ Προυκί (dot), Προυκίον, Προικίον, ὑποκορ. τοῦ Προίξ, Ἑλλ.

ΠΟΥΡΚΙΖΩ, Δ. παράγωγος τοῦ Πουρκίου. Τὴν αὐτὴν ἀπάτην ἠπατήθη, μὴ νοήσας, ὅτι εἶναι ἀντὶ τοῦ Προυκίζω (doter), Προικίζω, Ἑλλ.

ΠΟΥΡΝΟΝ, Σ. κατὰ μετὰθεσιν σοιχείων καὶ τοῦτο, ἀντὶ

τοῦ Προυνόν (matin), ἡ Προυνόν, ἀπὸ τὸ Προῦ-
νόν, Ἑλλ.

Ὁ Δ. πλανηθεῖς τὸ ἔτρεψεν ἀπὸ οὐδέτ. εἰς ἀρσ. Προῦρνος,
καὶ τὸ ἐξηγεῖ Ἡμέρα (jour). Δὲν εἶναι ἡμέρα, ἀλλ' ἀρχὴ
ἡμέρας τὸ Προυνόν.

* ΠΟΥΤΙΝΑ, ἀπὸ τὸ Πυτίνη Ἑλλ. « Πυτίνη, πλεκτὴ
» λάγυνος » λέγουσι ὁ Ἡσύχιος καὶ ὁ Φώτιος. Ὁ δὲ Σουίδας :
« Πυτίνη... ὅπερ παρ' ἡμῖν λέγεται Φλασκίον ». Πλεκτὴν λάγυ-
νον ἢ Φλασκίον, νοοῦν ἀγγεῖον οἴνου ἐξωθεν περιπλεγμένον μὲ
λυγηρὰ ἢ σχοινώδη κλωνάρια, διὰ προφυλακῆν (bouteille
clissée). Οἱ Ταραντῖνοι Ἕλληνες τὴν ὠνόμαζαν διὰ τοῦ β Βυ-
τίνην. Ἐσήμαιναν δὲ ὅχι μόνον φλασκία, ἀλλὰ καὶ μεγαλύτερα
δοχεῖα, ὅποια εἶναι τὰ ἀπὸ τὴν Βυτίνην χυδαῖσθέντα
Βουτσία (barils, tonneaux). Καὶ αὐτὸ δὲ τῶν Γάλλων
τὸ bouteille μὲ τὴν Βυτίνην συγγενεῖ. Ἐσωσεν ἡ γλῶσσά
μας τὸ Βυτίνια (Βιτίνα, Σ.), σημαῖνον ὁμῶς δοχεῖον
χρήσιμον εἰς ἀλάτισιν κρεῶν. Ζ. Βυτίνα.

ΠΟΥΨΟΥ, Σ. Ἀναφώνημα (fi!) τοῦ σικχαινομένου καὶ
ἀποσπρεφομένου τί βρωμερόν. Ἰσως συγγενεῖ μὲ τοῦ Ἡσυχίου
τὸ « Πουφορίζεται, σικχαίνει κ. τ. λ. ».

ΠΡΑΓΜΑ, συγχυμένον μὲ τὸ Σπάγμα. Ζ. Σπάγμα.

ΠΡΑΙΚΟΚΚΙΑ. Ζ. Βερίκοκον.

ΠΡΑΣΙΑ, Σ. Πρασιάν, Ἑλλ. ὠνόμαζαν οἱ παλαιοὶ τμῆμα
κῆπου τετράγωνον (planche), ὠρισμένον εἰς φυτεῖαν χορ-
ταρικῶν ἢ ὀσπρίων. Ἀπὸ πρῶτον τὸν Ὀμηρον ἐπαραδόθη ἡ
λέξις (Ὀδυσσ. η', 127),

ἔνθα δὲ κοσμηταὶ πρασιαὶ παρὰ νεῖκτον ὄρχον

Παντοῖαι πεφύασιν, ἐπηετανὸν γανώσσαι,

καὶ ἐσώθη μέχρι σήμερον εἰς τὴν γλῶσσαν. Ὁ Ἡσύχιος τὸ ἐτυ-

μολογεῖ κακὰ : « Πρασιαί διὰ τὸ ἐπὶ πέρασι τῶν κήπων », ἀπατηθεῖς ἀπὸ τοῦ Ὀμήρου τὸ « Νείατον ὄρχον ». Χειρότερα ὁ Ἐτυμολόγος (σελ. 686) « Παρὰ τὸ πεπερατῶσθαι ». Ὄρθά ὁ Εὐστάθιος, ὅς τις ἐξηγῶν (σελ. 157/4) τοὺς ἀνωτέρω σίχους τοῦ Ποιητοῦ, λέγει, « Πρασιαί δὲ, τόποι λαχανηφόροι, ἀπὸ » μέρους, τῶν ΠΡΑΣΩΝ, κληθέντες, ἀφ' ὧν καὶ χρῶμα τὸ » Πράσιον· Περιεκτικὴ δὲ ἡ λέξις, ὡς καὶ ἡ Ἀχυρ- » μιά ». 2) Μεταφορ. Πρασιάς ὀνομαζόμεν, καὶ διάφορα ἀθροίσματα ἀνθρώπων συγκαθημένων εἰς ἓνα τόπον, ἀλλὰ χωριστά, καὶ τὸ διπλόνομεν Πρασιάς Πρασιάς, κατὰ μίμησιν τοῦ εὐαγγελιστοῦ (Μάρκ. 5', 39-40), « Συμπό- » σια συμπόσια ἐπὶ τῷ χλωρῷ χόρτῳ. Καὶ ἀνέπεσον πρασιαί » πρασιαί ». Ἡ δίπλωσις εἶναι ἐδραϊσμός, ἀντὶ τοῦ Ἑλλήν. Κατὰ συμπόσια, καὶ Κατὰ πρασιάς.

ΠΡΑΣΟΔΕΝΔΡΑ. Ζ. Φυτευτήριον.

ΠΡΑΤΗΣ, Σ. τὸ ἐξηγεῖ ὡς συνών. τοῦ Μεταπωλητῆς (revendeur), καὶ τὸ Ξηλ. Πράτρια, Σ. (revendeuse). Ἐπειδὴ ἔχομεν τὸ * Μεταπράτης, εὐλογώτερον νὰ μεταχειριζώμεθα τοῦτο εἰς σημασίαν τοῦ Μεταπωλητῆς, τὸ δὲ ἀπλοῦν Πράτης, ἢ Πωλητῆς (vendeur), τοῦ πωλοῦντος τί.

ΠΡΑΤΙΚὸΝ ΨΩΜΙΟΝ, Σ. Ἀγοραστὸν ψωμίον, οἱ Χῆοι. ἔχοντες λοιπὸν λέξεις οἰκειάς, δὲν πρέπει νὰ λέγωμεν Παζαρίσιον. Πρατικὸν (Ἑλλ. Πρατὸν) εἶναι τὸ πωλητὸν, εἰς διάκρισιν τοῦ οἰκιακοῦ, τοῦ συνήθως κατασκευαζομένου ἀπὸ τοὺς οἰκήτορας· ὡς καὶ ἡ χυδ. λέξις, Παζαρίσιον παράγεται ἀπὸ τὸ Τουρκικὸν Παζάρ, τὴν Ἀγοράν, καὶ σημαίνει Ἄρτον ἀγοραῖον (ἀν θέλῃς νὰ τὸ ἐξελληνίσῃς), ὅχι πολὺ διάφορον ἀπὸ τὸν Κιβαρίτην τοῦ Πτωχοπροδρόμου (Ἄτακτ. I, σελ. 163).

ΠΡΕΚΟΚΚΙΑ. Ζ. Βερίκοκον.

* ΠΡΙΚΑΜΕΝΟΣ. Ζ. Ἀπεκεῖ.

ΠΡΙΝΟΚΟΚΚΙΟΝ. Ζ. Ριζάριον.

ΠΡΙΧΟΪ. Εἰς τὰ προλεγμένα (Ἄτακτ. II, σελ. 311) πρόσθεσε, ὅτι ἐνδέχεται καὶ νὰ προσέλαβε τὴν δευτέραν συλλαβὴν, Πριγχοῦ, κατὰ τὸ Ἐνιαχοῦ, Πανταχοῦ, Πολλαχοῦ.

* ΠΡΟΆΛΛΗ, ἡ προχθεσινὴ ἡμέρα (avant-hier), οἷον Ἐχθὲς καὶ τὴν προάλλην « Χθὲς καὶ πρώην » Ἑλλ. ἢ κατὰ τὸν Ὅμηρον (Ἰλιάδ. β', 303). « Χθιζά τε καὶ » πρωῒζα ». Ἡ χθὲς ἡμέρα εἶναι ἡ Ἄλλη [παρὰ τὴν παροῦσαν] ἡμέρα· ἀκολούθως ἡ προχθὲς εἶναι ἡ Πρὸ τῆς Ἰλλης.

ΠΡΟΒΑΤΟΝΟΜΙ, Σ. Προβατονόμιον, ὁ διδόμενος ἀπὸ τοὺς ποιμένας, ἢ κτήτορας προβάτων, φόρος (taxe sur les brebis). Ἡ σύνθεσις του εἶναι ὀρθή. Οὕτως ὠνόμαζαν καὶ Στεγονόμιον, Δ. ἢ Στεγανόμιον, Ἑλλ. τὸ διὰ τὰς οἰκίας διδόμενον, κατὰ τὸν Φώτιον: « Στεγανόμιον, ὁ διδόμενος φόρος ὑπὲρ τῶν σεγῶν ».

ΠΡΟΒΙΑ, Σ. Προβία, Δ. Μηλωτή, Ἑλλ. (peau de brebis avec sa laine).

* ΠΡΟΒΟΔΙΖΩ καὶ ΠΡΟΒΟΔΟΝΩ, χυδ. ἀντὶ τοῦ Προευοδίζω, καὶ Προευοδόνω (ἀπὸ τὸ Προευοδόω), ῥῆμ. μεταβ. σύνθ. (Πρὸ-Εὖ-Ὀδόω), Συνοδεύω τὸν ἀναχωροῦντα μέχρι ποσοῦ, ὅπου τὸν ἀφίνω εὐχόμενος κατευόδιον, Προπέμπω, Ἑλλ. (accompagner jusqu'), οἷον Μ' ἐπροευόδωσεν ἔξω τῆς πόλεως, Συγχώρησέ με νὰ σὲ προευοδίσω ἕως τὸ πλησίον χωρίον.

Τὸ μεταχειρίζονται τινὲς καὶ μὲ δευτέραν πρόθεσιν, Ἐκπροβοδόνω κατὰ τὴν φερομένην εἰς τὸν Δ. μαρτυρίαν « Εὐγῆκε » καὶ ὁ γέρων νὰ μὲ ξεπροβοδήσῃ ἕως ἔξω τοῦ κελλίου του »

τὸ ὁποῖον δὲν ἐνόησεν, ὥς οὐδὲ τὸ Προβοθεῖν, νομίσας ὅτι ἐπήραμεν τὴν λέξιν ἀπὸ τὸ Ἰταλικόν. Ἴδε τὰς εἰς τὸν Πλούταρχον σημειώσεις (Ἀγησιλ. § 40, τόμ. IV, σελ. 358). Z. Προπέμπω.

ΠΡΟΓΛΩΣΣΟΝ, Σ. οὐσ. οὐδέτ. με συνών. Εὐγλωττία (un beau parler).

Τὸ Πρόγλωσσον σήμερον σημαίνει πολυλογίαν κομφήν συνωδευμένην πολλάκις μετὰ τὸ σκωπτικόν (langue affilée), οἶον, Ἐχει φοβερόν πρόγλωσσον. Ὁ Ἡσύχιος φέρει : « Ἐπесбóлoс, лoйдopос, ΠΡΟΓΛΩΣΣΟΣ, τοῖς ἔπεισι βάλ-
» λων » καὶ « Ἐпесбoлiαι... πολυλογίαι, κακολογίαι ». Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν τὸ μεταχειρίζεται Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς, λαλῶν περὶ τῶν Πυθαγορικῶν συμβόλων (Στρωματ. V, σελ. 558) « Παραινεῖ γοῦν ὁ Σάμιος, Χελιδόνα ἐν οἰκίᾳ
» μὴ ἔχειν, τουτέστι λαλῶν καὶ ψίθυρον, καὶ ΠΡΟΓΛΩΣ-
» ΣΟΝ ἄνθρωπον, μὴ δυνάμενον εἰπεῖν ὧν ἂν μετὰσχη, μὴ
» δέχεσθαι ». Καλὴ παραινέσις· διότι ὥσεπιπολὺ οἱ Πρό-
γλωσσοι οὗτοι εἰν' ἀπ' ἐκείνους, περὶ τῶν ὁποίων ἔλεγεν ὁ Χῖος Θεόκριτος : « Λέξεων μὲν ποταμός, νοῦ δὲ σαλαγμός » (Ἄτακτ. III, σελ. 203). Z. Προπέτης.

ΠΡΟΓΟΝΟΣ, Σ. Δ. υἱὸς τοῦ προτέρου γάμου (beau-fils) σχετικῶς πρὸς τὴν δευτέραν τοῦ πατρὸς τοῦ γυναῖκα, τὴν λεγομένην κοιν. καὶ Ἑλλ. Μητρειάν (marâtre), ἢ πρὸς τὸν δεύτερον τῆς μητρός τοῦ ἀνδρα, τὸν λεγόμενον κακὰ Μητρειὸν (beau-père), καὶ κάλλιον ἀπὸ τοὺς παλαιότερους, Πατρειὸν ἢ Πατρῶον, Ἑλλ. Εἰς τοὺς παλαιούς ἡ λέξις ἦτο γένους κοινού, καὶ εἰς τὰ ἀντίγραφα τῶν φαίνεται καποτε προπαροξυτονος Πρόγονος (Πλουτάρχ. Πομπ. § 9, σελ. 106). Ἡ νεωτέρα ὁξεία τάσις (Προγονός) ἐπενοήθη ἴσως εἰς διάκρισιν τοῦ ἐπιθ. Πρόγονος (aïeul). Τὸ θηλ. παροξυτ. Σ.

Προγόνη, κόρη τοῦ προτέρου γάμου (belle-fille) σχετικῶς πρὸς τὴν δευτέραν τοῦ πατρός της γυναῖκα, ἢ πρὸς τὸν δεύτερον τῆς μητρός της ἄνδρα. Καὶ πληθ. καὶ οὐδετ. Τὰ προγόνια, Σ. τέκνα τοῦ προτέρου γάμου.

ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΒΟΤΑΝΟΝ, Δ. Οὕτως ὀνομάζεται φυτὸν τι, μὲ συνών. Περίκη. Τὸ Περίκη εἶναι τῶν παλαιῶν τὸ Ὑπέρικον, Ἑλλ. *Hypericum perforatum* (millepertuis, ἡ Herbe Saint-Jean). Ὀνομάσθη κτητικῶς τοῦ Προδρόμου, ὡς τὸ ὠνόμασαν καὶ οἱ Γάλλοι Herbe de Saint-Jean, καὶ οἱ Γερμανοὶ Joannis Kraut, διότι ἀνθεῖ περὶ τὴν κατὰ τὸν Ἰούνιον μῆνα ἐορτὴν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου. Εἰς τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (STACKHOUSE, pag. Ixxxι) εὐρίσκω τὸ Ὑπέρικον ὀνομαζόμενον Γραικισὶ Βάλασμον, καὶ Λειχηνόχορτον. Ὁ Διοσκορίδης (III, 171) τὸ γράφει ὡς οὐδέτ. ὁ δὲ Νικανδρὸς (Ἀλεξιφ. 603) Σηλ. καὶ διὰ διφθόγγου, τὴν Ὑπέρικον.

ΠΡΟΙΚΟΔΙΑΒΑΖΩ, Σ. Τὸ ἐξηγεῖ ὅχι ἀκριβῶς μετρῶ τὴν προῖκα (compter la dot). Σημαίνει μᾶλλον τὸ Προικίζω, Ἑλλ. ἢ κατὰ τὸν παρακμ. Ἑλλ. Προικοδοτῶ. Ἡ σύνθεσις ἀναλύεται εἰς τὸ Μὲ προῖκα διαδιβάζω, ἤγουν μετατοπίζω τὴν κόρην ἀπὸ τὸν πατρικὸν εἰς ἄλλον οἶκον, Ἐκδίδωμι, Ἑλλ.

* ΠΡΟΙΚΟΣΥΜΦΩΝΟΝ. ΠΡΟΙΚΟΧΑΡΤΙΟΝ. Ζ. Ἑκλαβή.

* ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΝ, Σ. τὸ περὶ τοῦ ὁποῖου ὁ λόγος (question, propos), οἷον Ἐπιστρέφω εἰς τὸ προκειμένον, Ἐμακρύνθη ἀπὸ τὸ προκειμένον. Εἶπε καὶ ὁ ποιητὴς τῆς Βοσπορομαχίας (σελ. 70),

Ἐλα εἰς τὸ προκειμένον· μάτιά μου, ἄλλα λόγια.

* ΠΡΟΚΕΝΤΗΜΑ, παράδειγμα. Ἡ λέξις εἶναι ἐλληνικὴ,

ὄχι προπολλοῦ τοπισθεῖσα εἰς τὰ Ἑλληνικά Λεξικά, εἰς τὴν γενικὴν σημασίαν τοῦ Παραδείγματος. Καὶ ἐπειδὴ ἔχομεν τὸ Κεντῶ (broder), συμφέρει νὰ προσλάβωμεν τὸ Προκέντημα εἰς τὴν εἰδικὴν σημασίαν τοῦ διδομένου εἰς τὰς κεντητρίας (brodeuses) παραδείγματος (canevas). Τοῦτο μᾶς λυτρώνει καὶ ἀπὸ τὸ βαρβαρορωμαϊκόν, Ἐξόμπλιον ἢ Ἐόμπλι, Σ. Δ. (exemple), τὸ ὁποῖον κατεχωρίσθη ὡς Γραικορ. καὶ εἰς τὸν Ἡσύχιον, « Ἐξομπλον, ἴσον ».

ΠΡΟΚΟΜΗ, οὐσ. θηλ. Σ. καὶ ΠΡΟΚΟΜΙΟΝ, οὐδέτ. Σ. (les cheveux qui couvrent le front), Προκόμιον, Ἑλλ. Τὸ Προκόμη εἶναι νέον, ἑλληνικώτερον ὅμως παρὰ τοῦ Αἰλιανοῦ (Περὶ ζ. ἰσορ. XVI, 10) τὸ Προκομία, Ἑλλ.

ΠΡΟΜΕΛΕΤΩ, Σ. (préméditer), ὡς εἶπε καὶ ὁ Ἀριστοφάνης (Ἑκκλ. 117),

Ὅπως προμελετήσωμεν, ἃ κεῖ δεῖ λέγειν.

ΠΡΟΝΟΙΑΙ, οὐσ. πληθ. Δ. σημαίνουν τὰς ἐτησίους τροφὰς (pensions), ἢ καὶ τὰς διαβίου κτηματικὰς δωρεὰς (apanages).

* ΠΡΟΠΑΙΔΕΙΑ, ὁ ἀπ' ἐνὸς μέχρι τῶν δέκα ἀριθμῶν πολυπλασιασμός, Κεφαλισμός, Ἑλλ. Τὸ Προπαιδεῖα (livret) σημαίνει ἰδίως τὴν πρώτην παιδείαν τῶν ἀριθμῶν, ἢ τῆς Ἀριθμητικῆς.

* ΠΡΟΠΕΜΠΩ, συνοδεύω τινὰ ἀπολύων, διὰ τιμὴν, μέχρι τῆς ἐξόδου τοῦ οἴκου, ἢ καὶ μακρότερον (accompagner). 2) Προπέμπω, ὡς ὑπηρέτης, φωτίζων, ἂν ᾖναι σκότος, ἢ ἄλλην τινὰ ὑπουργίαν ὑπουργῶν. Οὕτως εἰς τὸν Ἀριστοφάνην ὁ κρατῶν τὸν λύχνον καὶ προπορευόμενος νὰ φωτίῃ τὸν πατέρα του, λέγει πρὸς αὐτὸν (Σφ. 299),

Μὰ Δί' οὐκ ἄρα προπέμπω σε τοιοῦτόν.

Z. Προδοδίζω.

ΠΡΟΠΕΡΝΩ, Σ. Ἀπὸ τὸ ἄχρηστον, Ἑλλ. Προεπαίρω. Σημαίνει τὸ προλαμβάνω (*prendre avant les autres*). 2) Μετάφορ. τὸ ἀρχίζω πρῶτος, ἢ πράσσω τί πρὸ ἄλλου (*prévenir*). 3) Ὀνειδίζω τινὰ εἰς αὐτὸ τὸ ἀμάρτημα, πρὶν τὸ τελειώσῃ (*reprendre, réprimander*), οἷον Δὲν τὸν ἀφῆκα νὰ φλυαρῇ, ἀλλὰ τὸν ἐπροπῆρα.

* **ΠΡΟΠΕΤΗΣ**, ὁ θρασὺς (*insolent*). Κατ' ἄλλο δὲν διαφέρει ἀπὸ τὸ παλαιὸν, πλὴν ὅτι, πρῶτον ἐκεῖνοι τὰ ὦξυναν, Προπετής, καὶ ἡμεῖς τὸ παροξύνομεν, Προπέτης· δεύτερον, ὅτι ἐκεῖνοι τὸ ἐμεταχειρίζοντο καὶ κυρίως, Προπετῇ λέγοντες τὸν γύροντα ἢ κλίνοντα εἰς τοῦμπρὸς (*penché, incliné*), καὶ Προπετῇ μεταφορ. τὸν θρασὺν ἢ κλίνοντα εἰς ἄλλο τί πάθος ψυχικὸν (*enclin à*), ἡμεῖς δὲ μόνον μεταφορ. τὸν θρασύγλωσσον (*Z. Πρόγλωσσον*). Λέγει ὁ Σουΐδας, « Προπετής, εἰς τοῦμπροσθεν νενευκῶς... καὶ ὁ πρόγλωσσος » καὶ Προπέτεια, ἡ ἀχαλίνωτος γλῶσσα ».

Ἡ διαφορὰ τοῦ τόνου ἐγεννήθη ἀπὸ τὸν παρακμ. Ἑλλ. Κατὰ τὸν Μοσχόπουλον (γραμματικὸν τῆς δεκάτης πέμπτης ἑκατονταετηρίδος), « Προπετής, ὁ ἔμπροσθεν κείμενος· Προπέτης δὲ, ὁ παρὼν (γρ. ὁ παρὰ καιρὸν) παρρησιαζόμενος » κ. τ. λ. ».

* **ΠΡΟΠΥΡΓΙΟΝ**. *Z. Πρόπυργον*.

ΠΡΟΠΥΡΓΟΝ, Σ. Καὶ τοῦτο, καὶ τὸ συνηθέστερον Προπύργιον, Πρόπυργον καὶ Προπύργιον, Ἑλλ. (*rempart*). *Z. Θωράκιον*.

ΠΡΟΡΟΣ ΤΟΥ ΚΡΑΣΙΟΥ, Σ. Γράφε Πρόρρος, συγκομμένον ἀπὸ τὸ * Πρόρρος, ους, λέξιν Ἑλληνικὴν, ἀθησαύριζον ἀκόμη εἰς τὰ Ἑλληνικὰ Λεξικά, ὅπου ὁμοῦς εὐρίσκεται τὸ συνών. Πρότροπος. Πρότροπον ὠνόμαζαν τὸν πρὸ τῆς πατήσεως τῶν σφυγλίων αὐτομάτως ἀπορρέοντα οἶνον

(*mère-goutte*). Ὁ Ἀττικιστὴς Μοῖρις λέγει, « Πρότροπος » οἶνος, ὁ πρὸ τοῦ πατηθῆναι τὴν σαφυλὴν ρεύσας ». Ὁ Ἡσύχιος τὸν ὀνομάζει καὶ οὐδετέρως Πρόρυμα, ἢ Πρόρρυμα. « Πρότροπος, οἶνός τις, τοῦ γλεύκου τὸ πρόρυμα ». Οἱ Γραικοί. (Γεωπονικ. VI, 16) τὸ ἔλεγον Πρόχυμα· μετὰ δὲ τὸ Πρόρρυμα, μεταποιήσαντες εἰς τὸ Πρόρρυμον, ἐσήμαιναν τὸ ἀπὸ τὰς ἐλαίας πρὸ τῆς θλίψεως ῥέον πρῶτον ἔλαιον (Αὐτόθ. IX, 19). Ζ. Μονοχεύω.

ΠΡΟΣΑΥΓΟΝ, Πρόσφυλον, Σ. (*nichet*), αὐγὸν θεμένον εἰς τὴν φωλεάν, ὡς δεῖγμα εἰς τὰς ὀρνίθας ποῦ ἔχουν νὰ αὐγογενῶσι. Τὸ ὀνομάζομεν καὶ ἀπροσθέτως Φώλιον, ἐλλειπτ. δηλαδὴ, ἀντὶ τοῦ Φώλιον αὐγὸν, τὸ μένον πάντοτε εἰς τὴν φωλεάν.

* ΠΡΟΣΔΕΧΟΜΑΙ. Δέχομαι φιλοφρόνως τὸν ἐρχόμενον, οἶον (Ἀπολλ. ἐν Τύρ.),

Ἐδραμε κάτω σὸν γιὰλὸ, καὶ καὶ τὸν προσεδέκτη.

* ΠΡΟΣΕΓΕΪΡΟΜΑΙ. Λέξις συνών. τοῦ Προσηκόνομαι, Ὑπανίσταμαι, Ἑλλ. (*se lever par politesse, ou par respect, pour recevoir quelqu'un*), καὶ καλὴ νὰ σωθῇ, ἐπειδὴ εὐρίσκεται καὶ εἰς τοὺς βαρβάρους ποιητὰς οἶον (Ἀπολλ. ἐν Τύρ.),

Ὅλοι τῆς προσεγέρθησαν καὶ δίδουσίν της τόπον.

ΠΡΟΣΕΝΔΟΝ, ἐπίρρ. Δ. Τὸ ἐξηγεῖ κακὰ « fere, » *ferme* » (*environ*), καὶ ἐναντίον τῆς φερσμένης μαρτυρίας : « Ἐκτὼ μιλίῳ ἢ καὶ προσένδον διακέεται ἀπὸ τῆς » πόλεως ». Τὸ Προσένδον (Πρὸς ἔνδον) ἐδῶ σημαίνει, Ἐντὸς τοῦ ἑκτου μιλίου, ἤγουν ὀλιγώτερον τῶν ἐξ μιλίων. Ἡ λέξις εἶναι καλὴ

ΠΡΟΣΕΥΧΑΔΙΟΝ, Δ. λέξις τῶν Γραικορ. σημαίνουσα τὸ Prie-Dieu τῶν Γάλλων.

ΠΡΟΣΕΥΧΟΜΑΙ, Σ. παρακαλῶ τὸν Θεόν. Οἱ παλαιοὶ τὸ ἐσύντασσαν ὡσεπιπολὺ μὲ δοτικὴν, καὶ σπανίως μὲ αἰτιατικὴν, ὡς εἶναι τοῦ Ἀριστοφάνους (Πλούτ. 958) τὸ « Ἴνα » προσεύξῃ τὸν Θεόν » καὶ καθὼς εἶπε καὶ εἰς ἀπὸ τοὺς βαρβάρους ποιητάς (Ἀπολλ. ἐν Τύρ.),

Τὸν κύριον νὰ προσεύχομαι, καὶ νὰ τὸν πικαλοῦμαι.

* ΠΡΟΣΗΚΟΝΟΜΑΙ. Ζ. Προσεγείρομαι.

ΠΡΟΣΚΕΦΑΛΑ, Σηλ. Σ. τὸ δι' ὅλης τῆς κλίνης ἐκταμένον προσκεφάλαιον (traversin)· καὶ Προσκέφαλον, οὐδὲτ. Σ. τὸ ἐπάνω τούτου μικρότερον (oreiller).

* ΠΡΟΣΚΛΑΙΟΜΑΙ, ἐγκαλῶ τινὰ ὡς ἀδικούμενος πρὸς τὸν δυνάμενον νὰ κολάσῃ ἢ νὰ παύσῃ τὴν ἀδικίαν (se plaindre) οἶον, Ἐπροσκλαύθην, ἢ Θέλω προσκλαυθῆναι εἰς τὸν βασιλέα.

ΠΡΟΣΟΔΙΑΡΙΟΣ, Δ. Τὸ ἐξηγεῖ (δὲν ἐξεύρω ἂν ὀρθά) ὁ προμηθεύων τὰ πρὸς ζώων εἰς τὰ στρατεύματα (munitionnaire).

* ΠΡΟΣΟΠΙΣΩ. Ζ. Ἐμπροσποπίσω.

ΠΡΟΣΟΨΙΟΝ, Σ. Ἐσημειώθη τὸ Προσόψιον (essuie-mains), ὡς συνών. τοῦ Χειρόμακτρον, Ἑλλ. (Ἄτακτ. I, σελ. 200). Ἀλλ' ἔχομεν καὶ Σηλ. σύνθ. τὸ ἐξῆς :

ΠΡΟΣΟΨΙΣ, Σ. ταυτόσημον τοῦ ἀπλοῦ Ὄψις (aspect). 2) Πρόσοψις, πρόσωπον (visage), ὡς τὸ ἐμεταχειρίσθη καὶ ὁ Πίνδαρος (Πυθ. VI, 50), « Φαιδίμαν Ἄνδρὸς αἰδοίου πρόσοψιν ».

* ΠΡΟΣΠΑΘΩ, καὶ συνών. Πασχίζω (Ἄτακτ. II, σελ.

308), Πολεμῶ (Αὐτόθ. Ι, σελ. 249), οἷον Προσπαθῶ, Πάσχω, Πασχίζω ἢ Πολεμῶ νὰ τὸν καταπερίσω. Ζ. Σπουδάξω. 2) Τὸ Προσπαθῶ ἰδίως δυνάμεθα νὰ μεταχειρισθῶμεν καὶ ὡς συνών. τοῦ Ἐμπαθῶ (s'intéresser), οἷον Δὲν προσπαθῶ εἰς τοῦτο, καὶ Δὲν μὲ προσπαθεῖ τοῦτο. Ζ. Ἐμπαθῶ.

ΠΡΟΣΦΑΓΙΟΝ, Δ. Ὁφον καὶ Προσφάγιον, Ἑλλ. Εἰς τὰ προσημειωμένα (Ἄτακτ. Ι, σελ. 198 καὶ 211) πρόσθεσε, ὅτι ὀνομάζεται κοιν. καὶ Εἶδος, ἢ μᾶλλον ἦδος (Ζ. Εἶδος), ἴσως καὶ Ἡδυσμα, πλὴν ἐὰν τοῦτο ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὸ Ἐδεσμα, Ἑλλ. Κατὰ τὸν Ἡσύχιον « Ἐδέσματα, Φάγια, » βρώματα » ὅπου ὁ Σαλμάσιος ἔκρινε διόρθωσιν ἀναγκαίαν τὸ ΠΡΟΣΦΑΓΙΑ. Ἀλλ' ὅπως ἂν τὸ γράφης, τὰ προσφάγια ἀναμφιβόλως ἐνοοῦσε καὶ ὁ Ἡσύχιος, ἥγουν πᾶν ὅ,τι τρώγεται μὲ τὸν ἄρτον.

ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΑΙ, Σ. μέσ. φέρω, παρουσιάζω ἑμαυτὸν (s'offrir). 2) * Προσφέρομαι, φέρομαι, διάγω κατὰ τινα τρόπον (se comporter), οἷον Ἐπροσφέρθη καλὰ, κακὰ, ἡμερα, ἄγρια πρὸς ἐμὲ, ὡς ἔλεγον καὶ οἱ παλαιοί, οἷον, « Ἡμερώτατα Λεπίδῳ προσηνέχθη » (Πλουτάρχ. Μ. Ἀντών. § 18). Εἶπε καὶ ὁ Ἀπόστολος, « Ὡς υἱοῖς » ὑμῖν προσφέρεται ὁ Θεός » (Πρὸς Ἑβρ. ιβ', 7).

ΠΡΟΣΦΩΛΟΝ. Ζ. Πρόσανυον.

* ΠΡΟΣΧΩΜΑ. Ζ. Παράχωμα.

ΠΡΟΣΩΠΙΑΚΟΣ, Σ. (d'un bel extérieur, d'un aspect imposant). Λέγεται, ὅχι κακὰ, καὶ Θωριακός, Σ. (Θοριακός, Δ.), ἀπὸ τὸ Θωρῶ, κοιν. Θεωρῶ, Ἑλλ.

ΠΡΟΣΩΠΙΔΑ, οὐς. Ξηλ. Σ. Προσωπίς, Δ. Προσωπεῖον, Ἑλλ. (masque), ἡ χυδ. λεγομένη Μουτσουναρία.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΔΑΤΑΠΣ

